

རིས་མེད་དཔེ་མཛོད་ཁང།

༡༡། རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་འི་ས་ལ་ས་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 བཟུ་བའི་སྤྱད་བཅ་པོ་སྟོན་པ་སྟོན་ས་བཅ་པོ་
 བ་ཅ་བཟུད་དང་། གཞི་བཟུ་བ། རྒྱལ་གྲངས་
 བཟུ་བ། རྒྱལ་བར་བཞད་པ་འི་སྟོན་བཟུ་
 བ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

འཕགས་པ་པོ་གསུངས།

ལེན་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིའི་ཡང་།

SJRB-0433

ཞི་དགའི་བསྟན་འགྱུར་གྱི་ཤིང་པར་མ་གཞིར་བབྱང་ནས་བསྒྲིགས།
ལེན་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཁྱེད་ཀྱིས་བྲས།
ལེན་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།
ལེན་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྲས།
༢༠༢༥ ལྷ་ ༩ པར་ཚོམ་སྒྲིག་བྲས།

ལེན་བྱེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤིབ་སྤྱད་པ། གློ་བཟང་ཚོས་རྒྱལ། བསྟན་པ་ཚོས་དར།
བདེན་དོན་རྒྱ་མཚོ། བསྒྲོ་བཟང་བཙུན་འགྲུས།
དཔེ་སྒྲིག་པ། གྲོལ་སྤེ་རྒྱ་མཚོ།

པར་སྒྲན་གྱི་བདག་དབང་ལེན་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོར་ཡོད།

དཀར་ཆེན།

ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ།	༠༡
འཇིག་རྟེན་པ་ལྟ་སྟེ།	༠༢
ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ། ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ། ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ།	༡
ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ། ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ།	༢༣༧
ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ། ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ།	༢༣༧
ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ། ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ།	༤༠༤
ཨ་མ་དྲུག་པ་ལྟ་སྟེ།	༤༤༧

མཐུན་པ་པོ་དེ་སྒྲོད།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ནི། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་དུ། ང་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་ལོག་ཏུ། འོ་ནི་
དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགེ་སློང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པ་
ལྟར། ལྟོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལྟག་འདས་པ་ན་འཁྲུངས།

དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ན་ནང་པའི་བསྟན་པ་སྡེ་
བ་བཙུ་བརྒྱུད་དུ་གྲེས་ཏེ། ལྟོན་སོས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་ཆེན་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་མིན་པར་འདོད་ཅིང་སྤྲོ་བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ལ་ནང་ནས་གཞོད་པ་ཆེན་
པོ་བྱུང་སྟེ་ཆེས་ཆེར་ཉམས་དམའ་བར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་སྒྲགས་དང་བསྟན་ནས་སྤང་བྲག་
ཅན་ཁག་ཅིག་གིས་ནང་པའི་སྡེ་སྟོད་དུ་ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་གཞོད་པའི་ཆོག་ཡོད་པར་བསྟན་
ནས་དབྱངས་བྱངས་ཏེ་དག་བྱས་ནས་ཉམས་པར་བྱས། ཡང་སྐབས་ཤིག་སྟག་གཟིག་གི་
རྒྱལ་བོ་ལ་ནང་པས་ངན་སྟགས་བྱས་པར་སྤྲ་མ་བརྒྱག་སྟེ་དེས་དམག་བྱངས་ནས་ཀྱང་
བསྐྱབས། དེ་ནས་ཡང་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་ཏུ་སྤྲང་སྟོང་ལ་ཕོག་ཐུག་བྱུང་བས་
དེ་ཁྲིས་ཏེ་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སོགས་མེས་བསྟེགས་ནས་ཀྱང་བསྐྱབས་སོ། །དེ་
ལྟར་བྱི་ནང་གཉིས་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་ལན་མང་དུ་སྟེ། ནང་པའི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་
ཐེག་པོ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཏེ་རྒྱབ་པར་སྟོགས་པ་ན་བཅ་ཟེ་མོ་གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་
བས་ཐུགས་ཀྱིས་མ་བཟོད་དེ། འདི་དར་བར་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱ་བསྐྱེད་ལ་དར་བར་བྱེད་དུ་
གཞུག་གོ་སྟམ་ནས་རྒྱལ་བའི་གས་དང་འདུས་པས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བྱུང་། བཙུ་བ་

མ་ཐག་ནས་སྒྲོལ་བའི་ཆོག་མང་དུ་བྱས། ཡིག་ཅིས་དང་རིག་བྱེད་སོགས་རིག་གནས་
ཐུན་མོང་བ་རྣམས་བསྐྱབས། ཆེར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སོས་པ་གྲིས་ལ་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་དར་བར་གྲིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བསྟན་པར་རྫོགས་ནས་སོས་
བསམ་ལ་བཙོན་པར་གནས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྡེ་སྡོད་པལ་ཆེར་ཉི་རྒྱུགས། ཤེར་ཕྱིན་
གྲི་མདོ་སྡེའི་སྤྱིས་དོན་མདོན་རྒྱུགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱུགས་དཀའ་བར་བྱུང་བས་དེའི་དོན་
དུ་རི་བོ་བྱ་རྒྱུ་ཅན་དུ་འབགས་པ་བྱམས་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་ཏེ་ཞལ་གཟིགས།
དགའ་ལྷན་དུ་ཕྱོན་ཏེ་དེར་ཡུམ་གྱི་མདོ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་མང་པོ་དང་བྱམས་པའི་
ཆོས་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་གསན་ཏེ་སྤྲོད་མི་ཡུལ་དུ་ཕྱོན། མ་ག་རྩའི་ཕྱོགས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་
མཛད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟན་པས་སློབ་མ་མང་པོ་བྱུང་། བྱམས་པའི་ཆོས་
ལྷ་ཡང་ཡི་གེར་བཀོད། ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་མ་གཉིས་སོགས་བསྟན་བཅས་མཛད།

དེ་ནས་རུབ་ཕྱོགས་སུ་མུལ་ཕུ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྒྱུད་དུ་འང་ལྷ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ཆོས་གཞིས་སོགས་མང་པོ་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་སློབ་
མ་ཁྲི་སྟག་མང་པོ་བསྐྱངས། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བར་མཛད།

སྤྱི་ཆེའི་རྒྱུད་དུ་ན་ལེ་རྒྱའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་བསྐྱངས།
གྲོལ་བ་བྱུང་ན་རིགས་པ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སུན་བྱུང་སྟེ་ཆོས་བསྟན་པས་སུ་སྟེགས་པ་སྟོང་དུ་
ཉེ་བ་ཅུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བྱགས། ལྷ་སྡོད་མ་དག་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་བཞིན་ཆར་གཙོད་
པར་མཛད་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཤིན་ཏུ་དག་པར་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་
པར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སྤྲ་དན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན།

༣༠༣༥ ཟླ་ ༣ པར་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྤྲིག་པས་བཏུས་བསྐྱིགས་བྱས།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

མོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྔོན་སྔོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། མོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ལེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོར་དུ་གྲུར་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེང་ནང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་
འགྱུར་དང་འགྲོགས་པའི་མའི་ཉེས་སྟོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་
བརྒྱལ་དུ་བྱིན་ཟེན་པ་དང་། ལྷག་འགྲོས་གང་མང་ཞིག་རྩ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་ཉར་ཡོད་པར་བརྟེན་
དུས་རབས་འདིའི་མོད་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རྩ་ཆའི་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་
རྒྱར་བཅོན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་
བས་འདི་ག་མེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་རྩ་ཆའི་གསུང་རབ་
དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེར་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བརྩམས་ཆས་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་
བྱས་པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་བྲལ་བར་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་ཤོས་
པ་ལྟ་བུར་སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབར་བསྐྱུན་དང་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཅོས་ལོར་ལོར་ནང་ཆ་བས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་སྟེན་པས་བསྐྱེས་ལྟ་དང་བཅོ་
བཅོས་མེད་པར་སོར་འཛོལ་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞེད། གལ་ཏེ་ལོར་
བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་བྱུང་ནང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འབོད་
རྒྱ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཚེས་སྒྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། བར་གཞི་ཆད་ལྷན་ཞིག་མ་བྱིར་བརྒྱུད་ནས་དེའི་
ཡིག་འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཚེས་སྒྲིག་གྲེང་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་བར་
གཞི་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་བར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་རུས་ཤིག་
སྤར་བཞིན་ཡོད། མ་བྱིར་ཡིག་ཞོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙོས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་
བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་བྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་ལྷག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་
བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་ལས་གེལ་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཞིབ་སྤྱར་གྲེང་
སྐབས་མཆན་འདེབས་པ་ཅམ་ལས་མ་བྱི་དང་དཔེ་གཞི་གཞན་གྱི་ཤོག་གངས་དང་མདུན་
རྒྱལ་ཡིག་སྒྲེང་སོགས་གསལ་ཁ་འདོན་མ་བྱུང་བ་རེ་བྱུང་བྱུང་ཡོད་ནའང་བྱིས་སུ་དཔེ་
བསྐྱར་རུས་པ་རྣམས་ལ་གསལ་ཁ་བཏོན་ཡོད།

ཚེས་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཚེས་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཕྱོག་སྐབས་ངས་དགོས་པ་འགའ་
ཞིག་ངོ་སྤྲོད་ཅུང་ཅམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲིད་སྤྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་བཞིན་མ་
བྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཔྱད་སྲིད་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲིད་སྤྱུ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་
བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་གྲ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕམ་ཆིག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ།
དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གངས་ཀྱི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་
མཐའ་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤད་ཅིག་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་ལུགས་
མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་དང་ཐད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་
བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྣམས་
ལ་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་ཕྱོག་སྐབས་དེབ་དེ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་བྱིར་བརྒྱུད་བའི་

བར་གཞི་ལ་མ་སྤྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྡེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་ལྟན་
ལོ། ཞོལ། སྤྱ་འབྲུམ། ལྷ་བྱང་བར་མ་ནམས། སྤྱི་བཟ་ཞོལ། སྤྱི་ལྷ། སོགས་ཀྱིས་མཆོན་
བར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁྱོད་དུ་རྟགས་ཅན་ *བསྐྱབས་ ལྷ་བྱ་བྱང་ན་མ་སྤྱིའི་
ཡིག་ཞོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་རྟགས་ *
འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་རྟགས་ཅན་
-བསྐྱབས་ ལྷ་བྱ་བྱང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +བསྐྱབས་ ལྷ་བྱ་བྱང་ན་བསྐྱབས་ལྷག་
མ་བྱང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དཔེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་སྤྱི་ ༥༥ན་༥༥། བསྐྱབ *བསྐྱབས་ སྤྱི་
༡༠ན་༥༥། ལྷ། ༡༡༠བ་ན་༥༥། བསྐྱབས་ ཞེས་པ་ལྷ་བྱ་བྱང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་
ནི། མ་སྤྱིའི་ཤོག་གངས་ ༥༥མདུན་དོས། ཡིག་སྤྱིའི་ ༥༥ན་༥༥། བསྐྱབ་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་
ཞིང་། *བསྐྱབས་ བེ་མ་སྤྱིའི་ཡིག་ཞོར་བསྐྱབ་དེ་ཉིད་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅོས་
ཡོད་པ་མཆོན་གྱི་དུ་གོ་དགོས། ཡང་གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱི་འབྲུམ་བར་མའི་ལྷེ་བ་གངས་
༡༠ན་མདུན་དོས། ཡིག་སྤྱིའི་ ༥༥ན་༥༥། ལྷ་བྱང་བར་མའི་ལྷེ་བ་གངས་ ༡༡༠བ་དོས། ཡིག་སྤྱིའི་
༥༥ན་༥༥། བསྐྱབས་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅེས་གོ་དགོས་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྲུལ་དེ་བ་ཏུ་ཞོར་འབྲུལ་ཤོར་
བ་སོགས་གཟེགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱ་བ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་
མཁྱེན་ལྡན་ནམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྣང་དང་ལམ་སྟོན་
གནད་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མཁྱོགས་ངང་བར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་
དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤྱི་ལ་ཁྱེད་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

༢༠༢༣། ༡༡། ༡༦ ལ་སེར་གྲུས་རེག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

༡༡། རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ནམ་པར་གཏན་ལ་ དབབ་པ་བརྟུབ་བ་བཀྲགས་སོ། །

བམ་པོ་སུམ་ཅུ་དྲུག་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡང་དག་པར་
འཛིན་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ནི་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མང་དུ་ཐོས་པའི་གཞི་དང་། མང་དུ་
ཐོས་པ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་
ནམ་པར་དག་པའོ། །དེ་དག་གྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་། སྤྱི་བྱ་དམ་པ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པ་དང་གོ་
རིམས་བཞིན་འོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན།
སྤྲུམ་པ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་བས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཁམས་གང་
ཞེ་ན། སྤྲུམ་པ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་
བས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་མོས་པའི་ཁམས་
གང་ཞེ་ན། སྤྲུམ་པ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ལ་ཐོབ་པར་བྱས་པར་ཡིད་ཆེས་
བས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྦྱང་བརྟེན་བ་གང་
ཞེ་ན། སྤྲུམ་པ། སྤྱུག་བསྐྱེད་བར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱང་བརྟེན་
བ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྦྱང་རྗེ་གང་ཞེ་ན། སྤྲུམ་པ། སྤྱུག་

བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་སྤྱིང་བཅེ་བ་གང་ཡིན་
བཤོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཞེན། སྤྲུལ་པ། ཤེས་བྱ་ལ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡང་གང་ཡིན་བཤོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞེན། སྤྲུལ་པ། ཤེས་བྱ་ལ་ངེ་སྤྱིང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
རྟོགས་པ་གང་ཡིན་བཤོ། །སེམས་པའི་སྐྱོན་ནི་གསུམ་སྟེ། སེམས་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་།
གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་པ་དང་། ལོག་པར་སེམས་པ་ཤོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ངེ་ལྟར་སྐྱིན་པ་སྐྱིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱིན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་པ་
བདུན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ལུ་ལ་
ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ལྟ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་
པ་དང་། རག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྗེ་མ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམས་པ་བཅུ་བཅུར་རིག་པར་
བྱལོ། །དེ་ལ་སྐྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་པ་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
མང་པོ་དང་སྣ་ཆོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་མང་
མི་ཉུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པའི་དུས་ཉིད་ཀྱིས་
དུས་སུ་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུ་ཞོམ་པ་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་གཙང་བའི་དངོས་པོ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཙང་བ་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རུང་བ་
སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་མོ་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཅེ་འདོད་པ་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་
དང་། འཕྲོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་པ་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་མོ་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཅིག་

ཅར་རམ་རིམ་གྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་མེ་འཆད་པ་ཉིད་གྱིས་རྟག་ཏུ་སྦྱིན་
པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པར་དག་པ་ནམ་པ་བཙུན་ེ་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱུ་
པའི་བརྩོན་འགྲུས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འོངས་སྒྱུད་ནམས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་ཞོ་
ལས་བསྐྱུ་བས་པ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རུལ་ཞིང་བྱི་མ་ཆགས་ཆགས་སུ་
བསྐྱུ་བས་པ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ནམས་གྱིས་ཆོས་བཞིན་ཏུ་ཐོབ་པ་དག་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྤྲིག་པ་ལས་ལོག་པ་དག་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དབང་པོ་
ཐུལ་བས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་
བཏུང་དེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གི་ལག་ནས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དང་པོར་
རང་རང་གི་ཆལ་ཟའི་འཁོར་ནམས་ལ་ལེགས་པར་རི་མོར་བྱས་ལེགས་པར་མཆོད་
པར་བྱས་ནས་དེའི་ལོག་ཏུ་སྒྲོང་མོ་བ་གཞན་དག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ལྟ་བ་
ནམ་པར་དག་པ་ནམ་པ་བཙུན་ེ་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ནི་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ་བདག་གི་
སྦྱིན་པའོ་སྟུ་ཏུ་ཆོམ་སེམས་མེད་པར་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཞན་
དག་དང་མི་སྦྱིན་པར་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བདག་ཉིད་གཞན་དག་ལས་ཆེ་བའམ།
མཉམ་བའམ། ཚུང་ངོ་སྟུ་ཏུ་མི་སེམས་པར་སྦྱིན་པར་བྱེད་པར་གཞན་དག་ལ་ལན་
ཏུ་པན་འདོགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱི་མ་ལ་སྤྱིད་པ་བྱུང་
པར་ཅན་འོངས་སྒྱུད་བྱུང་པར་ཅན་ལ་མི་ལྟ་བར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་
པའི་འགྲུས་བྱ་མེད་དོ་སྟུ་ཏུ་མི་ལྟ་བར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འགྲུས་བྱ་
ཚུལ་དང་མི་མ་སྟུན་པ་དང་འགྲུས་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་སྟུ་ཏུ་མི་ལྟ་བར་སྦྱིན་པ་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འཆེ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་དགེ་བའོ་སྟུ་ཏུ་མི་ལྟ་བར་སྦྱིན་པ་

སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། རོ་མཚར་དང་བཀ་ཤེས་སུ་མི་ལྟ་བར་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་
པ་དང་། གྲགས་པ་དང་སྤྱད་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟ་བར་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་
བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་གྱིས་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་།
འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱན་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་གྱིས་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་
སྟེ། མཛེས་བཤེས་དང་། དབྱ་བོ་དང་། ཐ་མལ་པ་དག་ལ་སྟོམས་པའི་སེམས་གྱིས་
སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། སེར་སྒྲའི་བྱི་མ་དང་། སོགས་འཛོག་གི་བྱི་
མ་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བས་སེར་སྒྲའི་བྱི་མ་དང་། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་
པར་མི་བྱེད་པ་ལས་སོགས་འཛོག་གི་བྱི་མར་རིག་པར་བྱ་བའི་བྱི་མ་བསྐལ་བའི་
སེམས་གྱིས་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་པར་དགའ་བ་རྣམ་པ་
བདུན་པོ་སྟོང་མོ་པ་མ་འོངས་པ་ནས་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། སྟོང་མོ་འོངས་
པ་ན་མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་ན་ཡིད་
བདེ་བའི་སེམས་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པའི་སེམས་དང་། རོ་མས་མི་ཤེས་པའི་
སེམས་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བའི་བསམ་པ་མེད་པའི་སེམས་དང་། བྱིན་ནས་འགྲོད་པ་
མེད་པའི་སེམས་གྱིས། སེམས་མངོན་པར་དགའ་བས་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྟོང་མོ་པའི་དང་ན་དུས་ལ་བཟོད་པ་དང་སྟོབ་མེད་པའི་བྱིར་བཟོད་པའི་སེམས་གྱིས་
སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བ་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་གྱིས་
སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་བའི་སེམས་གྱིས་
སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་

ཀྲིས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། མཛེས་བཤེས་རྒྱུ་ལ་བཏང་སྒྲུམ་ས་ཀྲི་སེམས་
ཀྲིས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དག་རྒྱུ་པར་དག་པ་རྒྱུ་པ་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། སྦྱིན་པའི་སྒྲ་རོལ་ནས་སྦྱིན་པའི་སྒྲ་བས་འབྱེད་པ་དང་། འོངས་པ་ན་ཚུར་ཤོག་
ལེགས་པར་འོངས་སོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། ཁོ་གཉེར་མེད་ཅིང་བཞིན་གྱི་མདོག་གསལ་ལ་
འཇུག་པ་སྒྲར་གཏོང་ཞིང་ཆོག་གི་ལམ་འཇུག་པོ་དག་གིས་གཏམ་འདྲེ་བར་བྱེད།
ཐེགས་པར་སྒྲ་བར་བྱེད། ཀྲུན་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་མོ་པ་རྒྱུ་ལ་ཀྲི་མཐུག་
ཐོགས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་དུ་སེམས་ཤིང་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོས་ཀྲུན་ཏུ་
དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ད་ནི་ཁྱོད་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་ཀྲུན་
ཏུ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དངན་དུས་བྱེད་པ་ན་ཁོ་བས་ཀྲུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཆོག་རྩུབ་
པོ་རྫོད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་མོ་པ་ལ་མདོན་སྒྲུམ་དང་སྒྲོག་ནས་མི་སྒྲོད་མི་
སྒྲོགས་པ་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་འདོགས་ན་ཡང་ལེགས་པར་ཤད་ཀྲིས་
སྒྲུངས་ཏེ་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་མོ་པ་ལ་མདོན་སྒྲུམ་དུ་སྒྲོད་པར་མི་བྱེད།
ཁྱད་དུ་གསོད་པར་མི་བྱེད། བསྐྱེད་བར་མི་བྱེད། ཅོ་འདྲི་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་
འབེབས་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་རྒྱུ་པ་བཅུ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། སྒྲོང་མོ་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་
པར་དག་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་སྒྲོར་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་།
སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་
པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། འདོད་པ་

རྣམས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། རྗེ་མ་བསལ་བ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། སྤྲེག་པའི་བློགས་པོ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་
དང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་པར་དག་
པ་དང་། སྤྲེགས་བྱུག་གིས་བཀའ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་པར་དག་པའོ། །དེ་
ལ་ཤེས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་པོས་ནི་སྦྱིན་པའི་རྣམས་གངས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་རབ་རྒྱུ་ཤེས་ལ། སྦྱིན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེས་པའི་ཆོག་དང་། རབ་རྒྱ་
དབྱེ་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རྒྱ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་གཉིས་པས་ནི་སེམས་
ཅན་དམན་པ་དང་། གྲུ་ཞོ་མ་པ་དང་། སྦྱོན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞོད་པ་
བྱེད་པ་དང་ཕན་འདོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་གནས་ཀྱི་སྒོ་ཉི་བར་འཛོག་པར་བྱེད་
པ་དང་། སྤོང་མོ་པའི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཟུར་ཅམ་གྱིས་ཤེས་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་སྤྲ་
རོལ་ཉིད་ནས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་པ་
ཐག་པ་ནས་ལེགས་པར་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང་། སྤོང་མོ་པ་རང་གིས་སྤྲུག་སྤྲུབ་དུ་
སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་གནང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གསུམ་པས་ནི་བཟོ་
དང་ལས་ཀྱི་གནས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པས་སྦྱར་བ་
སྦྱར་བར་ཡོངས་སྤོད་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ནས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་
དང་། དག་པའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་སྤྲ་མཐམ། ཆེ་འདི་
ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའམ། རྩ་འབྲུལ་མཛོན་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའམ། ཆོས་ཡང་
དག་པར་སྤང་བ་ལས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་གིས་བསྐྱབས་པའི་
ཡོངས་སྤོད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་དག་དེ་ཡང་

དག་པར་འཛིན་ཏུ་བཅུག་ནས་དེ་དག་ལ་བྱ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ལོ། །དེ་ལ་བཞི་པས་ནི་
ཅི་ནས་ཀྱང་སྒྲོང་མོ་པ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བདག་
ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
བ་དང་། རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཞིང་དོན་ཏུ་གཉེར་བ་རྣམས་དང་། མོངས་པ་རྣམས་དང་། རྟོན་པ་
མེད་པ་རྣམས་དང་། ཉེས་པར་སྐྱད་པ་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་། ལེགས་པར་སྐྱད་པ་སྒྲོད་
པ་རྣམས་དང་། རང་གི་ཆའ་ཟ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དབུལ་པོ་འཕ། མོངས་སྒྲོད་འབྲིང་
ངམ། མོངས་སྒྲོད་ཆེ་བས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོ་ག་ཅི་རིགས་པས་སྒྲིན་པར་བྱེད་
ཅིང་། ཆོ་ག་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་
ལྷ་པས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲིན་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་
སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པ་ན་སྐྱེ་པོ་པལ་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིན་པ་
སྒྲིན་པར་བྱེད་ཅིང་རི་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་པོ་པལ་པོ་ཆེ་དག་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། དབུལ་པོ་སྒྲིན་པར་བྱེད་འདོད་པ་དག་ལ་མོངས་
སྒྲོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་བྱེད་པ་དང་། དབུལ་པོ་མ་ཡིན་པ་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་དང་། སེར་
སྣ་མེད་པ་སྒྲིན་པ་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་མོངས་སྒྲོད་ཀྱི་བགོ་བཤའ་མི་
བྱེད་པར་དེ་ལ་གྲོགས་བྱེད་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འབྲུག་
ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་འདོད་པ་གཞན་དག་ལ་སྒྲིན་པར་བྱའི་ཆོས་དག་བྱིན་ནས། རི་ནས་ཀྱང་
སྒྲོ་གཉི་ག་ནས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གཞན་དག་ཀྱང་བྱེད་ཏུ་འཇུག་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བྱུག་པས་ནི་བཤད་པས་ཀྱང་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ལ་མ་སྦྱས་
ཀྱང་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད། ལན་མཛོད་པ་ལས་ཀྱང་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད། སྐྱེ་བ་

དང་མཐུས་ཀྱང་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བདུན་པས་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་འདི་པ་དང་། ཆེ་བྱི་
མ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་ལྔ་
ཡང་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་ལྔ་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་
དྲུག་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལྔ་
དགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་
པ་བདུན་ཡང་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། གསོག་དང་།
གསོབ་དང་། བརྟན་པ་དང་། བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། བྱིས་པ་
འཕྲིད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རུས་
པའི་ཀའ་རུས་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་ཤིང་ལྡོག་པའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
བྱ་བའི་བར་དུ་མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བརྒྱད་པས་ནི་ལས་ཀྱི་
མཐའ་བྲི་མ་ཅན་རྣམ་པ་བརྟུ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཡང་དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་ཤེས་ནས་
སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། གཙུག་ཕུད་ལེན་གྱི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དགུ་པས་ནི་སྤྲིག་པའི་ཕྱོགས་པོ་བཞི་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ཤིང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བཞི་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་
དག་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩལ་ཕུད་ལེན་གྱི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བརྟུ་པས་ནི་ཕྱོགས་དྲུག་གིས་བཀག་ནས་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་
བྱེད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། གཙུག་ཕུད་ལེན་གྱི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་

བཞིན་མོ། །དེ་ལ་ངེ་མ་ནམ་པར་དག་པ་ནམ་པ་བཅུ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བང་ཡང་རུང་། བྱི་
རོལ་ཡང་རུང་། རྒྱང་རིང་ཡང་རུང་། ཐག་ཉེ་ཡང་རུང་། ལུས་ངལ་ཡང་རུང་། ལུས་
ངལ་བ་མེད་ཀྱང་རུང་། ལུས་ཉམ་ཚུང་ཡང་རུང་། ལུས་ཉམ་ཚུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་
རུང་སྟེ། ལེ་མེད་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། འོངས་
སྒྱུད་ནམས་ལ་ཆགས་པའི་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་
སྟེ། སྒྲོང་མོ་པ་ནམས་ལ་ཞེ་སྤང་གི་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་གཉི་སྤྲུག་གི་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་
བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། གགས་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་གགས་ཀྱི་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་
སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་གགས་བཞི་པོ་དེ་མ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
མ་གོ་མས་པ་དང་། རྒྱད་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་མཐོང་བའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ།
དབུལ་པོས་རང་གི་ཆལ་ཟ་ནམས་དང་། འོངས་སྒྱུད་འབྲིང་པོས་དེ་དག་དང་སྤྲུག་
བསྐལ་བ་ནམས་དང་། འོངས་སྒྱུད་ཆེན་པོས་དེ་དག་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོང་མོ་
པ་ནམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་བྱེ་ཞིང་མི་རིགས་པའི་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་
པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཉུང་བའི་ངེ་མ་དང་བལ་བའི་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་
པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ནམ་པ་བདུན་ཏེ། ཡོ་བྱང་གི་
དངོས་པོ་ཡང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་
པོ་དང་། རྒྱན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། གནས་གྱི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་གནས་པའི་དངོས་པོ་
དང་། བང་གི་དངོས་པོ་ཡང་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པ་ནི་ནང་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པ་མེད་
པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་
པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱལ་ཐོག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སའི་དངོས་
གཞིར་བསྟན་པ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་། རྣམ་པར་མ་དག་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་
པའི་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་
བརྟག་པ་དང་། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་དང་། ཞིང་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཡོངས་
སུ་བརྟགས་ཤིང་འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱན་པ་སྤྱན་པར་བྱེད་
པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ནི་སྟོགས་འཛོག་པས་
ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་
པ་བས་སྤྱན་པ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་སྟོགས་འཛོག་འབའ་ཞིག་ནི་བདག་ལ་ཡང་པན་པར་མི་འགྱུར། གཞན་ལ་པན་
པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཆེ་འདི་ལ་པན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་པན་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ནི་བདག་ལ་པན་
པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་པན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཡང་། གཞན་ལ་པན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཆེ་
ཕྱི་མ་ལ་ཡང་པན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགའ་བ་དང་།
མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཀྱང་ཆེན་པོ་སྤྱིས་ཤིང་སྤྱན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱན་པ་ནི་བདག་ལ་པན་
པ་དང་། གཞན་ལ་པན་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་པན་པ་དང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་པན་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེ་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། རྒྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པའི་

བསམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་རྗེ་བའི་བསམ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་བསམ་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
པའོ། །དེ་ལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ལ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ཉིད་དམིགས་པ་དང་། གང་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་ཡིན་ལ་མོངས་པ་ཡང་
ཡིན་པ་དང་། མོངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྟོན་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་པ་མེད་པ་
ཡང་ཡིན་ལ་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་ལས་ལྷོག་པར་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་པ་དེ་ནི་ཞིང་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་མེད་ན་ཡང་གང་ལ་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་དམིགས་པ་དེ་ནི་ཞིང་ལྡ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞིང་མ་ཡིན་པ་ནི་
རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤོང་མོ་བ་གཏུམ་པ་དང་། ཕྱིར་གྲོལ་བ་ལ་སྐྱབས་
སུ་སོང་བ་ཕྱིར་གྲོལ་བར་གྱུར་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དག་བའི་ཅ་བ་ཡང་དག་
པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་ན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
སམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བསམ་པས་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། བདུད་དམ་བདུད་
གྱིས་བརྒྱུམས་པར་གྱུར་ནས་ཐོ་འཁོམས་པའི་ཕྱིར་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། གནས་མ་
ཡིན་པ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ་པ་མཁམ། གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པའི་དངོས་པོ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་
དག་གིས་ནི་ཞིང་མ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཐབས་མ་
ཡིན་པའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཐབས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པ་ལ་གོམས་པ་དང་། ལུས་དང་
སྒོག་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིར་བཅེ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ཅའི་དོན་ཤེས་པ་དང་།

སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་མོས་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། ཉན་གྱིས་གཞོན་པ་དང་།
པན་བཏགས་པའི་ལན་དུ་པན་འདོགས་པར་སྒྱུར་བ་དང་། སྒྲེ་བ་དང་མཐུལྟོ། །འདུལ་
བ་ནི་བསྐྱ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཞིག་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱི་འདུལ་བ་ལ། དང་པོར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུལ་བ་རི་ལྟར་
བསྐྱས་པ་དེ་ནི་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱལྟོ། །དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་གང་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་བཙུན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་མདོར་བསྐྱ་ན་སེམས་བྱུག་ལ་སོ་སོར་བརྟག་
པར་བྱ་སྟེ། བྱུག་གང་ཞེ་ན། བྱང་དུ་གསོད་པའི་སེམས་དང་། ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་། བསྐྱབས་པའི་སེམས་དང་། བརྒྱལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲེ་བའི་སེམས་
དང་། གཞོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་། བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲོང་བར་སེམས་པ་ཉིད་དང་། མི་
མོས་པའི་སེམས་ཉིད་དང་། བརྟན་པའི་སེམས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་དུ་གསོད་
པའི་སེམས་ཞེས་བྱལྟོ། །ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱལྟོ། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པའི་
པའི་སེམས་ནི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་ཞེས་བྱལྟོ། །བཙུན་འགྱུས་བརྒྱམས་ཤིང་གནས་
པའི་ལུས་ཀྱི་ངལ་བ་དང་སེམས་ཀྱིས་འཁྲུག་པས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སེམས་ནི་
བརྒྱལ་བས་ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་སེམས་ཞེས་བྱལྟོ། །གཞོད་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཟིལ་
གྱིས་ཞོན་པའི་སེམས་སྒྱུར་བར་བཟོད་པའི་མཐུ་མེད་པ་དེ་ནི་གཞོད་པ་དང་ལྡན་པའི་

སེམས་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲུ་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་
བར་ཆད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དྲུག་པོ་དེ་
དག་ལ་འདི་ལྟར་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་བདག་གི་སེམས་ལ་སེམས་དྲུག་པོ་དེ་
དག་ལས་གང་ཡང་བྱང་བར་བ་ཏུ་སྒྱུད་པ་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་མེད་སྟུང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་གསུམ་པོ་དག་ནི་སྒྲེས་སོ་
ཅོག་གཅིག་ཏུ་དང་དུ་མི་མྱང་བར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོང་བར་
མི་བྱེད་ན། ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །བརྩལ་བས་
ཡོངས་སུ་སྒྱུ་བའི་སེམས་ནི་སྒྲེས་པ་ན། གལ་ཏེ་འདི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་
ཆོས་རྒྱུས་ལ་སྒྱུར་བ་གཏོང་བར་བྱེད་དེ། ཇི་ནས་ཀྱང་ལུས་དང་སེམས་ངལ་ཞིང་
འབྲུག་པར་བྱེད་པ་འདི་སོ་སོར་བསལ་ནས། ཡང་དགེ་བའི་ཆོས་རྒྱུས་ལ་སྒྱུར་བར་
བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་དགེ་བ་
ལ་སྒྱུར་བ་གང་གིས་བདག་ཆེ་འདི་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ལྟ་བུས་ཇི་ཞིག་
བྱ་སྟུང་དུ་སེམས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་གཏན་སྒྲོང་བར་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཉེ་བར་
གནས་པར་གྱུར་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་སྒྱུར་བ་ལ་འདོད་དགུར་
བྱར་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་དུ་མྱངས་ནས་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །བར་ཆད་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་པ་ན། གལ་ཏེ་འདོད་དགུར་བྱར་མེད་དམ་
དོན་ཆེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་འདོད་དགུར་བྱར་ཡོད་དམ། དོན་མེད་པའམ། དོན་

ཆེས་ཆུང་བ་ཞིག་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས་དང་དུ་མེན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རྟོ། །སེམས་བྱུག་པོ་དེ་དག་ལས་སེམས་སྡེ་མ་གསུམ་
པོ་དག་གིས་བྱུང་བ་དང་དུ་སྦངས་སོ་ཙོག་ནི་གཅིག་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་
འགྱུར་རྟོ། །གཞོད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་གཅིག་བྱ་ནི་དང་དུ་སྦངས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །སེམས་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་དུ་སྦངས་སོ་ཙོག་ནི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རྟོ། །སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བཙུག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་གནས་བྱུག་ལ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་དང་། གཞན་དང་། ཟང་ཟིང་
གིས་པོངས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་གིས་འབྱོར་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་པོངས་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱིས་འབྱོར་པ་ནི་གནས་བྱུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟིང་གིས་པོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་མ་རྟེན་པ་རྣམས་མི་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་
འབྱུག་པ་རྣམས་རྟེན་འཆད་པར་འགྱུར་བའོ། །ཟང་ཟིང་གིས་འབྱོར་པ་ནི་དེ་ལས་
བསྐྲོག་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱིས་པོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྲུབ་པ་ཉམས་པ་
དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་སྟོན་མ་ཐོས་པ་
མཉན་དུ་མེད་པ་དང་། སྟོན་མ་ཐོས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་མ་བསམས་པ་བསམ་དུ་
མེད་པ་དང་། ཐོས་པའི་བར་ཆད་དང་། བསམ་པའི་བར་ཆད་དང་། ཐོས་པ་དང་
བསམས་པ་བརྟེན་པ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་མ་ཐོབ་པ་མི་ཐོབ་པ་
དང་། ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཆོས་འབྱོར་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྲོག་པ་
ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་པོངས་

པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བར་མི་བྱའོ། །ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པས་བསྐྱས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པས་བསྐྱས་པ་དང་། རྩོམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟང་ཟེང་གིས་ཐོངས་པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་བཙུན་པར་བྱ་སྟེ། ཟང་ཟེང་འབྱོར་པ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ནའོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་བཙུན་པར་མི་བྱའོ། །ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བཙུན་པར་བྱའོ། །ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འབྱོར་པས་གཞན་དག་གི་ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་བཙུན་པར་བྱའོ། །ཟང་ཟེང་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་འབྱོར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །དེ་ལྟར་སྒྱུར་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། སྒྱུར་བར་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རེ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་གྲངས་པའི་འདུལ་བ་བསྐྱས་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་ཏྲག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཆང་ན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བསྐྱམས་
པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེན། བསྐྱམས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཆུལ་
ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲོམ་པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་འདི་ནི་སྤྱད་
པར་བྱེད་པ་དང་། འཕྱོར་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱམས་ཤིང་བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་
གཞན་པ་དག་ཀྱང་བསྐྱམས་ཤིང་བསྐྱུངས་པར་ཁྱུར་ལ། དེ་མ་བསྐྱམས་ཤིང་མ་
བསྐྱུངས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ཀྱང་མ་བསྐྱམས་ཤིང་མ་བསྐྱུངས་པར་འགྱུར་བས།
དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ན་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཉམས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་གཞན་ལ་གྲགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་གྱི་ངོ་བུ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་ཡང་དག་པར་ལེན་དུ་བཅུག་པ་ན། དེ་
ལེན་པར་བྱེད་པར་ཟད་གྱི། རང་གི་དད་པས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་རྗེས་སུ་བརྟགས་
ཤིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་རྗེས་སེམས་ཉི་བར་གཞག་སྟེ། དགོ་བ་འདོད་པས་
ལེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བསྐྱམས་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དེས་དགོ་
བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་
ཡང་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་ནི་སྒྲོམ་པས་བསྐྱམས་པ་དང་།
དགོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཕན་ཡོན་
ཡང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲོམ་པ་དེ་མ་བཏང་ན་ནི་ཆེ་རབས་
གཞན་དུ་ཡང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བཏང་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
གཏོང་བ་ནི་མདོར་བསྟན་ན་རྒྱ་བཞིས་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སེམས་གྱིས་
མི་འདྲ་བར་ངེས་པའི་སེམས་སྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་བདེ་སྤྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དང་ལྷན་པའི་ཆོག་རྫོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བཅ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་
དག་ལས་ཐམས་ཅད་དམ། དེ་དེའི་ཉེས་པ་འབྱིན་པ་དང་། བཅ་པའི་གནས་ལྟ་བུའི་
ཆོས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དམ་དེ་དེ་ལ་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ཆེན་པོས་ཉེས་པ་འབྱིན་
པར་བྱེད་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པ་བཏང་བར་བརྫོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཕྱིར་
སྤང་བའི་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ན་ཡང་ཕྱིར་སྤང་བར་ཡང་
བྱའོ། །བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བྱང་བས་ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ཡོ་
བྱད་ལྷག་པ། སངས་རྒྱུ་ཀྲིས་རྩེས་སུ་གནང་བ་ལུས་ཀྱི་ཡོངས་སྒྱུད་དང་བདེ་བ་ལ་
རེག་པར་གནས་པའི་རྩེས་སུ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དག་གལ་ཏེ་སྤོང་མོ་བ་འདོད་པ་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དག་
པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པས་
སྦྱིན་པར་མི་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེགས་
བཅ་བྲིས་ཟིན་པ་སྤོང་མོ་བ་བྲིས་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་དག་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་སྤོང་བར་
བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་འདི་ཆོས་
ཐབ་མོ་རྣམས་འདྲིན་ཏུ་གཞུགས་པ་དང་མོས་པར་བྱ་བ་སོ་སྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ནའི་
སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁོ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་
བཅོས་པའི་སྒྲེགས་བཅ་མཐ་ལུ་སྒྲེགས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ་ལ་དད་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ཡི་གཤར་འཕྲིར་བརྟག་ནས་སམ། བྲིས་ཟིན་པ་ལག་ན་
བདོག་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དམ། གཞན་ལས་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་

དང་བཅས་པར་འགྱུར་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྒྲེགས་བཅ་བྱིས་ཟེན་པ་ལག་ན་
བདོག་པ་དེ་ཡང་བྱིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འཛིན་གཞུག་པ་འཕམ།
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་དག་
ལ་ཡང་ལེགས་པ་ཁོ་ནར་བསྒྲགས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྒྲེགས་བཅ་མ་བྱིས་པ་སྒྲོང་བ་
ཞིག་ཡོངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་འདིས་ཁྱོད་ལ་རི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
བྱི་བར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་བཙོངས་ལ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་གལ་ཏེ་སྒྲེགས་བཅ་དེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
ནི། དེ་ལ་སྦྱིན་པར་མི་བྱ་བར། རིན་བདོག་ན་རིན་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་རིན་མི་
བདོག་ན་གཉི་ག་མ་བྱིན་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་
བྱས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་རི་ནས་ཀྱང་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྟོང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
སྒྲེགས་བཅ་དེ་ཉིད་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཞུང་ཤིན་ཏུ་ངན་པ་འདི་
བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོང་བ་ལ་མ་བྱིན་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ། །གཞུང་ཤིན་ཏུ་
ངན་པ་འདི་བར་འདོད་པ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གཞུང་འབྲིང་འདི་བར་འདོད་པ་ལ་ཡང་
དེ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འདི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོང་བ་ལ་མ་
བྱིན་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་པན་འདོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་མཆོན་མའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་ཞིང་ཟང་ཟང་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་སྟོགས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཚུལ་
ཀྱིས་མཛའ་བཤེས་ཀྱི་བསམ་པ་སྦྱིད་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་
འགྱུར་རྟོ། །གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་མཆོན་མའི་

རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་རྟོག་པའི་སེམས་དང་། དག་པོར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་སེམས་
ཀྱིས་དག་པོའི་བསམ་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་
འོ། །གཞིན་པ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པན་པ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཐ་མལ་པའི་བསམ་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བསམ་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་ན་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་འོ། །གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་ཞིག་ཡོངས་ན། དུས་ཀྱི་སྟོན་དང་དུས་ཐ་མའི་སྟོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་རབ་ཏུ་
འབྱེན་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་འོ། །གལ་ཏེ་སྦྱིང་བཅེ་བའི་སེམས་ཉེ་བར་
གཞག་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད་ན་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་འོ། །རབ་ཏུ་འབྱེན་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། གནས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་།
འཁོར་སྐྱད་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོར་བསྟུ་བ་བསྟན་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་མདོར་བསྟུ་ན་ཡོན་ཏན་
ལྡང་ལྡན་ན་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་སྟེ། ལྡང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་
ཉིད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྦྱིན་པ་
ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཤགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་ཟང་ཟེང་དང་

དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་སེམས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་
ཉིད་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
སྤངས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཏུ་མི་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་
ཉིད་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྲང་ཚུབ་འཐོབ་པར་སློན་ལམ་འདེབས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དེ་ལྟར་
བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ལྔས་ཡོངས་སུ་
ཐེན་པ་དེ་དག་ནི་བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། བྲང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཞེས་ཀྱང་བྲའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། ཤེས་
རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་ཞེས་ཀྱང་བྲའོ། །དཀའ་བ་སྦྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ། དཀའ་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཞེས་ཀྱང་བྲ་སྟེ། རྒྱས་པར་སའི་དངོས་གཞིར་བསྟན་པའི་སྟོན་གྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྲའོ། །སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནང་དང་བྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམ་པ་བརྩུ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་
གཉེན་པོར་བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སར་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
རྣམ་པ་བརྩུ་བསྟན་པ་རྣམས་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་གོ་རིམས་བཞེན་ཏུ་རིག་པར་
བྲའོ། །དེ་ལ་བྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཡོངས་སུ་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། བྲམས་པས་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། ཡིད་ལ་བསམ་
པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་སྦྱིན་པའོ། །ནང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། དེས་བར་འབྲེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དང། སྟོབས་དང་མི་ལྷན་པ་ཉིད་དང། ཐོགས་སུ་ལྷུང་བ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་དང། ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དོ། རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུར་རྩལ་ཁྲིམས་
རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བསྟན་པ་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་བསམ་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་བསྟན་རྟོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོར་བ་རྣམ་པར་དག་པ་བསྟན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒྲོར་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྒྲོར་བ་དང། ཡོངས་སུ་
སྒྲོར་བའི་སྒྲོར་བ་དང། ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བའི་སྒྲོར་བ་དང། གྲོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང།
བསྐྱར་བའི་སྒྲོར་བའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་པ་དང། གསུམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོར་
བ་དང་པོ་བསྟན་རྟོ། །བཞི་པས་ནི་གཉིས་པའོ། །ལྷ་པས་ནི་གསུམ་པའོ། །དུག་པ་དང།
བདུན་པ་དང། བརྒྱད་པ་དང། དགུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཞི་པའོ། །བཅུ་པས་ནི་སྒྲོར་
བ་ལྷ་པ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅོད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་ལ་རྣམ་
པར་དག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་དགུས་བསྟན་རྟོ། །བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་བཅུ་པས་
བསྟན་རྟོ། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང། དེ་ཀྱན་དུ་
མི་སྒྲོད་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་སྐྱེ་བས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང། དེའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲོང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གཅིག་དང། གཉིས་
དང། གསུམ་དང། བོ་རེམས་བཞིན་ནོ། །མི་བཅོད་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། རོ་ཆ་བ་མེད་པ་དང། ཁྲེལ་མེད་པ་དང། སྙིང་རྩེ་མེད་པའོ། །བཙུན་འགྲུས་
ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཅུས་རྣམ་པར་དག་པར་རིག་པར་

བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲོར་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འབྲིས་པས་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། རྩོམ་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
དུས་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་གནས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆོག་མེད་པར་གནས་
པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གྲོགས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་
པར་དག་པ་དང་། མི་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བཅུས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དངོས་
གཞིའི་ཐབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། དབང་གི་ཐབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གནས་པ་ལ་དབང་བས་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་དབང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་དབང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སུ་
སྟེགས་ཅན་ཆར་གཅད་པ་ལ་དབང་བས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འབྲུལ་བ་སྒྲུབ་མེད་
པས་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རྣམ་པ་
ལྔ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
རྟོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལུང་འཕྲོགས་པ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་། སྟེས་སུའི་བྱེད་པ་རྟོགས་པས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འཕྲོག་པ་རྟོགས་པས་རྣམ་
པར་དག་པ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟར་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་
གནས་ཤིན། སྤྱས་པ། མཆོན་མའི་ལུས་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་

གནས་སོ། །ལུས་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་ནམས་ལ་
ཡང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་
མ་སྐྱེས་པ་ནམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་
དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། དེ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་
པའི་སེམས་ལ་མཆོན་མ་དང་། གནས་ངན་ལེན་མི་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
ནང་དུ་ཡང་དག་པར་མ་སྐྱེས་པ་ནམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་
ཞེས་རྒྱས་པར་བྱའོ། །མ་སྐྱེས་པ་ནམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་
སྤང་བར་གྱུར་པ་ནམས་དང་། ནང་དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་པ་ནམས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་ནམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེས་
པ་ནམས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོར་བླན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དག་ལ་ནི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་
ཉིད་ལ་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཚུལ་བར་
རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྩ་འབྲལ་གྱི་རྒྱུར་པ་ལ་སྐྱོར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ནམས་དང་། སྟོབས་ནམས་ཀྱིས་ལམ་ཡང་དག་པར་ཚུལ་བར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དབང་པོ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྐྱོར་བའི་ལམ་རྒྱུར་དུ་ཡང་དག་པར་
ཚུལ་བར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །སྟོབས་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཆེན་པོའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱོར་བ་

ཡང་དག་པར་བརྩམས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྟོགས་པས་
འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་
རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་
འཛོལ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་
བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་འཆིང་བ་དང་། དུལ་གྱི་འཆིང་བ་དང་། སེམས་
ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆགས་པའི་འཆིང་བ་དང་། གནས་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་། ཤེས་པ་
མི་ཤེས་པའི་འཆིང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་མི་ཤེས་པའི་འཆིང་བ་དང་། ཡང་འབྱུང་བ་ལ་
སྲིད་པའི་འཆིང་བ་དང་། འཇིག་པ་ལ་སྲིད་པའི་འཆིང་བ་དང་། རྒྱ་མི་མ་སྤྱན་པ་དང་།
རྒྱ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཆིང་བ་དང་། ཐོབ་པར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་
འཆིང་བ་དང་། གུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཆིང་བ་དང་།
གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཆིང་བ་དང་། གང་ཟག་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་འཆིང་བ་དང་། ཆོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་མངོན་པའི་
ང་རྒྱལ་གྱི་འཆིང་བའོ། །དེ་ལ་གནས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་
སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོད་པ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་བླན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནི་མདོར་བསྟུན་ན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་རྣམས་པ་དུག་ལས་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་
བྱ་སྟེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་རྣམས་པ་དུག་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་
ནང་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་དང་པོའོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་

ཕྱི་རོལ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་
དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསུམ་པའོ། །སྟོགས་བརྩམ་མེས་མས་ཅན་གྱི་ཁམས་
གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་ལམ་བཟུ་བ་
ནས་བྲན་པ་ཉི་ཤེར་གཞག་པ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་བཞི་པའོ། །གང་གི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་པ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྔ་པའོ། །ལུས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་
གནས་པ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་བྱུག་པ་ཡིན་
འོ། །དེ་ལ་ལྟ་བའི་གོང་ནས་གོང་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་རྣམ་པ་བརྩུ་གཅིག་ཡོད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་རྣམ་པ་བརྩུ་གཅིག་གང་ཞེ་ན།
ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་ལ་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་དེ་ཉིད་ལ་བྱས་པར་
འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པའོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་དེ་
ཉིད་ལ་མ་བྱས་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསུམ་པའོ། །མ་བྱས་པའི་དོན་གྱི་
མཆོག་དེ་ཉིད་ལ་ཉག་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཞི་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་བྱས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་འབྲུག་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྔ་པའོ། །ཉག་
པ་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱུག་པའོ། །རྒྱན་དུ་འབྲུག་
པ་དེ་ཉིད་ལ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདུན་པའོ། །དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་

དང་། གནས་པ་དང་། གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་
དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
བརྒྱད་པའོ། །འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་དོན་གྱི་མཚོག་དེ་ཉིད་ལ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་འདུ་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགུ་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདག་ཉིད་
མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅུ་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འདུ་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཅུ་གཅིག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་
བའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྗོངས་
ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དག་སྒྲིམ་པར་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཀྱང་རྣམ་
པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཆིང་བ་དེ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་
འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལ་ལ་
རང་གི་ཉི་བར་བཟུང་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དོན་དམ་
པར་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་དོན་དམ་
པ་ནི་གང་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བྲིས་པ་ན།
གལ་ཏེ་དེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་
དམ་པ་ཡིན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང། འདོགས་པ་དང། མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང། ཐ་སྙད་ཏུ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བརྫོད་པར་བྱལོ། ཅི་
རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་དམིགས་པ་དེ་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
པར་འདོད་དམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་
འདོད། གལ་ཏེ་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེས་
ན་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ། །གལ་ཏེ་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་
ན་ནི་དེས་ན་གཞི་མེད་པར་མངོན་པར་བརྫོད་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱར་མི་རུང་
ངོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་གང་དམིགས་པ་དེ་མེད་པ་ཡིན་
ཞེས་གྲང་བརྫོད་པར་བྱལོ། །དེ་སྐད་བྲིས་པ་ན། གལ་ཏེ་དེ་འདི་སྐད་ཅེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་པར་འདོད། གལ་
ཏེ་ཡོད་ན་ནི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་
བྱར་མི་རུང་ངོ། །གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་དེས་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
གང་དམིགས་པ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་
དོན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་པ་ལ་གྲུས་པ་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི་དང་པོའོ། །འཁོར་ཡང་དག་པར་བསྟུ་བ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །ཆོས་ལ་རིམ་གྲོ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་
ནི་གསུམ་པའོ། །དངོས་པོ་ཉི་བར་དགོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི་བཞི་པའོ། །དེ་ཁོ་

ནའི་དོན་མང་དུ་བསྟན་བཞིན་གྱི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི་ལྔ་པའོ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
སུ་བརྟགས་པ་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་བཅུ་མས་ནས། སྐྱེ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་པ་དུ་ག་
གིས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་
ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བཞིས་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་བརྟན་པར་གཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྤྱི་ཅས་
གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་
པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་དང་པོའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་
བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་སྐྱེ་བ་སྣ་ཚོ་གས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་
སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསུམ་པའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་
རྒྱ་དེ་ཅིག་ལ་འཇིག་ཅིང་འབྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
བཞི་པའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་རྣམ་པར་དག་པར་འབྲུག་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྔ་པའོ། །དེ་ལ་ལས་རྣམ་པ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་
བྱུང་བའི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་
མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་ལ་མངོན་པར་བརྟོག་པའི་གཞིའི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུག་པ་སྟེ། རྣམ་པ་དུག་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་
ལ་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདུན་
པའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྒྱད་
པའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དགུ་པའོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་
རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུ་འཇུག་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སངས་
རྒྱུ་མ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་བཅུ་བ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱི་འཇུག་ཉིད་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གནས་པ་དང་ས་རྣམས་ཀྱི་གོང་ནས་གོང་མའི་བྱད་པར་ནི་བྱད་པར་རྣམ་པ་
བརྒྱད་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་པའི་བྱད་པར་དང་། སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་
བྱད་པར་དང་། སྤྱི་ཚུལ་བྱད་པར་དང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བྱད་པར་དང་། སེམས་
ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་བྱད་པར་དང་། སངས་རྒྱུ་སྒྲུང་བར་འགྲུར་བ་དང་། མཆོད་
པ་དང་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པའི་བྱད་པར་དང་། སྐྱེ་བའི་བྱད་པར་དང་། མཐུའི་བྱད་པར་
གྱིས་སོ། །

བམ་པོ་སྐུམ་ཏུ་བདུན་པ། དོན་དམ་པ་ནི་མཆན་ཉིད་ལྔ་དང་ལྔན་པ་ཡིན་ཏེ་
བརྗོད་དུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། རྟོག་གའི་

སྟོན་ལུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བ་དད་པ་དང་། བ་དད་པ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། བཅས་ཅད་དུ་རྩོ་
གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི། དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་
བཞིན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་འདིས། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་ལ་བྲི་བ་དེས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་
སྤྲས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་། རི་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་རི་ཅམ་པ་སྟེ། འདུས་བྱས་དང་།
འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་འདུས་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། འདུས་མ་བྱས་
ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་
ཡིན་ནོ། །སྤྲས་པ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རི་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་
ཡིན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན།
འདུས་བྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་སྟོན་པས་
བཏགས་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པས་བཏགས་པའི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ། བ་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་བ་སྟོན་
དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྤྲ་ཆོགས་ཀྱི་བ་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་གཏན་
ཡོངས་སུ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཡང་བ་སྟོན་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་

བྱས་སྟུ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཅི་བརྗོད་ཀྱང་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་ཡང་
དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཡིན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
འཕགས་པའི་མཐོང་བས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདུས་མ་བྱས་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་སྟོན་པས་བཏགས་པའི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་
བྱུང་བ་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པ་གཏན་ཡོངས་སྟུ་མ་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་
ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁོངས་སྟུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟུ་རྟོགས་
པ་གང་ཅི་བརྗོད་ཀྱང་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཕགས་པའི་མཐོང་བས་
བརྗོད་དུ་མེད་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་མ་
བྱས་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་སོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཇི་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དངོས་པོ་དེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འཕགས་པའི་མཐོང་བས་བརྗོད་དུ་མེད་པར་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཤིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་

པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་མིང་དུ་
བཏགས་པ་ཡིན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྦྱ་མ་མཁན་ནམ་སྦྱ་མ་མཁན་གྱི་
སྟོབ་པ་མཁས་པ་ཞིག་ལམ་པོ་ཆེའི་བཞི་མདོར་འདུག་སྟེ། རྩ་དག་གམ། ལོ་མ་དག་
གམ། ཤིང་དག་གམ། གསེག་མ་དག་གམ། གྲོ་དུམ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་སྦྱ་
མའི་ལས་སྦྱ་ཚོགས་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་ཆེའི་ཚོགས་དང་། རྩ་པའི་ཚོགས་དང་། ཤིང་
རྩའི་ཚོགས་དང་། དཔུང་བྱ་ཚུང་གི་ཚོགས་དང་། རོར་བྱ་དང་། ལུ་ཉིག་དང་། བེ་རྩུ་རྩ་
དང་། རུང་དང་། མན་ཤེས་དང་། རྩུ་རུའི་ཚོགས་དང་། རོར་དང་། འབྲུ་དང་། མཛོད་
དང་། བང་བའི་ཚོགས་དག་རྣམ་པར་བསྟན་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་པའི་
རང་བཞིན་ཅན། རྫོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན། ཤེས་རབ་འཆལ་པའི་རང་བཞིན་ཅན།
རྩ་དང་། ལོ་མ་དང་། ཤིང་དང་། གསེག་མ་དང་། གྲོ་དུམ་དེ་དག་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་
དེ་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ། སྤང་པོ་ཆེའི་ཚོགས་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ཡོད་དོ། །རྩ་པའི་ཚོགས་དང་། ཤིང་རྩའི་ཚོགས་དང་། དཔུང་བྱ་ཚུང་གི་ཚོགས་
དང་། རོར་བྱ་དང་། ལུ་ཉིག་དང་། བེ་རྩུ་རྩ་དང་། རུང་དང་། མན་ཤེས་དང་། རྩུ་རུའི་
ཚོགས་དང་། རོར་དང་། འབྲུ་དང་། མཛོད་དང་། བང་བའི་ཚོགས་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་ཡོད་དོ་སྟུང་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་དག་རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། རི་ལྟར་ཐོས་པ་
བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ནན་གྱིས་མཚོག་ཏུ་གཟུང་ཞིང་། མཛོན་པར་ཞེན་ནས། འདི་ནི་
བདེན་གྱི། གཞན་ནི་བརྟན་པའོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཐ་སྦྱད་འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་དེ། དེ་ནི་
དེ་དག་གིས་བྱིས་ཉི་བར་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་
དག་གིས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ། རྫོངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ།

ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཅན། ལྷ་དང་། ལོ་མ་དང་། ཤིང་དང་། གསེག་མ་
དང་། ཁྲོ་དུམ་དེ་དག་ནི་མཐོང་ངམ་ཐོས་ནས་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ། སྤང་པོ་ཆེའི་
ཆོགས་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མེད་དོ། །རྟ་པའི་ཆོགས་དང་། ཤིང་རྟ་པའི་ཆོགས་
དང་། དཔུང་བུ་རྩང་གི་ཆོགས་དང་། འོར་བུ་དང་། ལུ་ཉིག་དང་། བེ་རྩུ་དང་། དུང་
དང་། མན་ཤེལ་དང་། ལུ་རུའི་ཆོགས་དང་། འོར་དང་། འབྲུ་དང་། མཛོད་དང་། བང་
བའི་ཆོགས་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མེད་ཀྱི། གང་ལ་སྤང་པོ་ཆེའི་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་དང་། སྤང་པོ་ཆེའི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྲུང་བ་དང་། འོར་དང་།
འབྲུ་དང་། མཛོད་དང་། བང་བའི་ཆོགས་ཀྱི་བར་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་
གྲངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྲུང་བའི་སྒྱུ་མ་བྱས་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ། །མིག་སྒྱུ་བར་བྱེད་པ་འདི་
ནི་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་དག་རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། རི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་
དུ་དེ་དག་ལ་ནན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་གཟུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས། འདི་ནི་བདེན་གྱི་
གཞན་ནི་བརྩམས་པའི་ཞེས་སུ་ཐ་སྙད་མི་འདོགས་ཀྱི་འདི་ལྟར་དོན་རྣམས་པར་རིག་
པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་བྱིས་ཉེ་བར་
བརྟག་པར་བྱ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གང་དག་བྱིས་པའི་རང་
བཞིན་ཅན། སོ་སའི་སྤྱི་བོར་གྱུར་བ། ཤེས་རབ་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་
དག་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་མཐོང་ངམ་ཐོས་ནས་འདི་སྟུམ་དུ་
སེམས་ཏེ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་
སེམས་ཤིང་དེ་དག་རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། རི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ནན་

གྱིས་མཚོག་ཏུ་གཟུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདི་ནི་བདེན་གྱི། གཞན་ནི་བརྟུན་
བའོ་ཞེས་རྗེས་སུ་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་དེ་དག་གིས་ཕྱིས་ཉེ་བར་
བརྟག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་གྱིས་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་མ་ཡིན་པ། བདེན་པ་མཐོང་བ། ཤེས་རབ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
ཐོབ་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་མཐོང་ངམ་ཐོས་ན་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་ཏེ།
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་གྱི། གང་ལ་འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་སྟུ་མ་ལྟ་
བུ་འདི་ནི་ཡོད་དོ། །སྟོ་རྣམ་པར་རྟོངས་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་
ཤིང་། དེ་དག་རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། རི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལ་ནུན་གྱིས་མཚོག་
ཏུ་གཟུང་ཞིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ནི་བདེན་གྱི། གཞན་ནི་བརྟུན་བའོ་ཞེས་རྗེས་སུ་
ཐ་སྟད་མི་འདོགས་གྱི། འདི་ལྟར་དོན་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་ཐ་སྟད་
འདོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གིས་ཕྱིས་ཉེ་བར་བརྟག་པར་བྱ་མི་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
དང་འཕགས་པའི་མཐོང་བས་རྗེས་སུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ཤིང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཞེས་མིང་དུ་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་གྱིས་དེའི་ཆེ་

ཆོག་ས་སྟུ་བཅད་པ་འདི་དག་སྟུ་ས་སོ། །ཟབ་མོ་བྱིས་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་མ་ཡིན་
བ། །བརྗོད་མེད་གཉིས་མིན་རྒྱལ་བས་བསྟན་མཛད་ཀྱང་། །བྱིས་པ་གཉི་ལྷག་ཆོངས་
པ་འདི་དག་ནི། །སྟུ་བའི་སྟུ་ས་ལ་དག་ཞིང་གཉིས་ལ་གནས། །མ་རྟོགས་པ་འཕམ་ལོག་
པར་རྟོག་པ་དག་ ལྷག་དང་བ་ལང་དག་ཏུ་ཡང་སྦྱེ་ཞིང་། །དེ་དག་ཤེས་པའི་སྟུ་བ་དེ་
མོར་ནས། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཁོར་བ་འདིར་འཁོར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་རྟོག་གའི་སྒྱུད་ཡུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དགོངས་པ་ངས་
པར་འབྲེལ་པའི་མདོ་ལས་རྗེ་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོན་གྱི་དུས་རྒྱུས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་སྟུ་བ་ཞིག་ན། འདི་ནས་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲའི་སྤྱང་བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་ཆེན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲགས་
པ་ཅན་ཞེས་བགྱི་བ་དེར་བདག་མཆིས་པའི་ཆོ། དེ་ན་བདག་གིས་སྟུ་སྟེགས་ཅན་རང་
རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་འདུམ་སྟེགས་བདུན་ཅུ་ཅ་བདུན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་
དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་བསམས་པ་ལས་བརྒྱུམས་ནས། ས་སྟུགས་ཞིག་ན་མཆིས་
ཤིང་འདུས་ནས། དེ་དག་ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་སེམས་པར་བགྱིད།
འཇལ་བར་བགྱིད། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བགྱིད། ཡོངས་སྟུ་ཆོལ་བར་བགྱིད་ཀྱང་མ་
རྟོགས་ནས། རྫོང་མོས་ཐ་དད་བ། ཡིད་གཉིས་ཅན། རྫོང་མོས་ངན་བ། ཅོད་པ་དང་།
འབྱེད་པར་གྱུར་པ་དག་ གཅིག་ལ་གཅིག་ཁ་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་པ་བགྱིས། ཞེར་
འདེབས་པ་བགྱིས། གཤམ་གཤམ་ཀྱིས་གཞོན་པ་བགྱིས། ཆར་གཅད་པར་བགྱིད་དེ། སོ་

སོར་མཆིས་པ་དག་ཅིག་མཛོད་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་འདི་སྣམ་བགྱིད་དེ།
ཀྱེ་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་ཞིང། དེ་དག་བྱུང་བས་དོན་
དམ་པ་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་རྟོག་
པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བགྱི་བ་མཆིས་པ་ནི་དོ་མཆོར་མདྲ་དུ་བྱུང་བ་ལགས་སོ་སྣམ་
བགྱིད་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྷུང་ཏོ། །ཆོས་འཕགས་དེ་དེ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ངས་ནི་དོན་དམ་པ་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་
པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བསྟན་ཅིང་གསལ་བར་བྱས། རྣམ་པར་བྱེ། གདགས་པ་
བྱས། རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་
སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་པར་ངས་བཤད་ལ། སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་པན་ཚུན་རིག་
པར་བྱ་བ་ནི་རྟོག་གའི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
གངས་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་
མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ན་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུངོ། །ཆོས་འཕགས་
གཞན་ཡང་དོན་དམ་པ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་པར་ངས་བཤད་ལ།
རྟོག་གོ་ནི་མཆོན་མའི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གངས་དེས་
ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུངོ། །ཆོས་འཕགས་གཞན་ཡང་
དོན་དམ་པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་པར་ངས་བཤད་ལ། རྟོག་གོ་ནི་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་

ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་
ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འཕགས་གཞན་ཡང་དོན་དམ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་ཆད་པ་ཡིན་པར་ངས་བཤད་ལ། རྟོག་གོ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སློབ་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་
ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འཕགས་གཞན་ཡང་དོན་དམ་པ་ནི་ཚད་པ་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་ཆད་པ་ཡིན་པར་ངས་བཤད་ལ། རྟོག་གོ་ནི་ཚད་པའི་སློབ་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་རྟོག་གོ་
ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འཕགས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་བྱ་གང་ཟག་རི་
སྤྱི་འཛའི་བར་དུ་ཆ་བ་དང་ཁ་བའི་རོ་བསྟེན་བསྟེན་པས་ནི་སྤྱང་ཅིའི་རོའམ། ལ་ཁ་
རའི་རོ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའམ། མོས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་མོས་པ་དང་འདོད་པའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དག་གིས་
ཡོངས་སུ་གདུངས་པས་ནི་ནང་གི་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་བདེ་བ་གཟུགས་དང་། སྤྱ་དང་།
བྱི་དང་། རོ་དང་། རིག་བྱའི་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་
སུ་དཔག་པའམ། མོས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་མོས་པ་
ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བས་ནི་ནང་གི་མི་སྤྱོད་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་
བརྟག་པའམ། རྗེས་སུ་དཔག་པའམ། མོས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་མཐོང་

བ་དང་། མོས་བ་དང་། གྲེ་བྲག་བྱེད་བ་དང་། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་ཐ་སྟོད་ལ་མོས་པ། ཐ་
སྟོད་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བས་ནི་ཐ་སྟོད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་ཆད་པ་འདྲིག་
ཆོགས་ལ་འགོག་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སྤྱད་པག་པའམ།
མོས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཆོས་འཕགས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བདག་
གིར་ཡོངས་སྤྱའཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚྱོད་པ་ལ་བརྩོན་པ། ཚྱོད་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་
བས་ནི་བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྟོན་པ་དག་གིས་བདག་གིར་ཡོངས་སྤྱའཛིན་པ་མེད་པ་ཉིད་
དང་། ཚྱོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སྤྱད་པག་པའམ། མོས་པར་མི་རྒྱས་
སོ། །ཆོས་འཕགས་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་གེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་རྟོག་གེ་
ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་ལ་བརྟག་པའམ། རྗེས་སྤྱེད་
པག་པའམ། མོས་པར་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་ནས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་
སྤྱེད་པཅད་པ་འདི་བཀའ་སྤྱེད་ཀྱི། །སོ་སོར་རང་རིག་མཆན་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཏེ། །བརྗོད་
དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྟོད་ཡོངས་ཆད་པ། །ཚྱོད་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་ཆོས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་
རྟོག་གེ་ཀུན་ལས་འདས་མཆན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་
དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དགོངས་པ་ངེས་
པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཙུག་ལྟན་འདས་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོ་བྱོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཙུག་ལྟན་འདས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གང་གི་སྐད་དུ་འདི་སྐད་ཅེས་དོན་དམ་
པ་ནི་སྤྱི་བ་ཟབ་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་པའི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཀའ་སྤྱེད་ཏེ། ཇི་ཙམ་དུ་

བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ལགས་སོ། །བཙུམ་
ལྷན་འདས་འདི་ན་བདག་གི་ས་ཕྱོགས་ཤིག་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མོས་བས་
སྒྱུད་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་རབ་རྩ་མང་པོ་དག་ཅིག་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་།
དོན་དམ་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་བསམས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ།
པན་རྒྱུན་ནས་མཆིས་ཤིང་མཆིས་ནས་འདུས་ཏེ་མཆིས་ནས། དེ་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་
དད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་མཆི། ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་
དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་མ་ལགས་ཀྱི། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་མཆི། ཐེ་ཚོམ་
དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་བྲོས་ཅན་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ནི་འདི་སྐད་དུ། གང་དག་དེ་
སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལགས་སོ་
ཞེས་མཆི་བ་དང་། གང་དག་དེ་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་
མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་སོ་ཞེས་མཆི་བའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་
གང་ནི་མེད་པར་མཆི་བ་ལགས། གང་ནི་ཤོ་བེ་མཆི་བ་ལགས། གང་ནི་ཚུ་ལ་བཞེན་དུ་
ཞུགས་པ་ལགས། གང་ནི་ཚུ་ལ་བཞེན་མ་ལགས་པར་ཞུགས་པ་ལགས་ཞེས་མཆི་བ་
དག་ཅིག་མཐོང་ལགས་སོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་མཐོང་ནས་ཀྱང་བདག་འདི་སྟུམ་
བགྱིད་དེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་
དང་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་
ཉིད་པ་བ་མ་འཁོལ་བ། བྱིས་པ་རྫོངས་པ་མི་གསལ་བ། མི་མཁས་པ། ཚུ་ལ་བཞེན་མ་

ལགས་པར་ཞུགས་པ་ཤ་སྟག་ལགས་སོ་སྟམ་བཞུད་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་
གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། །སྒྲོ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་
དང་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཟླ་བ་མི་ཤེས་པ། བྱིས་པ། རྒྱུ་ལ་ཟླ་བ་མི་གསལ་པ། མི་མཁས་པ། ཆུ་ལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པར་ཞུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་འདུ་
བྱེད་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་རྟོག་པ་ལམ། དོན་དམ་པ་
མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་
པར་གྱུར་ན་ནི་དེས་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་
ཡང་འགྱུར། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་ཡང་འགྱུར། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ལས་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེས་ན་བདེན་
པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དང་མ་བྲལ་བར་འགྱུར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆན་མ་དང་མ་བྲལ་པའི་བྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡང་མཆན་མའི་འཆིང་བ་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། མཆན་མའི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་ན་
གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བར་འགྱུར། འཆིང་བ་དེ་

གཉིས་ལས་མ་གྲོལ་ན་བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་འཛོལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །སྒྲོ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་མ་ཡིན། སོ་སོའི་སྒྲེ་བོ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཛོལ་བར་
ཡང་མི་འགྱུར། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་
པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་དེ་སྐད་ཅེས་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་
དག་ནི་རྣམ་གངས་དེས་ན། བྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པ་
ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །སྒྲོ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་གང་གི་ཕྱིར་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་
གྱི། བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་མཆན་མའི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་
མ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་གནས་ངན་
ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པ་དང་།
འཆིང་བ་དེ་གཉི་ག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ན་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་

དེ་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་ཟེར་
བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་དེས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་
བ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སློ་བློས་ཤིན་ཏུ་
རྣམ་དག་གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་
དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་རྗེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སློ་བློས་ཤིན་ཏུ་
རྣམ་དག་གཤམ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
ཡིན་པར་གྱུར་ན་ཡང་དེས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པའི་
མཆན་ཉིད་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །སློ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་
གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་དམ་པའི་
མཆན་ཉིད་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་
དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱར་ཡང་མི་རུང་ལ། དོན་དམ་པའི་
མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལ་གང་དག་དེ་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དང་།
དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་དེས་ན། ཁྱོད་
ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་
ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སློ་བློས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་འདུ་བྱེད་

ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེས་ན་
ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འདུ་བྱེད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ནལ་འབྱོར་པ་དག་
འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་བྱེ་བྲག་བྱེད་
བ་དང་། ཇི་ལྟར་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གོང་དུ་དོན་དམ་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་ཡང་
མི་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་
པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེས་ན་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅམ་དང་། རོ་ཤོ་ཉིད་
མེད་པ་ཅམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ནམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་
མཆན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གྱུབ་པར་འགྱུར་ལོ། །སློ་བྲོས་ཤིན་ཏུ་ནམ་དག་གང་གི་ཕྱིར་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནམས་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
ནལ་འབྱོར་པ་དག་འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
བྱེད་པ་དང་། ནམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གོང་དུ་དོན་དམ་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། དོན་དམ་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པ་དང་།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་
མཆན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གྱུབ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་
པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱང་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལ་གང་
དག་འདི་སྐད་ཅེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་པའམ། ཐ་དད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་ནམ་གངས་དེས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །སློབ་མོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དུང་གི་དཀར་པོ་ཉིད་ནི་
དུང་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྤྲ་
བ་མ་ཡིན་ནོ། །དུང་གི་དཀར་པོ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། གསེར་གྱི་སེར་པོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ། །པི་ཡང་གི་སྤྲའི་སྒྲན་པ་ཉིད་ཀྱང་པི་ཡང་གི་སྤྲ་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་
མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཨ་ཀ་རུ་ནག་
པོའི་བྱི་ཞིམ་པོ་ཉིད་ཀྱང་ཨ་ཀ་རུ་ནག་པོ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ།
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ན་ལེ་ཤམ་གྱི་ཆ་བ་ཉིད་ཀྱང་ན་
ལེ་ཤམ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་
སྤྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ན་ལེ་ཤམ་གྱི་ཆ་བ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཨ་རུ་རའི་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་བལ་གྱི་འདའ་བའི་འཇམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ཤིང་
བལ་གྱི་འདའ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་
གདགས་པར་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་ལ་མར་གྱི་སྤྱིང་ཁུ་ཡང་མར་
དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་སྤྲ་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། ཟག་པ་
དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཟག་
གི་བདག་ཅེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་དག་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་
ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་མོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་
དད་དུ་གདགས་པར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་ཐུག་གི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱལ། །སྒྲོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་དེ་བཞིན་
དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་པའམ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གདགས་པར་མི་བཟོད་དོ། །སྒྲོ་གྲོས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
དག་ངས་ནི་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པ། སྤང་བ། མཚོག་ཏུ་སྤང་བ། ཟབ་པ། མཚོག་ཏུ་ཟབ་པ།
རྟོགས་པར་དཀའ་བ། མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་
པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ཏེ། མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཅིང་གསལ་བར་བྱས།
རྣམ་པར་བྱེ། གདགས་པ་བྱས། རབ་ཏུ་བསྐྱེད་ཏོ། །དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
དེའི་ཆེ་ཆེ་གས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་
མཚན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་ཉིད་དུ་
གང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཞུགས་པ་ཡིན། །སྤྱི་བ་པོ་ཡིས་ལྷག་མཐོང་
དང་། །ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ནས་ནི། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་
དང་། །མཚན་མའི་འཆིང་ལས་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་རི་
སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན། གང་དག་
མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་མཛོན་དུ་ཟིན་ཅིང་། །ཤེས་པ་བརྟ་སྒྱུད་

པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས། ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་ན། གང་དག་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་ཤེས་པ་བད་སྟོད་པར་བྱེད་པའི་
སེམས་ཅན་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཤེས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་དག་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་
པར་ཤེས་པ་བད་སྟོད་པར་བགྱིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཉུང་ཤས་ཅིག་མཆིས་པར་
འཆོལ་བ་ལགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན། གང་
དག་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་དུ་ཟིན་ཅིང་ཤེས་པ་བད་
སྟོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ནི་ཆད་མ་མཆིས། གངས་མ་མཆིས། བརྗོད་དུ་མ་
མཆིས་པ་སྟོད་ཅིང་མཆིས་པར་འཆོལ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་དུས་
གཅིག་ཅིག་ན། དགོན་པ་ནགས་ཁྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ན་མཆིས་པའི་ཆོ། དེ་ན་བདག་གི་ཉེ་
ལའོར་ན་དགོ་སྟོང་རབ་དུ་མང་པོ་དག་ཅིག་ཀྱང་དགོན་པ་ནགས་ཁྱོད་ཆེན་པོ་ན་བརྟེན་
ཅིང་གནས་ལགས་ཏེ། བདག་གིས་སྡེ་རྩེ་དུས་ཀྱི་ཆོ། དགོ་སྟོང་དེ་དག་པན་ཚུན་
ནས་མཆིས་ཤིང་མངལ་ནས་ཆོས་རྣམས་པ་སྣ་ཆོགས་དམིགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་སྟོན་པས་ཤེས་པ་བད་སྟོད་པར་བགྱིད་དེ། དེ་ན་ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱང་པོ་དམིགས་པ་དང་།
ཕྱང་པོའི་མཆོན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཕྱང་པོའི་སྟེ་བ་དམིགས་པ་དང་། ཕྱང་པོའི་
འཛིག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཕྱང་པོ་འགོག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཕྱང་པོ་འགོག་པ་
མངོན་དུ་བགྱི་བ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་བད་སྟོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ཕྱང་པོའི་
དམིགས་པ་རྩེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཅིག་ནི་སྟེ་མཆེད་དམིགས་པས། ཁ་ཅིག་ནི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་བད་སྟོད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་ཟས་

དམིགས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་མཆན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་དང་།
ཟས་ཀྱི་འཇིག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཟས་འགོག་པ་དམིགས་པ་དང་། ཟས་འགོག་པ་
མངོན་དུ་བགྱི་བ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་བརྟུན་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་བདེན་པ་
དམིགས་པ་དང་། བདེན་པའི་མཆན་མ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་སྤང་བ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་མངོན་དུ་བགྱིད་པ་
དམིགས་པ་དང་། བདེན་པ་བསྐྱོམ་པ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་བརྟུན་པར་བགྱིད། ཁ་
ཅིག་ནི་ཁམས་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་ཀྱི་མཆན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་སྣ་
ཆོགས་པ་ཉིད་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་དུ་མ་པ་དམིགས་པ་དང་། ཁམས་འགོག་པ་
དམིགས་པ་དང་། ཁམས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བགྱིད་པ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་བརྟུན་
སྒྱུད་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་བླ་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དམིགས་པ་དང་། བླ་པ་ཉི་བར་
གཞག་པའི་མཆན་མ་དམིགས་པ་དང་། བླ་པ་ཉི་བར་གཞག་པའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དམིགས་པ་དང་། བླ་པ་ཉི་བར་གཞག་པའི་བསྐྱོམ་པ་དམིགས་
པ་དང་། བླ་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་དང་། བླ་པ་ཉི་བར་
གཞག་པ་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་། མ་བསྐྱུད་པ་དང་། སྤང་ཁོང་འབྱུང་བ་དང་། འཕེལ་
ཁོང་རྒྱས་པ་དམིགས་པས་ཤེས་པ་བརྟུན་པར་བགྱིད། ཁ་ཅིག་ནི་བླ་པ་ཉི་བར་
གཞག་པ་ནམས་རྩི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། ཁ་ཅིག་ནི་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་ནམས་དང་།
རྩུ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ནམས་དང་། དབང་པོ་ནམས་དང་། སྟོབས་ནམས་དང་། བྱང་ཆུབ་
གྱི་ཡན་ལག་ནམས་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དམིགས་
པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་མཆན་མ་དམིགས་པ་དང་།

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་མི་མ་བུ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དམིགས་
བ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟོམ་བ་དམིགས་བ་དང་། འཕགས་
པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དམིགས་བ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྐྱེས་པ་གནས་བ་དང་། མ་བསྐྱུད་བ་དང་། སྤར་ཞིང་འབྱུང་བ་
དང་། འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་བ་དམིགས་པས་ཤེས་བ་བདེ་སྟོད་པར་རིག་བ་དག་མཐོང་
ལགས་སོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་བདག་འདི་སྦྱུང་བ་བྱིད་དེ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་འདི་དག་ནི་
ཆོས་རྣམས་ལ་སྦྱ་ཆོག་དམིགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟོན་པས་ཤེས་བ་བདེ་སྟོད་
པར་བྱིད་ཅིང་། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་མ་
འཆོལ་བས་ཆོ་དང་ལྡན་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན། མངོན་
པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་དུ་ཟིན་ཅིང་། ཤེས་པ་བདེ་སྟོད་པར་བྱིད་པ་ཤ་སྟག་ལགས་
སོ་སྦྱུང་བྱིད་ལགས་སོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་བཙུང་ལྡན་གྱིས་གང་གི་སྤྲད་དུ་
འདི་སྤྲད་ཅེས། དོན་དམ་པ་ནི་སྤྲ་བ། ཟབ་བ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ། མཆོག་དུ་རྟོགས་
པར་དཀའ་བ། ཐམས་ཅད་དུ་རྟོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནི་ཞེས་བཀའ་སྩལ་བ།
ཇི་ཅམ་དུ་བཙུང་ལྡན་འདས་གྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆོར་ལགས་ཏེ།
བཙུང་ལྡན་འདས་དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་བཙུང་ལྡན་
འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ལ་ཞུགས་བ་དང་། དག་སྟོང་དུ་རྒྱུར་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ལགས་ན། འདི་ལས་སྤྲད་རོལ་པའི་སྤྲ་
སྟགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་འཆོལ། བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
བ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ངས་ནི་དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོ་

གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྲ་བ། མཚོག་ཏུ་སྤྲ་བ། ཟབ་བ། མཚོག་ཏུ་ཟབ་བ། རྟོགས་པར་
དཀའ་བ། མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ།
མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་བསྟན་ཅིང་གསལ་བར་བྱས། རྒྱུ་
པར་སྤྱེ། གདགས་པ་བྱས། རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། རབ་འབྱོར་ཕྱང་པོ་
རྒྱུ་པར་ལ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་
ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅིང་རབ་འབྱོར་སྤྱེ་མཆེད་རྒྱུ་པར་དང་། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་
བ་དང་། ཟས་རྒྱུ་པར་དང་། བདེན་པ་རྒྱུ་པར་དང་། ཁམས་རྒྱུ་པར་དང་། འཛུལ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་རྒྱུ་པར་དང་། ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་རྒྱུ་པར་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་པར་རྒྱུ་པར་
དང་། དབང་པོ་རྒྱུ་པར་དང་། རྟོགས་རྒྱུ་པར་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱུ་པར་དང་།
རབ་འབྱོར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ངས་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཕྱང་པོ་
རྒྱུ་པར་ལ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོམ་གཅིག་པ་སྟེ།
མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་པོ་རྒྱུ་པར་ལ་རྩེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། སྤྱེ་མཆེད་
རྒྱུ་པར་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་ལ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོམ་གཅིག་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །རབ་འབྱོར་རྒྱུ་པར་གངས་དེས་ན། རྟོན་གྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོམ་གཅིག་པའི་
མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་དག་སྤོང་རྒྱུ་པར་འབྱོར་སྒྱུད་པ་ནི་ཕྱང་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་
བདག་མེད་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས། ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་རྒྱུ་པར་དང་།

ཁམས་ནམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ནམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནམས་
དང་། ཟས་ནམས་དང་། བདེན་པ་ནམས་དང་། བློ་བཟང་གཞུག་པ་ནམས་དང་།
ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་ནམས་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ནམས་དང་། དབང་པོ་ནམས་
དང་། སྟོབས་ནམས་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་ནམས་སོ་སོ་དང་། འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོ་སོ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་བདག་མེད་པ་
ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དོན་དམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་
ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་དེ། རབ་འབྱོར་རྣམས་གྲངས་
དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་རྩོག་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རི་ལྟར་སྤྱང་སོ་དང་།
སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་དང་། བདེན་པ་དང་། ཁམས་
དང་། བློ་བཟང་གཞུག་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་
དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོབས་དང་། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་འདི་དག་མན་ཚུན་མཆོན་
ཉིད་ཐ་དད་པ་དང་། རི་ལྟར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་མན་ཚུན་མཆོན་
ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཤམ་ཉེ་ཆོས་དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་
ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་དེས་ན་དེ་བཞིན་
ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཡང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞིང་མཆོན་ཉིད་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་
པར་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་

དམ་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དོན་དམ་པ་གཞན་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཅའ་དགོས་པར་འགྱུར་
རོ། །རབ་འབྱོར་གང་གི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཆོས་བདག་མེད་པ་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་།
དོན་དམ་པ་དེའི་དོན་དམ་པ་གཞན་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱ་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཏྲག་པ་ཏྲག་པའི་དུས་དང་།
ཐེང་ཟུག་ཐེང་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཆོས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་དབྱིངས་དེ་ནི་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རབ་འབྱོར་རྣམས་གྲངས་
དེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དུ་མ་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ལ། མཆོན་མ་མེད་པ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་འགྱུར་བ་མེད་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བཀའ་སྩལ་གྱི། དོན་དམ་དེ་ནི་ཐ་
དད་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱུན་དུ་རོ་གཅིག་མཆོན་ཉིད་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ལ་གང་དག་
ཐ་དད་ཀྱང་རྟོག་པ། །དེ་དག་ང་རྒྱལ་གནས་པ་རྫོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའོ། །

བམ་པོ་སུམ་ཅུ་བརྒྱད་པ། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་
འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་ཇི་སྟངས་འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོ་བློས་ཡངས་པས་ཁྱབ་ཁྱས་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་
པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་
མཁས་པ་ཞེས་བགྱིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ལགས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
གསང་བ་ལ་མཁས་པར་ཡང་དག་པར་འདོགས་ན་ཡང་ཇི་ཅམ་གྱིས་འདོགས་
ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྒྲོ་བློས་ཡངས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། །སྒྲོ་བློས་ཡངས་པ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱེ་
བོ་མང་བོ་ལ་མན་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ་
དང་། ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དབྱའི་དོན་དང་། མན་བ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱེགས་
ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཁྱོད་དོན་འདི་ཉིད་འབྲི་བར་སེམས་བ་ནི་ལེགས་
སོ། །ལེགས་སོ། །སྒྲོ་བློས་ཡངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིག་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །སྒྲོ་བློས་ཡངས་
པ་ཁྱོད་འགྲོ་བ་དྲུག་གི་འཁོར་བ་འདི་ན་སེམས་ཅན་གང་དང་གང་དག་སེམས་ཅན་གྱི་
རིགས་གང་དང་གང་དུ་ཡང་སྒྲོང་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སམ། ཡང་ན་མངལ་ནས་
སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན་རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་སུ་
ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་ཅིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེར་དང་བོར་འདི་ལྟར་ལེན་བ་རྣམ་
པ་གཉིས་པོ་གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལེན་བ་དང་། མཚན་མ་

དང་། མིང་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ལེན་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་སེམས་རྣམ་པར་སྤྲིན་ཅིང་འཇུག་ལ། རྒྱས་
ཤིང་འཕེལ་བ་དང་། ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་ནི་ལེན་
པ་གཉིས་གཡོད་ལ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་ན་ནི་ལེན་པ་གཉིས་སུ་མེད་
རོ། །སྒྲོ་བློས་ཡངས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ་
སྟེ། འདི་ལྟར་དེས་ལུས་འདི་བརྩུང་ཞིང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཞེས་ཀྱང་བྲ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ལུས་འདི་ལ་བྱུང་བ་དང་བདེ་བ་གཅིག་པའི་དོན་གྱིས་
ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཞེས་ཀྱང་བྲ་སྟེ།
འདི་ལྟར་དེ་ནི་གཟུགས་དང་། སྤྲ་དང་། སྤི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྲ་དང་། ཆོས་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་བསལ་གས་པ་དང་། ཉེ་བར་བསལ་གས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་བློས་
ཡངས་པ་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཆོག་སྤྱད་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བ་དང་། སྤྲ་དང་། ལྷེ་
དང་། ལུས་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་བཅས་པའི་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
འབྱུང་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། ཏུས་མཚུངས་
པ། སྒྱུད་ལུལ་མཚུངས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྱུང་
ངོ། །སྒྲོ་བློས་ཡངས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣ་བ་དང་། སྤྲ་དང་། ལྷེ་
དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་། རེག་བྲ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་རྗེས་

སུ་འབྲུག་པ། དུས་མཚུངས་པ། སྤྱོད་ཡུལ་མཚུངས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལན་ཅིག་
འབྱུང་ན་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྤྱོད་ཡུལ་མཚུངས་པ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ལན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཚོགས་གཉིས་སམ། གསུམ་མམ་བཞི་ལན་ཅིག་གསུམ་ ལྷ་ཆར་ལན་ཅིག་
འབྱུང་ན་ཡང་། དེར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྷ་པོ་དག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་མཚུངས་པ།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཅིག་ཁོན་ལན་ཅིག་འབྱུང་ངོ་། །སློ་
གྲོས་ཡངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཚུ་གླུང་ཆེན་པོ་འབབ་པ་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱབས་གཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱེན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན། རྒྱབས་ཀྱང་གཅིག་ཁོན་འབྱུང་ངོ་། །གལ་
ཏེ་རྒྱབས་གཉིས་སམ། གལ་ཏེ་རབ་རྩ་མང་པོ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱེན་ཉེ་བར་གནས་པར་
གྱུར་ན། རྒྱབས་ཀྱང་གཉིས་སམ་རབ་རྩ་མང་པོ་དག་འབྱུང་ཞིང་། ཚུའི་གླུང་དེ་རང་གི་
རྒྱུན་གྱིས་རྒྱུན་འཆད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ངོ་། །མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ཡང་། གལ་ཏེ་གཟུགས་
བརྟན་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱེན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན། གཟུགས་བརྟན་ཡང་
གཅིག་ཁོན་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་སམ། གལ་ཏེ་གཟུགས་
བརྟན་རབ་རྩ་མང་པོ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱེན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན། གཟུགས་
བརྟན་ཡང་གཉིས་སམ་རབ་རྩ་མང་པོ་དག་འབྱུང་ཞིང་། མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་
གཟུགས་བརྟན་གྱི་དངོས་པོར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ན། ཡོངས་སུ་སྤྱོར་
པར་ཡང་མི་མཛོན་ནོ། །སློ་གྲོས་ཡངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་གླུང་ལྟ་བུ་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་

བྱའི་ལེན་པའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས། གལ་ཏེ་མིག་གི་རྒྱུ་
པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཏེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན་ཡང་མིག་གི་
རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ལན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་
ཆོག་ས་ལྷ་ཆར་གྱི་བར་དག་ལན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཏེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ན་ཡང་
རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་ལྷ་ཆར་ལན་ཅིག་འབྱུང་ངོ། །སློ་གྲོས་ཡངས་པ་དེ་ལྟར་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཤེས་
པ་ལ་གནས་ནས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་
ཡིན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་།
རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་མི་འདོགས་སོ། །སློ་གྲོས་ཡངས་པ་གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
ནང་གི་སོ་སོ་རང་གི་ལེན་པ་མི་མཐོང་། ལེན་པའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་མཐོང་ལ།
དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡང་མི་མཐོང་། ཀུན་
གཞིའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་མཐོང་། བསྟན་པ་ཡང་མི་མཐོང་། སེམས་ཀྱང་མི་
མཐོང་། མིག་ཀྱང་མི་མཐོང་། གཟུགས་ཀྱང་མི་མཐོང་། མིག་གི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་
མི་མཐོང་། རྒྱ་བ་ཡང་མི་མཐོང་། སྒྲ་ཡང་མི་མཐོང་། རྒྱ་བའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་
མཐོང་། སྒྲ་ཡང་མི་མཐོང་། འི་ཡང་མི་མཐོང་། ལྷའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་མཐོང་།
ལྷེ་ཡང་མི་མཐོང་། རོ་ཡང་མི་མཐོང་། ལྷའི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་མཐོང་། ལུས་ཀྱང་
མི་མཐོང་། དེག་བྱ་ཡང་མི་མཐོང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་མཐོང་ཞིང་། སློ་
གྲོས་ཡངས་པ་གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ནང་གི་སོ་སོ་རང་གི་ཡིད་ཀྱང་མི་

མཐོང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མི་མཐོང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་མཐོང་ལ། དེ་
ཡང་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡིན་ན། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདོན་དམ་པ་
ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདོན་དམ་
པ་ལ་མཁས་པ་ནི་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་
ཡིན་པར་འདོགས་སོ། །སྒྲོ་བློས་ཡངས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གསང་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞེན་
གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
གསང་བ་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་འདོགས་སོ། །དེ་ནས་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆེ་གས་སུ་བཅད་པ་འདི་བཀའ་སྩལ་གྱི་ །ལེན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྟ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་ཁྲུང་ལྟར་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་
གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། དགོངས་པ་ངས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་རྗེ་སྐད་
འབྱུང་བ་བཞེན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཕྲོ་
ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཁྱེ་བ་ཁྱེས་པ། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བགྱི་ན། བཙུམ་ལྷན་འདས་རྗེ་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ལགས། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་འདོགས་ན་ཡང་རྗེ་
ཅམ་གྱིས་འདོགས་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། ཡོན་ཏན་
འབྱུང་གནས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་པན་པ་དང། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང།
འཇིག་རྟེན་ལ་སྙིང་བཅེ་བ་དང། ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་སྐྱེ་དགའའི་དོན་དང། པན་པ་
དང། བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཁྱོད་དོན་འདི་ཉིད་འཇི་བར་
སེམས་པ་ནི་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིག་དང།
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན།
ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང། ཡོངས་སུ་
བྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་བརྟགས་
པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཇི་ཅས་དུ་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར། མིང་དང་
བརྟམས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བུ་བྱ་བ་ཉུ་མིང་དང་བརྟམས་རྒྱལ་གཞག་པ་
གང་ཡིན་པའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་
གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ཡོད་
པས་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
འདུ་བྱེད་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དེ་ལྟར་ན་སྤྱད་བསྟུལ་གྱི་སྤང་བོ་ཆེན་པོ་འབབ་ཞིག་
འདི་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གང་ཡིན་པའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་གྱི་བརྟན་པའི་རྒྱ་དང། ལེགས་
པར་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྒྱས་དེ་རྟོགས་ཤིང། དེ་རྟོགས་པ་གོ་མས་པར་

བྱས་པ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བས་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འདི་ལྟ་
སྟེ། དཔེར་ན་སྦྱེས་བྱ་གང་ཟག་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་སྦྱོན་ཆགས་པ་
དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དེ་ཉིད་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་མཆན་མ་སྒྲ་ཤད་འཛིངས་པའམ། སྤང་
མའམ། ཉིལ་གྱི་འབྲུའམ། སྡོན་པོའི་མཆན་པའམ། སེར་པོའི་མཆན་པའམ། དམར་
པོའི་མཆན་པའམ། དཀར་པོའི་མཆན་མ་སྤང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་གཞན་གྱི་
དབང་གི་མཆན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
སྦྱེས་བྱ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་མིག་ལ་རབ་རིབ་ཀྱི་སྦྱོན་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན། མིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་མ་རྟོར་བའི་སྤྱོད་
ལུལ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤེལ་གྱི་ཏུ་གསལ་བ་ནི་གང་གི་ཆེ་ཆོན་སྡོན་པོ་དང་སྤང་
པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ནི། རྟོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཨན་ད་རྟིལ་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་
སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྟོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཨན་ད་རྟིལ་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོར་ལོག་
པར་འཛིན་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་མྱོངས་པར་བྱེད་དོ། གང་གི་ཆེ་
ཆོན་དམར་པོ་དང་སྤང་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ནི། རྟོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱ་རྩ་གལ་ལྟ་བུར་
སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྟོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱ་རྩ་གང་ལོག་པར་འཛིན་པས་ཀྱང་
སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་མྱོངས་པར་བྱེད་དོ། གང་གི་ཆེ་ཆོན་ལྗང་གུ་དང་སྤང་
པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ནི། རྟོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོད་ལྟ་བུར་སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྟོར་

བྱ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོད་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་སྒོངས་
པར་བྱེད་དོ། །ཁང་གི་ཆེ་ཆོན་སེར་པོ་དང་ཕྱད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ནི། གསེར་ལྷ་བྱར་
སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གསེར་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་
པར་སྒོངས་པར་བྱེད་དོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན་ཤེལ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བ་ཆོན་དང་ཕྱད་པ་དེ་ལྷ་བྱར་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ། ཀུན་
བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གི་ཐ་སྙད་གི་བག་ཆགས་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་
ན་ཤེལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཨན་ད་རྩིལ་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་
དང་། བརྒྱ་རྒྱ་ག་དང་། མཆོད་དང་། གསེར་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ལྷ་བྱར་ནི་གཞན་
གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤེལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་ལྷ་བྱར་
ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན། ཤེལ་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བ་དེ་ཉིད་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཨན་ད་རྩིལ་དང་། མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་དང་། བརྒྱ་རྒྱ་
ག་དང་། མཆོད་དང་། གསེར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེར་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེང་རྒྱག་
ཐེང་རྒྱག་གི་དུས་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྷ་བྱར་ནི་གཞན་གྱི་
དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་།
ཐེང་རྒྱག་ཐེང་རྒྱག་གི་དུས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གིས་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་མིང་དང་
འབྲེལ་པའི་མཆོན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ། །གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་

ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཞན་གྱི་
དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་
ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན། མཆན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་
གནས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རྗེ་
ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཡང་
དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་
ཤེས་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་
ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དབང་གི་
མཆན་ཉིད་ལ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་ངོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྤངས་ན། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་འཛོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ལྟར་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་དབང་
གི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་། མཆན་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་

དང་། རྒྱལ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ།
མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་ཞིང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྤངས་ནས། རྒྱལ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འཛོལ་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པར་འདོགས་པར་མཛད་པ་ན་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་འདོགས་པར་
མཛད་དོ། །དེ་ནས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོག་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་
བཀའ་སྩལ་དོ། །མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ནི་རབ་ཤེས་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
མཆན་ཉིད་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ནི་རབ་སྤངས་ན། ཤིན་ཏུ་
རྒྱལ་དག་མཆན་ཉིད་ཆོས་འཛོལ་འགྱུར། སྐྱེ་བོ་བག་མེད་ཉེས་རྩྭ་ལེ་ལོ་ཅན། འདུ་
བྱེད་སྐྱོན་ལ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ། བརྟན་མེད་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ལ། རབ་
ཏུ་ཉམས་པས་སྤྱིང་བཅེར་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་རིམ་སྐད་
འབྱུང་བ་བཞིན་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བཙུག་ལྟན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དོན་
དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཙུག་ལྟན་འདས་འདི་ན་
བདག་གཅིག་སུ་དབེན་པ་ཞིག་ན་མཆོས་པའི་ཆེ། སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་འདི་ལྟ་
བྱ་སྟེས་ལགས་ཏེ། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྒྱལ་གྲངས་དུ་མར་སྤང་བོ་རྒྱལ་གྱི་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། སྐྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། འདིག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་།

སྤང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་སྩལ། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱོར་མཆེད་རྣམས་དང་། ཉེན་ཅིང་འཕྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་
བཀའ་སྩལ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་བྱངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤང་བ་དང་། མདོན་དུ་བཀྱི་བ་
དང་། བསྐྱོམ་པ་ཡང་བཀའ་སྩལ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་བྱངས་དུ་མར་ཁམས་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། ཁམས་སྤྱོད་གསལ་བ་ཉིད་དང་། ཁམས་
དུ་མ་བ་ཉིད་དང་། སྤང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་བཀའ་སྩལ། བཙུག་
འདས་ཀྱིས་རྣམ་བྱངས་དུ་མར་བཟུང་བ་ཉི་བར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱང་བཀའ་སྩལ། མི་མ་སྤུང་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དང་། མ་སྦྱིས་པ་རྣམས་སྦྱི་བ་
དང་། སྦྱིས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་། མི་བསྐྱུད་པ་དང་། སྤང་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་།
འཕྲེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། བཟུང་བ་ཉི་བར་གཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རི་ལྷ་
བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་སྤོང་བ་རྣམས་དང་། རྩ་འབྱུང་གི་རྒྱ་པ་རྣམས་དང་།
དབང་པོ་རྣམས་དང་། ལྟོབས་རྣམས་དང་། སྤང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཡང་
བཀའ་སྩལ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་བྱངས་དུ་མར་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ། མི་མ་སྤུང་པའི་ཕྱོགས་དང་། གཉེན་
པོ་དང་། བསྐྱོམ་པ་དང་། མ་སྦྱིས་པ་རྣམས་སྦྱི་བ་དང་། སྦྱིས་པ་རྣམས་གནས་པ་དང་།
མི་བསྐྱུད་པ་དང་། སྤང་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། འཕྲེལ་ཞིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་
སྩལ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་སྦྱིས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱ་

ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལས་
དགོངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ།
མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་སྟེ་བཀྱིད་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལས་དགོངས་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་
འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཞེས་བཀའ་སྩལ་པའི་དོན་དེ་ཉིད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་
སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོག་བ་དག་བ་ཆུ་ལ་བཞིན་སྐྱེས་པ་ལེགས་
སོ། །ལེགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་བ་
དང་། སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལ་སྤྱིང་བ་ཅེ་བ་དང་། ལྟ་དང་མིར་
བཅས་པའི་སྐྱེ་དགའའི་དོན་དང་། ཕན་བ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་ཁྱོད་དོན་འདི་ཉིད་འབྲི་བར་སེམས་བ་ནི་ཡང་ཁྱོད་ལེགས་སོ། །དོན་
དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉོན་ཅིག་དང་། ངས་ཅི་ལས་དགོངས་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་
ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱོད་
ལ་བཞད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་

ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། འོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །འོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་
གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བརྟུར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་
ཕྱིར་དེ་ནི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་
གི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དག་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་འོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཀོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་འོན་དམ་པ་ཡིན་
པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ལ། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་འོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །འོན་
དམ་ཡང་དག་འཕགས་གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་

དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་
དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་མ་བྱས་པ་
རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་སྤྱི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལས་ཀྱང་གཅིག་བལྟ་བར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅི་མ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་གཅིག་བལྟ་
བར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ལས་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས། ངས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་འདི་ལྟར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་
ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་འགགས་པ་ཡིན། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཡིན། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་

སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས།
ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱིས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལས་
དགོངས་ནས། ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱིས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་རྟག་
པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྟག་པའི་དུས་དང་། ཐེར་ཟུག་ཐེར་ཟུག་གི་དུས་སུ་ཚོས་ཉིད་
དེ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་གནས་པ། འདུས་མ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་
པའི་ཕྱིར་མ་སྦྱིས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་བདག་མེད་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ལས་དགོངས་ནས། ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱིས་པ། མ་འགགས་པ།
གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བསྟན་
ཏོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་པར་མཐོང་ཞིང་། གཞན་གྱི་དབང་

གི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་མཐོང་
བ་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་མི་འདོགས་ཀྱི། སེམས་ཅན་རྣམས་
གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དུ་སྒྲོ་བརྟགས་ནས། གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ། ཀུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་རྒྱུ་
རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་བརྟགས་པས་ཡོངས་སུ་
བསྒྲོས་པའི་སེམས་ཐ་སྙད་བརྟགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའམ། ཐ་སྙད་བརྟགས་པ་
བག་ལ་ཉལ་གྱིས་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ། ཀུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ཏོ། །ཇི་ལྟ་རྒྱུ་མངོན་པར་
ཞེན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ། ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱ་དེ་དང་རྒྱུ་དེས་ཕྱི་མ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་
སྐྱེད་དེ། གཞི་དེས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་འགྱུར། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དུན་རིང་པོར་ཡང་ན་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་དུད་འགྲོ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་ཡི་དྲུགས་རྣམས་
སམ། ཡང་ན་ལྟ་རྣམས་སམ། ཡང་ན་ལྟ་མ་ཡིན་རྣམས་སམ། ཡང་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་
ནང་དུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱག་ཅིང་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དང་བོ་ཉིད་ནས། དག་
པའི་ཅ་བ་མ་བསྐྱེད་པ། སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྐྱེན་པ། མོས་

བ་མི་མང་བ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་མ་བྱལ་བ་དེ་དག་
ལ་ནི་ང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མཉམས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །དེ་དག་གིས་
ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་
འདུ་ཤེས་ཤིང་། མི་བརྟན་པ་ཉིད་དང་། ཡིད་བརྟན་ཏུ་མི་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། འཇུག་བའི་
ཆོས་ཅན་ཉིད་ཏུ་ཤེས་ནས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་དང་བར་བྱེད་དོ། །སྐྱོ་བར་
བྱེད་དོ། །ཡིད་དང་བར་བྱས། སྐྱོ་བར་བྱས་ནས་སྤྲིག་པ་ལས་ཕྱིར་སྤྲོག་སྟེ། དེ་དག་
སྤྲིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་དོ། །དགོ་བ་ལ་བརྟེན་བའི་
རྒྱས་དགོ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྐྱེད་དོ། །སྤྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བ་
རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་དོ། །རྒྱད་ཡོངས་སུ་མ་སྤྲིན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་
བྱེད་དོ། །གཞི་དེས་མོས་པ་མང་ཞིང་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡང་དག་
པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་དོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་དགོ་བའི་རྩ་བ་སྐྱེད་པ་ནས། བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་ཏུ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་མི་ཤེས་པས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་མི་འབྱུང་། ཡང་དག་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་
འབྱུང་། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འབྱུང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འབྱུང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འབྱུང་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ།

མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ལས་
བརྩམས་ནས། འདི་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བརྟེན་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བརྟེན་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་བརྟེན་བའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་གྱི། །དེ་དག་གིས་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་གཞན་གྱི་དབང་
གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་
པས། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དང་། རོན་
དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མོས་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད། ཇི་
ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐ་སྙད་བཏགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་
བསྐྱོས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་མེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་
བཏགས་པ་བག་ལ་ཉལ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ཆེ་
འདི་ལ་ཤེས་པའི་སྟོབས་སྐྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་རྒྱ་ཡང་དག་པར་ཆད་པས་འགོག་
པར་བྱེད་དེ། གཞི་དེས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བ་དང་། ཡང་དག་
པར་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་
རོ། །རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་། བསྐྱུ་བ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་བ་བ་དང་། བདེ་བ་སྦྲ་

ན་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་ཅན་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་འདི་ཉིད་དང་། བསྐྱབ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ལྷན་མེད་
པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་གཅིག་པ་ཡིན་
ལ། རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གཅིག་སྟེ། གཉིས་པ་གང་ཡང་མེད་པས། ངས་དེ་ལས་
དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་རང་
བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་རྣམས་དང་། དབང་པོ་རྣོན་
པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སྣ་ཚོགས་དག་ཀྱང་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ནི་པའི་བཟོད་པ་གཅིག་བྱ་བ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྣང་པོ་ལ་ཞུགས་ཏེ་
ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིང་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྣང་རྩི་ཡིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་
འཛིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པ་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རི་ལྟ་
རི་ལྟར་སྣང་རྩི་ཡིན་ཏུ་ཆུང་བ་དེ་བཞིན་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་
ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་འདྲ་
བྱེད་མཛོན་པར་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་དང་། འདྲ་བྱེད་མཛོན་པར་འདྲ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཤིན་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་ནི་ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

ངས་མ་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཞི་བའི་བསྐྱོད་པ་གཅིག་ཕྱ་བ་ཞེས་བྲལོ། །ཉན་ཐོས་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་ནམ་གངས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དབང་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་ཐོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ནམ་
པར་གྲོལ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས་
སེམས་ནམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དང་པོར་བདག་གི་དོན་ལ་སྦྱོར་
བའི་ནམ་པས་ཉན་ཐོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་འདོགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་
ལྟར་ངའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གྲུ་ཞོམ་པ། བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་
ནམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ། ཆོས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལ་ནི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་མོས་
པའི་རིམ་པ་ཡང་སྤང་སྟེ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས་བྲང་བའི་དོན་
ཀྱི་མདོ་བརྗོད་པའི་ནམ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུ་
ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་ཅ་བ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ། སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ། མོས་པ་མང་བ།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་
ཆོས་དེ་ཐོས་ན། འདི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
ཤིང་། ཆོས་དེ་ལ་ཡང་མོས་པར་འགྱུར་ལ། དོན་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་རྟོགས་པ་གོམས་པས་ཀྱང་སྦྱར་བ་སྦྱར་བ་

ཁོ་ནར་ཤིན་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཛོལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ང་ལ་ཡང་ཨ་ལ་ལ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་རྟེ། དེས་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་དད་པ་འཛོལ་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་དང་། མོས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ།
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ། བྱང་པོ་བྱང་
པོའི་རང་བཞིན་ཅན། རྟོག་པ་སེལ་མི་ཁུས་པ། རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་མི་
གནས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་ན་ངས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་དད་པ་
ཡང་འཛོལ་སྟེ། མདོ་སྡེ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་བས་གསུངས་པ། ཟབ་པ། ཟབ་
པར་སྒྲུང་བ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པ། མཐོང་བར་དཀའ་བ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ།
བརྟག་མི་ཁུས་པ། རྟོག་གི་པའི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཞིབ་པོ་བརྟགས་པ་མཁས་པ།
མཛེངས་པས་རིག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་མོས་པར་བྱེད་དོ། །མདོ་སྡེ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་
པ་དག་ལ་བདག་མི་ཤེས་སོ་སྟེ་ནས་འདུག་སྟེ། འདི་སྐད་ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ནི་ཟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཟབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གསལ་བས་ཉིད་ཀྱིས་
མཐུན་ཀྱི། བདག་ཅག་གིས་ནི་རྗེ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་གསལ་བས་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་བསྟན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་རྟེ། དེ་
བཞིན་གསལ་བས་རྣམས་ནི་མཐུན་པ་དང་། གཟིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན། བདག་
ཅག་གིས་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ནི་བཤད་གི་རྗེས་ཅམ་མོ་སྟེ་ནས། དེ་དག་མདོ་སྡེ་

དེ་ནམས་ལ་གུས་པར་བྱས་ཏེ། ཡི་གེར་འབྲི་བ་ཡང་བྱེད། ཡི་གེར་བྲིས་ནས་འཆང་
བར་ཡང་བྱེད། གློག་པར་ཡང་བྱེད། ཡང་དག་པར་འབྱེད་པར་ཡང་བྱེད། མཆོད་པར་
ཡང་བྱེད། བྱང་ལོད་པར་ཡང་བྱེད། འདོན་པར་ཡང་བྱེད། ཁ་ཏྲོན་དུ་ཡང་བྱེད་མོད་གྱི།
འདི་ལྟར་བའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་འདི་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བསྒྲོམ་པའི་ནམ་
པར་སྒྱུར་བར་མི་རུས་སོ། །དེ་དག་གཞི་དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཀྱང་
འཕེལ་བར་འགྱུར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། གང་དུ་ཡང་
རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་བ་དག་ཀྱང་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ། །རི་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལས་
སེམས་ཅན་གང་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཡང་
དག་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། བྲང་པོ་བྲང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་མ་ཡིན་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་རྟོག་པ་སེལ་རུས་པ། རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་གནས་བ་དེ་དག་གིས་
ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་ན། བའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ། ཆོས་དེ་ལ་མོས་ཀྱང་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མ་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་ལོ། །མ་འགགས་པ་ཁོ་
ན་ལོ། །གཟེང་མ་ནས་ཞི་བ་ཁོ་ན་ལོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཁོ་ན་ལོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲ་རི་བཞིན་ཁོ་ནར་མཛོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་
གཞི་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བ་འཐོབ་
པར་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ལྟ་བ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་ལ་མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་འདེབས་ཏེ། ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་
པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་འདེབས། ཆོས་ནམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་

ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལྟར་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་
སུ་བྱུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་
པར་འགྱུར་ན། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བྱུབ་
པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་ནི་མཚན་
ཉིད་རྣམས་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ངའི་ཆོས་ལ་
ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ཉེ། ངའི་ཆོས་ལ་
ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཆོས་ལ་ཡང་
ཆོས་སུ་འཛིན། རོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རོན་དུ་འཛིན་ཉོ། །དེ་དག་ཆོས་ལ་མོས་པས་དག་
བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་འཕེལ་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མཛོན་པར་
ཞེན་པས་ཤེས་རབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཡིན་ཉེ། ཤེས་རབ་ལས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་ན། དག་བའི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་ལས་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དག་དེ་དག་ལས་ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་དང་།
རོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རོན་དུ་ཐོས་ནས། གང་དག་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་
ཆོས་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་ལ་རོན་དུ་འདུ་ཤེས་པས། ཆོས་ལ་
ཆོས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པ་རོན་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ཉེ། དེ་དག་
ཀྱང་གཞི་དེས་ན་དེ་བཞིན་དུ་དག་བའི་ཆོས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གང་དག་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་ལས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་

པོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཐོས་ཤིང་། ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགགས་པ་མེད་པ་
དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲུ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཐོས་ནས་སྒྲག་ཅིང་དངང་ལ། ཀུན་ཏུ་དངང་བར་འགྱུར་ཞིང་། འདི་སྐད་ཅེས་འདི་ནི་
སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྒྲུས་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིག་ནས་མདོ་སྤེད་དག་ལ་སྒྱུར་པ་འདེབས་པར་བྱེད།
སྤོང་བར་བྱེད། མི་བསྐྱགས་པ་རྫོད་པར་བྱེད། ངན་དུ་རྫོད་པར་བྱེད་དེ། གཞི་དེས་ན་
མོངས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རིག་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞི་དེས་ཀྱང་གང་དག་སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་ཆེ་ལ་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་
པས་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ། མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་ཞིང་དོན་མ་ཡིན་པ་དོན་དུ་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་ང་སྤྲོའོ། །དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་དག་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེད། སྐྱིབ་པ་
ཡོངས་སུ་མ་དག་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྤྲིན། མོས་པ་མི་མང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡང་དག་པར་མ་བྱུབ་ཅིང་དང་པོ་མ་ཡིན་ལ་དང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་
མ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པ་སེལ་རྒྱས་ལ། རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་གནས་པ་དེ་
དག་གིས་ནི་ཆོས་དེ་ཐོས་ན། འདི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡང་། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་། ཆོས་དེ་ལ་མོས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཆོས་ལ་
ཆོས་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་། དོན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ལ། ཆོས་ལ་ཡང་
ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། དོན་ལ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་པར་མཛོན་པར་ཞེན་ནས། འདི་སྐད་
ཅེས་འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་བདུད་གྱིས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ་

ཞེས་ཀྱང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལྟར་རིག་ནས་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད།
སྒྲིང་བར་བྱེད། མི་བསྐྱུགས་པ་རྫོང་བར་བྱེད། རན་ཏུ་རྫོང་བར་བྱེད་ཅིང་ལྷན་ཀྱང་
འབྲུག་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་གྲངས་ཏུ་མར་མདོ་སྡེ་དེ་དག་སྦྱང་བ་དང་། རྒྱུ་གཟུགས་པ་
དང་། རྣམ་པར་གཞིག་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ལ་མོས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་
ཡང་དགྲར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་
བས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། གཞི་དེས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་སྦྱིབ་པར་བྱེད་དེ།
ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དེའི་དང་པོ་ནི་གདགས་པར་སྤེའི་བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྲུམ་
ཕྱག་འདི་སྟེད་ཀྱི་བར་གྱིས་འབྲུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གདགས་པར་དཀའོ། །དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལྟར་ན་ངའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལེགས་པར་གསུངས་པ། འིན་ཏུ་གྱ་
ཆོས་པ། བསམ་པ་འིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ། ཆོས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ལ།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་སྤང་རོ། །དེ་ནས་བཙུགས་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆེ་གསུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཆོས་རྣམས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་ཆོས་རྣམས་མ་སྦྱིས་དང་། ཆོས་རྣམས་མ་འགགས་ཆོས་རྣམས་གཟོད་
ནས་ཞི་བ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་ལྷ་འདས་པར་ནི། དགོངས་
པ་མེད་པར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱེད། །མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྦྱེ་བ་ངོ་བོ་
མེད། །དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཁས་པ་གང་ཞིག་
དགོངས་པ་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཏུ་དེ་མི་འཕྲོ། །ཀུན་གྱི་
རྣམ་དག་ལམ་ནི་གཅིག་ཏུ་འདི་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་དག་པ་འང་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་
གང་ཡང་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐེག་པ་གཅིག་པ་འདི་ནི་འདོགས་བྱེད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་

རིགས་ནི་ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་མེད་མ་ཡིན། །སེམས་ཅན་ཁམས་འདི་ན་ནི་གང་དག་
བདག་གཅིག་སྟེ། །མྱ་ངན་འདའ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད། །གང་དག་
མྱ་ངན་འདས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མི་གཏོང་བའི། །བསྟན་པ་སྤྱིང་རྩེ་ལྗན་པ་དེ་དག་ཤིན་
ཏུ་དཀོན། །གང་གྲོལ་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས། །སྤུ་ཞིང་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་མཉམ་ཞིང་བྱེ་བྲག་མེད། །ཐམས་ཅད་དོན་གྲུབ་སྟུག་བསྡུ་ཉོན་མོངས་
སྤངས་པ་སྟེ། །གཉིས་སུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་བདེ་ཞིང་བརྟན་པ་ཡིན། །དེ་ནས་དེའི་ཆེ་
བཅོམ་ལྗན་འདས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་
སྤྱད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྗན་འདས་རྩི་ཅམ་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྗན་འདས་
ནམས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ། སྤྱ་བ། མཚོག་ཏུ་སྤྱ་བ། ཟབ་བ། མཚོག་ཏུ་ཟབ་
བ། རྟོགས་པར་དཀའ་བ། མཚོག་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ནི་ངོ་མཆར་མེད་དུ་བྱུང་བ་
ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྗན་འདས་བཅོམ་ལྗན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྡུལ་པའི་དོན་བདག་
གིས་འདི་ལྟར་འཆའ་ཏེ། །ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྟན་ནམ་པར་གཞག་པ་དང་གཟུགས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྒྱུ་ལོ་ཞེས། འགག་གོ་ཞེས། །གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྤང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། །དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྗན་འདས་ཆོས་ནམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་
འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་ཀྱི་དབང་གི་
མཚན་ཉིད་ལགས་སོ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་
དེ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་
ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པའི་དོན་
བདག་གིས་འདི་ལྟར་མཆོལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ལུལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་
དེར་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་
བདག་མ་མཆིས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་
ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་གཅིག་འདོགས་
པར་མཛད་ལགས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ཕྱང་པོ་ལྟ་མ་རྣམས་
ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བཀྱི་ལགས་སོ། །ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་
མཆེད་བརྩ་གཉིས་པོ་དག་གི་སྐྱེ་མཆེད་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ལགས་སོ། །སྲིད་
པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དག་གི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
ལགས་སོ། །ཟས་བཞི་པོ་དག་གི་ཟས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ལགས་སོ། །ཁམས་ཐུག་
པོ་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་གི་ཁམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པའི་དོན་བདག་གིས་འདི་
ལྟར་མཆོལ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ལུལ་ཀྱན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ། གྲེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་
དང་བདར་ནམ་པར་གཞག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་
ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྱུད་ལྷལ་ཀུན་
བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་
ཀྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་དོན་འདི་ལྟར་བདག་གིས་འཆའ་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
སྒྱུད་ལྷལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་
བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱུལ་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བསྐྱེ་
ལགས་སོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་རྣམས་
དང་། ཡང་དག་པའི་སྒྲོང་བ་རྣམས་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་རྣམས་དང་། དབང་པོ་
རྣམས་དང་། སྟོབས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་

ལག་རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བར་བསྒྱིལ་གས་སོ། །བཙུང་མ་
ལྷན་འདས་བཙུང་མ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་འཆའ་
ལགས་ཏེ། རྒྱུ་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ལྷན་བཟླས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མི་
མ་ཐུན་པའི་སྒྲིལ་དང་གཉེན་པོ་ཞེས། ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ཞེས། མ་སྒྲིལ་པ་
སྒྲིལ་བ་ཞེས། སྒྲིལ་པ་གནས་པ་དང་། མི་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་།
འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ཉིད་ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དཔ། རྒྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་
མིང་དང་བཟུང་རྒྱུ་སྒྲིལ་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ལྷན་བཟླས་པའི་མཆན་ཉིད་
ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བཟླས་ནས་བཙུང་མ་ལྷན་འདས་ཆོས་རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །རྒྱུ་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིལ་ལྷན་
བཟླས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་གཞན་
ཀྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་བཟླས་ནས་བཙུང་མ་ལྷན་འདས་ཆོས་རྒྱུ་སྒྲིལ་གྱི་
སྒྲིལ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ཉིད་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །བཙུང་མ་ལྷན་འདས་བཙུང་མ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་འཆའ་ཏེ། རྒྱུ་སྒྲིལ་པའི་
སྒྲིལ་ལྷན་བཟླས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ལྷན་
བཟླས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྒྱུ་སྒྲིལ་པར་དག་པའི་
དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། དེ་ལ་

བཏེན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་འདོགས་པར་མཛད་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་བགྱིན། བཅའ་སྤྱི་ཕྱེ་མའི་སྤྲུན་སྦྱར་བ་དང་། བཅུད་གྱིས་ལེན་སྦྱར་བ་ཐམས་
ཅད་ཏུ་བསྐྱལ་བར་བགྱི་བ་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་
རྒྱལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་སྟེ། སྤྱི་བ་མ་མཆིས་པ་དང་།
འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱ་
རན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱལ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ངེས་པའི་དོན་
བསྟན་པ་འདི་ཡང་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྐྱལ་བར་བགྱི་བ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་བགྱིན་རི་མོ་བྲི་བའི་གཞི་ནི་སྟོན་པོ་འཕམ།
སེར་པོ་འཕམ། དཀར་པོ་འཕམ། དམར་པོ་འཕམ། རི་མོར་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་
ལགས་ཤིང་། རི་མོ་བྲིས་པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བགྱིད་པ་ལགས་སོ། །དེ་
བཞིན་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
སྦྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཉིད་གྱི་བར་ལས་བརྒྱལ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ངེས་
པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་ནི་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་།
བྱང་བའི་དོན་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བགྱིད་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་
ལྟ་སྟེ་དཔེར་བགྱིན་ཆབ་མར་ནི་སྟོན་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཤ་གཡོས་པ་དང་། བག་ཆོས་
གྱི་རྒྱུ་པ་སྤྲ་ཆོགས་ལ། ཆབ་མར་བསྐྱལ་ན་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་
བཞིན་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
སྦྱ་རན་ལས་འདས་པ་ཉིད་གྱི་བར་ལས་བརྒྱལ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ངེས་

པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་ནི་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱལ་ན། དགའ་བ་
དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ་
དཔེར་བཞིན་ན་ནམ་མཁའ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་ལགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་
ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་
བརྩམས་ནས། བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་ནི་བྱང་བའི་དོན་
གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་གཅིག་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲིབ་པར་མི་
འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཤེས་ཏེ། དོན་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་བཅའ་སྤྱོད་
དང་། རི་མོ་བྱི་བའི་གཞི་དང་། མར་གྱིས་གདབ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དཔེ་ལེགས་པར་
བྱས་པ་དེ་ནི། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། གཞན་དུ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་དུ་བྱུང་ཤིག དེ་ནས་བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་
ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཤ་སྤྱོད་བྱང་སྤོང་སྤྱོད་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་པར་བསྟན་པས་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆོར་མཛད་དུ་བྱུང་བ། སྤོན་ལྷར་གྱུར་པའམ། མིར་གྱུར་པ་སྤྱིས་གྱུར་

ཆོས་དང་མཐུན་པར་འདིག་ཉེན་དུ་མ་བསྐྱོར་བ་ཅིག་རབ་དུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་ཁྲ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ།
བྲང་བའི་དོན་ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ལགས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་།
འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུ་
བན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་བྱགས་
པ་རྣམས་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་ངོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་
ཡང་ཁྲ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། བྲང་བའི་དོན་ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་
བ་ལགས་ཀྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་
ལས་བརྩམས་ཏེ། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དང་།
གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུ་བན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་
བརྩམས་ནས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་རྣམས་ལ། ལེགས་
པར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་ངོ་མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་
པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་ཁྲ་ན་མ་
མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཚྭ་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་
གྱུར་བ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་
ལས་བརྩམས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྟུ་བན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལས་
བརྩམས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ།

རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་ཐོས་ནས་ཐོས་པར་བགྱིད་པ་དང་། ཡི་གེར་འབྲིར་སྟོལ་བ་
དང་། ཡི་གེར་བྲིས་ནས་ཀྱང་འཆང་བ་དང་། གློག་པ་དང་། མཆོད་པ་དང་། ཡང་དག་
པར་འགོད་པ་དང་། ལུང་ཞོད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བགྱིད་པ་དང་། སེམས་པ་དང་། སྒྲོམ་
པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བར་བགྱིད་པ་དེ་བསོད་ནམས་ཇི་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་
ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། །དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་རིགས་ཀྱི་བྱུངས། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད། གངས་
མེད་པ་བསྐྱེད་དེ། དེའི་དཔེ་བྱ་བར་སྤྲ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྟུན་ཏེ་
ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། སེན་མོའི་
ཅེ་མོ་ལ་གནས་པའི་སའི་རྩལ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ས་ལ་གནས་པའི་སའི་རྩལ་
རྣམས་དང་བསྟུན་ན། བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས། སྤྱོད་གི་ཆ་དང་། འབྲས་
གྱི་ཆ་དང་། གངས་དང་། ཆ་དང་། བཟང་བ་དང་། དཔེ་དང་། རྒྱར་ཡང་ཉེ་བར་མི་
འགྲོ་ལོ། །བ་ལང་གི་རྩེས་ཀྱི་ཚུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྒྱ་དང་བསྟུན་ན། བརྒྱའི་ཆར་
ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས། རྒྱའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ངས་བྱང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལ་ཐོས་པ་ནས། བསྒྲོམ་པའི་རྣམ་
པས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་གང་བཤད་པ་དེ་ནི། དེས་པའི་དོན་
བསྟུན་པ་ལ་ཐོས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ནས། བསྒྲོམ་པའི་རྣམ་པས་སྦྱོར་བ་
ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་བར་གྱི་བསོད་ནམས་འདི་དང་བསྟུན་ན། བརྒྱའི་ཆར་
ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་ནས་རྒྱའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་ལོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་

སྟུལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དྲོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ངེས་
པར་འགྲེལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྟན་པ་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་ངེ་
ལྟར་ག་ཟུང་བར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྟུལ་པ། དོན་དམ་ཡང་དག་
འཕགས་འདི་ནི་དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དོན་དམ་པ་ངེས་
པའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཟུང་ཕྱིག། དོན་དམ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་
བཤད་པ་ན། རྟོག་ཆགས་དྲུག་འབྱམ་ནི་ཟླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་སེམས་སྦྱེས་སོ། །ཉན་ཐོས་སྤྱུལ་འབྱམ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིང་རྟུལ་
མེད་ཅིང་བྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་གོ། །ཉན་ཐོས་འབྱམ་ལྟ་བུ་ཞི་ལེན་པ་མེད་
པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་ཁྲི་
ལྟ་སྟོང་གིས་ནི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བམ་པོ་སྤྱུལ་ཏུ་དགྲུ་བ། ཆོས་གདགས་པ་རྣམ་པར་དགོད་པ་ལས་བརྩམས་
ནས། ནལ་འབྱོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟུས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་གྱི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས་ངེ་སྐད་བྱུང་བ་བཞིན་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་ཁུ་བ་ཁུས་
པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ལ་གནས། ཅི་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་བགྱིད་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྟུལ་པ། བྱམས་པ་ཆོས་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཟླ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སྟོན་ལམ་མི་གཏོང་བ་ལ་གནས་ཕྱིང་བརྟེན་

ནས་སོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའི་དངོས་
པོ་བཞི་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུབ་
པ་ཞེས་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས་དུ་ཞིག་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་
ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་
ནོ། །དུ་ཞིག་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །དུ་ཞིག་དེ་གཉི་གའི་དམིགས་པ་
ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཉིས་ཀྱི་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་། དགོས་པ་
ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ནས། རི་ལྟར་ཞི་
གནས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བསྐྱི་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ལགས། བཀའ་
སྩལ་པ། བྱམས་པ་ངས་ཆོས་གདགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོའི་སྤེ་
དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྤེ་དང་། ལྷ་དུ་བསྟན་པའི་སྤེ་དང་། ཆོག་སུ་
བཅད་པའི་སྤེ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྤེ་དང་། མྱོང་གཞིའི་སྤེ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་
པའི་སྤེ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བའི་སྤེ་དང་། སྤྱིས་པ་རབས་ཀྱི་སྤེ་དང་། ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
སྤེ་དང་། མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤེ་དང་། གཏན་ལ་ཐབ་པར་བསྟན་པའི་སྤེ་གང་དག་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བཞད་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལེགས་
པར་ཐོས། ལེགས་པར་བཟུང་། ཁ་ཏོན་བྱང་བར་བྱས། ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་
བརྟགས། མཐོང་བས་ལིན་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དེ་གཅིག་སུ་དབེན་པར་འདུག་སྟེ།

ནང་དུ་ཡང་དག་བཞག་ནས། ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་
ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནང་དུ་རྒྱན་ཆགས་
སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་
དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཚོལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་
པ་དེ་ཐོབ་ནས། དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་བསམས་པའི་རྣམ་པ་སྤངས་ནས། ཇི་ལྟར་
བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་ག་ཟུགས་བརྟན་དུ་
སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད། མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྱུད་ཡུལ་
ག་ཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་།
འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་
མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ཡིན་
ནོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་
སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ན། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ། ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་
པ་ཞི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྟུན་པར་བྱའོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་
ཇི་སྲིད་དུ། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ། ཇི་

ལྷར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ནང་དུ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་
གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བགྱི། བྱམས་
པ་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོས་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྷན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཞིག་ནས་གྱི་ལམ་དང་།
ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ཐ་དད་ཅེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི། བཀའ་སྤྱུལ་
པ། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་
བྱའོ། །ཅིའི་བྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའི་སེམས་ལ་
དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་རྟོག་པའི་བྱིར་རོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་རྣམ་
པར་ལྷ་བར་བགྱིད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་གཟུགས་བརྟན་གང་ལགས་པ་དེ་
ཅི་ལགས། དེ་སེམས་དེ་དང་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ཞེས་བགྱི།
བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་བྱིར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་
བརྟན་དེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་བད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱམས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ངས་བཤད་
དོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ། གལ་ཏེ་སེམས་
དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་ན། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་རྗེ་ལྷར་རྟོག་
པར་བགྱིད་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ་དེ་ལ་གང་ཡང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྟོག་
པར་མི་བྱེད་མོད་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྷར་སྤྱེས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དང་ལྷར་སྤང་
དོ། །བྱམས་པ་འདི་ལྷ་སྤྱེ་དཔེར་ན་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་གཟུགས་ཉིད་མཐོང་ཡང་། གཟུགས་བརྟན་མཐོང་ངོ་
སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ་དེ་ལ། གཟུགས་དེ་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དེ་དོན་ཐ་དད་པར་
སྤང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲེས་པའི་སེམས་དེ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་
གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་
ངོ་། །བཙུང་ལྟ་འདས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་
སེམས་ཀྱི། གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་། སེམས་
དེ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཞེས་བགྲིཨས། བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། བྱིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི། གཟུགས་བརྟན་དེ་
དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་སེམས་སོ། །བཙུང་ལྟ་འདས་བྲང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་
གཅིག་ཏུ་ལྟག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། གང་གི་ཆེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པས། སེམས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་གཅིག་ཏུ་
ཞི་གནས་སྒྲོམ་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། གང་གི་ཆེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་བར་ཆད་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་
ལྟག་མཐོང་གཉིས་འབྲེས་པར་གྱུར་ཏེ། མཉམ་པར་རྒྱང་དུ་འཇུག་པ་ལགས། བཀའ་
སྩལ་བ། གང་གི་ཆེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །བཙུང་ལྟ་འདས་
སེམས་ཀྱི་མཆོན་མ་གང་ལགས། བྱམས་པ་ལྟག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་གང་ཡིན་པའོ། །བར་
ཆད་མ་མཆིས་པའི་སེམས་གང་ལགས། བྱམས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་

གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་
གང་ལགས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་ལ་འདི་ནི་རྣམ་པར་རིག་
པ་ཙམ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཏེ། དེ་རྟོགས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཏུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷག་མཐོང་ལ་རྣམ་པ་དུ་མཆིས། བྱམས་པ་
རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཆོན་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །མཆོན་མ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེན། དེ་དང་
དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །སོ་
སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེན། དེ་དང་དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་
རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བདེ་བ་ལ་རེག་
པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཞི་གནས་ལ་རྣམ་པ་དུ་
མཆིས། བཀའ་སྩལ་པ། བར་ཆད་མེད་པའི་སེམས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེ་ཡང་
རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་ཡང་ཞི་གནས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་དེ།
བསམ་གཏན་དང་ཐོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་
དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་།
ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་
པའོ། །ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བྱམས་པ་ཆད་མེད་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་།

བཏང་སྟོམས་ཆད་མེད་པའོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་ཆོས་ལ་
གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། ཆོས་ལ་མི་གནས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། ཆོས་ལ་གནས་པ་
ནི་གང་ལགས། ཆོས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ་རྗེ་ལྟར་གཟུང་བ་
དང་། བསམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་མའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དོན་ལ་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལོ། །གཟུང་བ་དང་བསམས་པའི་
ཆོས་ལ་མི་སྟོས་པར་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
དོན་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུ་པར་བསྟུ་བ་འཕམ།
རྒྱུ་པར་རྒྱགས་པ་འཕམ། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་རྒྱུ་པར་སམ། འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་
རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཕམ། སྟུག་བསྟུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཕམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་འཕམ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཕམ། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་
པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དེ་ནི་ཆོས་ལ་མི་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་དེ་ནི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འདོགས་
སོ། །ཆོས་ལ་མི་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དབང་པོ་རྣམས་
པོར་འདོགས་སོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་
ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། མ་
འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་
གང་ལགས། བྱམས་པ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་ལྟར་གཟུང་བ་དང་།
བསམས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་པར་མཐོང་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པའི་

ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་
གཅིག་ཏུ་བརྒྱུམ་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་བརྟུལ་བ་དང་། བྱང་པོ་
གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞིལ་བ། དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་འབབ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བབ་པ། བྱང་རྩལ་ལ་གཞིལ་བ། བྱང་རྩལ་ལ་འབབ་
པ། བྱང་རྩལ་ལ་བབ་པ། བྱང་རྩལ་ལ་འདས་པ་ལ་གཞིལ་བ། བྱང་རྩལ་ལ་འདས་པ་
ལ་འབབ་པ། བྱང་རྩལ་ལ་འདས་པ་ལ་བབ་པ། གནས་གྱུར་པ་ལ་གཞིལ་བ། གནས་
གྱུར་པ་ལ་འབབ་པ། གནས་གྱུར་པ་ལ་བབ་པ་དག་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
དགེ་བའི་ཆོས་དཔག་ཏུ་མེད་པ། གངས་མེད་པ་དག་མདོན་པར་བརྗོད་པས་མདོན་
པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལྷན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི། འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་
འདྲེས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྲི། འདྲེས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་
ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྲི། འདྲེས་པ་ཆོད་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་
པ་ཞེས་ཀྱང་བགྲི་ན། འདྲེས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། འདྲེས་
པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། འདྲེས་པ་ཆོད་མ་མཆིས་
པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ་མདོའི་སྡེ་ནས། བེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་
སྡེ་དང་། མད་དུ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་དང་། གཏན་ལ་བབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེའི་བར་
དག་སོ་སོར་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུམས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་
འདྲེས་པ་རྒྱུད་དུ་འཛིན་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་

པ་དེ་དག་ཉིད་རི་སྟེད་གཟུང་བ་དང་། བསམས་པ་སོ་སོར་གཅིག་ཏུ་བརྒྱམས་ཏེ།
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འདྲེས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ཆད་མེད་པ་རྒྱམས་དང་།
ཆོས་ཀྱི་ཆིག་དང་ཡི་གེ་ཆད་མེད་པ་རྒྱམས་དང་། གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་
སྟོབས་པ་ཆད་མེད་པ་རྒྱམས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱམས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འདྲེས་པ་ཆད་
མེད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ལྷ་བ་
སེམས་དཔལ་རྩི་ཅན་གྱིས་ན། འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལགས། བྱམས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ལྷས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
རྟེན་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་རྒྱམས་པར་སྤངས་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ལ་དགའ་བ་འཛོལ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་སྤྱོད་པ་བཅུར་ཆད་
མེད་ཅིང་རྒྱུ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོངས་
སུ་བྱུབ་པ་དང་ལྷན་པ་རྒྱུ་པ་དག་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་མཚན་མ་རྒྱུ་པ་མ་
བརྟགས་པ་རྒྱུ་པ་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱ་གོང་མ་བས་ཆེས་གོང་མ་
བཟང་པོ་བས་ཆེས་བཟང་པོ་ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །བཙུག་
ལྷན་འདས་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དེ་གང་ལ་
རྫོགས་ཤིང་། གང་ལ་འཛོལ་བར་འཆལ་བར་བསྒྱིལ་གས། བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་པ་
ས་དང་སོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་ནི་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་ལ་ནི་

ཐོབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱམས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་
པས་ཀྱང་དེ་ལ་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མི་གཏང་བར་བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་
འདས་ཅི་ལྟར་ན་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་
བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་བ་ལགས། ཅི་ལྟར་ན་རྟོག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་དཔྱོད་
པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་ལགས། ཅི་ལྟར་ན་རྟོག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། དཔྱོད་པ་མ་མཆིས་
པར་འགྱུར་བ་ལགས། བྱམས་པ་ཅི་ལྟར་གཟུང་ཞིང་བརྟགས་པ་དང་དབྱེད་པའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་མཚན་མ་གསལ་ཞིང་རགས་པ་སྤྱོད་བའི་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་
བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མ་གསལ་ཞིང་རགས་པ་
སྤྱོད་བའི་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རོན་ཀྱང་དེ་སྤང་བ་འོལ་སྤྱིའི་བྲན་པ་ཙམ་
སྤྱོད་བའི་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྟོག་
པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་མཚན་མ་ལ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། རྣམ་པར་
སྤྱོད་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་
མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་ཡང་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་
བའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྟོག་པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་
དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་

མོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་ལགས། རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་གང་ལགས། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ་སེམས་
ཚོད་པའམ་ཚོད་ཏུ་དོགས་པ་ན་ཀུན་ཏུ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་
དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་སེམས་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་
མཚན་ཞེས་བྱའོ། །བྱམས་པ་སེམས་བྱིང་ངམ། བྱིང་ཏུ་དོགས་པ་ན་མངོན་པར་དགའ་
བར་འགྱུར་བ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་བྱའོ། །བྱམས་པ་ཞི་གནས་ལ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པའམ། ལྷག་མཐོང་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའམ། ཟུང་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་
ཡང་རུང་སྟེ། དེ་གཉི་གའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ལ།
སེམས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་ན། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པ་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དོན་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལགས་ན། ཇི་ལྟར་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
ལགས། ཇི་ལྟར་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལགས། བྱམས་པ་རྣམ་པ་ལྡས་
ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། མིང་དང་། ཆོག་དང་། ཡི་གེ་དང་། སོ་སོ་བ་
དང་། བསྐྱུས་པས་སོ། །མིང་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ཆོས་རྣམས་ལ། ཇོ་བོ་ཉིད་དང་བྱེ་བྲག་གི་མིང་ཏུ་བྱ་བར་བཏགས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ཆོག་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་རྗེས་སུ་ཐ་
སྟངས་གདགས་པའི་བྱིར། གནས་དང་། རྟེན་དང་། མིང་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་

བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡི་གེ་གང་ཞེ་ན། དེ་གཉི་གའི་གནས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་དག་སོ་སོ་ལས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། མ་འདྲེས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བསྐྱས་
པ་ལས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་ནས་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་བརྒྱས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་
པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
འཛིན་པའི་དོན་དང་། གཟུང་བའི་དོན་དང་། གནས་ཀྱི་དོན་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་
དང་། ལྷན་ཅི་ལོག་གི་དོན་དང་། ལྷན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་དོན་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཐར་ཐུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་
རྣམས་ཀྱི་གངས་ནི་ལྡས་སོ། །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་གངས་ནི་དུག་གིས་སོ། །ཕྱི་
རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཡང་གངས་དུག་ཁོ་ནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་དེ་དག་
ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
རྣམ་པ་བརྟན་ཏེ། འབྱུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་
མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གང་

ཐག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདུ་བྱེད་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལོག་པར་བསྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྒྱལ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་འགོག་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ངས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་འབྱུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། ལོག་པར་བསྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། རྒྱལ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་འཛིན་པའི་དོན་ནི་སྤྱི་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་། སེམས་དང་། ཡིད་དང་། རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་པར་དང་། བྱམས་པ་དེ་གཟུང་བའི་དོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་

སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་ཡང་འཛིན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གཟུང་བའི་དོན་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་གནས་ཀྱི་དོན་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ལ་གནས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྤང་བའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོང་
ཆོག་དང་། གྲོང་ཆོག་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ལ་སྤྱག་པའི་ས་
དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་།
དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། གླིང་བཞི་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་
དང་། སྟོང་གི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་།
སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་། དེ་སྟོང་དང་། དེ་
འབྲུམ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དང་། དེ་བརྒྱ་དང་།
དེ་སྟོང་དང་། དེ་འབྲུམ་དང་། དེ་གྲེ་བ་དང་། དེ་གྲེ་བ་སྤྱག་བརྒྱ་དང་། དེ་གྲེ་བ་སྤྱག་སྟོང་
དང་། དེ་གྲེ་བ་སྤྱག་འབྲུམ་དང་། དེ་གངས་མེད་པ་དང་། དེ་གངས་མེད་པ་སྤྱག་བརྒྱ་
དང་། དེ་གངས་མེད་པ་སྤྱག་སྟོང་དང་། དེ་གངས་མེད་པ་སྤྱག་འབྲུམ་དང་། རྟོགས་
བཅུ་དག་གི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གངས་མེད་པ། སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་སྤྱག་འབྲུམ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་གྱི་
རྩལ་སྟེད་དག་གོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སྟོང་གྱི་དོན་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་བྱིར་
ངས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་ཡོ་བྱད་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་
པ་རྣམས་སོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དེ་
དག་ཉིད་ལ། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་
དང་། ལྟ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་

དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། སེམས་བྱིན་ཅི་ལོག་
 དང་། ལྷ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་གང་ཡིན་པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ནི་དེ་
 ལས་བསྐྱོག་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་
 རས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
 པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་བལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུབ་
 པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །བྱམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་དོན་
 ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པ་
 ལྷས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་པ་ལྷ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་འཛོལ་པ་དང་། དེ་རབ་ཏུ་རིག་པར་བྱེད་
 པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་བོ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའམ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
 རྣམས་ཞེས་བྱ་བའམ། བྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའམ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པ་དག་གོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་རི་སྟེང་
 གྱིས་ཤེས་བྱ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་
 དམ་པ་དང་། སྐྱོན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱུན་དང་། དུས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ་
 དང་། འཇིག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ནད་ལ་སོགས་པ་དང་། སྟུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཀུན་

འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དང་། བསྐྱ་བ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལན་གདབ་པ་དང་། རྣམ་
པར་དབྱེ་བ་དང་། རིས་ཏེ་ལན་གདབ་པ་དང་། གཞག་པ་དང་། གསང་བ་དང་།
བསྐྱགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ནི། དེ་གཉིད་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱ་བ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་རྣམས་དང་། ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་བ་རྣམས་དང་། དེ་ལ་སོགས་
པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་འཛོལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱག་འདུལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་།
གཉི་སྤྱག་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་བ་དང་། དགེ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་དང་། ངས་
ཉན་ཐོས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་ཐུན་མོང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་མངོན་དུ་བྱ་
བ་གང་ཡིན་པའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་
ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཤེས་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་
པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། བྱམས་པ་དོན་ལྡན་པོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་
དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔམས་
རྣམ་པ་བཞིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན།
སེམས་ཀྱི་ལེན་པའི་དོན་དང་། སྤྱོད་པའི་དོན་དང་། རྣམ་པར་རིག་པའི་དོན་དང་། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དོན་གྱིས་ཏེ། བྱམས་པ་དོན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་

དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་ཏེ།
དོན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཆོག་འབྱུང་དོན་དང་། དོན་གྱི་དོན་དང་། ཁམས་ཀྱི་དོན་
གྱིས་སོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཆོག་འབྱུང་དོན་ནི་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་དོན་གྱི་དོན་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་
ནའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སྤྱུ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་དང་།
མངོན་དུ་བྱ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་མཆན་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། གནས་དང་
གནས་པར་འབྲེལ་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སྤྱུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་
གཅོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རྗེས་སྤྱུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།
ཡོངས་སྤྱུ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་དང་། བན་ཡོན་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །བྱམས་པ་དེ་ལ་ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་
ལྔ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་།
གདུལ་བའི་ཁམས་དང་། གདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། བྱམས་པ་དོན་རྣམ་པ་
གསུམ་སོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཙུག་ལྔ་
འདས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་
ལགས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་གང་ལགས་པ་དང་། བཙུག་ལྔ་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་

ལ་ཐ་དད་དུ་བགྱི་བ་ཅི་མཆིས་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔས་ཐོས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆིག་འབྲུ་ལ་གནས་པ་དང་། སྤྱི་
བཞིན་པ་དང་། དགོངས་པ་མེད་པ། མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་
མཐུན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པར་བྱེད་དོ། །བྱམས་པ་བསམས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆིག་འབྲུ་ལ་
གནས་པ་ཁོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་བཞིན་པ་ཡིན་པ། དགོངས་པ་ཅན་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ།
རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཆོས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ། རྣམ་པར་ཐར་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་
དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཆིག་འབྲུ་ལ་གནས་པ་དང་། ཆིག་འབྲུ་
ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་བཞིན་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་དང་། ཤེས་བྱའི་
དངོས་པོ་དང་ཆ་མཐུན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། རྣམ་
པར་ཐར་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །བྱམས་པ་དེ་
དག་གི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཙུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །བཙུན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་
ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཤེས་པ་ནི་
གང་ལགས། མཐོང་བ་ནི་གང་ལགས། བྱམས་པ་ར་ནི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་རྣམ་
གངས་དུ་མས་སྟོན་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་པར་
བྱའོ། །འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་བྱང་
རྒྱུ་མེས་ས་དབང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པས་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་གང་གིས་
མཚན་མ་གང་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་མ་པར་སེལ་བར་བགྱིད་ལགས། བྱམས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་། རྟོན་གྱི་མཚན་མ་རྒྱུ་མ་པར་སེལ་བར་བྱེད་
དེ། མིང་ལ་མིང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཤིང་། དེའི་གནས་ཀྱི་མཚན་མ་ཡང་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མི་མཐོང་བས་རྒྱུ་མ་པར་སེལ་དོ། །མིང་ལ་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་
ཆོག་དང་། ཡི་གེ་དང་། རྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བྱམས་
པ་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཤིང་། དེའི་གནས་ཀྱི་མཚན་
མ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྱི་མི་མཐོང་བས་རྒྱུ་མ་པར་སེལ་དོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་ཅི་
ལགས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་
དེ་ཡང་རྒྱུ་མ་པར་སེལ་བར་བགྱིད་ལགས་སམ། བྱམས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་མེད་དེ། མི་དམིགས་ན། དེ་ལ་ཅི་ཞིག་རྒྱུ་མ་པར་
སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱམས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ནི།
ཆོས་དང་། རྟོན་གྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་ནོན་གྱི། དེ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ཟེལ་
གྱིས་མཚན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ང་མི་སྤྲུའོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་བཙེམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་ཆབ་རྟོག་མ་ཅན་མཆིས་པའི་སྣོད་ཀྱི་དཔེ་དང་། མེ་ལོང་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་
དཔེ་དང་། མཆོའུ་འབྲུགས་པའི་དཔེས་ཇི་ལྟར་རང་གི་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་བརྟག་པར་
མི་རྒྱས་ལ། དེ་ལས་བརྒྱུག་པས་ནི་རྒྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ། མ་བསྐྱོམས་པའི་སེམས་

ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་མི་རུས་ཀྱི། བསྐྱོམས་པས་ནི་རུས་སོ་
ཞེས་གང་བཀའ་སྤྱུལ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ནི་གང་ལགས། དེ་
བཞིན་ཉིད་ནི་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ལགས། བཀའ་སྤྱུལ་པ། བྱམས་པ་
སེམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
སེམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟག་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སོ་སོར་
བརྟག་པ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟག་པ་ལོ། །རྣམ་
པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་དགོངས་ཏེ། ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུང་
ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་ཆོས་དང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
དང་། མཚན་མ་རྣམ་པར་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་མཚན་མ་དུ་ཞིག་ནི་རྣམ་པར་
བསམ་པ་དག་པ་ལགས། གང་གིས་ནི་དེ་དག་རྣམ་པར་སེལ་ལགས། བྱམས་པ་བརྩ་
སྟེ། དེ་དག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སེལ་གྱོ། །བརྩ་གང་ཞིན། ཆོས་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ན། ཆོག་དང་ཡི་གའི་མཚན་མ་སྣ་ཆོགས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སེལ་གྱོ། །གནས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་དོན་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ན། སྟེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་། གནས་
པ་དང་། གཞན་དུ་འབྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་མཚན་མ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སེལ་ལ། དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་
པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་སེལ་གྱོ། །འཇིན་པའི་དོན་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་
རིག་པར་བྱེད་པའི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཚན་མ་དང་། འཕྲོ་སྣམ་པའི་མཚན་མ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་

སེལ་རྟོ། །གཟུང་བའི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཁོངས་སྒྱུད་ལ་ལྟ་
བའི་མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །ཡོངས་སུ་
ཁོངས་སྒྱུད་པའི་དོན་དུ་སྒྲེས་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་། ཡོ་བྱད་དང་
ལྷན་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ན། བད་གི་བདེ་བའི་མཆན་མ་དང་། ཕྱི་
རོལ་གྱི་སྒྲུག་པའི་མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །གནས་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་
པར་བྱེད་པ་ན། ཆད་མེད་པའི་མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་
རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །གཟུགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བད་གི་ཞི་བ་ལ་རྒྱུ་པར་ཐར་བའི་
མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །མཆན་
ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ན། གང་ཟག་བདག་
མེད་པའི་མཆན་མ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་མཆན་མ་དང་། རྒྱུ་པར་རིག་པ་
ཅ་མ་གྱི་མཆན་མ་དང་། དོན་དམ་པའི་མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐའ་ལས་འདས་
པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །རྒྱུ་པར་དག་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
མཆན་མ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་པའི་མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་
ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །མཆན་མ་དེའི་གཉེན་པོ་
སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དག་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོང་
པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་སེལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མཆན་མ་རྒྱུ་པར་བཅུ་

རྣམ་པར་སེལ་བར་བགྱིད་པ་ན། མཆན་མ་གང་རྣམ་པར་སེལ་བར་བགྱིད་ཅིང་།
མཆན་མའི་འཆིང་བ་གང་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལགས། བྱམས་པ་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ག་ཟུགས་བརྟན་གྱི་མཆན་མ་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བའི་མཆན་མ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་
ཡང་རྣམ་པར་སེལ་གྱི། །བྱམས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་དག་གི་དངོས་སུ་ན་མཆན་མ་དེ་དག་
གི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རེ་རེ་ཡང་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་
གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མ་རིག་པ་ནི་ཀ་
ཤིའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུབ་པར་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མོད་གྱི། ཉེ་བ་དང་།
ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་རྒྱུན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་ན་འདུ་བྱེད་འབྱུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཉོགས་ན་སྟོང་བ་
ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
བའི་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྐྱས་པ་གང་ལགས། དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ཏེ། བྱམས་
པ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཁྱོད་དོན་འདི་ཉིད་འདྲི་བ་ལེགས་སོ་
ལེགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་
རབ་ཏུ་ཉམས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་ལས་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ལོ། །བྱམས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་ཅིག་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྐྱས་པ་

ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་
བྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱུ་པར་
བྱང་བ་པའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པར་བྱལ་བ་ཉིད་དང་། དེ་
དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
བསྟུ་པ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དག་གིས་ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་ཞིག་བསྟུ་པ་ལགས། བཀའ་སྟུལ་པ། བྱམས་པ་ངས་ཉན་ཐོས་རྒྱུ་པར་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་པར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱུ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
རྒྱུ་པར་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟུ་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱ་གང་ལས་བྱང་བ་ལགས།
བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་།
བསམས་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷ་བ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་གང་ལགས་པར་བརྗོད་པར་བཟྱ། བྱམས་པ་སེམས་
རྒྱུ་པར་དག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཤེས་རབ་རྒྱུ་པར་དག་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཡིན་
ནོ། །བྱམས་པ་ཡང་ཉན་ཐོས་རྒྱུ་པའི་ཉིང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་པའི་ཉིང་ལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱུ་པའི་དགོང་མོ་འཛིན་ཉེན་པ་དང་། འཛིན་ཉེན་ལས་
འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལས་ཅི་ལགས། བྱམས་པ་
འཆིང་བ་རྒྱུ་པ་གཉིས་པོ་མཆན་མའི་འཆིང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་
ལས་རྒྱུ་པར་ཐར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་

གགས་རྣམ་པ་ལྷ་གསུངས་པ་གང་དག་ལགས་པ་དེ་དག་ལས། དུ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་
གགས་དག་ལགས། དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གགས་དག་ལགས། དུ་ནི་གཉི་གའི་གགས་
དག་ལགས། བྱམས་པ་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་ལྷ་བ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་གགས་ཡིན་
ནོ། །འཕགས་པའི་གཏམ་འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོབ་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གགས་ཡིན་
ནོ། །འབྲེས་པར་གནས་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནི་དེ་གཉི་གའི་
གགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་གཅིག་གིས་ནི་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་
སྤྱོད་བ་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་དོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་སྤྱིབ་པ་ལྷ་པོ་གང་དག་
ལགས་པ་དེ་དག་ལས། དུ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་དག་ལགས། དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་
སྤྱིབ་པ་དག་ལགས། དུ་ནི་གཉི་གའི་སྤྱིབ་པ་དག་ལགས། བྱམས་པ་ཁོད་པ་དང་།
འགྲོད་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །རླུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་
ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ནི་དེ་གཉི་
གའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ལགས། བྱམས་པ་གང་གི་ཆེ་རླུགས་པ་དང་། གཉིད་ལེགས་པར་རབ་རྒྱ་
ཆོམས་པར་གྱུར་པའོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ཡོངས་
སུ་དག་པ་ལགས། བྱམས་པ་གང་གི་ཆེ་ཁོད་པ་དང་འགྲོད་པ་ལེགས་པར་རབ་རྒྱ་
ཆོམས་པར་གྱུར་པའོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་ལ་ཞུགས་པས་རྣམ་པ་དུ་དག་གིས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཡོངས་སུ་
འཆོལ་བར་བགྱི་ལགས། བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་པ་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། བྱི་རོལ་དུ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། རང་དུ་སེམས་

རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་དང་། མཚན་མའི་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་
རྒྱུ་པར་གཡེང་བའོ། །བྱམས་པ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཏང་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་སྦྱང་ན། དེ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་
འོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་དང་། འདུ་འཇི་དང་། མཚན་མ་
དང་། རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་
གྱི་དམིགས་པ་རྒྱུ་པར་ལ་སེམས་རྒྱུ་པར་འཕྲོ་བར་གཏོང་ན་དེའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སེམས་
རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་འོ། །གལ་ཏེ་སྤྲུགས་པ་དང་། གཉིང་གིས་བྱིང་བའམ། སྒྲིམས་
པར་འཇུག་པའི་རོ་བྱང་བའམ། སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་
ཡང་རྒྱང་བས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་ནང་དུ་སེམས་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་
འོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཚན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་སྒྲིད་ལུལ་གྱི་
མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། དེ་ནི་མཚན་མའི་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་འོ། །གལ་ཏེ་ནང་
གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཆོར་བ་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཆོགས་གིས་
ངའོ་སྒྲིམ་དུ་ཆོམ་སེམས་སུ་བྱེད་ན། དེ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་ཡིན་
འོ། །བཙུག་ལྡན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་
པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སའི་བར་ལ་གང་གི་གཉེན་པོ་ལགས།
བྱམས་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ས་དང་པོ་ལ་ནི་ངན་སོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་
སྦྱང་བ་ཕྱ་མའི་འབྲུལ་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་རྒྱུ་པར་གྱི་འོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་

འདོད་ཆགས་ཀྱིལ། །བཞི་པ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་སྟེད་པ་དང་ཆོས་ལ་སྟེད་
པའིལོ། །ལྷ་པ་ལ་ནི་འཁོར་བ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་སྟོགས་
པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིལ། །དུག་པ་ལ་ནི་མཆན་མ་མང་པོ་ཀྱན་ཏུ་
འབྱུང་བའིལོ། །བདུན་པ་ལ་ནི་མཆན་མ་སྤོ་པོ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའིལོ། །བརྒྱད་པ་ལ་ནི་
མཆན་མ་མེད་པ་ལ་རྩེ་བ་དང་། མཆན་མ་ལ་དབང་དུ་མ་གྱུར་པའིལོ། །དགུ་པ་ལ་
ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་དབང་དུ་མ་གྱུར་པའིལོ། །བཅུ་པ་ལ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་མི་འཐོབ་པའིལོ། །བྱམས་པ་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ། མཆོག་ཏུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལེགས་
པར་བཅོམ་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་པ་ན། དགོས་པ་
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་
མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ཐོབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་ན། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྩལ་མངོན་པར་འཛང་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྲུལ་བ། བྱམས་པ་འདི་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་
ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ངེ་ལྟར་ཐོས་པ་དང་བསམས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཟུང་བ་དང་།
ལེགས་པར་བསམས་པ་དང་། ལེགས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཉིད་
ནང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། མཆན་མ་སྤོ་པོ་

ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རེ་ཞིག་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་
ན། རགས་པ་དག་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། བྱམས་པ་དེ་ལ་མཆན་མ་སྤྲུམ་ཅི་འདི་
དག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་ལེན་པའི་མཆན་མའམ། སྤྱིང་པའི་མཆན་མའམ། རྣམ་པར་
རིག་པའི་མཆན་མའམ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་པའི་མཆན་
མའམ། ཉང་གི་མཆན་མའམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆན་མའམ། དེ་གཉི་གའི་མཆན་མའམ།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་མཆན་མའམ། ཤེས་པའི་
མཆན་མའམ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་
དང་། ལམ་གྱི་མཆན་མའམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་མའམ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆན་
མའམ། ཏྲག་པའི་མཆན་མའམ། མི་ཏྲག་པའི་མཆན་མའམ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་འགྱུར་
བ་དང་བཅས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་མའམ། དེ་མི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
མཆན་མའམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་འབྲེལ་བའི་མཆན་མའམ། དེའི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་མའམ། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བར་རིག་ནས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆན་མའམ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཆན་མའམ། ཆོས་ལ་བདག་
མེད་པའི་མཆན་མ་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་སེམས་ལྷག་པར་
བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་གོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དུས་དུས་
སུ་གགས་དང་། སྤྱིབ་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡང་བ་དག་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྤྱིང་
བར་བྱེད་པ་དེ་ལ། ཉང་གི་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྣམ་པ་བདུན་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བདུན་སྟེ། བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་
མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྟོན་

མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ཡིན། ས་དང་པོ་
ཐོབ་པ་དང་། ས་དེའི་པན་ཡོན་ཡང་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་སྤར་ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པས་དངོས་པོའི་མཐའི་དམིགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་དམིགས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་སྤྱུ་ཆེས་སྤ་
མོས་སྤྱུ་ཆེས་སྤོམ་པོ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་སྤྱུ་ཆེས་སྤྱུ་དབྱུང་
བའི་ཚུལ་དུ་ནང་གི་མཚན་མ་རྣམ་པར་སེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་དེ། མཚན་མ་རྣམས་
རྣམ་པར་སེལ་བ་ན་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །མཚན་
མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བཅོམ་པས་རིམ་གྱིས་ས་གོང་མ་གོང་
མ་རྣམས་སུ་གསེར་ལྟ་བུར་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱོང་ལ། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་ཞིང་། དགོས་པ་
ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་དམིགས་པ་ཡང་འཐོབ་སྟེ། བྱམས་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་ན། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོང་རྒྱ་བར་འགྱུར་པོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྗེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བགྱིད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐུ་ཆེན་པོ་མངོན་
པར་བསྐྱབ་པ་ལགས། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་དུག་ལ་མཁས་པ་ནི་

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་བསྟུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་
མཁས་པ་དང་། གནས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། བསྐྱང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། འཕེལ་བ་
ལ་མཁས་པ་དང་། འགྲིབ་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལོ། །རྗེ་ལྷར་ན་
སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཤེས་ན།
སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི། བཏྲན་པ་དང་། སྣོད་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ལེན་
པའི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ལོ། །དམིགས་པ་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་ནམ་པར་རིག་པ་ནི་འདི་ལྷ་
སྟེ། ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ཅིག་
ཅར་འཛིན་པ། བྱི་རོལ་དང་། ཉང་གི་ཡུལ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་དང་། རྟེན་ཅིག་དང་།
ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཅམ་ཅིག་ལ། ཅིག་ཅར་ཉིང་རེ་འཛིན་མང་པོ་ལ་སྟོམས་པ་འཇུག་
པ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་མང་པོ་མཐོང་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མང་པོ་མཐོང་བ།
ནམ་པར་རྟོག་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཆོན་མ་རྩུང་
དུ་ནམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཆོན་
མ་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ག་ཟུགས་དང་ལྡན་
པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཆོན་མ་ཆད་མེད་པ་ནམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ནམ་
མཁའ་དང་། ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཆོན་
མ་སྤྲ་མོ་ནམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡན་
པའི་ལོ། །དམིགས་པའི་མཆོན་མ་མཐར་ཐུག་པ་ནམ་པར་རིག་པའི་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལྡན་པའི་ལོ། །མཆོན་མ་མེད་པ་ནམ་པར་

རིག་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ལོ། རྒྱག་བསྐྱལ་དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་ལོ། རྩོམ་བ་
འཇེན་མ་དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལོ། འདག་ལ་བ་དང་ལྷན་པའི་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་མོ་དང་གཉིས་པའི་ལོ། བདེ་བ་དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ལོ། རྒྱག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྟེ་མཆེད་པའི་བར་གྱི་ལོ། རྟོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོན་
མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་རྟོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་པའི་ལོ། འདག་པ་དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ལོ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་ལྷན་པའི་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། གཉི་ག་དང་མི་ལྷན་པའི་ལོ། རྩི་ལྟར་ན་གནས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས། གལ་ཏེ་
རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟར་བ་བཞིན་རབ་རྒྱ་ཤེས་པའོ། རྩི་
ལྟར་ན་བསྐྱང་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས། གལ་ཏེ་འཆིང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལོ་མཆོན་
མའི་འཆིང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟར་བ་བཞིན་རབ་རྒྱ་
ཤེས་ཏེ། དེ་རབ་རྒྱ་ཤེས་ནས་དེ་ལས་སེམས་འདི་བསྐྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
མཁས་པ་ཡིན་ནོ། རྩི་ལྟར་ན་འཕེལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས། གལ་ཏེ་མཆོན་མ་
དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་གཉེན་པོའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟེ་བ་དང་འཕེལ་བའི་ཆེ་
སྟེའོ། འཕེལ་ལོ་ཞེས་འཕེལ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། རྩི་ལྟར་ན་འགྲིག་པ་ལ་མཁས་
པ་ཡིན་ཞེས། གལ་ཏེ་དེ་དང་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་མཆོན་མ་དང་། གནས་
ངན་ལེན་གྱིས་ཀྱན་ནས་རྟོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དེ་འགྲིག་ཅིང་འགྲི་

བར་གྱུར་པ་ན། འགྲིབ་ཅིང་འབྲིའོ་ཞེས་འགྲིབ་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ན་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
སྒྲེ་མཆེད་དང་། ཐད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་དག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱམས་པ་དེ་ལྟར་ན་
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་མཐུ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་
བསྐྱབས་པ་དང་། མངོན་པར་སྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་འགག་གོ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་དེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས་གང་དག་འགག་པའི་ཆོར་བ་དེ་དག་གང་
ལགས། བྱམས་པ་མདོར་བསྟུན་ཆོར་བ་ནམ་པ་གཉིས་འགགས་ཏེ། གནས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡུལ་རིག་པའོ། །དེ་ལ་གནས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་ནི་ནམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་རིག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་བྱུབ་
པའི་གནས་ངན་ལེན་རིག་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་བྱུབ་པའི་གནས་ངན་ལེན་རིག་
པའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་བྱུབ་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་གང་ཡིན་པའོ། །འབྲས་བུ་མ་བྱུབ་པ་ནི་མ་
འོངས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཡུལ་རིག་པ་ཡང་ནམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། གནས་རིག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་རིག་པ་དང་། འོངས་སྒྲོད་རིག་པ་དང་། ལྟོས་པ་རིག་
པའོ། །དེ་ཡང་སྤང་བའི་ལྷག་མ་དང་བཙས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
ནའོ། །འབྲས་བུ་མ་བྱུབ་པའི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སྒྲོང་
བའི་ནི་དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

འབྲེན་མར་སྤྱང་ངོ། །འབྲས་བུ་བྱུ་བ་པའི་སྤྱང་བ་ཡིན་ན་ནི་ཆོར་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་ཏེ། རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཆོར་བ་འབའ་ཞིག་སྤྱང་ངོ། །ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ན་དེ་ཡང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་
འགག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། བྱམས་པ་བྲོད་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། འིན་རྒྱ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་བརྩམས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ།
རྣལ་འབྱོར་ལ་འིན་རྒྱ་རྣམ་པར་ངེས་འིང་མཁས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྲི་བ་
བྲིས་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ངས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་ཏེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་
ཅིང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་གིས་འདི་ལ་
འིན་རྒྱ་བཙུན་པར་བྱ་བའི་རིགས་སོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆེ་གས་
སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཆོས་རྣམས་གདགས་པ་རྣམ་གཞག་གང་ཡིན་
བ། །དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བག་ཡོད་དོན་ཆེན་ཡིན། །གང་དག་ཆོས་དེར་བརྟེན་ནས་རྣལ་
འབྱོར་འདིར། །ཡང་དག་བཙུན་པ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ། །གང་དག་སྒྲགས་ལྟ་དེ་
སྐད་ཚོལ་བ་ལས། །ཐར་པར་ལྟ་བས་ཆོས་ཀྱན་ཆུབ་བྱེད་བ། །བྱམས་པ་དེ་དག་རྣལ་
འབྱོར་འདི་ལས་ནི། །ཐག་རིང་གནས་ས་རིང་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །སློབ་ལ་སེམས་ཅན་དོན་

ཅེས་དེ་དག་ལས། །ལན་བྱེད་རིག་ནས་སེམས་ཅན་དོན་བརྩོན་མེན། །ལན་དེར་
རྟོགས་ན་ཀུན་གྱི་དམ་པ་དང་། །ཟང་ཟེང་མེད་པའི་དགའ་བ་འཛོལ་མི་འགྱུར། །གང་
དག་འདོད་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ལུང་འཛོགས་པ། །དེ་དག་འདོད་པ་སྤངས་པ་ཕྱིར་ལེན་
ཏེ། །ཆོངས་པ་དེ་དག་ཆོས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ། །རིན་ཐང་མེད་པ་རྟེན་ཀྱང་སྤོང་ཞིང་སྒྲུ། །དེ་
ཕྱིར་བརྩོན་དང་འདུ་འཇི་སྒྲོས་ལྡན་པ། །རྣམ་པར་སྤོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མཆོག་གྲོས་
ཏེ། །ལྟར་བཅས་འཛིག་རྟེན་བསྐྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་རབ་ཏུ་
བརྩོན་པར་གྱིས། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པས་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྟན་པ་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། །འདི་ནི་ལྟར་གཟུང་བར་བསྒྱུ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། །བྱམས་པ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ངེས་པའི་
དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། །འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བྱང་
ཤིག། །རྣལ་འབྱོར་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན་སྟོག་ཆགས་དྲུག་འབྱུང་ནི་
ཟླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྦྱེས་སོ། །ཉན་ཐོས་སྤྲུལ་
འབྱུང་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་
གོ། །ཉན་ཐོས་འབྱུང་ལྡེ་ཁྲི་ནི་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་
གྲོལ་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་ཁྲི་ལྟ་སྤོང་གིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །

བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་པ། ཐེག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་བརྩམས་ནས། ཐེག་པའི་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པ་ནི་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་

ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན་བཟླ་བར་བྱ་སྟེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ཁྱེ་བ་ཁྱེས་པ། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ས་བཙུག་ལགས་པ་དེ་དག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བགྱི་བ་དང་། ཇི་མ་མེད་པ་དང་། འོད་བྱེད་པ་
དང་། འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་དང་། ལིན་ཏུ་སྦྱང་དགའ་བ་དང་། མཛོན་དུ་སྤྱར་བ་དང་། རིང་
དུ་སོང་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། ལེགས་པའི་སྒོ་བྲོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལགས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་བཙུག་ཅིག་པ་ལགས་ན། ས་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་དུ་དག་
དང་། ཡན་ལག་དུ་དག་གིས་བསྐྱས་པ་ལགས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་དང་། ཡན་
ལག་བཙུག་ཅིག་གིས་བསྐྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དེ་
ལ་ས་དང་པོ་ནི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་བསྐྱས་སོ། །ས་གཉིས་པ་ནི་ལྷག་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །ས་གསུམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་རྣམ་པར་དག་
པས་སོ། །ས་བཞི་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་
རྣམ་པར་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱ་ཞོམ་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་བྱ་ཞོམ་པས་བསྐྱས་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ས་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཡན་ལག་བཙུག་ཅིག་གང་ཞེ་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་མོས་པས་སྤྱོད་
པའི་ས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་སྤྱད་པ་རྣམ་པ་བཙུག་པོ་དག་ལ་མོས་པ་ལིན་ཏུ་
བསྐྱོམས་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པས་ས་དེ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྤྱོད་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། ལྷུང་བ་མ་མཐོང་འཁྲུལ་བ་ཀྱུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་
 སྤྱོད་པར་མི་རུས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་
 ལག་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཛོལ་བོ། །དེ་ཡན་ལག་
 དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཐོས་པའི་གཟུངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པར་མི་
 རུས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབད་པས་དེ་ཡང་འཛོལ་བོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པ་དེ་
 དག་གིས་དེ་ཡན་མང་དུ་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྤེད་པ་
 དང་། ཆོས་ལ་སྤེད་པ་ལས་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛིག་མི་རུས་པས།
 དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཛོལ་བོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 ཡིན་ཡང་། བདེན་པ་ནམས་ནམས་པར་དབྱེད་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ནམས་བསྟོན་པར་མི་རུས་པས། དེ་ཡན་ལག་
 དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཛོལ་བ་བོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་
 ཡང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་སྟོ་བ་མང་

བ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ལན་མང་དུ་གནས་པར་མི་རྒྱས་པས། དེ་
ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ཡང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། ལྷན་མི་འཆད་པར་མཚན་མ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་མང་དུ་གནས་པར་མི་རྒྱས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་
འཐོབ་པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་མཚན་མ་མེད་པར་
གནས་པ་དེ་ལ་ཚོལ་བ་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་པ་དང་། མཚན་མ་ལ་དབང་
ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་
ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡན་
ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། རྣམ་གྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་ངེས་པའི་
ཆོག་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་མི་
རྒྱས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཐོབ་པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་
པར་རིག་པ་འཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པས། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཐོབ་
པོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་
པ་མེད་པ་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་འཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པས།

དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པས་དེ་ཡང་འཛོལ་སྟེ། དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་ལག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ས་དེ་དག་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཅིག་པོ་དེ་དག་གིས་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྤང་དུ། ས་
དང་པོ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བགྱི། ཅིའི་སྤང་དུ་སངས་རྒྱུ་གི་སའི་བར་ལ་སངས་
རྒྱུ་གི་ས་ཞེས་བགྱི་ལགས། ས་དང་པོ་ནི་དོན་ཆེ་བ་འདྲིས་པ་མ་ཡིན་པ་འདྲིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་སེམས་ཐོབ་པས་དགའ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་གཉིས་པ་ནི་ལྷུང་བ་སྤྱོད་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གི་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གི་ཕྱིར་བྱི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་གསུམ་པ་ནི་
ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དང་ཐོས་པའི་གཟུངས་དེ་ཤེས་པའི་སྤང་བ་ཆད་མེད་པའི་གནས་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཞི་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཤིང་བསྐྱེག་པའི་
ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་བསྟོམས་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་གི་མའི་འོད་
འཕྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ས་ལྔ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་གི་ཕྱོགས་
དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཐབས་གིས་བསྟོམས་པ་དེ་ལ་དབང་བྱ་བར་དགའ་བ་
ཉིད་གི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྤང་དགའ་ཞེས་བྱའོ། །ས་དྲུག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་གི་འཇུག་པ་མངོན་
སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་དུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བདུན་པ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་ཅིང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་རིང་དུ་རྫེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། རྣམ་

བར་དག་པའི་ས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བྲལ། །ས་
བརྒྱད་པ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྟུན་གྱིས་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། མཚན་མའི་ཉོན་མོངས་
བ་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བས་མི་བརྒྱུད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྲལ། །ས་དགུ་པ་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་དབང་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་སློ་བྱོས་ཤིན་ཏུ་
ཡངས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལེགས་པའི་སློ་བྱོས་ཞེས་བྲལ། །ས་བརྒྱ་པ་ནི་གནས་
ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྤྱན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུས་བྱུང་བ་ཅིང་
ཁེབས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཞེས་བྲལ། །ས་བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤོ་མོ་སྤངས་པས། ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་
ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྲལ། །བཙུན་ལྷན་འདས་ས་དེ་དག་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་ཉི་ཤུ་མཆིས།
གནས་ངན་ལེན་གྱི་མི་མ་སྟུན་པའི་སྤྱོགས་ནི་དུ་མཆིས་ལགས། །བཙུན་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་སྟུག་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་
དང་། གནས་ངན་ལེན་མི་མ་སྟུན་པའི་སྤྱོགས་བརྒྱ་གཅིག་སྟེ། ས་དང་པོ་ལ་ནི་གང་ཟག་
དང་ཆོས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་དང་། ངན་སོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མ་སྟུན་པའི་སྤྱོགས་སོ། །ས་གཉིས་པ་
ལ་ནི་ལྷང་བ་སྤྲ་མའི་འབྲེལ་བ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ། རྣམ་པ་སྣ་
ཆོགས་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མ་སྟུན་པའི་སྤྱོགས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་དང་། ཐོས་པའི་
གཟུངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོལ་བ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་སྟེད་པ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་
པ་དང་། ཚོས་ལ་སྟེད་པ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་སོ། །ལྷ་པ་ལ་ནི་འཁོར་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་
གཅིག་ཏུ་མི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དང་། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་ཏུ་
ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །དུག་པ་ལ་ནི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་འབྲུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྲས་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། མཚན་མ་མང་
པོ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
སོ། །བདུན་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་སྤྲོ་མོ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། མཚན་མ་
མེད་པ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་ལ་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ཅོད་པ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་
པ་དང་། མཚན་མ་རྣམས་ལ་མི་དབང་བ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །དགུ་པ་ལ་ནི་ཚོས་བསྟན་པ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཚོས་
ཀྱི་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་དང་། བོང་ནས་བོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་། སྟོབས་
པ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་བ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། སྟོབས་པའི་དབང་ལ་ཀུན་ཏུ་
ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །ས་བརྩ་པ་ལ་ནི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། གསང་བ་དང་སྤྲོ་བའི་རྗེས་སུ་
འབྲུག་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་མོ་ཀུན་ཏུ་

མྱོངས་པ་དང་། ཐོགས་པ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པ་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མ་སྤྱན་པའི་
ཐོགས་སོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱགས་དེ་དག་ནི་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཉིས་དང་། གནས་ངན་ལེན་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། སྤྱན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་གང་
ལ་ད་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་རབ་
ཏུ་བྲལ་ཅིང་དེའི་གནས་ངན་ལེན་ཐེབས་པོ་ཆེན་པོ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། སྤྱན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་སྤྱ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཅི་ཙམ་དུ་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་། འབྲས་བུ་
ཆེ་བ་ནི་ངོ་མཆར་ལགས་སོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ས་དེ་དག་རྣམ་པར་དག་པ་དུ་དག་
གིས་རྣམ་པར་གཞག་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཏེ། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མཛོང་ཞིང་བསྟེན་
བཀྲར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་དང་། སྤྱེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མ་སྤྱ་རྣམ་པར་དག་པས་སོ། །སྤྱན་
རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ས་དང་པོ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནས།
མ་སྤྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དང་། ས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་དང་། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ནས། མ་སྤྱ་རྣམ་པར་དག་
པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྤྱེ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་

རྟོགས་པ་དང་། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་དེའི་གོང་མའི་ས་
ནམས་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡང་མཉམ་ལ། རང་གི་སའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་བྱང་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་
ཡོན་ཏན་སྒྲན་ཡོད་པ་དག་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་ཡོན་ཏན་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྤང་དུ་སྤིང་པར་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་བ་རབ་མཆོག་ཅེས་བགྱི་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ལྷག་ནམ་པ་བཞིའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་བའི་རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་
པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྤྱིང་རྗེ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བདག་
ཉིད་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་ནམ་པར་རྒློག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྤང་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོས་མཆི་བ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱ་ལོམ་པ་
དང་ལྷན་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་
ནམ་པ་བཞིའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ནི་སྤང་ན་ལས་འདས་
པའི་བདེ་བ་ལ་གནས་པར་མཁས་པ་དང་། དེ་སྤྱིང་དུ་འཛོལ་པར་རུས་པ་དང་། སྤྱིང་
དུ་འཛོལ་པ་དེ་དང་། བདེ་བར་གནས་པ་དེ་ཡང་སྤངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་མེད་
པ། དགོས་པ་མེད་པ། སྤྱུག་བསྐྱལ་མང་པོ་སྒྲ་ཆོགས་ཡུན་རིང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་
གིས་སྒྲོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱ་
ལོམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ནམས་ཞེས་བྱའོ། །བཙུང་ལྷན་

འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དུ་མཆིས་ལགས། སྤྱན་
རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དུག་སྟེ། སྤྱན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཅོད་པ་དང་།
བཙུན་འབྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་ལོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་དུག་པོ་དེ་དག་ལས། དུ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལགས། དུ་ནི་ལྷག་
པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལགས། དུ་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལགས། སྤྱན་
རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དང་པོ་གསུམ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་
རབ་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་འབྲུས་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
པར་ང་སྤྲའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དུག་པོ་དེ་དག་ལས། དུ་ནི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལགས། དུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ལྷག་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཡིན་ནོ། །བཙུན་འབྲུས་དང་བསམ་གཏན་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ང་
སྤྲའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དུག་པོ་དེ་དག་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཀྱི་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་ནམ་པ་ལྷ་སྟེ། བ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་སྡེ་སྡོད་
ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཤིན་ཏུ་མོས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་པ་བཙུ་བོ་དག་གིས་
ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྐྱང་བ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཞིན་ལ་བསྟེན་པ་དང་།

སྒྱུན་མི་འཆད་པར་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྱོར་བས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྷན་
འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་བྲག་ཏུ་གདགས་པར་རིག་པར་
བགྱི་ལགས། སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་
ལ་པན་གདགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་གསུམ་ནི་
སེམས་ཅན་ལ་པན་གདགས་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སྒྱུན་པས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཡོ་བྱད་ཉི་བར་བསྐྱབ་པས་པན་འདོགས་པས་པན་འདོགས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་
ནི་མོངས་པ་དང་། གཞོད་པ་དང་རྣམ་པར་ཐོ་འཆམས་པ་ཉི་བར་ནི་སྐྱབ་པའི་པན་
འདོགས་པས་པན་འདོགས་སོ། །བཟོད་པས་ནི་མོངས་པ་དང་། གཞོད་པ་དང་རྣམ་
པར་ཐོ་འཆམས་པར་རི་མི་སྐྱམ་པས་པན་འདོགས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་པན་འདོགས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་མ་བཅའ་བ་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་པར་མ་བཙུང་པས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྱོར་བར་བྱེད་དེ། དེ་
ནི་ཉོན་མོངས་པས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྱོར་བ་ལས་བསྒྱུད་པར་མི་རུས་སོ། །བསམ་
གཏན་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞོན་ཏོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་
ཉལ་ཡང་དག་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ། དེ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
ལོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གཞན་དག་གྲངས་བཞིར་
གདགས་པར་རིག་པར་བགྱི་ལགས། སྒྱུན་རས་གཟིགས་དབང་བྲག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་བྲག་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་གསུམ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་བཏགས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་

དབས་བསྐྱ་བའི་དངོས་པོས་ཟིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དགེ་བ་ལ་འཛོག་པར་
བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ངས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་
གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་རྟོ། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་
གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་མང་བས་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་མི་
རུས་པ་དང་། ཁམས་དང་མོས་པ་དམན་པའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྟོབས་རྒྱུ་
བས་སེམས་ནང་དུ་འཛོག་མི་རུས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ཐོས་པའི་
དམིགས་པ་ལ་བསམ་གཏན་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱོམས་པས་འདི་གཉིད་ལས་འདས་པའི་
ཤེས་རབ་མངོན་པར་སྐྱབ་མི་རུས་པ་ཡིན་ན། དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུ་དུ་
ཡང་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་གནས་ཤིང་ཕྱི་མ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་
ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་སྟོན་ལས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཉོན་
མོངས་པ་རྒྱུ་བ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཚོས་རུས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་ལས་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་
ལོ། །དེས་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་ཡང་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་ཅིང་ལྷག་པའི་བསམ་པ་སྟོབས་
རྒྱུ་བ་ཉིད་རྣམས་པར་བསྐྱོག་ནས། ཁམས་གྲུ་ལོམ་པ་ལས་བསམ་པའི་སྟོབས་འཐོབ་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སེམས་ནང་དུ་
འཛོག་རུས་པས་དེའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ཐོས་པའི་
དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བསམ་གཏན་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་མངོན་པར་བསྟུ་བ་
རྒྱས་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ངས་ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བཙུག་ལྷན་
འདས་ཅིའི་སྐད་ཏུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱག་པོ་དེ་དག་གི་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་
རིག་པར་བགྱི་ལགས། སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་རྒྱག་དེ་དག་གོང་ནས་གོང་ཏུ་
འགྲུབ་པའི་རྟེན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་
ལ་མི་ལྷན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་
བསྐྱེདས་ན་བཟོད་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །བཟོད་པ་དང་ལྷན་ན་བཙུན་འགྲུས་
བཙུན་པར་འགྱུར་རོ། །བཙུན་འགྲུས་བཙུན་པར་བསམ་གཏན་བསྟུ་བ་པར་འགྱུར་
རོ། །བསམ་གཏན་གྲུབ་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་འཛོལ་བོ། །བཙུག་
ལྷན་འདས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ནམ་པ་ཏུར་རབ་ཏུ་དབྱེ་ལགས། སྟུན་རས་
གཟིགས་དབང་རྒྱག་ནམ་པ་གསུམ་ཏུ་སྟེ། སྟུན་པ་ནམ་པ་གསུམ་ནི་ཆོས་སྟུན་པ་
དང་། ཟང་ཟིང་སྟུན་པ་དང་། མི་འཛིགས་པ་སྟུན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པ་གསུམ་ནི་
མི་དགོ་བ་ལས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །བཟོད་པ་ནམ་པ་གསུམ་ནི།
གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལ་མི་མཛེད་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྒྱག་བསྐྱེད་ལ་རི་མི་སྟུན་པའི་
བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་བཟོད་པའོ། །བཙུན་འགྲུས་ནམ་པ་གསུམ་
ནི་གོ་ཆའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། དགོ་བ་ལ་སྟོར་བའི་བཙུན་འགྲུས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ལ་སྟོར་བའི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །བསམ་གཏན་ནམ་པ་གསུམ་ནི་ནམ་པར་མི་རྟོག་

ཅིང་ཞི་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་གཉེན་པོ་བདེ་བར་
གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་ལོ། །ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྐད་ཏུ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དེ་དག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཞེས་བགྱིལ་གས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་
ལྷག་ལྗེའི་ཕྱིར་ཉ། ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོབ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལ་
ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་། ལན་ཏུ་པན་ཐོགས་པ་དང་། འབྲེལ་པའི་སེམས་མེད་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་། ཐབས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ལ་སྤྲི་རིམ་ཞིན་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་
སུ་བསྟོབ་ཉིད་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ཉིད་བྱས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོའི་འབྲས་བུར་སྤྲིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མི་
མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་
ལྷག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་པའི་དགའ་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་དང་། དབང་ལྷག་དང་།

བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་པན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་དང་། ལུས་དང་དག་
དང་ཡིད་ཅི་འདོད་དགུར་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་བ་དང་། བརྟམས་པ་མི་བཟོད་བ་དང་། མི་བཙོན་
པའི་བསོད་ནམས་དང་། འདུ་འཇི་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣ་ཚོགས་དང་། རྣམ་པར་
གཡེང་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེ་བ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་པན་ཡོན་དུ་བལྟ་བའོ། །བཙམ་
ལྡན་འདས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བུ་གང་ལགས།
སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དེ་ཡང་རྣམ་པ་རྒྱལ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འོངས་སྒྱུད་
ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཁོན་མེད་ཅིང་དབྱེན་མེད་ལ་བདེ་བ་དང་།
ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བདག་པོ་དང་། ལུས་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་
དང་། དབང་ཆེ་བར་བྲགས་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ལ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དང་འབྲས་པ་གང་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་
ལྷག་དེ་ནི་སྦྱོར་བ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་རྗེ་མེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཏྲག་དུ་མི་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷུས་པར་མི་བྱེད་པའི་
སྦྱོར་བས་སོ། །དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་
པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དག་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐབས་དང་བྲལ་
ཞིང་བསྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཐབས་མ་ལགས་པ་གང་
ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་
དག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པ་ན། གལ་ཏེ་ཟང་ཟིང་གིས་པན་
འདོགས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཇིན་ཅིང་། མི་དགོ་པའི་གནས་

ནས་བསྐྱངས་ཏེ་དགེ་བའི་གནས་སུ་འཛོག་པར་མི་བྱེད་ན། དེ་ནི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་དེ་ཙམ་གྱིས་ན་སེམས་
ཅན་ལ་པན་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། མི་གཙང་བ་ནི་ཆེ་
ཡང་རྒྱང་རྒྱང་ཡང་རྒྱང་སྟེ་རྣམ་གངས་གང་གིས་ཀྱང་ངེ་ཞིམ་ཐོར་བྱ་བར་མི་རྒྱས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་
གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཟང་ཟེང་གིས་པན་བཏགས་པ་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་
ཙམ་གྱིས་རྣམ་གངས་གང་གིས་ཀྱང་བདེ་བར་བྱ་མི་རྒྱས། དགེ་བ་ལ་འཛོག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་པན་འདོགས་པའི་མཆོག་ཁོན་ཡིན་ནོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་དུ་མཆིས་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ལྷག་ང་ནི་རྣམ་པ་ལྷ་ལོ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་པར་དག་པ་གཞན་ཡོད་པར་མི་སྤྲོ་མོད་ཀྱི་ཁོན་ཀྱང་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱུས་པ་དང་སོ་སོར་བྱེ་བ་ཁྲིད་ལ་བཤད་
པར་བྱལོ། །དེ་ལ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱུས་པ་ནི་རྣམ་
པ་བདུན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་
ཆོས་དེ་དག་གིས་གཞན་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཁེ་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་བ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་
ལྟ་བས་མཛོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་དུ་ངེས་
པར་འབྱེན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟེ་དུ་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོས་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་
དང་། བདག་ལ་མི་བསྟོད་གཞན་ལ་མི་སྟོད་ཅིང་བརྟན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དེགས་
པར་མི་བྱེད་ཅིང་བག་མེད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། རྒྱང་ཟད་ཙམ་དང་། ངན་ངོན་ཙམ་

གྲིས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་པ་དང་། ཚོས་དེ་དག་གིས་སེར་སྣ་མེད་ཅིང་གཞན་དག་ལ་
ཐག་དོག་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་རྒྱུ་པར་དག་པ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་དེ་
ཡང་རྒྱུ་པ་བདུན་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐ་དད་པ་རྒྱུ་པ་བདུན་གང་ཞིན། འདི་ལྟ་
སྟེ། སྤྱིན་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་བདུན་པོ་སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རྒྱུ་པར་དག་པས་
སྤྱིན་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་།
ལྟ་བ་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། དག་རྒྱུ་པར་དག་པ་
དང་། ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་དང་། བྲི་མ་རྒྱུ་པར་དག་པས་སྤྱིན་པ་རྒྱུ་པར་དག་
པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ངས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་
ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ནི་སྤྱིན་པ་རྒྱུ་པར་དག་པ་རྒྱུ་པ་བདུན་ཡིན་
ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པ་བཅས་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱུ་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་དང་། ལྷང་བ་ལས་བསྐྱང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་ལ་ངེས་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། བཏན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། ཏྲག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་།
ཏྲག་ཏུ་འབྲུག་པ་དང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱུ་པས་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ཏེ། སྒྲོབ་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་པར་དག་པ་རྒྱུ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཐམས་
ཅད་ལས་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་གནས་པ་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་པར་
སྤྱིན་པ་ལ་རྟོན་པས་མི་འཁྲུག་པ་དང་། ལན་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲར་སྒྲོ་བ་དང་། གཤེ་བ་དང་།
རྟེན་པ་དང་། བསྐྱེགས་པ་དང་། མཚང་འབྲུ་བའི་གཞོད་པ་དག་གིས་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད་
པ་དང་། ཁོན་གྱི་བསམ་པ་མི་འཛིན་པ་དང་། འད་ཀྱིས་འཆགས་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཉོན་
མོངས་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། འད་ཀྱིས་འཆགས་པ་ལ་མི་སྡོད་པ་དང་། འཛིགས་པ་

དང་། ཟང་ཟེང་གི་སེམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བན་གདགས་པར་
བྱ་བ་ལ་ཡལ་བར་མི་འདོར་བ་དེ་ནི་བཟོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་
ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། བཙུན་འབྲུས་རྣམ་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རབ་རྩ་ཤེས་པ་དང་། བཙུན་འབྲུས་
བརྩམས་པ་དེས་བདག་ལ་མི་སྟོང་ཅིང་གཞན་ལ་མི་སྟོང་པ་དང་། མཐུ་དང་ལྡན་པ་
དང་། བཙུན་འབྲུས་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོབ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྩལ་བ་བཟན་པ་དང་།
དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བཙུན་པ་མ་བཏང་བ་དེ་ནི་བཙུན་འབྲུས་རྣམ་པར་དག་པ་
རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་མ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
བསམ་གཏན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང་།
གཉི་གའི་ཆའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང་། རྟུགས་ཀྱིས་འབྲུང་བའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང་། མི་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང་།
ཤིན་རྩ་སྤང་བ་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤེ་སྟོང་གི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟོམ་པ་དཔག་རྩ་མེད་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བསམ་གཏན་པ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་པ་
བདུན་པ་ཡིན་ལོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དེའི་ཤེས་རབ་དེ་སྟོ་འདོགས་པའི་མཐའ་དང་། སྐར་བ་
འདེབས་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤངས་ཏེ། དབུ་མའི་ལམ་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྲུང་བ་དང་།
ཤེས་རབ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་པོ་དག་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོའི་དོན་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་རབ་རྩ་ཤེས་པ་དང་། ཀྱན་བཟྩགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་
བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་དོན་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་

དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་སྐྱེ་བ་དང་དོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
གསུམ་པོ་དག་ལ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་གྲང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
ཤེས་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལྡན་པོ་དག་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་དོན་གྲང་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་ལ། དོན་
དམ་པའི་བདེན་པའི་དོན་གྲང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་ཅིང་སྒྲོས་པ་མེད་ལ། ཚུལ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་དང་འབྲས་པ་
ཚད་མེད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྟུན་
པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་དག་པ་
རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྟན་འདས་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་སོ་
སོའི་ལས་གང་ལགས། སྐྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྲུག་དེ་དག་གི་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་
ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཆེ་འདི་ལ་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བས་བག་
ཡོད་པར་བྱེད་དོ། །མི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་དེ་དག་ལ་བག་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དག་གློམ་པར་
བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེས་སྤྱར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་བསྐྱོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཁྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་རབས་ཐབས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་སྟོན་
པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་དང་བཅས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་

དོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཉིད་གང་ལགས། ལྷན་
རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མི་ལྷ་བ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་
བསྡུ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་གང་ལགས།
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །གསལ་བ་
ཉིད་གང་ལགས། སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་བྱ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །མི་གཡོ་བ་ཉིད་གང་
ལགས། སར་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མི་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་
པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་གང་ལགས། ལྷན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་ས་
བཅུ་པར་གཏོགས་པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་
པའོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་བྱང་རྒྱུ་མེས་སྐད་ལྷན་ཏུ་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་
པའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་བས་འཆོལ་བ་དང་། པ་རྒྱུ་ཕྱིན་
པའི་ས་མ་འཆོལ་བ་དང་ལྷན་པ་ལགས། ལྷན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་གཅིག་ལ་
གཅིག་བརྟེན་ནས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་
བྱང་རྒྱུ་མེས་སྐད་ལྷན་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་ཐེ་ལྷ་བ་དེ་ལྷར་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་
པའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་ལ་དད་བས་གནས་པ་མ་ལགས།
ལྷན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷན་རྒྱུ་ལྷའི་ཕྱིར་ཏེ། པ་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ནི་ཆེས་ལྷག་
པར་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་དང་གཞན་ལ་མན་
འདོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་པ་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་

དེ་དག་གི་སོ་སོའི་མཐུ་གང་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དེ་དག་གི་སོ་
སོའི་མཐུ་ནི་རྒྱུ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྟོམ་པ་ན། མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སེར་སྣ་དང་། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་འབྱུང་པ་དང་། ལེ་
ལོ་དང་། རྒྱུ་པར་གཡེང་བ་དང་། ལྟ་བའི་རྒྱུ་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོང་བ་དང་། གླ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བདག་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་རྒྱུ་
པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟད་མི་ཤེས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
བཤོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། འབྲས་
བུ་གང་དང་ལྡན་པ་དང་། དོན་གང་དང་ལྡན་པ་ལགས། བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྲུལ་པ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྒྱུ་པ་ནི་སྤྱིང་རྩེའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་པན་འདོགས་
པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་གཤམ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
རྒྱུ་པ་ལོངས་སྒྱུད་པས་མ་འཆལ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཅན་ལགས་ན། ཅིའི་
སྒྲུང་ཏུ་འཛིག་ཏེན་ན་དབུལ་པོ་གདའ་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་དེ་ནི་
སེམས་ཅན་རྒྱུ་པ་ཀྱི་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་
སེམས་ཅན་རྒྱུ་པ་ཀྱི་རང་གིས་ཉེས་པར་བྱས་པ་དེའི་གཤམ་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏུ་
ཟེན་ན། དེ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ལོངས་སྒྱུད་མི་ཟད་པ་ཉིད་
ཡོད་བཞིན་ཏུ་འཛིག་ཏེན་ན་སྤྱག་བསྟུལ་བ་ལྟ་སྤྱང་བར་ག་ལ་འགྱུར། སྤྱན་རས་

གཟིགས་དབང་ཕྱག་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཡི་དགས་ལུས་སྒྲོམ་པས་གདུངས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་སྐམས་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་དག་གི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡི་
དགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་
བུ་མེད་པར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིན་པ་དག་གིས་རྒྱ་
མཚོ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་རང་གིས་ཉེས་པ་བྱས་
པ་ཡི་དགས་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་གང་
གིས་འཛིན་པ་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
པས་འཛིན་ཏོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གལ་ཉེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་མཆིས་པ་ཉིད་འཛིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅིའི་སྒྲུད་དུ་མི་འཛིན་པ་
ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ །ང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་
འཛིན་པར་མི་སྤྲོ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཡི་གས་བསྟན་པ་མེད་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡི་གེ་
མེད་པ། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དེ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་འཛིན་ཏོ་ཞེས་དེ་སྐད་བཟོད་དོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་
བགྱི། ཉེ་བའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་ཀྱང་བགྱི། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་
བགྱི་ལགས་ན། བཙུག་ལྷན་འདས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ནི་གང་ལགས། ཉེ་བའི་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་ནི་གང་ལགས། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ལགས། སྤྱན་རས་
གཟིགས་དབང་ཕྱག་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་དཔག་དུ་མེད་པ་ནས།
ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྷན་པ་ཡང་

ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་ནི་མི་
རྒྱས་ཀྱི་དེས་ཟེལ་གྱིས་ཞོན་པར་འབྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། མོས་པས་སྒྱུད་པའི་ས་ལ་མོས་
པ་རྒྱུང་བ་དང་། འབྲིང་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྲལོ། །ཡང་དུས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཆེས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་དང་
ལྷན་ཞིང་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་ལ། དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་དེས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པར་མི་འབྱུང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་དང་པོ་ནས་གཟུང་བ་དེ་ནི་ཉེ་བའི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྲལོ། །ཡང་དུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱོམས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ཞིང་། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་ཏུ་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བརྒྱད་
པ་ནས་གཟུང་བ་དེ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྲལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ས་དེ་
དག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྒྱས་པ་དུ་མཆིས་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ལྷག་ཀྱིས་པ་གསུམ་སྟེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གྲོགས་ཡང་དག་པར་
བཅོམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་ལྷ་པོ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་
བའི་གྲོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ་ལ་དེ་
མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་གྲོགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་ཞེས་བྲལོ། །བག་ལ་ཉལ་སྟོབས་
རྒྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བྲུག་པ་དང་། བདུན་པ་ལ་ཆ་སྟོ་མོ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་།
བསྐྱོམ་པས་མནན་པས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལོ། །བག་ལ་ཉལ་སྟོ་མོ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། ས་བརྒྱད་པ་དང་། དེའི་གོང་མ་རྒྱུས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་
ཏུ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཅུ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

དོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་བག་ལ་ཉལ་དེ་དག་གནས་ངན་ལེན་སྤངས་པ་རྣམ་པ་དུས་
རབ་རྒྱ་བུ་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ།
གནས་ངན་ལེན་ལྷགས་ལྷན་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པས་ནི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་
རབ་རྒྱ་བུ་ལེན་ནོ། །སྤྱི་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པས་ནི་གསུམ་པའོ། །གནས་ངན་
ལེན་སྤྱིར་པོ་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་
བག་ལ་ཉལ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་པར་ངས་
ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་བསྐྱལ་པ་གངས་མ་
མཆིས་པ་དུ་དག་གིས་སྤོང་བར་འགྱུར་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་
གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་སམ། དུས་ཚིགས་དང་། རྒྱ་བ་དང་། རྒྱ་བ་ཕྱེད་དང་།
ཞག་དང་། ཉི་མ་དང་། ལྷན་དང་། ལྷན་ཕྱེད་དང་། སྐད་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ལུང་
ཅོམ་དང་། བསྐྱལ་པ་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་དག་གིས་སྤོང་དོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་
ལ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་གང་ལགས།
སྐྱོན་ནི་གང་ལགས། ཡོན་ཏན་ནི་གང་ལགས་པར་རིག་པར་བགྱི། སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ལྷག་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། བྱང་རྩལ་སེམས་
དཔའ་ས་དང་པོ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཤེས་བཞེས་ཁོ་
ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། མི་ཤེས་པར་མ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་སྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྱུར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་རྣམ་པར་
བསྒྲིག་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུང་ལྷན་
འདས་གང་ལ་ད་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱི་བ་དག་གིས་
ཀྱང་། ཇི་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་དེ་ཙམ་དུ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བབྱིད་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་འཁོལ་བའི་བྱང་ཚུབ་དེ་ཙམ་དུ་དོན་ཆེ་བའི་རོ་མཚར་
ལགས་སོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་ཡིན་
པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་གོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ལ་
དགོངས་པ་གང་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་སྤྱག་ངས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་
ཆོས་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་པོ་ལྔ་དང་། ཉན་གི་སྦྱི་མཆེད་བྱག་དང་ཕྱི་
རོལ་གྱི་སྦྱི་མཆེད་བྱག་དང་། དེ་དག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བསྟན་པ་དེ་དག་ཉིད་ངས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཚུལ་གཅིག་པར་བསྟན་པས་བཤད་དེ། དེའི་ཕྱིར་
ང་ནི་ཐེག་པ་ཐ་དད་པར་མི་སྦྱོལ། །དེ་ལ་གང་དག་དོན་ལ་སྦྱ་རི་བཞིན་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱོ་འདོགས་པར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ཅིང་།
ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་ཡང་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པར་
སེམས་ཤིང་། བན་ཚུན་ཅོད་པར་ཟད་དེ། དེ་ལ་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བཙུང་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེ་དང་
ཐེག་པ་དམན་པ་ལ། རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་ཆོས་རྣམས་གང་བསྟན་པ། །དེ་དག་ཉིད་
ནི་ཚུལ་གཅིག་ཡང་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཐ་དད་པ་མི་སྦྱོ། །དོན་ལ་སྦྱ་བཞིན་རྣམ་

པར་རྟོག་བྱེད་པ། སློབ་བཏགས་བྱས་ཤིང་བཀྱར་པ་བཏབ་བྱས་ནས། །དེ་དག་ལགལ་
བ་སྟམ་དུ་སེམས་པ་ནི། །རྣམ་པར་རྫོངས་ནས་སློབ་ཤོས་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་། །ས་རྣམས་
བསྐྱུས་དང་མིང་དང་མི་མ་སྟན་བྱོགས། །ཁྱད་པར་སྦྱེ་དང་སློན་ལམ་བསྐྱབ་པ་
རྣམས། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་བཤད། །འདི་ལ་གང་བཅོམ་དེ་དག་
སངས་རྒྱས་འབྱུང་། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྦྱན་རས་
གཟིགས་དབང་ལྷག་གིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དགོངས་པ་
ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིར་བསྟན་པ་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། །འདི་
ཇི་ལྟར་གཟུང་བར་བབྱ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། །སྦྱན་རས་
གཟིགས་དབང་ལྷག་འདི་ནི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། །འདི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བྱང་ལེག། །ས་
དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བདུན་ཁྱི་ལྔ་སྟོང་གིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
སྤང་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཁོ་ན་ལས་
བརྒྱུམས་ནས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི། །དགོངས་
པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མདོ་ལས། །ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་ཀྱིས་ཁུ་བ་ཁུས་པ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་ཞེས་བབྱ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེའི་མཆན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྦྱེའི་

མཚན་ཉིད་ནི་ས་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱོམས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བས་གནས་
གྱུར་པ་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་
པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སྒྲོས་པ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་ཅི་ལགས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གནས་གྱུར་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལགས་པར་
བརྗོད་པར་བགྱིཨས། འཇམ་དཔལ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་འོན་ཅིང་
ལུས་ལགས་པར་བརྗོད་པར་བགྱི། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་ཡིན་ཏེ་
འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། ཉན་
ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་མོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ནི་
ཐུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐུང་པར་དུ་འཕགས་ན། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཐུང་
པར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཀྱང་ཐུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་དཔེ་བྱ་བར་
ཡང་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་
བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་རིག་པར་བགྱི་ལགས། འཇམ་དཔལ་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུའི་
མཚན་ཉིད་དེ་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འབྱུང་བ་དང་འབྲེལ། །སྐྱུལ་བའི་སྐྱུའི་མཚན་ཉིད་
འབྱུང་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་རྒྱན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་
འབྱུང་བ་མེད་དོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་ཉོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་
ལགས་པར་བལྟ་བར་བགྱི་ལགས། འཇམ་དཔལ་སྐྱུལ་བའི་སྐྱུ་ཉོན་པའི་ཐབས་ལ་

མཁས་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་
པོར་གྲགས་པ་འཕམ། སྤྱིན་གནས་སུ་གྲགས་པའི་བྱིས་དུ་མངལ་དུ་འབྱུག་པ་དང་།
བཅས་པ་དང་། སྦྱི་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་མོངས་སྦྱོད་པ་དང་། མངོན་པར་འབྱུང་བ་
དང་། དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་ཅིག་ཅར་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། དེ་གཏོད་པ་དང་། མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་བཟྭ་བར་བྱའོ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱ་བས་གྱི་སྦྱས་
གསུང་གང་དག་བརྗོད་པས་གདུལ་བའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་མ་སྤྱིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
སྤྱིན་པར་མཛད་ལ། ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
མཛད་པའི་གསུང་བརྗོད་པ་དུ་ཞིག་བརྗོད་པར་མཛད་ལགས། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་བརྗོད་པ་ནི་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་བརྗོད་པ་དང་།
འདུལ་བ་བརྗོད་པ་དང་། མ་མོ་བརྗོད་པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ལགས།
འདུལ་བ་ནི་གང་ལགས། མ་མོ་ནི་གང་ལགས། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་
བཞིའཕམ། དགུའཕམ། ཉི་ཤུ་ཅ་དགུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་
བསྐྱུ་བ་ཙམ་ངས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ནི་མདོ་སྡེ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་བཞི་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ། རོས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སྦྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་དང་། བསྐྱུ་བ་པའི་
དངོས་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་པོའོ། །དངོས་པོ་དགུ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དུ་
གདགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་འབྱུང་བའི་དངོས་
པོ་དང་། དེ་འབྱུང་བ་ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། སྟོན་པའི་དངོས་

པོ་དང་། བསྟན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། འཁོར་གྱི་དངོས་པོ་ལོ། །དངོས་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
དགུ་གང་ཞེ་ན། གྲུག་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ནས་བརྩམས་ཏེ། འདུ་བྱེད་བསྟུ་
བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་གོ་རིམས་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་དག་ཉིད་ལ་
གང་ཟག་གི་མིང་དུ་བྱས་ནས། ཕྱི་མར་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། ཚོས་གྱི་མིང་
དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མར་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་དང་། རྒྱལ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ལས་
བརྩམས་ཏེ། དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རྩོལ་བའི་
དངོས་པོ་དང་། སེམས་གནས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཚེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
དངོས་པོ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་དམིགས་པའི་
ཐབས་གྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའི་གནས་དང་། སེམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
སེམས་ཅན་རྒྱལ་པར་ལོག་པར་སྦྱབ་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གནས་དང་། རང་ལ་
མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གནས་གིས་ས་དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་གསུམ་
དང་། སྒྲོམ་པའི་གནས་གྱི་དངོས་པོ་དང་། མཛོན་དུ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། བསྒྲོམས་
པའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་སྤྱིང་པོར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེའི་རྒྱལ་བའི་དངོས་པོ་དང་།
དེའི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། སྤངས་པ་དང་། མ་སྤངས་པ་སྒྱུད་པ་ལ་མཁས་པའི་
དངོས་པོ་དང་། དེ་ལས་རྒྱལ་པར་མི་གཡེང་བའི་དངོས་པོ་དང་། རྒྱལ་པར་མི་གཡེང་
བའི་གནས་གྱི་དངོས་པོ་དང་། བསྒྲོམ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་བསལ་བའི་
དངོས་པོ་དང་། བསྒྲོམ་པའི་པན་ཡོན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་དང་།
འཕགས་པའི་དབང་ལྷག་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་དང་། འཕགས་པའི་ཕྱོགས་དང་གཡོག་

འཁོར་བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཁོན་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྷ་རན་
ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་
ཆོས་འདུལ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དག་ལས་སྤྱི་ཐོར་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་མི་
བསྐྱོམ་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྷར་ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ནི་མི་བསྐྱོམ་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
ལྷ་བའི་ཉེས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་ངས་གང་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བ་འཇམ་སོ་སོར་ཐར་བ་དང་ལྷན་བ་ཡོངས་
སུ་བསྐྱན་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་འདུལ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་བ་རྣམས་པ་དུས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་བགྱི་
ལགས། འཇམ་དཔལ་རྣམས་པ་བདུན་གྱིས་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཆོག་བསྐྱན་
པ་དང་། བམ་པའི་གནས་ལྷ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱན་བ་དང་། ལྷང་བའི་གནས་ལྷ་བའི་
དངོས་པོ་བསྐྱན་བ་དང་། ལྷང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྐྱན་བ་དང་། ལྷང་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་བསྐྱན་བ་དང་། ལྷང་བ་ལས་འབྱུང་བ་བསྐྱན་བ་དང་། སྒོམ་བ་གཏོང་བ་བསྐྱན་
པས་སོ། །འཇམ་དཔལ་ངས་གོང་དུ་མཛན་ཉིད་རྣམས་པ་བརྩ་གཅིག་བཞད་པ་དང་།
རྣམས་པར་སྤྱི་བ་དང་། བསྐྱན་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་མ་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མཛན་ཉིད་
རྣམས་པ་བརྩ་གཅིག་གང་ཞེ་ན། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཛན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཛན་
ཉིད་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པའི་མཛན་
ཉིད་དང་། རྣམ་པའི་མཛན་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཛན་ཉིད་དང་། དེའི་འབྲས་བུའི་

མཆན་ཉིད་དང་། དེ་སྒྲིང་བ་རྒྱུ་པར་བསྟུད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་བར་དུ་གཙོད་
པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།
དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །འཇམ་དཔལ་
དེ་ལ་ཀྱུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་རྒྱུ་པ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་བསྟུན་པ་དང་། ཀྱུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟུན་པ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། གཡོ་བ་དང་ལས་
བྱེད་པ་བསྟུན་པས་བཟུ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
རྒྱུ་པ་བདུན་བསྟུན་པ་ཡིན་པར་བཟུ་བར་བྱའོ། །དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཤེས་
བྱའི་དངོས་པོ་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་བསྟུན་པས་བཟུ་བར་བྱའོ། །རྒྱུ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་
བརྟགས་པ་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་བསྟུན་པས་བཟུ་བར་བྱ་སྟེ། བརྟགས་པ་རྒྱུ་པ་བརྒྱད་གང་
ཞེན། བདེན་པ་དང་། གནས་པ་དང་། སྒྲིན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ཚུལ་དང་། འཇུག་
པ་དང་། རིགས་པ་དང་། བསྟུ་བ་དང་། རྒྱུ་པས་སོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
གང་ཡིན་པའོ། །གནས་པ་ནི་གང་ཟག་རྒྱུ་པར་གཞག་པའམ། ཀྱུན་བརྟགས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་རྒྱུ་པར་གཞག་པའམ། མགོ་གཅིག་དང་། རྒྱུ་པར་དབྱེ་བ་དང་། ཟླ་ཉེ་ལན་
གདབ་པ་རྒྱུ་པར་གཞག་པའམ། གཞག་པ་རྒྱུ་པར་གཞག་པའམ། གསང་བ་དང་།
རྒྱུ་པར་དབྱེ་བ་བསྟུན་པ་རྒྱུ་པར་གཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྒྲིན་རྒྱུ་པ་ནི་ངས་
ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་པ་ཉེས་དམིགས་རྒྱུ་པ་གངས་དུ་མར་བསྟུན་པ་
གང་ཡིན་པ་དག་གོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱུ་པ་ནི་ངས་རྒྱུ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྒྱུ་པ་ཕན་
ཡོན་རྒྱུ་པ་གངས་དུ་མར་བསྟུན་པ་གང་ཡིན་པ་དག་གོ། །ཚུལ་ནི་རྒྱུ་པ་བྱུག་ཏུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཀྱི་ཚུལ་དང་། འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ་དང་། བཤད་པའི་ཚུལ་དང་།

མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་ཚུལ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་ཚུལ་དང་།
དགོངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །འདུག་པ་ནི་དུས་གསུམ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
གསུམ་དང་། རྒྱུ་བཞི་པོ་དག་གོ། །རིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྟོས་
པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་
དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་
བ་དང་། རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་གངགས་པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་
པ་སྟེ། དེ་ནི་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་འཛོལ་བའམ། འབྱུང་བའམ།
སྐྱེས་པ་རྣམས་ལས་བྱེད་པས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་གང་དག་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོའི་ཤེས་པ་དང་། བཤད་པ་དང་།
སྤྲས་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་དང་། ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་
པ་དང་། རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཐད་པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་མདོར་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་དག་
པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་ལྟོས་པའི་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་མཆན་
ཉིད་ནི་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་ལྔ་པོ་དག་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་
པའི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་གི་ལས་ཀྱི་དཔེ་ཉི་བར་སྐྱར་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་
སུ་གྲགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་དབབ་པར་
བསྐྱར་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་

ན་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་
སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་
དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཚུད་མི་ཟ་བ་
དེ་ལ་གནས་པའི་མི་རྟག་པ་རགས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། སེམས་ཅན་སྣ་ཚོགས་ལས་སྣ་ཚོགས་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་
ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་
མ་གྱུར་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་
འདུ་བྱེད་ནམས་ལ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་
དམིགས་པ་ཉི་བར་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་དམིགས་པ་ཉི་
བར་སྐྱར་བ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་དམིགས་པ་ཉི་བར་སྐྱར་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་དག་
ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པའི་འབྱོར་བ་དང་རྐྱད་པ་དམིགས་པ་ཉི་
བར་སྐྱར་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉི་
བར་སྐྱར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་
ཉིད་དང་། རང་གི་རིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉི་བར་སྐྱར་བའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་
གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟུན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པས་གསུངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་
དང་མ་ཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཏན་ལ་དབབ་པར་
བསྟན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་ལྔ་
པོ་དེ་དག་གི་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་
ཕྱིར་བསྟན་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྟ་འདས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་
དུས་རྟོགས་པར་བགྱིལ་གས། འཇམ་དཔལ་ལྔས་ཏེ། གང་སུ་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་
ན་འདིག་རྟེན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སྤྲུལ་རྣམ་པར་གྲགས་པ་དང་། སྦྱེས་བུ་
ཆེན་པོའི་མཆན་སྤྲུལ་ཏུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྔ་ན་པ་དང་། སྦྱོབས་བཅུས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏོད་པ་དང་། མི་འདིགས་པ་བཞིས་ཆོས་སྦྱོན་
པས། དེའི་ཆོག་ལ་པས་ཀྱི་རྟོག་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀལ་དུ་མེད་ཅིང་བཅད་དུ་མེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
སྤང་ཞིང་དགེ་སྦྱོང་རྣམ་བཞི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་དང་། མཆན་དང་། ཐེ་
ཆོས་གཏོད་པ་དང་། བཀལ་དུ་མེད་ཅིང་བཅད་དུ་མེད་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དམིགས་
པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཆན་ཉིད་ལྔར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཐད་པས་
བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། རེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་
དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མས་མཆན་ཉིད་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་
ཡིན་རྟོ། །ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་གང་ཞེ་ན། དེ་ལས་གཞན་
པ་དང་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། དེ་ལས་གཞན་དང་མི་མ་ཐུན་པར་
དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་

དང་། ཐམས་ཅད་མི་མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། གཞན་གྱི་རིགས་ཀྱི་
དཔེ་ཉིད་པར་སྐྱར་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སྤྱི་མ་གྲགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་།
ལུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པར་མ་དག་པ་བསྐྱར་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཡིད་གྱི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པས་རྒྱུ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་
མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་
དང་། ཆོས་དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བྱའི་མཆན་ཉིད་མི་མ་སྐྱུན་པ་རྒྱམས་གྱི་མཆན་ཉིད་
མི་མ་སྐྱུན་པ་གང་ཡང་རུང་བས། བན་ཚུན་མཆན་ཉིད་མི་མ་སྐྱུན་པར་ངེས་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མི་མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཇམ་
དཔལ་དེ་ལ་དཔེ་གཞན་ཉིད་དང་མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་དཔེ་དང་
བཅས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་མི་མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གང་
གིས་དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་སྤྱི་མ་གྲགས་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལས་གཞན་དང་མི་མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་
དཔེ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱུན་པར་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་
པས་གང་གིས་དེ་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཡོངས་སྤྱི་མ་
གྲགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཡོངས་སྤྱི་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རིགས་པས་
བརྟགས་པ་ཡོངས་སྤྱི་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སྤྱི་མ་དག་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པར་མི་
བྱའོ། །དེ་ལ་ལུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་པར་མ་དག་པ་བསྐྱར་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་
གྱིས་ཡོངས་སྤྱི་མ་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྒྱམས་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་

དབྱེངས་གནས་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ། ཆོག་གཅིག་གིས་བསྐྱུན་པའི་ཆོས་ཆོག་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་གིས་རབ་དུ་ཕྱེ་སྟེ། མཐར་ཐུག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ངས་རྣམ་
པ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་འཛིན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་
ངན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བསྐྱུན་པ་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བཅས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲོང་བས་དེའི་འབྲས་བྱ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་
ཏན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་
པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྒྲོགས་པ་དང་། འཆད་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དེ་
ནི་དེ་སྒྲོང་བ་རྣམ་པར་བསྐྱད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་བསྒྲོམ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གནས་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བར་དུ་གཅོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཉམས་དམིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཇམ་དཔལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་
བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཡང་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་ཏོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་གཟུངས་ཀྱི་དོན་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་

རྒྱལ་ས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ལྷེ་མ་ལོར་
དགོངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པར་འགྱུར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་མདོ་ཕྱེ་
དང་། འདྲེལ་བ་དང་མ་མོ་དག་གིས་གཟུངས་ཀྱི་དོན་མ་ལུས་པ་འདི་ལས་སྦྲད་རོལ་
པ་རྒྱལ་ས་དང་བྱམ་མོངས་ལགས་པ་བཤད་དུ་གསོལ། འཇམ་དཔལ་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་
ཅིག་དང་། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་ས་འདི་ལྷེ་མ་ལོང་ག་ལ་འབྲུག་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་གཟུངས་ཀྱི་དོན་ལ་ལུས་པ་ཁྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །འཇམ་དཔལ་ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་གང་དག་
ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་གང་ཟག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ངས་
ཆོས་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པའི་ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀྱང་སྟོན་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ། ཕྱིས་རྒྱལ་པར་
བྱང་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་རྒྱལ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ས་ཀྱང་ཕྱིས་རྒྱལ་པར་བྱང་ལ།
སྟོན་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཕྱིས་པ་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་རྒྱལ་ས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གས། བདག་གིར་འཛིན་
ཅིང་། དེས་ན་མཐོང་ངོ་། །ཐོས་སོ། །སྟོམ་སོ། །སྟོང་ངོ་། །རེག་གོ། །རྒྱལ་པར་ཤེས་
སོ། །ཟའོ། །བྱང་དོ། །ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་སོ། །རྒྱལ་པར་བྱང་ངོ་ཞེས་ལོག་པར་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་འབྱུང་ངོ་། །གང་ལ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་
ཏུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་རབ་ཏུ་སྟོང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་གནས་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པར་དག་པ། སྟོམ་པ་མེད་པ། འདུས་མ་བྱས་པ་

མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་ལུས་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་དེ་ནི་
ག་ཟུངས་ཀྱི་དོན་མ་ལུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །དེ་ནས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
དེའི་ཆེ་ཆེ་གས་སྟུ་བཅད་པ་འདི་དག་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་དང་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་གང་ཟག་མེད་པ་ཡིན། །དེ་
ཕྱིར་དེ་དག་བྱེད་པ་མེད་པར་ངས་བཤད་དོ། །དེ་དག་སྟེ་ཕྱིར་རྣམ་པར་དག་དང་ཉོན་
མོངས་མིན། །གནས་ངན་ལེན་གྱི་ལུས་ལ་བག་ལ་ཉལ་བ་ཡི། །ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་བྱེད་དེ། །དེས་ན་མཐོང་ངོ་ཟེའོ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་རོ་སྟུ་པའང་འབྱུང་། །གང་གིས་དེ་ལྟར་
ཡང་དག་རི་བཞིན་རབ་ཤེས་པ། །དེ་ནི་གནས་ངན་ལེན་ལུས་རབ་རྒྱ་སྤོང་བྱེད་
ཅིང་། །ཉོན་མོངས་གནས་མིན་ཤིང་རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུས། །སྟོས་པ་མེད་ཅིང་
འདུས་མ་བྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སེམས་འབྱུང་བའི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུར་རིག་པར་བགྱི་ལགས། འཇམ་དཔལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་དང་། །ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་
མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་
མེད་པ་འབྱུང་སྟེ། །སྟུ་པ་ལྟ་བུར་རིག་པར་བྱཏོ། །བཙུག་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟུ་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
ལགས་ན། །འོན་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་མ་མཆིས་པར་སེམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་
ལགས། འཇམ་དཔལ་སྟོན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྟོམ་པ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་གཉིད་ལོག་པ་སེམས་མེད་པ་ལ་ཕྱིར་

སད་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། སྔོན་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་དབང་གིས་
ཕྱིར་སད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལྡང་བར་མངོན་
པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་། སྔོན་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་དབང་ཁོན་ས་ལྡང་བར་
འགྱུར་ཏེ། གཉིད་ལོག་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་དག་གིས་སེམས་
འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སེམས་འབྱུང་བ་ཡང་སྔོན་
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྒྲུལ་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས་རིག་པར་བྱལོ། །བཙུག་
ལྷན་འདས་ཅི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱལ་བ་སེམས་མཆིས་སམ་མ་མཆིས་ཞེས་
བགྲི། འཇམ་དབལ་སེམས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་སེམས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་རང་དབང་མེད་པ་ཉིད་དང་། སེམས་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་གང་ལགས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་གང་ལགས་པ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བགྲི་བ་ཅི་མཆིས་
ལགས། འཇམ་དབལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུད་ཡུལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ། ཡོན་ཏན་བསམ་གྲིས་མི་བྲབ་པ་དང་། ཆད་མེད་པའི་
རྒྱན་བཀོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡུལ་ནི་ཁམས་ལྡེ་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། འདུལ་བའི་ཁམས་དང་། འདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་
ཁམས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །བཙུག་
ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་བ་གང་ལགས་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་གང་ལགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདས་

བ་ཆེན་པོ་གང་ལགས་པ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་རིམ་བུར་རིག་པར་བགྱི་ལགས།
འཇམ་དཔལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་མ་ཆུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་བསྐྱར་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོངས་
སུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་
པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོན་ཏུ་ནས་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སྤྱལ་
པའི་སྐྱེ་ཀྱང་ཏུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ལ་བཟུ་བ་
དང་། ཉན་པ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་བགྱིད་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་བསོད་
ནམས་སྦྱད་པ་དེ་ཅིའི་སྤྲད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བགྱི་
ལགས། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པའི་བྱ་བ་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་ཀྱི་རྒྱབས་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་མངོན་པར་འདུ་བགྱི་བ་མ་མཆིས་པར་འདྲ་
ལགས་ན། ཅིའི་སྤྲད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོ་ན་ལས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་འདི་འབྱུང་ཞིང་། སྤྱལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་
དཔག་ཏུ་མ་མཆིས་པ་དག་ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ལགས། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འདྲ་བ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་མཐུ་ཆེན་པོའི་
བྱིན་ཀྱི་རྒྱབས་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་བ་དང་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་རྒྱ་ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་ཁོ་ན་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་

འབྱུང་ལ་དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཚུ་ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་བ་དང་། རྟོ་རྟེན་པོ་ཆེ་རིགས་དང་ལྷན་པ་ལས་ལེགས་པར་གྱི་དོར་བྱས་པ་ལས་རྒྱའི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་གྱི་དོར་མ་བྱས་པ་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཡང་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བསྒྲུབས་པས་ཤིན་ཏུ་སྦྱང་བ་བྱས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིན། དེ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་དབག་ཏུ་མེད་པ་དག་འབྱུང་གི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་འབའ་ཞིག་དག་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་གྱི་མཐུས། འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་མིའི་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་རྒྱལ་རིགས་དང་། བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཤིང་སྤྲ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་མ་མཆིས་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་གདའོ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དགོངས་པ་གང་ལགས། འཇམ་དབལ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། ལམ་གང་དང་། བསྐྱུབ་པ་གང་གིས་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དེ་ཡང་། བསྐྱུབ་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏེ། གང་དག་ལམ་དེ་དང་། བསྐྱུབ་པ་དེ་སྐྱུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་སྤྱན་སྦྱང་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། གང་དག་

ལམ་དེ་དང་བསྐྱབ་པ་དེ་ཕྱིར་སྤོང་ཞིང་མི་སྟོན་པར་བརྗོད་ལ། ང་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་
མནར་སེམས་ཀྱི་སེམས་དང་། ཁོང་ཁོ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་ཞིང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་
པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་ངན་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇམ་
དཔལ་རྣམ་གངས་དེས་ན་ཁོང་གིས་འདི་ལྟར་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབའ་ཞིག
།དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱི་མ་སྤྱ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལུས་ངན་
པར་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཀྱི་མ་སྤྱ་ལས་འབྱུང་བར་རིག་
པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་དག་ན་གང་
ནི་མོད་པ་ལགས། གང་ནི་དཀོན་པ་ལགས། ཡོངས་སུ་དག་པ་དག་ན་གང་ནི་མོད་པ་
ལགས། གང་ནི་དཀོན་པ་ལགས། འཇམ་དཔལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་མ་
དག་པ་དག་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་མོད་ལ། གཉིས་ནི་དཀོན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་སྟེགས་
ཅན་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་། རིགས་དང་། རུས་དང་།
ཚོ་རིགས་འབྱོར་པ་དང་། རྒྱད་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་དང་། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་
རྣམས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རལ་པ་རྣམས་དང་། རན་སོང་རྣམས་དང་། ཐེག་པ་དམན་
པ་རྣམས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དམན་པ་རྣམས་ནི་
མོད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་མཆོག་དང་ལྷན་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ནི་དཀོན་པ་ཡིན་
འོ། །འཇམ་དཔལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དག་ན་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་
པས། དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་དཀོན་ལ། གཉིས་ནི་མོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་
བཙུང་ལྷན་འདས་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འདི་སྐད་ཅས་

གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
འདིར་བསྟན་པ་འདིའི་མིང་ཅི་ལགས། འདི་རྩི་ལྷར་གཟུང་བར་བགྱི། བཙུག་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་བ། འཇམ་དཔལ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་
བསྟུ་བ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་བསྟུ་བ་
པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བྱང་ཤིག། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་
བསྟུ་བ་པ་ངེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདུན་ཁྱི་
ལྷ་སྟོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཐོབ་པར་
གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ལེའུ་རྒྱུ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་
སོ། །

བམ་པོ་བཞི་བཅུ་གཅིག་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྷ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཅི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེན་
སྒྲིམ་བ། བྱེ་བྲག་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་སྟེ། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དག་ན་ནི་
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད། དུད་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་མེད། ཡི་དགས་རྣམས་
ཀྱང་མེད། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱང་མེད། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་མེད། གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ཀྱང་མེད། སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་ཡང་མེད་ལ། དེ་དག་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་འབའ་ཞིག་གནས་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
དེ་དག་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་གསུམ་

པར་ཚུད་པ་རྣམས་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེའི། དེ་དག་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའམ། སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྲུལ་པ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
གང་སྟེ་དག་དེ་དག་ཏུ་ཡིད་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲུ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། གཏུལ་བྱ་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་དག་བའི་རྩ་བ་མ་བསལས་པ་རྣམས་ལ་བསམས་ནས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟར་དེ་དག་ཉིད་སྟོ་བར་གྱུར་ན། ལེ་ལོ་སྤངས་ཏེ་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྩོན་
འགྲུས་རྩོམ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེས་རིམ་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐོབ་པའི་སྐལ་
བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་བསམ་པ་ན་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་གནས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་བཞི་སྤྲུབ་པར་བྱེད་
དེ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷག་
པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནས་པའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་
ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་གནས་ན་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
དག་པའི་སར་ཚུད་པས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་དག་ལ་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ལ་གནས་ན་གོང་དུ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཅན་དང་། འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེར་སྤྱིའི་བྱི་མ་དང་བྲལ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་

དང་། གཏོང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྡོ་བར་བྱེད་པའོ། །ལྷག་པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
ལ་གནས་ན་གོང་དུ་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་པ་རྒྱུས་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་
རྒྱུས་ལས་འཛོལ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་སྦྱིང་རྗེའི་གནས་པ་དང་ལྷན་པས་སེམས་ཅན་
རྒྱུས་ལ་ཅི་རུས་ཅི་སྟོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་
པའི་ཤེས་རབ་ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་
གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ལ་གནས་ན་གོང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་མཁས་པ་དང་། བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་རྒྱུས་དང་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་རྒྱུས་པར་གཞག་པའི་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་དང་ཐུན་
མོང་བའི་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་རྒྱུས་པར་གཞག་པའི་ཤེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡེ་སྒྲོད་ཀྱི་དགོངས་པའི་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུས་པར་མ་བཞག་པའི་
བདེན་པ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུས་པར་བཞག་པའི་བདེན་པ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་བའི་
ཤེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས།
རྟོགས་པའི་ཤེས་པའོ། །གནས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བ་བཞི་སྦྱབ་པར་
བྱེད་དེ་གནས་པ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཏོང་བར་མི་བྱེད་དོ། །གནས་པ་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྤྲོང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བྱི་མ་ལ་ལུས་འཕེལ་བ་དང་། མོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བ་
དང་། དག་བའི་སྤྱོགས་འཕེལ་བས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །གནས་པ་གསུམ་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་སྒོན་ལམ་གྱིས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །གནས་པ་བཞི་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་འཁོར་བ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁས་སྦྱངས་པའི་རྒྱས་
ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བསགས་པ་དང་། གནས་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
རྒྱས་གནས་པ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། གཞན་གྱི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་
བསྟན་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཕྲོག་པར་
བྱེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་དང་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་
ཞེན། སྤྲས་པ། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་དང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་བདེ་བ་གང་དང་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེན། སྤྲས་པ། སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་པའི་བདེ་བ་རྣམས་དང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་གང་དང་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེན། སྤྲས་པ། ཤེས་བྱའི་མཐར་འཇུག་པ་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་གནས་པ་གང་དང་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེན། སྤྲས་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་གནས་པ་རྣམས་དང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་

བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནམ་པར་མ་སྒྲུངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་
སར་འཇུག་པ་དང་། ས་གནོན་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཡིན་མོ། །བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་
སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འདུལ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྷུང་བ་དང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཞིང་སྒྲུར་བ་འདེབས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་
བསགས་པ་དང་ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པའོ། །སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་བཞི་
པོ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་སྒྲིབ་པ་ནམ་པར་སྒྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནམ་པ་བཞིར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་སྒྲུན་སྒར་ཉེས་པ་བཤགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱི་དོན་དུ་ཆོས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་
བ་གདབ་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་བསོད་ནམས་
ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
བའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སར་ཆུད་པ་ནམས་གྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
དཀའ་ཞིང་། སྒྲར་བར་དཀའ་བའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲ་མོ་ནི་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ཤིང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱས་ནས་སྒྲར་བར་བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ལ་ཟད་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
རོ་སྒྲུང་བ་དང་། བདུད་གྱི་ལས་སོ། །དེ་ལ་བདུད་གྱི་ལས་ནི་མཚན་མ་ལས་སེམས་
ནམ་པར་འཕྲོ་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའ་ས་དང་པོར་ཆུད་པ་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ།
སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་འདས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། དེར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྤྱེ་
བོ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། ཟླ་ན་
མེད་པའི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པ་ཡིན་
པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་གཉིས་པར་ཆུད་པ་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་
པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། འདུལ་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཁོ་ནས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐབ་པ་བག་ཡངས་སུ་བྱས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་དང་རག་དང་
ཡིད་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་པའི་བྱི་མ་དང་
བྲལ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་གསུམ་པར་ཆུད་པ་ཇི་
ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། རང་གི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པས་ཤེས་བྱ་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཞི་པར་ཆུད་པ་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་
ན། སྤྲུལ་པ། རང་གི་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཐོབ་པས་ཉོན་མོངས་པ་
སྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་འཕྲོ་བ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མ་སྒྱུན་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ལ་མཁས་པ་
ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ལྔ་པར་ཆུད་པ་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་
པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་

ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤང་བར་དགའ་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་
བརྗོད་པར་བྱལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དབྱུག་པར་ཆུད་པ་རི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་
པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཟབ་མོའི་རྩ་ལ་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པ་དང་།
མཆན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཉིད་ཡིན་ལ་བྱ་བ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དེ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པར་ཆུད་པ་རི་ལྟ་བུར་
གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་
པས་ཉག་ཏུ་མཆན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་རིང་དུ་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པ་དང་། སྒྱིར་བའི་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱལོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པར་ཆུད་པ་རི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་
ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་རྩོལ་བ་མེད་པས་མཆན་མ་མེད་པའི་
དབྱིངས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བུར་འདོད་པ་བཞིན་ཐོབ་པས་མི་གཡོ་བ་དང་། མཆན་མ་
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དང་། དག་པའི་ས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་
བྱལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དགུ་པར་ཆུད་པ་རི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་
ནམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སློ་བློས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ། ཆད་མེད་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་མགྱུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་

བྱལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བཙུ་བར་ཆུད་པ་རི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་
པར་བྱ་ཞེན། སྤྲུལ་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་དང་། མཛོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན་པར་ཡང་བརྟེན་པར་བྱལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་ཆུད་པ་རི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེན།
སྤྲུལ་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་
སུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་
རྣམ་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཛོང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་
བྱལོ། །ས་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་རྩོམ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། སྤྲུལ་པ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་གང་གི་ཆེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བཙུ་ལས་བརྒྱམས་ནས་མོས་པས་སྦྱོད་པའི་
ས་ལ་ཆོས་སྦྱོད་པ་བཙུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དེ་དག་གི་འཐོབ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་
ན། སྤྲུལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་འཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་
ན་ས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། སྤྲུལ་པ། ཐོབ་པའི་འོག་ཏུ་ས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་སྤྱིའི་ལམ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་
ཡིན་པའོ། །ས་དེ་དག་གི་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། སྤྲུལ་པ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ས་དེ་དག་གང་གི་ཆེ་ས་རེར་ལ་ཡང་བསྐྱལ་བ་འབྱུང་ཤིག་དུ་མ་དག་
གིས་ས་དེ་དག་ཏུ་མ་སྤྱི་གང་བརྟེན་པའི་མ་སྤྱི་དེ་ཅི་འདོད་པ་བཞིན་འཐོབ་པ་ཡིན་
ནོ། །སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལྷ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོན་མེད་

པར་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཞུགས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པར་འབྲུག་། དེ་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ནི་
ཡོད་པར་བཏྲ་བར་བྱ་ཞེས། སྤྲུལ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟུ་
ན་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། གྲེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་གྲེ་བྲག་
གི་མཆན་ཉིད་ནི། དེ་ལ་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་གཞོད་མ་ནས་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་།
མི་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
སྤྲུལ་བསྟུ་ལ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རྒྱ་
མཆན་དང་། མིང་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡོངས་སུ་མ་བྱུབ་པ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ནི་གྲེ་བྲག་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་ནས་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་
འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྟོགས་པའི་བྱིར་མི་འཆི་
བའི་འདུ་ཤེས་དང་། བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཞི་བའི་འདུ་ཤེས་
དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་མ་སྦྱར་བའི་འདུ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འཛོལ་གྱི། རྒྱ་
མཆན་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་བྱུབ་པ།
ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་རྩེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་
ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གྲེ་བྲག་ལ་དམིགས་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་མཆན་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཆན་

ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་བསྟན་པ་ཐོས་ན་ཡང་དེ་ལས་ཉན་ཐོས་ལ་ལ་བྱང་ཚུབ་དུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོགས་ཆེན་པོས་འཇུག་ཅིང་། དེས་སྦྱོར་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་
ཞི་བའི་བསྟོད་པ་གཅིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོགས་ཆེན་པོས་འཇུག་ཅིང་དེས་སྦྱོར་
བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་མཆན་ཉིད་དེ་གཉི་གས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་རྟོགས་ནས་ཡང་དག་པ་ཉིད་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་
ཞུགས་ནས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་དེ་ལ་མང་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མང་དུ་བྱེད་ན་
སྦྱར་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ལ་ལན་
མང་དུ་གནས་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཐབས་མ་
ཡིན་ཉེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པར་འདྲ་ཡང་དེ་དག་གི་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དུས་གསུམ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་གང་
གསུངས་པ་དེ་ལ་དུས་གསུམ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་པ་
ཀྱན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་
ཆོས་རྣམས་མཚུངས་ཤིང་མཉམ་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
མཐོང་བའི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་ལྟ་བུ་
དང་། མཛོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དུས་གསུམ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་

འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བརྩ་ཞེས་གང་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་གི་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྩ་བུ་ཡིན། དུ་དག་གིས་ནི་བསྟུས་ཤེས་ན། སྤྱི་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། དག་སྦྱོང་དག་བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ། སྦྱོང་དུ་བསོད་སྟོམས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་
བ་ན་ལན་འགའ་སྤང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་གཏུམ་པོ་
དང་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཉ་སྟུ་གློད་དང་། གནག་རྒྱུད་ཀྱས་དང་། ཁྱི་ཟ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་
འགྲོ་བ་དང་། ཆེར་ཐགས་སྟུག་པོའི་སྦྱང་དུ་རྩི་བ་དང་། ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱིས་སྟུལ་ཤིན་
ཏུ་སྤྱ་འབྱེན་པ་རྩི་བ་དང་། དེ་གང་དུ་བྱད་མེད་ཀྱིས་མི་རིགས་པས་སྦྱིད་པས་མགྲོན་
དུ་གཉེར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱི་དུ་འཇུག་པ་དང་། དགོན་པར་ལམ་བོར་ཉེ་ལམ་ངན་པར་
འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་རྒྱན་པ་ནམས་དང་། མི་གློད་པ་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་དང་།
སེང་གོ་ནམས་དང་། སྟག་ནམས་དང་། གཟིག་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བ་དང་། དེ་
ལྟར་དག་བཅོམ་པའི་འབྲུལ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་
ལན་འགའ་ཡང་དགོན་པ་ནགས་ཁྲོད་ཆེན་པོར་འབྲུམས་ཤིང་། ལམ་སྟོར་ནས་ཁྱི་
སྦྱང་པར་ཁྱུགས་ཉེ་དག་འབྱེན་པར་བྱེད། ཀྱ་ཚོ་འདོན་པར་བྱེད། ཅ་ཚོ་ཆེན་པོ་འབྱེན་
པར་བྱེད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ལ་བརྟེན་ཉེ། ཀྱ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ཉ་གད་ཆེན་པོས་དགོད་ཅིང་སོ་སོ་སྟོན་པ་དང་། ཕྱས་ལོང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
དང་། དག་བཅོམ་པའི་ཅ་ཚོ་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལན་

འགའ་བརྗེད་ངས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྤང་པོ་ལ་མི་མཐུན་པར་འདུ་ཤེས་ལ། འགོག་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་བར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐ་དད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཏང་སྟོམས་དམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ལ། ལངས་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་གི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་པར་སྤངས་པ་ལས་བརྩམས་ནས། མ་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་འདུན་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར། བཅོམ་འགྲུས་དང་། བླ་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་རྣམས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་མེད་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ནི་ལན་འགའ་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་དགོ་བ་ལ་ཡང་འཇུག། ལན་འགའ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ། དག་གི་ལས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐོན་ལས་དེ་གསུམ་ནི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་

དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར་སྐྱུ་དང་། གསུང་དང་།
ཐུགས་ཀྱི་ཐོན་ལས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དབང་བཙུག་པས་
ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་བརྩམ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་རྟོགས་པས། དེའི་
ཕྱིར་དེའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་
རྟོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་བརྩམ་བ་ཙམ་གྱིས་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པ་བཙུ་
བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་བསྐྱེད་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བག་
ཆགས་ལེགས་པར་བཙུག་པས་བསྟུ་སོ། །གཅིག་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བསྟུ་
སོ། །ལྷག་མ་རྒྱུ་མ་ནི་རྒྱུ་མ་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་མཐུན་པས་བསྟུ་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྤེལ་ས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གང་དག་ཡོངས་
སུ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་གཏུལ་བྱ་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ལས་ལྟོས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། མཆོན་ཉིད་རྒྱུ་མ་པར་གཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་ཉིད་རྒྱུ་མ་པར་གཞག་
པ་ནི་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ལེའུར་རི་སྐྱད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་བྱད་བཟང་
པོ་དེ་དག་ལས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དེ་དག་ལྷུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ། ཡང་དག་པའི་སྐྱབ་པ་ཡང་
རིག་པར་བྱ། ཡང་དག་པའི་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་ཡང་རིག་པར་བྱ། ཡང་དག་པར་

སྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། སྟོམས་
པར་སྟོན་པ་དང་དགེ་བ་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དད་པ་སྐྱེད་པའི་དཔེ་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། ཡང་དག་པའི་
སྐྱབ་པ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པའི་བྱང་པར་ཡང་རིག་
པར་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་དག་གིས་གཞན་
ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རིག་པར་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདམས་ངག་འདི་ལ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ། ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་པའི་དགེ་སྟོང་ཡང་རིག་
པར་བྱ། ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་དགེ་སྟོང་ཡང་རིག་པར་བྱ། བརྟམ་བཏགས་པའི་
སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ། དོན་དམ་པའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་རིག་
པར་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུལ་བ་ཡང་རིག་པར་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
འདུལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡང་རིག་པར་
བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤེ་སྟོན་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་མོས་པའི་མན་ཡོན་ཡང་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤེ་སྟོན་ཀྱི་གདམས་ངག་མདོར་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོར་བསྟུན་གོང་ནས་གོང་དུ་
མདོན་པར་སྐྱབ་པ་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པའི་བླ་བ་བརྟམ་པར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དྲན་པ་བརྟམ་པའི་

དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། དཀར་
པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆ་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་
པར་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པར་
ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའི་གདུལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་།
གདུལ་དཀའ་བའི་ལམ་ངན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ལམ་
ངན་པར་སོང་བའི་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འགྲོགས་པར་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་
དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འགྲོགས་པའི་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་
བཞེན་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནམས་སྒྲུབ་
སྟེ། དེའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ན། བྱང་
ཆུབ་དང་བྱང་ཆུབ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་
ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་
ཆོས་ནི་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། མི་ཉན་པ་དང་། ཉན་དུ་མི་འཇུག་པ་དང་། ཉན་པའི་
སྒྲིབ་པ་དང་། ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉན་དུ་འཇུག་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། ཆེ་འདི་དང་ཆེ་
བྱི་མ་ལ་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཆོས་གཞན་བཞི་སྟེ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་
ཏུ་མི་རྟོག་པ་དང་། རྒྱུན་མེད་པ་དང་། གཏི་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་
པ་སྟེ་བ་དང་། བྱིན་ཅི་ལོག་གོ་དེ་ལ་མི་ཉན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཆེ་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
མི་རྟོག་པ་སྟེ་འོ། །ཉན་དུ་མི་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཆེ་བྱི་མ་ལ་རྒྱུན་མེད་པ་

སྐྱེའོ། །ཉན་པའི་སྤྱིབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཆེ་བྱི་མ་ལ་གཏི་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་པའི་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པ་སྐྱེའོ། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉན་ཏུ་འརྱག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ནི་ཆེ་བྱི་མ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེའོ། །དེ་ལ་མི་ཉན་པ་ནི་ཆོས་ལ་ཞེ་འགས་པ་དང་། གང་
ཟག་ལ་ཞེ་འགས་པ་དང་། དེ་གཉི་ག་ལ་ཞེ་འགས་པས་ཀྱང་མི་ཉན་ཏོ། །ཉན་ཏུ་མི་
འརྱག་པ་ནི་གཞན་པས་ཤེས་པ་ཏ་ཅང་ལྷག་པར་སྒྲོམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་བརྟན་གྱིས་
འཇིགས་པས་ཀྱང་ཉན་ཏུ་མི་འརྱག་གོ། །ཉན་པའི་སྤྱིབ་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་མི་
བཟུགས་པ་བརྟོན་པ་དང་། འགྱོད་པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཉེ་བར་སྦྱབ་པ་དང་།
མི་སྦྱབ་པ་དང་། གསོལ་བ་མི་འདེབས་པ་དང་། སྐབས་མི་འབྲེད་པ་དང་། ཉན་པ་ལ་མི་
བཟུགས་པ་བརྟོན་པ་ལས་ཀྱང་འགྱུར་རོ། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉན་ཏུ་མི་
འརྱག་པ་ནི་རང་གིས་ཉེས་པར་རྟོགས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་དང་། བཤད་པ་ལ་
ལེགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་དང་། བཤད་པ་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།
གཞན་དག་གིས་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་དང་། བཤད་པ་ལ་ཉེ་བར་
རྟོགས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པ་དང་། བཤད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ཀྱང་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་མི་ཉན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཏུ་མི་འརྱག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉན་པའི་
སྤྱིབ་པ་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་གསུམ་ནི་ཤས་ཆེར་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉན་ཏུ་
འརྱག་པ་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ནི་ཤས་ཆེར་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྒྲོམས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་བླ་པ་བརྟོན་པར་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན།

གང་ཟག་བཞི་ལ་གནས་བཞིས་རྒྱུ་པར་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤང་བ་ལོ་རྒྱུས་
དང་། ལྷང་འབོགས་པ་རྒྱུས་དང་། བན་པར་འདོད་པ་རྒྱུས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་
ལྷན་པ་རྒྱུས་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བར་རྒྱུ་པར་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆངས་
པ་མཚུངས་པར་སྒྱུད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ལེགས་པར་གནས་པ་རྒྱུས་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་
བཞིས་རྒྱུ་པར་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་ལོ་ལ་མོས་པར་འདོད་པ་དང་།
སྐྱབ་པར་འདོད་པ་རྒྱུས་དང་། མ་བཟོད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བྱང་བའི་
སྒྱུན་ཡོངས་སུ་སྒྱུན་པས་དེ་ལ་མོས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་རྒྱུ་པར་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཆོས་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་རྒྱུས་ལ་གསང་བའི་གནས་རྒྱུ་པར་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་
པར་སྒྲིངས་པར་བྱེད་པའོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
གཏུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། གཞན་ལ་སྒྱུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
དཀར་པོའི་ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་རྒྱུས་
ཀྱི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་ཉེས་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་སྟེ། ཟང་
ཟེང་གི་ཉེས་པ་དང་། ལྟ་བའི་ཉེས་པ་དང་། སྒྱུན་པའི་ཉེས་པའོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟེང་གི་ཉེས་
པ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལོག་པའི་ཡོངས་སྒྱུད་དང་། འདུ་འཛི་མང་བས་
སོ། །ལྟ་བའི་ཉེས་པ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་
སྒྲིང་བ་དང་། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དམ་པའི་ཆོས་སུ་སྒྱུན་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་
པས་སོ། །སྒྱུན་པའི་ཉེས་པ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དྲང་བའི་དོན་ཀྱི་མདོ་
སྟེ་རྒྱུང་དུ་འབབ་ཞིག་སྒྱུན་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་རྒྱ་ལམ་དུ་མ་གྲགས་ཤིང་
མ་བཟུང་བ་རྒྱུས་སྒྲིང་བས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཆ་

མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡང་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པར་གྱུར་ཅིང་། བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་།
ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་གྲོགས་ཀྱམས་དང་། སྤང་བ་པོ་ཀྱམས་དང་། རེས་སུ་
སྟོན་པ་ཀྱམས་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་བརྗོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་དང་། ཤེས་
པ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཀྱམས་ལ་དགེ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཚུམ་པ་དང་མི་མཐུན་པ་
དང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་མོས་པ་ཀྱམས་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཀྱམས་པར་དག་པ་
དང་མི་མཐུན་པའོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ནི་ཀྱམས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་། བདག་ཉིད་ཆེ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པ་དག་ལ་ཡིད་མི་
ཆེས་པའོ། །བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་མི་བརྗོད་པ་ཡང་ཀྱམས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ལ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་དོ་སྟུང་དུ་ལོག་པར་ཁེངས་ཤིང་། དེས་
སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པས་སེམས་ཅན་གྲོགས་པོ་ཀྱམས་ལ་དེ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་
དང་། སེམས་ཅན་སྤང་བ་པོ་ཀྱམས་ལ་ལྟང་བ་འཆབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་རེས་སུ་
སྟོན་པ་ཀྱམས་ལ་སྤྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྟོག་པ་ཅན་གྱིས་དེ་ལ་ཐོ་འཆོམས་
པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་སོ། །དགེ་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མི་ཚུམ་པ་ནི་ཀྱམས་པ་
གཉིས་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཤེས་པ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཀྱམས་ཀྱི་རྟེན་
པ་དང་། བཀུར་སྟེ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་སོ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་གདུལ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱང་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བསྟོན་
པའི་སྤྱི་བ་པ་བཞི་པོ་དག་སྟེ། ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་ལོག་པར་
འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་གནས་པར་མི་བྱེད་པས་འགྱོད་པ་དང་། རང་གི་

ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་གནས་པའོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་མ་ཞི་བས་
ཐོས་པ་སྦྱར་ལེན་པ་ཡིན་ལོ། །རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ལོག་པར་ནམ་པར་རྟོག་པས་
གདམས་ངག་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་སྒྲིན་ཡོད་ལ་དང་
བས་བྲིན་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྒྱུད་བས་འགྲོད་པ་ཡིན་ལོ། །སེམས་ཅན་དབང་པོ་
དུལ་བས་བྱང་པར་དུ་འབགས་པ་ནམས་དང་། སྒྲོང་བས་བྱང་པར་དུ་འབགས་པ་
བྱང་པར་ཅན་ནམས་ལ་འགྲེན་པར་བྱེད་པས་རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་
གནས་པ་ཡིན་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ལམ་ངན་པར་འགྲོ་
བ་ཡང་བཞི་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་བས་ཁྲུགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནམས་ལ་
སྒྲིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐེག་པ་དམན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་ནམས་ལ་མི་
འཆོམ་པ་སྒྲིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་དམན་པ་འདོད་པ་ནམས་
ལ་མི་མཐུན་པ་སྒྲིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་མི་གནས་པ་ནམས་ལ་ཕྱོགས་གྱི་འདོད་ཆགས་གྱིས་མི་འདྲ་བར་སྒྲིན་པའོ། །དེ་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་གྱི་མཐའ་ལ་
ཉེས་པ་མེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྒྲིན་མེད་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་བས་
སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་མི་གནས་པ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་སྒྲིན་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལ་མི་གྲུས་བས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་འགྲོགས་པ་ལ་བརྟེན་ན་ནམ་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཐེག་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་སྒྲུར་བ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་
དང་། བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། དག་བའི་ཆོས་ནམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྲོམ་པ་

ཡོངས་སུ་ཉམས་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞི་པོ་ཚོས་འཛིན་པ་དང་། དགོན་པ་
པ་དང་། བསོད་ནམས་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། འཁོར་དང་སྨྱོད་པ་དེ་དག་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བའི་བྱ་བ་འདོད་པ་ནི་ཚོས་འཛིན་པ་ཡིན་ཡང་དོན་རྗེ་ལྟ་བ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱ་
འདོད་པ་ནི་དགོན་པ་པ་ཡིན་ཡང་དོན་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་རྗེ་ལྟ་བ་
བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཟང་ཟེང་གི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བའི་
སེམས་དང་ལྷན་པ་ནི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་ཡིན་ཡང་དོན་རྗེ་ལྟ་བ་
བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བསྟེན་བཀྱར་དང་ཡོངས་སུ་སྦྱད་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་དང་ལྷན་
པ་ནི་འཁོར་དང་ཡོངས་སྨྱོད་ཀྱང་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་རྗེ་ལྟ་བ་
བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་དེ་ལས་
བརྒྱུག་པ་སྟེ། སྟོན་བྱ་བར་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་དང་། གཉེན་པོ་བསྟན་པས་གོང་
ནས་གོང་དུ་བསྐྱབས་པས་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་མི་ཉན་པ་
ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཚོས་དང་གང་
ཟག་ལ་མི་གྲུས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ་མི་བྱེད་ན་ཡང་མ་
མོས་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཉན་དུ་མི་འཇུག་
པ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྲས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དང་བའི་བྱ་བ་
འདོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ་མི་བྱེད་ན་ཡང་ལོག་
པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་

ཕྱིར་ཉན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྒྲས་ན། ཅིའི་
ཕྱིར་འདུན་པ་མེད་པའི་མི་ཉན་པ་དང་། མི་འཇིན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་
ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། མི་བྱེད་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། །གང་གི་ཕྱིར་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉན་ཏུ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྒྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཏུ་མི་ལྟ་བ་དང་།
ཐོས་པ་དང་། སྒྲ་བ་སྦྱར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ།
མི་བྱེད་ན་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་མི་འགྲུབ་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རྟོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྐྱོང་བ་ལོ་ནམས་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འགལ་བས་ནམ་པར་མོངས་
པར་བྱེད་པ་བྱན་པ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྒྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལྷི་བའི་
ལྷུང་བས་འཇིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡང་བ་བྱད་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་བརྟན་སྒྲ་བ་
ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དེས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་རབ་ཏུ་
བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་བྱེད་ན་ཡང་ལྷུང་བའི་སྒྲིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པའི་གཞིས་ནམ་པར་མོངས་པར་བྱེད་པ།
བྱན་པ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྒྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་
འཇུག་པ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱ་བྱ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་
དེ་བྱེད་ལ་དེས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་བྱེད་ན་ཡང་
ལྷུང་བའི་སྒྲིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་ཐོས་པ་དང་། སྒྲ་བ་སྦྱར་ནམ་པར་མོངས་པར་བྱེད་པ་བྱན་པ་བརྗེད་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པར་སྒྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ལ་གྲས་པ་མི་སྦྱེད་པ་

དང་། ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་འཆབ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་
ལ། དེས་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་བྱེད་ན་ཡང་ལྷུང་
བའི་སྦྱིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གསང་བའི་
གནས་རྣམས་པར་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་སྒོངས་པར་བྱེད་པ། དེ་ན་པ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
པར་སྦྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འདུན་པ་བསྒྲོག་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དེས་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་
པར་འགྱུར་བ་དང་། མི་བྱེད་ན་ཡང་ལྷུང་བའི་སྦྱིབ་པས་རབ་ཏུ་བརྗེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོར་བ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
གཏུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྦྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་ལ་པན་པར་འདོད་པ་ཅུང་
བ་དང་། མ་ཞུགས་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ཉན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དམན་པ་ཉིད་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དེས་དཀར་པོའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་
རྣམས་ནི་མི་འཐོབ་ལ། བཟུང་བ་དང་ཉན་པ་ལྟོད་པས་ཐོབ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཟང་ཟེང་གི་ཉེས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྦྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་
རྟེན་པས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། ཚུལ་འཆོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་།
ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དེས་མ་ཐོས་པ་
མི་ཉན་པ་དང་། རོན་དང་བྱ་བ་ལ་འཕྱར་གཡེང་མང་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ལྟ་བའི་ཉེས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པར་སྦྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྟོན་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་པ་

ཆེན་པོའི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་
ལ། དེས་ཡང་དག་པའི་སྐྱབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་སྐྱབ་པས་
ཉམས་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟོག་གི་ཕྱིར་སྟོན་པའི་ཉེས་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་འགྱུར་བ་ལེན་པར་སྐྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱུང་དུ་གསོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དེས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པས་
ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་ལོག་
པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟོག་གི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་ལ་
ཤས་ཆེར་མི་གྲུས་པ་མི་མ་སྟན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་
སྐྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལྟངས་ལ་ནམ་པར་མི་འབྱེད་པ་དང་། མི་འཆགས་པ་དང་། འགྲོད་པ་
མི་སེལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་ལ། དམིགས་པ་
ལ་ནམ་པར་གཡེང་བས་ཀྱང་གྲུ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟོག་གི་ཕྱིར་
བདག་ཉིད་རི་ལྟར་གྱུར་པ་བཞིན་མི་བཟོད་པ་མི་མ་སྟན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྐྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་དང་ཡོངས་སྒྱུད་ལ་ལྟ་བ་དང་།
བདེན་པའི་ཆོག་སྟེང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་ལ།
བསྟན་པ་ལས་ནམ་པར་གཡེང་བས་ཀྱང་གྲུ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རྟོག་གི་ཕྱིར་བཙོན་འགྲུས་འདོར་བར་བྱེད་པ་མི་མ་སྟན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་
སྒྱུད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཀུན་ཏུ་སྐྱས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་མི་བཟོད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་
བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་ལ། སྤྱག་བསྐལ་མི་བཟོད་པ་དང་། དགོ་བ་ལས་

ནམ་པར་གཤེད་བས་ཀྱང་གྲུ་གྲུ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་
སྐྱེབ་པ་ནམ་པར་མ་དག་པའི་རྒྱས་མི་མ་ཐུན་པར་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱུན་ཏུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པར་སྤྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་བས་མོས་པ་མེད་
བ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་ཀྱུན་ཏུ་སྦྱོང་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནམ་
པར་གཤེད་བས་ཀྱང་གྲུ་གྲུ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་
པའི་སྐྱེབ་པ་ཐོས་པ་ལྟར་ལེན་པ་གདུལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྲས་ན། ཅིའི་
ཕྱིར་ཐུན་ཀ་དང་། དེ་སྐད་ཤོལ་བ་ལས་ཐར་པའི་པན་ཡོན་དུ་ལྟ་བས་ཉན་པ་ཡང་
ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་
ཡང་སྦྱ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱེབ་པ་གདམས་ངག་ལ་ལོག་
པར་འཛིན་པ་གདུལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོག་མི་བཟོད་
པ་ཉིད་དང་། ལྟར་བ་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། གདམས་ངག་ལ་མི་གྲུས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་
སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དགོན་པ་པ་ལ་ཡང་སྦྱ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱེབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལ་གནས་
པར་མི་བྱེད་པ་འགྲོད་པ་གདུལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་
བསྐྱབ་པ་དག་ལ་ཤས་ཆེར་མི་གྲུས་ལ། དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྦྱོང་བ་
ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཅེ་ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསོད་
ནམས་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པ་ལ་ཡང་སྦྱ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའི་
སྐྱེབ་པ་རང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་གནས་པ། གདུལ་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་
པར་སྤྲས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནམ་པར་དག་པ་

ནམས་ལ་མི་གྲུས་པ་དང་། མི་ལྟ་བ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་ཉན་པ་
དང་། རྗེས་སྤྱི་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱི་བསྟན་ཅེ་
ན། དེས་ཀྱང་དེ་བྱེད་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཁོར་དང་སྦྱོད་པ་ལ་ཡང་སྤྱི་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་དང་། མི་འཆའ་བ་སྟོན་པ་དང་། མི་མཐུན་
པ་སྟོན་པ་དང་། མི་འབྲ་བར་སྟོན་པ་ལམ་ལོག་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྱི་ས་
ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟོན་པས་ཡོངས་སྤྱི་སྦྱོ་ཞིང་། སེམས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་
དང་། སྟོན་པའི་ཐབས་མི་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་མོས་པ་ཉིད་དང་།
ཟང་ཟེང་དང་བཅས་པའི་སེམས་གྲིས་འཁོར་ལ་རྗེས་སྤྱི་བར་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱང་
ཡོངས་སྤྱི་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དག་བྱེད་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སྤྱི་མ་
རྗེས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སྤྱི་མི་འཛིན་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སྤྱི་གཏོང་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྦྱེ་བས་ཀྱང་གཤུལ་བ་
ལ་སྤྱི་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འགྲོགས་པ་ནམ་པ་
བཞི་སྟོང་། དངོས་པོ་ནམ་པ་བཞི་ཡོངས་སྤྱི་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་སྤྱི་ས་ན།
ཅིའི་ཕྱིར་སེར་སྒྲ་དང་། རྩོས་པ་ཉུང་བ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཉན་པ་ཡང་ཡོངས་སྤྱི་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་དག་གིས་ཀྱང་
དེ་དག་བྱེད་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་
འཛིགས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་རྩུང་བ་དང་།
ཆོས་རྣམས་ལ་ཡིད་གཉིས་དང་། རྗེ་ཆོས་ཐ་བས་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱི་ཉམས་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཞི་ལ་དང་བའི་བྱ་བ་འདོད་པ་

དང་། སྤྱ་འདོད་པ་དང་། ཟང་ཟེང་གི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་། བསྟེན་བཀྱར་དང་ཡོངས་
སྤྱ་སྤྱད་པ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པ་དོན་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔར་འཁྱར་བ་ཡིན་པར་སྤྲོས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཁ་
ན་མ་ཐོབ་ཕྱ་རབ་ཅན་དག་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་མོས་པ་
མེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟ་བུ་དང་། འཁོར་བ་དང་སྤྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་དག་ལ་གཅིག་ཏུ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་འདྲུ་འཇི་འདོད་པ་དང་།
ཕྱི་མ་ལ་དབང་ཕྱུག་འདོད་པ་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་འདོད་པ་ཡང་ཡོངས་སྤྱ་བསྟན་ཅེ་ན།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དག་བྱེད་ལ། ཆོས་འཇིན་པ་ཉིད་ནས་འཁོར་དང་སྤྱོད་པའི་བར་
ཀྱིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ལ་སྤྱ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

བམ་པོ་བཞི་བཅུ་གཉིས་ལ། ཡང་དག་པའི་སྤྱབ་པའི་པན་ཡོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
གོང་ནས་གོང་དུ་ནམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ཡང་
དག་པར་ཁྱགས་པ་ལ་བསོད་ནམས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པ་དང་། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིབ་པ་ནམ་པར་དག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོར་བ་དང་། བསོད་ནམས་དཔའ་ཀྱི་མེད་པ་སྤྱེ་
བའོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སོགས་པར་འགྱུར་པའི་ཆོས་ནི་བཞི་སྟེ།
ཡང་དག་པའི་བསྤྱབ་པ་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཛོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་བྱེད་པ་
དང་། ཐོས་པ་ནམ་པར་དག་པ་དང་། བསམ་པ་ནམ་པར་དག་པ་དང་། བསྟོམ་པ་ནམ་
པར་དག་པའོ། །སྤྱིབ་པ་ནམ་པར་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཆོས་ནི་བཞི་སྟེ། ཐེག་པ་ལས་

ནམ་པར་མི་གཡོ་བ་དང་། རང་གིས་གཞན་དག་ལ་མི་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སློང་བ་
ཉིད་དང་། འོག་པར་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སློང་བ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་སྦྱབ་པ་
ཡོངས་སུ་མི་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སློང་བ་ཉིད་དོ། །སློབ་མས་ཅད་ནས་དཀར་
པོའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྲུར་བའི་ཆོས་བཞི་སྟེ། བསྟོམ་པ་ནི་བསྟོམ་པའི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བའི་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ནི་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་དང་། ཉན་པ་དང་།
སེམས་པས་མི་ངོམས་པ་ཉིད་ནི་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འགྲུར་བའི་ཆོས་བཞི་སྟེ་སེམས་ཅན་ནམས་གནས་བཞི་
ལས་ནམ་པར་སློང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སོམ་ཉི་དང་ཡིད་གཉིས་དང་། ཐེ་ཆོས་ལས་ནམ་
པར་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་། རན་སོང་རན་འགོ་འོག་པར་ལྷུང་བ་ལས་ནམ་པར་སློང་
བར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལ་མོས་པ་ལས་ནམ་པར་སློང་བར་བྱེད་པ་དང་།
བསྟན་པ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་པའི་སེམས་ལས་ནམ་པར་སློང་
བར་བྱེད་པ་བཤོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པའི་སྦྱབ་པ་ལ་ཁྱུགས་པ་རི་ལྟར་
བྱུར་ན། བན་ཡོན་དེ་དག་ཐོབ་ཅེ་ན། ཆོས་སློབ་པ་དང་། སྟོམས་པར་སློབ་པ་དང་།
དགེ་བ་སློབ་པ་དང་། ཆོས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ནའོ། །རི་ལྟར་ན་ཆོས་སློབ་པ་ཡིན། དེ་
ལ་ནམ་པ་ནི་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ལས་མ་འདས་པར་སློབ་དེ།
དེའི་ཕྱིར་ཆོས་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ནམ་པ་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་
གཞོང་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིག་པ་བྱེད་པ་ནམས་ལ་དགེ་བ་ལ་གཞུག་པ་དང་པན་
གདགས་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་བ་ཅེ་བ་ཉིད་དང་། རིགས་ལ་གནས་པ་རྒྱུན་

མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོན་པ་ཉིད་དང་། ས་རྩོམ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པ་རྣམས་ལ་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་དང་
རབ་ཏུ་འདུད་པས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། མི་མ་ཐུན་པར་གླུར་པ་སྤྱི་གསལ་ཅན་
རྣམས་ལ་བསྟན་པ་ལས་རྣམས་པར་མི་གཡོ་བ་ཉིད་དོ། །རྗེ་ལྷ་རྟ་སྟོམས་པར་སྒྲིབ་པ་
ཡིན། དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོམས་པར་
ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་དེ་དེའི་ཕྱིར་སྟོམས་པར་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱན་དུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པར་བྱམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དུས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་
དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བྱམས་པས་མཉམ་པར་སོ་སོར་ཀུན་དགའ་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། འདུ་འཇི་འེ་གཏམ་སྤངས་ཏེ་དགའ་བའི་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཁྱར་
སྤངས་པ་ཉམས་སུ་ལོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། མཉམ་པར་ཁྱར་མ་སྤངས་པ་ལེན་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། མཉམ་པར་སྤྲུག་བསྤུལ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
དང་། མཉམ་པར་གདུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ཉིད་དང་།
མཉམ་པར་པན་ཚུན་ཆོག་ཡང་དག་པར་བཟོད་པའི་ཆོག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་།
མཉམ་པར་དགའ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་བཞིན་དོ། །རྗེ་ལྷ་རྟ་
ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་བ་སྒྲིབ་པ་ཡིན། དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། རང་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་
པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དགའ་བ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དགའ་བ་སྒྲིབ་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་གནས་པའི་སྤྱིན་པ་ཉིད་དང་། མི་

གནས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། སྦྱང་བཅེ་བའི་བཟོད་པ་ཉིད་དང་། ཉི་ཆེ་བ་མ་ཡིན་
པའི་བཟོན་འགྲུས་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཉིད་
དང་། ལྷ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ཉིད་དོ། །རྗེ་ལྷ་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཡིན། དེ་ལ་
རྒྱུ་པ་ནི་དུ་ཡོད་ཅེན། ཀྱང་ཚུབ་པ་ལྷུར་མི་ལེན་པ་དང་། ཁ་ཉོན་ལྷུར་མི་ལེན་པ་དང་།
འཆད་པ་ལྷུར་མི་ལེན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་ལྷུར་མི་ལེན་པར་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་
གནས་སྒྲོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཚོམ་ཞིང་། ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་
ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གདམས་ངག་སྟོན་
པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་པར་
མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་གདམས་ངག་ལེན་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུས་དབེན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
དབེན་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་རྒྱ་དབེན་པ་ན་སེམས་ཅན་བཟོན་པ་བཏང་བ་
རྒྱུ་པར་དང་། མི་འགྲོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱུ་པར་དང་འགྲོགས་པ་ཉིད་དང་། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་པར་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་
པོ་དང་མཐུ་བསྒྲོམ་པའི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་
ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་ཞིང་རྒྱུ་
པར་སྦྱོར་བ་ཉིད་དང་། ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་དག་པའི་ཉེས་པ་བཞི་སྤངས་ཏེ་ཆོགས་

ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ཉིད་དེ། གཞོད་པ་མི་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་དང་། མ་ངེས་པར་སྟོན་ཅིང་
འདོམས་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཇི་སྐད་སྒྲས་པ་དེ་བཞིན་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཟང་
ཟིང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉེས་པ་ས་ཏེ། རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། སྤྲ་མ་རྣམ་
པ་བརྒྱད་པོ་དག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དད་པ་
སྐྱེད་པའི་དཔེ་དག་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། ཐོག་མ་དང་། བར་དང་། ཐ་མ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་
ཙུ་བ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་།
ལན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་མ་གཏུགས་པའི་ཕྱིར་ས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཐ་མལ་པར་གནས་པའི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་
རང་གི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཉེ་བར་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ཙུ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་
དགའ་བས་མངོན་པར་རྒྱན་པར་བྱེད་པས་ཆུ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་
ལྟར་ཆུའི་ལོ་ཏོག་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པར་བྱེད་པ་དང་མི་མ་སྤུན་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ཏེ། དགེ་བའི་ཙུ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་
རྣམས་ལ། ཀུན་ཏུ་སྐྱོ་ཞིང་ཀུན་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་མེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་བསྐྱབས་པ་དང་མི་མ་སྤུན་པ་ལྟར་
དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ཙུ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་
རེག་པར་བྱ་བ་ཉིད་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་རྣམ་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་
གདམས་ངག་ཉེ་བར་སྐྱབ་པས་རྒྱང་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་རྒྱང་

མངོན་པར་བསྐྱབས་ནས་ཉེ་བར་སྒྱོར་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དཀར་པོའི་ཆོས་མངོན་པར་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཡང་ཀྱི་ངོ་ཁོན་ལ་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱི། མར་ཀྱི་ངོ་ལ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ནག་པོ་དང་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་མ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་ཉེ་མ་གཟའ་སྒྲ་གཅན་ཀྱིས་འཛིགས་པས་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་གཟའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཛིགས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་སེང་གེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་སེང་གེ་ཁལ་ཆེན་པོས་སྤྱིད་ལུག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་ཀྱི་ཁྱར་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ཆེ་དུལ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་སྤང་པོ་ཆེ་རྟེན་པ་དང་། མ་རྟེན་པ་དང་། ཆིག་འཇམ་པ་དང་། མི་འཇམ་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཀྱི་སྒྱོད་པ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དག་གིས་གོས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དག་གིས་མི་གོས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་བསྐྱོད་བྱ་ལས་བཅད་ན་མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་སྤྱིད་པས་ཡང་འཁོར་བར་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་རྩ་བ་མ་ཉམས་པའི་ཤིང་ལྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་ཤིང་ལྟོན་པ་ཐ་མར་རྩ་བ་རབ་ཏུ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་

ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛིན་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོར་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་ཕྱིར་ཆུང་ཆུང་མཆོར་བབ་པ་ལྟ་བུ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རིམ་ཆུང་ཆུང་མཆོར་བབ་ན་ཆུ་མཆོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛིན་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་གིས་རྣམ་པར་རྩེ་བའི་ཕྱིར་རི་རབ་
ལ་གནས་པའི་ལྟ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རིམ་རི་རབ་ལ་གནས་པའི་ལྟ་
རྣམས་རང་གི་བྱ་བ་ལ་བག་མེད་པར་དགའ་བ་མང་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་སྦྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་སློན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་
རིམ་སློན་པོས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་རྒྱལ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སྐྱེ་དགུ་
སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་ལྟ་བར་སྐྱེ་དགུ་
སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ལོ་
ཏོག་བསྐྱབ་པ་ལ་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་འཛིན་གཏན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་
ལོས་སྦྱར་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རིམ་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དག་དང་ཆེ་མེད་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
འཛིན་རྣམ་པར་ཐོལ་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཁོར་བུ་རིན་
པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རིམ་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཀླུ་པཎ་དང་ཤིན་ཏུ་
མི་མཉམ་པ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛིན་ཟག་པ་མེད་པའི་

དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས་བྱ་བ་མཉམ་ཞིང་བདེ་བའི་ཡོངས་སྒྱུད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་
འདེས་པའི་ཆལ་དུ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་འདེས་པའི་
ཆལ་དུ་ཞུགས་པའི་ལྟ་ནམས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྤེལ་ནས་ཕྱི་མ་ལ་ལོག་པར་
ལྟར་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ཉོན་མོངས་
པ་བཙུང་པས་ལོག་པར་མི་ལྟར་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་དུག་བཙུང་པ་ལྟ་བུ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་རི་ལྟར་དུག་བཙུང་པ་བཙོད་པ་མི་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི།
གང་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་འདི་རང་གི་ཉོན་མོངས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་
ཉོན་མོངས་པ་གོང་བྱེད་ཆེན་པོའི་ལྡན་ལྡན་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་འདི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་དཔེ་འཛིན་ཆེན་ན་གྲགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་
དག་པས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ཡོན་ཏན་དཔེ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ཡོན་ཏན་དཔེ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་འཕྲུབ་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ཆོས་ལ་གནས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྤེ་གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། བྱང་པའི་དོན་
བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས། དེ་ལ་ལྟག་པར་བྱ་བ་བྱས་ཤིང་
དགེ་བའི་ཅ་བ་བྱས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྤེ་ཟབ་མོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་དང་
ལྡན་པ། གུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། དེས་པའི་དོན་བསྟན་
པར་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པ་ན་ཚུལ་བཞིན་ལ་བཙོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་བཞིན་

ལ་བཙུག་པ་དང་དབུ་མའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་དེ་ནི་དབུ་མའི་
ལམ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་
ལ་བདག་མེད་པ་དང་། སྟོང་འདོགས་པའི་མཐའ་དང་། སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་དང་།
ཆོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་ཉིད་
དང་། ད་ལྟར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཉོན་ཡོངས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གིས་ཡོངས་སུ་
མ་གཏུགས་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་གཉིས་ལ་མོས་པའི་བྱེད་པར་དང་། བདག་
མེད་པ་སྤྲེལ་ཤོས་བྱི་མའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་
ཉིད་ཀྱི་མཐུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །རྗེ་ལྟར་གང་ཟག་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་ཅེ་ན།
རྣམ་པ་གཅིག་གིས་མི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་
ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་གསུམ་སོ་སེམས་ཅན་གྱི་དངོས་སོ་དང་། དེའི་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་
དངོས་སོ་དང་། དེའི་ཡོངས་སྟོང་གྱི་དངོས་སོ་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་ཏུ་བརྟགས་
པའི་བདག་ནང་དང་བྱི་རོལ་དང་གཉི་ག་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལོ། །རྗེ་ལྟར་གང་
ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་དམིགས་པ་ཡོངས་
སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་གསུམ་སོ་རྟོན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པས་བྱིས་པས་ཀྱན་བརྟགས་
པའི་བདག་དང་མཆོན་ཉིད་མི་འབྲ་བ་དམིགས་པ་ལོ། །རྗེ་ལྟར་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་
པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་མི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ། དེ་
ལ་མི་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་གསུམ་སོ་མི་རྟག་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་

ལ་གྱིས་པས་ཀྱན་བརྟགས་པ་ཐ་སྙད་ལས་བྱང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་ནང་དང་གྱི་རོལ་དང་
གཉི་ག་མ་གཏོགས་པར་མི་དམིགས་པའོ། །རྩི་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པ་སྟོས་པར་བྱེད་
ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་
པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འབགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུད་ལུལ་དེ་དག་ཉིད་
ཀྱི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང་མཐུན་པ། གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བྱུག་གིས་གྱིས་པས་ཀྱན་བརྟགས་པ་ཐ་སྙད་
ལས་བྱང་བའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་མི་འབྲ་བ་དམིགས་ཏེ། རྣམ་པ་བྱུག་གང་ཞེ་ན།
བདག་གིས་བརྟག་པར་མི་རུས་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྒྱུད་ལུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། མཚན་མ་ཐམས་
ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྱུད་ལུལ་ལས་ཡང་དག་
པར་འདས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱུད་ལུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའོ། །རྩི་
ལྟར་སྟོ་འདོགས་པའི་མཐའ་སྟོས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་
འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དུ་སྟོ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་
ལས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོ་འདོགས་པ་གང་ཞེ་ན། བོང་ནས་བོང་དུ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
དེ། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་པར་འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། མི་རྟག་པར་འཛིན་
པས་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། རྟག་པར་འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་
འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། མི་རྟག་པར་འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་མེད་པར་འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། བདག་མེད་པར་འཛིན་པས་སྟོ་
འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་སེམས་སུ་འཛིན་པས་སྟོ་འདོགས་པ་དང་།

བདག་ཏུ་འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སུ་
འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་དང་། དེ་ཡང་སེམས་མེད་པ་དང་ཚོལ་བ་པའོ། །ཚོལ་བ་པ་
ཡང་དེས་ཀྱན་བརྟགས་པའི་གནས་དང་། དེས་ཀྱན་བརྟགས་པ་དང་། མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་སྟེ། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཉེས་
པ་ལྔ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉེས་པ་དང་། སློས་པའི་ཉེས་པ་དང་།
ཉེས་པར་སློང་པའི་ཀྱན་ནས་སློང་བའི་ཉེས་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་ཉེས་པ་དང་།
མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱི་ཉེས་པ་དང་ངོ་། །དེའི་གཉེན་པོ་རྣམས་པར་བྱང་བ་དག་ལ་ཡང་དག་
པའི་སེམས་སུ་འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དག་པ་ལ་སོགས་པར་
འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་ནས་རྣམས་པར་བྱང་བའི་བར་དུ་འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་
དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སུ་འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
མི་དག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་ནས། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
བར་དུ་འཛིན་པས་སློང་འདོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སློང་འདོགས་པ་བརྒྱད་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སློང་འདོགས་པ་དེ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་
ཡང་མི་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་ཡང་མི་འཇུག་བསྟགས་པ་
རྫོང་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སློང་འདོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སློང་འདོགས་
པའི་གནས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱིས་པས་ཀྱན་བརྟགས་པ་ཐ་སྙད་
ལས་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སློང་འདོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སློང་འདོགས་པའོ། །རི་ལྷར་སྐྱར་
པ་འདེབས་པའི་མཐའ་སློས་པར་བྱེད་ཅི་ན། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་
སྐྱར་པ་འདེབས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་པ་

འདེབས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོག་པར་ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་མོས་པ་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡིན་ལོ། །རྩི་ལྟར་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྒྲོས་པར་བྱེད་ཅེན། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་། བཞི་པ་སྟེ། བའི་དངོས་པོ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་གཉེན་
པོ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སུ་རྣམ་པར་གནས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མི་
དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་བྱེ་བྲག་མི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་།
དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཤེས་པ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟར་བ་བཞིན་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པ་ཡོངས་
སུ་བསྟན་པས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པས་ཀྱུན་
བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་མི་དམིགས་
པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཉིད་ལ་སྟེ། བ་དང་འགག་པ་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པ་
གཉིས་སུ་མེད་པས་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟར་བ་
བཞིན་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དེའི་མཆོད་མ་ཡིད་ལ་མི་
བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་མི་སྣང་བའི་སྒྱུར་བས་སོ་སོ་རང་རིག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཤེས་
པ་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩི་ལྟར་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོར་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བ་སྒྲོས་པར་བྱེད་ཅེན། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ།
གཉེན་པོ་ཐོབ་པས་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་མི་སྟོང་བ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་གཉེན་པོ་དང་མི་
མཐུན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའོ། །སྟོན་པ་མེད་པ་
ནི་སྲིད་པར་སྟོན་པའའོ། །མཆོད་མ་མེད་པ་ནི་མཆོད་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡང་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་

བྱེད་པའི་ལས་གཉེན་པོ་དང་། སྤྱི་བའི་རྒྱན་དང་། སྐད་ཅིག་སྤྱི་བའི་རྒྱན་གྱི་གཉེན་པོ་
ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་སྤྲ་བ་ལས་འདས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱུ་བ་
སེམས་དཔའི་གཉེན་པོ་དེས་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མི་སྤོངས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་བ་ཅེ་བ་ལས་བརྟན་ཏེ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་དེ་ལྟར་ཞུགས་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱུག་བསྐལ་དག་གིས་
ཡོངས་སུ་མ་གཏུགས་པ་ཉིད་སྟོས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་མ་སྤངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལས་
ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལ་
བདག་མེད་པའི་སྤྱོར་བས་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བའོ། །རྗེ་ལྟར་བྱེ་
བྱག་སྟོས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྟ་བའི་བྱེ་བྱག་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་
ཉིད་བྱེད་ཆེས་དམན་པའི་བྱེ་བྱག་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྤོང་བ་ལ་རྣམ་པར་
འབྲུལ་པའི་བྱེ་བྱག་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་འབྲུལ་པའི་བྱེ་བྱག་
ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ལྟ་བའི་བྱེ་བྱག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ལ་བདག་
མེད་པ་ལ་གནས་པ་ནི་སྤྲ་བ་ལས་འདས་པ་ལ་བྱི་མར་བདག་ཉིད་ཆད་པར་མཛོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཟུང་བ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་བྱིར་དང་།
འཛིན་པ་གཏན་དུ་ཐ་སྟོད་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བརྟགས་པའི་བྱིར་ཤེས་བྱ་ཤིན་ཏུ་མ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་

བདག་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤོང་བ་
ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁོར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པོ། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་
ཁྱད་ཆེས་དམན་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་གནས་པ་
ནི་རྒྱ་གཉིས་སོ་སྟུག་བསྐྱལ་བར་གནས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
ཉམས་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་རྣམ་པར་མ་ཐར་བའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
དང་ལྷན་པ་བས་ཀྱང་ཆེས་དམན་པ་བས་དམན་པ་ཡིན་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྤོང་བ་ལ་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
མངོན་པར་ཞེན་པས་སྒྲག་ཅིང་། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་ཆད་པ་
ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཁོར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་
རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་གནས་པ་
དེ་ལྟར་སྤོང་བ་ལ་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ནི་རང་གི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་
རྣམས་ལ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་སོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྱུང་གྱི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་འཁོར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའོ། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཉིད་སྟོས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། འཛིན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་འཛིན་པ་ལ་སོ་
སོར་རྟོག་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་
ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་དེས་ཀྱན་བརྟགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དང་། མཆོན་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་བཏང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་

གང་ཡིན་པའོ། དེ་ལ་དེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རབ་རྒྱུགས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དག་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་རྒྱས་སོ་སོ་རང་རིག་པ་དང་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་ངེས་པ་སྦྱེས་
པ་གང་ཡིན་པའོ། རི་ལྟ་བུ་མཐར་ཐུག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་
གཅིག་གིས་ཆོས་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཐོང་བ་
ལས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་མཐོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་པ་མཆན་ཉིད་འབྲ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་
པ་དང་། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མངོན་པར་
ཞེན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། རི་ལྟ་བུ་སྟོང་པ་
ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་སྟོས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་
སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་
སྟོང་བ་དེ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱེས་པས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བྱུང་བའི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་བྱེད་པའོ། ཉན་ཐོས་ནི་དུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐབ་པ་
དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ནི་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་ནི་རྣམ་པ་
བཞིའོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐབ་པ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་
པ་བརྟུགས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། སྦྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་
ཀྱི་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཚུབ་རྒྱ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། ཞི་བའི་བསྟོན་པ་
གཅིག་པའི་ཉན་ཐོས་སོ། དེ་ལ་སྦྱལ་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའས་སེམས་
ཅན་རྣམས་གདུལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱལ་པ་གང་ཡིན་པའོ། དེ་ལ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་ཀྱི་

ཉན་ཐོས་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་
ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་ས་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྟོང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་
བའི་རིགས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་
རྒྱད་ཅན་དུ་གྱུར་པས། དེ་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་ཅིང་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་སྐྱེལ་བར་མཛད་འཇུག་པར་
མཛད་ཅིང་ཐབས་ཉེ་བར་སྟོན་པར་ཡང་མཛད་དེ། དེ་རྒྱ་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་
སྐྱབ་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། ཞི་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་
རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་པོ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཞི་བའི་བསྐྱེད་པ་གཅིག་པའི་ཉན་ཐོས་
ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྟོང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་མི་སྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱིས་འཛིགས་པའི་ཕྱིར་
ཁྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐྱེལ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོའི་བྱ་གནས་མཚུངས་པར་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱལ་པོའི་བདེ་བའི་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱིས་
མཚུངས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་གཉིས་ཤིག་ཡོད་པ་ལས། དེ་ལ་གཅིག་ནི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་
བ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་། བཟེད་གནས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་

ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཡན་ལག་དེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པར་ཟད་ཀྱི། རྒྱལ་པོའི་བདེ་བའི་
མོངས་སྒྲིང་གིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་
དབྱིངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཞི་བའི་བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་བསམ་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་
ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཤེས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
དང་། རིགས་དང་། གཤུང་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་དང་། སྒྲིར་བ་དང་། མ་སྤྱད་དང་།
སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲིན་གནས་ཀྱི་འོས་ཉིད་དང་། བྱད་པར་ཅན་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་
པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། འབྱུང་བའི་རྟེན་ལས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། ཉན་ཐོས་
ནི་འདུ་བྱེད་དང་ཉན་ཐོངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་
གཅིག་ཏུ་ཞི་བར་གནས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཞི་བ་
ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ནོ། ཉན་ཐོས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་
འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཆུང་དུ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་དག་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་
དཀར་པོའི་ཆོས་ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ཉན་ཐོས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཤེས་
པས་བདག་ཉིད་ཉན་ཐོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསོག་དང་གསོབ་ཏུ་བྱེད་པར་ཟད་ཀྱི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཕྱོགས་བཞིའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། ཉན་ཐོས་ནི་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ཆོས་མཆོག་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲས་སུ་མི་འགྱུར་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་།
སེམས་ཅན་དང་། ཆོས་ངན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་

བྱུང་ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱུང་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ནི་བཙུན་འབྲུག་
བརྩམས་ཤིང་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། །སེམས་ལེགས་པར་མཉམ་པར་གཞག་
ཡང་སངས་རྒྱལ་གྱི་རིགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་གཟུང་གི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དབང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཛད་པ་བྱེད་མི་རུས་པ་
ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཡང་
རུས་སོ། །ཉན་ཐོས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་
དང་པོ་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལྟར་ལྟ་དང་མི་རྣམས་གྱིས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་
བསྟོད་པར་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ནི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་མ་ཐུ་དང་ཤེས་པ་དག་གིས་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ནི་
ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ནི་བར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྲུལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ཡིན་ཡང་
སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་ནི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་
ཐོས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ཟད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྲུང་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྟ་དང་བཅས་པའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྲིན་གནས་གྱི་འོས་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ནི་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་དུས་ཉག་ཏུ་ཉན་ཐོས་པས་

ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་བས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལས་དེ་དག་ཡང་དག་
པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱ་གཉིས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་བརྟེན་པ་དང་། རི་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་མཛད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་སྤྱུབ་པ་ལོ་དང་གཡོས་མཁན་
ལ་ངོ་མཆར་གྱི་སྒོ་འབྱུང་བ་ལྟར། ཟ་བ་ལོ་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་
རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ནི་གཅིག་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་
ཐྱངས་ཏེ་གནས་ཤིང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་ཡོངས་སུ་གཟུང་ཡང་། བྱང་
ཚུབ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་ཀྱང་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བརྟེན་
ནས་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། ཉན་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ཤེས་པ་དག་གིས་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ཚྲོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁམས་འཕྲོ་ཡང་རུང་། དུལ་གཞན་དུ་འཕྲོ་ཡང་རུང་། སྟེ་བ་
གཞན་དུ་འཕྲོ་ཡང་རུང་། གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་
འབྱུང་པོའི་གདོན་གྱིས་བརྒྱུམས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་
ལམ་རྣམས་པར་དག་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པས་གསོ་བར་བྱེད་པ་ན་སྒྲན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་

ནོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་སེལ་བའི་
གཉེན་པོ་དང་། འབྲིང་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་རགས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་།
གཏི་མུག་སྤྱད་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དང་། དེའི་
གནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དང་། ཡང་སྤིད་པར་
སློན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་བསྟུས་པ་དང་། རེ་རེ་དག་གིས་
ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །གུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་གང་ཞེ་ན། རང་རང་གི་གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་པས་གུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་
མུག་གིས་གུན་ནས་དགྲིས་པའི་གནས་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དམིགས་པ་ལ་ཡང་དག་
པར་གཏད་པས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་བྱུང་
ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ན། དེ་རྣམ་པར་
གཞོན་པར་བྱེད་ཅིང་། བསྐྱོམ་པ་དེས་བདག་ཉིད་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་ཡང་མི་བྱེད་པར་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏད་དེ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱེད་
དོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་གནས་པ་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེ་རབ་ཏུ་བསྐྱུང་བས་ལུས་ལ་
རིལ་པོར་འཛིན་པ་གང་གིས་གུན་ནས་དགྲིས་པ་འབྲིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་རྣམ་
པར་གཞོན་པར་འགྱུར་དོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ། གཉེན་པོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱེད་
དོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་གུན་ཏུ་མོངས་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་

བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་
རྣམ་པར་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ངན་པ་དང་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
ཏེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རགས་པ་དང་འབྲིང་སེལ་བ་
དང་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཞེན། དེ་ལྟར་འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ལྷག་གིས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམ་པར་མནན་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བྱ་མའི་གཉེན་པོར་གྱུར་
པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེན། རྣམ་པར་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་དེ་ལ་
གནས་གསུམ་ལ་མཁས་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། གང་
ཐག་ལ་བདག་མེད་པར་མོས་པ་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་མོས་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པ་རྣམ་
པ་བཞིའོ། །སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་མི་
ཤེས་པའི་གཉེན་པོས་ལུང་ཚོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ལ་སོ་
སོར་རྟོག་ཅིང་འབད་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྒྲིག་ན་གཡོ་བ་མེད་པ་
ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་གྱི་སྐད་ཅིག་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སེམས་ཀྱི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱ་མ་བཞེན་དུ་བླ་སྤྲུལ་ལས་བྱུང་

བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པ་དང་། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་དེ་བཞིན་
ཉིད་མི་དམིགས་པ་དང་། འབགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཤེས་པ་མི་
དམིགས་པས་སོ། །སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འབྲུབ་པ་དང་། འཇུག་པ་དང་། རྒྱ་བས་ཏེ། འགྲོ་བ་
རྣམས་སུ་ལུས་སྒྲ་ཆོགས་འབྲུབ་པ་ལས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་འབྲུབ་པ་རང་གི་སྐད་ཅིག་གི་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། དམིགས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་དཀའ་བར་འཇུག་པ་དང་། སྟེང་པའི་བག་ཆགས་པས་དབང་
བསྐྱར་བས་འཇུག་པ་ལས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་རྒྱ་
བ་དང་རི་ལྟར་རྒྱ་བ་ལས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་མི་
དགེ་བ་ལ། རེས་འགའ་ནི་དགེ་བ་ལ། རེས་འགའ་ནི་ཡུལ་ལ། རེས་འགའ་ནི་ལས་
མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ལོ། །རེས་འགའ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ལ་རྒྱ་བ་ན་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་རེས་པར་མི་གནས་པ་
དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་གྱུར་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ནས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
ལྟ་བུའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དབང་བྱུག་ཐོབ་ཅིང་རྒྱ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་སྤངས་
ཏེ་སྤུག་བསྐལ་ཀུན་ཏུ་སྟེང་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་མ་ཡིན་
ཀྱི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཡིན་པ་དང་དེ་དག་གིས་བདག་ཉིད་ལ་སྤུག་བསྐལ་ཉེ་བར་
བསྐྱབ་པ་དག་གིས་རྣམ་པར་མི་ངོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བ་རྣམས་ལ་རེས་པར་

སྐྱར་བ་ན་དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐབས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་དགེ་བ་ཡང་
དག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྱོར་པ་དང་། སྤྱད་
པ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་བ་དག་གིས་བཙོམ་པར་འགྱུར་བ་དང་།
བག་མེད་པའི་དབང་དུ་སོང་ཞིང་དགེ་བའི་རྩ་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར།
གཏན་དུ་ཕན་པ་འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་སོ་སོར་ཉེས་པར་
རྣམས་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དོན་དེ་ཀུན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དཔེ་དངོས་པོ་དག་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམས་པར་
བྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མི་རྟོགས་པ་དང་
རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རིགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་ཉེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བཙོན་པས་ནི་སེམས་རྣམས་
པར་དག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱང་མི་རྟོགས་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཙོན་པར་བྱེད་
པས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཉེ། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ལས་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ནི་མི་མཐོང་
ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་ན་མཐོང་ངོ་། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་དེ་ནི་རྣམས་པ་དགུས་བཟླ་བར་བྱ་སྟེ། དུས་རྣམས་སུ་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་། རི་ལྟར་
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐ་སྙད་ལས་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་
སུ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། སྟེ་བ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། སྟེ་བའི་
རྒྱལ་འོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཕྱི་མར་སྟེ་བ་ལས་

ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། འཆི་འཁོ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། སྐད་
ཅིག་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། འགྲོ་བ་
འགྱུར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། ལས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
འདུ་བྱེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་
མི་སྒྲོབ་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་དངོས་སོ་ལྔ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་།
བྱ་བ་མེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། བྱ་བའི་སྒྱུར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་པ་དང་། བྱ་བའི་སྒྱུར་བ་མེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། བྱ་བ་མེད་
པའི་སྒྱུར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའོ། །ཆེ་བྱི་མ་ལ་དངོས་སོ་བྲག་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆེ་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྲིད་པ་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀུན་
ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། དེ་འདུ་བྱེད་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་འབྲས་བུ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྱོར་བ་དང་རྒྱད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། དེའི་གནས་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་སྒྲོས་པ་དང་རྗེས་སུ་
སྒྱུར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། དེའི་གནས་ལུས་སྣ་ཆོག་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་པའོ། །རིགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ཡང་གནས་སྐབས་བཞིར་རྣམ་པ་
དབྱེར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། རྣམ་པར་དག་པའི་
གནས་སྐབས་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་
གནས་སྐབས་སོ། །རྣམ་པར་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་ནི་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་ལ་

ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་
གནས་སྐབས་ནི་རོ་གཅིག་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་དང་། ཉོན་
མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་ཞིང་བྱི་མ་མེད་པ་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་
ལྟ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་མི་མ་ཐུན་པར་ལྟ་བའི་
རྣམ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་གནས་སྐབས་
ནི་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པའི་བདེ་བ་དང་། འགྱུར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ག་ལི་ལ་སོགས་
པའི་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གནས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་འགྱུར་བའོ། །

བམ་པོ་བཞི་བཅུ་གསུམ་པ་སྟེ་ཐ་མའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གདམས་རག་
ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་བརྒྱབ་སེམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་མི་བདེ་བ་
འདུལ་བས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྦྱོབ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་
དང་། ཚོས་ལ་བདག་མེད་པས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་ལ་
ལྟར་བ་ཀུན་ནས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་བརྒྱབ་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རི་ལྟར་སེལ་
བར་མི་བྱེད་པ་དང་། རི་ལྟར་མ་བསྐྱལ་བ་དང་། རི་ལྟར་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རི་
ལྟར་བསྐྱལ་བའི་རྣམ་པ་དེ་བཞིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཞེན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཀུན་ནས་བསྦྱོངས་པའི་བརྒྱབ་སེམས་དང་། འཇིག་ཚོགས་

ལ་ལྟ་བ་དང་། གཞོད་སེམས་ལ་གལ་ཏེ་ཡུལ་ལས་སམ། གཞན་ལས་བྱུང་བར་
སེམས་ན། དེ་ནི་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱིས་སམ། གཞན་ལ་
གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སྒྱུར་བས་འཕྲོགས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མ་བསལ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཅིག་ལ་བསལ་ན་གཅིག་ཀྱང་མ་བསལ་བར་བལྟ་བར་བྱ་ལ། གཅིག་བསལ་ན་
གཅིག་ཀྱང་བསལ་བར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། མ་བསལ་བས་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་
ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་
སྒྲོམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་གཤམ་ནི་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་
པར་གཡེང་བའི་འབྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་ལས་བརྒྱམས་ནས་
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྩོན་པའི་གཤམ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ལ་
བདག་མེད་པ་ལས་བརྒྱམས་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྩོན་པའི་གཤམ་ནི་རོ་བོ་
ཉིད་དང་བྲེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཆིང་བ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་བརྒྱད་དང་
བསྐྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དོན་མེད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཞེན་
པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་ལས་འཆིང་བ་དང་། འཆིང་བ་ལས་བར་ཆད་དང་། བར་
ཆད་ལས་རྗི་མ་དང་། རྗི་མ་ལས་ཐོག་ཐོག་དང་། ཐོག་ཐོག་ལས་མ་དང་། མ་ལས་
ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་གསོ་དཀའ་
བ་འབྱུང་བའོ། །བསྐྱབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་བརྒྱད་ནི་དེ་དག་ལས་བརྒྱུད་
པ་ཁོ་ན་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་པའི་དགེ་སྦྱོང་གང་ཞེ་ན། དེ་
དག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་མི་ལྟ་ཞིང་ཆ་ལུགས་

དང་རྟགས་མ་ཐུན་པ། ཆོ་ག་དང་། འཆོ་བ་དང་། ཡོངས་སྒྲིབ་དང་། བཅོམ་པ་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་བ་དང་། བསམ་པ་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་ཡོངས་སུ་
གཞོལ་བ་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རྟགས་མ་ཐུན་པ། ལྷག་པའི་སེམས་དང་
རྟགས་མ་ཐུན་པ། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་དང་རྟགས་མ་ཐུན་པ་ལ། དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་
བསམ་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་ལ་ཡོངས་སུ་གཞོལ་བ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་
དང་མ་ཐུན། ལྷག་མཐོང་གི་ཡན་ལག་དང་མ་ཐུན། དེ་གཉི་ག་བསྐྱེལ་པའི་ཡན་ལག་
དང་མ་ཐུན། དེ་གཉི་གའི་ཆོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་ཐུན། དེ་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་
དང་མི་མ་ཐུན་པའོ། །ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གང་ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་
བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོར་བ་དང་། བསམ་པ་དང་། རྟགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་
པར་འགོ་བས་སོ། །ཆེ་འདི་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བའི་སྒྲོར་བ་དང་། ཆེ་རབས་སྐྱེ་མ་ལ་རྒྱད་
ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོར་བས་ནི་སྒྲོར་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་མོས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་གང་ཐོབ་པར་བྱ་
བ་དང་། གང་གིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། སྐྱ་
ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བས་ནི་བསམ་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གཞན་གྱི་རིང་ལ་མི་འཛོག་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་རྟགས་པ་དང་། དེ་ལ་དགོན་མཆོག་གི་བན་
དང་། སྤངས་ལས་འདས་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་། འཆིང་བ་དང་། ཐར་པའི་བདེའི་ངོ་
བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པས་ནི་རྟགས་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་

བྱལོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤིན་ཏུ་བསྒྲོམས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། མི་འཛིགས་པས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་ཤུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་པའི་དགེ་
སྦྱོར་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ན་མིང་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
བསམ་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱོར་བ་ཤུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ཤུན་སུམ་ཚོགས་ལ་
སྦྱོར་བ་རྒྱད་པ་དང་། བསམ་པ་ཡང་རྒྱད་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་རྒྱད་པས་སོ། །དེ་ལ་བསམ་
པ་རྒྱད་ལ་སྦྱོར་བ་ཤུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཉན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་
ཚོག་པར་འཛིན་པ་དང་། སྒྲ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་འཛིན་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་རོ་ཐུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་འཛིན་
པའོ། །ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་དགེ་སྦྱོར་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་མིང་དོན་རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་པ་ཡང་ཤུན་སུམ་ཚོགས་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་
ཤུན་སུམ་ཚོགས་པས་སོ། །བརྟན་བཟགས་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་གང་ཞེན། དེ་
དག་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བྱ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཉམས་པ་གཉིས་པོ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ནས་དགྲིས་པས་ལྟང་བ་
འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་མཁས་པས་ཉམས་པ་དང་། ཉམས་པ་དེ་གཉི་ག་
སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཚོགས་
ལ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བསྐྱལ་བ་དང་། འཛིག་ཉེན་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་ཅིང་
འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་བསྐྱལ་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཡོ་བྱད་མ་བསྐྱུངས་ཤིང་ཚོས་
བདག་མེད་པས་སྒྲག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་དང་། སྦྱོན་གཞན་ཐམས་ཅད་

སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཆོས་བདག་མེད་པ་ལ་ལོག་པར་མོས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
པའོ། །དོན་དམ་པའི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། ཁམས་གསུམ་པའི་གཉེན་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
ལྷན་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་བཞི་ལ། སྒྲོས་པའི་ཆོས་གང་དག་དམིགས་
པ་དེ་དག་རབ་རྩ་ཞི་བའི་མཆོད་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོས་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་པ་དང་
མོ་ལ་ནི་བདག་རྩ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། ལྷང་བའི་བྱ་བ་དང་། དེའི་
བྱ་བ་མེད་པ་དང་། བསམས་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་སྦྱོར་བ་མེད་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་། དེའི་སྦྱོད་པ་མེད་པ་དང་། བརྗེད་ངས་པས་སྦྱོད་པ་
དང་། དེའི་སྦྱོད་པ་མེད་པ་ཡང་དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྷན་པའི་མིང་དང་། གཟུགས་དང་།
ཕྱི་མར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། འབྲལ་ལ་དེའི་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཀུན་ནས་དགིས་པ་རབ་
རྩ་ཞི་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་ལས་དེ་རབ་རྩ་མ་ཞི་བ་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་
པར་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་རྩ་འཛིན་པ་སྦྱོར་བ་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པར་
གཟུང་བ་དེ་ལ་འཛིན་པ་དང་། གཟུང་བ་མེད་པ་དང་། དེས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་
སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། དེར་འདོགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་པ་དང་། དེར་
འདོགས་པ་དང་། དག་གིས་འདོགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་པ་དང་། དེར་འདོགས་པའི་
སེམས་དང་། དེར་འདོགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་པ་ཡང་དམིགས་པའོ། །གསུམ་པ་
ལ་ནི་གོང་དུ་སྦྱེ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། འོག་མ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་ལས་འཇིག་

ཉེན་མེད་པ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་མི་གནས་པ་
དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱུང་
གསོད་པ་ཡང་དམིགས་པའོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བདག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་
ཡིན་ནོ་སྟེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དག་གིས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡང་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བརྒྱུ་མཁས་ནས་ཆོག་པ་སྟེ་བཅད་པས་
མཛོན་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
ཅུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་འདྲ་བའི་ལོངས་སྟེན་གྱི་ལྟུང་བ་ནི་ཅུང་མི་བཟང་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་ནི་ཟབ་མོའི་གནས་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་
འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཤེས་པ་ཉི་ལྔ་བར་བརྟགས་པ་དང་། དེ་ཁོ་
ཅའི་ཤེས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུལ་བའི་ཐབས་
གང་ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སྟེ་མཐུ་བར་བྱ་སྟེ། ལུས་མཐུན་པ་དང་། མོས་པ་
མཐུན་པས་མཐུན་པར་རྗེས་སྟེན་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་སེམས་ཉི་ལྔ་བར་འཛོག་པ་
དང་། དེས་པར་འབྲེན་པའི་གདམས་ངག་གིས་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་
ཐབས་སྟོན་པའོ། །གདམས་ངག་ཀྱང་རྣམ་པར་བཞེར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་བྱང་
བ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྒྲག་པ་དང་འཇུག་པའི་གནས་སྟོན་པ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སྟེན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་སྒྲག་པའི་

རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་སྟོན་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་མཆོག་ཏུ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཐབས་
སྟོན་པའོ། ་དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་
བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་བ་དང་། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཀུན་ཏུ་རྟོག་བའོ། ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ལམ་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཀུན་ཏུ་རྟོག་བ་དང་།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བལ་བར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་སོ། ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐ་སྙད་
ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཀྱི་མིང་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མིང་དུ་འདོགས་བ་དང་། སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་མིང་ལ་ཞི་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཀྱི་མིང་དུ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་
སོ། ་བདེ་བར་གནས་པའི་མཆོག་གི་ཐབས་སྟོན་བ་ནི་དེ་གཉི་གའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། ་ལྷེམ་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་པ་གང་ཞེན། ལྷེམ་པོ་དག་
ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པའོ། ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེན། བརྗོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་
ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བརྗོད་པ་ལ་
གོམས་པའི་མིང་གི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་གཉིས་སུ་
མེད་པ་ཡིན་ནོ། ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ནི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལས་ནི་རྣམ་

པར་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་པའི་
དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་གོམས་པའི་མིང་གི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་གོམས་པའི་ཤེས་པའི་སྒྱུད་
ཡུལ་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་དེ་
ལ་གཉིས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ལ་གཉིས་
སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷེས་པོ་ངག་ཐམས་ཅད་
ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་པའི་སུན་སུམ་ཆོགས་
པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། དེའི་གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་
འབྲས་བུའི་པན་ཡོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷེས་པོ་ངག་ཏུ་
གསུངས་པ་རྣམས་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོན་པའི་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་
ན། གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་སྟོན་པ་དང་། གང་སྟོན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་
པ་དང་། གང་ལ་སྟོན་པ་དེ་དག་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་པའོ། །འབྲས་བུ་སུན་སུམ་
ཆོགས་པ་གང་ཞེ་ན། སུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
དང་། སུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་དང་།
འཕགས་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རང་གི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་
དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུའི་པན་ཡོན་སུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ནི་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་དང་། དད་པས་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་
པ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཡང་དག་པར་གྲལ་བ་དང་། སྦྱིན་གནས་ཀྱི་

དངོས་པོ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
གདམས་ངག་ལ་མོས་པའི་པན་ཡོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ཞིང་ཁྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དུས་ན་དབང་ལྷག་གི་བདག་སོ་ཆེན་སོ་ཡང་དག་པར་བྱུབ་
པའི་རྒྱ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཡུལ་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་དང་། དེའི་གནས་བསྟན་
པའི་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་སྟོང་པའི་དུས་ན་ལྟ་བ་
དང་། ལས་རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལ་དབང་ལྷག་གི་བདག་སོ་ཆེན་སོ་
ཡང་དག་པར་བྱུབ་པའི་རྒྱ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འབྲས་
བུ་དཔག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེན་པ་དང་། རྒྱ་བེད་པ་དང་མི་བེད་པའི་
ཆོས་ཉིད་དང་། བདེ་བ་རྒྱ་ཆུང་དུ་དང་རྒྱ་ཆེན་སོ་འབྲུག་པ་དང་། དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་ཀྱི་རོ་སོ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེས་དེ་འཕྲེན་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་
སྟོན་པས་ནི་སྟོན་རྣམས་པ་དུག་སྤངས་པས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་རྣམས་པ་དུག་གང་ཞེ་
ན། ལྷ་དན་གྱི་རྒྱའི་སྟོན་དང་། འབྲིས་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་སྟོན་དང་། རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོན་དང་། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཛིག་པའི་རྒྱའི་སྟོན་དང་།
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཆི་ལྟས་ཀྱི་སྟོན་དང་། ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་
ངག་གི་སྟོན་པ་ནི་སོ་སོར་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དུས་ན་སྟོན་རྣམས་པ་ལྟ་སྤངས་
པས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་རྣམས་པ་ལྟ་གང་ཞེ་ན། འཛིགས་པས་འཁུམས་པའི་སྟོན་
དང་། ངག་རྒྱབ་པོའི་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྤངས་ནས་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་
གཏམ་བརྗོད་པའི་སྟོན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་པའི་སྟོན་

དང་། ཆོས་མ་ཐུན་པ་ལ་གྲོས་མི་འདེབས་པའི་སྒྲིན་ལོ། །དག་གི་སྒྱུད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་
པ་བརྟེན་སྒྱུད་པའི་དུས་ན་སྒྲིན་ནམ་པ་ལྔ་སྤངས་པས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིན་ནམ་པ་ལྔ་
གང་ཞེན། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་དངས་པའི་སྒྲིན་དང་། ཆོག་སྤྲི་བྱི་འགལ་བའི་
སྒྲིན་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་དང་། བསྟན་པ་ལ་དད་པའི་ལྷ་ལ་ཁོ་བའི་
སྒྲིན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཁོ་བའི་སྒྲིན་ལོ། །ཡིད་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ནི་སྒྲིན་ནམ་པ་
ལྔ་སྤངས་པ་ལས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ་ཆེ་འདིའི་དོན་ལས་བརྩམས་ནས་ནམ་པ་
བཞི་དང་། ཆེ་བྱི་མའི་དོན་ལས་བརྩམས་ནས་ཐ་མ་གཅིག་སྟེ། སྒྲིན་ནམ་པ་ལྔ་གང་ཞེ་
ན། ད་ལྷར་བྱུང་བ་དང་འདས་པའི་གཞོན་པ་བྱེད་པ་མི་བཟོད་པས་མི་བཟོད་པའི་སྒྲིན་
དང་། འཆབ་པ་དང་འབྱོར་པའི་གཏུང་བས་སྤྲིག་པ་འཆབ་པའི་སྒྲིན་དང་། འདོད་པའི་
ཡོངས་སྒྱུད་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་ཁོན་གྱི་ལ་སྒྲོན་པར་འདོད་པས་འདོད་པའི་སྒྲིན་དང་།
ལྷ་བ་ངན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་སྤོང་བ་ལ་སེམས་ནམ་པར་འབྱུངས་པས་བརྟེན་
དངས་པའི་སྒྲིན་དང་། བདག་ཉིད་བྱུང་དུ་གསོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བཞུགས་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྒྱ་ཆེན་པོར་སྒྲོན་པ་ནམ་པར་སྤོང་
བ་དང་། བསམ་པ་རྒྱུང་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཛོད་པར་སྐྱབ་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་
བྱུང་པར་བྱུང་དུ་གསོད་ཅིང་དེར་སྒྲོན་པས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲིན་ལོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྲེ་སྒྲོན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མོས་པའི་པན་ཡོན་ཆད་མེད་གྲངས་མེད་དེ་དེ་བས་
ཀྱང་དེ་ནམ་པར་དབྱེ་ཞིང་བསྟན་པ་དང་། ནམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མོས་པའི་པན་ཡོན་
ཆོས་ཆད་མེད་གྲངས་མེད་པ་དག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་

སའི་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་
ལྷག་མ་ནི་མི་སྤང་ངོ་། །ཕྱང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་ཕྱང་པོ་མེད་པའི་སའི་རྣམ་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྒྲིམ་ནི། བྲལ་དང་ཆེ་ཡི་འདུ་བྱེད་དང་། །སྒྱུར་དང་གནས་དང་
ཁྱད་པར་དང་། །ཡོད་དང་ཉག་དང་བདེ་བ་དང་། །བྱེ་བྲག་གཞན་དབང་བྱ་བ་
ཡིན། །ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་
ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བརྟེན་པར་བྱའམ། མ་བྲལ་བར་བརྟེན་
པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། བྲལ་བར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་
བར་བརྟེན་པར་བྱའམ། མ་བྲལ་བར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། བྲལ་བ་དང་། མ་
བྲལ་བར་ཡང་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་བྲལ་བར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ད་ལྟར་གྱི་སྐྱེ་བའི་གང་ཡིན་པ་དེ་
ལས་ཀྱང་སེམས་ལས་ལྷུང་བ་དང་ནི་བྲལ་བར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །བཀྲེས་པའི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་དང་། སྒྲོམ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་། ཁམས་མ་སྒྲོམས་པ་ལས་ལྷུང་བ་དང་།
དུས་ཚིགས་འགྱུར་བ་ལས་ལྷུང་བ་དང་། གཞོད་པ་ལས་ལྷུང་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་
ནི་མ་བྲལ་བར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལས་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་དབང་
ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་
སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་གཞོན་བཞིན་དུ་གནས་ཤེ་ན། སྤྲུལ་པ། ལྷན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཕྱིར་
ཏེ། འདི་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལས་ནི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བར་རུས་ལ། ལ་ལས་ནི་
མི་རུས་པ་དང་། ལ་ལས་ནི་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱིང་བར་རུས་ལ། ལ་ལས་ནི་མི་རུས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་བཙམ་པའི་སྤྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རིམ་ལྔ་སྤྱེས་ཤིང་བྱང་བ་དེ་
ཁོན་བཞིན་དུ་མ་འགགས་ཤིང་། གཞན་དུ་མ་གྱུར་བ་ཡིན་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྤྱེ་མཆེད་
དུག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ན། དེའི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་གྱུར་བ་དེ་གང་ཡིན། གལ་
ཏེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གནས་གྱུར་བ་མེད་ན་ནི་ལྷ་ཕྱིར་གནས་མཉམ་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་ཅིང་ལམ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱི་བོ་དགྲ་བཙམ་
པའི་གནས་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྤྱེ་མཆེད་དུག་ལས་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་
བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྷར་གནས་གྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཅན་དང་།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་སྤྱེ་མཆེད་དུག་ལས་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་
མི་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་ལྔ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་ལྷར་བསྟན་ཟེན་ཏོ། །དེའི་
ཕྱིར་གནས་གྱུར་པ་སྤྱེ་མཆེད་དུག་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་དེ་ནི་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གནས་གྱུར་བ་མེད་དུ་ཟེན་ན། དེས་ན་འདི་ལྷ་
བྱའི་སྒྲིན་ཁོ་ནར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དགྲ་བཙམ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བར་
འགྱུར་དེའི་ཕྱིར་གནས་གྱུར་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལས་དགོངས་ནས། ཀུན་བརྟགས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
ནི། །མངོན་ཞེན་བག་ཆགས་ཀུན་ཉོན་མོངས། །མངོན་ཞེན་བག་ཆགས་ཡོད་མིན་
ལ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡིན། །འདི་ལ་དེ་གཉིས་ཟག་བཅས་པའི། །ཁམས་ཡིན་

གནས་གྱུར་དེ་ཉིད་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཉིད་དག་པ་སྒྲ་མེད་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ཡང་གསོད་པའམ། བ་ཡང་གསོད་
པའི་སྒྲོ་བ་མ་ཁས་པ་ཞིག་གིས་བ་ཡང་གསད་པའི་མཆོན་རྒྱུ་ལོས་བ་ཡང་བསད་
ནས། ཉན་གྲོ་ལ་ཐམས་ཅད་བཅད་ཅིང་གཏུབས་ཏེ་བརྟུངས་ཤིང་དཔྱལ་ནས། ཤ་
ཐམས་ཅད་དང་། རུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྩ་རྩུས་ཀྱི་གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
གཏུབས་ནས་ཕྱིར་བ་ཡང་གི་ཀོ་བས་གཡོགས་པར་གྱུར་ན། བ་ཡང་དེ་ཀོ་བ་དང་
ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དཔྱ་
བཅོམ་པ་གནས་གྱུར་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲུབ་བ་དང་། འཆིང་བ་
དང་། བག་ལ་ཉལ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་པར་བཅད་པ་ཡང་ཀོ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་སྒྲེ་མཆེད་དུག་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་
ཡིན། །མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་གནས་གྱུར་པའི་
མཆོན་མར་འཛིན་པ་ཡང་སྒྲོན་གྱི་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། །དེའི་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་བཞིན་དུ་སོ་སོ་རང་རིག་པ་དང་མཐུན་པ་
ཡིན་པས། གཞན་དག་ལ་བདག་གིས་མཆོན་མ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པར་མི་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱ་བཅོམ་པ་
ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་
སེམས་གང་ལ་གནས་ནས་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པས་མཆོན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་

འགོག་པ་ལ་སྒྲུབ་ས་པར་འབྲུག་ལ། འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགོག་པར་བྱེད་
ཅིང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་སྟོང་པར་བྱེད་དེ། ཀུན་གཞི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་མེད་པ་མི་སྦྱེ་བས། དེ་ནི་
འདུས་མ་བྱས་པའི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་མ་མེད་པ་ལུས་སོ། །དབྱིངས་དེར་
ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་ནི་ལྷ་ཉིད་ཀྱི་གངས་སུ་ཡང་མི་འགོ་ལ། ནི་ཟ་ཉིད་དུ་
ཡང་མ་ཡིན། ལྷ་ཉིད་དུ་ཡང་མ་ཡིན། མིའམ་ཅི་ཉིད་དུ་ཡང་མ་ཡིན། ལྷ་མ་ཡིན་ཉིད་དུ་
ཡང་མ་ཡིན། གཞོད་སྤྱན་ཉིད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། མི་ཉིད་ཀྱི་གངས་སུ་ཡང་མི་འགོ་
སྟེ། མདོར་བསྟན་ན་དེ་ནི་ཕྱོགས་བརྩའི་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་དང་། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྦྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དང་། སྦྱེ་བ་ཐམས་ཅད་
དང་། ལུས་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རིགས་བརྩན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ས་ཐམས་
ཅད་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་གངས་སུ་ཡང་མི་འགོ་སྟེ། འདི་ལྟར་དབྱིངས་འདི་
ནི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་སྟེ། གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་རིག་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དབྱ་བཙེམ་པ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་དང་། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་
སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱས་པ། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པ་ལ་གནས་པ་ནི་གངས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ལ་
གནས་པ་ནི་གངས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་
ལ་གནས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ལ་
གནས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ལ་

གནས་པའི་གནས་གྲུར་པ་ནི་སྤྱི་མཆེད་དུ་ག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་
མེད་པ་ལ་གནས་པའི་གནས་གྲུར་པ་ནི་སྤྱི་མཆེད་དུ་ག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུ་བླ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་
ཐུ་བླ་ལས་འདས་པའི་གནས་གྲུར་པ་ནི་སྤྱི་མཆེད་དུ་ག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་
ལ། རི་ལྷར་དེ་སྤྱི་མཆེད་དུ་ག་གི་གནས་མེད་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ།
དབྲ་བཙུག་པའི་གནས་གྲུར་པ་ནི་སྤྱི་མཆེད་དུ་ག་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་བསྐོས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་
མཆེད་དུ་ག་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ། གནས་གྲུར་པ་ལ་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་
བ་ཉིད་ཀྱང་རེ་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་ན། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར།
དབྱིངས་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
དགག་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུ་བླ་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཐུ་བླ་ལས་འདས་པའི་གནས་གྲུར་པ་ཡོད་པར་བརྟེན་པར་
བྱའོ། མེད་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། ཡོད་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །མཚན་
ཉིད་རི་ལྷ་བྱུར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། སྤྱིས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་ནུས་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་བརྟེན་
པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིས་པ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་
པའི་ཐུ་བླ་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ན་གནས་གྲུར་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་མི་འཁྲུགས་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་མི་འཁྲུགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྤོན་ཡོད་ལ་ཕྱིས་
མེད་པར་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཆོས་དེ་ནི་བྱུང་བ་དང་། སྤྱི་བ་དང་། འབྲུབ་པ་

མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ལྷ་ལྷར་དང་བཞིན་དུ་གྲུར་བ་དང་། གསེར་ལྷར་བཟང་བཞིན་དུ་གྲུར་
བ་དང་། ཉམ་མཁའ་ལྷར་སྤྲིན་དང་ཁྱག་རྩ་དང་བལ་བཞིན་དུ་གྲུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། རྟག་པར་བརྗོད་པར་བྱའམ། མི་རྟག་པར་བརྗོད་པར་
བྱ་ཞེན། སྤྲིས་པ། རྟག་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྤྲིས་པ། དེ་བཞིན་
ཉིད་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་སྤྲེས་པའི་
ཕྱིར་དང་། ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་བདེ་བར་བརྗོད་པར་བྱའམ། བདེ་བ་མ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེན། སྤྲིས་པ། དོན་དམ་པ་པའི་བདེ་བས་བདེ་བར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། ཚོར་བའི་བདེ་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་
ཕྱིར་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་གམ། བསམ་པའམ། ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་འགའ་
ལྷ་ཡོད་དམ་ཞེན། སྤྲིས་པ། མེད་དེ་འདི་ལྷར་དབྱིངས་དེ་ལ་ནི་དམན་བ་དང་། འབྲིང་
དང་། ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པ་རྣམས་པར་གཞག་པ་ཡང་མེད་ལ། མཐོན་དམན་ཡང་
མེད་ལ། བཟང་ངན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་མེད་དེ། འདི་ལྷར་ཉན་ཐོས་ནི་སྤྲིབ་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡུང་པོའི་
ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཕྱིར་ལས་འདས་
ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲིབ་པ་མི་མངའ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེན། སྤྲིས་པ། ཡུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་པ་ལ་ནི་སྤྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྲིབ་པ་མེད་པ་རྣམས་པར་གཞག་པ་ཡོད་ཀྱི།

ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སློབ་པ་
རྣམས་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་
ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདི་ལྟར་དག་
བཅོམ་པ་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་
གནས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མ་འགགས་པ་དང་། རྣམས་པར་
སློན་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སློབ་པ་མ་འགགས་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉོན་ཡོངས་པའི་
བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ལ་ལྟོས་ནས་སློབ་པ་རྣམས་པར་
གཞག་པ་དེ་ལ་ནི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་སློབ་པ་མེད་
པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཉེ་དེ་ལ་སློབ་པ་མེད་པ་དེ། རི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་སློབ་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སློབ་པ་མེད་པ་ཡིན་
ན། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་
པ། སྤྲོན་སྤྲོན་ལམ་བསྐྱོམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་
དེའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ནི་ལྡང་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་
འདས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ། །ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་
པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། གཟུགས་ལས་གཞན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའམ། གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། གཞན་ཡང་མ་ཡིན། གཞན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །གཟུགས་དང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་ཐམས་ཅད་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་

རིག་པར་བྱའོ། ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་
ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་འདས་པ། ཅི་ག་བྱུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བརྟེན་པར་
བྱའོ། དབང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དབང་ཐོབ་པར་
བརྟེན་པར་བྱའོ། ། དབང་ཐོབ་ན་ཅི་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། མངོན་དུ་མི་
བྱེད་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། ལ་ལ་ནི་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་མངོན་དུ་
མི་བྱེད་དེ། དེ་བཞིན་ག་ལེགས་པར་གྱུར་ནས། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་
དུ་མངོན་དོ། ། དེ་ལས་ག་ཞན་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། ། གང་གི་ཆེ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་
དབྱིངས་དེ་གང་གི་གངས་སུ་ཡང་བགྱང་བ་མ་ཡིན་ན། རི་ལྗང་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅི་ན།
སྤྲུལ་པ། སྤྲོན་ཡང་དག་པའི་སྤྲོན་ལམ་དང་། ལམ་དེ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་པའི་དབང་གིས་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ལས་ལྡང་བར་བྱའོ། ། ལྡང་རོ་སྟམ་དུ་དེ་ལྟར་སེམས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྲོན་མངོན་པར་འདུ་
བྱས་པའི་དབང་གིས་ལངས་ནས་ཡང་སེམས་དང་བཅས་པའི་སྤྲོད་པ་ལ་སྤྲོད་པར་
བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། ། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ། ཅི་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
ལ་གནས་ཤིང་། ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་སྤྲུབ་
པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་ཅི་ན། སྤྲུལ་པ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་

མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་།
འབད་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟོ། །གལ་ཏེ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་། སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅི་ན། རི་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་བསྐྱབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དག་
བཅོམ་པ་ལ་ནི་དེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གྱང་མེད་ན། སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ལྟ་སྟོས་གྱང་ཅི་དགོས་
ལེ་ན། སྐྱས་པ། ཆའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱངས་ནས་མངོན་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་གྱང་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལས་ཤས་ཆེར་
དགོངས་ནས། དེགས་ཀྱི་བྱ་ལོར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་རྩ་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་
བསྐྱོམས་ནས་བསྐྱལ་བའོ། །བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་བསྐྱལ་བ་བས་པ་རོལ་ཡིན་
པར་དགོངས་སོ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཆའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱངས་སུ་ཟིན་གྱང་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
མངོན་པར་དག་པར་བའི་བྱིར་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཡང་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཆའི་འདུ་བྱེད་བསྐྱངས་ནས་དབང་པོའི་ལུས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་
པར་བྱེད་ཅིང་། སྐྱལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་མཐུན་པ་བ་དག་ལ། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟོན་པར་
བྱེད་དེ། དེས་ན་དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་དེ་ནི་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་

དབང་པོའི་ལུས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེས་འཛམ་བུའི་སྤིང་འདྲིར་གར་འདོད་པ་ཅི་
ནས་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ན། སེམས་ཅན་པལ་པ་གཞན་དག་གིས་ལྷ་
སྒྲོལ་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་ལན་མང་དུ་གནས་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
རབ་འབྱམས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་བསྐོས་པ་ལ་བག་
མེད་པ་ན། ཡང་དང་ཡང་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱིས་
ཡང་དག་པར་སྦྱལ་བར་མཛད་དེ། ཡང་དག་པར་སྦྱལ་བར་མཛད་པ་ན་ཡང་། ཡང་
དང་ཡང་དུ་བག་ཡོད་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་གྱུར་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། དེགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁོ་ནའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལ་ནི་གཉི་གའི་
ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་ལ། ལ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཁོ་ནས་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་སྤང་བས། དེའི་ཕྱིར་དེགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་གྱིས་
ན་དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བར་དེག་
པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རེས་འགའ་ནི་སྒྲོབ་པར་
གྱུར་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་པའི་ཆེན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ལས་རྣམ་པར་ལྷོག་པར་བྱེད་

དོ། །རེས་འགའ་ནི་མི་སྟོབ་པར་གྱུར་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་རིམ་པ་ཉིད་
ལ་སྟོས་ནས་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་བྱང་རྩལ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་
རྒྱུ་རྟེན་ན་སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཐེག་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་
དེ་ལྟར་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཡང་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ཅིང་དེ་དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་བཏང་སྟོམས་སུ་
བཞག་པའི་རྒྱས་ཐེག་པ་དཔན་པས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་རྒྱུན་སྟོང་ཐག་
པ་ལ་སོགས་པ་དག་རྟེན་པ་ན་ཐེག་པ་དཔན་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་
བར་འགྱུར་རམ་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་དེ་བག་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་གནས་མ་
ཡིན་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། །བྱང་རྩལ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་
གང་གི་ཆེ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་
ཆེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ནར་གྱུར་ནས་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའོ། །བྱང་རྩལ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
བ་དེ་ཅི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་ཞེན། སྤྲུལ་བ། མ་ངེས་
པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། མ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་རྣམ་
པར་གཞག་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་
རིགས་སུ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གནས་དེར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་རི་ལྟར་
འཆི་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་། ག་བའི་འཛིགས་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་

དག་དང་གཞན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་ཅིང་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དག་ནི་ཕྱོགས་བརྩུར་
ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་དག་གཏན་དུ་མཛད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔལ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱུ་མ་མཁན་གྱི་
དཔེ་དང་། དེད་དཔོན་གྱི་དཔེ་དང་། གྲུབ་པའི་དཔེ་མཛད་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཚུལ་
དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོག་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་
ཏེ། འདི་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསལ་བ་སྣ་ཆོགས་གཞན་དག་ལ་མོས་པས་
སྒྱུད་པའི་སར་ཚུད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་བ་ཚུད་དུ་ལ་ཁྱེགས་པ་རྣམས་
ནི་མོས་པ་ཚུད་དུས་འཇུག་གོ། །བཟོད་པ་འབྲིང་ལ་ཁྱེགས་པ་རྣམས་ནི་མོས་པ་འབྲིང་
གིས་འཇུག་གོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཁྱེགས་པ་རྣམས་ནི་མོས་པ་ཆེན་པོས་འཇུག་
ཀྱང་མོས་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སར་
ཚུད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འབྱུག་པའི་བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་
རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མོས་པ་སྤྲ་མ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཆེས་གྲ་
ལོ་མ་པ། སོ་སོ་རང་གི་རྣམ་པས་གྲུབ་པའི་མོས་པ་རྣམས་པར་དག་པས་འཇུག་གོ། །ས་
གཉིས་པར་ཚུད་པ་རྣམས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་འཇུག་སྟེ།
དེ་བཞིན་དུ་ས་དགུ་པའི་བར་ལ་ཁྱེགས་པ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་མོས་པ་རྣམས་པར་དག་པས་འཇུག་གོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་ས་བརྩུ་བར་ཚུད་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསལ་བ་དེ་དག་ལ་མོས་
པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསལ་བ་

དེ་དག་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་། བཏག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་གཤི་
སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་བསྐྱུས་
པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཆོས་རྣམས་རྣམས་པར་གཞག་
ནས། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རང་དང་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བཞག་པའི་ལན་
དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་ནས་བཏག་པ་དང་། ཆོག་གོང་མ་དང་སྦྱར་བ་དང་། ཆོག་
ལོག་མ་དང་སྦྱར་བ་དང་། ལུ་བཞིར་བཅད་པ་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་
གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། འཛོལ་བ་
རྣམས་པར་གཞག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ས་དང་ས་དག་གི་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་དཔག་ཏུ་
མེད་དེ། རྟོགས་ཅན་ཞིག་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཡིན་པས་རྟོགས་འདི་དང་།
བསྐྱུས་པ་འདི་དང་། ཚུ་ལ་འདི་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པ་འདིས་གཞན་དག་
ཡང་བཏག་པར་བྱའོ། །སྤང་བོ་དང་བཅས་པ་དང་སྤང་བོ་མེད་པའི་སའི་རྣམས་པར་
གཏན་ལ་དབབ་པ་རྫོགས་ཏེ། རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞུང་དེ་ལས་གཞན་ནི་
མི་སྤང་ངོ་། །རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུས་པ་རྫོགས་
སོ། །

ཁྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤརྟ་ཤརྟ་དང་། སུ་རེ་རྟ་བོ་རྟ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྟ་བ་བཞེ་
ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱུར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་པལ་བའོ། །

༡༡། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟ་བ་བཞགས་སོ། །

༡༡། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟ་བ། བམ་པོ་དང་པོ། གཞི་བསྟ་བ་གང་ཞེ་ན། གནས་གསུམ་གྱིས་གཞི་བསྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་སྤེའི་གཞི་དང་། འདུལ་བའི་གཞི་དང་། མ་མའི་གཞི་ལོ། མདོ་སྤེའི་གཞི་གང་ཞེ་ན། གནས་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞིས་མདོ་སྤེ་ཐམས་ཅད་བསྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྤེ་དང་། གཞིའི་མདོ་སྤེ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྤེ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྤེ་དང་། མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། དུས་གྱི་དང་པོར་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཁོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉག་པོའི་སྤྱོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དཀར་པོའི་སྤྱོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། བཞི་བའི་དོན་དང་། དེས་པའི་དོན་དང་། དོན་མདོར་བསྟུས་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་རྒྱས་པ་དང་། དོན་རྒྱས་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་མདོར་བསྟུས་པ་དང་། དོན་ཡང་མདོར་བསྟུས་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་ཡང་མདོར་བསྟུས་པ་དང་། དོན་ཡང་རྒྱས་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་ཡང་རྒྱས་པ་དང་། དོན་ཟབ་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་གསལ་བ་དང་། དོན་གསལ་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་ཟབ་པ་དང་། དོན་ཡང་ཟབ་ལ་ཆོག་དང་། ཡི་གེ་ཡང་ཟབ་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་བ་དང་། ཉེ་བར་གནས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སྟེས་པ་བསལ་བའི་མདོ་སྤེ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་མདོ་

སྒྲོལ། །དེ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ལས་ཉེས་པ་སྡེ་ལྔ་དང་། ཉེས་པ་སྡེ་ལྔ་
ལས་དབྱུང་བ་ལས་བརྒྱུད་ཏེ། བསྐྱབ་པའི་གཞི་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙུག་ཅིག་གིས་བསྐྱབ་
པ་འབྱུང་བ་སྟེ། གང་ཡང་དག་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་སྒྲོལ་སྟེ་བ་
ཡིན་ཀོ། །གཞིའི་མདོ་སྡེ་ནི་ལུང་རྒྱུ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་དང་།
བར་མ་དང་། རིང་ལོ་དང་། གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའོ། །ཡང་དག་པར་ལྷན་པ་ནི་གང་ལ་
ལུང་ལོ་དང་། སྒྲེ་མཆེད་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་དང་
དེར་འདུལ་བ་ལ་གཟིགས་ནས་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ལོག་ཏུ་
ཡང་དག་པར་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་སྟེ་བ་སྐྱབ་པ་ལྷན་པར་བྱ་གནས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྡོམ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྤྱར་བས་ཅི་རིགས་པར་གོ་རིམས་སུ་པབ་སྟེ་
གཏམ་དུ་སྤྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟས་དང་བདེན་པ་དང་། ཁམས་དང་ཆོར་བ་དང་
ལྷན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། བན་
པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྡོང་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་།
དབང་ལོ་དང་། སྟོབས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་།
དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་བན་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་རྒྱུ་སྟེ་བ་དང་། བཤེས་ནས་དད་པ་དང་
ལྷན་པ་དང་། འཁོར་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཁོར་དང་ལྷན་པའོ། །ཡང་དག་
པར་ལྷན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་
ན། སུ་སྟོན་པ་དང་། ཅི་སྟོན་པ་དང་། གང་ལ་སྟོན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སམ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྟོན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་
བསྐྱབ་པའི་སྡེ་ཆོད་ཀོ། །གང་ཤེས་པ་དང་གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་

སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། སྟེ་མཆེད་བྱུག་དང་། རྒྱ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་
ཆོན་དང་། ལས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་ནོ། །དག་སྒོང་དང་བདུད་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་
དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་སྡེ་ཆོན་ལས་བྱུང་
བ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷ་སྟོན་པ་དང་།
ཅི་སྟོན་པ་དང་། གང་ལ་སྟོན་པའོ། །གཞི་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་དེ་ཡང་དག་
པར་ལྡན་པ་ལས་འབྱུང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དང་
ལྡན་པའི་གཏམ་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བར་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པས་ན་དེའི་
ཕྱིར་བར་མ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གཞན་དུ་རྒྱ་དང་རིང་པོའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་རིང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྡེ་ཆོན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བས་ན་གཅིག་ལས་འཛོམས་
པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ནི་ཕྱང་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པས་ན་ཕྱང་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ནི་གཞིའི་མདོ་
སྡེའོ། །གསུང་རབ་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཡན་
ལག་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་ལྡན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཡན་ལག་དེ་
ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྡེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡང་སྡེ་མ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་དོན་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་དག་གཞན་དག་ལས་ཅི་རིགས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་
འདི་དག་ལས་ལྷག་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་མ་མོ་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ལ་བསྟགས་ཤིང་
བརྗོད་པའི་གཙུག་ལག་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མ་ཙོ་མེད་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་
གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མ་ཙོས་ཡོངས་སུ་མ་ཟེན་པའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་ནི་དོན་
མི་མཛོན་ཞིང་དོན་མི་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་དོན་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་བས་ན་མ་ཙོ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱི་སྟོན་ནི། ཁམས་དང་གདམས་དག་བསྟུས་པ་
དང་། །འདུ་ཤེས་རྣམས་པ་མཛོན་ཤེས་འགྱུར། །རྒྱ་དང་སྟོང་བའི་ཡན་ལག་དང་། །ཚོགས་
གཉིས་ཤེས་པ་གཞི་དང་བཅས། །དབྱ་བོ་དང་ནི་ཉེས་དམིགས་མེད། །ཐུགས་ཁུལ་
ཚུང་དུར་བཞུགས་པའོ། །སྟོན་ནི། ཁམས་དང་ལེགས་གསུངས་སྟོན་དུ་འགྲོ། །བཀྟག་
པ་དང་ནི་བྱིས་པའི་རྟགས། །མི་རྟག་ལ་སོགས་ངེས་པ་དང་། །གོ་རིམས་རྣམས་པ་
གཉིས་སུ་བསྟན། །རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པ་མིན། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམས་པར་
བྱང་། །བཞི་བོ་འདི་དག་ནི་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལོག་པར་མོས་པ་དང་། །ལྟ་བུ་
གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁམས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་སྤྱིད་པའི་
གནས་སུ་ཁོག་པ་དང་ལུས་ཐོབ་པ་ན། རྟག་པར་ལྟ་བའི་དབང་གིས་དམ་པའི་ཆོས་མ་
ཡིན་པ་ཐོས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་
ལྟར་རྒྱ་དེ་དང་རྒྱེན་དེས་ལོག་པར་མོས་པ་དང་། །ལྟ་བུ་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་
ཁམས་ཡིན་ཏེ། རྟག་པར་ལྟ་བུ་འདི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། ཆད་པར་ལྟ་བུ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་སྟུ་
ངན་ལས་འདའ་བར་ལྟ་བུ་དང་། །འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟུར་རོ། །དེ་
ལ་བཙུན་ལྟར་འདས་ཀྱིས་མོས་པ་སྟེ་ཆོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། །ཁམས་སྟུ་
ཆོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་གྱི་མོས་པ་ཡང་བཀྟགས་ནས། །ཕྱི་མའི་

ཁམས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ལོག་པར་མོས་པའི་ཁམས་གདུལ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་བ་རྣམ་
བ་བཞི་པལ་ཆེར་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཡང་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་མ་
སྒྲིན་བ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་བ་
རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམས་པར་ཐར་བར་བྱ་བའི་བསྟན་བ་འཇུག་པར་མཛད་
དོ། །དེ་ལ་ལོག་པའི་ཁམས་དང་པོ་དང་ལྗན་བ་རྣམས་ལ་ནི་ལོག་པར་མོས་པའི་
ཁམས་དེ་གདུལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལགགས་པས་འདུ་བྱེད་ལགག་གོ་ཞེས་འདུ་བྱེད་འཇིག་
པའི་སྒྲོན་མི་རྟག་བ་སྟོན་རྟོ། །དེའི་ལོག་མ་ཁམས་གཉིས་བ་དང་ལྗན་བ་རྣམས་ལ་ནི་
རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བས་འདུ་བྱེད་ཀུན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་མི་རྟག་
བ་སྟོན་རྟོ། །དེའི་ལོག་མ་ཁམས་གསུམ་བ་དང་ལྗན་བ་རྣམས་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་སྟུག་
བསྐལ་བའི་སྒྲོན་མི་སྟོན་རྟོ། །དེའི་ལོག་མ་ཁམས་བཞི་བ་དང་ལྗན་བ་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཉིང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་
ན་སྟོན་རྟོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉིད་ལ་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་ནི་
བདག་མེད་པའི་སྒྲོན་མི་བསྟན་བ་འཇུག་གོ། །མ་འདྲེས་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་གྱིས་ནི་
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་དང་སྤུང་མོང་མ་
ཡིན་བ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུའང་འགྲོའོ། །དེ་ལ་
ཡན་ལག་རྣམས་བ་གསུམ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མཐར་སྟུག་པའི་
ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་བསྟན་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་བསྟན་བ་དང་། དེ་
ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་བ་དང་ཡོངས་སུ་མཐར་སྟུག་བ་
ཐམས་ཅད་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། བྱ་བ་དང་བཅས་བ་དང་། བྱ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་དང་། སློབ་པའི་
དང་། མི་སློབ་པའི་ལོ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ནི་ཕྱིར་ཐོག་པས་ན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་
ཡིན་ལོ། །སློབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་
གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ལྷག་མ་ནི་གཉི་ག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །ཐབས་གང་ཞེན།
འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཡོད་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། མི་རྟག་པར་འདུ་
ཤེས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ལ་
སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་བསྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཐོབ་
ལོ། །ལྟ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་མཐུན་པའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱི་གནས་པས་གནས་པར་སྒྱར་པའི་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོར་བ་ཡུལ་གྲོག་ཏུ་སྒྱར་
པ་བྲན་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཉེ་བར་གནས་པས་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། དགའ་བ་མེད་
པ་དེའི་སྟོན་སྒྲུབ་ལ་གནས་པ་ན། ཆོར་བ་དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་
ཞེན་པ་མེད་དེ། དེ་གང་གི་དོན་དུ་ཡུལ་ལ་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱང་མེད་
ན་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེ་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་། རྒྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་
དགའ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་ཤིང་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལན་མང་དུ་
བྱས་པའི་རྒྱ་བ་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་བག་ལ་ཉལ་བཙམ་པས་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་སྟེ། དེ་ཐོབ་
ན་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་རིག་པར་བྱལོ། །སོ་སོར་རིག་པར་བྱ་བ་གང་ཞེ་

ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞེར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་སྒྲོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་གནས་
ན་ནི་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་
གི་ངན་སོང་རྣམས་སུ་འདྲུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྱུར་བ་ཟད་དོ། །སྒྲེ་བ་བདུན་ནས་གཉིས་
སམ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་སྲིད་པར་སྒྲེ་བའི་འདྲུ་བྱེད་མངོན་
པར་འགྱུར་པར་ཟད་དེ། དེ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡང་གཏན་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པར་མི་འགྱུར་བར་བདག་གིས་བསྟན་ཏོ་སྟུམ་མོ། །གཤམ་ཏེ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ལ་གནས་ན་ནི་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ནས་སོ་སོར་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་
གིས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱས་ཟིན་
ཏོ། །བདག་གི་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་ན་གཉིས་སམ་བདུན་ལྟ་གཤམ་ཏེ་སྟུམ་པ་
སྟེ། འདོད་ན་གཞན་དག་ལ་ཡང་ལུང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སོ་སོར་རང་
རིག་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ།
ལྟ་བའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའོ། །ལྟ་བའི་སྡོན་དུ་
འགྲོ་བ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་དང་། དེའི་ཐབས་དང་། དེའི་སོ་སོར་རིག་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་པ་རོལ་གྱི་སྐྱ་ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ།
དགེ་བ་རིགས་དང་ལྷན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་སྡོན་མེད་པ་ལ་མ་ཞུགས་
པ་ཡང་དག་པའི་སྡོན་མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞེན་དུ་ལྟ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བའོ། །ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་
ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་དང་།

དེའི་ཚོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྟག་མ་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་བརྟག་པའི་གཞི་རྣམ་པ་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རོ་མུང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་
འབྱུང་བ་བརྟག་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། མོ་མོར་བརྟག་པའི་སྟོབས་
དང་། མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པའི་ལམ་བརྟག་པའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རོ་མུང་བ་
ལ་རྟོག་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རོ་མུང་བ་ལས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་མདོན་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ལ་རྟོག་ན་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་གཏོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་
དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ལ་མཐོག་ནི་ཆུང་ལ་ཉེས་དམིགས་འབའ་ཞིག་མང་བ་དང་
རོ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཡང་ལྷན་ནོ་སྟུང་དུ་རིག་ནས་རེདི་གནས་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་བྱུང་ངོ་ཅོག་སེལ་བ་དང་། རྣམ་པར་
གཞིན་པའི་སྟོང་བས་སྤངས་པས་ཀུན་ཏུ་མི་སྟོད་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འདུན་
པའི་འདོད་ཆགས་དེ་ཀུན་ཏུ་མི་སྟོད་པར་སྤངས་པས་དེའི་དངོས་པོའི་སྟོན་སྤྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བག་ལ་
ཉལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ་
སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་རྣམ་གངས་གཅིག་གོ། །གཞན་ཡང་
རྣལ་འབྱོར་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྟོག་པ་ན་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པའམ། མི་རྟག་པ་ལ་སྟུག་བསྐལ་བའམ།
སྟུག་བསྐལ་བ་ལ་སྟོང་བ་དང་། བདག་མེད་པར་ལུང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མོས་པ་ཁོ་

ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་དོ། །དེས་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་དཔྱད་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཆེས་ཞིབ་
བསམ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པ་ལ་ཆེ་འདི་དང་ཆེ་ཕྱི་
མའི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་སོ་སོར་བརྟག་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་
བས་བྱུང་བ་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ། །དེས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་མང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་པའི་སྒྲིལ་མེད་
པ་ལ་འཇུག་གོ། །སྒྲིལ་མེད་པ་ལ་ཞུགས་ནས་གང་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་དེ་དེས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་དང་། མཐོང་བའི་
ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་མི་སྒྱུད་པའི་སྒྲོང་བ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲོང་བས་ཅི་རིགས་
པར་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ། །བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་ལྟར་སྔ་མ་གཉིས་ཁོ་ནས་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ལ་
བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བའི་
འབྲས་བུ་ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱག་བསྔལ་འགོག་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
འབྲས་བུ་ནི་གང་རྟོགས་པས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཟད་པ་དང་། དུད་འགྲོ་
རྣམས་ཟད་པ་དང་། ཡི་དགས་རྣམས་ཟད་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་རྒྱས་པར་སྦྱར་བ་དང་། བསྒྲོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་སྒྲོང་བའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་རྟོགས་པས་ལུས་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དག་
བཅོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤིད་པ་གཉིས་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །གཞན་

ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ཅན་མ་འོངས་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་འགོག་པ་དང་། འདས་པའི་རྒྱ་ཅན་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པའོ། །གཞན་
ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འགྲུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་
དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མི་སྤྱག་པའི་
ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་དང་། སྤྱག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་སྤྱག་
བསྐྱེལ་འགོག་པའོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་མཐོང་བ་ནི་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
གྱི་འཛིགས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་དེའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་མ་
ཟད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱེ་བ་དང་ཆ་ཤིང་
འཛིགས་པ་གང་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེས་འདུན་པ་བྲག་ལོ་ནས་བྲན་པ་དང་བག་
ཡོད་པའི་བར་དུ་བརྩོན་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདི་གཉིས་ནི་བྱིས་པའི་རྟགས་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་
པའི་ཏུ་མི་ཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་སྟེ། བྱིས་པ་ཅི་
འདོད་ཅེ་ན། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པས་སྒྲག་ནས་བྱི་མ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མཛོན་པར་
མི་འགྲུབ་པ་མི་འདོད་དེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་འདོད་པས་
ན་དེ་འདོད་པ་ཡིན་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་
ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །མི་འདོད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་ནི་ཆ་བ་དང་། ན་བ་དང་། འཛི་བ་དང་། མི་སྤྱག་པ་

དང་མཐོང་བ་དང་སྐྱུག་བ་དང་བུལ་བ་དང་། འདོད་པས་མོངས་བ་དང་། སྤང་ན་དང་། སྦྱི་
སྤྱགས་འདོན་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲག་བ་རྣམས་ནི་
མི་འདོད་ལ་དེ་འདྲུ་བྱེད་དེ་རྣམས་མཛོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་མཛོན་པར་མོས་ཤིང་སྦྱི་
བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བས་སྦྱི་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་
ལས་རྣམས་བྱས་ཤིང་བསགས་པས་སྦྱི་བར་འགྱུར་རྟེ། དེ་སྦྱི་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་།
སྦྱི་བའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མཛོན་པར་
འགྲུབ་ཅེས་བྲམོ། །འདྲུ་བྱེད་རྣམས་གྱི་ངེས་པ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པར་ངེས་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་བར་ངེས་པ་དང་། སྦྱོང་བར་ངེས་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ངེས་
པའོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
མི་རྟག་པར་རིག་པར་བྱ་ན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་རྟེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན།
མེད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་མེད་པ་དང་། སྦྱི་བ་དང་
འཇིག་པ་དང་ལྡན་པའོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་འདྲུ་བྱེད་མ་བྱུང་བ་རྣམས་གཏན་མེད་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་རྟེ། མེད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དག་མི་རྟག་པར་ངེས་
པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་སྤྲ་མ་ནི་མེད་ལ་ཕྱིས་ནི་མེད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
བའི་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་སྤང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་མི་རྟག་པར་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདྲུ་བྱེད་སྦྱིས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཡོད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་
མེད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ན་ནི་འདི་དག་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ན་གང་གི་ཕྱིར་
འདི་དག་སྤྲ་ན་ནི་ཡོད་ལ་ཕྱིས་ནི་ཡོད་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་

སྤང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་མི་རྟག་པར་ངེས་སོ། །གལ་ཏེ་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་མི་སྤང་ན་ནི་དེ་དག་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་
ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དག་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་པར་གྱུར་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་མི་རྟག་
པར་ངེས་ཏེ། འདི་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་
རྟག་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་ཡང་སྤང་ལ་འགྱུར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་ཡང་སྤང་བ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱུལ་བར་
ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚོགས་པ་
དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལ་དབང་སྤྱག་དང་སྐྱེ་དགའི་
བདག་པོའི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་སྟོང་པར་ངེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱེད་པ་
མེད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཇུག་པ་ཡོད་ལ་བྱེད་པ་སོ་དང་ཚོར་བ་སོ་མེད་ཅིང་།
བདག་དང་བདག་གི་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདས་
པའི་དུས་དང་སྐྱར་ན་ནི་ཞིག་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱུར་
པའི་དུས་དང་སྐྱར་ན་ནི་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱག་བསྐྱུལ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་
ཡང་སྤང་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། གཏན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱིས་བྲལ་བའི་སྟོང་པའོ། །གཏན་མེད་པའི་
སྟོང་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་པའོ། །ཕྱིས་བྲལ་བའི་

སྒྲོང་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སེམས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོང་ཞིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ལ་བདག་མེད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་སུ་འདུག་ཅིང་མང་པོའི་བདག་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་རང་དབང་མེད་པའི་བྱིར་
པོ། །རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་བརྩུང་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིག་
པ་དང་། འགྱུར་བ་དང་། འབྲེས་པ་དང་། མ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་
དང་། སྤང་བ་དང་། མི་སྦྱག་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་། བདེ་བ་མེད་པ་དང་། འབྲལ་བ་དང་།
མི་མ་སྦྱུན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཏེ། སྤར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བསྦྱན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པོ་
འདི་དག་ནི་འབྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲོང་བའི་ཁམས་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་དང་། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཁམས་དང་། སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་ན་
ལས་འདས་པའི་ཁམས་སོ། །དེ་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པས་ན་སྒྲོང་བའི་ཁམས་སོ། །བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་སོ། །དེ་ཉིད་སྤང་པོ་ཙམ་ཞིག་
ལུས་པས་ན་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཁམས་
སོ། །དེའི་སྤང་པོ་འགག་པ་ནི་འགོག་པའི་ཁམས་དང་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤྱང་
ན་ལས་འདས་པའི་ཁམས་སོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་ན་ཁམས་ལྷ་པོ་
འདི་དག་ལ་འདུ་བྱེད་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་

དང་། རེ་སྟེང་པའི་ར་བྱུང་དང་། མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བ་དང་བྲལ་
བས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེའི་མཚན་མ་དང་བྲལ་བས་ན་དམིགས་སུ་མེད་པ་
ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་བའི་ཁམས་ལ་ཟག་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེད་པ་དང་
བྲལ་བས་ན་སྟེད་པ་ཟད་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ལ་འདོད་
ཆགས་མེད་པར་གྱུར་པས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འགོག་པའི་
ཁམས་ལ་སྤང་བའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་སྤང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་བ་ལས་
འདས་པ་གཉིས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་། སྤང་བ་ལས་འདས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོང་བའི་ཁམས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་
མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འགོག་པའི་ཁམས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བཙོན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་པར་བྱ་བ་ལ་བཙོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་ལ་གོ་རིམས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤེས་
པའི་གོ་རིམས་དང་། ཤེས་པའི་འབྲས་སུ་འགོ་རིམས་སོ། །ཤེས་པའི་གོ་རིམས་གང་ཞེ་
ན། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་
ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྷན་པའི་འདུ་
བྱེད་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ག་བའི་ཆོས་ཉིད་ནས་ཡིད་མི་
བདེ་བ་དང་། འཇུག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལེ་ཞེས་མི་རྟག་པར་ཤེས་པ་སྤྱ་
མ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱག་བསྐྱེད་པར་ཤེས་པ་བྱི་མ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པོ། །སྐྱེ་བའི་ཆོས་

ཅན་ནས་འཁྲུག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བར་གྱི་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་འདི་དག་ནི་འཆི་འཕོ་
དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པར་ཞུགས་པས་རང་
དབང་མེད་པའི་རྣམ་པའི་རྩལ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་སྟེ། མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་བའོ། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་
ཤེས་པའི་གོ་རིམས་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པའི་འབྲས་བྱའི་གོ་རིམས་གང་ཞེ་ན། སྐྱོ་བ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲོལ་བའོ། སྐྱོ་བ་
གང་ཞེ་ན། གཉེན་པོ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་མི་མ་སྤྲུན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་
ཀྱན་ཏུ་མི་སྐྱོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཞེ་ན། སྐྱོ་བས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཆགས་པར་
བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཏུ་མི་སྐྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་
པར་གཞོན་པའི་སྤོང་བའི་དབང་ལས་བྱུང་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
པར་གཞོན་པའི་སྤོང་བ་དེ་ཉིད་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་དེའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཡང་དག་
པར་བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་རེ་ཞིག་སྐྱོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཅིག་གོ། །གཞན་ཡང་སྐྱོ་བའི་གནས་
སྐབས་ནི་སྤོང་བའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་སྐྱོ་བ་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་མ་གཏོགས་པར་དེ་
མ་ཡིན་པའི་ས་རྣམས་ལ་མི་ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ལས་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་
གདགས་ཏེ་འདི་ནི་སྐྱོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གངས་གཉིས་པའོ། །ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་
སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་འདི་ཡོངས་སུ་
གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱོ་བ་
དང་། སྐྱོ་བའི་རྒྱས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱའི་གོ་
ངེས་སོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཉེས་པར་བཟུང་བས་ཏེ། བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྷ་བ་ཉེས་
པར་བཟུང་བ་དང་། ང་རྒྱལ་ཉེས་པར་བཟུང་བ་དང་། རང་གི་ཉེས་པར་བཟུང་བ་དང་།
གཞན་གྱི་ཆོག་ལས་ཉེས་པར་བཟུང་བའོ། །དེ་ལ་ལྷ་བ་ཉེས་པར་བཟུང་བ་ནི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ང་རྒྱལ་
ཉེས་པར་བཟུང་བ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ངའོ་སྟེ་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་ལྷ་བ་ཉེས་
པར་བཟུང་བ་ནི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའོ། །ངའོ་སྟེ་ཤེས་པའི་ང་རྒྱལ་ཉེས་
པར་བཟུང་བ་ནི་བསྐྱོན་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྟོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རང་
གི་ཉེས་པར་བཟུང་བ་ནི་གཅིག་སྤྱའི་རྟོག་པ་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་
སྟེ་ལྷ་བ་ཉེས་པར་བཟུང་བའམ། ང་རྒྱལ་ཉེས་པར་བཟུང་བའོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་
ཆོག་ལས་ཉེས་པར་བཟུང་བ་ནི་གཞན་དག་གི་ཆོག་ལས་མཛོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ཏེ།
འདི་ནི་བདག་གི་བདག་ཡིན་ནོ་སྟེ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་

བའོ། །ཡང་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉུ་ཉེས་པར་བརྟུང་བ་ཡང་
ཡིན། རང་གི་ཉེས་པར་བརྟུང་བ་ཡང་ཡིན། གཞན་དག་གི་ཆོག་ལས་ཉེས་པར་བརྟུང་
བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་
ལྷ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཆད་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེས། འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
མི་གནས་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་གནས་པའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱའི་ངོ་བོ་འགག་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྒྱ་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
རྒྱའི་ངོ་བོ་རྣམས་འགག་པས་ན་ཆད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་འདྲུ་བྱེད་
རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཉུ་བརྒྱུད་དེ་འཇུག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེས། རྒྱའི་
རྒྱུན་དང་། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུན་དང་། བདག་པོའི་
རྒྱུན་ཏོ། །རྒྱུན་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཉིས་སུ་འབྲུར་དོ། །དེ་ལ་རྒྱའི་རྒྱུན་
ཉིད་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་གསུམ་ནི་རྒྱུན་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་རྒྱའི་རྒྱུན་ནི་འདྲུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི། རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཆོག་ས་བྱུག་པོ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་
དེ་མ་ཐག་པ་འགག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་བྱུག་པོ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་
བཅས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་ལྡེའི་ངེས་
པའི་ཡུལ་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་བྱུག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་
བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་ས་ལྡེའི་ངེས་པའི་རྟེན་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་

བ་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་པོའི་རྒྱུ་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ལུས་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །སྒྲིན་གྱི་ལས་སྤྱད་བ་དང་མི་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་འབྲས་པར་བྱེད་བ་གང་ཡིན་
བ་དེ་ཡང་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་པ་ནི་ལས་
གྱི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་ལོ། །ལས་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པའི་བདག་པོའི་
རྒྱུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟག་པ་
ནི་གཞི་གསུམ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཛོག་ལ་མཛོག་གི་སྒྲོན་པ་རྟོག་པ་
ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུ་རྟོག་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ལ་
ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྟོག་པ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུ་རྟོག་པ་
དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་པ་རྟོག་པ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
རྣམ་པར་བྱང་བར་རྟོག་པ་འདི་དག་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟག་པའི་གཞི་གསུམ་ཡིན་ལོ། །རྟག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཇི་སྟེད་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཡོད་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཛོག་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
མཛོག་ཇི་སྟེད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཇི་སྟེད་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཇི་སྟེད་
པའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གིས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་འབྱུང་
བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་མཛོག་ཡིན་ལ། མཛོག་འདི་དག་ནི་རྩུང་དུ་ཞེས་བྱ་
བས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ། མཛོག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་

ཉེ་བར་རྟོག་གོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་།
རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ལ་
ཉེས་དམིགས་འདི་ནི་ཆེའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཉེས་དམིགས་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་གོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་འདུལ་བ་དང་། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྡོང་བ་དང་། འདུན་
པའི་འདོད་ཆགས་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་དག་ལས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་དེ་ནི་ཞི་བ་དང་སྤྲོ་ན་མེད་པ་དང་གཞན་རྩ་ས་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་
ཡོད་པ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་གོ། །འདུ་བྱེད་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་
རྣམས་དང་། རང་དང་། བྱི་རོལ་རྣམས་དང་། རགས་པ་དང་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་། བཟང་
པོ་དང་ངན་པ་རྣམས་དང་། རིང་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་བ་རྣམས་ལ་འདི་ནི་མཐོག་དང་
ཉེས་དམིགས་སོ། །འདི་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ་སྟེ་དུ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། དེ་དག་གི་མཐོག་དང་ཉེས་དམིགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་རིམ་ལྔ་བ་ཡོད་
པ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞི་གསུམ་སོ་འདི་དག་ཡོད་པར་བརྟུན་
པར་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
འདོད་པ་དག་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་དག་ལས་དབེན་པ་རྣམས་
དང་། འདོད་པ་དག་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སོ། །གནས་གསུམ་སོ་འདི་དག་ལ་ལྟར་བཅས་
པའི་འཛིག་རྟེན་དང་དགེ་སྦྱོར་དང་བྲམ་ཟེར་བཅས་པ་དང་། ལྟ་དང་མིར་བཅས་པའི་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཀུན་དུ་རྟོང་ས་སོ། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་སོ་འདི་དག་ཀྱང་རྒྱ་རྣམ་པ་

གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདོད་པའི་དབང་ལྷག་
དང་། དགའ་བའི་དབང་ལྷག་ཐོབ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདུད་དུ་བཅས་པ་དང་། ཚངས་
པར་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་སོ། །དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ལ་བཙོན་པ་ནི་དགེ་
སྦྱོར་དང་བྲམ་ཟེར་བཅས་པའོ། །ལས་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཁས་
ལེན་པ་ནི་ལྟ་དང་མེར་བཅས་པའོ། །གནས་གསུམ་སོ་འདི་དག་ཅི་རིགས་པར་སྤང་བ་
དང་། མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་ས་ལ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྟོང་བར་གཏོགས་པའི་སེམས་དང་། བོད་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་དེ་
ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པའོ། །ལམ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྱག་གི་
འཆིང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པ་འདུལ་བ་དང་།
སྟོང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་འདའ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་
སྦྱོར་བ་དགུ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་ལས་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་རྣམ་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བསྟན་ཏེ། །ཐ་མའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་སྤྱག་
བསྡུལ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་བཅིང་བ་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་ཤིང་སྒྲོག་གམ། རྩ་བལ་བ་ཇའི་ཐག་བཤམ། ལྷགས་ཐག་རྣམས་གྱིས་བཏགས་
ལ་དེ་སྤང་མའི་མི་གཞན་དག་ཀྱང་བཏོད་ནས་དེ་བཙོན་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཐོས་ཏེ་རྒྱང་
རིང་དུ་སོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཕྱིར་ཁྲིད་དེ་འོང་བཤམ། ཡང་ན་འགྲུལ་དུ་ཡང་མི་སྟེར་ན།
འབྲོས་སུ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་བཤམ། གཞན་ཡང་བཙོན་བྱེད་པ་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་

ཀྱེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་སྤྱ་ཆགས་སྤྱ་རུང་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དག་
དང་ལྷན་བར་བྱས་ན་དེ་དག་ལ་སེམས་ཆགས་བས་རང་ཉིད་འབྲོས་པར་མི་སེམས་
ཏེ། དེ་ལྟར་མི་དེ་བཅིང་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་བ་དང་། ལེགས་
པར་བསྐྱམས་པའི་བཅིང་བས་དམ་པོར་བཅིངས་པ་ལ་ནི་དགས་འདི་ལྟ་སྟེ། བརྟེན་པ་
དང་། གཞོད་པར་བྱ་བའམ། ཆད་པས་གཅད་པའམ། ཡང་ན་གཏན་དུ་གསལ་པ་ལ་ཅི་
དགའ་དགའར་བྱར་ཡོད་ལ། དེ་གང་གི་ཆེ་བཅོན་བྱེད་པ་དེ་ལས་ཤོར་བར་གྱུར་ན།
བཅིང་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་ཤོར་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་
གསུམ་པོ་དག་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་གྲང་བཅིང་བ་རྣམ་པ་སྣ་
ཆོག་ས་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུག་གི་བཅིང་བ་རྣམས་
ཀྱིས་བཅིངས་སོ། །དེ་དག་གི་བཅོན་སྤྱང་ལྟ་བུ་ནི་རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམས་དང་། ཉན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་བསལ་བའོ། །དེ་ལ་རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འགྲུལ་
དུ་འང་མི་སྟེར་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བས་འབྲོས་སྤྱ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད།
བག་ལ་ཉལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་བྲོས་ཏེ། མིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་
ཆད་དུ་སོང་དུ་ཐེན་གྲང་ཕྱིར་ཁྲིད་དེ་འོང་ངོ། །དེའི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་དགའ་ནི་འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་དགའ་བས་བདག་ཉིད་
བཅིངས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་བར་མི་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་སྤྱ་
ལེགས་པར་བསྐྱངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐབས་ལེགས་པར་དམ་པོར་བཅིངས་པ་དང་།
ཤིན་ཏུ་བསྐྱེམས་ནས་བཅིངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་བཞིའི་དག་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཅི་དགའ་དགའར་བྱར་ཡོད་ལ་དེ་དེ་ལས་ཐར་

བར་གྱུར་ན་དེ་ཁོ་ན་དང་འདྲ་བར་བཅིང་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་
བརྗོད་དོ། །སྤྱི་མ་ནི། མན་ངག་བསྐྱུས་དང་མན་ངག་འབྲས། །འཆི་དང་གངས་སུ་འགོ་
བ་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྤོང་བ་གསུམ། །འཆིང་དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ། །ལྷ་
དང་ང་རྒྱལ་ཀྱང་ཉོན་མོངས། །རྣམ་པར་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གནས། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་
རྣམ་པ་ཞི་དང་། །ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཉན་ཐོས་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་
གྱིས་སྟོན་པ་ལས་གངས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཐོས་
པ་ལྷུང་བྱེད་ཅིང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱུབ་པ་དག་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ནི་
བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་དོན་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་ཐོས་པ་
ལྷུང་ལེན་པ་དོན་མེད་པ་དང་། ནན་ཏན་དུ་བསྐྱུབ་པ་འབའ་ཞིག་གཅེས་པར་ཁོང་དུ་
ཅུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་ལྷུང་ལེན་པ་ལས་མོས་པ་བརྒྲོག་པའི་དོན་དང་། བྱ་བ་
མང་པོ་འཕེལ་སྒྲག་སྟེ་འཇུག་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཐབས་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
དོན་དང་། ཡང་ན་དེ་ཉིད་ཆོས་མང་པོ་ལེགས་པར་ཐོས་ཤིང་ལེགས་པར་བསམས་པ་
ཡིན་པས་དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་ཆོས་མང་པོ་ལེགས་པར་ཐོས་ཤིང་
ལེགས་པར་བསམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་བདག་ཆོས་རྣམས་ངེ་སྟེད་བདག་གིས་ཐོས་
ཤིང་བསམས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་པའི་དམིགས་
པའམ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཏེ་བར་འདོགས་ན་ནི་བདག་གི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྣམ་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ་སེམས་གནས་པ་ཡང་ཐོབ་པར་
མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ལྷ་ག་ལ་འགྱུར་སྙམ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམས་པའི་
ཆོས་དེ་དག་ལས་གང་ལ་བརྟེན་ན་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་པའམ། རྣམ་པར་

ཐར་པར་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བ་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་འཕམ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པར་མཐོང་ནས་ཐད་
དུ་སོང་སྟེ་གདམས་ངག་བསྟུས་པ་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གི་
འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་དོན་ཐོབ་པ་རྣམས་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་དོན་
དུ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རི་ལྟར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཆ་ལུགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དང་། ལས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། གནས་
གཏོང་ཞིང་ལེན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཐོབ་པ་དང་།
ཆོ་འདི་ལ་འཐོབ་པ་དང་། བདག་གིས་འཐོབ་པ་དང་། སོ་སོ་རང་རིག་པ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་བའོ། །དུག་པོ་འདི་དག་ནི་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་འཆི་བ་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འཆི་བ་དང་། མ་དུལ་བའི་འཆི་བ་དང་། དུལ་བའི་འཆི་བ་དང་། འབྲ་
བའི་འཆི་བ་དང་། མི་འབྲ་བའི་འཆི་བའོ། །དེ་ལ་འདས་པའི་འཆི་བ་ནི་འདས་པའི་འདུ་
བྱེད་རྣམས་འཕོ་བ་ནས། རྟོག་གི་དབང་པོ་འགག་པའི་བར་གྱི་འཆི་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འཆི་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཕོ་བ་དང་།
རྟོག་གི་དབང་པོ་འགག་པའི་བར་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མ་དུལ་བའི་འཆི་བ་ནི་འདས་
པའི་དུས་ན་མ་དུལ་ཞིང་མ་ཞི་ལ་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གཅིག་
ལ་གཅིག་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པའི་སྦྱིས་བུའི་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤིན་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། བག་ལ་ཉལ་
དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་ལུས་མངོན་པར་འགྱུར་བ་ལ་ད་

ལྷར་བྱང་བའི་དུས་ན་ཡང་ཆེའི་མཐའ་ཟད་པར་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་མ་དུལ་ཞིང་
རྣམ་པར་མ་དུལ་བ་ནས་རྒྱས་པར་གྱི་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ལུས་མངོན་པར་འགྱུ་
ཅིང་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
དག་ཉེ་བར་སྦངས་པའི་ཕྱིར་སྟེ། བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེད་པར་རྣམས་
དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས་སོ། །དེ་ལ་
དུལ་བའི་འཆི་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་དུལ་ཞིང་རྣམ་པར་དུལ་ལ་བག་ལ་ཉལ་མེད་པ་
གྱི་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ལུས་མངོན་པར་འགྱུ་བ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བག་ལ་ཉལ་དང་
བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཉེ་བར་མ་སྦངས་པའི་ཕྱིར་
སྟེ། བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེད་པར་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་འཆིང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལ་འདྲ་བའི་འཆི་
བ་ནི་གལ་ཉེ་འདས་པའི་དུས་ན་རི་ལྟར་མ་དུལ་བ་བཞིན་དུ་གྱི་བ་དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་
བྱང་བའི་དུས་ན་ཡང་འཆི་བ་དེ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པའི་འཆི་བ་
དང་། མཐུན་པའི་འཆི་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་འདས་པའི་
དུས་ན་མ་དུལ་བའི་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ལ་ད་ལྟར་བྱང་བའི་དུས་ན་དུལ་བར་འགྱུར་
ཏེ། གྱི་བ་དེ་ནི་དེའི་མི་འདྲ་བའི་འཆི་བ་ཡིན་ཏེ། མི་མཚུངས་པའི་འཆི་བ་དང་། མི་
མཐུན་པའི་འཆི་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་ད་ལྟར་བྱང་བའི་འདུ་བྱེད་
བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བག་ལ་ཉལ་བཞིན་དུ་འཕོ་བ་
སྟེ། འདས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འདྲ་བའི་འཆི་བས་འཆི་འཕོ་ཞིང་མཐུན་པར་འཆི་ལ།
འདས་པ་ན་མཐུན་པར་འཆི་བ་དེ་དང་འདྲ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉིང་མཚམས་

སྒྱོར་ཞིང་མ་ཡོངས་པ་ཉེ་བར་ལེན་རྟོ། །འཆི་བ་རྣམས་པ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམས་པ་
གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། འདུ་བྱེད་ལྡོག་
པའི་ཕན་ཡོན་རྟོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། མ་དུལ་བ་དང་། འབྲ་
བའི་འཆི་བ་རྣམས་དང་། མ་ཡོངས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བའི་ཕྱིར་ནི་འདུ་
བྱེད་འཇུག་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ན་དུལ་བ་དང་མི་འབྲ་བའི་འཆི་བ་
དང་། མ་ཡོངས་པ་ན་ཉེ་བར་མི་ལེན་པ་དང་། སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་
བ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ནི་འདུ་བྱེད་ལྡོག་པའི་ཕན་ཡོན་རྟོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་
མངོན་པར་འབྱུབ་པ་ལ་ནི་རྣམས་པ་བརྒྱུད་པོ་འདི་དག་གིས་གདགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་
གངས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར་རྟེ། མིང་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རིགས་ནི་འདི་ཞེས་བྱ། རུས་ནི་
འདི་ཞེས་བྱ། ཟས་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཟ་བཤེད་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
ཉམས་སུ་སྒྱུར་། ཆེ་ནི་འདི་ལྟར་རིང་། དུན་ནི་འདི་སྤིང་དུ་གནས། ཆའི་མཐའ་ནི་འདི་
ཅ་མ་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམས་པ་འདི་དག་གི་དབྱེ་བ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་
རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སའི་སྒྲོན་གྱི་གནས་ལས་བརྒྱུམས་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྒྲོང་བ་ནི་རྣམས་པ་
གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་དང་། རང་དང་ཕྱི་རོལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། སྒྲོང་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲལ་། དེ་
ཡང་འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་བདག་མ་ཡིན་རྟོ། །འདི་དག་ནི་བདག་གི་མ་ཡིན་རྟོ། །འདི་
དག་ནི་གཞན་སུའི་ཡང་མ་ཡིན་རྟོ་སྟེ་རྣམས་དུ་རང་དང་ཕྱི་རོལ་དང་གཉི་ག་ཡོངས་སུ་

ཤེས་པ་དང་། སྤོང་བ་ལ་ཅེ་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཤེས་
བསའེས་པར་བྱས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་གོམས་པས་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པ་ནི་དེ་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཆོས་སྟོན་པར་
མཛད་དོ། །གང་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ལ་མ་སྤངས་པ་དེ་ནི་རྣམ་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་ལ་གོམས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་འཇུག་པར་
མཛད་དོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ན་འཆིང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་དགའོ། །དེ་ཡང་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་གྱི་ཉེས་པར་བཤད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་པ་
དེ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཀུན་ཏུ་
ཆགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་
ཡང་སྲིད་པ་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་མཛོན་པར་འབྱུང་བའོ། །འཆིང་བ་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་འདི་དག་ལས་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་དགའ་སྟེ།
དང་པོ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཁོང་དུ་ཞེན་པ་དང་འདོད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ཆ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ལྡས་ཡང་སྲིད་པར་
འཆིང་བས་བཅེངས་པ་ནི་རལ་སྣམ་པའི་ར་རྒྱལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོད་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་དང་། དམིགས་པ་དང་། གོགས་དང་། རོ་མོ་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་།

འབྲས་བུལ། །དེ་ལ་འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་
དམིགས་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་བདག་ཡོད་པར་འགྱུར་རམ། །འོན་ཏེ་མེད་པར་འགྱུར་སྟེ་
བལྟ། །དེ་ལ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཡོད་པ་ལ་དམིགས་
པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གཟུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་རམ། གཟུགས་མེད་
པ་འཕམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ནམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་འཕམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན། འདུ་
ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རམ་སྟེ་མ་ལྟེ། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་བྱུག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གྲོགས་ནི་སེམས་
བསྐྱེད་ཅིང་གཡེང་བར་བྱེད་བལྟ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་
རྒྱུ་སེམས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་སྒྲོས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ནི་སྒྲེ་བ་དང་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་རྒྱུའི་ངོ་
བོས་སྒྱུད་དེ། ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། མེད་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ནས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ངོའི་སྟེང་པའི་རྒྱལ་
ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤེད་པ་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ནི་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའོ། །རྣམ་པ་བརྟུག་གཅིག་གིས་ནི་རི་སྟེད་ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། ། །

རྒྱལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བཅ་པོ་གཉིས་པ། འདི་གཉིས་ནི་
རྒྱལ་པ་ལྔ་དང་ལྔ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱ་མཆན་རྒྱལ་པ་ལྔ་དང་བཅས་པ་སྟེ།
དེ་གཉིས་ནི་སྟོབ་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས། སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་མི་སྟོབ་པས་ནི་
སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱལ་པ་དང་། ཀུན་ནས་དགེས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་
གྱི་སྟོན་ནས་བྱེ་བྲག་རྒྱལ་པ་ལྔ་ར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་
གིར་འཛིན་པ་དང་། ངའོ་སྟེ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་
ལོ། །དེ་ལ་འདི་གཉིས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། ངའོ་སྟེ་པ་
པའི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པའི་གཞི་ལ་ནན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་བཟུང་ནས་
མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། འདི་འབའ་ཞིག་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་དོན་མེད་དོ་སྟེ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ཀུན་ནས་དགེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ས་བོན་
རྒྱུད་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ལོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་དང་
བཅས་པའི་ལུས་འདི་དང་། སྤྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མཆན་རྒྱལ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནས། བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྒྱ་མཆན་གྱི་བར་རྒྱལ་པ་
སོ། །རྒྱ་མཆན་དེ་ཡང་རྒྱལ་པ་གཉིས་ཏེ། དམིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། རྒྱའི་རྒྱ་
མཆན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ངའོ་སྟེ་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་
པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རྒྱལ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་འདི་ཡིན་ནོ། །བདག་གིར་
འཛིན་པ་ནི་གཉི་ག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྒྱའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དམ་པའི་
ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་བག་

ལ་ཉལ་ལོ། །དེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྒྱའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་ནས་དགེས་པ་ལ་གོམས་པ་ལོ། །བཞི་པོ་
འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་
རྣམས་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱལོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕུ་
སྟེགས་ཅན་རྣམས་དང་། ཆོས་འདི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་། སློབ་པ་རྣམས་
དང་། མི་སློབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་ཡོད་
དོ། །ཆོས་འདི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་
དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་བྱོགས་གཅིག་ཡོད་དོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་མེད་
དོ། །སློབ་པ་ལ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་གཉིས་དང་། རྒྱ་དང་
བཅས་པའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གཉིས་དང་། འཕྲོ་སྒྲུབ་པའི་ང་རྒྱལ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་ནི་མེད་དོ། །འཕྲོ་སྒྲུབ་པའི་ང་རྒྱལ་བག་
ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡོད་དོ། །མི་སློབ་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདི་
ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ནི་དེ་དག་མི་སྤྲོང་བ་འབའ་ཞིག་ལ་ཁྱུགས་སོ། །ཆོས་འདི་པའི་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་ནི་ཡང་དག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཁྱུགས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་ད་དུང་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ནི་སྤངས། ཁ་ཅིག་
ནི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཁྱུགས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་མཐོང་ལ་ཟད་པ་དང་
མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་སྒྲུབ་དུ་ནི་མི་ཤེས་སོ། །མི་
སློབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡུང་སྤངས་ལ་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་མཐའ་དག་བདག་གིས་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ་སྒྲུབ་དུ་ཡང་ཤེས་སོ། །བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་

ནམ་པར་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་གང་ཞེན། ལྷ་བ་དང་ར་རྒྱལ་ལས་
ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་བ་
ནམ་པར་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གནས་དང་། དེའི་མཚན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མཚན་མ་
དང་བུལ་བ་དང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞི་བར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་
བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་སློབ་པའི་རྣམ་
པར་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གནས་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྲིད་པ་བཅད་པའམ། ཀྱན་ཏུ་
སྦྱོར་བ་གསུམ་བཞོག་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་སྲིད་པ་སྦྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
ཀྱན་ཏུ་མི་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་དང་། མི་སློབ་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གནས་
གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ར་རྒྱལ་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྲིད་པའི་བག་ལ་ཉལ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐར་བུས་བ་
སྟེ། དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ། རྣམ་པར་བྱང་བ་བརྗོད་པའི་གནས་རྣམ་པ་བརྒྱད་
ཏུ་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པ་རྗོགས་པ་ནི་ཡན་ལག་བཞིས་ཤིན་ཏུ་
རྗོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། བས་
མཐར་གནས་མལ་འཆའ་ཞིང་ལུས་དབེན་པ་དང་། བྱིས་ན་གནས་པ་དང་། ལུལ་
ལས་སྦྱིས་པའི་མཚན་མ་དང་། རྟོག་པ་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
རྣམས་ལ་བག་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སེམས་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བ་ནི་སེམས་དབེན་པ་དང་།
རྣམ་པ་ལྡས་བཅོཅ་འགྲུས་བཅུམས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྦྱར་བར་འགྱུར་བ་ལ་
མཐུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བཅོཅ་འགྲུས་ཀྱི་གོ་ཆ་དང་བཅོཅ་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། སྦྱོར་
པའི་བཅོཅ་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་ཞུམ་པ་མེད་

པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྩལ་མོད་པ་བརྟན་པ་སྟེ། གྲང་བ་དང་། ཚ་བ་དང་། ལ་སྤང་
དང་། སྤང་བུ་མཆུ་རིངས་ལ་སོགས་པས་འབྲུག་པར་མི་འགྱུར་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་
བརྩོན་པ་མི་འདོར་བ་སྟེ། ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །ཞི་
གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གོ་རིམས་བཞིན་བྱ་སྒྲུར་ཏེ།
རྣལ་ལྷན་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོན་པ་དང་། འགྲོད་པ་སྤངས་ནས་ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཆུ་ལ་
གྱིས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་དག་པར་ཁྱགས་སོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་
ཞེན། བན་ཏན་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དང་། སྟོན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་བན་ཏན་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ནི་སྤོང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་རྣམས་ཐོབ་པར་
བྱ་བ་དང་། རེག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉན་ཞིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་
བདག་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ལ་བན་ཏན་བྱ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཁྱགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བན་ཏན་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལོ། །འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ལ་བན་ཏན་བྱ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་དབང་བྱ་བྲས་ནས། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཟུ་
ངན་ལས་འདས་པ་འཛོལ་བ་འདི་ནི་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆུ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
མཛད་དེ། དེ་བཞིན་གསལ་བ་བྱུང་ན་བསྟན་པ་དེ་དག་ཡོད་པར་འགྱུར་པོ། །དེ་བས་

འགྱུར་མེད་པས་ན་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་སོ། །དེ་མེད་ཅམ་གྱི་བར་དུ་འཁོར་
བ་དེ་མེད་ཅམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བདེ་བ་མེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་འགྱུར་
བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེས་པའི་རྟགས་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། བྱེས་པས་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་རྣམས་པ་ལྔ་ཡིད་
ལ་མ་བྱས་པས་ངན་པ་དང་བཟང་པོ་ཡོངས་སུ་མ་བྱལ་བ་རྣམས་ལ་ངན་པ་དང་བཟང་
པོར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་རྣམས་དང་བདག་ལ་ཡོངས་སུ་འཇལ་བར་བྱེད་དེ།
བདག་ཆེད་སྟུང་དུ་རྫོང་མེས་སུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱེས་པའི་རྟགས་དང་
པའོ། །ཆེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པ་དང་། རྩུང་དུ་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། སྔ་མ་
བཞིན་དུ་སྒྱར་པོ། །དེ་ཉིད་ལས་བརྒྲོག་པ་གསུམ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁས་པའི་
རྟགས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་རྒྱལ་མེད་པའོ། །དེའི་བག་ལ་ཉལ་
དང་བྲལ་བས་ན་ངི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །གཞན་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ན་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་རགས་པ་སྟེལ་མར་འདུག་སྟེ། དེའི་
གཟུང་བའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པ་མགོ་མཉམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བར་
འགྱུར་ལ་དེ་སྤངས་པས་ན་རྒྱལ་མེད་པའོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་
པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ན་ངི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྱི་མ་
དང་བྲལ་བ་དེས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཐོབ་པའི་མོད་ལ་པན་ཡོན་བརྩུ་འགྱུར་
བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བརྩུ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལེགས་

བར་མཐོང་བས་ན་ཆོས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དགེ་སྤྱོད་གི་འབྲས་བྱ་གང་ཡང་རུང་བ་
ཐོབ་པས་ན་ཆོས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་རིག་པར་འགྱུར་
ཏོ། །བདག་གི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་། རུད་འགྲོ་དང་ཡི་དགས་རྣམས་ཟད་
དོ། །བདག་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
ཆོས་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་།
དགེ་འདུན་རྣམས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་གཉིང་སྟེབས་
པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་མེད་ལ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་
ཐོབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད་དོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་བཟོན་པ་ལ་
ཡང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་སྟེ། གཞན་དག་གི་ངོར་ལྟ་ཞིང་ངོར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །པ་
རོལ་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་མི་འཕྲོགས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་པ་བརྟུན་པ་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་
མེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་བརྟུན་དང་། རོན་དམ་པའི་རྒྱ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་
ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་
ཤེས་པ་དང་། ལྟོག་པ་ཤེས་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བའི་རྒྱ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་
དང་། གུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་ནི་
མདོར་བསྟུན་ན་རྒྱ་རྣམས་པ་གསུམ་བྱང་བས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་གུན་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགའ་བ་བྱུང་བ་དང་། རིག་པ་

བྱང་བ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་བྱང་བ་སྟེ། གཟུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རྟོ། །རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་ཉིད་འགགས་
པས་འདྲུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་འགག་པར་འགྱུར་བས་ན་ཐོག་པ་ཤེས་པ་ལོ། །ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཤེས་པ་
རྣམས་ནི་མཐོག་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
སྤར་བ་སྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །སྤྱུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡང་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བདེན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་
ཚུལ་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལྔ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་
ཏུ་བསྟན་པ་ལས་ནི་བྱི་མའི་བདེན་པ་ཤེས་པ་བཞི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐོབ་
པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཤེས་པ་སྤྲ་
མ་དེ་དག་མ་ཆང་བར་གྱུར་ན་ནི་བདེན་པའི་ཚུལ་གྱིས། འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། །ཆང་བར་ཡོད་ན་ནི་བདེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐལ་
བ་ཡོད་དེ། གཞན་ཡང་འདྲུ་བྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་ནི་གོང་དུ་བསྐྱོམས་པའི་
སྐབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་
དག་པར་འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་ནི་སྐལ་བ་ཡོད་དེ། དེ་བས་
ན་ཤེས་པ་དགྲུ་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འདའ་བར་
འགྱུར་བ་ཞེས་བྱལོ། །ནལ་འབྱོར་པ་ནི་གནས་གསུམ་གྱིས་འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
བརྟེན་ངས་པ་མེད་པར་གནས་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདས་པའི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
ནི་མི་རྟག་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་

ནི་འཇིག་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱི་བ་དང་འཇིག་པར་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ལ་མོངས་པ་མེད་ཅིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པས་བདེ་བ་ལ་རིག་པར་གནས་
ཏེ། རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱངས་སུ་ཡང་འགྲོ་ལོ། །དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་
བརྗེད་ངས་པར་གནས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱལོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་བྱངས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་པལ་ཆེར་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་དང་། ཞེ་སྤང་གི་རྣམ་བྱངས་དང་། གཉི་སྤྱག་གི་རྣམ་བྱངས་
སོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་བྱངས་ནི། དགའ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ལྟ་བ་
ཡོད་པ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། འདུན་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། འཕངས་པ་
དང་། ཀུན་གནས་པ་དང་། དེས་པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་། འདོད་པ་
དང་། ཆགས་པ་དང་། སྤེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། སྒྲོམ་པའོ། །དེ་ལ་ཞེ་སྤང་
གི་རྣམ་བྱངས་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ཁྱོ་བ་
དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་དང་། མི་བཟོད་པ་དང་། ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། དྲག་པ་
དང་། འཆུར་བ་དང་། རྩལ་པོར་སྤྲོ་བ་དང་། ཉང་པ་དང་། འཇུག་པ་དང་། གཞོད་པར་
སེམས་པ་དང་། རོམ་བྱམ་གནག་སྟེ་འདུག་པ་དང་། འཇུགས་པ་སྦྱིད་པའོ། །དེ་ལ་གཉི་
སྤྱག་གི་རྣམ་བྱངས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་དང་། མི་མཐོང་བ་དང་། མངོན་པར་མི་
ཉོགས་པ་དང་། ལུན་པ་ལྟ་བུ་དང་། མོངས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལུན་ནག་ལྟ་བུ་
སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་བྱངས་བསྐྱ་བ་ལས་རྒྱས་པར་རིག་པར་

བྱལོ། །དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་
ཡོད་པའི་ཆོར་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ནི་དགའ་བའོ། །དམིགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེའི་ཆོར་བ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་སྟག་པར་ཞེན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་
སོ། །གཞན་ཡང་འཛོལ་ཏུ་ཆ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཆེད་ནི་དགའ་བའོ། །ཐོབ་ཟིན་པའི་ཆེད་ནི་
འདོད་ཆགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཐོབ་ཟིན་པ་ལ་ཉེ་བར་སྒྱུད་དུ་ཆ་བའི་ཆེད་ནི་དགའ་
བའོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་སྒྱུད་པའི་ཆེད་ནི་འདོད་ཆགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡུལ་དང་སྤང་
པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ཆེད་ནི་དགའ་བའོ། །ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ནི་འདོད་ཆགས་
པའོ། །གཞན་ཡང་སྤང་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེད་ནི་དགའ་བའོ། །ཡུལ་གྱི་ཆེད་ནི་འདོད་
ཆགས་སོ། །གཞན་ཡང་འདོད་པས་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་སྤྱན་སྟུང་ཆོགས་པར་
གྱུར་པའི་ཆེད་ནི་དགའ་བའོ། །བདག་སྤྱན་སྟུང་ཆོགས་པར་གྱུར་པའི་ཆེད་ནི་འདོད་
ཆགས་སོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྩོན་པའི་བྱང་
པར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱང་པར་དུ་འགྲོ་བའི་འདུ་ཤེས་ནི་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་
ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ནི་བྱང་པར་དུ་འགྲོ་བ་བཞི་
པའོ། །དེ་ལ་སྒྲོན་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པས་ན་མ་ཐོབ་
པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབ་པ་གོང་མའི་འབྲས་བུ་
རྟོགས་པས་ན་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས།
དག་བརྩམས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཛོལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན། མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་

པར་བྱལོ། །དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ནས་མངོན་
སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་བར་གྱི་ཕྱིར་བཙོན་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
བཙོན་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱད་པར་དུ་འགོ་
བའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་མ་སྤྱན་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
ཉེས་དམིགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པའོ། །མི་མ་སྤྱན་
པའི་འདུ་ཤེས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་ཤེས་རྣམས་ལ་ནད་དང་། འབྲས་དང་། ཟུག་རྩ་
དང་། སྤྲིག་པ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་ཁམས་མ་སྟོམས་པའི་
རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ནད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྲལ་ལ་མི་མ་སྤྱན་པར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་འབྲས་སུ་སྤྲིག་བསྐྲལ་དང་། དག་གཞན་གྱིས་
བསྤྱན་པའི་ཟུག་རྩའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་སྤྲིག་བསྐྲལ་དང་། གཉེན་དང་མོངས་སྟོད་ལ་
སོགས་པ་ལས་གྱུར་པའི་མོངས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་སྤྲིག་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱང་བའི་སྤྲིག་བསྐྲལ་ལ་མི་མ་སྤྱན་པར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་མ་སྤྱན་པར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལ་ཉེས་
དམིགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་
པའམ་སྤྲིག་བསྐྲལ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་
ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྟོང་པའམ་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ཉེས་དམིགས་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་
ལ་ལོགས་པར་འདྲིས་པར་བྱས་པས་ན། ཕྱིས་མི་མ་སྤྱན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡང་དག་པར་

གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ནི་སྤར་བསྟན་ཏོ། །རྒྱ་ནི་ཕྱིས་བསྟན་ཏོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་
བ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་རང་སྣང་པའི་ར་རྒྱལ་སྟེ་བའི་རྒྱུན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་ཡིན་
པའོ། །སྟན་ཅིག་སྟེས་པ་ནི་ཐ་ན་རི་དགས་དང་བྱ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །རང་གི་གནས་ལ་དམིགས་པ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་ལུས་རྣམས་ལ་ཡོད་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །གཞན་གྱི་གནས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་རྣམས་ལ་ཡོད་བ་གང་ཡིན་
བ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྣང་པའི་ར་
རྒྱལ་སྟེད་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དེས་རང་གི་ལུས་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་བདག་ཏུ་མཐོང་ནས་
བདག་ཏུ་ལྟ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེད་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་བཞིན་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མེ་ལོང་གི་རོས་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྟེ་བར་འགྱུར་ལ།
གཟུགས་བརྟན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གནས་ལ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་ཏུ་འདྲ་
ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་བ་ངན་པས་རང་གི་གནས་ལ་ཡོད་པའི་བདག་ཏུ་
ལྟ་བའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་བཞིན་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་གྱི་གནས་ལ་དམིགས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་གཞན་རྣམས་པས་
བདག་ཆེལ། །བདག་མཚུངས་སོ། །བདག་ཚུང་རོ་སྣང་དུ་རང་སྣང་པའི་ར་རྒྱལ་
སྟེལོ། །དེ་སྟེ་སྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེད་ན་ནི་དེ་ལ་ནི་དཔེར་
ཁྱད་པར་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྟན་པའི་མི་སྟོད་ན་འདྲག་པའི་རྒྱ་དང་
བའི་ནང་དུ་མིག་དང་ན་བ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ལྟག་མ་རྣམས་ནི་སྤར་བ་བཞིན་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ལེགས་པར་

གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་སྒྲོང་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲོང་
བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་པན་པའི་ལན་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲོང་
བས་སྟོན་པའམ། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲོང་བས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་བྱས་ལན་ལོན་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་
ཏེ་གཞན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་ལམ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་དེས་དེ་དག་
གི་བཞེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བས་ལན་དུ་པན་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཆན་ཉིད་
གསུམ་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་རྣམས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
འཛིག་པ་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་གྱི་ཡང་སྤྱི་
བར་སྐྱེ་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་དང་།
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་འཕངས་པས་ན་ད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
སྐྱེས་ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་མི་གནས་སོ། །ཉོན་མོངས་
པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ད་ལྟར་
འགགས་ནས་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མཆན་ཉིད་གསུམ་པའི་འདུ་བྱེད་
འདི་འགག་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཆན་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་ན་ནི་
འགོག་པར་གདགས་སུ་མི་རུང་ངོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་
མདོ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་
མེད་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །འདུ་

བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་སྒྲོན་པ་ཆོས་ཀྱི་
མདོ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་
པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །ཟླ་ངན་
ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་སྒྲོན་པ་བཞི་པ་རྣམ་པར་
གཞག་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་མདོའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་འདོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བསམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་མོས་པ་
དང་ལྡན་པའི་འདོད་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་མདོ་བཞིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འདོད་དེ། འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་དེ་འདོད་པ་དེ་གྲོག་དབེན་པར་སོང་ནས་བསམ་པ་ཐག་པ་
ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞིས་དེ་ལས་ཡིད་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་པན་
ཡོན་མ་མཐོང་བས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཐོབ་པར་ཡིད་མི་ཆེས་པས་མ་དད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་དེ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་བས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་
བསམ་པའི་སྒྲོན་པ་འདོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མོས་པའི་
བདག་མེད་པ་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་པས་ཟླ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་སེམས་ཕྱིར་ལྡོག་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་དེ་ཡང་
ལེགས་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ལ་ཆར་ཕྱིན་པར་ཡང་མ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་ཆེ་ཡང་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗེད་ངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཟོད་པ་དེ་ལ་
ཡོངས་སུ་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་དེའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འདུ་བྱེད་ཅམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་
སེམས་རྫོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གི་བདག་གང་ཡིན་ཞིག་གུ་སྟུམ་དུ་བདག་

ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་རྣམ་པས་དེ་ཞིབ་པ་དང་ལྡན་པའི་བར་དུ་གཅོད་པ་འཇུག་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རེ་སྟམ་དུ་སེམས་ཀྱི། འདི་
སྟམ་དུ་འདུ་བྱེད་ཅམ་པོ་འདི་ནི་མེད་པར་འགྱུར་རེ་སྟམ་དུ་ནི་མི་སེམས་སོ། །དེ་དེ་
ལྟར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་འཛིག་ཆོག་པས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་།
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པའི་ཕྱིར་འགོག་
བ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པ་དེ་སྤང་བ་ལ་དབེན་
པའི་ཆོས་ནི་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྲིད་པ་མཁས་པ་
དག་ལ་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། དག་བའི་ཆོས་ལ་
འདུན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སེམས་དང་། མཉན་ཞིང་ལས་སུ་རུང་བའི་
སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉན་པ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཡིད་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་གི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བདག་གི་དབང་གིས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་གང་
ཟག་གི་རྒྱས་པ་དང་། མཐུ་ཡོད་པ་དང་། འཆོམ་པ་དང་། སྟོན་པས་བསྐྱེད་པས་འདི་སྟོན་
པ་པོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པས་པར་
འབྲེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཆོག་གི་དོན་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱས་པ་དང་། མཐུ་ཡོད་པར་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཉམས་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་ལྟ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ།
གང་ལ་གནས་པ་དང་། དེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ།
བདེན་པ་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མངོན་

བར་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མོས་པ་དང་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་
འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ལ་ནི་གནས་
སོ། །གཞི་གསུམ་ལ་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་བག་ལ་
ཉལ་དང་བཅས་པ་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བའི་རྟེན་དུ་སྒྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། གང་ལེན་པ་དང་། གང་གིས་ལེན་པ་དང་། ཇི་
ལྟར་ལེན་པ་དེ་དག་ནི་གཞི་གསུམ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཅི་ལེན་ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་
པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་སོ། །གང་གིས་ལེན་ཞེ་ན། ལེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་
ལེན་ཞེ་ན། རྣམ་བར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་པས་སོ། །དེ་དག་ནི་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་ལ་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་མི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པས་དེའི་དམིགས་པ་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ལམ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་གནས་ན་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བ་ལ་གཞི་གསུམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པར་སྤོང་བར་འཇུག་
ལ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ལ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་གི་སྒྲོན་པ་གནས་
གསུམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལུབ་པར་འཇུག་པ་མི་ཤེས་པས་དབུ་མའི་
ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱལ་བ་ཡང་མེད་ན། དེས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་ལྟ་ག་ལ་འཇུག་
དེ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་གཞི་གསུམ་པོ་དག་ལ་

བདག་གི་སྒོ་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བག་ལ་ཉལ་དང་ལྡན་
ལོ། །འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། ལུབ་པར་ཤེས་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་
པའི་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ལ་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ནི་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པས་
མངོན་པར་བསྐྱབས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་ནི་གཞི་གསུམ་པོ་རྣམས་ལ་བདག་གི་
སྒོ་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་བག་ལ་ཉལ་མེད་དེ་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་སྤྲོ་ནས་
ཀྱང་ཞུགས་ལ་དེས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་ལ་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒོ་མ་ནི། མངོན་ཤེས་ལྟར་དང་ལུས་ཀུན་
དང་། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་འཁོར་བ་དང་། །ཆོག་འཛིན་སྟོན་དང་རྒྱན་སྟོགས་
དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉམས་དང་ཉགས། །འདྲུ་ཤེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་
དང་། །ཆོགས་དང་མི་མཐུན་གང་ཡིན་དང་། །སྟོན་པའི་ཕྱིན་ལས་ལ་སོགས་པའི། །སྤྲེ་
ཆེན་ཆེན་པོ་ཐ་མ་ཡིན། །ཡོངས་སུ་བྱུང་ཅིང་ཡོངས་སུ་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟར་བར་
བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་པའི་སྟོབས་དང་། བག་ཡོད་པའི་སྟོབས་དང་། གོམས་པའི་
སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་ཤེས་པའི་སྟོབས་ནི་གང་ལ་གནས་ན་དེའི་མོད་ལ་ཐག་པ་རྣམས་
ཐད་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོབ་པའི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བག་ཡོད་པའི་སྟོབས་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ཐོབ་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ལམ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙུན་པ་དང་། སྤྲིག་པ་མི་དགོ་པའི་ཆོས་
རྣམས་ལས་སེམས་ཀུན་ཏུ་སྤྱང་བའོ། །དེ་ལ་གོམས་པའི་སྟོབས་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལ་

བཙུག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཉག་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། དེང་ངས་སང་ངས་
གནངས་ཉིད་ཏུ་བདག་གི་སེམས་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་རྣམས་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་
བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་སྒྱུ་བར་མི་
འགྱུར་བའོ། །སྒྱུ་བ་མེད་ན་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཡོངས་སུ་ཡི་
འཆད་པ་མེད་ན་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་སྒྱུར་བ་མི་གཏོང་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་
མཐོང་བ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་
བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཅན་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །གཞན་ཡང་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཤེས་བའོ། །འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་
པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བའོ། །བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །གཞན་ཡང་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དེ་ནི་
ཤེས་བའོ། །སྤོང་བ་དང་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་
བའོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་
བའོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཐོང་བའོ། །གཞན་ཡང་
གདགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ནང་དང་བྱི་རོལ་གྱི་འདུ་བྱེད་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཅས་བྱ་བའམ།
སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའམ། ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། གཞོད་སྤྱིན་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་། རྣམ་
མཁའ་ལྡིང་དང་། མིའམ་ཅི་དང་། ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའམ། དམག་དང་། རྣགས་
ཆལ་དང་། ཁང་བྱིས་དང་། རི་ཞེས་བྱ་བའམ། དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་པའི་བརྟེན་ལྗོངས་
གྱིས་ཤེས་བྱ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་

བཤོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཛིན་པ་ནི་མཐོང་བཤོ། །གཞན་
ཡང་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་བཤོ། །ཡོངས་སུ་བཅའ་
ཟེན་པ་རྣམས་ལས་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་མཐོང་བཤོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་བཤོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་བཤོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་གཟུགས་ཅན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པ་ནི་མཐོང་བཤོ། །ཤེས་བྱ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་བཤོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ལ་
བརྟེན་པས་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མཁས་པའི་གཞི་བཞིས་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། ཉེ་བར་རྟོག་པའི་གཞི་དང་། གཏོང་བ་དང་ལེན་པའི་གཞི་དང་། ཆོར་བ་རྣམས་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་དང་། ཐབས་ཀྱི་གཞིས་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་
གཞི་ནི་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོའི་སྒྲོན་པ་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཏོང་
བ་དང་ལེན་པའི་གཞི་ནི་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་བཞི་སྟེ། མི་དགོ་བའི་ཆོས་སྦྱོང་བ་དང་།
དགོ་བའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་གཞི་ནི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་པ་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་
བའི་དབང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། བདེ་བ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་
པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཐབས་ཀྱི་གཞི་ནི་དབང་པོ་དང་། རྟོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། །མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་

མཁས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ནི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པའི་དོན་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལ་རྟེན་གྱི་དོན་ནི་ནལ་འབྱོར་པ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ནོ། དེ་
ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་སྟོབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་དང་ནི་ལྷན་ལ་རྣམ་པར་
དག་པ་རྣམས་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་ལྷག་མའི་སྤྱབས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་
བསྐྱོར་བའི་བྱིར་རོ། །ཆོས་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་གྱིས་བྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་ལྷན་ནོ། དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
དམ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་བརྟག་པ་ནི་ལྷག་པར་བརྟེན་པ་ལོ། །དགེ་བའི་བཞེས་
གཉེན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟེན་པ་ལོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དབང་པོ་བསྐྱམས་པ་
དང་། འདོད་པ་ཉུང་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སེམས་བསྟོབ་པར་བྱ་ལོ། །སྒྲོག་དཔེན་པ་ན་
གནས་ཤིང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་བདེ་ལྷག་ཏུ་
བསྐྱུང་བར་བྱ་ལོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལན་མང་
ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱས་སྟོབ་པའི་ཆོས་དེ་དག་གིས་མ་རིག་པའི་སྤྱབས་བརྟོལ་བས་མི་སྟོབ་
པའི་སར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡང་ཡིན་པ་ལོ། །ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་
མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་འཐོབ་པ་ལ་ཡང་རིམ་བུ་ཡོད་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྩོམ་ཆོགས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རྟེན་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལ་གོམས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་
བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པ་བལ་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་ཅིང་གནས་པར་མི་
བྱེད་དེ། རྟོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྟོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་

དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྷན་པའི་སློབ་པའི་སེམས་ཐ་མཛོ། །ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་
ནི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་བཞིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེའི་ཆད་རེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་འཛིན་པའི་གོང་
བུ་ལས་བ་ལང་གི་ལྷ་བའི་གོང་བུ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་ལ་ནི་དུས་འདི་ཅམ་ཞིག་ན་དོར་རོ་
སྟམ་དུ་བསམས་ན་དེ་ལྟར་ཆེད་དུ་སྒྲངས་པའི་གོང་བུ་དེ་ལ་མི་དེ་དེའི་ཆེ་ཅི་དགར་
འདོར་བའི་དབང་བྱེད་དེ། གང་གི་ཆེ་དོར་བར་འདོད་པ་ན་ཡང་དོར་དུ་ཡོད་ལ་རི་སྒྲིང་
དུ་འཆང་བར་འདོད་པ་དེ་སྒྲིང་དུ་ཡང་བཅང་དུ་ཡོད་ཀྱི་འཆི་བའི་རྒྱའི་ལུས་སྒྲངས་ལ་
ཆེ་ཡང་ཟད་པ་ལ་ནི་རང་དགར་སྐྱད་ཅིག་གནས་པར་བྱ་བར་མི་འགྲུབ་ན་དེ་ལས་
ལྷག་པར་ལྷ་ག་ལ་རུས། གཞན་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་རྒྱ་
ཡང་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟོག་གོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ཆེན་པོ་དང་སྤྱན་སྤྱུ་
ཆོགས་པ་ཟད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་
ཡུལ་པ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། མི་རྣམས་ཉེ་ཆངས་པ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་།
འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཆེས་པའི་མན་ངག་ལས་མངོན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། གང་ལས་བཅོམ་ལྷན་འདས་མངོན་སྤྱུ་དུ་གཟེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་དུ་
འགྱུར་བར་བསྟན་ཉོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་
སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་
མི་འཆད་པར་འདོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་དང་།
ལུས་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་པལ་པོ་
ཆེས་མདུན་གྱིས་ལྟ་བ་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པའོ། །སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་གསུམ་པོ་འདི་

དག་འཛོལ་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱིན་པ་
དང་། དབང་པོ་དུལ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུའི་
བྲམས་པའི་སྤྲོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྒྱུད་རྩལ་དུ་འདུག་པའི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་བྲམས་པ་
སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྐྲམ་པའི་རྣམ་
པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་གཞི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། རོབ་པའི་ཤེས་པས། རོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་
པ་དང་། གང་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་སྒྲོན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་
དང་། འདིར་ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་སྒྲོན་པ་གསོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་དང་།
སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་མི་སྤྱག་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་དང་། འཛིགས་པའི་ཤེས་
པའོ། །རྣམ་པ་བཙོ་ལྷས་ནི་འདུ་བྱེད་རྟོགས་པས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོངས་པ་
སྟོང་བར་འགྱུར་ཏེ། བཙོ་ལྷ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་ནི་རྒྱུད་ཁམས་ལས་བྱུང་བ་དང་།
བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པར་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་དབྱ་བའི་གོང་བུ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོར་བ་ལ་ནི་གསུམ་འདུས་པ་
དང་འབྲ་བའི་སྒྲོན་པ་སྤྱིན་དང་ས་གཞི་དང་ཆར་པ་གསུམ་འདུས་པའི་རྩལ་གྱིས་རྒྱ་
བུར་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་རྣམས་ལ་ནི་ཤེས་བྱུར་སྤང་བ་དང་། གཞུངས་
པ་དང་། ཚོངས་པར་འབྲ་བའི་སྒྲོན་པ་སྤྱིག་རྒྱ་བ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཅ་བ་ཆད་པ་དང་། ལུས་རྣམ་པ་དུ་མའི་རྒྱུད་བྱེ་
བྲག་ཡིན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་ཅམ་ལས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འབྲ་བའི་སྒྲོན་པ་རྒྱ་

ཤིང་གི་སྤྱང་པོ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་དང་ལུས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱ་འཇུག་པའི་སློན་ས་སྣ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། རྣམ་གངས་བསྐྱུ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

རྣམ་འཁོར་སྤྱོད་པའི་ས་སྡེ་གཞི་བསྐྱུ་བ། བས་པོ་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་
གཉིས་ཀྱིས་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་སྤོང་གི་
འཛིག་རྟེན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ནི་སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། གཞན་ལ་མི་བཤོ། །སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་ནི་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལྟས་སྤོང་གི་འཁོར་བ་
དང་མི་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤོང་གི་འཁོར་བ་ནི་སྤྱུ་མོང་བའི་རྣམས་
བྱུ་བ་ལ་ཡིན་ལ། སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་ནི་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ཉི་མའི་རྣམས་བྱུ་བ་ལ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ནི་རྣམས་མི་འདྲ་བ་དང་པོའོ། །གཞན་ཡང་སྤོང་གི་འཁོར་བ་ནི་སྤྱུ་མོང་དང་བྱེ་མའི་མཐའ་
ཆད་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་ཡོད་ལ། སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་ནི་རྟག་ཏུ་མི་འཆད་པར་
རྣམས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་དེ། འདི་ནི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པའོ། །གཞན་
ཡང་སྤོང་གི་འཁོར་བ་ནི་མེའམ་ཆུའམ་རྒྱུད་གིས་འཛིག་ཅིང་རྣམས་འཆད་པར་འགྱུར་
ལ་སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་ནི་དེ་ལྟ་ལ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་མི་འདྲ་བ་གསུམ་པའོ། །གཞན་ཡང་
སྤོང་གི་འཁོར་བའི་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ཏུ་རྣམས་ཆད་པར་འགྱུར་བ་མེད་ལ། སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་
ནི་ཡོད་དེ། འདི་ནི་མི་འདྲ་བ་བཞི་པའོ། །གཞན་ཡང་སྤོང་གི་འཁོར་བ་ནི་རྣམས་ཆད་ཏུ་
ཟེན་གྱང་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྤྱིར་བ་ཡོད་ལ། སྤྱེ་བའི་འཁོར་བ་ནི་རྣམས་གྱང་ཉིང་
མཆམས་སྤྱིར་བ་མེད་དེ། འདི་ནི་མི་འདྲ་བ་ལྔ་པའོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྣམས་ལ་ལྟས་

འཁོར་བ་དེར་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྲིད་པའི་རྒྱ་དང་། སྲིད་པའི་འབྲས་བུ་
དང་། སྲིད་པའི་རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒོན་གྱི་མཐའི་སྒོ་ནས་ཐོག་མ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་མ་
རིག་པ་ནི་སྲིད་པའི་རྒྱལོ། །བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོར་འགོ་བའི་ལས་ནི་སྲིད་པའི་འབྲས་
བུའོ། །དེ་ལ་བདེ་འགོར་འགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་པས་བྱིས་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་
བྱེད་དེ། རང་ཉིད་འགོ་བ་དེར་འགོ་འདོད་པའི་བྱིར་ལོ། །ངན་འགོར་འགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་
ནི་སྲིད་པའི་ལྷང་གིས་བཏགས་ཏེ། དེ་ནི་འགོ་འདོད་པ་ན་མ་ཡིན་གྱི་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
ཁྲིད་དོ། །དེ་ལ་སྲིད་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་དེའི་རང་བཞིན་མདོར་བསྟུན་ན་ནམ་པ་
གསུམ་ཡོད་དེ། ཡང་སྲིད་པ་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་
ལྡན་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མདོན་པར་དགའ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་མདོར་བསྟུན་ན། སྲིད་
པའི་སྲིད་པ་དང་། དུལ་གྱི་སྲིད་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་སྲིད་པའི་སྲིད་པའོ། །དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
དུལ་འཐོབ་ཏུ་ཆ་བ་ནམས་དང་། ཐོབ་ཐེན་པ་ནམས་དང་། ད་དུང་འོངས་མ་སྦྱད་པ་
ནམས་དང་། འོངས་སྦྱོད་ཅིང་འདུག་པ་ནམས་ལའོ། །དེ་དང་དེར་མདོན་པར་དགའ་བ་
ནི་མ་འོངས་པའི་དུལ་འོངས་སུ་བཅའ་བ་ནམས་ལའོ། །དེ་ལ་དགའ་བ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་ནི་སྲིད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་
སྲིད་པར་སྦྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་དང་དེར་མདོན་པར་དགའ་བའི་སྒོ་ནས་ནི་སྲིད་པའི་
ལྷང་གིས་བཏགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་སོགང་ལ་སྲིད་པས་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བ་
དེར་ཀུན་ཏུ་རྒྱུག་ལ། གང་དུ་སྲིད་པའི་ལྷང་གིས་བཏགས་པ་དེར་ནི་འཁོར་ལོ། །དེ་ལ་

འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་མཐའ་མེད་པས་ན་ཡུན་རིང་ངོ་། །རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་
བྱུང་བས་ན། སྔོན་གྱི་མཐའ་མེད་ངོ་། །རྣམ་པ་ལྔས་ནི་བྱིས་པའི་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་
རྣམས་པ་ལྔ་ནི་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་དུ་བཅིངས་པ་དང་། ཅིས་བཅིངས་པ་
དང་། གང་བཅིངས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཅིངས་པ་ཡང་རྟེན་གང་གིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་
དང་། གང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའོ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་བདེ་འགྲོ་ཀ་
བ་དང་འབྲ་བ་ལ་བཅིངས་སོ། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱིས་ནི་ངན་འགྲོ་བྱར་བྱ་དང་
འབྲ་བ་ལ་བཅིངས་སོ། །ཡང་ན་དགའ་བ་དང་འདྲོད་ཆགས་དང་ལྡན་པའི་སྲིད་པས་ནི་
རང་གི་དངོས་པོ་ཀ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བཅིངས་སོ། །དེ་དང་དེར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་།
ཡང་སྲིད་པར་སྦྱེ་བར་བྱེད་པས་ནི་རང་གི་དངོས་པོ་བྱར་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་བཅིངས་སོ། །མ་
རིག་པས་ཀྱང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་བྱི་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསྐལ་ལ་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་སྒོ་
ནས་བཅིངས་ཏེ་བྱི་མ་ལ་བྱུང་བོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་
བསྐལ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ངོ་། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་
རྣམས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་པལ་
ཆེར་ནི་འདི་ལས་བྱི་ངོལ་བ་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མའི་ལུས་
ཀྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་དང་། འདྲོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྟའི་ལུས་ཀྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་
པ་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྦྱེ་བས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་
ཉིད་ནི་མཐར་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་པར་འཛིན་པ་བཞི་པའོ། །དེ་དག་ལ་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྒྱག་གོ། །འགྲེང་ངོ་། །འདུག་གོ། །ཉལ་ལོ། །གཞན་ཡང་བཞི་པོ་འདི་
དག་ནི་བྱིས་པ་སྲིད་པ་སྦྱོད་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་དང་།

མ་འོངས་པ་ན་བཅའ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་འཛོལ་རྩ་ཆ་བ་དང་། ཐོབ་ཐེན་པ་དང་།
འོངས་སློང་རྩ་ཆ་བ་སྟེ། དེ་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
གངས་སྐྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་དང་། བཅའ་བར་བྱ་བའི་
ཡུལ་གཉིས་ནི་རྒྱག་པའི་རྣམ་གངས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་བཞིས་ཏེ།
ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཡུལ་འོངས་སུ་ཆོལ་ལོ། །དག་གི་ལས་དང་ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནི་ཐོབ་
པར་བྱེད་དོ། །ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཅི་དགའ་མགུར་འཇུག་པ་དང་། བརྟེན་པར་བྱེད་དེ།
སློང་པའི་ལས་དེ་དག་ནི་ལས་འདི་རྣམས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་པའི་ཡིན་ནོ། །ཡང་
ན་ཡུལ་འོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། སྲིད་པའི་ལོ། །སློང་པའི་ལས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལ་ཡང་
གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གངས་སྐྱར་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །རྒྱག་པ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རི་སྐད་བསྟན་པའི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་དངོས་པོས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་རྣམས་དང་། སྲིད་པ་སློང་པའི་ལས་རྣམས་
ལ་ཡང་མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་། མཛོན་པར་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་།
ལྷག་པར་ཞེན་ནས་གནས་པའི་རྣམ་གངས་བཞི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྐྱར་བར་རིག་
པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་སྲིད་པ་སློང་པའི་ལས་ལ་རྣམ་པར་སློང་པའི་འབྲས་བུ་སྣ་
ཆོགས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་སྣ་ཆོགས་དང་ལུས་སྣ་ཆོགས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་
སྣ་ཆོགས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་
ཆོགས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། ཉེན་དང་།
དམིགས་པ་དང་། བྲོགས་སོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཆོགས་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཐུག་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་

ནམས་སྟོ། །དེ་ལ་ལུས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཐ་དད་པ་སྣ་ཚོགས་
དང་། ལུས་གཅིག་གི་སྣ་ཚོགས་སྟོ། །དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྣ་
ཚོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུས་སྣ་ཚོགས་ནམ་པ་གཉིས་སོ་གཉི་གའི་ཡང་རྒྱ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་ནལ་འབྱོར་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་སོག་པ་
དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཙོན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ནམ་པ་
བཞིས་ནི་རྒྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། གང་དུ་སྐྱབ་པ་
དང་། ཅིས་སྐྱབ་པ་དང་། གང་སྐྱབ་པ་དང་། རི་ལྟར་སྐྱབ་པའོ། །དེ་བདེ་འགྲོའམ་ངན་
འགྲོར་སྐྱབ་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ཐུག་ནམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་
མོངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་ནམ་པ་ལྟར་གཏོགས་པའི་ལུས་
སྣ་ཚོགས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། ཐོག་པ་དང་།
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བ་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་ནས་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ནམ་གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །བྲིས་པ་འདུ་བྱེད་མི་ཉག་
པར་མི་ཤེས་པ་འདིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་ཞུགས་པ་ནི་
ནམ་པ་ལྟར་རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་བྲིས་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་དུ་བྲིས་བ་
དང་། ཅིས་བྲིས་བ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྲིས་བ་དང་། རི་ལྟར་བྲིས་བ་དང་། བྲིས་ན་
ཅིར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོ་འགྲམ་དང་འབྲ་བ་གཉིས་སུ་ནི་ཚུ་
རོལ་ནས་པ་རོལ་དང་། པ་རོལ་ནས་ཚུ་རོལ་དུ་བྲིས་པོ། །དེ་ལ་སྟེན་པའི་ཚུ་ལྟར་ཆུན་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པས་ནི་བྲིས་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།

ཐུར་དུ་འབབ་པ་དང་། ལུལ་རྒྱ་བ་ལ་ཆ་ཤས་པ་མེར་རྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་
བ་དང་། ལུལ་ལས་བསྒྲོག་པར་དགའ་བ་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་ཐམས་ཅད་དུ་
འདུ་བྱེད་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བ་དང་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར། ལུས་དང་སེམས་འཁྲུག་པར་བྱེད་པས་ཁྲིར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་
ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ལྔ་ལོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲིར་བར་བྱེད་པ་ནི་བདེ་
འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོ་འགྲམ་དང་འབྲ་བ་གཉིས་སུ་འདུ་བྱེད་ནས་པ་ལྔ་ལོ་དེ་དག་སྦྱེས་
ནས་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཤིང་རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་ཁྲིར་རོ། །རི་ལྟར་ཁྲིར་བ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་
དུ་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམས་མ་ཤེས་ནས། བདག་གས་
བདག་གིར་འཛིན་པའི་སྒྲོན་ནས་ཁྲིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཁྲིར་བ་དེའི་སྤྲ་བའི་ལུས་རྣམས་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པས་མི་སྟོད་དོ། །རི་ལྟར་ཁྲིར་བ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་རྒྱན་
ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མཁས་
པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟན་
ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོས་པ་དང་།
བསམས་པ་དང་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་། རྟོན་བག་མེད་
པའི་བྱིར་ལེགས་པའི་བསམ་པ་སེམས་པ་དང་། ལེགས་པར་སྦྱ་བ་བརྗོད་པ་དང་།
ལེགས་པར་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འཆོ་
བའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དབང་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་དང་མ་སྦྱན་པས་བདེ་བ་འདོད་ཀྱི་
ཆོས་མ་ཡིན་པས་བདེ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་མལ་པའི་ཆེད་ཡོ་བྱེད་རྣམས་
ལེགས་པར་སྦྱང་བར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་པར་རྒྱུད་གཞོན་པར་མི་བྱེད་ལ། ཉེས་

དམིགས་སྤྱོད་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དང་། ན་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་སོ་
སོར་བརྟགས་ནས་སྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཏུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་རྟེན་རྣམས་
བསྐྱུང་བ་སྟེ། རྣམ་པ་བརྩེ་ལོ་འདི་དག་ནི་མཁས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་
པ་དང་། སྤངས་པ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་ཞུགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ཤེས་པ་ལ། སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་ཆེར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་ཤེས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྤྱོད་དེ། བརྟེན་
པར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་ཆར་རྟོག་པའི་ཤེས་ཆར་རྟོག་པའི་ཤེས་ཆར་རྟོག་པའི་ཤེས་ཆར་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ལོ། །གཞན་ཡང་
འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་ནི་བག་ཡོད་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆགས་པར་
འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཆེན་པོ་འཕེལ་པར་ཤིང་གས་
ཆེར་སྤྱུག་བསྐྱུང་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་མཛོན་དུ་བྱུང་བ་ལ་བྲན་པ་
ཉི་བར་འཛོག་མི་རྣམས་ན་བག་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། དེ་ནི་དེའི་ཆེ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བས་སེམས་ཁྱབ་པར་འདུག་སྟེ། དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ངོ་ཟེན་པར་མི་རྣམས་སོ། །དེ་ལས་
བརྟེན་པ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཁྱད་
པར་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩ་
དང་། ལོ་མ་དང་། ཡལ་ག་དང་། འདབ་མ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནང་གི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་གནས་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལས་
བརྟེན་པ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དུས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

གསུམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་སྤངས་པ་དེ་ལ་ནི་ཁྱད་
པར་གསུམ་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པར་པན་ཡོན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་པས་
ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྤིང་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་
པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་གཉེན་པོའི་ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་སོ། །རང་གི་དོན་བྱས་ནས་
ཀྱང་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཙོན་
པས་བདེ་བར་གནས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྒྲོམ་པའི་བྱེ་
བྱག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེན། འབྲས་བྱ་དང་། རང་
བཞིན་དང་། རྣམ་པ་དང་། ཐབས་སོ། །དེ་ལ་འབྲས་བྱའི་སྒྲོན་ནས་ནི་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། རྟོད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་
རིག་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་གསུམ་པོ་སྤོང་བར་བསྟན་ཏོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
གསུམ་པོ་ལས་རྟོད་པ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །ང་རྒྱལ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །མ་རིག་པ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཐ་མ་དང་གོང་མའི་ཆ་དང་མ་སྟན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་
བ་མཐར་ཐུག་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ནི་རྣམ་གངས་གཞན་ནོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་བས་བསྒྲོམ་པ་
ལ་ཞུགས་པ་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལོ། །བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་མང་དུ་བྱེད་དོ། །མཚན་
ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །སྦྱོར་བའི་མཐར་ཐུག་པ་
མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྒྲོམ་མོ། །སྦྱོར་བའི་མཐར་ཐུག་པས་ནི་མང་

དུ་བྱེད་དེ། འདི་ནི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པའོ། རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་ཐེག་པར་བྱས་པ་དང་། གཞིར་བྱས་པ་དང་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་བྱང་བར་
བྱས་སོ། །རྒྱན་མ་ཆད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ལེགས་པར་སྦངས་
པ་དང་། ལེགས་པར་བརྩམས་ཏེ་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེ་ལ་རྣམ་པའི་བྱེ་
བྲག་ནི་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དག་པར་འཛོམས་སོ། །ས་ལོག་མའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འདོར་རོ། །ས་གོང་
མའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་ཏོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་
པའི་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་ཞིན།
ཇི་ལྟར་གཟུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་
འབྲས་སྟེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་དང་མ་བུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་མི་རྟག་པའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱང་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུ་
ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་གཞོལ་ཞིང་དེར་
འབབ་ལ་དེར་བབ་སྟེ། མ་རིག་པའི་སྤྲན་པ་ཆེན་པོ་གཏན་དུ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་ཡང་
འགྱུར་རོ། །དེ་སྦངས་ནས་ཀྱང་མི་སྒྲོབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་
འགྱུར་ཏེ། སྒྲོབ་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གཅིག་སུ་སྒྲོག་དབེན་པ་ན་འདུག་ཅིང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མི་རྟག་པར་ཉེ་བར་རྟོག་

གོ། །མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་མཐོང་པའི་ལས་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་
པས་མི་གནས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པས་གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་མི་
སྒྲོབ་པའི་ལས་ལ་ངོ་ལྟོས་པའི་ང་རྒྱལ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་ནས་སྤངན་ལས་འདས་
པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྤངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་
ལ། ཆོགས་མ་བསགས་པ་ལ་ནི་ཆོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལྡེ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། སྒྲོན་བགད་པ་དང་། ཅེས་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། དགའ་མགུར་སྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡིད་སྒྲོན་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་སྤངན་དང་སྟེ། ལྷགས་འདོན་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་མཐོས་པ་དང་། ཀུན་ཚུབ་པར་བྱས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ངས་ཤིང་ཆོས་རྣམས་མི་ལྷིགས་པ་དང་། ཏ་ཅང་མང་དུ་ཐོས་པ་
དང་། ཏ་ཅང་ཉུང་དུ་ཐོས་པའམ། ལུས་ལྷི་བ་དང་། ལུས་ཉམ་ཚུང་བས་ཆོངས་པར་
སྒྱུད་པ་ལ་གནས་པར་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། གཉིད་ཆེ་བའམ། དེ་སྒྲོང་བ་ལ་མ་
གོམས་པས་ཤས་ཆེར་གཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་དང་། འདུ་
འཛིའི་ནང་ན་གནས་ཤིང་ཡང་དག་པར་སྒྱུད་པའི་སྒྲོར་བ་བཏང་བའོ། །ཆོགས་དང་མི་
མཐུན་པའི་ཆོས་ལྡེ་པོ་འདི་དག་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱང་ལྡེ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་མ་གྱུར་པ་སྟེ། དག་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཅོན་པ་ན་ཀུན་ནས་དགྲིས་
པ་ཐག་བསྲིང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉིན་པོ་ཐོབ་པའི་བག་ལ་ཉལ་
ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོན་སྤངན་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་མ་བསྐྱམས་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་མ་རིག་པ་དང་།

སྟོད་དང་ཐོ་རངས་མི་ཉལ་བར་བཙོན་པས་བཙོན་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་
ཐོས་པ་དང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་མཐོང་མེད་པའོ། །དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་
ནི་ཆོགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ཆོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གནས་ཤིང་དགེ་སྦྱོར་
གི་བྱེད་ཏུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་
གདམས་ངག་སྟོན་པས་བསྟན་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་མཐོང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཞི་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱང་སོམ་ནི་མེད་ཅིང་
ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བའོ། །གནས་ཤིང་འདུག་པ་ན་ཡང་དངོས་སོ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་ངན་པ་
དང་དུ་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་སོ་གསུམ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པའི་རྒྱ་དང་། གཞན་དག་
གིས་འབྲུགས་པར་བྱས་པའམ། ཡང་ན་མི་སྤྲུག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པ་
དང་། ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་རྣམས་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་
པའོ། །གདམས་ངག་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་གཞན་གྱི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་བས་ཚུ་ལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི་སྟེ། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ནི་
སྟོང་བ་དང་། གསུམ་སོ་འདི་དག་ནི་གནས་ཤིང་འདུག་པའི་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་
གདམས་ངག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་ནི་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལས་
སྟངས་ན་མི་ཁྱོ་བ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ངན་པ་རྟེན་པའམ་མ་རྟེན་པ་དང་། གང་བ་ལ་

སོགས་པའི་གཞི་དང་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་འཁྲུག་པར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གཅིག་གོ། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་སྟེས་པ་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ཏེ། དེས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱ་ཁིང་འགོ་བ་དང་། གནས་ཤིང་འདུག་པས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ཏེ། རྒྱུད་མི་ཟ་བར་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། །ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་སྟོན་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་སྟོན་པའི་ཐོན་ལས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ཆར་གཏད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྟར་བ་དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའོ། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཚེད་པའི་འགལ་བ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་ཚེད་པ་དེ་བསལ་བར་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ལོང་དུ་གྱུར་ཅིང་པལ་ཆེ་བའམ། ཡང་ན་འདུལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རྒྱ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྟོན་སྟོང་བར་མཛད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པར་སྦྱབ་པར་གཟིགས་པའམ། མང་པོ་རྣམས་ལ་གཟིགས་པ་གནས་བཏན་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་། མཁན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་པའམ། བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རམ། སྤང་བར་འོས་པའི་ཕྱིར་རམ། ཉེས་པ་དངོས་སུ་བྱང་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རམ། མ་འོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་སྟེ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་བརྟན་གྱིར་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་གཤེགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་བསོད་སྟོམས་ལ་གཟུད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་དོན་མཐུན་པས་བསྟར་བའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་སྟེ་བའི་སྤང་བ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་

ཀྱང་ཐ་ན་འདོད་པ་ཅམ་ཡང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དན་འོན་ཅམ་ལ་
མོས་པ་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཏམ་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཞེ་འགྲས་པ་རྣམས་སྐྱོད་
ལམ་ཞི་བ་དང་གཟུགས་མཛེས་པ་ལེགས་པར་མཛོང་བས་སེམས་གཡོ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པར་གནས་པ། ཆོགས་རྩུང་དུས་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་
ཡང་དག་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དད་པ་ཅན་བག་མེད་པ་རྣམས་ངོ་ཆ་བ་བསྐྱེད་
བའི་ཕྱིར་དང་། ཆོགས་རྩུང་དུས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
བག་མེད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་
འདྲ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལོང་བ་དང་། འོན་པ་དང་། སྐྱོན་པ་དང་། སེམས་འཁྲུགས་པ་
ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་རྣམས་པ་སྣ་ཆོགས་ཡང་དག་པར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱིས་གང་དུ་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཏུ་ལྟ་དང་། ལྷ་དང་། གཞོད་སྐྱིན་
དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྡིང་དང་། མིའམ་ཅི་དང་། ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོ་མཐའ་
ཡས་པ་རགས་པ་རྣམས་སྐྱོ་བར་འགྱུར་ལ་འཆེ་བར་ནི་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉིན་མོ་བཞུགས་པར་མཛད་པའི་
ཕྱིར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་འཇུག་སྟེ། འདྲེ་བར་གནས་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་
ལ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དབེན་པར་གྱུར་པ་རྣམས་དོན་མཐུན་པས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་
དང་། ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་བཞུགས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ཆེ་བར་
གྲགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པར་བཞེད་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུན་
གྱིས་ཕྱོགས་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་ནས། མཐུན་མཐུན་དུ་སྐྱུ་ལ་བ་དག་
གིས་དོན་མཛད་པར་བཞེད་པའམ། ཉན་ཐོས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཛོང་བའི་

འདོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་
མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་ནས་ནང་དུ་གཤེགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་ལ་བཙོན་ཞིང་
རྣམ་པར་སྤྲོ་བ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། ཉན་ཐོས་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་སྟོན་
པས་པན་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་དང་། གནས་
སྦྱིན་པ་དང་། དང་པོར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། སྤངས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གཟུང་
བའོ། །ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
མཆོད་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པར་འདོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་
སྦྱེས་པ་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཆེ་བར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་འོང་བ་དང་། སྦྱིང་བཅེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་
འོང་བ་དང་། བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཛིག་རྟེན་
པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་འོང་བར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་བསྐྱེད་པ་རིག་པའི་ཕྱིར་དོ། །གསར་བུ་
རྣམས་ཀྱི་གསར་བུའི་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ལྡར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བ་སོ་གཞོན་ཏུར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བ་ཆོད་
ཀྱི་ཡུལ་ལ་བབ་པ་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བསྟོན་
པར་རྫོགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །འགྲོད་པ་སྦྱེ་བ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་ལས་འགལ་བར་བྱས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་།
ཆོས་འདུལ་བ་ཁས་སྤངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བྱིས་སྤངས་པའི་དབང་གིས་
བྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ན་

ནམ་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་མཆན་མ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། གདན་ཆེས་དམའ་བ་ལས་
བཞེངས་ནས་གདན་ཆེས་མཐོ་བ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་དང་འཆོམ་པའི་
སྟོང་ལམ་མཛད་པ་དང་། གསུང་སེལ་བ་དང་། སུ་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བཞེད་པ་དེའི་
གདོང་དུ་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་གཟིགས་པའོ། །ཉན་ཐོས་འགལ་བ་བྱེད་བྱེད་པ་
ནི་ངོ་ཆ་བའི་གནས་གསུམ་ལ་གནས་ནས་སྟོན་པའི་ཐད་དུ་འགྲོ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་
གིས་འགལ་བར་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། སྟོན་པ་མ་མཉམ་
པར་བྱས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་ལམ་དུལ་བས་སྟོན་པ་མཉམ་པར་མ་
བྱས་པ་ན་ཐད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ངོ་ཆ་བའོ། །སྟོན་པ་ནི་ཉན་ཐོས་འགལ་བར་བྱེད་
བྱེད་པ་ལ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་སྒྲེང་བར་མཛད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
འཆོ་བ་ངན་པ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། བསམ་པ་ཐག་པ་དང་། འཆོ་བའི་བསམ་པ་
འཆོམ་པ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་པའོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ལོག་
པར་སྐྱབ་པ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་པ་དུག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཀུན་ཏུ་སྟོང་པའི་ཉེས་པ་དང་། བསམ་པའི་ཉེས་པ་དང་། སྦྱར་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཤེས་
པའི་ཉེས་པ་དང་། རྟོག་པའི་ཉེས་པ་དང་། རྟེན་གྱི་ཉེས་པའོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
ཀུན་ནས་དགྱིས་པས་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་གི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པས་སྤང་བ་ནི་ཀུན་
ཏུ་སྟོང་པའི་ཉེས་པའོ། །འདོད་ཆགས་ཤེས་ཆེ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་ཤེས་ཆེ་བ་དེས་ངོ་ཆ་
མེད་པ་དང་། ངོ་ཆ་བ་མེད་པས་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆགས་པ་བས་ནི་ཆགས་པའི་བསམ་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བས་ནི་ཞེ་
སྤང་གི་བསམ་པ་ཐ་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱར་བའི་ཉེས་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་མི་རྩོམ་

བཤམ། ཡང་ན་བཙུན་འབྲས་སྟོང་བའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་ནི་ཐོས་པ་དང་
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ངས་ཤིང་ཡིད་མི་གཞུངས་པར་གནས་
ལ། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ། །དེ་ལ་རྟོག་པའི་ཉེས་པ་
ནི་བྲིས་པ་དང་མ་སྟན་པའི་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་
སེམས་འབྱུངས་བར་བྱེད་པ་ལ་མང་དུ་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་རྟོན་གྱི་ཉེས་པ་ནི་དེའི་རྟོན་སྟོན་
གྱི་རྒྱས་ཡང་དག་པར་བྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་བྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱས་
དང་པ་པལ་བ་རྩུང་དུ་དང་ལྟན་ཞིང་རྩུལ་བྲིས་ས་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་འདོད་པ་རྩུང་
དུ་དང་། བན་པ་རྩུང་དུ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཤེས་རབ་རྩུང་དུ་པལ་བ་དང་ལྟན་
པའོ། །བསྟན་པ་ལ་འབྲུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་ལོག་པར་བསྐྱབ་པར་འབྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། ཡིད་རྒྱལ་བ་དང་། བསམ་པ་མ་དག་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲགས་ལྟ་བ་
དང་། ཟས་དང་སྒྲོམ་དང་གོས་དང་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་
ངེས་པར་བྲུས་པ་དང་། བྱ་ལོན་དང་འཛིགས་པས་གཟིར་བའོ། །དེ་ལྟར་ལོག་པར་
སྐྱབ་པ་ཡང་སྐྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་བྲིས་གྱི་རང་གི་དོན་ལས་ཉམས་པས་
བསྐྱས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རང་གི་དོན་ལས་ཉམས་པས་བསྐྱས་པའོ། །ལོག་
པར་བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་
རྟོག་པ་བན་པ་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་འདུ་ཤེས་བན་པའོ། །དངོས་པོ་གསུམ་ནི་སྟ་
མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ལ་འདུ་ཤེས་བན་པས་མཆོན་མ་དང་མངོན་
རྟགས་སུ་འཛིན་པའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་དེ་དང་མ་སྟན་པའི་ཆོས་ལ་མང་དུ་རྟོན་སུ་རྟོག་
ཅིང་རྟོན་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་དེ་སྐྱང་བ་ལ་ཡང་གཉེན་པོ་

ནམ་པ་གཉིས་ཁོན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྟོག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྲན་པ་ཉི་པར་གཞག་པ་ནམས་ལ་སེམས་
ལེགས་པར་གནས་པའོ། །འདུ་ཤེས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ནི་མཆན་མ་མེད་པའི་སེམས་
ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པའོ། །གཉེན་པོ་སྐྱོམ་པ་དེ་ཡང་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འདུན་
པ་བྲག་པོར་བྱེད་པས་འབྲུབ་པར་གྱུར་གྱི་འདུན་པ་བྲག་པོ་མེད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །འདུན་པ་བྲག་པོ་དེ་ཡང་རྒྱ་ནམ་པ་གཉིས་ལས་འབྱུང་སྟེ། གཉེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ནམས་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ནི་མཆན་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ན་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་སྐྱོ་རྟེན་ནས་འདུག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
སྤྱོད་པའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་ཏེ། སྤང་བའི་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པ་དང་། སྤང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ན་ནི་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ནམ་པ་གཉིས་འདུག་ལ་ད་དུང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོབ་པ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ནམས་
ལ་ནི་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མེད་ལ་ཆོས་འདི་པ་ནམས་ལ་ནི་ཡོད་དེ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེན། དེ་དག་ནི་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ཉི་ཆེ་ཙམ་
དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གང་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་ནི་ནམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ།
བདག་ཏུ་བལྟས་པ་དེས་འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་ཏེ། ཡང་ན་ནི་ལྷས་ཙམ་ལ་
བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་ཏོ། །ཡང་ན་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ལ་ཡང་ན་ནི་གཉི་གའི་སྤྱི་ལ་
བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ནི་བདག་

མེད་པར་འགྱུར་དུ་ཡོང་ངོ་སྟེ་ནས་སེམས་ཀྱང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་འདུག་
ན་དགའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་ལྟ་གཤམ་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པའི་ཕྱིར་
སེམས་ཕྱིར་ཐྱོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་ཐྱོག་པ་ཆོས་འདི་པ་སྟུག་
བསྐྱལ་ཅམ་ཞིག་འགོག་པར་ཟད་དོ་སྟེ་ལྟོང་དུ་ཆུད་པ་ནམས་ནི་སེམས་ཀྱང་ཕྱིར་
ཐྱོག་པར་མི་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་ཞི་བར་ཡང་ལྟ་བས་ན་དེ་གཤམ་ཏེ་སློབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་
དེ་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་
ལས་གདམས་དག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་
མི་སློབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་
གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་ཏེ། སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་
ནམས་རང་གི་རང་གིས་འགག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་
དོ། །སྟོན་ནི། རྒྱ་དང་མན་ཡོན་ཤེས་པ་གཉིས། །བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་ནམ་པ་
ལ། །ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། །དེ་ལ་བསྟན་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་གཉིས་ནི་
འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་སྟན་མོང་བ་དང་། །སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟན་
མོང་བ་ནི་དགའ་བ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དགའ་བ་དེས་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དང་དེར་སྐྱེད་
པ་དང་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་སྐྱེ་བའི་གནས་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ལུས་
བརྒྱན་པར་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གནས་དེར་དགའ་བ་སྐྱེས་ན་སྐྱེ་བ་དང་མི་མ་སྟན་པའི་འདུ་
ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེས་ན་རྒྱ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། །ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་རྒྱ་ནི་བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པར་ཆོར་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིལ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ནི་འགགས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་
བཅས་པའི་མིང་དང་། གཞུགས་རྣམ་པ་བཅུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྡོན་གྱི་རྒྱ་གཞན་གྱིས་
སྦྱང་བ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྒྱ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དག་
བཅོམ་པ་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་
ལ་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་པན་ཡོན་བཞི་ཡོད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བའི་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། གནས་ཤིང་
འདུག་པའི་མཆོན་མ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། སྡོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་རང་གི་རང་གིས་འགག་པ་དང་། ཡང་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་
རྒྱད་ལྟར་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་ཕྱི་མ་ལ་མི་སྦྱེ་བལྟ། །པན་ཡོན་རྣམ་པ་བཞི་པོ་
ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་རིམ་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སློབ་པའི་
ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོ་བ་ཐོབ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་
མེད་པ་ནས། མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདུག་པ་མེད་པའི་བར་དུ་གནས་པ་དང་། སྦྱོ་བ་
སྡོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོན་ཏུ་
འགྲོ་བའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་སེམས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བས་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བའི་རྟག་ཏུ་གནས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་
པར་ཡང་མི་འགྱུར་མི་མ་སྤྱན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་གནས་ཤིང་འདུག་པའི་ནི་མཆོན་
མ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །མཚན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པར་གྱུར་པས་དེ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ལྟ་བར་
གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་སྔ་ནས་ཀྱང་སྤངས་ན་བགེགས་བྱེད་པར་ལྟ་གཤམ་ཞིག་འགྱུར། དེ་
རྒྱ་ཁིང་འགྲོ་བ་དང་གནས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་རྟེ། ཆེའི་ཆད་ཅི་ཙམ་
པ་ཟད་ནས་རང་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པས་ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་
བར་འགྱུར་རྟེ། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་སྤྱིད་པ་སྔ་ནས་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལ་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་མཛོན་པར་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་
བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆ་གསུམ་དུ་རྒྱས་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
དང་། སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྔོན་གྱི་མཐའ་
དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་རི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་རྟེ། ཅི་བདག་སྔོན་གྱི་
དུས་ན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏམ། འོན་ཏེ་མ་བྱུང་སུ་ཞིག་ཏུ་ནི་གྱུར། རི་ལྟར་ནི་གྱུར་ཞིག་གྱ་
སྟམ་པའོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཅི་བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རམ་འོན་ཏེ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར། སུ་ཞིག་ཏུ་ནི་འགྱུར། རི་ལྟར་ནི་འགྱུར་
ཞིག་གྱ་སྟམ་པའོ། །སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཅི་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་རི་ཞིག་ཏུ་ནི་འགྱུར། སེམས་ཅན་འདི་གང་ནས་ནི་འོངས། འདི་ནས་ཕྱི་
འཕྲོས་ནས་ནི་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིག་གྱ་སྟམ་པའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལས་ཕྱི་
རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དུག་ཅུ་
རྩ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཏྲག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང་། ཁ་ཅིག་ཏྲག་པར་
འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང་། རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་དང་། མཐའ་དང་

མཐའ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞི་དང་། རྣམ་པར་མེ་གཤེང་བའི་ལྷ་རྣམས་
ཀྱི་བཞི་དང་། ལྷ་བར་གྱུར་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་
བདག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལ་སྤྱིད་པའི་ལྷ་བ་ཅན་འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་བཅུ་དྲུག་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱད་དང་། ཆད་པར་
སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདུན་དང་། ཆོ་འདི་ལ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་
དང་། ལྷ་བར་གྱུར་པ་བཞི་བཅུ་ཅུ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་
བདག་ཏུ་སྦྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། བྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་འདི་དག་
བསྐྱུས་ན་ལྷར་འགྱུར་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པར་
སྦྲེལ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
སྦྲེལ་བ་རྣམས་དང་། ཆད་པར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་དང་། ཆོ་འདི་ལ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བར་སྦྲེལ་
བ་རྣམས་སོ། །ལྷ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་དང་། ཆད་པ་དང་། ཆོ་
འདི་ལ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བར་སྦྲེལ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ལྷ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། རྒྱ་དང་། བསྟན་པ་དང་།
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དུས་དང་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་གནས་
སོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའོ། །བསྟན་པ་ནི་ལྷ་བར་གྱུར་པ་
སྟོན་པ་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཉན་པ་སྟོན་གྱི་ལུང་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཉིན་ཐོར་
ཐོས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤར་ཐོས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་ངེས་པ་ཐོབ་པའོ། །བསམ་གཏན་དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་

གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་ལ་སྒོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྒོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པའི་རྟག་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་
ལས་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མཐའ་དང་མཐའ་མེད་
པ་རྣམས་པ་བཞི་ལས་གང་གིས་སྒོད་གྱི་འཛིག་རྟོན་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པའི་བསྐྱལ་
བ་ཆར་བྱིན་པའི་ཡུལ་གྱི་བྲན་པ་སྟེ། གང་གི་ཆེ་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དེའི་ཆེ་ནི་འདུ་ཤེས་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྟེང་
དང་འོག་བྲན་ཏེ་སྤར་དུ་མཐར་མེད་པ་ལ་སྤྱག་པ་དང་། བྱེན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ལ་སྤྱག་པའི་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཆད་ངེས་ཤིང་སུ་སྤྱག་ངེས་པར་བྲན་ཏེ་དེའི་འདུ་ཤེས་ཅན་
དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཐད་ཀར་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཆད་མེད་པའི་རྣམས་པར་
ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྲན་ཏེ་མཐའ་ལས་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་
ཀ་དང་ལྷན་པའི་བྲན་པས་ནི་འཛིག་རྟོན་གཉི་གའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་པར་གནས་པར་
འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟོན་པའི་གནས་སྐབས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནི་མཐའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡང་
མ་ཡིན་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པར་གནས་ཏེ་སྒོད་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་
ཉི་ཆེའི་སྒོ་ནས་ཁ་ཅིག་རྟག་པ་རྣམས་དང་། རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་། རྣམས་པར་
མི་གཡོང་བའི་ལྷ་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་རྣམས་པར་དག་པའི་
ལྷ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པའོ། །དེ་ལ་
འཛིག་རྟོན་པའི་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པ་
མ་ཡིན་པའི་ལྷ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། མེས་ཤིན་ཏུ་

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་མས་པར་འབྱུག་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་
དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་མི་གཡེང་བ་ནི་
གཉིས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བཅས་མཚན་མ་དང་བཅས་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་
གཅིག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། །ཅིག་ཤོས་ནི་ཤིན་ཏུ་
རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
ལྷ་རྣམས་ནི་བདག་ཉིད་ལྷ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་གཡེང་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཕྱི་མ་ཤོས་དག་གིས་རྣམ་པར་མི་
གཡེང་བ་ལས་ངི་བ་ངིས་ན་བདེན་པ་རྣམས་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ལ་མི་མཁས་པའི་ཕྱིར་གཞན་ནས་གཞན་དུ་གཏམ་རྒྱུར་སྐྱར་བར་བྱེད་དེ། དེ་
དག་ནི་སྤྲ་ནས་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་ཅིང་བདག་ཀྱང་རྣམ་པར་
མི་གཡེང་བའི་ལྷ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བདག་ཅག་མ་ཡིན་པ་གང་གཞན་རྣམ་པར་མི་གཡེང་
བའི་ལྷ་བདེན་པ་རྣམས་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆེས་མཁས་པར་གྱུར་པ་
དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ལ་དེའི་སྐབས་ནས་ངི་བ་ངིས་ན་ནི་དེ་ལ་
བདག་ཅག་གིས་ལན་གདབ་པ། ལན་ལོག་པར་འདེབས་པར་འོང་སྟེ། ཡང་ན་ནི་ཡོད་
པ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ནི་མེད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་
རོ་སྟུང་སྟེ། དེ་དག་ལན་གདབ་པ་ལ་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་དག་མཛོང་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་ལན་མི་གདབ་པོ་སྟུང་དུ་རྟོག་ན་དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་པར་མཛོང་སྟེ།
གཞན་དག་གིས་མི་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་ཅིང་དེས་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལྷ་ལས་

དམས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་དག་གཡོ་སྒྱུད་ཅིང་འདི་སྟམ་དུ་རྟོག་སྟེ། བདག་ཅག་གི་ལན་
ནི་འདི་སྐད་དུ་ཁོ་པོ་ཅག་ནམ་པར་དག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གསང་ཆེན་ནི། འདི་ལྷ་སྟེ།
རང་གིས་རྟོགས་པའམ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱུད་སྒྲུགས་ཏེ་བསྟན་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་བཏབ་ན་ལེགས་སོ་སྟམ་སྟེ། དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་
བརྟགས་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་ཤིང་ཆོག་གིས་གཏམ་རྒྱུད་སྐྱུར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་
ལོག་པར་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དག་གི་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་དག་ནི་བདག་
ཅག་དམའ་བར་འཛིན་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟམ་པས་པལ་ཆེར་ལན་གྲོན་པར་མི་
བྱེད་དེ་དེ་ཁོ་ནས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ལ། གནས་དེ་ལ་ཡང་གནས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལྷན་ཏེ། ཞི་གནས་ཉི་ཆེ་ལ་སྒྱུད་པས་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་གཏམ་རྒྱུད་
སྐྱུར་བ་སྒྱུར་མི་རུས་ཏེ། དེ་རི་སྐད་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆང་བར་ཁས་ལྡངས་ལ་དེ་ཉིད་
བརྗོད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་རྟོག་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྟོག་པའི་བྲུད་པར་ལས་རྣམ་པ་བཞིར་རྣམ་
པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱུར་བའི་དུས་
ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་
པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་ས་ནི་ལྷ་བ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལ་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་པོས་ནི་ཆེ་འདི་ལ་བདག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོག་ལ་དེ་
ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་ཉིད་དམ་འདུ་ཤེས་ཅན་ནམ། འདུ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་
པའམ། འདུ་ཤེས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་འདུ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་རྟོག་

གོ། །གཉིས་པས་ནི་ཆེ་འདི་དང་བྱི་མ་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་
རྟོག་གོ། །ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་པས་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ་
ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྤྲ་ལོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་
ཅན་ཡང་མ་ཡིན་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྤྲ་ལོ། །ལྟག་མ་ནི་སྤྲ་མ་
བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཆོག་གོ། །གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལོ། །ལྟ་བུ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པས་བདག་ཏུ་སྤྲ་བ་གཉིས་
སུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའི་སྤྲ་བ་དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུ་དུར་རྟོག་གོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་ཆོད་མེད་པར་རྟོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་
བདག་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཡང་
ཡིན་ལ་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་མཐའ་
དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྒྱར་རོ། །ལྟག་མ་
ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བདག་ཏུ་སྤྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་
དག་ཅིང་འགྲོལ་བར་གྱུར་ལ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ལ་དབང་ཐོབ་སྟེ། རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་པར་རྩེ་བའི་རྩེ་ལ་གྱིས་ཅི་འདོད་པར་སྤྲུལ་ནས་དེ་ལ་ཤས་
ཆེར་གནས་པ་དང་། ཅི་འདོད་པར་བསམ་གཏན་ལ་གནས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བུ་ལ་
བརྟེན་པའི་སྤྲོ་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་ལོ། །དེ་ལ་སྤྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་སྤྲོ་
ནས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ནི་འདུ་ཤེས་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་
པར་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དག་གི་ནས་
མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་གཉིས་སོ། །འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་དང་ལྡན་

པ་ནི་དེ་མཉམ་ཆད་དེ། རི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱུང་དུའི་འདུ་
ཤེས་ཅན་དང་། ཆད་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་
པོ་རྣམས་ན་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བདེ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་
ན་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །དུད་འགོ་རྣམས་དང་། ཡི་
དགས་རྣམས་དང་། མི་རྣམས་དང་། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ལྷ་རྣམས་ན་ནི་བདེ་བ་དང་
སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་མན་ཆད་ན་ནི་སྟག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
དང་ལྡན་ནོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བམ་པོ་བཞི་བ། གསུམ་པོ་འདི་དག་
ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱད་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟ་བ་དང་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དང་མི་མ་སྟན་པར་
སྟེ་བའི་རྒྱད་པ་དང་། བདག་ཤེས་པར་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་འདི་བ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་
རྒྱད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སྟ་མ་སྟན་པའི་ཆོས་སྟབ་པའི་སྟོན་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱད་
པའོ། །དེ་ལ་འདུ་ཤེས་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཅན་ཡང་མ་
ཡིན་འདུ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྟེ་བ་གསུམ་དང་། ཆད་པར་སྟེ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་སྟག་བསྐྱལ་བ་དང་། བན་ཡོན་བརྗོད་པ་དང་། གལ་འཛིན་པ་ལས་རྒྱལ་
བའི་བན་ཡོན་བརྗོད་པའི་སྟོན་པ་ནི་རྒྱད་པ་དང་པོར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཕྱི་
མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་
དང་མེད་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་པོ། །དེ་ལ་གང་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་།

གང་ཏུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དང་པོར་མི་ཤེས་
པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་ཤེས་པ་ལས་མི་ཤེས་པའི་ལྷག་མ་ལུས་
པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཁས་ལེན་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ལན་བཞིར་བསྐྱར་བ་
རྣམས་ཀྱི། རྟག་པ་དང་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་པ་
དང་མཐའ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་གིས་བྱས་པ་དང་གཞན་
ཀྱིས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་འདི་
དག་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་ནས་དེའི་ལོག་ཏུ་འདི་བའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དེ་འདི་དག་
ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་ལམ་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ལྟར་ཡང་ལན་གདབ་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལན་མི་གདབ་པའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རྟག་པར་
སྤྲོ་བ་བཞིན་ནི་སྤོང་གི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་གི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་ནི། རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ་སྤར་
ནི་བདག་མེད་པར་རྟོག་ལ་ཕྱིས་ནི་ཡོད་པར་རྟོག་སྟེ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་རྟག་པར་
སྤྲོ་བ་ལ་དམིགས་སོ། །དེ་ལ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སྤོང་གི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཁ་
ཅིག་ནི་རྟག་པར་ལྟ་སྟེ། དེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་མ་ཡིན་
པར་སྤྲོ་བ་ལ་དམིགས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
སྤྲོ་བ་ལ་དམིགས་སོ། །མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་བསྐྱར་བ་ནི་འདི་

ཉལ་སྟེ། མཐའ་དང་ལྷན་པ་དང་མཐའ་དང་མི་ལྷན་པའི་སྐབས་སུ་སྒར་བསྟན་པ་བཞིན་
ནོ། །ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རང་
གིས་བྱས་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དབང་ཕྱུག་གིས་སྤྲོལ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་
བར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤས་གྱིས་
ནི་དབང་ཕྱུག་གིས་སྤྲོལ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ་ཤས་གྱིས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ནི་གཉི་གར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གཉི་གར་
སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་དག་གི་བདག་ཤེས་པར་སྤྲོ་བའི་སྟོན་སྐད་པ་གཉིས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ་འདས་པ་དང་།
ད་ལྟར་བྱང་བའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་དང་བྲམ་ཟེ་གང་
སྐྱགས་ཆོལ་བ་དང་། བན་ཡོན་ལ་ལྟ་བ་དང་། གལ་འཛིན་པ་ལས་རྒྱལ་བའི་པན་ཡོན་
ལ་ལྟ་བ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་ཕྱིར་བདག་ཤེས་པར་བརྟེན་པ་བསྐྱགས་པར་
འདོད་པ་ཁོན་ཡིན་པས་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་བ་དེ་དག་
ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། ཐར་པ་འབའ་ཞིག་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
ཉོན་མོངས་པའི་ཤས་རྩུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་སྤྲུན་ཞིང་ཞི་བར་སྦྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་མན་ངག་སྟོན་པ་དང་། རྗེས་
སུ་སྟོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ལྷན་པའི་
ལྟ་བར་བྱུང་པ་དེ་དག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་
འདོད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་དགའ་བ་
ལ་རིག་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་གང་མའི་ནི་མ་ཐོས་ཤིང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་ཟུ་

ངན་ལས་འདས་པར་འཛིན་ཏོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པའི་དགའ་བ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་ཟང་ཟེད་པའི་དགའ་བ་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་དང་། དེ་
ཡན་ཆད་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་ཐུག་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་
སྒྲིམ་འདུ་ཤེས་སྒྲིམ་ཆོག་པ་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཆོར་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ལས་མ་ལོག་པ་ཕྱིར་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
མ་འདས་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་སོ་སྣམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དེ་དག་གི་རྒྱད་པ་གསུམ་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་ཞི་བའི་གོ་འཕང་མཆོག་
ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་རྒྱད་པ་གསུམ་པའི་དུག་རྣམ་པ་ལྔས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
མཐེན་ཏོ། །འདི་ལྟ་སྒྲིམ་ རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། མི་ཤེས་
པ་གང་གིས་སྒྲིམ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ལ་དམིགས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། དམིགས་པ་
དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རགས་པ་དང་གང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྒྲིམ་ དེ་དེ་ལྟར་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་མཐེན་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེར་ཡང་
བདག་ཉིད་གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་གཉིས་ནི་མཛོང་བ་དག་
པ་དང་། མཛོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་སྒྲིམ་ འདི་ལྟ་སྒྲིམ་ ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་
ཤེས་པ་དང་། དེ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
ལྷགས་ཤེས་པ་ནི་གང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་དབྱེ་

བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་ལ། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་
ཤེས་པ་ནི་དེ་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་འདི་ལྟར་དུ་
སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་འདུ་བྱེད་འདི་དག་མ་ལུས་པར་སྒོར་བ་ནི་ཞེས་
བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་སྦྱར་ཏེ། འདི་ནི་ཟུང་ན་ལས་
འདས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། །མཐོང་བ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱང་སྒོ་གཉིས་ནས་སྒྱུར་བས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་བདག་
ཉིད་ལ་མཐུ་མེད་དེ་གཞན་གྱི་ཆོག་ལ་བརྟེན་པའམ། མཐུ་ཡོད་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་ནས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་
སྤྲ་མ་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་རྣམས་མི་གསལ་བ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་དམིགས་པ་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཆད་ངེས་པའི་ཆོས་ལ་སྒྱུར་པའི་
བཟོད་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱལོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་མཛོད་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་དག་གིས་མཐོང་བ་རྣམས་པར་དག་པ་རབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་
མེད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། བ་དང་མཐུན་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་
རྒྱན་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གཏོགས་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི་གང་ལ་གནས་པས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་

ནམས་སྤོང་བཏོ། །གསུམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་སྤྲེང་དུ་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་
རྒྱན་ལས་བྱུང་བཏོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་བར་མ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྤྱོན་
མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའི་ས་ལས་ནི་འདས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ནི་མ་ཐོབ་པཏོ། །གསུམ་པ་སྤྲེ་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱན་ལ་གནས་པའི་ཤེས་
པ་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ནི་དེས་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དེའི་སྤྲད་ཅིག་ལ་གནས་པ་ནི་འཆི་
བར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུན་མུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་
གསུམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གནས་པའི་མཐོང་བ་ནི་ནམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤེས་བྱ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ཉོན་མོངས་པའི་ལྷག་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལན་མང་དུ་བྲས་པའི་རྒྱས་དག་
བཅོམ་པ་ཤིན་ཏུ་ནམ་པར་དག་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་མ་ལུས་པར་སྤོང་བ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྲ་སྟེ། ཀུན་དུ་མི་སྤྱོད་པ་
དང་། ཁམས་དང་། དངོས་པོའོ། །དེ་ལ་བྱུང་ངོ་ཅིག་དང་དུ་མི་ལེན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
ནས་ཀྱང་དགོ་བ་ལ་གོམས་པས་ཐག་རིང་བར་བྱེད་དོ། །ཀུན་ནས་དགེས་པ་ཀུན་དུ་
མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྲའོ། །དངོས་པོ་
ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱི་དངོས་པོའོ། །བདེ་བ་
དང་། བན་པ་དང་འབྲེལ་པའི་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁམས་ལྡེའི་ནི་བ་དང་། བྱ་ཚོམ་
པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ལྷག་པ་ནམས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྲའོ། །སྤང་བོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནི་འདིར་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བོ་
འདོར་བའི་སྤོ་ནས་རིག་པར་བྲའོ། །བར་མ་དོའི་སྤྲིད་པ་དང་། སྤྱེ་བའི་སྤྲིད་པ་དང་། དེ་

ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སྤྱིད་པ་མངོན་པར་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གི་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་
ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མེད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་གསུམ་དུ་སྒྲོག་གསུམ་གྱིས་བགལ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ནི་ཀྱན་དུ་སྒྱུར་བ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་གཡོ་
བ་དང་། གཡོས་སུ་ཐེན་ཀྱང་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱིས་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཉེས་པ་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་
བའི་ཕྱོགས་རྣམས་དང་། ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་
སོ། །རྒྱན་ལས་བསྒྲོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བའི་ལམ་ལ་ནི་ཞུགས་སོ། །ངན་སོང་ལས་
རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་དང་ཡང་ལྷན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་ངེས་པ་གཉིས་དང་ཡང་
ལྷན་ཉེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ངེས་པ་དང་། ཡང་སྤྱིད་པར་
སྒྲེ་བ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ངེས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
རྒྱས་པར་སྦྱར་རོ། །དག་བཙུང་བ་ཉིད་མ་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་འདུ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གས་བདག་གིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་དེ་དེའི་འོག་དུ་ཟག་པ་
རྣམས་ལས་རྣམ་པར་ཐོབ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་དག་བཙུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་དོན་
དང་འབྲལ་བ་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པས་གཞན་གྱི་
དོན་བྱ་བར་འོས་པའི་དོན་དང་། བདག་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། རིགས་པའི་དོན་ཐོབ་པར་
བྱ་བའི་དོན་དང་། མ་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་བཙུང་སྟེ་ཆེ་འདི་ལ་
བདེ་བར་གནས་པའི་དོན་དང་། སྒྲོབ་པའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་མི་སྒྲོབ་
པའི་ས་ལ་འབྲུག་པའི་དོན་ཉོ། །ལྟ་སྟེ་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིས་པའི་གནས་

སྐབས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བྱེས་པ་གནས་ན་བྱེས་པའི་གངས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་མ་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཐོབ་པ་དང་།
ཚོངས་པའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་ནས་ཀུན་ནས་དགྱིས་ཤིང་འདུག་པ་དང་། དེའི་བག་ལ་
ཉལ་དང་ཡང་འབྲེལ་བའོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བདག་ཏུ་སྦྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ནི་བདག་ཡིན་ལོ། །བདག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་ལྷན་ལོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་
བདག་གིའོ། །བདག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྦྱ་བའོ། །བདག་ཏུ་སྦྱ་བ་ནི་རྒྱ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་པ་
དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒོ་ནས་སོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐོབ་པ་
དང་འབྲེལ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཚོས་འདི་
པ་རྣམས་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་ཞེན་པས་ཐང་ཅིག་ཙམ་དུ་བར་ཆད་བྱེད་ལ་གཏན་དུ་
ནི་མ་ཡིན་ལོ། །བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ནི་འབྲ་བར་འདུ་བྱེད་
གྱི་གཞི་ལ་དམིགས་པས་ན་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ལོག་པ་
དང་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བར་གྱུར་
པས་ན་ནི་མི་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་དངོས་པོ་ལ་ལོག་
པར་ཞེན་པའི་བྱིར་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
རྒྱ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ནི་ཚོངས་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ལས་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་ཚོངས་པ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ཚོངས་པའོ། །དེ་ལ་

དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཐོས་པ་སྒྲིན་དུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་ལ་སྒོངས་པས་ན་བདག་
ཏུ་ལྟ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་དེ་ལ་སྒོངས་པས་ལྟ་བ་དེ་དང་ལྡན་པའི་མ་རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བྱུང་ངོ་ཆག་ལ་བདག་གོ་སྟམ་དུ་འཛིན་
ཏོ། །དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ལུས་སྟེན་པ་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེས་ན་བདག་ཏུ་
ལྟ་བ་སྒོང་མི་བྱས་སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་དེ་གཞི་གཉིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལྟ་བ་
དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བར་མི་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ནི་འཛིག་
ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་
དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་པ་གཉི་གའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱི་མ་
ལ་དབང་པོ་རྣམས་མངོན་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་
སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་
བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་རྟོག་པས་བདག་དང་བདག་གིས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྒྱ་
མ་ཐུན་པ་ནི་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ལྟ་བའི་ས་བོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་
སྟོན་པར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །དེ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་
ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པས་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་ཡང་སྟོན་པར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་ཡིད་དེ་
ཉིད་ལ་མ་རིག་པའི་ས་བོན་ཡོད་པ་ནི་མ་རིག་པའི་ཁམས་སོ། །ས་བོན་རྣམས་པ་གཉིས་
དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སོ། །དེ་སྒྲིན་ཉིས་པར་བཤད་པའི་
ཆོས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་པས་རྣམས་པར་བཏགས་པའི་འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་
པས་ད་ལྟར་ཁམས་ཡང་དག་པར་བྱུབ་སྟེ། དེས་ན་དེའི་ད་ལྟར་ཁམས་དེའི་དབང་

གིས་བྱང་བའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ། ལེགས་པར་གསུངས་
པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བགེགས་བྱེད་པར་འགྱུར། དེ་
ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དང་བཅས་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་དེ་དུས་དང་
ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལ་དུས་ནི་ཅི་བདག་སྟོན་གྱི་དུས་ན་བྱང་ངམ། འོན་ཏེ་མ་བྱང་ཞིག་གྲུ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་ང་རྒྱལ་ནི་བདག་ཆེད་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་རོ། །དེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ཤིང་མི་མཐོང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལོག་པར་
མཐོང་ངོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྤྱེལ་
བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ནི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་དང་པོ་ལོ། །ཡང་
དག་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ནི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་པ་ལོ། །དག་
བཅོམ་པ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ནི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ལོ། །མ་རིག་
པའི་གནས་སྐབས་ནི་གཉིས་ཏེ་སྤྱི་མ་དང་བྱི་མ་ལོ། །དེ་ལ་སྤྱི་མ་ནི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
གནས་སྐབས་སོ། །ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱི་མ་ལོ། །རྣམ་གངས་
གཞན་ཡང་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིག་པར་
བྱལོ། །གང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་སྒོ་
ནས་ནི་འབྱོར་པར་འགྱུར་བར་བཞེད་ལ། བ་ཐོལ་གྱི་བསྟན་པ་ཉེས་པར་བཤད་པའི་
སྒོ་ནས་ནི་མི་རིགས་པས་མ་རུང་བར་འགྱུར་བར་བརྟེན་པར་བཞེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་
རྣམ་གངས་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱད་པ་རྣམས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བརྟེན་
པ་ཆེད་དུ་བརྟེན་དོ་ཞེས་བརྟེན་དོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ནི་རྒྱ་

ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཆེ་ཞིང་པན་ཡོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། ཉེས་པར་བཤད་པ་ནི་
གཉི་ཟུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ནི་ཟུག་
བསྐལ་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཟུག་བསྐལ་
གསུམ་པོ་ནམས་ལས་སོ། །ཀྱན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། ཐ་མ་དང་གོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་ནམས་ལས་སོ། ཉེས་པར་བཤད་པ་ལ་ནི་
གཉི་ག་ཡང་མེད་དེ་དེ་དག་ནི་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོང་བའི་འདུན་པ་
ལ་གནས་པས་འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་ཟུག་བསྐལ་བའི་ཡང་ཟུག་བསྐལ་ལས་སེམས་སྒྲོ་
བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་མོས་པར་བྱེད་པ་ན་བདག་ཟུག་བསྐལ་དང་ལྟན་པར་མ་གྱུར་
ཅིག་བདག་ལ་ཟུག་བསྐལ་འོང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་སོ། །ཡང་ན་ཟུག་བསྐལ་དེ་
རྒྱུའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པས་བྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་འོང་བར་འབྱུར་བ་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
མོས་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཟུག་བསྐལ་དང་ལྟན་པར་མི་འབྱུར། བདག་ལ་
ཟུག་བསྐལ་འོང་བར་མི་འབྱུར་སྟུམ་པའི་བྱིར་དོ། །དེ་དག་དེ་ལྟར་སྒྲོང་བའི་འདུན་པ་
ལ་བརྟེན་པ་ནམ་པ་བཞིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་
དང་པོར་སྒྲེས་པ་ནས་ངེས་ཀྱིས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དུ་སྒྲེས་པས་ཟུག་བསྐལ་བའི་ཡང་ཟུག་བསྐལ་བ་ལས་
ཡང་དག་པར་འདས་སུ་བེན་ཀྱང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོར་བ་ནམས་ནི་
སྒྲོང་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། དེ་དག་མ་སྤངས་པས་ན་དེ་དག་ཟུག་བསྐལ་བའི་ཡང་ཟུག་
བསྐལ་ལས་ཡང་དག་པར་མ་འདས་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འབྱུར་བ་དང་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཟུག་བསྐལ་སྤང་བའི་བྱིར་ནི་དེ་དག་འདུན་པ་ཡང་སྒྲེད་པར་མི་བྱེད་ན་སྤང་

བར་ལྟ་གཤམ་བྱེད་དེ། དེ་མ་སྤངས་པའི་རིམ་གྱིས་ནི་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་
དུ་སྒྲིང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འདི་བ་རྣམས་ནི་ཐོག་
མ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བཤམ་བར་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ལ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིང་བའི་འདུན་པ་ལ་གནས་པས་སྒྲིང་སྒྲུག་
བསྐྱེད་པ་སྤྲུལ་པོ་རྣམས་ལས་སྒྲིང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་མོས་པར་བྱེད་པ་ན་བདག་
སྒྲུག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུག་བསྐྱེད་བར་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་ལ་སྒྲུག་
བསྐྱེད་རྣམས་པ་གསུམ་འོང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་སྒྲུལ་སྒྲེ། དེ་ལྟར་ཞུགས་པ་དེ་ཐོག་མ་ཁོ་
ནར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཤམ་བ་ཐོབ་ནས། སྒྲུག་བསྐྱེད་བའི་ཡང་སྒྲུག་
བསྐྱེད་བ་སྤངས་པ་ན་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་བདག་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་ལོ། །བདག་ལ་འོང་བར་
མི་འགྱུར་རོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲུག་བསྐྱེད་བའི་ཡང་སྒྲུག་བསྐྱེད་བ་དེ་ལས་
གཏན་དུ་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྒྲིང་བ་ལས་
ཀྱང་ཡང་དག་པར་འདས་སོ། །ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ནས་དག་བཙུང་བ་
ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལོ། །བྱིས་པ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་
པས་འདུ་བྱེད་དང་འགྱུར་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་དང་། གོང་
མའི་ཀུན་དུ་སྒྲིང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བ་ལ་བདག་མེད་པར་འོང་རོ་སྒྲུལ་དུ་
སྒྲུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པ་ཙམ་ཡང་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་
ན་སྒྲིང་བར་ལྟ་གཤམ་བྱེད། དེ་ཡང་རྒྱ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུག་པར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྒྲེ། སེམས་ཙམ་ཞིག་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་འཇུག་པའི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་ཞིག་རྣམས་པར་ཤེས་

པའི་གནས་བཞི་པོ་རྣམས་སྔོང་པའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞིན་པའི་སྟེ། གཟུགས་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་
ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་བཞི་སྟེ། འདོད་པ་བཟ་བ་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་དང་། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
ཆགས་སོ། །དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། གང་ལ་དམིགས་པ་དང་། གང་གིས་དམིགས་
པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བྱུག་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་གནས་
པ་དང་། དེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གནས་པའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་བཏང་བས་བདག་དང་བདག་གིར་དམིགས་
པ་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་དང་། ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་རྟོན་དང་། རྒྱ་འདི་གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་འཇུག་ཅིང་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཆོ་འདི་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། ཕྱི་མའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། ཤིན་པ་བདག་འདི་
དང་འདི་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་པ་དང་། སྔོན་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་
སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་གནས་པའི་སྟོན་སོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། བདེ་བའི་གནས་
སྐབས་འཛིན་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྤྱུག་
བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གནས་པའི་སྟོན་སོ་
སོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། མ་འོངས་པའི་དུས་འཛིན་པ་དང་། འདས་པའི་དུས་ལ་
དམིགས་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དུས་ལ་གནས་པའི་སྟོན་སོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ།

ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་སྲིད་པའི་སྐོན་ས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་དང་།
དེ་དང་དེ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་སྐོན་ས་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དང་།
དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པས་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཐོབ་པ་ལ་གནས་པའི་
སྐོན་ས་སོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། བརྒྱུ་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པའི་སྐོན་ས་བརྒྱུ་
སེམས་དང་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་འཛིན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པའི་སྐོ་
ནས་དེའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། འདི་
ནི་བདེན་ནོ་སྟུམ་དུ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐོན་ས་དེའི་
དངོས་པོ་ལ་གནས་པའོ། །བར་སྟོམ་ནི། འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་ཆོར་བ་དང་། །དུས་དང་
སྲིད་དང་མདུད་པའོ། །དགའ་བས་ཉེ་བར་བརྒྱན་པ་ནི་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་གཉིས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
གཟུགས་ཅན་དང་། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བར་དོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་ནི་བར་
མ་དེའི་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐོན་ས་འོང་བ་དང་འགྲོ་བའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཉི་ཆེའོ། །གནས་པ་ནི་གཉི་གའི་ཆེད་ཆད་རི་སྲིད་དུ་གནས་
པའི་གནས་སྐབས་སོ། །གནས་པ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་གནས་
སྐབས་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་མངལ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱན་པ་དང་
མངལ་ན་གནས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་མངལ་ནས་བྱུང་བའོ། །རྣམ་གངས་
གཞན་ཡང་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུ་གོ་རིམས་བཞིན་
དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

འདྲིག་པའི་ལམ་ཐོར་ནས་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་བྱའོ་
ཞེས་ཟེར་བ་ནི་དེས་བཏགས་པ་དེ་ཡང་ཆོག་ཐ་དད་པར་ཟད་པ་དང་། དོན་ཐ་དད་པ་
མ་ཡིན་པས་ན། ཆོག་གི་གཞི་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཡང་ན་ཤེས་པ་གཞན་དག་གིས་
རིགས་པས་བསྟན་པའི་ཆོག་ཐ་དད་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་དད་པར་བཏགས་པ་དེ་གང་
ཡིན་ཞེས་ཕྱིས་ངེས་ན་ཡང་མི་ཤེས་པ་འཇམ་ཡང་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིས་ཤེས་པར་གྱུར་
ཏེ། ཚུལ་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་ན། སྤར་ཚོངས་པ་དེ་ལ་ཚོངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པས་
ཁོང་དུ་ཚུད་ནས་བདག་གིས་ནི་སྤར་ལོག་པར་བཞེན་པར་འགྱུར་གྱི་ལོགས་པར་བཞེན་པ་
མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་མོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནི་གཟུགས་ཙན་གྱི་ཁམས་བཅུའོ། །ཆོར་
བའི་ཁམས་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་
དུག་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བུས་ཀྱུན་ནས་དཀྱིས་པ་དང་ཐག་རིང་ཞིང་འབྲལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ས་ལ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་མདུད་པའི་བག་ལ་ཉལ་
ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པས་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་གནས་རྣམ་པར་བཏགས་
པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་ཕྱག་ཆེན་ཐོར་འགྱུར་བ་དང་། སྲིད་མེད་ཀྱི་བྱུར་འགྱུར་བ་དང་།
ཆོགས་ཀྱི་བདག་ཐོར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པས་
ན་བརྟུན་སེམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་དང་། གཞན་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཙན་ལ་
སྤང་བས་གཞོད་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་སྟེ། ལོག་པར་སློན་ལམ་བཏབ་སྟེ་ཆོངས་

བར་སྟོད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་བར་
བྱ་བའི་ཚོས་ལ་མི་སྟོགས་པའི་ཕྱར་ཏེ། རྒྱ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་གི་ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལུས་ཀྱི་མདུད་པས་ནི་ལྷག་པའི་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་བདེན་ལོ་སྙམ་དུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལུས་ཀྱི་མདུད་པས་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བསྐྱབ་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་བཞི་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ལུས་དང་མིང་གི་ལུས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་འཛིན་པ་དང་། དམིགས་
པ་དང་། གནས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེའི་སེམས་མདུད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་
ལུས་ཀྱི་མདུད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་
པར་བརྟགས་པ་དང་། ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ཡིད་ལ་བག་ལ་ཉལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་དང་འབྲེལ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་རྣམས་སྤངས་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་དམིགས་པའི་དམིགས་
པར་བྱེད་པ་དེ་ཆད་པར་འགྱུར་ཀྱི་གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྲིད་པ་སྟེ་བར་བྱེད་པའི་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་ཡང་སྲིད་པར་སྟེ་བའི་ས་བོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
གནས་དེར་མི་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་མེད་པས་བྱི་མ་ལ་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་དང་། འཕེལ་བ་དང་རྒྱས་པ་འགག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མི་
གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རྒྱའི་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་རང་བཞིན་

གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ལས་གྲིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པས་མངོན་
པར་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོལ་བ་རྟེན་པས་ནི་
མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པའོ། །སྒྲོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོལ་བ་རྟེན་པས་ནི་
ཆོག་ཤེས་པའོ། །མཆན་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོལ་བ་རྟེན་པས་ནི་གནས་
པའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་གོམས་པས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །བག་
ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་གཏུགས་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འོག་ཏུ་རྟག་པར་
གནས་པར་གྱུར་ན་འདུ་བྱེད་འགྱུར་བ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པ་མེད་དེ་སྤང་བོ་ཐོབ་
པར་གྱུར་པ་རྣམས་རང་གི་རང་གིས་འགག་ལ་གཞན་དག་གི་ཡང་རྒྱ་ཡང་དག་པར་
ཆད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པ་དེ་ནི་
ཐོགས་བཅུ་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་མེད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཤིང་དེ་གི་བ་མ་དང་འབྲུ་བའི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་དང་། །མགོ་མཉམ་དུ་མར་མེ་ལྟར་བྱ་
ངན་ལས་འདའ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤང་བའི་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་ཀུན་ནས་དགེས་པ་སྤོང་བ་དང་པོའི་སྒྲོན་ས་ནི་ནི་བའོ། །སྤོང་བ་
གཉིས་པའི་སྒྲོན་ས་ནི་བསེལ་བར་གྱུར་པའོ། །སྤོང་བ་གསུམ་པའི་སྒྲོན་ས་ནི་ཆངས་
པར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་གྲིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་གནས་མེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་།
གཞན་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱུར་མ་གྱུར་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཐོགས་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །སྤྲོམ་ལ། སྤོང་བའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་
སྤང་། རྣམ་པ་དང་ནི་དམིགས་པ་དང་། །བསྟན་པ་མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་། །སེམས་

ཅན་རིས་ནི་བཞི་དག་དང་། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དང་། །མཐར་ཐུག་པ་ནི་རྣམ་པ་
ལྷ། །སྒོང་བར་བྱེད་པའི་སྒོང་བ་ནི་ཡན་ལག་ལྷས་བསྐྱས་ཏེ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྷ་སྟེ། ལུས་དབེན་
པ་དང་། སེམས་དབེན་པ་དང་། ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ལྷག་
མཐོང་གི་ཕྱོགས་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྟག་ཏུ་བྱང་བར་བྱེད་པའོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་
བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བར་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྷ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྐྱབ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏེ། རོས་པ་དང་། རང་གིས་
ལེགས་པར་བེན་པ་དང་། ལོག་པར་བེན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། མངོན་
སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
དང་། རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་། མཐར་ཐུག་
པའི་ས་ལ་འཇུག་པའོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བར་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པའི་དཔྱད་པའི་གཞི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ།
ཆོས་འདི་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉི་ཐར་སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་
རྣམས་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། དེ་ཤེས་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་
ལས་བརྒྲོག་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་བྱི་རོལ་གྱི་ཐུ་སྟེགས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ཅིང་བརྟགས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་རྣམས་

གྲིས་དགའ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་འདྲུ་བྱེད་
འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་རྣམ་པར་བྱང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་འདི་པའི་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་
བརྟེན་ངས་པའི་སྒྲོན་ནས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་སྒྲག་མ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་
འདྲུ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲག་མ་དེ་སྤངས་པས་རྣམ་པར་
བྱང་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཆོས་
འདི་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉི་ཆེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་དམིགས་པའི་གཞི་རྣམ་
པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དང་། ཉིད་གྲིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་
པའོ། །དེ་ལ་དེ་འཛིག་ཆོགས་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱུག་
བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འཛིག་ཆོགས་འགོག་པར་འགྱུར་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་འགོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་ཡོད་པས་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རབ་ཏུ་
ཤེས་པས་ན་ཉིད་གྲིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་འཇུག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་
སྟེ། འཛིག་ཆོགས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པའི་གནས་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་
པོ། །འཛིག་རྟེན་ནི་གང་ལ་ཆགས་པ་དེ་འཛིག་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་པོ། །སྤིང་བ་ནི་ཞིག་པ་
དེ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་

ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞིན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྤྱག་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ནི་འབྲས་བྱ་ཉི་ལྔ་བར་སྦྱོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷའི་སྤྱེ་གནས་དག་ག་
བག་མེད་པར་སྦྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རྒྱ་ལ་གནས་པ་
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་འདོད་པའི་དགོ་སྦྱོང་དང་། བཅ་ཟེ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་
གསུམ་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་དང་། འཛེན་མ་སྟེ་འདི་ན་གནས་པ་
རྣམས་འབྲས་བྱ་ལ་ཡང་གནས་ཤིང་སྦྱོད་ལ་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་
སུ་གཟུང་བ་དང་། སྤྱངན་ལས་འདས་པའི་ཆོགས་ལ་ཡང་དུས་དུས་སུ་བག་ཡོད་
པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་གསུམ་པོ་དག་ལས་
ཅི་རིགས་པར་འཛིག་རྟེན་དང་། དེའི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པའི་མཐའ་རྣམས་
དང་། འཛིག་ཆོགས་དང་། དེའི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པའི་མཐའ་རྣམས་སུ་རིག་
པར་བྱའོ། །རིས་ཐ་མ་བཞི་པ་ལས་ནི་འཛིག་ཆོགས་དང་། དེའི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་།
དེའི་འགོག་པ་དང་། དེའི་འགོ་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ལམ་གཉིས་
ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་གང་གས་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱིལ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞིན། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་
དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་
རྣམས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིལ། །གཅིག་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་
གྱིལ། །མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་མོད་ལ་ནི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་སྦོང་ངོ། །འགོག་པའི་
ཕྱོགས་གཅིག་ནི་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་ངོ། །ཕྱོགས་གཅིག་མ་སྤངས་པ་དང་། མཛོན་

སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤང་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ལམ་རིམ་ལྟར་ཐོབ་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་སྐྱམ་སྟེ། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལྷག་མ་སྤང་བ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་དེ་ལྟར་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྡར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞེན། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་མ་སྤྱོད་པ་དང་། རང་གི་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། གཏན་དུ་སྤངས་པའི་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་དང་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དེར་ཞུགས་ནས་ཀྱང་འཕགས་པའི་གནས་པས་དེ་ལྟར་ལྷག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་དང་པོ་ལ་ནི་སྤྲིད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཆད་དེ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་གྲངས་བཞིར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་པ་ལ་ནི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སུ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་པ་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་བྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་གཉེན་སའི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་དུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །རྣམ་པ་བཞི་པ་ལ་ནི་དཔེར་ན་འདྲིག་རྟེན་ན་ཡང་རྣམ་པ་ལྡས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་བས་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡང་རྣམ་པ་ལྡས་འཇུག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ཡང་བྱེ་ལ་འོབས་ཀྱང་བཀང་སྟེ། གཡང་ས་མ་ཡིན་ཞིང་ཟབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷལ་

བར་རྩས་པ་དང་། འོབས་དེ་ཀལ་ནས་ཀྱང་སྒྲོ་བྱ་བ་ལྟར་པ་དང་། ཁྱོང་
ཁྱོང་དེར་འགྲོ་བར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་གདབ་ཀྱང་མི་དགོས་ལ། གཞན་དག་
གི་དོན་དུ་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེད་ས་ནས་འཇུག་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁྱོང་
ཁྱོང་དུ་འཇུག་པ་ལ་བར་དུ་ཆོད་པ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཁྱོང་
ཁྱོང་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་བྱན་པ་ལྟ་སྤངས་པས་སྒྲོ་བྱ་བར་ལྟར་ལ་
བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཡང་སར་འདུ་ཤེས་པས་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་
སྤངས་པས་ནི་འོབས་བཀང་བ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་ཆོགས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
ལུས་ཀྱི་ཐ་མ་འཛིན་པས་ནི་སྤང་བའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་འཇུག་པ་ལ་སྒྲོ་བྱ་བ་ལྟར་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིད་པའི་སྤྱིད་པ་སྤངས་
པ་དེ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱིད་པ་མི་འཇུག་ལ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རྒྱལ་མི་
འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་གིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་ཁྱོང་ཁྱོང་དུ་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
འཕགས་པའི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འགྲོ་ཞིང་རྒྱ་བ་དང་། གནས་པའོ། །དེ་ལ་
འགྲོ་ཞིང་རྒྱ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་གནས་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལ་
ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་བྱན་པའི་ཀུན་དུ་སྒྲོར་བ་ལྟ་སྤངས་པས་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གཏན་
དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྒྲོད་པས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །རྟག་
དུ་གནས་པ་བྱུག་གིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའོ། །བརྟགས་ནས་ཆོས་ཁ་ཅིག་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་པོ་ཆེ་དང་། ཏྲ་

མ་རུངས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །བརྟགས་ནས་ཁ་ཅིག་རྟེན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
གོས་དང་ཟས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་གནས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་དེ་ལྟར་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བ་དག་པར་གྱུར་པའི་གནས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གིས་གནས་པ་དང་། གང་ལ་གནས་པ་དང་། གང་དང་བྲལ་བ་དང་།
གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གང་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་པའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བས་ནི་གནས་སོ། །བརྟགས་ནས་ཆོས་ཁ་ཅིག་སེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་
ཞིང་འགོ་བས་གཡེང་བའི་ངལ་བ་ལ་སོགས་པས་ལུས་དུབ་པའོ། །བརྟགས་ནས་ཁ་
ཅིག་དང་དུ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་བ་དང་། ཆ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དང་ནི་བྲལ་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྟོག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་
ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་སེམས་
གཡོ་བ་མེད་དོ། །སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་
འཕྲོགས་པ་མེད་དོ། །རྟོག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ནི་རྟོག་པ་ན་
དགེ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་
མཆོག་གིས་བདེ་བར་གནས་སོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་
རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། སྲིད་པ་མེད་པའི་ལུས་བྱི་མ་མཛོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་
འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ལ་ལྷག་པར་གནས་པ་དང་། ལུན་
སུམ་ཆོགས་པ་སྒྲན་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་ནི་ལྡན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་

གིས་གནས་པ་སྤྱད་སྤྱུང་ཆོག་པའི་མཆོག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་ནི།
ཕྱོགས་གཉིས་པོ་ནི་མདོར་བསྟུང་དང་། །མི་འདྲ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། །མོས་པ་སྤོང་དང་
འཇུག་པ་དང་། །ཡོད་དང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་དང་། །ལེགས་པར་གསུངས་དང་ཉེས་
བཤད་ལ། །སྟོན་པ་ལ་སོགས་བྱུང་པར་རྣམས། །ནག་པོའི་ཕྱོགས་དང་དཀར་པོའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་གནས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ། །འདི་ལྟ་སྟེ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསྟུང་
བའོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་སྤྱད་བསྟུང་གི་བདེན་པ་དང་། །ཀུན་འབྱུང་
བའི་བདེན་པ་སྟེ། །ནག་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འདུས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། །དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འདུས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
བསྟུང་བའི་གང་ཟག་ནི་ལས་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་
དཀར་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འདུག་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེས་ནི་གཉི་གའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ལན་གདབ་པའི་མི་རིགས་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་
ནས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་ལན་མི་འདེབས་སོ། །མེད་
ཅེས་བྱ་བ་དང་། །ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་། །ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ལ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་ལན་མི་འདེབས་ཏེ། །དོན་དམ་
པར་ནི་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའམ། །མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སམ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་དེ་བཞིན་འོངས་པ་ཞེས་
གདགས་གང་ན། །དེ་ལ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ནི་དེ་བཞིན་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་གཅིག་ཀྱང་

འབྲུག་པ་མེད་ན་དེའི་ཆེ་ཅི་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་བཞིན་འོངས་པ་གདགས་པར་འགྱུར། ཟུ་
ངན་ལས་འདས་པ་སྒྲོས་པ་མེད་པ་སོ་སོ་རང་རིག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་མེད་པ་ཅམ་གྱིས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བར་ཟད་པས་ན་དངོས་པོར་གདགས་སུ་མི་རུང་ངོ། །མེད་པར་གདགས་
པའི་སྒྲོན་པ་ཀྱང་གདགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཟུ་ངན་ལས་འདས་པར་གདགས་པ་ཡོད་པ་
དང་། ཞི་བ་ཡིན་བཞིན་དུ། སྒྱར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་
རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དང་ཆ་སྒྲ་བས་ན་ཟབ་པོ། །འཁོར་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་པ་སྣ་ཆོགས་དུ་མ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བས་ན་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །མངོན་
སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མ་རྣམས་ཀྱིས་དཔག་
ཏུ་མི་རུང་བས་ན་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱར་ཁྱར་བའི་སྤྲུག་བསྐྲལ་བས་ནི་
ནང་གི་ཁྱར་ཁྱར་བའི་སྤྲུག་བསྐྲལ་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་ཁྱགས་ཏེ། ཁྱར་གང་ལེན་པ་
དང་། གང་གིས་ལེན་པ་དང་། ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་ལེན་བའོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱར་ཁྱར་
བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགར་གཏོགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཁྱར་བར་ཟད་དེ་སོག་མའི་
ཁྱར་རམ་ཤིང་ཁྱར་རམ། གཞན་ཡང་དེ་དང་མ་སྟན་པ་ལེན་པར་བྱེད་ལ་བྱིས་པ་ནི་
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱར་ཁྱར་བ་ནི་
ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྲུག་པས་ཁྱར་ཁྱར་བར་བྱེད་ལ་བྱིས་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྤྲུག་པས་
ཁྱར་ཁྱར་བར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱར་ཁྱར་བ་ནི་སྤྲུག་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་
བཞིན་པས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཁྱར་འདོར་བར་བྱེད་ལ་བྱིས་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྤྲུག་པ་ཇི་
སྲིད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱར་ཁྱར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཁྱར་འདོར་བར་འདོད་ན་ཡང་སྤྲུག་
པ་དང་བཅས་པས་འདོར་རུས་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་ཀྱི་བར་དུ་མི་རུས་སོ། །དེ་ནི་ཇི་སྲིད་

འདྲོང་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྤིང་དུ་ཁྱར་ཆེན་པོ་སྦངས་པ་དང་། སྤག་པ་ཉམ་ཆུང་བ་དང་།
དེན་མོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཞི་བ་སྦངས་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
ཁྱར་བྱེད་བས་ན་ཁྱར་སྤུམ་རིམ་དུ་བྱེད་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་
གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་
འཆིང་བ་བས་ནི་ནང་གི་བྱིས་པའི་འཆིང་བ་རྣམ་པ་ལྡན་ཁྱད་ལྷགས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་
འཆིང་བ་ནི་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བཅིངས་པ་སྟེ། འིང་ངས། ལྷགས་སམ།
རྩ་བལ་བ་ཟླའི་བཅིང་བས་བཅིངས་པར་ཟད་ལ་བྱིས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བཅིངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་གཞན་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ཡིན་ལ་བྱིས་པ་ནི་
བདག་གིས་བདག་བཅིངས་སོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་བཅིངས་པར་གྱུར་ན་འཆིང་བ་དེའི་
གཞི་ཡང་ཤེས། ཐར་པ་དང་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱང་ཤེས་ལ་བྱིས་པ་ནི་ཐམས་
ཅད་མི་ཤེས་སོ། །པ་རོལ་གྱི་ནི་ཤི་པན་ཆད་འཆིང་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ་བྱིས་
པའི་ནི་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་འཁོར་བ་ན་འོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་བྱས་ཀྱང་འཆིང་བ་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་པར་འདུག་གོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་འདོད་པ་སྦངས་པས་འཆིང་བ་དེ་
ལས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དག་རྣམས་ཀྱང་དེ་འཆིང་བར་མི་བྱེད་ལ་བྱིས་པ་ནི་སྤིང་
པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་འཛོལ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཐར་བར་མི་
འགྱུར་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཅམ་ལྟ་ཅེ་སྟོས་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གནས་
སྐབས་རྣམས་སུ་ཡང་ཤས་ཀྱི་བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ནི་དབང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ནི་ཆད་པ་ན་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། །བྱིས་ན་གནས་པའི་གནས་

སྐབས་ནམས་སུ་ནི་ཅི་དགའ་མགུར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་
བའི་གནས་སྐབས་ནམས་སུ་ནི་བདུད་ཀྱི་འཆིང་བ་ནམས་ཀྱིས་བཅིངས་བ་ཡིན་ཏེ།
འཛིག་ཉེན་གྱི་ལམ་གྱིས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སྐྱེས་ན་ཡང་བདུད་ཀྱི་ཞགས་བ་ནམས་
ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་དང་དགྲ་བཙུག་བཙུག་པ་ལེས་རབ་ནམ་
བར་གྲོལ་བ་ནི་སྦྱར་ན་ནམ་བ་བཞིས་འདྲ་བ་དང་། མི་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་
ནམ་བ་གཅིག་གིས་ནི་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱར་ནམ་བར་གྲོལ་བས་སོ། །ནམ་བ་
གསུམ་གྱིས་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་བ་དང་། སྟོན་པའི་མཐུ་
དང་། ཉན་ཉན་དུ་སྦྱབ་པས་སོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ནི་སྟོན་དཔོན་མེད་པར་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་བསྟོམས་ནས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་
གཞན་གྱི་དོན་མ་ལུས་བ་ལས་བཅུམས་ཏེ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྐལ་བ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་བ་
ནམས་དང་། སྐལ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་བ་ནམས་དང་། ཆོས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་བ་
ནམས་དང་། ཆོས་མ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་བ་ནམས་དེ་དག་གི་ནམ་བ་ཐམས་ཅད་
མངོན་པར་མཐེན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ལ་
དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་ཀྱང་མངོན་པར་མཐེན་ན་སྦྱིབ་བ་གཉིས་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་
བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིབ་བ་ལས་ནམ་
བར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཟླ་མེད་བ་དང་། ལྟར་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐར་པའི་
སྟོན་དཔོན་དུ་ཡང་འགྱུར་པོ། །དེའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་བ་ནམ་བ་བཞི་
པོ་འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེའི་གཞན་གྱི་དོན་

མཛད་པའི་སློན་པ་བསྟན་པའི་མཐུ་ཡང་རྣམ་པ་ལྡན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞེན། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ལམ་ལ་ཡང་ལམ་ཡིན་པར་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ལམ་
མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཏོ། །མཁྱེན་ནས་ཀྱང་ལམ་མ་ཡིན་
པར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལམ་དུ་འགྲོ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ལམ་དང་ལམ་མ་
ཡིན་པ་རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏོ། །ལམ་རྩི་ལྷ་བ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་འདོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ལམ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་ཏུ་གཞུགས་པའི་ཕྱིར་
ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ཅིང་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གདམས་
ངག་བསྟན་པའི་སློན་པ་གསུངས་སོ། །རྩི་སྐད་དུ་རྩིས་སུ་བསྟན་ཅིང་ནན་ཏན་དུ་
བསྐྱབ་པ་དེའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་སེལ་བར་བྱེད་ལ་མཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བསྟན་
པའི་མཐུ་མི་འབྲ་བའོ། །དེ་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པ་མི་འབྲ་བ་ནི་དེ་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་ཕྱོག་དུ་ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སུ་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་དང་
ལྷན་པས་ནན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉིད་ཀྱི་རིགས་དང་
ལྷན་པས་སོ། །དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱི་མ་ལ་
ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་རྒྱུད་ལ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མེད་དོ། །ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ལམ་གྱི་
རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་པ་ཕྱི་མ་ལ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་

དོ། །ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་བཞིན་
དུ་བྱེད་དེ། གཉིས་ལང་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་དེ། ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བྱི་མ་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་
གྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་དང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་གྲུབ་པ་ཁོ་
ནར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ནི་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། བདེ་བ་ཡིན་པས་ན་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་རིགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ཆོས་ཤེས་བྱ་ལ་ཕན་པའི་
ཕྱིར་ན་དག་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་བདག་མེད་པར་མོས་པ་ནི་ནམ་པ་
གཉིས་ཡོད་དོ། །ཐོས་པ་དང་བསམས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་ནས་
རྟོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
ནི་བསྐྱོམས་ནས་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་
ལེགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རབ་ཀྱང་ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
རིགས་ཀྱི་བྱས་ནི་དེ་ཅུ་གྱིས་ཆོག་པར་གཟུང་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམས་པའི་རིམ་བས་རྟོགས་
པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་བདག་མེད་པ་ལ་མོས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་ཁོ་
ནར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་སྤང་བ་ནི་ནམ་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་སྤང་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་
སྤང་བ་དང་། ཡང་སྤྱད་པར་སྐྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོད་པ་སྤང་བའོ། །དེ་ལ་ནམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་

གིས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སྤང་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བ་དང་། དངོས་པོ་
སྤང་བའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་ངོ་། །ཕྱི་མ་གཉིས་
ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་སྤོང་ངོ་། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་འདུ་བྱེད་འཇུག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་དེ། ཐོག་མ་དང་། བར་མ་དང་། ཐ་མ་རྣམས་སུ་སྤྱད་བསྡུལ་གྱིས་དགྱིས་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་ཆེ་ནི་མངལ་གྱིས་བཅུམ་པའི་སྤྱད་བསྡུལ་གྱིས་
དགྱིས་སོ། །སྐྱེས་ནས་བྱིས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ནི་ནད་མང་པོའི་སྤྱད་
བསྡུལ་གྱིས་དགྱིས་སོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་དང་དབང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པར་འགྱུར་
བས་ནི་རྒྱ་ཤིའི་སྤྱད་བསྡུལ་གྱིས་དགྱིས་སོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་མངོན་པར་མི་འགྱུབ་
པའི་ཕྱར་ཐོག་མ་དང་། བར་མ་དང་ཐ་མར་འགོག་པར་འགྱུར་བས་ནི་སྤྱད་བསྡུལ་
རྣམ་པ་གསུམ་འགོག་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་ལོ། །ཡོད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་
སྤང་བའི་ཕྱར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འབད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་
སློན་ནས་ནི་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་
ནས་འདོད་པ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཕྱིས་ཡང་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡོད་པ་
དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་མ་སྤངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྤང་བའི་ཕྱར། འདི་ལྟ་སྟེ།
མི་ལྟ་བ་དང་། མངོན་པར་མི་དགའ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་འབད་པར་བྱེད་དེ། སྤོང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པའི་
ཁམས་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱར་ལོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བཅ་པོ་ལྔ་པ། འདི་གཉིས་ནི་འདུ་
བྱེད་རྣམས་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
གང་ཞེན། སིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལོ། སིན་
ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེན། ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་དཔེན་པ་ན་གནས་ཏེ།
འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པའི་བཟོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་བདག་
མེད་པ་ལ་མོས་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ཀྱང་མོས་པའི་རྒྱས་མིག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
གཟུགས་རྣམས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དག་ལ་བདག་
ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པའི་མཚན་མ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པའི་སྒྲོན་མ་སྤངས་
པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ངོ། ། བྱི་ཚོལ་པའི་མདུད་པ་བཞིར་བསྟུས་པ་ཡང་དེ་དང་
འབྲས་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཐ་ཆད་དང་། ཞེ་སྤང་ཐ་ཆད་དང་། གཉི་ཟུག་ཐ་ཆད་དེ། དེ་ལ་
བརྟེན་སེམས་ལུས་ཀྱི་མདུད་པས་ནི་འདོད་ཆགས་ཐ་ཆད་བསྟུས་སོ། །གཞོད་སེམས་
ཀྱི་མདུད་པས་ནི་ཞེ་སྤང་ཐ་ཆད་བསྟུས་སོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཉི་ཟུག་ཐ་
ཆད་བསྟུས་སོ། །ཐ་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི་ངན་པའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །འདི་ནི་མངོན་པའི་
ང་རྒྱལ་མེད་པའི་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་བྱིར་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཆ་བ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ངོམ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་རགས་པ་ལ་
ཆ་སྤྲོད་སྟུང་པ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ་མར་འདུག་སྟེ། དེས་ན་དེ་
འདི་སྟུང་པ་སེམས་ཏེ་བདག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟོན་པ་ལོ། །བདག་ནི་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་

ནོ། །བདག་ལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་དོ། །བདག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་འདིས་འཕགས་སོ་སྟུང་
པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། ཅི་ཡང་
མེད་པས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲལ། །དེ་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་པའི་རྒྱ་འདོད་པ་རྣམས་སམ་འཇིག་
ཆོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དང་། འཇིག་
ཆོགས་ལ་ཆགས་པས་བསྐྱར་བ་ནས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སུ་ངན་ལས་འདས་པ་
ལ་མི་འཇུག་ཅིང་སེམས་ཀྱང་ཕྱིར་ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་སྟུང་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
དེས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
མོད་ལ་དེའི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པས་བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
དག་ཅིང་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་རིག་པར་བྱལ། །དེ་ལ་ཞིག་པར་གྱུར་པ་དང་།
འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་མི་རྟག་པའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཡང་
དག་པར་བྱུང་པས་ན་འདུས་བྱས་སོ། །སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་
པས་ན་བསམས་པའོ། །རང་གི་ས་བོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱན་ལས་ཡང་དག་
པར་བྱུང་པས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་པའོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཀ་
བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་
མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཤ་བ་དང་འཆི་བའི་སྤྱོད་ལ་ཡང་ནད་ལ་སོགས་
པའི་གཞོན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོད་དུ་གྱུར་པས་ན་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་
ནོ། །གཉིན་སོ་ལ་བརྟེན་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱར་རུང་བ་དང་། འགོག་
པར་བྱར་རུང་བས་ན་ཆེ་འདི་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། འགོག་

པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གྲང་མདོར་བསྟུ་ན། དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་
ཉེས་དམིགས་བརྟག་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགྲོག་པའི་ཆོས་ལས་མ་
གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་རིག་པར་བྱཏོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་བརྟག་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །དེས་ཉེས་དམིགས་དང་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲོན་མེད་པས་
གསུངས་པ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟགས་པ་མེད་པ་འཕགས་པའི་རྟོར་
ཐམས་ཅད་ཐོབ་པས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་བདག་ཉིད་འཁོར་བའི་
གཙོང་རིང་ཆེན་པོ་ལམ་རིང་པོ་ལས་བདེ་ལེགས་དང་། བདེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དག་
པར་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བས་ན་དེ་ལས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ཤོས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །ཕྱི་མ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་བར་རིག་པར་བྱཏོ། །ཆོས་འདི་པ་རྣམས་དང་། ཕྱི་
རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྣམས་དང་སྟོབ་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ལྡས་མཐོབ་དང་དམའ་
བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་པ་དང་། ཆོགས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བ་དང་།
འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་གདགས་པ་ཡང་
དག་པར་བསྟན་པ་དང་། གན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པཏོ། །དེ་ལ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་
སྟོབ་མར་བཅས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདྲེས་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ་
ཆོས་འདི་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དུས་དུས་སུ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་པ་ལྷུང་ལེན་པར་

བྱེད་དེ་འདི་ནི་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་
རྣམས་ནི་རང་གི་སྟོབ་མ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོག་ས་ཆད་ངེས་པའི་ཆོག་ས་ཅན་དང་སྟོབ་
མ་བྱིས་པའི་སྤེ་ཆན་གྱི་སྤེ་ཆན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྟོབ་དཔོན་
ཏུ་བཀྱར་བས་ན་ཆོག་ས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤྱི་བོ་བྱིས་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཏུ་རེ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་དགེ་བར་བཀྱར་བ་ཡིན་
ལ། དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷར་བཅས་པའི་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་ཏུ་བཀྱར་བ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་བྱི་རོལ་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་སྟོབ་མ་རྣམས་དང་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་འབེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་པན་ཚུན་མི་
མ་ཐུན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་གཏམ་དང་། རྫོངས་པར་བྱེད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམ་
པར་དག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏམ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱེད་ལ། ཆོས་འདི་བ་
རྣམས་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་རིག་པར་བྱ་ལོ། །གཞན་ཡང་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་
རྣམས་ནི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མེད་པའམ་རྒྱ་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོན་པ་ལས་འདོགས་
པར་བྱེད་ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་ངན་པ་ཐོས་པའི་སྤྱིན་པོ་ཆེན་པོས་སེམས་
དགུགས་པ་རྟོག་པ་ངན་པ་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་དགུགས་པ་གཞན་དག་ལ་གྲགས་ཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་
ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་གཞན་དག་གིས་ངེས་ན་གྲ་ཆོས་ཏུ་ཐོག་ཏུ་མ་བབ་ཅིང་མ་བརྟགས་
པའི་ཆོག་སྤྱི་བར་བྱེད་དེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་མེད་པའམ། རྒྱ་མི་མ་ཐུན་པ་བཟུང་
བས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཏུ་གྱུར་བས་ན་དེའི་བྱིར་བྱིས་པའོ། །བདག་དང་

གཞན་ནམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་
བས་ན་དེའི་ཕྱིར་སྒོངས་བཤོ། །ནམ་པར་བྱང་བ་ནམ་པར་སྤངས་བས་ན་མི་གསལ་
བཤོ། །ནམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་ལ་མི་མཁས་པས་ན་མི་མཁས་བཤོ། །ཆོག་ཅི་ཙམ་ཞིག་
སྤྲ་བར་བྱ་བ་དང་། ཇི་སྐད་སྤྲ་བར་བྱ་བ་དང་། གང་དུ་སྤྲ་བར་བྱ་བ་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་བས་ན་ཆོད་མི་ཤེས་བ་དང་། ཞིང་མི་ཤེས་བཤོ། །དེ་ལས་
བརྒྱུག་པ་ནི་ཆོས་འདི་བ་ནམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་བ་
ནམས་ཀྱི་སྟོན་བ་ནམས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ནམས་ནི་མ་ཉམས་པ་ནམས་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་བ་ལ་ཡང་སྤྱར་བ་མི་འདེབས་བ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པ་དང་སྟོ་
འདོགས་པ་མེད་པར་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་འགལ་བར་མི་བྱེད་བ་དང་། རོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཇི་
སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྤྲ་བ་དང་། ཆོག་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བཞིན་དུ་སྤྲ་བ་ཡང་
ཡིན་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་པ་དེ་དག་གི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་བ་དང་། བག་ཡོད་པ་ཡིན་དུ་ཟེན་གྲང་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ནན་ཏན་དུ་སྤྲ་བའི་རང་གི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་
བསྐྱུ་བ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པར་རིག་པར་བྱ་ན། བག་མེད་པ་ནམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་
དག་གི་ནི་དེ་ལྟར་རང་གི་དོན་ལ་ཡང་བསྐྱུས་པར་འགྱུར་ལ་པ་རོལ་སྤྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་
གྲང་ཆར་གཙོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོག་པར་བཟུང་བའི་ཆོས་དེ་དང་བཅས་པར་
ཡང་སྟོད་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཆོས་འདི་བ་ནམས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ནི་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་
ནམས་ནི་ནམ་པ་བཞིས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ནི་བདེ་བ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རྣམ་པར་
བྱང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གྲང་གཞི་
གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བའི་གནས་དང་། ཆོར་བ་དང་། རྩས་སོ། །དེ་
ལ་བདེ་བ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་འོ། །བདེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་
ཏེ། གང་ན་གཉི་ག་ཡོད་པའོ། །བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་འོ། །བདེ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ཁོ་ན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
ཡན་ཆད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ནི་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དགས་རྣམས་ཀྱི་འོ། །སྤྱག་
བསྐྱེལ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་འོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ལྡན་
པ་ནི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ནི་སྤྱིང་གི་
སྤྱིང་རིས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལ་
བདེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་
བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོདོ། །བདེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་ཆོདོ། །བདེ་
བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོདོ། །བདེ་བ་ལས་མ་འདས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་བདེ་བའི་གནས་
འགགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གོ། །བདེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་པས་མ་
འོངས་པའི་རྩས་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ད་ལྟར་གྱི་རྩས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེ་
བ་དང་མ་སྐྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་

སོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དུས་གསུམ་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བ་ལས་མ་འདས་པའོ། །དེ་
ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བཞི་སྟེ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །སྟོན་ནི། ཤེས་པ་གཉིས་ནི་གཞི་དང་བཅས། །བདེ་བ་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བ་
དང་། །ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་སྟེ་དང་། །སྤངས་འདས་པ་གཉིས་སུ་འབྱུང་། །ཤེས་
པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ལོག་པའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ཡང་གཞི་དང་བཅས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་གཞི་དང་བཅས་
པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་གཉི་ག་ཡང་གཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་མོད་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
ནི་ཡང་དག་པ་རྩེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ལོག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་
བརྟགས་པས་ཡང་དག་པ་རྩེ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་འབྱུང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོད་ན་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ལོག་པའི་
ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་མོད་གྱི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་འཛིག་
པར་མི་བྱེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ནས།
ཡང་དག་པ་ཉི་ཆེ་ལ་མཛོན་དུ་གནས་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ་དཔེར་ན་སྟན་པའི་ནང་དུ་
འདུག་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མར་མེ་བྱུང་ན་གཟུགས་རྣམས་འཛིག་པར་མི་བྱེད་གྱི་
ཡོད་པ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཟད་དེ་དེ་དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །བདེ་བར་
ཆོར་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གང་གི་ཆེ་སྟུག་
བསྟུལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་གཞོད་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་
ཆེ་སྟུག་བསྟུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་ན་ནི་

དེའི་ཆོ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྔལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
བདེ་བའི་ཆོར་བ་འབའ་ཞིག་གཏན་དུ་ཡོད་པར་གྱུར་ཅིག །གཞན་དག་གི་གནས་
སྐབས་ནི་ཡེ་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་གནས་འདི་ནི་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །སྦྱེ་བ་དང་ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་འདྲ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་སྤྱག་བསྔལ་བའོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་ནད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་བ་ནི་
གཞོད་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་འོ། །སྦྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྔལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་
གྱུར་བ་ན་ནི་སྤྱག་བསྔལ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདྲ་བྱེད་དེ་རྣམས་ལ་སྦྱེ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྤྱག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡེ་
མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་གནས་འདི་ནི་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་རང་དབང་མེད་པ་དང་
བདག་སོ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་བདག་སོར་གྱུར་པ་དེ་ནི་འདྲ་བྱེད་འདི་དག་མི་རྟག་པ་
ཡིན་དུ་ཟེན་ཀྱང་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱན་དུ་འཛོག་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་
རམ་མ་འཁྱེད་བར་དུ་གཞན་རྣམས་སྦྱེད་པར་མི་བྱེད་པའི་རིགས་སོ། །མདོ་སྤེལ་འདི་
གཉིས་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཆེད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྤེལ་དོ། །དེ་ལ་
ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ནི་གང་ཟག་གང་འདྲ་བྱེད་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་གང་གིས་གཏུལ་བར་
བྱ་བ་དེའི་ཆེད་དུ་དེའི་རྣམ་པའི་འདྲ་བྱེད་བསྟན་པ་འཇུག་པར་མཛད་པ་འོ། །ཆེད་དུ་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་གང་དུ་འཁོར་བརྒྱ་པ་དུ་མའི་ནང་དུ་རྣམ་གངས་དུ་མར་
དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཏམ་མཛད་པའམ་ཡང་ན་སྟོན་པའི་བྱུང་དུ་གནས་པ་ཀྱང་
དགའ་བའི་མདུན་དུ་གཏམ་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་

རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡན་ལག་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་ན་སྒྲ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཐུན་པའི་
གདམས་ངག་དང་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བརྟགས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་ནི་ཀུན་བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་
སྟོན་པ། ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གང་གི་སེམས་ཀུན་བརྗོད་པར་བཞེད་པ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུགས་མཉམ་པར་
བཞག་པས་གཞན་གྱི་སེམས་མ་ལུས་པར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བྱུང་པར་མཛད་
དེ། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། འགགས་མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ནས། ཉིད་རེ་འཛིན་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
པའི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་སྤྲུགས་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་པ་
ཆང་བ་མེད་པར་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་དེ་སེམས་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའོ། །ཡིད་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འགགས་མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རིགས་ངེས་པའི་སྒྲོན་མ་ཡིན་གྱི། སྐད་ཅིག་པ་ངེས་
པའི་སྒྲོན་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་
ནས་གནས་གསུམ་དུ་གདམས་ངག་སྟོན་པར་མཛད་དེ། འགྲོ་ཞིང་རྒྱ་བར་གཏོགས་
པ་ལ་ནི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ནི་གནང་
པར་མཛད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འགྲོག་པར་མཛད་

དོ། །གནས་པར་གཏོགས་པ་ལ་ནི་རྟོག་པ་ངན་པ་ནི་འགོག་པར་མཛད་དོ། །རྟོག་པ་
བཟང་པོ་ནི་གནང་བར་མཛད་དོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ལ་
ནི་སྤང་བར་བྱ་བའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པས་སྤང་བ་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་གནང་བར་མཛད་
དོ། །གནས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་
པ་དེ་ནི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་ཞིང་འགོ་བར་གཏོགས་པ་དང་།
གནས་པར་གཏོགས་པ་དང་། ཉན་དུ་གཏོགས་པ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྟོག་པ་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཟག་པ་གསུམ་དང་། ཟག་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་འདུན་པའི་མོངས་པ་དང་། འདུན་
པའི་མོངས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་རྟོག་པས་གདུངས་པ་དང་རྟོག་པས་གདུངས་པ་སྟོན་
དུ་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་ཚོལ་བས་འབྲུགས་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་ནི་སེམས་
རྣམ་པར་གྲོལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པ་མེད་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་བདེ་བར་གནས་
པས་གནས་ཤིང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པས་སྤང་
ངན་ལས་འདས་པའི་གངས་སུ་འགོའོ། །ཆོས་གསུམ་ལ་རང་གི་དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་དེ་ལ་
སྤྱབས་སུ་གནས་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་དེ་ལ་སྤིང་དུ་གནས་ཏེ། གསུམ་
གང་ཞེ་ན། ནང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས་གྱི་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ཆོས་
ལ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་
ཉན་པ་དང་། ཆོས་མ་སྟན་པའི་སྤྱིས་སུ་དམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་

གྲི། གཞན་དག་ལ་ནི་བརྟེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའམ།
འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་
པར་མི་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་མིར་གླུར་པ་ལ་དབེན་པའི་ཆོས་
བཞི་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་དང་།
དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པའོ། །ཡན་ལག་དེས་སྤྲོད་ལས་འདས་པ་ནི་རྒྱ་
གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ལྡན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་དང་། སྤྲོད་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་རིགས་
ལ་བརྟེན་པས་སྤྲོད་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །རང་གི་ས་བོན་ཡོད་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པའོ། །རང་གི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པའོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ལ་བདག་གིར་མཐོང་པར་ཞེན་པ་དང་།
བདག་ཏུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་འདི་ནི་སོགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །དུས་གསུམ་དུ་
འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་སྤྲོད་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ནི་ཡན་ལག་དེས་སྤྲོད་ལས་
འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱག་པའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་
འགྱུར་བ་ལ་སྤྲོད་པའི་སྐོན་ས་སེམས་གཟེར་བ་ནི་སྤྲོད་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལས་
བྱུང་བའི་ཆོག་བརྟོག་པ་ནི་སྤྱག་པའི་འདོན་པའོ། །བྱང་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་

བཤོ། ཁང་གི་ཡིད་གདུང་བའི་ཕྱིར་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བཤོ། ཀྱུན་ཏུ་རྫོངས་པར་འགྱུར་བ་
ནི་འཁྲུག་པཤོ། གཞན་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ནང་མེད་པ་དང་། གཉེན་གྱི་སྤྱུག་བསྐལ་
ལས་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱུག་བསྐལ་གསར་དུ་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཡིད་མི་བདེ་
བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱང་ན་ཞེས་བྱཤོ། ཉེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་
ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་གདུངས་པ་ནི་སློེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་སྤྱུག་
བསྐལ་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། སློེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། ལུས་ཡོངས་སུ་གདུང་
བར་བྱེད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་འདས་པ་དེའི་ཉིན་པར་ཅུང་ཟད་ཞི་བར་གྱུར་ཏེ།
སེམས་མི་དགའ་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་
སོ། ཉང་པོའི་ཉིན་མོ་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དེའི་རྒྱུ་ཉིན་ཞག་གཉིས་སམ་
གསུམ་མཇུག་ལྟམ་བུ་ལྟམ་བུ་སྤྱོད་དམ། རྒྱ་བ་གཅིག་གམ། དེ་ལས་ལྷག་པའི་
བར་དུ་སེམས་མི་དགའ་བ་ནི་འཁྲུག་པ་ཞེས་བྱཤོ། རྩོམ་ནི། དག་དང་སྤྱ་གྱ་ཉྩ་
ཡི། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱ་ཆེ་བ། བཟོད་པ་གཅིག་དང་དེ་བཞིན་སྟོབ། ཡོངས་སུ་
ཡི་ཆད་ནས་པ་བཞི། ལེགས་པར་གསུངས་དང་ཉེས་བཤད་ལ། འཛུ་པའི་བྱང་པར་
ཡོད་པ་ཡིན། ཉེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་འཛིག་རྟེན་སྤང་བའི་དག་མ་
ཡིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ནི་དག་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་དུ་འཛིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན།
རིགས་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། བན་པའི་དོན་སྟོན་པ་
དང་། ལ་ལར་ཡིད་དང་སྤྱོར་བར་མཛད་པཤོ། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
རིགས་པ་རྣམས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ། སྤྲུལ་བཞིན་དུ་སྟོས་
པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་

རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་སྟེ། དེས་ན་ཆོས་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བརྒྱུད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གྲུབ་ཀྱི་བཙའ་བའི་གཞི་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་མི་མཛད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ལས་བདག་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། མི་མ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་འཇིན་པས་རྩོད་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་རང་གི་དོན་ཡིན་པས་དེ་རྩོད་པར་གཤེགས་པ་མཛད་དེ། སྤྱགས་བཅེ་ནས་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཐོབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་མཛད་དོ། །སྤང་བའི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ནི་འདིའི་དོན་ནི་གཞན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བདག་ཅག་གི་དོན་ཡང་གཞན་ཡིན་ཅོ་སྤྱོད་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པས་ན་རྩོད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡང་དག་པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འཇིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །མེད་པར་འཇིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་དག་གི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཆོས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལོང་བ་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་ཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་དང་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཅིག་ནི་ར་བཙའ་དང་། སྤྱན་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྟེ་བོ་དག་སྤྱག་ཅིང་རོར་

མང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འཛིན་ཏེ། སྤྱི་བོ་དག་རི་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དེ་དང་མ་སྟན་པར་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་མཛད་པ་དང་། འདི་
ལྟ་སྟེ། དུལ་ཁམས་ཁ་ཅིག་ན་རྩས་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་ལ་མིང་ཐ་དད་པར་འདོགས་པ་
ལ་གང་དུ་རི་སྐད་དུ་མིང་འདོགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཡང་དེ་དང་མ་སྟན་པར་ཐ་སྟད་འདོགས་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་ལ་ནི་དག་ལ་
རིགས་པར་སྤྱོད་བར་ཡང་མི་བྱེད། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བར་ཡང་མི་བྱེད། བན་པར་སྤྱོད་
བར་ཡང་མི་བྱེད། ཡིད་དང་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་བྱེད་དེ་དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནི་དག་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མ་དྲིས་པར་ཡང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཡང་དག་པར་
གཟིགས་ནས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་སྟོན་ཅིང་མིང་གི་ཆོགས་
དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་འཆོམ་པ་དག་གིས་འདོགས་པར་མཛད་
དེ། དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གངས་བསྐྱུ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་
དུ་རི་སྐད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་སྤྱིད་པར་སྤྱོད་བའི་སྤྱུ་གྲ་འབྱུང་བ་ལ་
ནི་རྒྱ་གཅིག་དང་རྒྱུན་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་ལྟ་བོ་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་
ས་བོན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྒྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་གཞི་ཞིང་
དང་འབྲ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དེས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྱོད་བའི་དང་དེར་
ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རྒྱན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་གནས་གཞི་སྤང་བོར་གཏོགས་པར་འཇུག་ལ་དགའ་བ་དང་འདོད་
ཆགས་ནི་དེས་ཆེ་འདི་ལ་གསར་དུ་བསགས་ཤིང་བསྐྱུས་ན་དེ་ཡང་དེའི་འོག་ཏུ་དག་
བཅོམ་པ་ཐོབ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དེ་རུལ་བར་བྱེད་ཅིང་མེད་

པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འདི་ན་ཁ་
ཅིག་ནི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་འདུ་
ཤེས་ཅན་དེ་ནི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ས་བོན་ཡང་མེད་པར་མ་གྱུར་ལ་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་ཀྱང་ཉེ་བར་གནས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མི་
མ་ཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ན་
ཏན་དུ་སྤྱབ་པ་དེ་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱལ་
བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་སློབ་པ་ཕྱིར་
མི་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷག་མ་སྲིད་པའི་ཅེ་
མོ་བསྐྱབས་ནས་གནས་ཏེ། དེའི་ས་བོན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་
པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང་ཁོང་
དུ་ཆུད་དོ། །བརྗེད་ངས་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་གོང་མའི་སྲིད་པ་ཤེས་ཅམ་ནི་ཡོད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེའི་བྱི་མ་ལ་འོག་མའི་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྤྱ་གྲུ་ཡོད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་པར་ལོག་པར་བཟུང་བས་
འཇུག་པའི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྟེ། དེས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་
གིར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཅ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བར་

རྒྱུར་པ་རྣམས་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པར་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྟ་བུའི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཆེ་ནི་དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་གཏན་
དུ་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལས་
རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཆེ་ནི་ལྟ་བུའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདིར་སྐྱེས་པ་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ས་ལོག་མ་པའི་དེ་མ་
ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་
བར་འགྱུར་གྱི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེས་ནས་ལོག་མ་པ་
དང་། ས་གོང་མ་པའི་འདུ་བྱེད་འདྲེས་པའི་ལུས་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བདག་གམ་
བདག་གིར་ཁས་ལེན་ཏེ། དེས་ན་སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སོང་དུ་ཐིག་ཀྱང་ཕྱིར་ལྟོག་པར་
འགྱུར་གྱི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་སྤོང་བ་སྤོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
སྤོང་བས་ཕྱིར་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདིར་ནི་ལྟ་བུའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་འབའ་ཞིག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལམ་གྱི་
བཟོད་པ་གཅིག་པ་ནི་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་ས་ལ་འདུ་
བྱེད་བརྟག་པ་རྣམས་པ་ལྟ་ཡོད་དོ། །བརྟག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཞུགས་པའི་སློབ་པའི་ས་དང་།
མི་སློབ་པའི་སའི་དུས་གཉིས་སུ་རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །གནས་ལྟ་
བརྟག་པ་གང་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྟག་པ་དང་། རྒྱ་བརྟག་པ་དང་།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་བརྟག་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་བརྟག་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བ་བརྟག་པའོ། སྒོན་སོ་སའི་སྤྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་གནས་ལྔ་
ལ་མཁས་པར་གྱུར་ནས་སྒོ་བ་པས་གནས་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
ལྔས་རྟོག་པ་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྔ་གང་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་
རྒྱ་འགོག་པ་ལ་ཞི་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་
དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་མང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། རང་གི་
ས་བོན་ལས་སྤྱེ་བ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྤྱེ་བའོ། །གནས་གཉིས་ལ་སྤྱི་བ་
པར་བྱེད་པའི་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པ་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན།
གང་གི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱེ་བ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱེ་བ་དང་། རི་ལྟར་སྤྱེ་བ་དང་།
རྣམ་པ་རི་ལྟ་བུ་སྤྱེ་བའོ། །དེ་ལ་འབགས་པ་མ་ཡིན་པ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་མི་མཁས་པ་
ཉི་ཆའི་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འབགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཡང་གནས་ལྔ་ལ་མི་མཁས་པ་
ལ་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་བདག་དང་བདག་གིར་ཁས་ལེན་
པའི་རྣམ་པའི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་ནི་བརྟེན་ཏེ་སྤྱེ་བའོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་ཡོངས་
སུ་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྤྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུན་གཞན་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་
དང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་སྤྱུག་པ་ལས་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་འོངས་པའི་དོགས་པས་སྒྲག་པའི་རྣམ་པ་དང་། གྱུར་ཟེན་
པའི་འོག་ཏུ་ཡོངས་པའི་རྣམ་པ་དང་། གྱུར་ཟེན་ནས་ཀྱང་སྤྱུག་པ་དེ་ཡང་འགྱུར་བར་
འགྱུར་བ་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དང་། བྱུངན་ལས་འདས་ན་ལུས་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་

རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་དྭངས་ཞུགས་པས་བསྟན་པ་ལ་
མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ་སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་པར་
དགའ་བ་ལ་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དམིགས་པ་དང་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ནི་སྟོ་
གཉིས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་པ་དང་སྤྱོད་
པའི་སྟོ་ནས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་ཚོར་བ་དང་སྦྱར་དོ། །ལེགས་པར་གསུངས་
པ་དང་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཚོས་ཅན་གཉིས་ནི་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་གཞི་
མཚུངས་མོད་ཀྱི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱ་བ་ལ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་བྱང་པར་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེན། འདི་ན་ཉེས་པར་
བཤད་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ཏེ། འདུ་བྱེད་
དེ་དག་ལ་རྟག་པའམ། ཁ་ཅིག་རྟག་པའམ། མི་རྟག་པའམ། རྒྱ་མེད་པར་རྟོག་
གོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱིས་ནི་ཤེས་པས་ན་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དེ།
འདི་ནི་བྱང་པར་དང་པོའོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་སྟོ་མས་པར་
འཇུག་པ་གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྲན་པ་དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་མི་ཤེས་པས་རོ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དེ་རོ་སྤྱོད་པས་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ནི་
ལྟའོ། །མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་པར་དགའོ། །ད་ལྟར་བྱང་བ་རྣམས་ལ་ནི་སྟོ་
བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པའི་ཕྱིར་མི་འཇུག་
གོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཚོས་ཅན་དེ་ལས་བརྗོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་
བྱང་པར་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཚོས་ཅན་ནི་དེ་ལྟར་ལོག་

པར་ཞུགས་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པ་བཞིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཤིང་
ཡང་སྲིད་པར་སྒྱེ་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་དགེས་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་དགེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དེ་
རྣམས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་ནི་ལས་གསར་ཡང་བྱེད་ཅིང་
སོགས་ལ་ལས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཡང་རེག་ཅིང་འདོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ནི་ལས་ཀྱི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་ཞིང་སེམས་ཅན་
གཞན་དག་སྒྲིང་དང་བཅ་ཟེ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་བརྟགས་ནས་
བདག་ནི་ཆེད་སྟོན་པའོ། །བདག་ནི་མཉམ་མོ་སྟོན་པའོ། །བདག་ནི་རྒྱུ་རྩལ་དུ་
འཛིན་པ་འདི་ནི་ལྟ་བ་དང་ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་དགེས་པའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའོ། །སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་དགེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ནང་ངས་
ཁྱེ་རོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་
ལ་ཉལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་ངོ་
སྟོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་སྲིད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་
རྣམས་ནི་བསྟུན་ན་གཉིས་སུ་འབྱུར་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགེས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ལོ། །དེ་མ་ཡིན་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
ལོག་པར་འཛིན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་པར་ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་འདི་དག་ཉི་ཆེ་སྟོས་སོ། །དེ་ལ་གཞན་ལ་མི་རྟོག་པར་རང་གི་འདྲུ་བྱེད་

ནམས་ལ་ལྟ་བུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། གཞན་ལ་བཏགས་ནས་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་
རྒྱལ་གྱིས་ལོག་པར་འཛིན་པའོ། །ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་མངོན་པར་ཆགས་པ་ནི་སྟེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གཏོགས་པའོ། །འདི་གཉིས་ནི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་གྱིས་འཁོར་
བའི་རྒྱན་འབྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཅན་ནི་དེ་
ལྟར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྤངས་ནས་ཆེ་
འདི་ལ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་དེ་ལ་ཡང་གཏན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་ཡན་ལག་དེས་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་གཏན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་བྱ་ངན་པར་གསུམ་པའོ། །དེ་
ལ་ལྟ་བུ་དང་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་ནི་ཆེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྟེད་པ་ནི་དུད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་ལྟ་བུ་དང་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་
གྱིས་བསྐྱབས་པས་འདུ་བྱེད་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ནས་
ལྟ་དང་མི་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་དང་ལོངས་སྟོང་ཆེ་བར་འདོད་དེ། །དེ་བས་ན་ཆེ་བ་
ཞེས་བྱའོ། །དུད་པ་དང་འབྲ་བར་སེམས་ཐ་མལ་བར་གནས་པར་རབ་རྒྱ་མི་བྱེད་ཅིང་
ནམ་པར་འབྲུག་པར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དུད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོམ་ནི། ཉེས་དམིགས་
མེད་དང་འདུན་པ་མེད། །འདི་བའི་ལན་ལ་ནོར་བ་མེད། །མཚན་ཉིད་དང་ནི་བར་དུ་
གཅོད། །ངོ་མཚར་དང་ནི་རྒྱ་འཛིག་དང་། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཅིག་རྒྱ་ངེས། །གཉི་
ག་ཡང་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །འདི་གཉིས་ནི་དད་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་དད་པ་དང་འཚམ་པའི་
སྟོང་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། བྱིས་པ་དད་པ་ཅན་བྱ་ངན་ལས་

འདས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་མི་རྟག་པ་ལ་ནི་དད་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་
ལྟ་བར་གནས་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པ་གང་ཡིན་
པ་དང་། བྱིས་སྤངས་ནས་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དད་པ་ཅན་ཡིན་དུ་
ཟིན་ཀྱང་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འདུན་པ་དྲག་པོས་གནས་པ་མེད་པ་
དང་། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འདུན་པ་ལ་བརྟེན་
པས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྲུར་བར་ཡང་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་དད་པ་དང་འཆོས་པའི་སྒྱུད་པ་གཉིས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་འདི་པ་མཁས་ཤིང་གསལ་བ་ལ་དད་པ་ཅན་ནམ། ལྷ་
སྟེགས་ཅན་གྱིས་བྲིས་པའི་ལན་འདེབས་པ་ལ་ནོར་བ་མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། དཔུ་མའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་
པ་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲོ་མི་འདོགས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་བདེན་པ་
ལ་ཡང་སྐྱར་བ་མི་འདེབས་པར་འདུ་བྱེད་ཅམ་ཉི་ཆེ་སྟེ་བཟམ་འཇིག་པ་ཡོད་པར་སྟོན་
པ་དེ་ནི་འདྲི་བའི་ལན་འདེབས་པ་ལ་ནོར་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེ་
བཟམ་འཇིག་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའི་མཐའ་སྟེ་མཐའ་གཅིག་
གོ། །ཅི་ཡང་སྟེ་བཟམ་འཇིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་མཐའ་སྟེ་
གཉིས་པའོ། །འདུ་བྱེད་ཅམ་གྱི་སྟེ་བཟམ་འཇིག་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔུ་མའི་ལམ་
སྟེ་མཐའ་གཉིས་ལས་རྣམས་པར་བྱོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེས་ལན་འདེབས་པ་ནི་
ལན་གདབ་པ་ལགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་
ཅིའི་བྱིར་དགེ་སྒྲུང་གོ་ཏེ་མའི་ཐད་དུ་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་ཅེས་

ངེས་ན་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སློ་འདོགས་པ་དང་། སྐར་པ་འདེབས་པའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་
པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ལན་འདེབས་པ་ནི་ལན་འདེབས་པ་ལ་ནོར་བ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་རྣམས་པར་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཉམས་སུ་ལེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །ཅིའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཡང་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཉམས་སུ་ལེན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་སྟེ། དེ་བས་ན་དེས་ལན་
འདེབས་པ་ནི་མ་ནོར་ཞིང་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟགས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
འདུས་བྱས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། །མཆོན་
ཉིད་གསུམ་སོ་དེ་དག་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་རབས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་དང་། སྐད་ཅིག་པ་གཅིག་
ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱན་སྔ་མ་ཤོས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་
དང་དེར་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །ཐ་མར་འཆི་བ་ནི་འཇིག་པའོ། །ཐོག་མ་དང་
ཐ་མའི་བར་གཞིན་ཏུ་ལ་སོགས་པའི། གནས་སྐབས་རྣམས་སུ་ནི་གནས་པ་ལས་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། ཆེའི་ཆོད་ཇི་ཅམ་པར་གནས་པས་ན་གནས་པའོ། །གནས་
སྐབས་བྱི་མ་བྱི་མའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་ན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ནས་རྒྱན་བྱི་མ་
ཤོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་སར་པ་སར་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་

སྒྲེ་བའོ། །སྒྲེ་བའི་སྐད་ཅིག་པ་དེ་ལས་སྟག་པར་མི་གནས་པ་ནི་འཛིག་པའོ། །སྒྲེ་བའི་
སྐད་ཅིག་པ་ཅམ་ལ་གནས་པ་ནི་གནས་པའོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་
དད་པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་
ལ་ཐ་དད་པའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་འདུ་བྱེད་རྒྱན་འབྲ་བར་འཛིག་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱན་མི་འབྲ་བར་འཇུག་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ལུས་ནི་གནས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་དེ་དེ་
བས་ན་འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་མཆོན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོགས་སོ། །དེ་ལས་
བསྒྲོག་པ་ལས་ནི་འདུས་མ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སྤངན་ལས་འདས་པའི་ཆོགས་བསགས་པའི་བར་དུ་
གཙོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་ཀྱི་མཐའ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ལོངས་སྟོང་ཕྱན་
སུམ་ཆོགས་པའི་སྒྲོན་པ་བག་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
སྤུལ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོས་མ་ཐོས་ཤིང་ཆོས་མ་ཐོབ་པར་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བའི་
རྒྱུན་གང་ཡང་རུང་བ་དང་སྤངན་ལས་འཆི་བའོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་བར་དུ་གཙོད་པ་
མེད་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་ཤི་བ་དང་དུས་ལས་
འདས་པའི་འཕགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཆི་བའི་ཆེད་བང་པོ་དང་བ་དང་།
སྟོན་པས་ལུང་བསྟན་པའོ། །སྟོན་པ་ནི་འཕགས་པ་འདས་པ་ན་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་
འཕགས་པ་ཡིན་པར་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་དེ། རིགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཁོར་དུ་གྱུར་
པར་ལུང་སྟོན་པ་དང་། འདི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་

ཆོས་ནི་ཆོས་དེ་ལས་བརྒྱུ་ལས་པའི་པ་རོལ་གྱི་སྒྲ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
རྟེན་རྟོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་གྱི་སྒྲ་བས་ནས་ང་ལ་འཆེ་བར་མི་བྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །དེའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པའི་དོན་དང་།
གསུངས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པར་བྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་ཟག་
པ་ཟད་པ་དེ་ཡང་དེས་ཐོབ་ལོ། །འདི་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རོལ་ཆར་མཛད་
དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དད་པ་རྣམས་དད་པར་བྱ་བ་དང་། དད་པ་
རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་། བསྟན་པ་འདི་ལ་སྤྱར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་པའམ། ཆོས་བསྟན་པའི་རྣམ་པའམ། མཆོག་
གི་ཐོབ་པ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ལས་བརྒྱུ་ལས་ཏེ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་
སུ་དགེ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་
རྒྱ་མེད་པར་སྒྲ་བ་དང་མི་མ་སྟན་པར་སྒྲ་བ་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་རྒྱ་གསུངས་པ་
སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་མི་མ་སྟན་པར་སྒྲ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཁས་པ་རྣམས་
གྱིས་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་མོས་པའི་གནས་ཀྱང་མ་ཡིན་ན་
འཇུག་པར་འབྱུང་བ་དང་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པར་ལྟ་གཤེགས་པ་འབྱུང་། ཡང་དག་པའི་རྒྱ་སྒྲ་
བ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་ལས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་པར་རྣམ་བྱངས་བསྐྱུ་བ་
ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །བསྟན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་
བསྟན་པ་སྟེ། ཐོག་མར་ཡང་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྤྱར་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་

ནམ་གངས་བསྐྱབ་ཉིད་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཆོག་གི་ཐོབ་པ་བརྟེན་པའི་ནམ་
བ་ནམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེས་ནི་འཛིག་ཉེན་འདི་དང་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་ཡང་ཉིད་ཀྱི་
མངོན་པར་ཤེས་པས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་
པར་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་ཁམས་ནི་འཛིག་ཉེན་འདིལ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་ནི་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་ལོ། །ནམ་གངས་གཉིས་པ་ནི་ད་ལྟར་དང་། མ་
འོངས་པ་དང་། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །སློབ་དཔོན་མེད་
པས་ན་ཉིད་དོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་བ་དུག་པས་སོ། །མངོན་སུམ་
དུ་བྱས་ཞེས་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
མཁུན་ལ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྟོན་པས་ན་བདེ་སྟོད་པའོ། །རྒྱ་མེད་པར་སྦྱ་བ་ནམས་ནི་
ནམ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ནམས་ལ་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་དག་ནི་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། འཛིག་པའི་རྒྱ་ཡང་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ།
གང་སྐྱེས་པས་འདུ་བྱེད་གང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་འགགས་པས་གང་
དག་འགག་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་ནི་མི་དམིགས་ལ་འདུ་བྱེད་
ནམས་ནི་དམིགས་པས་འདི་ལྟར་ལྟ་ཞིང་འདི་སྐད་དུ་སྦྱ་སྟེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །མེད་པ་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་
དོ། །ཡོད་པ་ལ་ནི་འཛིག་པ་མེད་དོ་སྟུམ་སོ། །དེ་སྐད་དུ་སྦྱ་བ་དེ་དག་ནི་གནས་སྐབས་
གསུམ་དུ་འདུ་བྱེད་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པའི་དམིགས་པ་འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཤེས་པ་རགས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མར་གྱུར་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་ཏེ། འདི་

ལྷ་སྟེ། རྒྱལ་རིགས་དང་། བཅ་ཟེ་དང་། རྗེ་ལྷ་རིགས་དང་། དམངས་རིགས་ཀྱི་གནས་
དེ་དང་དེར་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཟད་པའི་རྒྱས་ཆེ་བ་བརྒྱད་དམ་དགུ་འདས་པ་ན་
ཁྱེའུམ་བུ་མོ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་ནས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་
མོད་ལ་ཆེ་ཟད་དེ་བར་མ་དོར་འཆི་བ་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ན་ཁ་ཅིག་ནི་ཆེ་འཆད་ཅི་
ཅམ་པར་གནས་པ་དང་། གསོན་ཞིང་འདུག་ལ་སྟོད་ཅིང་འཆོ་སྟེ་བདེ་བ་དང་། སྤྱག་
བསྐལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སར་བ་སར་པ་ཡིན་གྱི།
རྟིང་པ་རྟིང་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ནི་བདག་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་སྟོད་པ་སྟེ། འདི་
ལྷ་སྟེ། ཆོག་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་ཅིང་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པས་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་
ཆོག་ཙམ་གྱིས་བདག་བསྟོད་པ་དང་གཞན་སྟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྦྱེས་བུ་
དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ཅིང་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བདག་ཉིད་སྦྲད་པར་འབྱུར་གྱི། བསྟོད་པར་མི་འབྱུར་
རོ། །བསྟོད་ཅིང་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པས་བྱེད་པ་ནི་མ་བསྟོད་པ་དང་མ་སྦྲད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བདག་ཉིད་བསྟོད་པ་དང་གཞན་དག་སྦྲད་པར་ཡང་འབྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུར་དུ་སེལ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་མོས་པས་ཡུན་རིང་བོ་ནས་སྦྱེས་པ་དང་། ཉེ་
བར་སྦྱེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པ་
དང་། ཆེ་འདི་ལ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པའོ། །འདུ་བྱེད་དུ་
གཏོགས་པ་རྣམས་པ་བཅུ་གཅིག་གཅིག་དུ་བསྐྱས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས་སུ་འབྱུར་ཏེ།

ཆོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཕུང་པོའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་
གཅིག་དུ་རེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་
གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་གྲོགས་སོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བཅ་པོ་དྲུག་པ། སྟོན་ནི། མཛད་པ་
ཉུང་དང་རང་བཞིན་སོགས། །འཕགས་པའི་བསྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ། །དམ་ཆོས་ལྟ་
ཕུང་བཅོས་པ་དང་། །སེམས་ཉིད་ཀྱན་དུ་རྫོངས་པའི་གནས། །ལན་མི་འདེབས་དང་
རྣམ་པར་འགྱུར། །སྟོན་པ་ལ་ནི་བཛྲེད་པ་དང་། །ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ། །ཕྱི་
རོལ་རྣམས་ཀྱི་བྱིས་པའི་རྟགས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་
མཛད་པ་ཉུང་དུ་ར་གནས་པ་ལ་སྟགས་འདུག་པར་མཛད་དེ། དེའི་མོད་ལ་འདུལ་བའི་
དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་གནས་པར་བཞེད་པ་དང་།
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནན་ཉན་དུ་སྦྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། འདུལ་བ་དོན་མང་
ཞིང་བྱ་བ་མང་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་བྱིར་ཕོ། །ཉིན་པར་གནས་ཤིང་ནང་
དུ་ཡང་དག་འཛོག་པའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རིག་པར་
བྱའོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། ཀྱན་དུ་རྫོངས་པ་རྣམས་དང་། བག་མེད་པ་རྣམས་དང་། སེམས་ཞུམ་པ་རྣམས་
དང་། ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་པ་བཞིས་ནི་གནས་བཞི་ལ་གྲུས་པ་

སྐྱེས་ཏེ། གནས་པས་སྦྱར་བ་ཉིད་དུ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོབ་པར་བྱ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུན་པ་བྲག་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཐབས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྦྱག་པར་འཛིན་པ་
བྲག་པ་དང་། རྟོན་པ་ལ་མངས་པར་འཛིན་པ་བྲག་པ་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་
དད་པ་བྲག་པ་ལོ། །སྐྱ་ན་མེད་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་དང་།
ལམ་སྐྱ་ན་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ལོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱ་ན་མེད་པ་
ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱོར་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བལོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་སྦྱར་ལ་སྦྱ་བའི་ལམ་ནི་ལམ་སྐྱ་ན་མེད་པ་ལོ། །སེམས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྐྱ་ན་མེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་བསྐྱུས་
པ་ནི་ཤེས་པ་དང་། སྦྱོང་བ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་
བྱལོ། །སྦྱོར་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དབྱེ་བཙུམ་
པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྦྱ་བ་དང་། སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་བཙུམ་པ་དང་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་བརྟེན་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ན་དུས་
གཉིས་སུ་རྣམ་པ་བཞེས་འཛིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་དུས་གཉིས་ཀྱི་
རྗེས་ཐོགས་སུ་ཐག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། སོ་སའི་
སྦྱོ་བའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་སལོ། །རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་བཞིན་
དང་། གནས་དང་། ཀུན་ནས་སྦྱོང་བ་དང་། འབྲས་བྱལོ། །དེ་ལ་འཛིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་

བའི་རང་བཞིན་ནི་འདུ་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་ནམ་པ་ལྔ་ནི་དེའི་བདག་གམ་བདག་གིར་
དམིགས་པའི་གནས་ཡིན་ལོ། །ལྟ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པས་བསྐྱས་པ་དེའི་ཀྱན་ནས་སྒོར་
བ་ནི་མ་རིག་པའི་འདུས་ཉེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྟེང་པའོ། །དེ་
ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་ནམ་པ་ལྔས་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་
སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ནི་རེག་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་རོ། །རེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་
གྱིས་ནི་ཚོར་བ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་རོ། །ཚོར་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ནི་སྟོང་བ་སྣ་
ཚོགས་འབྱུང་རོ། །སྟོང་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ནི་ལེན་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་སྟེ།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ནི་དུས་
སྐབས་གསུམ་དུ་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་
མེད་པ་ལས་བཅུམས་ནས་ཚོས་ལ་རྟོག་པའི་བཟོད་པའི་དུས་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་དུས་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཛོལ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆེའོ། །དེ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ནི་
བག་ལ་ཉལ་གྱི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྒྲོན་ས་སོམ་ཉི་ཟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་
འགྱུར་རོ། །ཚོས་ལ་རྟོག་པ་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་སོམ་ཉི་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དུས་ན་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཏོང་
བའི་ཆེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལོག་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་
ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་བདག་ནི་ཆད་པར་འགྱུར། ཞིག་པར་འགྱུར། མེད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཆད་པར་ལྟ་ཞིང་མེད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ཉི།
དེས་ན་དེའི་ཡིད་ཐུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་བྱིར་སྟོག་སྟེ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་བྱིས་ཉིས་པ་དེ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱངས་ནས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་

རྟོགས་ཏེ། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཟེན་གྱི་དེ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངོ་
སྤྲུལ་པའི་ད་རྒྱལ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་བཅའ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་ལ་ལན་འགའ་
བརྟེན་དངས་པར་འགྱུར་བས་ད་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་གི་བདག་
ནི་འདིའོ་སྤྲུལ་དུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ནི་ཆེའོ། །བདག་ནི་མཉམ་
མོ། །བདག་ནི་རྩལ་རོ་སྤྲུལ་མོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་གཉིས་སུ་ནི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་དང་། སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་ས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ནས་མཐོང་བའི་སའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཐག་པ་རྣམས་
ཟད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མཐོང་བའི་ས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང་སྤང་བ་བྱས་
ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཐག་པ་རྣམས་ཟད་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པ་ལྡས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདྲི་ཞིང་ལན་
འདེབས་ཏེ། ལྟ་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་དང་། ལྟོག་པ་དང་འཇུག་པའི་ཅ་བ་དང་། ལྟོག་
པ་དང་འཇུག་པ་དང་། ལྟོག་པ་དང་། འཇུག་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་
པ་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལ་ལྟོག་པ་དང་འཇུག་པའི་ཅ་བ་ནི་འདུན་པ་སྟེ།
དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ཡན་ཆད་ཐག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་
ནི་ལྟོག་པའི་ཅ་བའོ། །འདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། གྱེ་མ་བདག་ནི་སྐལ་བ་ངན་པ་རྣམས་
ནས་ཆོངས་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྤྲུལ་སྟེ།

དེར་སེམས་ཀྱང་ཀུན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱོམ་ལ་མང་དུ་བྱེད་དེ་དེ་ནས་དེར་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་འཇུག་པའི་རྩ་བའོ། །དེ་ལ་ཕྱོག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཙམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུ་
བྱེད་རྣམས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན་ནི་ཕྱོག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དག་
བཙུན་པ་ལ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་ལེན་
པ་ཐ་དད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པས་ཉལ་པར་ཡང་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་ནི་ཕྱོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་བརྒྱུད་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཀུན་དུ་སློབ་པ་གཏན་སྤངས་པས་ཕྱོག་ཏུ་བརྟུན་པོ། །དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡང་
སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལ་ཡང་སྲིད་པར་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་དེ་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་གི་མ་ལ་སྒྲོན་ནས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་
འོངས་པའི་དུས་སུ་བདག་འདུ་བྱེད་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་པར་བྱུར་ཅིག་སྐྱེས་སྟེ།
དེས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་མངས་པར་འགྱུར་ལ་ད་ལྟར་
བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་མ་སྤངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཅིག་པོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་ཕྱ་མ་བཞིན་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བའི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་

འདྲིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཁོ་སྦྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།
རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་
ལ་ལྟོག་པའི་ཐབས་ནི་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཁོ་སྦྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། ཉེས་
དམིགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་མི་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ནི་མ་བྱུན་མ་བྱུན་དུ་མ་རིག་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གཏོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་གཉེན་པོ་ལས་ནི་ལྟོག་པའི་ཐབས་སོ། །ཉན་ཐོས་
མི་མཁས་པ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་འདས་ནས་སྒྲིག་པའི་ལྟ་བར་
ལྟར་བཤམ། ཆོག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲོངས་པ་དང་།
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྒྲོངས་
པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་ལས་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འདས་པ་དང་། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པའི་ཚུལ་ལས་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འདས་ནས་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་
པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །འཕགས་པ་འབའ་ཞིག་བཞེད་ན་
སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི་གནས་གསུམ་ཡོད་དོ། །བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་
གཞན་ལས་ཐོས་པ་ཉི་ཆེའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་
མེད་པར་མཐོང་བར་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དང་། གང་ལ་
བརྟེན་པས་འཁོ་སྦྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་འཇུག་པ་དེ་སྤངས་ན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་དུ་མ་སྤངས་པ་ཡང་སྟོན་པ་དང་། འཇུག་པའི་རྟེན་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འཁོ་སྦྲུལ་པའི་
ང་རྒྱལ་མ་སྤངས་པས་རི་ལྟར་ཀུན་དུ་སྟོན་པ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་འདྲུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་འཁོ་སྦྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཛོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་དུ་

སྒྱུད་པ་དང་། བརྗེད་ངས་པས་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་དུ་
སྒྱུད་པ་ནི་འཕགས་པས་སྤངས་ཏེ་ཀུན་དུ་མི་སྒྱུད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒོ་
ནས་སྒྱུད་དེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་འཕགས་པའི་ལམ་ལེགས་
པར་མ་བསྒྲོམས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་དུ་སྒྱུད་དོ། །དེ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་བག་
ཆགས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗེད་ངས་པས་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པའི་ངོ་སྟོན་
པའི་ང་རྒལ་གྱིས་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྤངས་ཀྱང་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པ་ཡོད་
དོ། །དེ་ལ་འཕགས་པ་ནི་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུ་བྱེད་ནམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ན་ཡང་ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒལ་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་ན་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ལྟ་ཅི་སྒོས། གདགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་ཡང་བྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་ན་
ནི་ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒལ་ཀུན་དུ་མི་སྒྱུད་དོ། །གདགས་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་བྲན་པ་
ཉེ་བར་གནས་པ་མེད་ན་ནི་ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒལ་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པར་འགྱུར་དོ། །སོ་སོའི་
སྤྱོད་པའི་སྤྱིའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུ་བྱེད་ནམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒལ་གྱིས་ནམ་པར་འབྲེས་ན་གནས་སྐབས་གཞན་དག་ལ་ལྟ་
ཅི་སྒོས། དེ་ལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་
ནས་དགྲིས་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །བག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ནི་
སྒོ་བ་པས་མ་སྤངས་སོ། །ངོ་སྟོན་པའི་ང་རྒལ་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ནས་དགྲིས་
པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མ་སྤངས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་སྟོན་དུ་འདུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ང་རྒལ་
གྱིས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བརྗེད་
ངས་ཤིང་འདོད་པ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རོ་བྱང་བས་འཕྲོག་པ་དེ་ནི་འདུན་པའི་

སྒོ་ནས་ངོ་སྤྲོད་པའི་དུས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་དོ། །དེ་ཡང་དེས་
བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་སྤངས་ལ་ཀྱན་ནས་དགྱིས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་
ཏེ་འདི་ལྟར་དེ་དེའི་ཆེ་བརྟེན་ངས་པར་འགྱུར་རོ། །འགྲོག་པར་མ་གྱུར་པ་ནི་ཀྱན་ནས་
དགྱིས་པ་དང་བྲལ་དུ་ཟེན་གྱང་ཡང་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟད་པར་མ་བྱས་པ་ནི་
དེའི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོང་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོང་པ་རྣམས་ལ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བའི་བྱི་
བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བདེ་བ་བྱི་བ་དང་། བདེ་བ་བྱི་བའོ། །དེ་ལ་ནད་པ་བྱི་བ་ནི་ཅི་ཁྱོད་
ཆོར་བ་དུབ་པས་བཟོད་པར་གྱུར་ཏམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མྱོག་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་
སྦྱོང་བ་དང་། ཅི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོར་བ་ཤས་ཆེ་བར་མ་གྱུར་ཏམ། རྒྱན་ཆགས་པར་
མ་གྱུར་ཏམ། མི་སྤྲུག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་། ཡིད་དང་མི་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ལུས་
སུ་ཞུགས་པར་མ་གྱུར་ཏམ། ཞུགས་པ་ལས་གྱང་མེད་པར་སོང་ངམ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་བྱི་བ་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ་ནད་གྱིས་ཉོན་མོངས་
པར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གཞོན་པ་ཚུང་ངམ་ཞེས་བྱི་བའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞོན་པ་མེད་པ་
དང་ཡང་ཡམས་ཀྱི་ནད་ལས་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉམ་ང་བ་ཉུང་བའོ། །མཚན་མོ་
བདེ་བར་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་དང་། ཁ་ཟས་བདེ་བར་ཞུ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བསྦྱོང་བ་
ཡང་བའོ། །འཆོ་བ་དང་། སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་། བདེ་
བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་གནས་པའི་རྣམ་གྲངས་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལས་ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པར་བྱ་བ་ལས་བརྒྱུ་པ་བཞིན་ནོ། །དྲི་བ་དེ་
ཡང་གནས་སྐབས་རྣམ་པ་བཞེད་གཏོགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདེ་བ་གཞོན་པར་

གཏོགས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞོན་པར་གཏོགས་པ་དང་། མཚན་མོ་གནས་པར་གཏོགས་པ་དང་། ཉིན་མོ་གནས་པར་གཏོགས་པའོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཁ་བས་དང་ཐ་སྟོད་དང་། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མ་ཤེས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བའོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཁ་བས་དང་། ཐ་སྟོད་དང་། སྤང་པོ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྤང་བས་ན། དེའི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཤི་བའི་འོག་དུ་གཏོད་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་གོར་མ་ཆག་གོ་སྟུམ་སྟེ། དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོམ་པ་དང་ལྟ་བར་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྱུད་པ་འཕམ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་འཆོས་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་དབང་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་འབད་པར་བྱེད་དེ། གང་ཟག་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པ་འཕམ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་འདིས་འགྲོ་བ་ངན་པར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་དགའ་བའི་སྒོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོམ་པ་ལ་བརྟེན་པས་བསྟན་པ་རུབ་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་པའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོམ་པ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱང་གི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པས་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པའི་སྐྱེས་བྱར་རྟོག་པའོ། །རྒྱ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་སྤང་བ་ལ་ནི་གཉིན་པོ་དམ་

པའི་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདྲ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་
རིམས་ཀྱིས་བདག་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱར་བ་བཞིས་འབྲུག་པ་དང་ཐོག་པའི་
སྐྱེས་བུ་མི་དམིགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ནི་དེ་བཞིན་འོངས་པ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །དེ་ཡང་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདོགས་ཏེ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་
འདུས་བྱས་སུ་འདོགས་སོ། །ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ལ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སུ་
འདོགས་སོ། །དོན་དམ་པར་ནི་འདུས་བྱས་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱིས་གདགས་སུ་མེད་
དོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་གདགས་སུ་མེད་དོ། །དམ་པའི་ཆོས་
བསྟན་པ་དེས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་རྣམས་པ་བྱུག་བསྐྱེད་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་
སྤངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་དེའི་ཕྱང་པོར་བསྐྱས་པའི་འདྲ་
བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་
དང་། ཆེ་འདི་ལ་ན་བ་དང་། ག་བ་དང་སྐྱག་བསྐྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྐྱག་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་དང་། རང་གི་རང་གིས་འགག་པ་དང་། སྤོང་བའི་ཁམས་
དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་ལ་འགོག་པ་དང་།
རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་། བསེལ་བ་དང་། རྒྱས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་འོ། །དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱད་
པ་དེ་ལ་ནི་ལོག་པའི་མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་དང་ལྷན་པའི་དག་བཅོམ་པའི་འདྲ་ཤེས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཡང་མི་འབྱུང་ན་ཤི་བའི་ལོག་ཏུ་དེ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དང་། ཉི་བར་མི་འགྲོ་བར་
ལྟ་སྒྲོས་པར་ག་ལ་བྱེད། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་ལ་ནི་ཉེས་དམིགས་
གཉིས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གསོད་པ་པོ་བཞིན་དུ་སྐྱག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་

འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་ཁས་ལེན་པ་ནི་དེ་དག་གིས་དེ་འཁོར་བ་ན་
སྤྱག་བསྐུལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་ཡང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲ་
ན་མེད་པའི་སློག་གི་དབང་པོ་འགག་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞིག་ལ་འཁོར་
ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ཡོད་པས་མ་ཐུས་བསད་མི་ཉུས་པར་རང་གིས་ཤེས་ནས་བསད་
པའི་ཕྱིར་ཡིད་རྟོན་དུ་གཞུག་པ་སྟོན་དུ་གཏང་བས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཀྱང་དུ་སྒྲིད་དེ། དེ་
ཡིད་རྟོན་པར་གྱུར་པར་ཤེས་ནས་སློག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་འཁོར་པའི་མི་ལྟ་བུའི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བས་བྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐུལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡིད་དུ་འོང་བའི་འདུ་བྱེད་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་པར་ཀྱང་དུ་སྒྲིད་
ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཚོངས་པ་དེ་ཡང་གསོད་པར་བྱེད་པའི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ལ་ཕན་
ཡོན་དུ་ལྟ་བའི་ཉེས་པར་ལྟ་བར་མི་བྱེད་དེ་དེ་ལ། དེ་ལྟར་ཡིད་བརྟན་པར་གྱུར་པས་
འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སློག་གི་དབང་པོ་དེ་ལས་མ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་བའི་སྟོན་པར་དུ་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་གཉིས་ནི་འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་
རྣམས་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་ཚོངས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ།
གཉིས་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡང་སྒྲོང་ལ།
ཉན་ཐོས་ཀྱང་ཤི་བའི་འོག་དུ་ཁ་ཅིག་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཁ་ཅིག་ནི་
མངོན་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ལུང་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རོན་དམ་པར་ཆེ་
འདི་དང་ཆེ་བྱི་མ་ལ་བདག་རྟག་པར་མི་དམིགས་པ་དང་། སྟོན་པ་གསུམ་སྟེ། རྟག་
པར་སྐྱེ་བ་དང་། ཆད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པར་སྤྱགས་སུ་རྟུང་
པ་གང་ཡིན་བཤོ། །སོམ་ཉི་ཟ་བ་དང་། ཚོངས་པ་དེའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དམ་པའི་

ཆོས་ལྟར་བཅས་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་
བསྟན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བདག་མེད་པའི་ཆོས་འདི་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་
ལས་ཕྱི་རོལ་བས་འཇུག་པར་དགའ་བ་དང་། རྟོགས་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དང་། དེ་རི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་སྤྲོ་བ་ལྟར་དེ་དག་དེ་དང་མི་འབྲལོ། །དེ་ལ་མི་སྤྲོ་བའི་དོན་དང་། རྟོགས་པའི་དོན་
དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པར་དགའོ། །ཟབ་པ་
ཡིན་ལ་ཟབ་པ་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མི་སྤྲོ་བའི་དོན་ཏོ། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་
བར་དགའ་ལ་གཞན་གྱི་སྤྲོ་ལས་ནི་བཀའ་འཁོར་དུ་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་འདི་ནི་
རྟོགས་པའི་དོན་ཏོ། །རྟོག་གཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་གཤེས་བརྟག་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་འདི་ནི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཏོ། །ཆོས་འདི་ནི་ཞིབ་མོ་མཁས་པ་དང་
མཛེངས་པའི་བརྟགས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གྲངས་འདི་དག་ཀྱང་འདི་ལྟ་
སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷང་དང་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ལ་ལྷང་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་
ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སོ། །རྟོགས་པ་ནི་
སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། དེའི་ཕྱི་ནས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལོ། །དེ་ལ་
གསུངས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་མི་ཤེས་ལ་ང་རྒྱལ་ཡང་ང་རྒྱལ་
ཡིན་པར་མཛོན་པར་མ་རྟོགས་ཤིང་། མི་སྤྱོད་བཞི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བདག་ཏུ་མི་ལྟ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་ཀུན་ཤེས་ཤིང་ང་རྒྱལ་ཡང་ང་རྒྱལ་

ཡིན་པར་མངོན་པར་རྟོགས་ལ་སྤོང་བར་ནི་མི་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོབ་པའོ། །ཐམས་ཅད་བྱེད་
པ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའོ། །འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། རོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐུན་མོད་ཀྱི་དེ་གཉི་གའི་ཚུལ་
གྱིས་ལན་གདབ་ཏུ་མི་རུང་ལ་གཞོད་པ་དང་བཅས་པར་གཟིགས་ན་ལན་མི་འདེབས་
ཤིང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ་ཤི་པན་ཆད་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། གཉི་གར་འགྱུར་བ་དང་། གཉི་གར་མི་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་སྟེ། ལན་མི་འདེབས་པ་ལ་མི་
མཐུན་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དེའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པའི་མི་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་མངོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐ་བའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་རི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རྣམས་པར་གྱུར་
ཏེ། སྦྱིས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་སྟེ་དེ་བས་ན་ལུས་ན་བ་ཞེས་བྱའོ། །སེམས་ཀྱི་
ཡིད་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་གང་གིས་སེམས་ན་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
བའོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་བྱིས་པ་དང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དགའ་མགུར་བྱར་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཡོད་ལ་བྱིས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ནི་མེད་དོ། །དེ་ལ་བྱིས་པ་ནི་ལུས་ན་བར་གྱུར་ན་སེམས་ན་བར་ཡང་ངེས་
པར་འགྱུར་རོ། །མཁས་པ་ནི་ལུས་ན་བར་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ན་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
བས་ན་འདི་ནི་འདིར་བྱིས་པ་དང་མཁས་པའི་བྱེད་པར་ཡིན་ནོ། །ཤེགས་པར་བརྒྱུད་
བའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པའོ། །ཤེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བསྒྲུམས་པའོ། །ཤེགས་པར་བསྟན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་སྒོ་

ནས་སོ། །ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཉན་
ཐོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསུང་བའི་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་བྲིས་པ་ལ་ལེན་འདེབས་པར་བྱེད་
དེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
གསུང་བ་དང་གང་གི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
སྟོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསུང་དོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་
རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ལ་སྤངས་པ་ལ་ནི་བན་ཡོན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡང་དག་པར་གཟིགས་སོ། །དེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་ལ་
ནི་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ན་ཐུང་ན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་
འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་དང་པོས་ཉེ་འདུ་བྱེད་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལས་གྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ན་མི་དགེ་བ་
རྣམ་པ་དུ་མ་མང་པོ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀུན་དུ་སྟོང་དེ། དེས་ན་དེ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དེ་
དང་། མི་དགེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམ་པ་བཞི་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། མངོན་དུ་བྱུང་ཞིང་ཉེ་ལ་རབ་ཏུ་ཉེ་བ་དང་། འབྱུང་བ་ཉེ་བར་གནས་པར་
གྱུར་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བདག་གིས་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་སྟེ། འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་གཉིས་པའོ། །དེས་སྟེག་
པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་བྲལ་ཏེ་མི་
བའི་འོག་ཏུ་ངན་འཁྲོར་འཁྲོ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་

རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་པན་ཡོན་
གསུམ་ཡིན་ཏེ། མ་སྟན་མ་སྟན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་སྤྱག་བསྡུ་རྣམ་པ་གསུམ་
ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་གང་
ཟག་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པའི་སོ་སོའི་སྤྱི་པོ་བདག་
མེད་པའི་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་
ཞུགས་པའི་སློབ་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐ་མ་
འབྲས་བུའི་མཆོག་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའོ། །ལྟ་བ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་
རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་མ་སྟན་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་གང་ཟག་
དང་པོའི་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ལིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་གོ་རིམས་བཞིན་
དུ་སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྱག་བསྡུ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་དག་ལས་ཡང་དག་
པར་འདའ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལྟ་བ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོས་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་
པའི་ལྟ་བའི་ཉེས་ཚུལ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྡུ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པས་ནི་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྡུ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་
འགྱུར་རོ། །གསུམ་པས་ནི་ཡང་སྤིད་པར་སྤྱི་བའི་སྤྱག་བསྡུ་ལས་ཡང་དག་པར་
འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཉེས་ཚུལ་ལས་བྱུང་
བའི་སྤྱག་བསྡུ་གང་ཞེ་ན། ཚེས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་གྱི་
འཛིག་རྟོན་གྱི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཅ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་

བ་དེ་དག་ནི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་མཚུངས་
བར་ལྡན་བ་རྣམས་དང་། ཉག་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་། ཁ་ཅིག་ཉག་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་
དང་། རྒྱ་མེད་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་། མཐའ་དང་མཐའ་མེད་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་།
ཆད་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་། ཆེ་འདི་ལ་སྤྲོ་བ་ལས་འདའ་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དང་།
སེམས་ཅན་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་། མཚུངས་བར་ལྡན་བ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འོག་
བར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་མེད་དོ་ཞེས་འདིག་རྟེན་བ་རོལ་ལ་སྤྲོ་བ་
འདེབས་བ་རྣམས་དང་། འོག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་མཚུངས་བར་
ལྡན་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། འོག་དེ་ཉིད་ལུས་དེ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་བ་དང་། ལྟས་དང་
བཟ་ཤིས་སྤྲོ་བ་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱར་མཁན་དང་། མོ་
མཁན་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བརྗོད་དང་སྤྱོད་སྟེག་ལ་སོགས་བས་སྤྱག་པའི་ཡུལ་འཛོལ་བ་
ལ་ལྟས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞོད་བ་སེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་མཆོན་མ་དང་། བཟ་ཤིས་
དང་། བཟ་མི་ཤིས་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་དག་གྲང་གང་ཞེན། ཐོན་གྱི་
མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་རྟོག་བ་རྣམས་ཀྱི་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལྟ་བར་གྱུར་བ་ཤུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་བ་རྣམས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོ་བ་
བ་འདེབས་པའི་འོག་བར་ལྟ་བའོ། །དེའི་ཉེས་ཅོམ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཞེ་
ན། དེ་དག་མན་ཚུན་ལྟ་བ་དང་འདོད་བ་མི་མཐུན་བར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་མི་བདེ་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ཡོངས་སུ་འདྲིན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། མཐོས་བ་དང་དམས་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྟག་བར་ཆགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འོ། །དེ་ལ་པམ་བ་རྣམས་སྤྲོ་
བར་བྱེད་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་པོའོ། །པ་རོལ་པམ་བར་བྱ་བ་དང་། རང་གི་ལྟ་བའི་

ཕྱོགས་བརྒྱ་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱ་བ་དང་། གཞན་དག་གི་འཆབ་བ་དང་། ངའི་ལྟ་བ་
འདི་འབའ་ཞིག་དག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་
རྟོག་པ་ངན་པ་རབ་རྒྱ་མ་ཞི་བ་རྣམས་པ་རྒྱ་མས་སེམས་སྣང་པ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལྟ་
བས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་རྣམས་དང་བདག་ཡོངས་སུ་འཇུག་ཞིང་
བདག་ཆེད་སྦྱུང་བ་ནས་བདག་ཚུང་ངོ་སྦྱོང་བའི་བར་དུ་རྒྱ་མ་སེམས་སུ་བྱེད་ཅིང་དེ་
དག་བདག་ཉིད་ནི་མཐོ་བར་བྱེད། གཞན་དག་ནི་བཤུང་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་
མཐོས་པ་དང་དམས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་
པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་རྒྱ་ཞིང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་ཀྱང་
ཐེབས་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་ལ་ཁྲུན་ཀ་བཅའ་བ་དང་། གཞོད་པར་བྱ་བའོ། །བདག་
ཉིད་ཚོད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲངས་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་དེ་དག་གི་སྤྱག་
པར་ཆགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱའོ། །ལྟ་བའི་ཉེས་ཚུལ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
རྣམས་པ་བཞི་བ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་པ་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའི་ཆེ་བདག་མེད་པ་ལ་མོས་པ་
ལ་སྤྱོད་ཅེས་གནས་པས་སྤངས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་
བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལྟ་བར་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ལྟ་བ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་ན་དང་པོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་ལྟ་བ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཉིད་ལན་མང་དུ་བྱས་
པས་ནང་གི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་ཡང་གཅིག་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས། ཆོས་ཤེས་པ་དང་
སྟོག་རྒྱ་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་ཤེས་པས་འདི་ལྟ་སྟེ།

མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཕག། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་ཏེ་དེའི་ཆེ་ལྟ་
བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་པ་ཡང་ཐོབ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གཉིས་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་
དག་པར་འདས་སོ། །དེ་དེ་ལ་གནས་ནས་རི་ལྷར་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
གཏོགས་པའི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་པོ་བསྐྱོམས་པས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ལས་ལ་སོགས་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་སྤངས་ནས་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐ་མ་
ཡང་འཐོབ་ལ་ཡང་སྤིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་པོའི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ད་ལྷར་བྱུང་
བའི་ཕྱང་པོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པའི་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་དང་ཕྱང་
པོའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པའི་ནི་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་ཕྱང་པོའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷག་མ་ཅས་ཞིག་རེ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་སྐོན་ས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་གྱི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
སྐོན་ས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་འདི་པ་ལ་ནི་ས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ལ་བདག་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་ཟད་
པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྟ་བོ་འདི་དག་
ནི་འདི་ལས་བྱེ་རོལ་པའི་སྤྱ་སྟོགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་
གིས་བྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ། །འདི་ལས་བྱེ་རོལ་པ་ནི་མཁས་སུ་རྒྱུ་
ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །མི་མཁས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ།
འདི་ནི་བྱེས་པའི་རྟགས་དང་པོའོ། །གཞན་ཡང་བྱེ་རོལ་པ་ནི་པལ་ཆེར་རྟེན་པ་འདོད་པ་
དང་བཀུར་སྟེ་འདོད་པ་དང་། བདག་བསྟོད་པ་དང་། གཞན་སྟོད་པའོ། །གཞན་ཡང་བྱེ་

རོལ་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་བསྟན་པ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་
བསྟན་ཅིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་མི་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲོད་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་
ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་ནི་དམ་པའི་ཚོས་ལྟར་བཅོས་པ་སྤྱོད་པ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ལ་
གཞན་དག་ལ་ཡང་སྟོན་པའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆར་བཅད་ཅིང་ཚོས་འདུལ་བ་འདི་
ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པར་
བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐ་ན་དབྱེད་པའི་འདབ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ཡང་སྤྱོད་པར་མི་
བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱིས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་
དུག་དང་ལྗན་པས་སྤྱོད་པའི་སེང་གོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུག་གང་ཞེན། ཐོག་མ་ཁོ་
ནར་གྲོལ་བ་འོངས་ན་ངེ་ཙམ་དགོས་པར་བྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་འབྱེད་པར་མཛད་པ་
དང་། ཚོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཚོད་པ་ཚོམ་པར་མཛད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་
ལ་སྤྱགས་བཅེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དང་མི་དགའ་བ་རྣམས་དགའ་བར་བྱ་བ་དང་།
དགའ་བ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཚོད་པ་མཛད་པ་ན་ཡང་
དབང་པོ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་བག་ཆ་བའི་འཛིགས་པ་
བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟར་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱིས་ཆར་བཅད་དུ་མེད་པ་དང་། དེས་ལན་གྱི་རྣམས་གཅིག་བཏབ་པ་ལས་འདའ་
བར་རུས་པ་འགའ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ་ལན་དང་པོ་བཏབ་པ་ཁོ་ནས་ཆར་གཙོད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཁས་ཤིང་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོད་པ་ཚོམ་པ་ན་སྟོབས་པ་ཡང་དུགས་པར་འགྱུར་ལ་བག་ཆ་བའི་

འདྲིགས་པ་ཡང་གས་ཆེར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོ་བའི་རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཡོ་བྱ་བར་མི་རྣམས་པ་དང་། འཁོར་འདུས་ཤིང་འཁོར་པ་གཟུ་ཐོར་
འདུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་བའི་
སེམས་ཉེ་བར་འདྲིག་ལ་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་པམ་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་ཉེ་བར་འདྲིག་པ་
དང་། དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ལ་ནི་བཙུན་པར་འདྲིན་ལ་རྒྱལ་བའི་
ཆོག་ལ་ནི་བཙུན་པར་མི་འདྲིན་པའོ། །སྤྱོད་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན།
བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། བདག་མེད་པར་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ལ་བདག་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སྟོབས་
དང་ལྡན་ལ་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་ཏུ་བདག་མེད་པར་སྤྱོད་པས་
བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །སྤྱོད་པ་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ལས་གྱུར་བ་ནི་མ་
གཏོགས་སོ། །བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་ལྟ་ཞིང་འདི་
སྐད་སྤྱོད་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་གནས་ཏེ། དེ་དག་
གིས་ན་འདུ་བྱེད་དང་ལྡན་ཏོ། །འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཀྱང་དེའི་བདག་གིས་ཡིད་ལ་དེ་དག་
ཏུ་ཡང་ཞི་ཞིང་རྒྱུད་ལ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཏེ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བར་གྱུར་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་གི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ཏོ་སྟུམ་སོ། །དེ་ཞིང་བ་ཞིང་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཞིང་དང་
འབྲང་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིང་རྒྲས་དང་འབྲང་བའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་
མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། རྩ་དང་སྤྱོད་དང་། ཤིང་དང་འབྲང་བའི་སྤྱུག་པ་དང་མི་
སྤྱུག་པའི་འབྲས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་
མེད་པར་སྤྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བདག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྤྱན་འབྱེན་པ་དང་

བདག་མེད་པར་སྐྱབ་བ་སྐྱབ་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱུན་འབྲེན་པ་ནི་གལ་ཏེ་བདག་སྐྱག་པ་དང་མི་
སྐྱག་པའི་ལས་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བདག་ནི་ཉག་ཏུ་བདེ་བ་འདོད་ལ་
སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་མི་མ་ཐུན་པས་དེའི་ཕྱིར་བསོད་ནམས་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་བསོད་
ནམས་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་རིགས་སོ། །སྐྱག་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་
གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེའི་ཐུང་ན་དང་སྐྱེ་སྐྱགས་
འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འགྱུར་བའི་མི་རིགས་ཏེ། བདག་བརྟགས་པས་ཆེད་དུ་
བསྐྱབས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཉག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་རིགས་ན་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡང་མི་འདུག་པ་འདི་ནི་སྐྱུན་འབྲེན་པའོ། །བསྐྱབ་
པ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་
བསོད་ནམས་ཀྱི་རྒྱུན་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་
པ་ལས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ལ་རྒྱུན་དེ་ལས་སྐྱག་པ་དང་། མི་སྐྱག་
པའི་འབྲས་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་ཉག་སྟེ། རྒྱ་དང་འབྲས་
ཏུ་ཅམ་དུ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡོད་པ་ལ་བདག་ལ་སོགས་པ་གང་གས་སུ་
རུང་ངོ་། །དོན་དམ་པར་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་བས་ན་འདི་ནི་
བསྐྱབ་པའོ། །སློབ་པ་ལས་ནི་རྣམས་པ་ལྟས་མི་སློབ་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ་མི་སློབ་
པ་ནི་ཤེས་པ་སླ་ན་མེད་པ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ལ་སློབ་པའི་ཤེས་པ་ནི་སླ་ན་ཡོད་
པའོ། །ཤེས་པ་སླ་ན་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་དང་རྣམས་པར་ཐོལ་བ་ཡང་སླ་ན་
མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མཐོང་ལ། སློབ་པས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ནན་ཏན་

དུ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་
ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་པའོ། །གཞི་བསྐྱབ་པ་ལས་
འདུ་བྱེད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བསྐྱབ་བ་དང་པོ་རྫོགས་སོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྦྱོར་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྐྱབ་བ། བས་པོ་བདུན་པ། སྦྱི་སྒྲོམ་ནི། རྣམ་
གཞག་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཐ་མ་ཡིན། སྒྲོམ་ནི། རྣམ་
པར་གཞག་དང་རྣམ་དབྱེ་དང་། རྫོངས་པ་དང་ནི་རྫོངས་པ་མེད། གཤམས་ངག་དང་
ནི་རྣམ་པར་གྲོལ། རྟོན་མོངས་ལས་རྣམས་རྒྱས་པ་ཡིན། རྫོར་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རྣམ་
པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་།
གྲོགས་དང་། རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། རྟེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའོ། རྟེ་ལ་རྟེན་ནི་རྣམ་པ་བྲུག་སྟེ། མིག་དང་། ར་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་ས་
དང་། ཡིད་དོ། རྟེ་མིགས་པ་ནི་བྲུག་གོ། གཤམས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་
སོ། གྲོགས་ནི་འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
ཆོས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་དག་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྟན་པ་རྣམས་སོ། རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་གང་ལ་
རྫོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་དང་ཡང་མགོ་མཉམ་དུ་སྦྱེ་ཞིང་འགག་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། རྫོར་བ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བྲུག་གི་བྱེ་བྲག་དང་། རིག་

པའི་ཚོགས་བྱུག་གི་བྱེ་བྲག་དང་། ཚོར་པའི་ཚོགས་བྱུག་གི་བྱེ་བྲག་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་བྱུག་གི་བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་པའི་ཚོགས་བྱུག་གི་བྱེ་བྲག་དང་། སྟེང་པའི་
ཚོགས་བྱུག་གི་བྱེ་བྲག་གོ། །གསུམ་འདུས་པའི་དོན་གྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཚོར་པའི་རྒྱུ་དོན་གྱིས་ནི་བཞི་པའོ། །གསུམ་འདུས་ནས་རིག་
པའི་འབྲས་བུ་དོན་གྱིས་ནི་ལྔ་པའོ། །ཚོར་བ་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་རྗེས་ལ་ཐ་སྙད་
འདོགས་པའི་དོན་གྱིས་ནི་བྱུག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚོར་བ་ནི་བདེ་བ་དང་སྦྱུག་བཟུལ་བ་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་གིས་ཉམས་སུ་སྤོང་ངོ་སྟུམ་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་
ཡང་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་དོན་གྱིས་ནི་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཚོར་བ་དང་སྤང་བ་དང་འབྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་སེམས་པས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་དོ། །རི་ཅམ་དུ་སེམས་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ཅམ་དུ་སྟེང་པས་འདོད་
ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཐམས་ཅད་
དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་
གཅིག་གི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ཡིན་གྱི། འདུས་མ་བྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །བརྗོད་ངས་
པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་
རང་བཞིན་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ན་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པས་བརྗོད་ངས་ལ། ཆེ་ཕྱི་
མ་ལ་ནི་བག་ལ་ཉལ་གྱིས་བརྗོད་ངས་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་བརྗོད་ངས་

པའི་རྒྱ་ནི་ཆོར་བ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རྣམ་པ་ལྔ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ཁོང་དུ་
མ་རྒྱུད་པ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། བར་དང་ཐ་མར་ཡོངས་སུ་ཉོན་
མོངས་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱེ་བ་དང་། ཁ་བ་དང་། ལ་བ་དང་། འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་
ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོར་ནི་སྦྱེ་བས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་སོ། །བར་དུ་ནི་
ན་བས་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་སོ། །ཐ་མར་ནི་ཁ་བ་དང་། འཆི་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་ཉོན་མོངས་སོ། །དེ་ལ་བརྗེད་ངས་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ལྷ་དན་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་དང་། སྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །བརྗེད་ངས་པ་མེད་པ་
ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། བར་དུ་གཙོད་པ་དང་། སྒྲིབ་
པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་ཆོར་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་རྣམ་པ་ལྔའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་།
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བརྗེད་ངས་པའི་བར་དུ་གཙོད་པ་ནི་བདུད་བཞི་པོ་རྣམས་ཡིན་ཏེ།
ལུང་པོའི་བདུད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷའི་བུའི་བདུད་ནི་དུས་
དུས་སུ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་གཉིས་ནི་འཆི་
འཕོ་དང་། སྦྱེ་བ་ལས་རྒྱུད་བའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བརྗེད་
ངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི་ཡུལ་གློག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཡུལ་
གློག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པའམ། ཀུན་ནས་དཀྱིས་པའམ། བག་ལ་ཉལ་
ལོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་སྒྲོབ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་སྦྱིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་

སྟེ། བསྟར་བའི་གདམས་ངག་དང་། དམིགས་པ་ལ་མ་བྱུང་མ་བྱུང་དུ་འཛུགས་དང་། རང་གི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བཅའ་བར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་སྟོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་པའི་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་མི་སྟོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའོ། །དེ་ལ་སྟོབ་པ་ནི་དོན་རྒྱ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་དེ་ཡན་ཆད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སྟོང་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ལུ་དབེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཡན་ལག་དང་། ཏྲག་ཏུ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དང་། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ནི་ཡང་དག་པའི་མཛའ་བཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བྱེ་བ་སྟེ། སྟོན་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ནམ་གྲུ་མ་དང་འབྲ་བའི་ཆོངས་པ་མཚུངས་པར་སྒྱུད་པ་དང་། བྱིས་པ་མཁས་པ་ཆོས་འདི་བ་རྣམས་སོ། །འདི་དག་ནི་མཛའ་བཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་འབྲུང་བའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་རི་ལྷར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྲུང་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་དེ་ལྷར་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྡན་ན་འབྱོར་བ་

མེད་དོ། །འགྲོད་པ་མེད་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ནས་རྒྱས་པར་བདེ་བ་དང་ལྷན་ན་
སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སྦྱར་དོ། །དེ་ལ་ལྷག་མཛོད་གི་
ཡན་ལག་ནི་གཏམ་རྒྱུ་ལ་གསུམ་ཅི་འདོད་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
འཕགས་པའི་དང་། ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པའི་དང་། སེམས་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་ལ་ཕན་པར་
འགྱུར་བའི་ལོ། །དེ་ལ་འཕགས་པའི་གཏམ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་མི་སྟོབ་
པའི་ཕྱང་ལོ་ལྷ་ལས་བརྒྱལ་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་རྒྱལ་ས་ནི་འདི་ལྟར་
ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་ནོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ལོ། །ཤེས་རབ་ནི་འདི་ལྟ་
བུ་ལོ། །རྒྱལ་པར་གྲོལ་བ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ལོ། །རྒྱལ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དང་
ལྷན་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ལོ། །དེ་ལ་ཡོ་བྱད་བསྐྱངས་པའི་གཏམ་
གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་རིགས་གསུམ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་འདོད་པ་ཉུང་བ་དང་། ཆོག་
ཤེས་པ་དང་། བསྐྱངས་པའི་གཏམ་དང་། སྟོང་བ་དང་བསྟོན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་
ལས་བརྒྱལ་ནས་འདུ་འཛི་མེད་པའི་གཏམ་གང་ཡིན་པ་ལོ། །དེ་ལ་སེམས་སྦྱིབ་པ་
མེད་པ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བའི་གཏམ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྟོགས་ཀྱི་རིག་པར་བྱ་སྟེ་
ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
སྦྱིབ་པ་ལྷའི་སྦྱིབ་པ་མེད་པ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྦྱིབ་པའི་སྦྱིབ་པ་
མེད་པ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྟོང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་དང་འགོག་པའི་ཁམས་ལས་བརྒྱལ་ཏེ། དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་རྒྱལ་ས་དང་། སྦྱིབ་པའི་གནས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཉིས་

དམིགས་ཀྱི་གཏམ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་རྒྱུན་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་མ་བྱུན་པའི་གཏམ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་འདི་དག་གྱང་ལྷག་མཐོང་གི་ཡན་ལག་ཡིན། དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་འདུན་
པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཆོག་ས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་
པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་འཕགས་པའི་ནི་འདུན་པ་སྦྱེད་པར་
བྱེད་པའོ། །ཡོ་བྱད་བསྟུངས་པའི་ནི་ཡང་དག་པའི་ཆོག་ས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པའོ། །མེས་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ལ་པན་པར་འབྱུང་བའི་ནི་ཡང་དག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །གཏམ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་སུ་གཏོགས་པའི་ཤེས་
རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཡན་ལག་
ཅེས་བྱའོ། །རྟག་ཏུ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ཉིད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་སྟེ། གནས་པའི་རྒྱན་དུ་བྱེད་ཅིང་བྱང་
བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྡར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ལྷུང་པ་
མེད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་
བརྩོན་འགྲུས་སོ། །དེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ནི་འདུན་པ་དྲག་པོ་དང་ལྷན་ཏེ་མཛོན་པར་སྦྱོ་བ་
བརྟན་པོར་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་བྱད་དུ་མི་གསོད་དེ་ལྷུང་པར་མི་འབྱུང་
རོ། །བྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དང་རྣམས་ཀྱང་བཟོད་དོ། །ངན་འོན་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་
པར་མི་འཛིན་ཏེ། བོང་མ་བས་ཀྱང་ཆེས་བོད་དུ་གྱུ་ཞོམ་པ་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

གནས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ཏེ་གནས་ན་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་དང་
གནས་པར་གཏོགས་པ་དང་། རྟེན་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་
རྣམས་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ། དེ་སྟོང་ངམ་སྟོང་གི་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པ་ན་བྱད་མེད་
གཞོན་ལུ་ཁ་དོག་རྒྱས་ཤིང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་ན་འདོད་ཆགས་བསལ་བའི་
ཕྱིར་མི་སྤྲུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་གཞན་དག་གིས་གཞོད་པར་བྱས་ཤིང་
དབྱུགས་པར་གྱུར་ན་གཞོད་སེམས་བསལ་བའི་ཕྱིར་བྱམས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བ་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་རྣམས་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་དབུན་པ་ན་གནས་པ་ན་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་དབྱུགས་ཕྱི་ནང་ཏུ་རྒྱ་བ་བྲན་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གནས་པར་
གཏོགས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་རྣམས་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྤྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་
ཀྱི་ལྷག་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟག་པའི་འདྲུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པས་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་སྟོན་ཏུ་
བཏང་ནས་འདིའི་གོ་རིམས་ཀྱིས་རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་པའི་
རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པའི་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ལ་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་གང་ཞེན། གཏན་ཏུ་སྟོང་བའི་གཉན་པོ་སྤྱིས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་

ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གནས་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྲལོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐག་པ་
རྣམས་ཐད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེ་ནི་དེའི་ཐག་པ་
རྣམས་མཐར་གྱིས་སྒོར་བར་འགྱུར་ཏེ་ནམ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རེ་ཞིག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཐག་པ་ཐད་པ་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པའི་ཐག་པའོ། །སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་
རྣམས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་མ་གཏོགས་པ་ནི་སྲིད་པའི་ཐག་པའོ། །ཐུ་སྟེགས་
ཅན་རྣམས་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ་དེ་དག་ནི་ལོག་པའི་རྟོག་པས་མོངས་པར་བྱས་པའི་ལྟ་
ངན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པས་ལྟ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་ནི་
འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་
བྱེད་དེ་དེ་དག་གི་ཁམས་གསུམ་གྱི་མི་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་
ཐག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྲལོ། །གཞི་རྣམ་པ་དགུ་ལ་ཀུན་དུ་སྒྱོར་བས་
ན་ཀུན་དུ་སྒྱོར་བ་དགུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞི་རྣམ་པ་དགུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།

ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆགས་སུ་རུང་བའི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་
ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། ཕྱོགས་དེ་
ཉིད་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་
ཁོང་ཁོ་བའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཏུ་གྲགས་པ་ལ་ང་རྒྱལ་གྱི་ཀུན་
ནས་དགྱིས་པ་དང་། ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་སེམས་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཟིན་པའི་བསྒྲོམ་པ་ལ་ལོག་པར་
མོས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལ་མ་ཐོས་པའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་
པའི་ཤེས་པས་དབུལ་བ་དང་། ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོངས་སྟོན་གྱིས་
དབུལ་བ་སྟེ། གཞི་དགུ་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལ་
སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དགུ་པོ་རྣམས་མ་ཐུན་མ་ཐུན་ཏུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
དོ། །དེ་ལ་ཐག་དོག་གིས་བསྐྱར་ཏེ་ཆོས་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སེར་སྣ་བྱེད་པ་
དེས་ནི་བྱི་མ་ལ་ཤེས་པས་དབུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མ་ཡང་མ་ཐུན་མ་ཐུན་ཏུ་སྦྱར་
བར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བས་བཅིངས་པས་བདེ་བ་ཆོར་བར་འགྱུར་
བའི་ཡུལ་ལས་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་མི་རུས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཞེ་
སྒང་གི་འཆིང་བས་སྦྱག་བསྐྱལ་ཆོར་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་དང་། གཏེ་སྦྱག་གི་འཆིང་
བས་སྦྱག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ཏེ།
དེ་བས་ན་འཆིང་བ་གསུམ་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་གནས་ངན་

ལེན་གྱི་རྟེན་དུ་གནས་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་སྦྱི་བའི་ས་
བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱེ་
བྲག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་གཉི་གའི་
ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ལོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱོགས་
སུ་གཏོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་སྤང་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ལོ། །དེ་གཉི་
གའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་བག་ལ་ཉལ་ཏེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
སོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་ཆགས་པ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་
སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་དང་། ཁོ་བ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་ནི་དངོས་པོ་སྤྲུན་
ཆོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་
ནི་ཆགས་པ་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞེས་བྱ་ལོ། །ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་
བར་རིག་པར་བྱ་ལོ། །ཁའི་ཉེས་རྩིས་ཁོང་ཁོ་བའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ནི་ཁོ་བའོ། །ནང་
གི་བསམ་པ་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་ལོ། །སྤྲུག་པ་མཐུང་པ་ནི་འཆབ་པ་ལོ། །ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཡི་ཆད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ལོ། །ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་ལ་མཛོན་པར་མི་དགའ་བ་ནི་སྤྲུག་དོག་
གོ། །ཡོ་བྱད་རྣམས་ལ་ཀུན་དུ་འཛིན་པ་ནི་སེར་སྒྲུལ། །སྤྱི་བའི་བསམ་པས་བདག་ཉིད་
གཞན་དུ་སེམས་ལ་གཞན་དུ་སྟོན་པ་ནི་རྒྱུལ། །སེམས་མི་བྱང་བའི་བྱིར་མི་མཛོན་པ་

དང་མི་གསལ་བ་དང་བད་མཉམ་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་གཡོལ། །བདག་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བས་མི་འདྲེས་པ་ནི་དོ་ཆོ་མི་ཤེས་པའོ། །གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་མི་
འདྲེས་པ་ནི་ཁྲིལ་མེད་པའོ། །ཚུང་དུ་བས་བདག་ཆེད་སྦྱུང་བའམ་མཚུངས་པ་དང་
མཚུངས་སོ་སྦྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་འགྲིང་བ་ནི་ང་རྒྱལ་ལོ། །མཚུངས་པ་བས་བདག་
ཆེད་སྦྱུང་བའམ་ཆེ་བ་དང་མཚུངས་སོ་སྦྱུང་བའི་འགྲིང་བ་ནི་ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཆེ་
བ་བས་ཀྱང་བདག་ཆེས་ཆེད་སྦྱུང་བའི་འགྲིང་བ་ནི་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་
ལོ། །འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་ཡང་དག་པར་ལྟ་བའི་འགྲིང་བ་ནི་
ངའོ་སྦྱུང་བའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །བྱེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཐོབ་པར་བདག་གིས་ཐོབ་པོ་སྦྱུང་
བའི་འགྲིང་བ་ནི་མདོན་བའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཆེས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་བདག་
ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཚུང་དོ་སྦྱུང་བའི་འགྲིང་བ་ནི་ཚུང་བའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའོ་སྦྱུང་བའི་འགྲིང་བ་ནི་ལོག་
པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །འབྱོར་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
ཀྱི་བྲེགས་པ་ནི་རྒྱགས་པའོ། །དག་བའི་ཕྱོགས་ལ་མི་ཚོམ་པས་སྒྲིག་པ་མི་དག་བའི་
ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་ཀྱན་དུ་མི་སྤང་བ་ནི་བག་མེད་པའོ། །སྤྲུམ་དང་ཡོན་གནས་
ལ་མི་འདུད་པ་ནི་ཁེངས་པའོ། །མཆོན་ཐོགས་པ་དང་། དབྱུག་པ་ཐོགས་པ་དང་།
འཐབ་པ་དང་། མཚང་འབྱུང་བ་དང་། འགྲེད་པ་དང་། ཅོད་པ་ཀྱན་དུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་
ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་ནི་ཉེས་ཚུལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོད་ལས་བསྐྱར་བ་ནི་ཚུལ་
འཆོས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་སྤང་བའམ་བརྟེན་

པའི་ཚུལ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པས་ཆོག་གི་ལམ་འངས་སོ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་ཁ་གསལ་གྱི་
གོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་མཆན་མས་འདོད་པའི་བསམ་པ་སྟོན་པ་ནི་
གཞོགས་སྤོང་ངོ། འན་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་ཐོབ་གྱིས་འངས་བཤོ། ཅི་རྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་
ཆོག་མི་ཤེས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྟེན་པ་བསྟན་པས་རྟེན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྤོང་བ་ནི་རྟེན་པས་
རྟེན་པར་བྱེད་འདོད་པཤོ། ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དང་། ཏ་ཅང་བྱམས་
ཆེས་པས་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་ཞེས་མེད་པ་ནི་མ་གྲུས་པཤོ། ཆོག་མི་བཟོད་པ་ནི་བཀའ་སྒོ་
མི་བདེ་བཤོ། གཞོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བཤེས་གཉེན་ནི་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པཤོ། ཟང་
ཟེང་ལ་འཆུམས་པས་མི་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པར་འདོད་
པ་ནི་སྤྲིག་པ་འདོད་པཤོ། ཆེ་བ་རྣམས་ལས་རྟེན་པ་དང་བཀའ་སྒྲི་ཆེན་སོ་འདོད་པ་ནི་
འདོད་ཆེན་ནོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མི་བདེ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཅིང་
ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་འདོད་པ་ནི་འདོད་པ་ཅན་ནོ། གཤེས་པ་ལ་སྤྱིར་གཤེས་པ་ནི་མི་བཟོད་
པཤོ། ཁྲོ་བ་དང་ནག་པ་དང་མཆང་འབྱུ་བ་ལ་སྤྱིར་མཆང་འབྱུ་བ་ཡང་དེ་དང་
འབྲལོ། བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ནི་ཞེན་པཤོ། གཞན་གྱི་
ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ནི་ལོངས་སུ་ཞེན་པཤོ། རྟེན་པ་ཞེན་དུ་བཟང་
སོ་རྣམས་དང་ངན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཐུན་མཐུན་དུ་སྤྱིར་བར་རིག་པར་བྱལོ། དུལ་
རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་སོ། ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་
པར་ཞེན་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། བདག་དང་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཡང་དག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། གཞན་གྱི་རྗེས་གཏམས་པ་ལ་
ཀུན་དུ་འཇོན་པ་ནི་མི་བཟང་པའི་ཆགས་པཤོ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་

གིར་མཛོད་ན་རྟོག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ལྟ་བུ་ནི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་
བཞི། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྟག་པར་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་
པའི་ལྟ་བཞི། །ཆད་པར་ལྟ་བུ་ནི་མེད་པར་ལྟ་བཞི། །སྤྱིའི་པ་ལྟ་ནི་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་
སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་ལས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །མི་འདོད་
པ་བཞིན་དུ་དུས་མ་ཡིན་པར་གཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་དཀྱིས་པས་ནོན་པ་ནི་སྟོམ་
བཞི། །གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་དགའ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
ལེན་རགས་པས་སེམས་ལས་སྤྱི་མི་རྩུང་བར་གྱུར་ནས་ལུས་བརྒྱུང་བསྐྱུམ་བྱེད་པ་
ནི་བྱ་མྱུངས་སོ། །ཁ་ཟས་ཉུངས་པ་དང་མངས་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཟས་ཀྱི་ཚོད་མི་ཤེས་
བཞི། །བྱ་བའི་རིགས་པ་མི་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བའི་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ཐོས་
པ་དང་བསམས་པ་དང་། བསྟོམས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་བག་མེད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་མི་འཇུག་པ་ནི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའོ། །སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཡུར་
བའི་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་པར་འཇུག་པ་དང་། བདག་ཉིད་ལ་ཁྱད་དུ་
གསོད་པ་ནི་སེམས་ཞུས་པའོ། །པ་རོལ་ལ་གཞོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་གདུག་
པའོ། །འབྲས་འདོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་འབྲས་སྐྱེན་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་དང་། སྒྲ་མ་
དང་། ཡོན་གནས་དང་། ཚོས་མཐུན་པ་པ་ལ་ནི་སྤྱི་བ་མི་བྱང་བཞི། །ལུས་དང་རག་གི་
ལས་བརྒྱུང་ལ་སེམས་རྩལ་ཅིང་མི་དེས་པ་ནི་མི་མཉམ་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྟ་བ་
དང་། སྟོད་པ་དང་། འཚོ་བ་མི་མཐུན་པ་ནི་མི་མཐུན་པར་འཇོག་པའོ། །ཆགས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་རྟོག་ཅིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པའི་རྟོག་པའོ། །གཞན་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱས་

པའི་རྒྱ་ལ་དམིགས་ནས་སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོག་ཅིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་།
ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཞོད་སེམས་ཀྱི་རྟོག་པའོ། །རྣམ་པར་འཆེ་བའི་སེམས་
ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་
རྣམ་པར་འཆེ་བའི་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་གཉེན་རྣམས་ལ་
དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཉེན་ལ་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་མི་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་
ཡུལ་གྱི་མི་ལ་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་རང་གི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུས་གཞན་ལ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མི་
འཆེ་བའི་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་
ཐ་མ་དང་རབ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི་བྱང་དུ་གསོད་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྟོག་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་
བདག་དང་འདྲིས་པའི་བྲིས་རྣམས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཀྱིས་རྟོག་ཅིང་
གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་རིགས་ཀྱི་འབྱོར་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྟོག་པའོ། །ཕྱ་ངན་ལ་སོགས་པ་ནི་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཀུན་དུ་སྦྱོད་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཡོད་དོ། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་དུས་སྐབས་
བཞིར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཀུན་དུ་སྦྱོད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་རྣམས་ཉི་ཆེ་ཀུན་ནས་དགྲིས་
པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །དེ་ལ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ནི་ངོ་ཆ་མི་
ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱིབ་པར་བྱེད་དོ། །ལྷག་པའི་

སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པའི་ཆེ་ནི་རྣམས་པ་དང་གཉིད་དོ། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་
པའི་ཆེ་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྟོན་པ་དང་འགྲོད་པའོ། །ཆོས་
མ་ཐུན་པ་པ་རྣམས་དང་པན་ཚུན་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་ལ་མོངས་སྟོན་པའི་ཆེ་ནི་ཐག་
དོག་དང་སེར་སྣ་ཀྱང་ཏུ་སྟོན་པའི་སྟོན་སྲིབ་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
སྟོན་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མ་སྤངས་པ་ནི་
འདོད་པའི་ཚུ་བོའོ། །སྲིད་པ་དང་ལྷ་བ་དང་མ་རིག་པའི་ཚུ་བོ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་མ་ཐུན་
མ་ཐུན་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་སྤྲུལ་སྟེགས་ཅན་མ་
བརྟགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འདོད་པའི་ཚུ་བོའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་
སྲིད་པའི་ཚུ་བོའོ། །སྤྲུལ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི་པལ་ཆེར་ཚུ་བོ་གཉིས་སྤྲུལ་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ལྷ་བ་ངན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་བ་ངན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
པའོ། །མཚུངས་པར་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཆད་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་
ལ་ནི་སྟུར་བ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་པ་བཞིར་
རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱིམ་པའི་སྟོགས་དང་། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟོགས་ཀྱིའོ། །དེ་ལ་གང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། གང་གིས་ཉེ་བར་ལེན་
པ་དང་། གང་གི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཉེ་བར་ལེན་ཞེན་འདོད་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
བརྟུལ་ཞུགས་དང་། བདག་ཏུ་སྤྲུབ་ཉེ་བར་ལེན་ཏོ། །གང་གིས་ཉེ་བར་ལེན་ཞེན།
འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་རྣམས་པ་བཞིས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་ཞེན། འདོད་

བ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ཡོངས་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ནི་དང་པོལོ། །རྟེན་པ་དང་
བཀྱར་སྟེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞན་ལ་ལྷན་ཀ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་རམ། གལ་ཏེ་ནི་བ་
ལས་ཐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་གཉིས་པའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ཅིང་
གནས་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བར་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ནས། འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་
གསུམ་པའོ། །ལས་བྱེད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྒྱུད་པའི་སྒྲེས་བུའམ།
འཇུག་པ་དང་ཐོག་པའི་སྒྲེས་བུར་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་འདོགས་
པའི་ཕྱིར་ནི་བདག་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ཉེ་བར་ལེན་རྟོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ལ་ཡོངས་སྒྱུད་པའི་བྲིས་པའི་ཕྱོགས་དང་ཉེས་པར་བཤད་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱིལོ། །ཆོས་འདི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྔོང་བའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གསུངས་པ་སྟོན་པར་ཁས་ལྗངས་
ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་
ལེན་པ་གང་ཡང་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
མི་ལྟ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་ལ་ལྟ་བ་དང་ཚུལ་བྲིས་སྔོང་བའི་འཇུག་ཀྱིས་དང་། བདག་ཏུ་སྤྱོད་
བ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་རྟོ། །ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་ནི་ཐ་དད་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་དང་འདོད་པ་པན་ཚུན་མི་མ་སྟན་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་།
འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ལྟ་བ་དང་འདོད་པ་པན་ཚུན་
མི་མ་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་ལྟ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །འཛིག་རྟེན་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་ཚུལ་བྲིས་སྔོང་བའི་འཇུག་ཀྱི་ཉེ་

བར་ལེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། རྩོགས་དེ་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་
བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་བས་ན་རྩོགས་དེ་གཉི་གའི་ཕྱིར་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་
ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། རྟེ་ལ་ལྟ་བུ་གུ་ཅ་ཅ་གཉིས་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་
ནོ། །ལུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་། རག་གི་སྒྲོམ་པ་ལོག་པའི་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བས་
གཞོད་པར་བྱས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། རྟེ་དང་འཆམ་པའི་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་དང་
ཟས་དང་སྒོམ་དང་སྒྲོད་ལས་དང་སྒྲོད་པ་དང་ཡི་དམ་ནི་བརྟུལ་ཁྱུགས་སོ། །བདག་ནི་
བདེན་པ་དང་གནས་པའི་སྒྲོན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་
ཞེས་བྱའོ། རྟེ་ལ་བདེན་པ་ནི་རྩ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གནས་པ་ནི་རྣམ་པར་གཞག་
པའི་སྒྲོན་པ་སོ། རྟེ་ལ་འདོད་པའི་སྲིད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་འདོད་པའི་ཉེ་བར་
ལེན་པའོ། །ཤེས་སོ་བར་སྤྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེད་པ་དང་བཀྲུ་སྟེ་ལ་སྟེད་པའི་རྒྱུ་
གྱིས་བྱུང་བ་ནི་ལྟ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་སྟེད་པའི་རྒྱུ་
གྱིས་བྱུང་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱུགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་
པ་ལ་སྟེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པའོ། །མདུན་པ་ནི་
བཞི་སྟེ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཉི་ཆེའི་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །སྤྱི་བ་པ་ལྟ་ནི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་མི་མཐུན་པ་ལས་རྣམས་པར་གཞག་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཁྲིམ་ན་གནས་པའི་ཡུལ་གྱིས་འཕྲོག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དང་། མི་
མཐུན་པའི་སྒྲོན་པ་ནི་འདོད་པའི་འདུན་པའོ། །ཆོས་མཐུན་པ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེང་བ་
དང་། སྤྲོ་དབབ་པ་དང་། རྩེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་འདུལ་བ་མི་བཟོད་པས་
ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོན་པ་ནི་གཞོད་སེམས་

སོ། །ཞིག་ནས་དང་མི་མ་བླན་པའི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཟུགས་པ་དང་གཉིད་དོ། །ལྷག་མཐོང་
དང་མི་མ་བླན་པའི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཆོད་པ་དང་འབྱོད་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་འབེལ་བའི་གཏས་
ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་། །ཆོས་སྒྱུད་པ་དང་། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དང་ལྷ་དན་ལས་
འདས་པ་ལ་མོས་པ་དང་མི་མ་བླན་པའི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པའོ། །འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་གི་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་གང་གིས་ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་འཕས་
བག་ལ་ཉལ་དུ་གྱུར་པས་རང་གི་དོན་འཕྲོ་བ་ལ་སེམས་ལས་སྤྱི་མི་རུང་ཞིང་སེམས་
འཛོམས་སོ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཐ་བ་རྣམས་སོ། །ཡུལ་དན་པ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ནི་དྲི་
མ་ཞེས་བྱའོ། །འབྲུལ་པའི་འོས་མ་ཡིན་པའི་གཞི་ལ་ཞེ་སྤང་བ་ནི་དྲི་མ་ཞེས་
བྱའོ། །གསལ་ཞིང་བྱིས་པའི་སྤྱེ་བོས་ཀྱང་བརྟུང་པའི་གཞི་ལ་གཉི་ཟུག་པ་ནི་དྲི་མ་
ཞེས་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་རྒྱུན་དུ་ཀྱན་དུ་སྒྱུར་པས་ཉག་ཏུ་
འཛོམས་པས་ན། ཉག་འཛོམས་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །དོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་
བྲལ་ཏེ་དོ་ཆ་མི་ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རྒྱུན་དུ་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་རྣམས་མ་བསྐྱམས་པ་ནི་བྱག་རྩ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །དོ་ཆ་
ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་འདྲེས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཡོད་ལ་སྐྱད་ཅིག་པའི་སྒྲོན་ནས་
ནི་མེད་དེ་བསྐྱམས་པ་ཡོད་པ་ནི་མདུད་པར་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པའི་དན་པའི་དོན་
ཀྱིས་ཐ་ཆད་ཅེས་བྱའོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེས་པར་སྒྱུར་
པའོ། །ལུས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། དན་
འབྱོར་འབྱོར་བའི་ལས་ཀྱན་དུ་སྒྱུར་པའི་བྱིར་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་རྗེས་སུ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་ལ་རྗེས་སུ་འཕྲོ་བ་པས་ན་དེའི་བྱིར་ཉེ་བར་སྒྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་

ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྟན་ཏོ། །སྤྲུམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་བསྟན་ཏོ། །འདི་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པར་གཞག་
བ་སྤྲུམ་བཤེ། ལོག་པར་སྤྲུམ་བཤད། ཡང་དག་པར་སྤྲུམ་བཤོ། །དེ་ལ་གང་འདི་སྐད་དུ་ཆེད་
དུ་བསམས་ཏེ་ལས་མི་དགེ་བ་ཅི་བྱས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ངེས་པར་ཡང་ཡིན་ལ་
ངན་སོང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྤྲུམ་བཤེས་ནི་སྤྱི་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཆོངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེན། གང་གི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་མ་བྱས་པས་
དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་ཡང་རྟེན་པར་སྤྲུམ་བཤེས་ཡིན་ན་ཆེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་ལྟ་བུ་ཅི་
སྤྲུམ་ཏེ། དེས་ན་དེ་དག་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་ངེས་པས་ན་སྤྲུམ་ལ་ཡང་ཐར་པར་འགྱུར་
བའི་སྐབས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་དེ་ནི་ལོག་པར་སྤྲུམ་བཤེས་པར་རིག་པར་
བྱལོ། །གང་འདི་སྐད་དུ་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་ལ་གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་
བྱས་ནས་བསགས་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་དེ་ཕྱི་མ་ལ་མི་སྤྲུག་པའི་ངན་སོང་སྤྱོད་བར་
ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་བསགས་ན་ནི་དེའི་དེ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་གང་
དང་གང་ལ་བརྟེན་པ་བདེ་བའམ་སྤྲུག་བསྤུལ་བར་བྱས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ནི་དེ་ལྟར་
ཅིག་བྱེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བདེ་བ་སྤྱོད་བའམ་སྤྲུག་བསྤུལ་བ་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྲུམ་ཏེ། དེ་ལྟར་ནི་ལས་གང་བྱས་ནས་འགྲོད་པ་མེད་ཅིང་
གཉེན་སོ་མ་བསྟེན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ལས་དེ་ནི་བསགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་
ལོ། །འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེ་འདི་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་དུ་
ཟེན་ཀྱང་དེ་ནི་ངན་སོང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་ཐར་པའི་བར་

དུ་གཙོད་པར་ཡང་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་ལས་དེ་བྱས་ན་འབྱོད་པར་ཡང་བྱེད་ལ་
གཉེན་པོ་དང་ཡང་བཅས་པའི་གང་ཟག་དེའི་ལས་དེ་ནི་བསགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཏེ། བསགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ངན་སོང་སྤྱོད་པར་འགྱུར་དུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་
ནི་ཆེ་འདི་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ལ་ཐར་བའི་བར་དུ་གཙོད་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེ་
བས་ན་དེས་ནི་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཟུངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྦྱར་
བ་བཏབ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་སྦྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཅུ་མེད་ན་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ལ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཡོད་ན་ནི་རྣམ་པར་དག་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཉེན་པོ་གང་གིས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་བསགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཕྱི་མ་ལ་སྤྱོད་བ་མ་ངེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་མི་སྤྱོད་
བར་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་བར་ཡང་བྱེད་ལ་བྲལ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པས་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་ལུས་བསྐྱོམ་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱོམ་པ་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་སེམས་
བསྐྱོམ་པ་དང་། ཟག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པ་དང་སེམས་བྲག་
པོས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དུན་རིང་པོར་བསྐྱོམ་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྒོ་དུ་མ་བསྐྱོམ་པ་སྟེ།
ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་འདི་དག་མེད་ན་ནི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་མ་བསྐྱམས་

བར་གནས་པའི་ནི་སྒྲིན་གྱི་ལས་མི་དག་གི་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱི་
མ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་འགྱུར་རོ། །ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་
བསྐྱམས་པར་གནས་པའི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འདི་ལ་ལུས་
དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་མ་བསྐྱམས་པར་གནས་པ་ནི་རིམ་བྱ་ལུས་ལ་
སོགས་པའི་ལས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པར་གནས་པ་ནི་རིམ་བྱ་ཡིན་ཞེས། རིམ་རྒྱ་འདི་
ན་ཁ་ཅིག་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་མི་དག་གི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པའི་ཉེས་ཚེས་
དང་། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་མ་དེག་པའི་ཉེས་ཚེས་ནི་སྤངས་ལ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་དག་གི་
ཡང་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ལ་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དེའི་རྒྱས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་ལོག་པའི་འདུན་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་མི་འབྱུང་ངོ། །དེས་དེ་སྤངས་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་
ཅས་ཀྱིས་ཆོག་པར་བཟུང་ནས་ཆེ་འདི་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་
ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱམས་པར་གནས་པ་དེ་ནི་
ཆེ་འདི་ལ་སྤྲུག་པ་མི་དག་གི་ཆོས་མི་བྱེད་ཅིང་མི་སོགས་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་བཅིང་བས་བཅིངས་པས་ན་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྤྲིད་པར་
སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བ་དེར་སྒྲིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་
གྱི་ལས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པར་གནས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་སྤངས་པ་ཡང་དག་
པར་སྤངས་པ་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་གསར་དུ་ཡང་ལས་མི་བྱེད་ལ། ལས་རྟེན་པ་

ཉམས་སུ་སྒྲིང་སྟེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་སྒོ་ནས་ཟད་པར་བྱེད་ལ་
སྤངས་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་པར་མི་འཛིན་ཏེ། ཆེ་འདི་
ཉིད་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་སྒྱུད་ཅིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་
མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་དེའི་ཆེ་འདི་སྤྱིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་
གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཆེ་འདི་ལ་སྒྲོན་གྱི་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་ཆོར་བ་སྒྲིང་བར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དེ་ཡང་རྗེ་སྤྱིད་ཆེ་མ་ཟད་པ་དེ་
སྤྱིད་དུ་གནས་སོ། །ཆེ་ཟད་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལུས་སྤངས་ནས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ནི་
སྟོག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོར་
བ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པར་འདིར་འགགས་པས་ཕྱི་མ་ལ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲུར་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆོར་བ་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཤིང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་
ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཤིང་འགགས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་དེའི་སྒྲོན་གྱི་ལས་དེ་ལས་དེ་ནི་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་ཕྱི་མ་ལ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གྲོགས་ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པར་འགྱུར་བ་དེ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པར་
འགྱུར་བ་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་
ཡང་མ་ལུས་པར་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མཇུག་པའི་
བསམ་བསམ་ཁོན་མེད་པའི་སེམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་
སྤངས་པས་གཞོད་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་མེད་དོ། །སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་ཉེས་
དམིགས་སུ་ལྟ་བའི་ཕྱིར་དེ་སྤངས་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པས་འདོད་ཆགས་དང་

བུལ་བའི་སེམས་སྤྱི་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉེན་པོ་ལས་ཐོབ་པས་ཡང་དག་པར་
སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་བ་དེས་ནི་རྟག་ཏུ་
གནས་པར་བྱ་བ་བྱག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པ་དེའི་
སྤོང་བ་དེ་དགོ་བར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་
ལས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་རྣམ་པར་འདྲེ་བར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་དེའི་སྒོམ་པ་ལ་
གནས་པ་ལྷ་མ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་སྤོང་བར་འདོགས་ཤིང་སྤྱི་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྷས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ལྷས་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ལྷ་པོ་གང་དག་གིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
ལྟ་སྟེ། རྒྱ་མི་མ་ཐུན་པར་འདོགས་པ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་འདོགས་པ་དང་། རྒྱ་མི་
མ་ཐུན་པ་དང་རྒྱ་མེད་པར་འདོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མི་
མ་ཐུན་པར་འདོགས་པ་ནི་རི་ལྷར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་འདི་ལྷར་ལྷ་ཞིང་འདི་སྐད་དུ་སྤྲི་
སྤྲིས་བྱ་གང་ཟག་འདིས་ཉམས་སྤྱི་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ནི་སྤོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་སོ། །དབང་སྤྲུག་གིས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་པར་ཉམས་སྤྱི་སྤོང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རྒྱ་མེད་པར་འདོགས་པའོ། །དེར་འདོགས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན།
ཆེ་འདི་ལ་མི་དགོ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཆོར་བ་ནི་སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ན་ཡང་
ཉེས་པ་ཡོད་ལ་ཆེ་འདིའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ན་ཡང་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་སྤོན་གྱི་
མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཡང་དག་པར་གླངས་པ་

ཁ་ཅིག་བདེ་བ་ཡིན་ལ་མི་དག་བ་ཡང་ཡོད་ན་དེ་ལ་མི་དག་བའི་ཆོར་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་སྔོན་གྱི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མི་རུང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྔོན་
གྱི་མི་དག་བའི་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །གལ་ཏེ་
ཆེ་འདིའི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རྒྱ་མི་མ་སྤུན་
པར་སྒྲིབ་བ་དང་། རྒྱ་མེད་པར་སྒྲིབ་བ་དེ་དམ་བཅས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་
སྔོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ་ཞེས་རྒྱ་ས་པར་སྦྱར་བ་འདི་ནི་ཉེས་པ་དང་
པོ་ལོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མི་དག་བ་ཡང་སྔོན་གྱི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བར་ངེས་ལ། དག་བ་ཡང་དག་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་དེ་དག་གིས་མི་
དག་བའི་གཉེན་པོར་དག་བ་ཡང་དག་པར་བརྩམས་པ་དང་ལྷན་པའི་བཙོན་འགྲུས་
ཚོས་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཉེས་པ་གཉིས་
པའོ། །གཞན་ཡང་སྦྲེས་བྱའི་བྱེད་པ་མེད་པ་ན་དག་བ་དང་མི་དག་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ་
བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བ་བརྟགས་པའི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་ཡང་མི་དགོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པའི་ཐོག་ཏུ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་ནན་ཏན་དུ་
བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་སྟེ་མི་དག་བ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡང་དག་བའི་
ཤེས་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ། །ཤེས་པ་དང་མི་ལྷན་ན་ནི་བླན་པ་གནས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ངོ། །བླན་པ་གནས་པར་མ་གྱུར་ན་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་མེད་ངོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་
པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནི་རྟོག་པ་ངན་པ་དག་གིས་མགོ་ཚྩངས་པར་བྱེད་ངོ། །མགོ་
ཚྩངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་བྱིས་པ་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བྱིས་པ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དག་སྦྱོང་གི་ཆོས་དང་ལྷན་པའི་

དག་སྤྱོད་དུ་སྤྲོ་བ་གང་གི་དེ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཉེས་པ་གསུམ་
པའོ། འདི་དག་ནི་མདོར་བསྟུན་ཉེས་པ་གསུམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ད་ལྟར་བྱང་བའི་མི་
དག་བའི་ཆོར་བ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱང་བའི་ཉེས་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ལ་སྦྱར་བ་
བཟབ་པའི་ཉེས་པ་དང་། སེས་པ་ལ་སྦྱར་བ་བཟབ་པའི་ཉེས་པའོ། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྤྲོན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
ལྟ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཅིས་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བ་ན་ཇི་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་
བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་
འདོགས་པ་ནི་གང་གིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའོ། །དེ་ཡང་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གིས་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ། །དེ་ལ་མའི་ལྟོན་འདུག་པའི་ཁུ་ཚུ་དང་ཁྲག་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
བཞི་ལ་བརྟེན་བ་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྤྱོད་བའི་རྣམ་པར་སེམས་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པས་བསྐྱས་པ་དང་མའི་ལྟོན་ཁོང་སྟོང་ཡོད་པ་ནི་བྱ་འཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
འོ། །དེ་ནས་མིང་དང་གཟུགས་སོ། །དེ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གོ། །དེ་ནས་རེག་པའོ། །དེ་
ནས་ཆོར་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་གོ་རིམས་འདི་བཞིན་དུ་ཆོར་བར་འགྱུར་པོ། །ཆོར་བ་དེའི་རྒྱ་
ནི་ཆེ་འདིའི་རེག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཡིན་འོ། །གལ་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་
མ་ཡིན་པ་སྟེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་མ་རེག་
པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱང་བའི་ཆོར་བས་རེག་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ཆོར་བའི་རྒྱུ་
གྱིས་སྟེད་པ་སྟེད་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྟེ་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཁྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་སྤྱུག་

བསྐྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་ཚོར་བ་
སྤྱིང་བ་དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་
བསྒྲིག་པ་དམ་པའི་ཚོས་ཐོས་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པའི་ཚོར་བ་སྤྱིང་བ་དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་
རོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བས་པོ་བརྒྱད་པ། ལས་རྣམ་པར་
བྱང་བ་ལོག་པར་འདོགས་པ་དང་། ལོག་པར་སྒྱུབ་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཡོད་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ནང་གི་རྟོག་པ་ལ་སྒྱུ་བ་དང་།
གཞན་གྱིས་སྤྲད་པའོ། །ལས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལོག་པར་འདོགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་
ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་སྟོན་པ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཅིང་འདི་
ལྟར་ལོག་པར་འདོགས་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱིང་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་གྱི་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ནས་དེས་སྟོན་གྱི་མི་
དགོ་བའི་ལས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པར་མཐོང་སྟེ། བྱེད་པ་དེ་ནི་སྟོན་གྱི་
ལས་ལ་གོམས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཆེ་འདི་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་དང་སྤྱག་
བསྐྱལ་དེའི་རྒྱའོ། །དེ་བས་ན་སྟོན་གྱི་མི་དགོ་བའི་ལས་དེ་དག་དང་འབྲས་བུ་སྤྱག་
བསྐྱལ་ནི་དཀའ་ལྷན་བྲག་པོས་འབྱང་བར་འགྱུར་ལ་ཕྱི་མ་ལ་མི་དགོ་བའི་ལས་
རྣམས་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆེ་འདི་ལ་ལུས་དང་དག་གིས་བསྐྱམས་པར་
གནས་པས་དེ་ལྟར་ཕྱི་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དགོ་བ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་མི་དགོ་བས་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་མི་དགོ་བའི་ལས་དེ་ཟད་པར་འགྱུར་

རྟོ། །དེ་ཟད་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཟད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐར་སྤྱག་པར་འགྱུར་རོ།
ཞེས། །ལོག་པར་སྤྱབ་པ་གང་ཞེན། ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་བདག་གི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མི་ཤེས་དེའི་གཉེན་སོ་ཡང་མི་ཤེས་སྤྲ་མ་དང་ཕྱི་མའི་བྱང་པར་
རྟོགས་པ་ཡང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མི་ཤེས་ཉེ་དེ་དེ་ལྟར་ཀྱན་དུ་
མོངས་ནས་སྟོན་པ་ལ་གཞི་མེད་པའི་དད་པ་དད་པར་བྱ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པར་སྦྱེས་
པས་བསྟན་པ་ལ་མོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱ་བ་ངན་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དག་གིས་རྣམ་པར་བསྟོད་ན་ཡང་སོམ་ཉིར་བྱ་བའི་གནས་ལ་
ཐེ་ཆོམ་སྦྱང་པར་མི་བྱེད་ལ་བྱི་བའི་སྟོན་པ་ལེགས་པར་ལན་ཐེབས་པ་དང་། ལེགས་
པར་ལན་མི་ཐེབས་པ་དང་། སོམ་ཉི་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་དག་
པར་མི་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མ་
ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་ལ། སྟོན་པ་འདས་ནས་ནི་གཏན་དུ་སོམ་ཉིའི་གནས་ལ་
གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྟོན་པ་གསོན་པའི་ཆེ་ནི་དེས་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་པ་ངས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་གི་བའི་ལོག་དུ་
སུ་ལ་བྱིར་ཡང་མེད་ན་རི་ལྟར་ངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ལོག་པར་སྤྱབ་པའོ། །དེ་ལ་
ཅིའི་ཕྱིར་ལས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལོག་པར་འདོགས་པ་གིན་དུ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན། རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཀའ་སྤྱབ་བྲག་པོ་དེ་ནི་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱང་བ་ཡིན། མི་སྤྱི་དེས་སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་འབྱང་བར་འགྱུར་ཡང་
མི་སྤྱི་དའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བཙལ་བ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོས་བྱས་པས་ཆོར་
བ་ཆུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བཙལ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།

བལ་བས་བརྩལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྟག་བསྟལ་གྱི་ཆོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་མི་གནས་
པའི་ཕྱིར་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མི་རུང་ངོ། །དཀའ་སྟབ་བྲག་པོ་དེ་ལ་ཡང་
སྟོན་གྱི་ལས་མི་དགེ་བ་སྟག་བསྟལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདེ་བ་སྟོང་
བར་བྱ་བ་དེའི་མ་སྟེ་མེད་པས་དེ་ནི་ངས་པར་འདི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་
གདུངས་པས་སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཆེ་འདི་
ལ་བརྩལ་བའི་སྟག་བསྟལ་གྱི་ཆོར་བ་དེ་སྟོན་གྱི་ལས་མི་དགེ་བ་སྟག་བསྟལ་སྟོང་
བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་འབྲས་བྱུར་གྱི་ལོན་ནམ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་འབྲས་
བྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི་དཀའ་སྟབ་ཀྱང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱུར་སྟོང་བ་
ཁོ་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ནི་སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་ཡིན་གྱི་
དཀའ་སྟབ་གིས་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་གི་ཆེ་འདིའི་འབྲས་བྱུར་
ཉམས་སུ་སྟོང་བས་ནི་ལས་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་བྱུང་བར་ཟད་དེ། གཞན་ནི་ལན་
བྱངས་གཞན་ལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ཆེ་བྱི་མ་ལ་སྟོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འབྲས་བྱུར་སྟོན་ནས་དཀའ་སྟབ་གིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་
ངོ། །གལ་ཏེ་བརྩལ་བའི་སྟག་བསྟལ་དེ་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་
ལྟར་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱས་
པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་སྟག་བསྟལ་སྟོང་བར་
འགྱུར་བ་བདེ་བ་སྟོང་བར་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་ལས་དགེ་བ་བདེ་
བ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་སྟག་བསྟལ་སྟོང་བའོ། །དེ་གཉི་གར་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་
ངོ། །གཞན་ཡང་ཆེ་འདི་ལ་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེ་བྱི་མ་ལ་སྟོང་བར་བྱ་

བ་དང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་དེ་མི་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་
སྤྱི་མ་སྤྱིན་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སྤྱི་མ་བར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སྤྱི་མ་ཐེན་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེར་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལ་དོན་གྱི་མདོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་ངེས་བ་དང་། དུས་ངེས་བ་དང་། རྣམ་
པ་ངེས་བ་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་ངེས་བ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སྤྱི་མ་འདྲིན་བར་འགྱུར་
ངོ་། །དེ་ལ་བདག་གིས་བརྩམ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱར་
ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོར་བ་དེ་རྣམས་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་
ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་ཅུ་ཞིག་འབྱུང་བ་བྱེད་བར་སྤྱང་བར་གྱུར་ན་ཡང་དེ་དག་
གི་པན་ཡོན་ཅུ་དུ་འགྱུར་བར་ཟད་ལ་རང་གིས་ཁས་སྲུངས་པས་ན་དེ་ཡང་པན་
ཡོན་ཅུ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གཏན་དུ་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱིས་བཅིངས་
པས་ཐར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་གངས་དེས་ན་འདི་ནི་ལོག་པར་སྤྱི་བ་དང་། ལོག་
པར་སྤྱི་བ་དེའི་ཉེས་དམིགས་དང་པོ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་གི་རང་གི་དོན་ལ་སྤྱི་བ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་གྱིས་སྤྱད་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་སྤྱི་བ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དཀའ་ཐུབ་
རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྤྱི་བ་བྱ་གང་ཟག་འདིས་གང་རྒྱུད་ཟད་ཉམས་སྤྱི་སྤྱོད་བ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
ངན་པར་སྤྱི་བ་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་མི་མ་སྤྱན་པར་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་དག་ནི་འདི་སྤྱད་
དུ་འདི་ལྟར་དེ་ཐོག་མ་ནི་དབང་སྤྱག་གིས་སྤྱི་ལ་ཏོ། །དེ་ཕྱིར་ཆད་ནི་སྟོན་བྱས་པའི་ལས་
ཀྱིས་ཉམས་སྤྱི་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སྤྱི་བ་འདི་ནི་ངན་པར་སྤྱི་བ་གཉིས་
པའོ། །དཀའ་ཐུབ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཕྱི་སྤྱོད་བ་དང་། དག་གི་སྤྱོད་བ་དང་། ཡིད་

གི་སྒྲིམ་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འདུག་སྟེ། ཆང་ཆིང་དང་། ཉགས་ཆལ་དང་། དགོན་པ་
དང་། གནས་དབེན་པར་གནས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་མཐོང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུབ་
པའོ། །དེ་ལ་རག་གི་སྒྲིམ་པ་ནི་མི་སྤྱི་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡི་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་
ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་བརྟུལ་བའི་ཆོར་བ་རྣམས་ཡིད་ཀྱིས་དང་དུ་མི་ལེན་པའོ། །དེ་དག་
འདི་ལྟར་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་པ་འདི་གཉིས་དང་། དཀའ་སྟབས་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱིས་སྟུག་བསྟུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དེ་ལྟར་འདོད་ཅིང་སྟོན་ལ། རང་ཡང་སྟུག་བསྟུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པར་
མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གཞན་དག་གིས་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱས་པའི་
རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དང་། དབང་སྟུག་གིས་སྟུལ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་དང་། དཀའ་སྟབས་
རྣམས་པ་གསུམ་མ་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ཉིད་དཀའ་
སྟབས་རྣམས་པ་གསུམ་དང་བཅས་པས་སྟུག་བསྟུལ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་
གནག་པ་དང་། དབང་སྟུག་གིས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཅན་དུ་སྟུལ་པ་དང་། དཀའ་སྟབས་རྣམས་པ་
གསུམ་མ་བཏང་བ་དེས་ན་དེ་ལྟར་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་ཆོར་བ་སྤྱོང་བར་འགྱུར་གོར་མ་
ཆག་སྟེ། ནང་གི་རྟོགས་པ་ལ་བསྟུས་པ་དེ་དག་གི་གཞན་ལ་གྲགས་ཤིང་བསྟུགས་པ་
ཅམ་གྱི་པན་ཡོན་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མེད་དེ་འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་གཉིས་པ་སྟེ།
ཡན་ལག་འདིས་ཀྱང་དེ་དག་ནི་སྤང་པའི་འོས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བརྒྲེག་པ་ལས་
ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བར་སྤྱི་བ་ཡང་དག་པར་
འདོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ནན་ཏན་དུ་སྒྱུབ་པ་ལ་པན་ཡོན་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་

བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་སྦྱ་བ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱགས་
བའོ། །ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདོགས་ཤིང་སྦྱ་བ་གང་ཞེ་ན། ལས་ནི་འདི་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའོ། །དེ་ལས་འདས་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ།
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པས་ཆེ་འདི་ལ་སྦྱག་པ་དང་མི་སྦྱག་པའི་རྣམ་པར་
སློན་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། སྦྱག་པ་དང་མི་སྦྱག་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་ནས་ཀྱང་དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བ་བྱེད་དེ། དེས་ན་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྦྱག་པ་དང་མི་སྦྱག་པ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསར་དུ་ཡང་མི་
བྱེད་ལ་རྟིང་དང་སྤང་ན་ཡང་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མ་ཡང་གཉེན་པོས་སྦྱོང་བར་
བྱེད་པས་རྣམ་པར་བྱང་བ་སྟེ། འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བ་འདོགས་ཤིང་སྦྱ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པ་
གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཆོས་འདི་པ་ཐོས་པ་དང་ལྟན་ཏེ་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་
བྱང་བ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་སྦྱོང་ལ་
དགེ་བ་ནི་སློམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ལ་སྦྱོང་བར་བྱས་ནས་བསློམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྟོགས་པར་བྱའོ་སྦྱས་སྟེ། རབ་ཏུ་
དབེན་པའི་གནས་སུ་འདུག་ནས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
དང་། རྟོད་པ་དང་། འགྱོད་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་བྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་
སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགུས་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་ལ། ཟུགས་

བ་དང་གཉིད་དང་ཐེ་ཆོས་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཞིའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་བྱུག་གི་ལྷག་མཐོང་གི་
ཚུལ་བཞིན་གྱིས་སེམས་མཛོལ་བར་འདུ་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
གཏོགས་པ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་སྒོལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ནི་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་
སྤངས་ནས་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྦྱོམས་དང་། མལ་ཆ་དང་། ལྷན་ལོངས་སྤྱད་ཅིང་
སྒྱུད་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྒྱུར་བར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟ་བུར་ཆོས་གོས་ནས་མལ་ཆ་
དང་ལྷན་གྱི་བར་དུ་བརྟེན་པ་དེའི་མི་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་དག་བའི་ཆོས་
རྣམས་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡོངས་སུ་སྒོར་བར་བྱེད་ལ་འདོད་ན་ཡང་ཆོས་གོས་ལ་
སོགས་པའི་ལོངས་སྒྱུད་ངན་པས་འཆོ་ཞིང་སྤྱག་བསྐལ་དང་དུ་ལེན་རྟོ། །དེའི་ཆོས་
གོས་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྒྱུད་བཟང་བའི་གཞི་དག་ལས་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲིག་
པ་མི་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་དང་རྟོག་
པའོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། དག་བ་ལ་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མ་གོམས་པས་སེམས་
ལས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
ཀྱིས་ལྷག་པར་ཆགས་པའོ། །གང་གི་ཆེ་སེམས་ཀྱང་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་ལ་ཆོས་
གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མི་རྟག་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ལ་ཡང་ཉིས་དམིགས་སུ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ནི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྒྱུད་
བཟང་པོ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
དེ་ནི་བདེ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་མེད་པ་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་

སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
ལོངས་སྤྱོད་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་
ཅམ་དང་ལྷན་མོད་ཀྱི་དེ་བྱི་མ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་མ་སྤངས་སོ། །དེས་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
རྟོགས་ནས་སྤང་བའི་བྱིར་བས་མཐའི་གནས་མལ་དག་ཏུ་འདུག་སྟེ། དེས་སྤྱོད་ལ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་མཐར་ཀྱིས་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱང་
མངོན་པར་རྟོགས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཡང་འཛོལ་ཅིང་སེམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཞི་བ་དང་། སན་
འདོགས་པའི་བྱིར་དགེ་བ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་རྩལ་བའི་བྱིར་
རྒྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་གཏན་བྲལ་བའི་བྱིར་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཆོར་བ་ཕྱོད་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ནང་
གི་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པ་ནི་དེའི་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་
པ་ལྟར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དེའི་ཆེ་ཆེ་འདིའི་སྒྲིབ་པའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པའི་སྤྱག་
བསྐལ་དེ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ་དེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
སྤྱག་མ་སྤངས་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ཐོབ་
པའི་བྱིར་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀར་ཟག་ནི་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་སྤྱོད་
པོ་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་། སྟོབ་པ་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་

བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་པོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་། །དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་གིས་
དང་པོ་ལོས་རིག་པར་བྱ་ཞེས། འདི་ནི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲིན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྒྱར་
རོ། །དེ་ཡང་ཕྱིས་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འགག་པར་མངོན་དུ་
ཕྱོགས་པར་འགྱུར་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགག་
པའི་རྒྱར་ནི་འགྱུར་རོ། །སྒྱར་པ་འདེབས་པ་ནི་དེའི་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་
ལོག་པར་ལྟ་བ་སྟེ་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ལ་ད་དུང་ནི་མ་སྟེས་ཏེ། སྟེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཡིན་
འོ། །དེ་ཡང་བར་མ་དོར་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བ་སྟེ་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཀྱང་དུ་སྒྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་
སྤངས་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི་མི་སྟེད་དེ་སྤྲོ་ནས་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁ་
ཅིག་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ལོག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ཡང་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཐོས་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཛིག་
རྟེན་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་ལ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་སྤོང་བར་མི་བྱེད་དེ་སྤྲོ་
ནས་དེ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ཡང་ལྟན་ལ་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དེ་ཡང་སྤོང་ལ་ཡང་དག་
པར་ལྟ་བ་ཡང་སྟེད་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་ལོགས་པ་ལ་
ཤེས་ནས་དད་པར་གྱུར་པ་སྟེ། དང་པོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་

སོགས་པ་ལ་དེའི་མི་ཤེས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་སྤངས་ཐེན་
བས་དེའི་ཆེ་ཡང་སྤྲོད་བར་མི་བྱེད་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དད་པ་དང་ལྷན་
པའི་ཕྱིར་རིག་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་སློན་སྒྲིག་སྤྱད་པར་བྱེད་དོ། །སློབ་པའི་
ལམ་ཁོན་ས་ནི་བསློམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་གཞན་སྤྲོད་བར་བྱེད་
ལ་རིག་པ་ནི་སྤྱད་པར་མི་བྱེད་དེ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མི་སློབ་
པའི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ན་ནི་བསློམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མ་རིག་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྲོད་ལ་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་དེ་ཡང་སྤྱད་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཟག་
གསུམ་པ་ནི་བདག་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་ན་དང་པོ་ཐོས་པ་ཅུམ་
གྱིས་མོས་པར་འགྱུར་ལ་སྤྱིང་ནས་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བདག་མེད་པ་ལ་མོས་
པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བའི་སྤྲོད་ལ་སྤྱིང་ལ་ཁྱུགས་པ་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་མེད་པར་
ལྟ་བུ་བའི་སྤྱད་པར་མི་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཆེ་ཆོས་དེ་དག་རི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་ཚུ་ལ་
བཞིན་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཆེ་ནི་སྤྱིང་ནས་ཁྱུགས་པར་གྱུར་པས་བདག་མེད་པར་ལྟ་བུ་
སྤྱད་པར་བྱེད་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སློན་སྒྲིག་ནི་མི་སྤྲོད་དོ། །དེས་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་བསློམ་
པའི་ལམ་གྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སློན་སྒྲིག་སྤྲོད་ཞིང་
ཟག་པ་མེད་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་དོ། །སྤྲོམ་ནི། གཉིས་པ་ལྟ་དང་གསུམ་པ་བཟུ། །བཞི་
ཆེན་ཡང་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །ལས་ནི་གཉིས་ཏེ། ལས་ལྟུ་བ་དང་ཡང་བཤོ། །གཞན་ཡང་
གཉིས་ཏེ། བསགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
པའོ། །གཞན་ཡང་གཉིས་ཏེ། ཆད་དུ་བསམས་པ་དང་། ཆད་དུ་བསམས་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །གཞན་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྲོད་བར་འགྱུར་བར་ངེས་པ་དང་། སྤྲོད་བར་འགྱུར་བར་

མ་ངས་པའོ། །གཞན་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་ཟེན་པ་དང་། རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་རྣམ་པར་མ་སྤྲིན་པའོ། །ལས་ནི་གསུམ་སྟེ། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་།
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། བདེ་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྤྱོད་
བར་འགྱུར་བའོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲེས་
ནས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའོ། །གཞན་
ཡང་གསུམ་སྟེ། སློབ་པའི་དང་། མི་སློབ་པའི་དང་། སློབ་པའི་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པའི་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་འོ། །གཞན་ཡང་གསུམ་སྟེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོས་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་ཡང་ཡོ་བ་གསུམ་སྟེ།
ལུས་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ལ་སོགས་
པའི་ཉེས་པ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་སྟོགས་མ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ལ་སོགས་པའི་
སྟོགས་མ་རྣམས་སོ། །གཞན་ཡང་གཙང་བ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་གཙང་
བའོ། །གཞན་ཡང་བྱུང་བ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་འོ། །ལས་
ནི་བཞི་སྟེ། ལས་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་གནག་པ་དང་། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་ཡང་དཀར་བ་དང་། ལས་དཀར་གནག་འདྲེས་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་
དཀར་གནག་འདྲེས་པ་དང་། ལས་དཀར་པ་ཡང་མ་ཡིན་གནག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་མེད་དེ་ལས་ཟད་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་ལས་ལྟེ་བ་ནི་རྒྱ་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་པ་དང་། སྤྱོད་བ་དང་། ཞིང་གི་སྟོན་སོ། །དེ་ལ་
བསམ་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་བྲག་པོས་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་མ་བྱུན་པ་པ་མཐོང་ན་

རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཤས་ཆེར་རྗེས་སུ་རྟོག་ཅིང་རྗེས་སུ་དཔྱོད་བ་སྟེ་
དེ་ལྟ་བུ་ནི་བསམ་པའི་སྒྲོན་ས་ལྷེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོར་བའི་སྒྲོན་ས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། རྒྱན་ཏུ་
ཡང་བྱས་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་ཡུན་རིང་པོར་འདིས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་བསགས་པ་
དང་། གཞན་དག་ཡུང་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་འབའ་ཞིག་
གི་བསྐྱེམས་པ་ཡང་བརྗོད་བ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོར་བའི་སྒྲོན་ས་ལྷེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁིང་གི་སྒྲོ་
ནས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། བན་འདོགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་
ནན་ཏན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་
ལེགས་པར་བྱས་པའམ། ཉེས་པར་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁིང་གི་སྒྲོ་ནས་ལྷེ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལས་གང་མི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་བྱས་པ་དང་། མི་ལས་ཏུ་མིས་པ་དང་མ་
བསྐྱེམས་ལ་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་དང་། མི་དགེ་བ་འགྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོས་ཡོངས་
སུ་བྱིན་པ་དང་། རྒྱད་དག་པར་བྱས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་བསགས་པར་འགྱུར་བ་
མ་ཡིན་པའོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་བསགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཆེད་ཏུ་བསམས་པའི་ལས་ནི་སྤར་ཆེད་ཏུ་བསམས་ཤིང་རྗེས་སུ་བརྟགས་ལ་རྗེས་
སུ་དཔྱད་ནས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ནོར་བ་དང་མ་ནོར་བའོ། །དེ་ལ་ནོར་བ་
ནི་གང་གཞན་ལ་གསད་པའམ་དཔྱོག་པའམ། དབྱེ་བའམ། བརྒྱན་ཏུ་སྤྲོ་བས་བྲིད་པ་
ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་བྱས་པར་བསམས་པ་ལས་དེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་ལ་
བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་བསམ་པ་ལྷེ་བ་ཁོན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ལྷེ་བ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ནོར་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
སྟོང་བར་འགྱུར་བར་ངས་པ་ནི་ཆེད་ཏུ་བསམས་ལ་ལྷེ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྟོང་བར་

འགྱུར་བར་མ་ངེས་པ་ནི་ཆེད་དུ་བསམས་པ་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་ཟེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་ཟེན་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་རྣམ་པར་མ་སྒྲིན་པའོ། །དེ་ལ་དགྲ་བཙུག་
པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་ཆེ་ནི་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བར་ངེས་པའི་ལས་སྒྲོན་བྱས་པ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པར་ཉེ་བར་གནས་པས་བར་ཆད་བྱེད་པར་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལས་དེས་དེའི་གནས་མི་མ་ཐུན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་བ་དེས་ན་དགྲ་བཙུག་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གལ་ཏེ་
སྦྱོས་ནས་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་ཉིད་འཐོབ་པའི་བར་ཆད་བྱེད་མི་རྒྱས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་
དེ་ཡང་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཉོན་མོངས་
པའི་གྲོགས་དེ་ཡང་ཡོད་ལ་འདུ་བྱེད་དེ་ཡང་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དེ་ལ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་
ངེས་པ་ཞེས་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དགེ་བའི་ལས་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
གཞག་སྟེ། སྤྱི་བ་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡང་དག་པ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེའི་འབྲས་བུའོ། །མི་དགེ་བ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་
རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། མི་སྤྱི་བ་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལོག་པའི་
དམིགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པ་གཉི་གར་ཡང་
ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་ནི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། འདོད་པ་ན་
སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །སྤྱི་བ་བསྟན་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་ནི་དན་སོང་དུ་སྦྱོ་

བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དགས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་
སྤྱིར་བ་སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་ལས་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྱག་བསྐུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་དེ་ཡན་ཆད་དོ། །སེམས་ཅན་
དཔུལ་བར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་གཏོགས་པར་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་
བསྐུལ་འདྲེན་མའི་ཆོར་བ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་གང་གི་དབང་གིས་ལུས་
འདི་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐུལ་འདྲེས་པས་གཞོད་ཅིང་འདུག་པ་ཡོད་དོ། །ཆེ་འདི་ལ་
སྤྱིར་བར་འགྱུར་བ་ནི་བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུའམ་སྤྱིར་བ་དང་། དངོས་པོ་སྤྱིར་བ་དེ་ལྟ་
བུའམ། ལུས་དང་རག་གི་སྤྱིར་བས་ཞིང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བྱས་པས་ཆེ་འདི་ལ་གང་གི་རྣམ་
པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཆེ་འདི་ལ་ནི་མི་སྤྲིན་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཆེ་
ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་ནས་སྤྱིར་བར་འགྱུར་བའོ། །ཆེ་
འདི་ལ་སྤྲིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་སྐྱེས་ནས་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལན་གངས་གཞན་ལ་
སྤྱིར་བར་འགྱུར་བའོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སློབ་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། དེའི་བྱ་
ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སློབ་པའོ། །མི་སློབ་པའི་
དག་བཙུང་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྷན་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་

འགྱུར་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བཤོ། །བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་པ་ནི་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཡིན་ནོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆེད་དུ་བསམས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་སྤོང་བཞི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་སྤོང་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་སྤོང་བ་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་བཤོ། །དེ་ལ་ཆེ་འདི་ལ་སྤོང་བ་ནི་རི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་ཆེ་འདི་ལ་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས་དེ་ལས་ཕྱིར་ལྟོག་ཅིང་དེས་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་ཡང་བྱས་ལ་དེ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་གྱུར་ན་དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཡང་ལས་དེ་མི་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཉམས་སུ་མི་སྤོང་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མི་བྱེད་པའི་སྐྱལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་དོ། །གཞན་ཡང་འདི་ནས་སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་འདི་ལ་བྱེད་ཀྱང་མི་བྱེད། རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཡང་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་མི་འགྱུར་ན། སྐྱེས་ནས་དེར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ལྟ་བུ་བྱེད་པར་ག་ལ་འགྱུར་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ལན་གངས་གཞན་ལ་ལས་དེ་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཕྱོལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སློབ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྤོང་བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ནས་དགེ་སྤྱོད་གི་འབྲས་བུ་དང་པོ་འཇམ་གཉིས་པ་ཐོབ་པ་

དེ་ནི་གང་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་མང་བའི་ལུས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མང་བ་དོར་བར་
འོས་པ་སྦྱང་བ་འདིས་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་པ་དེ་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་བདེ་བ་དང་བཅས་
བཤམ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གིས་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོ་
འདི་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་སྦྱང་ཅིག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཅིག། བྲིས་སྦྱེས་པའི་འོག་གས་
ལན་གངས་གཞན་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་
ལྟར་དེ་སྤང་བའི་བྲིས་ཡང་དག་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྦོན་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་
རྒྱ་གཏན་ཟད་པར་བྱ་བ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་
བྲིས་ཆད་མེད་པ་བསྟོམ་པ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་
གཏོགས་པས་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞོད་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་
བསམ་བཤམ། རྣམ་པར་འཆེ་བའི་བསམ་བཤམ། བྲག་དོག་སྤྱོད་བཤམ། སྤྱག་པའི་
དངོས་པོ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་དེའི་རྒྱས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་ནས།
ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་སྤྲིག་པའི་ལས་ཀུན་ནས་སྦོང་བར་བྱེད་དེ། གང་ལ་ལས་
ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་པ་བཞི་
པོ་བསྟོམས་ན་ནི་ཐ་ན་ཁྱེད་ལུ་འཕམ་བུ་མོ་དེས་ཀྱང་སུ་ལ་ཡང་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱ་བར་
སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་
བསྟོམ་པ་ལ་བཙོན་པ་དེ་ནི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་ཟད་པར་བྱ་བ་ལ་
བཙོན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཙོན་པ་དེས་ནི་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་
བསགས་པ་དེ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟོམ་པས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲིག་པའི་ལས་དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཆད་དེས་པ་ལ་གཞོད་པའི་

བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ལ། ཚད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པ་ནི་
སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་བན་པའི་བསམ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་
ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནི་ཁམས་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་པ་དང་། མི་མ་སྤུན་
པའི་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཚད་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་ཁམས་བཟང་
པོ་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ལས་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ལ་རག་ལས་པས་
ན་སེམས་ནི་གཙོ་པོ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་མི་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ་ཞེས་འབྱུང་
སྟེ། སེམས་ལ་དབང་ལུས་པ་དང་སེམས་ལ་བརྟེན་ཅིང་འདུག་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་དེ་
ལྟར་སྒྲོན་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་
སྟེ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་མོད་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཡང་
དག་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པར་བཟུང་སྟེ་ཆེ་འདི་ལ་
གོང་དུ་འབད་པར་མི་བྱེད་ན་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ལས་དེ་བྱེད་པའི་རྒྱར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་
སྐྱེས་པའི་འོག་གམ་ལན་གྲངས་གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། སྐྱེས་པའི་འོག་གམ་ལན་གྲངས་
གཞན་ལ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་པའི་རྒྱར་ཡང་མི་འགྱུར་
དོ། །འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ལོག་པའི་ལྟ་བར་ལྟུང་ཞིང་ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་ལྟ་བུ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ཞིང་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་བྱུང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡོན་པོ་འོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་བྲག་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེས་
བསྐྱང་བའི་ལས་ནི་ཉེས་པའོ། །གཉི་ཟུག་བྲག་ཅིང་ཤས་ཆེར་དབང་པོ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་
ངས་ཤིང་སྒོ་ཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉི་ཟུག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་སྤྲིགས་མའོ། །བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལེགས་པར་སྒྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཙང་

བའོ། །སྤྱ་རན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ལེགས་པར་སྒྲོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐུབ་
པའི་ལོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཐ་དད་པའི་མི་དགེ་བ་ནི་
གནག་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་གནག་པའོ། །མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་གནས་
ཐ་དད་པའི་དགེ་བ་ནི་དཀར་བ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་དཀར་པའོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་
གནས་ཀྱི་ནི་དཀར་གནག་འདྲེས་པ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་དཀར་གནག་འདྲེས་པ་
སྟེ། གནས་གཅིག་ན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་
བསྟན་ཏོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ནི་གནག་པ་ཡང་མ་ཡིན་
དཀར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་མེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ་ལས་ཟད་པར་
འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་ལས་ཟད་པ་དང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེ་གཉི་ག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
ནས་ལས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་པ་
དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱུག་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་འགྱུར་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་དཀར་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ལོ། །དེ་ཉིད་ནི་དེ་དག་གི་ནང་ན་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དཀར་བ་ཡིན་ནོ། །གནས་ཐ་དད་པའི་མཐོ་རིས་ནི་གཞན་འབྲུལ་
དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལས་འདས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་བདུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་བདུད་ཀྱི་ཕོ་
བྲང་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡན་ཆད་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་
མཆེད་མན་ཆད་ཀྱི་བར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། མིག་གིས་
གཟུགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྤྱུག་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་བརྗོད་དེ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བདག་པོའི་
དོན་གྱིས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་གྱིས་

སོ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་གནས་ཐ་དད་བ་ནི་བཞི་སྟེ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་
པོ་རྣམས་དང་། ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། བྱང་བའི་སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་འཁོར་རྣམས་སོ། །གནས་དེར་སོ་
སོའི་བདེ་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའི་ལས་དང་། སོ་སོའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བས་ན་
དེའི་ཕྱིར་གནས་ཐ་དད་བ་ཞེས་བའོ། །དེ་ལ་བདུན་གྱི་སོ་བྱང་དང་། བསམ་གཏན་དང་
པོ་དང་། གཉིས་པ་རྣམས་ན་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་བ་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ན་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བདེ་བ་
དང་། ཡིད་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དེ་དང་འབྲས་བའི་ལས་
སུ་བྱང་ཞིང་ཉམས་བདེ་བའི་སེམས་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
དང་འབྲས་བའི་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱི་ཆེར་བའི་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །རེག་པའི་སྤྱེ་མཆེད་བྱུག་
གི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་ན་རེག་པའི་སྤྱེ་མཆེད་ཅན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་
གནས་ཐ་དད་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །སྒྲིམ་ནི། མི་
ཤེས་ཤེས་པ་མཉམ་པར་གཞུག་ །བྱུང་པར་བར་དུ་གཙོད་པ་དང་། །སྒྲོབ་པ་དང་ནི་
ཆགས་པ་དང་། །བདག་མེད་པ་དང་ལམ་དང་ཀལ། །འོག་པར་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་
དང་། །བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་མ་རེག་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་སེམས་
ཅན་གྱི་ངེས་གསུམ་པོ་དག་ཏུ་མི་ཤེས་པའི་རྩ་བ་ལས་འབྱུང་སྟེ། ངེས་ཐམས་ཅད་དུ་
གཞོད་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་སྤྱོད་བའི་ཆོས་
གཅིག་པོ་དེ་སྤངས་ན་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པ་བརྟུན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ནི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་
བའོ། །གཉིས་པ་ནི་སློ་འདོགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡང་དག་པ་རིམ་ལ་བཞེན་དུ་མི་
སྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་མོངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གཉི་གའི་རྒྱུའོ། །རྣམ་པར་
མོངས་ན་སློ་འདོགས་པ་འཕམ། སྐྱུར་བ་འདེབས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཡང་
དག་པ་རིམ་ལ་བཞེན་ཤེས་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བས་ཚོར་བ་རྣམ་པ་ལྔ་ལས་
གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལས་བྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། གནས་སྐབས་
རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཚུལ་བཞེན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པ་ནི་
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོན་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལས་བྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མི་
ཏྲག་པ་ཉིད་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་
ཉིད་དང་། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་གནས་
སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་
གནས་སྐབས་སུ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ལས་ཀྱང་
བདེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ལས་གཉི་གའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕན་ཚུན་འགྱུར་བ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱཏོ། །གནས་སྐབས་འདི་རྣམས་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ན་ནི་
མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་
མཐོང་ན་ནི་ཆོར་བཏོ། །ཆོ་ག་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་ཡིན་ལོ་སྤྱམ་དུ་རིག་ནས་སྤྱག་
བསྐྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཤིང་དེ་ལྟར་མཐོང་
ན་རྣམས་པར་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་བ་ཞེས་
བྱཏོ། །མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་བ་ནི་རྣམས་བ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་
འབྲུག་ན། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་ཡོངས་སུ་ཟེན་ཅིང་རྣམས་པར་དག་ལ་སྦྱོན་མེད་པར་
འབྲུག་ལྟེ་བྱུང་པར་ནི་དེ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཉིད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་བ་
གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ཆོས་འདི་རྣམས་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་སྤང་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱཏོ། །འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་
བཞག་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་བས་ཆོས་འདི་བ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡང་ཤེས་
པས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ནས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཅིའི་བྱིར་
ཞེ་ན། འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་དུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་ནི་རིག་
པའི་སྤྱི་མཆོད་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བ་ལྟེ་ཚུལ་གྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམས་པར་
གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་གྱི་སྤྱི་མཆོད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་མན་ཆད་ལས་བྱུང་པར་དུ་ཐོབ་ཏུ་

ཟེན་ཀྱང་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་སྟེ། གནས་དང་ས་བཞིན་ནོ། །བརྟན་
ཞིང་དགའ་བ་ཐམས་ཅད་བཟོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་
ཤིང་བལ་གྱི་སྦྲར་མ་བཞིན་དུ་མི་བརྟན་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱགས་བ་མི་བཟོད་
དོ། །ཆོས་འདི་ལ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་སྟེ། དད་བ་དང་ཐོས་བ་ཅམ་གྱིས་བདག་
མེད་པ་ལ་མོས་པར་བད་དུ་ཟེན་བ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་འཐོབ་པའི་སྐྱལ་བ་
ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་སྟོང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱལ་
བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་མོས་བ་ཅམ་ལ་གནས་པར་བད་བཞིན་
དུ་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ཚུད་མ་ཐོས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་ཡུལ་
དུག་པོ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་དུག་པོ་རྣམས་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེས་
དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་དང་། གཏད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
རྣམས་ལ་མི་གཏོད་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྤུས་བ་དང་། གཏད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་རྣམས་
སམ་སྟོ་བྱར་དུ་སྤང་བར་གྱུར་བ་རྣམས་ལ་བྲན་བ་ཤིན་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་
བསྐྱངས་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱམས་བ་དང་། ལམ་བསྟོམ་བ་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་
པའོ། །ཁྱད་པར་གདགས་བ་མཁྱེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ནི་གནས་གཉིས་སུ་
བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་བ་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། མཛོན་
པར་མི་མཁྱེན་པས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་འདི་སྙམ་དུ་དག་སྟོང་གོ་ཏ་མ་ནི་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པར་བདེ་བའི་འཛིན་ཏེན་མི་ཤེས་ཤིང་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དང་སྦྱག་

བསྐྱལ་དང་འབྲེས་སྒྲ་དོགས་པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྲེས་པའི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་དབྱིབས་ལ་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་
འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་ཏོ། །དེའི་འདུ་
ཤེས་དེ་ནི་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལོག་པའི་རྟོག་པ་དང་ལོག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བདེ་བའི་འཛིག་རྟེན་དང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་
སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་འབྲེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་མི་རྟག་པ་
ཉིད་ཀྱང་མཁྱེན། དེས་ན་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་འདས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ། །ཡིད་དུ་འོང་བའི་
དངོས་པོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བཙལ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་
འོངས་པའི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྟག་པར་བྱ་བ་ནི་འདས་པའི་འདོད་པ་སྤྱད་ཟེན་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྟག་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་འདོད་པ་དང་ནང་
གི་འདོད་པའི་ཆོར་བ་འདི་དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། གཅིག་ནི་མ་འོངས་པའི་སློན་ནས་སོ། །གཅིག་ནི་འདས་པའི་སློན་ནས་
སོ། །གཉིས་ནི་ད་ལྟར་གྱི་སློན་ནས་སོ། །རྣམ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་
ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་སྤྱིར་དུ་སྤྱག་པ་དང་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དང་བདེ་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་པ་དང་མཛེས་པ་དང་། དགའ་བ་དང་
ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ས་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ལ་བཙུན་པ་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ནས་དུས་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་
པ་གསུམ་མཛོན་པར་བསྟུབ་པ་ལ་འདོད་པ་རྣམས་བར་དུ་གཙོན་པར་བྱེད་དོ། །བར་

དུ་གཙོད་པ་དེ་སྤང་བའི་བྱིར་ནི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདས་
པའི་འདོད་པ་སྟོན་སྤྱད་ཟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དཔེན་པ་ན་གནས་པའི་རྟོག་
པའི་སྟོན་ས་སེམས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །ཁྱིམ་མེད་པའི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ལྷན་
པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་ཁིང་
འགྲོ་བའི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དེ་དེས་
ནི་གནས་པའི་སེམས་ཀྱང་གཡེང་བར་བྱེད་དོ། །ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་སྟོན་སྤྱད་ཟེན་པ་
རྣམས་ཀྱང་སེམས་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་བར་དུ་གཙོད་
པར་བྱེད་ལ། སྟོབ་པ་ལ་ཡང་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཆད་མེད་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་ལྷན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་བར་དུ་གཙོད་པར་
བྱེད་དོ། །སྟོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་དོ། །མི་སྟོབ་པའི་ཤེན་རུ་བསྐྱོམས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་
དོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགའ་བ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་བསམ་པའི་སྟོན་ས་
དགའ་བ་དང་ལྷན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་སྟོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་བྱིར་པོ། །གསུམ་པ་ནི་མི་སྟོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་
སྦྱང་བའི་བྱིར་པོ། །དེ་དག་ཀྱང་མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱག་རུ་འགྱུར་པོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ནི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་

མཐའ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་
བའམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ལས་
གོང་ན་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་ནི་རྫོགས་པ་
ཡིན་ནོ། །སྒྱུར་དུ་དགོ་སྒྱུར་གི་ཚུལ་འདོད་པའི་ལུས་དང་སྒོག་ལ་མི་ལྟ་བ་དང་། རྟག་
ཏུ་གྲུས་པར་སྒྱུར་བའི་བཙུན་འགྲུས་བརྟུལ་བ་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་བློ་བཟང་བར་གནས་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པས་མཛོན་པར་དགའ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཤེས་
བཞིན་དང་བློ་བཟང་པའི་ཤེས་བཞིན་ལ་བརྟེན་པས་བག་ཡོད་པ་ལ་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ནི་
རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉིན་བར་འཆག་པ་དང་། འདུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་ངོ་ཞེས་བྲུ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བཙུན་
འགྲུས་བརྟུལ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་ཞུས་པ་མེད་དོ། །སེམས་གནས་པ་
རྣམ་པ་དགུས་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་ལ་བཙུན་པའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
པར་འགྱུར་ལ། རོ་སྒྱུར་བ་མེད་པས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
ནོ། །སྤྲུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་པས་ནི་ཉེས་ཚུལ་མེད་
དོ། །གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བློ་བཟང་བར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ལྷག་མཐོང་ལ་
བཙུན་པའི་བློ་བཟང་བར་གནས་པར་འགྱུར་ལ་ཞོད་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་
ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་དོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ནི་མཉམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གཉི་
གའི་ཆ་ཅི་གཅིག་པ་དང་ལྷན་ཏེ། དེའི་བར་དུ་གཙོད་པ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་པོ། །གཉིན་པོ་

རྣམ་པ་ལྔ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་བར་དུ་གཙོད་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་སྤོང་བར་
འགྱུར་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་དམིགས་པའི་གཞི་དུག་གི་བྱེ་བྲག་ཅན་དག་ལ་
བ་དང་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ལས་དཔེར་སྒྲངས་པས། ཉན་ཐོས་
རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ཉན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སྟོན་དང་ལྡན་པ་དང་།
དཀར་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ལིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྐྱབ་པ། བམ་པོ་དགུ་པ། ཆོས་འདུལ་བ་
འདིའི་གང་ཟག་ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཐོབ་པ་དང་། སེམས་ཐོབ་པ་
མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཐོབ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བ་སྟོབ་པའི་སེམས་
རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སེམས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དག་བཙམ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་
སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སེམས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཐོབ་པ་མ་
ཡིན་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་གནས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་སྟོབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ་དེས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་གཉི་
གས་ཀྱང་སེམས་མ་ཐོབ་པོ། །སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རང་བཞིན་དེའི་གོང་དུ་ཕྱང་པའི་ལྷག་མ་
དང་བཅས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེའི་གོང་དུ་ཕྱང་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཤིན་ཏུ་དོན་དུ་གཉིར་བ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དག་ལ་སྟོབ་པས་ཤས་
ཆེར་གནས་སོ། །དེ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སེམས་ཐོབ་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་བག་མེད་པར་བྱས་ན། ཆེ་འདིའི་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་

ཉམས་པར་འགྱུར་མེད་གྱི་ཚོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཆེ་འདིའི་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་ཀྱང་རུང་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ལས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲུབ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་གང་
ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་
འོ། །དེ་ནི་དེས་ཐོབ་ཐིན་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ན། གང་གི་དོན་དུ་
བག་ཡོད་པར་བྱེད་དེ། ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེའི་འབད་བ་གང་
ཡིན་པ་ནི་བཟོའི་ལས་ཀྱི་གནས་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ནི་བག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འོ། །སློབ་པའི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སེམས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ངེས་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཚུབ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་སྟེ། དེའི་བག་
ཡོད་པ་ནི་རང་ལ་དབང་ཡོད་ལ། ཆེ་འདི་ལ་ཡང་བག་མེད་པས་གཏན་དུ་སྦྱ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་མ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ངེས་
པར་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དབང་པོ་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་
པས་ཆོག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། མ་ཐུན་པའི་གནས་མལ་བསྟེན་པས་
སེམས་གནས་པ་དང་། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པས་གཞན་གྱི་སྦྱ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཚུལ་བཞེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་
གྱི་ཕྱིར་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །བག་ཡོད་པར་གནས་པ་དེ་ལ་ནི་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་སྦྱི་
མཆེད་བྱུག་འགག་པར་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དང་། མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མི་བྱེད་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མ་འགགས་པ་བཞེན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པའི་སྒྲོན་པ་ལོག་
པར་བརྟགས་ནས་འགོག་གོ་སྟུམ་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མ་ཐོབ་པར་ཡང་ལོག་

བར་བཏགས་ནས་འགོག་གོ་སྟམ་དུ་མངོན་བར་ཞེན་ཏེ་དེས་ལོག་བར་བཏགས་ནས་
འགག་བར་མོས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ལུས་དང་བྲལ་ཞིང་ཆེ་ཟད་པའི་ལོག་ཏུ་སྐྱེ་
མཆེད་དུག་ཀྱང་འགོག་བར་མི་འགྱུར་ལ་ཡུལ་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་ཡང་བྲལ་བར་མི་
འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འགགས་པའི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་།
རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལོག་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ན་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འདི་པའི་ཆགས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ལ་ནི་ཉེས་དམིགས་གཉིས་
ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམས་པར་
ཤེས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་བདག་མེད་པར་མི་ཤེས་པའི་ལོ། །དེ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་
ཅན་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ཆགས་པ་ནི་ཆགས་པ་དང་བོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་
ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་
ལ་ཆགས་པའོ། །ཆགས་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཕྱི་མ་ལ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུད་པ་རྣམས་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
མདུད་པ་དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་དང་བཅོམ་ཏེ། ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ཉམས་ན་ཕྱི་མའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དེའི་ཡང་ཕྱི་མ་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་དེའི་རྒྱས་
ཡོངས་སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྱུར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་འདི་ནི་ཉེས་

དམིགས་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་བ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །རྒྱ་བཞིས་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་མཐར་ཐུག་པར་འབྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱ་
དང་རྒྱུན་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རྟག་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་དང་།
དེའི་ཕྱོགས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་ཆོས་དང་། དེའི་འབྲས་བྱས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
བརྒྱད་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ལྡས་མཆོག་དང་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཆེ་འདི་ལ་
མྱོང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རིམས་ནད་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ན་
ཡང་བསྐྱོམ་པ་དང་། འགྲེང་བ་དང་འདུག་པ་དང་ཉལ་བ་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡང་བསྐྱོམ་པར་སྒྲ་བས་ན། དེའི་ཕྱིར་དུས་ངེས་པ་མེད་པ་དང་། བྱུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་རྣམས་དང་
སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལས་མཐོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་དད་པ་དང་འདོད་པ་
དང་རྣམ་པ་དང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་ཉིང་ཐོར་ཐོས་པ་དང་། ལྟ་བ་དཔྱོད་པའི་
བཟོད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོ་རང་རིག་
པའོ། །ལམ་གྱི་འབྲས་བྱའི་ཆོས་ནི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ལྡར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་རྒྱ་
མཆོན་དང་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོན་འོ། །དེ་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ལྷའི་རྒྱ་མཆོན་ལས་རྣམ་

བ་གསུམ་གྱིས་མི་མཚུངས་བར་རིག་བར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེན། རང་བཞིན་མི་
མཚུངས་བ་དང་། འབྲིང་བ་མི་མཚུངས་བ་དང་། སྐལ་བ་མི་མཚུངས་བའོ། །དེ་ལ་རང་
བཞིན་མི་མཚུངས་བ་ནི་ཚུའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་
ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆད་ངེས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་དོ། །དེ་ལ་འབྲིང་བ་མི་མཚུངས་བ་ནི་གང་དག་
འབྲིང་བ་དང་། གང་གིས་འབྲིང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འབྲིང་བ་སྟེ། ཚུའི་རྒྱ་མཚོར་ནི་དུད་
འགྲོའི་སྟེ་གནས་སུ་སྟེས་པ་ཁ་ཅིག་དང་། མི་ཁ་ཅིག་འབྲིང་བར་ཟད་ལ། འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཚོར་ནི་ལྟར་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་འབྲིང་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་ལུས་ཅམ་ཞིག་གིས་
འབྲིང་བར་ཟད་ཀྱི་དག་གིས་མ་ཡིན། ཡིད་ཀྱིས་མ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་མ་ཡིན།
ཞེ་སྤང་གིས་མ་ཡིན། གཏི་སྤྲུག་གིས་མ་ཡིན་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱིས་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་བརྟན་པའི་ཆ་གསུམ་
དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རིག་བར་བྱ་འོ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་ནི་ལུས་ནས་སྟེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འབྲིང་དོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
རྟོག་གོ་བ་དཔྱོད་བ་ཅན་རྣམས་ནི་རང་གིས་ལོག་བར་བརྟགས་པའི་རྟོག་བ་ངན་བ་
རྣམས་ཀྱིས་དཀྱགས་པས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་འབྲིང་དོ། །ཕྱི་རོལ་བ་གཞན་དག་ནི་
མདུད་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱིམ་བ་རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྒྱ་རྒྱ་མི་འཆད་བར་ཡང་
སྤྲུག་བསྐལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བཅོམ་ཞིང་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེག་བཞིན་
དུ་སྟོབར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་གནས་སུ་སྟེས་པ་རྣམས་ནི་འགྲོ་བ་
དང་འོང་བ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་ལ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུའི་རྒྱ་མཚོར་ནི་བྱ་

བྱུང་བ་ཙམ་ལས་གྲུར་པར་ཟད་ལ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སུ་གྲུར་པ་དེར་སྐྱེས་པ་
རྣམས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་གྱིས་འབྲིང་བར་ཟད་དེ། དེ་
ཡང་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་འབྲིང་བ་མི་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་ཀལ་
བ་མི་མཚུངས་པ་ནི་ཚུའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཀལ་ན་དེ་མ་ཡིན་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྟོན། འཁོར་བའི་
རྒྱ་མཚོ་ནི་ཆ་གསུམ་དུ་འདུག་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཆགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལྗེའི་བྱེ་བྲག་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཡིད་གིས་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། སྟོབ་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་
དུག་གི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་ཡུལ་རྣམ་
པ་ལྗེའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀལ་བར་མི་རུས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་
བོ་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀལ་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལས་ཀལ་མི་རུས་
པས་ན་ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་མ་ཀལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་པ་ནི་
སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་
ཉིད་སྒོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་གནས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་པས་ལྟ་བ་དུག་སོ་དང་།
ཡང་དག་པའི་བླ་བ་ཅན་གྱི་ནི་དབྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་
སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ནི་དེ་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་སྟོང་བར་
བྱེད་དོ། །དེས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཀལ་ཏེ། དེ་ལས་ཀལ་བས་ཡུལ་རྣམ་
པ་གཉིས་པས་རྒྱ་མཚོ་བསྐབ་པ་འབྲལ་བ་ཀྱང་ནས་སྟོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་

བཅས། རྟོག་པ་དང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་འབྱུག་པ་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བཅས། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་བཅས། ངན་པར་སྒྲིད་པ་ཀྱན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་
གཏན་ཀླུ་བ་ཡིན་ལོ། །སྟོམ་ནི། ལམ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་། །སྟོན་པ་ལ་ནི་
མཚུངས་པ་མེད། །ཡུལ་འཁོར་རྒྱལ་པོར་བཅས་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་རྣམས་པ་གཉིས་
པོ་དང་། །འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་བྱས། །འཕྲོ་བ་དང་ནི་དགག་པ་དང་། །དང་ཏུ་
ལེན་དང་སྒྲོང་ཉིད་གསུམ། །ལམ་མཚུངས་པ་མེད་པ་ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། རང་བཞིན་
མི་མཚུངས་པ་དང་། རྣམས་པ་མི་མཚུངས་པ་ལོ། །དེ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བར་
འགྱུར་བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་རང་བཞིན་མི་མཚུངས་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་
འགྱུར་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་རྣམས་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། འདི་ནི་འདིར་མི་མཚུངས་
པ་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་
མཚན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་ལ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ནི་རྣམས་པ་མི་མཚུངས་པ་ལོ། །དེ་ལ་འདུས་
བྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་མི་མཚུངས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་མཚུངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
དེའི་འབྲས་བྱ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ལོ། །ལྟ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་པར་གདགས་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་

འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ལ་མེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་
བའི་ལམ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྟུག་བསྡུལ་མཐར་བྱེད་པ་དང་། ཆོར་བ་
རྣམས་པར་གཞག་པ་རྣམས་པ་ལྟ་ལ་རྣམས་པ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་པ་
བཞི་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་པས་རྫོམ་སེམས་རྣམས་པ་བཞི་ཡང་དག་པར་
བཅོམ་པ་དང་། ང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ས་བྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་པ་གསུམ་དང་། ང་
རྒྱལ་མེད་པའི་རྒྱལ་ས་བྱང་བའི་ཕན་ཡོན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྫོམ་སེམས་སུ་བྱེད་
པས་ཡོངས་སུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་སེམས་ཕྱིར་ལྷོག་པར་
འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཉེས་དམིགས་དང་པོའོ། ཉེས་པར་སྒྱུར་བ་ཀུན་དུ་སྒྱུར་པ་དང་།
ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གཞིལ་བ་འདི་ནི་
ཉེས་དམིགས་གཉིས་པའོ། །དེའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པའི་
ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱར་ཤིན་ཏུ་འགྱུར་བ་
དང་། ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉེས་པར་སྒྱུར་པ་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་ནད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་
དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ལུག་རྩ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་སྟེ། འདི་ནི་ཉེས་
དམིགས་གསུམ་པའོ། །དེ་ལས་བརྒྲོག་པ་ནི་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་རྒྱལ་ས་བྱང་བའི་ཕན་
ཡོན་ཡོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་ས་པོན་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་དང་། དེའི་

རྒྱས་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྤེད་པར་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་ས་བོན་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་བྱུ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་བརྟན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་
དེ་དང་འདྲ་སྟེ་སྟོན་པར་གདགས་པའི་གནས་འདི་དག་ནི་ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་པ་འབའ་
ཞིག་ལ་ཡོད་ཀྱི། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ནི་མེད་དོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྟོད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་ནི་ཡུལ་འཁོར་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་
རྟེན་ནི་བཀའ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་མི་ལྟ་བུའོ། །བདུད་ནི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །འཛིག་རྟེན་ནི་
གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོད་ཀྱི་
འཛིག་རྟེན་ནི་མེ་ལ་སོགས་པས་འཛིག་གོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་སོ་སོར་རང་
དང་། རྒྱན་ཅིག་པ་དང་སོ་སོར་རང་གི་ལུས་འཛིག་གོ། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་། ཐེར་བྱག་པ་
དང་། མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་དོ། །འདུས་མ་བྱས་
ནི་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་དོ། །སྟོང་བ་ཉིད་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་
བསྐྱུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །དེ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ཏོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་དགག་པར་མི་མཛད་མཛད་
ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལུས་དང་འབྲེལ་པའི་འགྲོ་བའི་སྒོ་ནས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་
དགག་པར་མཛད་དོ། །དེ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་
རྟེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐབས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་

སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་ནི་མིང་དུ་གདགས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འདུ་
ཤེས་བྱང་རྟོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ནི་འདུ་ཤེས་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའོ། །འཛིག་
རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་
ནི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་པའི་དབང་དུ་བྱ་
བའོ། །རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམས་རྣམ་པ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཐབས་སོ། །མ་འོངས་
པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་
འགྲོ་བའོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ནི་འཛིག་
རྟེན་རིག་པའོ། །ལུས་ཀྱི་ཐ་མ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་མ་འཛིན་པའོ། །ཆེ་
འདི་ལ་ལྷུལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེད་པ་ཟད་པས་རྟག་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ནི་འཛིག་རྟེན་
ན་སྟེད་པ་ལས་ཀྲལ་བ་སྟེ། རྣམ་པ་འདི་དག་གིས་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་དུ་བྱང་བ་ལ་སྟེག་
པ་མི་དགེ་བའི་རྟོག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་མ་བྱང་བ་ལས་བྱང་བ་ནི་བྱང་བ་དང་དུ་ལེན་
པ་ཅུ་མ་དུ་གཅིག་དུ་ངེས་པར་ཆངས་པར་སྒྱུད་པའི་བར་དུ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་
ལ་ཀུན་དུ་མི་སྒྱུད་པ་འབའ་ཞིག་ནི་ལེགས་སོ། །ཀུན་དུ་སྒྱུད་པར་གྱུར་ན་ཡང་དང་དུ་
མི་ལེན་པས་རྒྱད་དེ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟེན་གྱི་སྐབས་དབྱེ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉན་མོངས་པ་སྐྱད་ཅིག་པས་ནི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པའི་གནས་ལས་
ཉམས་པར་བྱེད་མི་རུས་ལ་རྒྱན་གྱིས་ནི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་པ་
ནི་གཉིས་ཏེ། གནས་བརྟན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་པ་

ཉིད་གྱིས་གནས་པའོ། །དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་བདག་མེད་པའི་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་གནས་བརྟན་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་ནི་
ཆོས་ཉིད་གྱིས་གནས་བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་མེད་པའི་གནས་པ་ཡང་
གནས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གནས་བརྟན་སྟེ་ཐོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་གནས་བརྟན་གྱིས་
གནས་པ་དང་། གནས་པ་ཉིད་གནས་བརྟན་ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་གནས་བརྟན་གྱིས་
གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་བསྐྱེད་པའི་གནས་པ་གང་ཞེན། ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རྒྱ་
ཁེང་འགྲོ་བ་དང་གནས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད་
དོ། །མེད་ན་ནི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ཡང་
སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་
བཞིན་དུ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་མཐོང་སྟེ། ཉོན་མཆོན་དུ་ཟླས་སུ་སྦྲོབ་པ་འདི་ནི་
དེས་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་དེས་ནང་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
ཤེས་པ་འདི་ནི་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འཕགས་པ་ཉོན་ཐོས་ལྟར་སྦྱར་
སུམ་ཆོགས་པ་བཞི་མཐོང་བ་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་
ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོམ་པར་བྱེད་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཞེན། གང་ན་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་
མཐོང་ལ་གང་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཡོད་དེ་འདི་ན་ཡོད་དོ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་

རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ་དཔེར་ན་སྤྲོད་བྱ་སའི་ཁང་པ་ནི་རེས་འགའ་སྟེ་བོའི་ཚོགས་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲོད་ལ་རེས་འགའ་ནི་མི་སྤྲོད་པ་དང་། ཁང་པ་དེ་ཉིད་ནས་གཏུང་རྟེན་ནམ། དག་པ་བཤམ། སྒྲོའམ། གཏན་བཤམ། ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲོད་ཏུ་ཟེན་གྲང་ཁང་པ་ཉིད་ཁང་པས་སྤྲོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལུས་དང་གནས་ནི་ཚོར་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་གྲང་བྱ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། ལུས་དང་གནས་དེ་ཡང་རེས་འགའ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྤྲོད་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མི་སྤྲོད་པ་དང་། ལུས་དང་གནས་དེ་ཉིད་ནས་རེས་འགའ་མིག་གམ། རྣ་བཤམ། སྒྲའམ། ལྷེའམ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གམ། ཡིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གམ། ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲོད་ཏུ་ཟེན་གྲང་ལུས་དང་གནས་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་མདོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་གལ་ཏེ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པར་མཐོང་ན་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ཚོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་འདས་ཏེ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་ཁ་ཅིག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མཐོང་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། ཡོད་པ་དེ་ཡང་མེད་པ་དང་། གཏན་བཤམ་བ་དང་། ཡོད་པར་ཡང་རེས་འགའ་ཁ་ཅིག་དང་བཤམ་ལ་རེས་འགའ་ནི་ཁ་ཅིག་དང་མ་བཤམ་བར་མཐོང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྒྲུམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རབ་ཏུ་དཔེན་པ་ན་གནས་པས་གྲོང་དང་མིའི་འདུ་ཤེས་མ་བྱས་ནས་དེའི་ལོག་ཏུ་དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ་དེ་ནི་རང་

གི་ལུས་ལ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་ནི་མིང་དང་གྲོང་གི་འདུ་
ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །འདི་ལ་མི་སྟོང་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་
རྒྱུན་གྱིས་དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོར་བ་དང་སེམས་
པས་མི་སྟོང་ངོ་སྟམ་མོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་རགས་པ་མ་ཞི་བར་
གནས་པའི་རིམས་ནད་ལྟ་བུ་ཁ་ཅིག་གིས་སྟོང་ལ་ཆེས་ཆ་སྟེ། བས་ནི་མི་སྟོང་པར་
མཐོང་ངོ་། །དེས་ཤིང་དང་། ལྷ་དང་། ཉགས་ཆལ་དང་། རི་དང་། རི་རྒྱགས་དང་བྱ་རྣམ་
པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་མ་བྱས་
ནས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །གཞན་
ཡང་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཉམ་པ་དང་། མཐོན་དཔན་ཅན་དང་། ཆོར་མ་དང་། གསེག་
མ་དང་། གྲོ་མོ་མང་པོ་འདྲིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་མ་བྱས་ནས། འཇམ་ཞིང་མཉམ་ལ་
ལག་མཐེལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་གཟུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་སྤངས་ནས་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་མཆོན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། ཐམས་
ཅད་དུ་ཡང་སྔ་མ་བཞེན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཕར་ཞིང་ལོག་མ་ལ་ནི་རགས་པར་འདུ་
ཤེས་ལ་གོང་མ་ལ་ནི་ཆེས་ཞི་བར་འདུ་ཤེས་ཏེ་འདི་ནི་འདྲིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་
ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་
འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྒྱན་ནས་འདུ་

ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ནི་རང་གི་ལུས་ལ་འདི་སྒྲུམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཞི་བའི་ཕྱིར་རིམས་ནད་མེད་པའོ། །འདི་
ལ་མི་སྟོང་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲིམ་ཆེད་དུ་ག་
གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་མི་སྟོང་ངོ་སྒྲུམ་སྟེ། ཆེའི་ཆད་རིམ་སྒྲིམ་གནས་པའི་བར་དུ་རྒྱུན་
ལས་བྱུང་བ་དག་གོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྱུར་པ་ན་ཡང་
སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཤས་ཆེར་གནས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་
གནས་པས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པ་ན་ཡང་གནས་པ་དེ་མཆོག་
ཡིན་པ་དང་། སྟོན་དེ་ལ་གོམས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤས་ཆེར་
གནས་པར་མཛད་དོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ནི་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་
དང་། བསྐྱོམ་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །དགེ་སྟོང་འདུ་འཛིའི་གནས་པས་གནས་པ་ལ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་པོ་མི་འབྱུང་
པའི་རྒྱས་ནི་བདེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་པའི་རྣམ་པར་ཆགས་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱལ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བའི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་། འདོད་པའི་
འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བསམ་གཏན་དང་ཤིའི་དཔེན་
པའི་བདེ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་དཔྱུད་པ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཉི་བར་ཞི་བའི་བདེ་བ་

དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་ཅིང་
ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་པ་མེད་པས་བསྐྱས་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བདེ་བའོ། །དེ་
ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དུས་དང་སྦྱོར་བའི་སྤྱག་པ་དང་། བསྦྱོད་དུ་མེད་
པའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ལ་དག་བཙུངས་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་
རྟེན་པའི་སྦྱོམས་པར་འབྱུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་
ནི་སྦྱོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུས་དང་སྦྱོར་བའི་
སྤྱག་པ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་
བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་དུས་དུས་སུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་མཛོན་
སུམ་དུ་ཡང་བྱེད་དོ། །ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པས་ན་སྤྱག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་བསྦྱོད་དུ་མེད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་སྟེ། དེ་ནི་གཏན་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་དག་བཙུངས་པ་
དབང་པོ་རྫོ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ངེས་པའི་དོན་ལ་དུས་ཀྱི་དོན་ཞེས་བྱ་བར་
རེག་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ལེན་པ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཡི་
འཆད་པ་མེད་པ་ནི་གང་ལ་དག་བཙུངས་པའི་སེམས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་གང་ལ་
རྣམ་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེའི་བྱ་ངན་ལ་སོགས་པ་སྦྱི་བར་འགྱུར་
བའི་གཟུགས་དེ་གཅིག་ཀྱང་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྟོང་བ་
ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། བར་སྟོང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་
སྟོང་བ་ཉིད་ནི་སྤྱིར་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་དང་།

ལྷན་པ་ལས་འདས་ནས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱལོ། །དེ་ལ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ནང་གི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་སྤང་
བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བསྟོམས་པར་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞིན།
དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་
བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་
རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་གི་རྟེན་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ནི་ནང་གི་སེམས་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ནས་དབེན་པ་
ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བས་ལུས་བརྒྱན་པ་དང་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ། །ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ནི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་
བདག་མེད་པར་མཐོང་བའོ། །བདག་མེད་པར་མཐོང་བའི་རྟེན་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་མི་རྟག་
པར་མཐོང་བའོ། །མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་རྟེན་ནི་དཔལ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་དང་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་
པའི་དགོ་སྟོང་ནི་དབྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་
འདོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། དེས་ལམ་དང་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
བྱས་པ་དང་། ལེགས་པར་མ་བསྟོམས་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་གཞོལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ངའོ་སྟུང་པའི་སྟོ་
ནས་དེར་སེམས་འཕྲོ་བར་མཐོང་ནས། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞི་བའོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
དོ། །དེས་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་ཡང་སྤངས་ལ་ལམ་ཡང་ལེགས་པར་མ་བསྟོམས་
པས་དེ་ལ་ཡང་སེམས་མི་འཇུག་སྟེ། དེས་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་

བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། དེས་བདག་མེད་པ་མཐོང་བ་ལེགས་པར་མ་
བསྒྲོམས་པས་དེ་ལ་ཡང་སེམས་མི་འཇུག་གོ། །དེ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་དེ་དག་ཉིད་ལ་མི་
རྟག་པར་མཐོང་བས་མི་གཡོ་བའི་སེམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། འདྲ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་
རྟག་པར་མཐོང་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་མི་རྟག་
པར་མཐོང་བ་ལ་མི་གཡོ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དེས་གནས་དེ་དག་ལ་སེམས་མ་
མོས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས་སེམས་དེ་མི་སྦྱག་པ་ལ་དམིགས་
བཤམ། བྱམས་པ་ལ་དམིགས་བཤམ། དབྱལས་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་ལ་དམིགས་བཤམ།
འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ལན་མང་དུ་བྱས་
པའི་རྒྱས་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྣང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱས་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་།
གོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་དུ་སྒྲོར་བ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་སྣང་བ་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་རྒྱས་མི་སྒྲོབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་མི་འཇུག་པ་དེའི་
བར་དུ་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོད་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །གང་གི་ཆེ་འཇུག་པ་དེ་ནི་སྒྲོབ་པའི་
གནས་སྐབས་སོ། །གང་གི་ཆེ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་མི་སྒྲོབ་
པའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཞུགས་ཤིང་སེམས་
གཡོས་པས་དགེ་བའི་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆོད་ཤེས་ཤིང་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཏམ་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་པའི་འཆག་སར་འཆག་
པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དག་པར་སྟན་ལ་འདུག་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འང་ཆོད་ཤེས་ཏེ་དེ་ལྟར་
ན་འདི་ནི་འདིའི་རྒྱ་ཁིང་འགྲོ་བ་དག་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་པ་དག་པ་ནི་སྤྲ་མ་ཡིན་
ནོ། །བར་སྐབས་དག་ཏུ་ཡང་སྒྲིད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་སྒྲིད་པ་
ལ་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་སེམས་རྣམས་པར་སྒྲིང་སྟེ། འདི་དག་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་
དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་ལྷན་ན་བདུད་དང་ཕྱིར་ཚོལ་བ་རྣམས་
གྲིས་མི་ཚུགས་ལ་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་པ་བཞིས་མི་འཕྲོགས་ཏེ། ཡང་སྤིང་
པར་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྲིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་དང་། ཆེ་འདི་ལ་
ལུས་དང་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་། རན་སོང་གི་རྒྱའི་རང་བཞིན་དང་། སྐྱེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྟུལ་གྱི་རྒྱའི་རང་བཞིན་གྲིས་སོ། །གཏམ་ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ།
སྤྲ་ཅམ་ལ་མོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་
ཏན་དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་ནོད་པ་དང་། ཁ་སྒྲོན་
དུ་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འབྲི་བ་དང་། ཡོངས་སུ་འབྲི་བ་དང་། འཆང་བས་བྱེ་བའོ། །ཅིག་
ཤོས་ནི་དམིགས་པའི་གནས་དང་། སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་མན་ངག་གིས་བྱེ་བ་སྟེ།
དེའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་
པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་སྒྲིང་བར་བྱེད་
དོ། །ཆོས་འདུལ་བ་གང་ལ་ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་ལ་གནས་པ་གཏན་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་
ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་ཡང་མེད་དེ་དེ་ལ་ནི་ཆངས་པར་སྐྱད་པ་དང་། ཆངས་པར་སྒྲིད་པ་
ཡང་མེད་པ་ལ་ནི་པན་ཚུན་སྟོབ་དཔོན་དང་། སྟོབ་མའི་ཚུལ་དུ་ཁས་སྦྲངས་པ་རྣམས་

གྱིས་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་གཞོད་པའམ། ཉེ་གནས་ལ་
གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ནི་གཉི་ག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་། བན་
ཡོན་ཆེན་པོའི་སྟོང་པ་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་བཏང་སྟེ། དམའ་ཞིང་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་སྟེང་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་རོ་མུང་བས་འཕྲོག་ཅིང་ལོག་
པར་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པའི་གཞོད་པ་ཆེན་པོས་གཞོད་པར་
བྱས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟེང་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཞེན་པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་
ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་མ་སྐྱབ་པའི་གཏམ་དེ་ཡང་ཉན་པར་མི་
འདོད་ལ་སྟོན་པ་ན་ཡང་རྣ་སྐགས་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ཉན་པར་བྱེད་ན་ཡང་སྟེང་པ་
དང་བཀྱར་སྟེའི་ཆེད་དུ་ཉན་པར་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ནན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ་མ་དུལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དུལ་བར་ཡང་མི་
བྱེད་པ་དང་། མུངན་ལས་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེས་ནི་སྟོན་པའི་
དབྱེ་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་སྒྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། བན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ་ལན་
དུ་གཞོད་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་མདོ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དེས་ཅི་ནས་བདག་གིས་ནན་ཏན་དུ་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་པ་བཞེས་མ་ཞུགས་པ་དང་། ཅི་ནས་སྟོན་པ་ལ་ནན་
ཏན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུར་མ་
ཞུགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕྲེ་བར་གནས་པ་དང་། སྤྱ་ཅམ་ལ་མོས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་གཏམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། སྟེང་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་
ཞེན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པར་བྱེད་ཀྱི་བདག་ལ་མན་པ་

དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོགས་
ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཆོགས་ཉེ་བར་འཛིན་པར་མི་མཛད་ཀྱི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་བྱུགས་བརྩེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡིད་བསྐྱུང་བ་མེད་པར་ངོ་བོ་སྒྲོག་པོད་པར་མཛད་དེ། ཉན་ཐོས་
རྣམས་ལ་ངོ་བོ་སྒྲོག་པོད་པ་དེ་དང་། རྩལ་ལ་ཕན་པར་གསུངས་པ་དེས་ཆོས་འདུལ་བ་
འདི་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ཆེས་ཕན་པར་འགྱུར་གྱི་
འདི་ལ་གནས་པ་རྣམ་པ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་ནི། འདོད་ཆགས་
བྲལ་དང་མ་བྲལ་དང་། །རྒྱ་དང་རྒྱེན་དང་ལམ་དང་ནི། །སྒྲོག་ལ་ཡིད་ནི་མི་བརྟན་
དང་། །ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་རྒྱས་པ། །དགོ་སྒྲོང་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ཡང་རུང་། འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡང་རུང་སྟེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང་།
ཡིད་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དུས་
གསུམ་དུ་ཀུན་ནས་དགིས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེའི་རྩ་བ་བག་ལ་ཉལ་གིས་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན་ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་
སྐལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟན་
ཏོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་དེ་ལ་རག་ལས་སོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་
ནི་དེ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་ཏོ། །དེའི་རྩ་བ་བག་ལ་ཉལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་བརྒྲོག་པ་ནི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་མ་གྱུར་ན་ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་
བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་

གྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདྲི་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱིས་བདག་གམ།
བྱིས་བདག་གི་བྱ་དང་པ་ཅན་དང་། དག་སྒོར་ཐོས་པས་བྱང་བ་དང་། སྟོན་པའི་བྱང་ན་
འདུག་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་པ་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉན་
ཐོས་ཞུ་བར་ནི་འདོད་ལ་བག་ཆ་བ་དང་། མི་ཤེས་པའི་དོན་མཛོན་པར་གཟིགས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལུན་
རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་མཐུན་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་
ལ་འདྲི་བར་མཛད་དོ། །རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སུག་པོ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་སུག་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟེ་མཆེད་རྒྱུ་པ་ནི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། སྟེ་མཆེད་སུག་ནི་དེ་དག་གི་ས་བོན་གྱི་གནས་ཡིན་པ་དང་། རི་ལྟར་ཐོབ་
པའི་སྟེ་མཆེད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རྒྱུ་པ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུལ་ནི་
གཅིག་ཏུ་རྒྱུ་པ་དུ་མར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱིར་ན་རྒྱ་
རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེའི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཏེ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལམ་ནི་ནང་དང་ཕྱི་
རོལ་གྱི་སྟེ་མཆེད་རྒྱུ་པ་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །དག་སྒོར་རྒྱ་
ཞིང་འགྲོ་བ་འཕམ་གནས་པས་གནས་གཉིས་ཡང་དག་པར་མཐོང་བས་ནི་ཚུལ་བཞིན་
དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་པ་གཉིས་ལས་སེམས་
རྒྱུ་པར་གྲོལ་བར་བྱའོ། །གནས་གཉིས་པོ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོག་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་
པ་དང་། མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་པར་འགྲོར་འགྲོ་བའོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་ནི་གང་ལ་བརྟེན། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་གང་ལས་ནི་
སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་བྱ་ཞེས། བདག་རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མཆོན་ཆ་རྣམས་
སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་བཏབ་ཅིང་མ་རུང་བར་བྱས་ཀྱང་སྤེམ། བདག་མི་དག་བའི་སེམས་
ཀྱིས་ཤི་ནས་ངན་སོང་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྟར་བྱས་ན་
བདག་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྷན་པས་མི་དག་བ་གུན་དུ་སྒྱུད་པའི་
གཉེན་པོར་ཡང་དག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པར་འགྱུར་ཞིག་གུ་སྟམ་དུ་སོ་
སོར་བརྟགས་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་མི་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་རྒྱ་
ཞིང་འགོ་བ་ན་ནི་ཡུལ་གྱི་མཆོན་མ་འཛིན་པ་དང་། རྟགས་འཛིན་པའི་གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་དོ། །ཡང་ན་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ན་གནས་པ་ན་མི་དག་
བའི་རྟོག་པའི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམས་པར་འབྱེད་དོ། །དེ་ལ་གུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་པོ་ནི་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་གནས་གཉིས་འབྱུང་བ་
ཡོད་དེ། རྟོག་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པ་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་ཁོ་ན་ནི་མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱིས་
ཤི་ན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའོ། །དེ་བས་ན་སྐྱེད་ཅིག་གཅིག་གིས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་པ་གཉིས་ལ་ཡང་ཉེས་པར་ལྟ་བ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་བྲག་པོ་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ན། རྒྱན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། འདི་དག་ནི་བདུད་འཇུག་པར་
འགྱུར་བའི་གུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་ཀྱི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མང་པོས་ཉེ་དེ་དག་
ནི་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་

བ་ལ་རག་ལས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་
དང་། འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བའི་
སློན་ས་མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་། མཛོན་པར་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་།
ལྷག་པར་ཞེན་པ་ནས་གནས་པའི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་དང་། སེམས་ཅན་པན་
འདོགས་པ་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། གཞོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁོ་
བའི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་དང་། དུལ་རགས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་འཕྲོག་པར་བྱེད་
པའི་བདེ་བའི་གནས་དང་། ལྷག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་དུས་གསུམ་དུ་བཅའ་བར་བྱ་བ་
དང་། བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་
ཏེ། དེ་ལ་སྤྱག་པ་དང་། ཡིད་དང་འཐད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མི་སྤྱག་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་སློ་
ནས་མི་འདོད་པའོ། །ཡིད་དང་མི་འཐད་པ་ནི་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སློ་ནས་མི་འདོད་
པའོ། །མི་དགའ་བ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཡུལ་མི་འདོད་པའི་སློ་ནས་སོ། །ཡིད་དུ་མི་འོང་
བ་ནི་འདོད་པའི་ཆོར་བའི་སློ་ནས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་ཡུལ་མི་འདོད་པའི་སློ་ནས་
སོ། །གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཆོར་བའི་སློ་ནས་སོ། །མི་མ་སྤྱན་པ་ནི་
འདས་པའི་དུས་ཀྱི་མི་འདོད་པའོ། །འཆར་འགྲིབ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་ཀྱི་མི་འདོད་
པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་། རང་གི་ཆོར་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཆོར་བ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་ནི་

ཆོར་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །འགོག་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གང་ལ་གཉི་
ག་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་བདུད་དང་ཕྱིར་ཁོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་དོ། །སྲིད་པ་དང་
ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་བཙེ་ལུས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་སྒྲོན་ས་སྒྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་
སྒྱོར་བ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཉེ་བར་སྒྱོར་བ་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་པའི་སྒྲོན་ས་
ལྷག་པར་སྒྱོར་བ་སྟེ། རྣམ་གངས་བསྟུ་བ་ལས་རྒྱས་པར་རི་སྐད་བསྟན་པ་དང་
འདྲའོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བམ་པོ་བཅུ་བ། སྤྱི་སྒྲོམ་ནི། རྒྱ་འབྲ་
བ་དང་རྒྱུན་ཅམ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཤས་ནི་ཆེ་བ་དང་། །གནས་གཅིག་པ་ནི་ཐ་མ་
ཡིན། །སྒྲོམ་ནི། རྒྱ་འབྲ་བ་དང་བསམ་མི་བྱ་བ། །བཅོངས་པ་དང་ནི་གྲོལ་བ་
དང་། །རྟགས་དང་རིག་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །མོས་པ་དང་ནི་སྒྲོ་བསྐྱམས་དང་། །བསྟན་དང་
མངོན་པར་དགའ་བ་ཡི། །རྟགས་ནི་ཐ་མར་བརྗོད་པ་ཡིན། །འདི་ལ་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ནི་རྒྱ་འབྲ་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བས་གནས་སོ། །རྒྱ་འབྲ་བས་ན་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་མེད་པ་ལ་རི་ལྟར་འདུག་ཅེན། སྤྱི་མཆེད་གཞུགས་ཅན་ལྟ་བུ་པོ་
གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། འདོར་བའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་
བྱུང་བས། དེའི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་
འཇུག་གོ། །མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ལ། སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཅོད་ཞེས་བདག་མེད་པ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲུག་གོ། །རི་
ལྷར་བདག་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་ཡང་དག་པར་ལྷ་བར་འབྲུར་ཞེ་ན། ལོག་
པར་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ནི་བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་དེ་སྔ་ནས་ཡང་དག་པར་བཅད་པའི་
ཕྱིར་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རྟེན་དང་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་དུ་མར་
འབྲུག་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཛོང་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྷར་འབྲུག་
པ་ལ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཛོང་ན་གཏན་དུ་ལྷ་ཅི་སྟོས། སྤྱི་མཆེད་བྲུག་འགག་པ་ཞི་བ་དང་སྟོས་པ་མེད་
པ་ནི་སྟོས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བཞིས་བསམ་པར་མི་བྱ། བརྟག་པར་མི་བྱ།
ཡོངས་སུ་འབྲི་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དག་གི་སྟོའི་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་
བསམ་བསམ་བྱ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། ཡོད་པའམ། མེད་པའམ། ཐ་དད་
པའམ། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །སྤྱི་མཆེད་བྲུག་པོ་གང་གི་སྤྱི་བ་ཡང་ཡོད་ལ་འཇིག་པ་
ཡང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་པན་ཚུན་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེའི་སྤྱི་བ་དང་།
འཇིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །གང་ལ་པན་ཚུན་
མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་རིགས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་པ་དམིགས་
ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་དམིགས་སོ། །སྤྱི་
མཆེད་བྲུག་འགག་པ་ནི་རྟག་པ་དང་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་བས་ན་སྟོས་པ་བཞི་
པོ་འདི་དག་གིས་དབྱུང་ཅིང་བརྟག་ཏུ་མི་རུང་དོ། །དེ་ལ་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་
སེམས་ཤིང་རྟག་ལ་སྤྱི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
ལྷར་སྤྱོད་པ་ལ་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཅི་ཡང་འཕེལ་བར་འབྲུར་བ་མེད་ལ་མི་དགེ་བ་

འགྲིབ་བ་ཡང་མེད་དེ། དེ་བས་ན་སྒྲོམ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་
རྣམས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོད་ན་ནི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཡང་རུང་སྒྲོག་
ཏུ་གྱུར་ཡང་རུང་བ་ལས་དབང་པོ་ལྷག་པར་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བྱེད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བས་
ན་བཅིངས་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་མེད་ན་ནི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་བ་ལས་ཡང་དབང་པོ་ལྷག་པར་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བྱེད་རུས་ན་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་བ་ལྟ་
ལ་ཅི་སྒྲོམ་ཏེ། དེ་བས་ན་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཆངས་པར་སྤྱད་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་
བ། སྤང་བོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་
སྤངས་པ་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་སྒོག་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བར་
དག་གིས་ཐེབས་སུ་ཟིན་ཡང་གཟུགས་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་ལ་སེམས་འགྱུར་བ་ཡང་
མེད་པ་འདི་ལ་ནི་དེའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཞུགས་རགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་བཞི་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་
བའི་ཕྱིར་དགའ་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་མ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ནང་གི་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་
སུ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་དུས་ན་སྤང་བོ་ལས་གྱུར་བ་དེ་གཉི་ག་དང་། ཤི་བའི་འོག་
ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་རྩ་དང་ཤིང་
དང་འབྲུ་བར་མཐོང་བར་གྱུར་པའོ། །དེ་ལ་དེས་ནི་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་
གི་འཛིག་རྟེན་རྩ་དང་ཤིང་དང་འབྲུ་བར་མཐོང་སྟེ། རྩ་དང་ཤིང་དང་འབྲུ་བའི་སེམས་
ཅན་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱག་
གི་མེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྩ་དང་ཤིང་དང་འབྲུ་བ་འདི་ཉི་བར་

ལེན་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཆངས་པར་སྒྲིང་བ་ལེགས་པར་སྒྲུང་བ་ནི་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱང་
པར་སྒྲེ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྒྲེ་བར་བྱ་བ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲས་བུར་རིག་
པའི་སྟོབས་དང་ལྷན་མོད་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྒྲེ་བར་བྱ་
བ་དང་། སྒྲེས་ཟེན་པ་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་སྤང་བ་ལ་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
རིག་པའི་སྟོབས་རྣམས་པ་གཉི་ག་དང་ཡང་ལྷན་པས་ན་དེའི་བྱིར་རིག་པ་མངའ་བ་སྒྲན་
མེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སྦྱོང་དང་བྱམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་ཆད་མའི་གཙུག་པོ་
མངོན་སུམ་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམས་པར་མོངས་པར་མི་བྱེད་ན་མཁས་པ་རྣམས་
ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་ལས་ཐལ་ཏེ་ཀུན་དུ་མོངས་པའི་གཞི་དང་། གནས་སུ་གྱུར་
པའི་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྩམས་པའམ། ཡང་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་
རྣམས་པ་བཞིས་ནན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས། བདེ་བ་དང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ལ་ལོག་པར་འདོགས་སོ། །དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་བྱས་
པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། དབང་སྤྲུག་
གིས་སྤྲུལ་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང་།
ཐོག་མ་ནི་དབང་སྤྲུག་གིས་བྱས་ལ་བྱིས་ནི་སྟོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རང་
གིས་ཀྱང་བྱས་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྱས་པ་དང་། ཡང་ན་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བར་
རྟོག་པར་བྱེད་དེ། རང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་རྒྱ་མེད་པར་
བྱུང་བ་ལས་འདོགས་སོ། །ཡང་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རང་དགའ་ནས་རང་གིས་བརྩམ་
བས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གིས་བྱས་པ་ཁོ་ནར་འདོགས་སོ། །མི་འདོགས་
བཞིན་དུ་མ་ཆོར་བར་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེས་ཀྱང་འདོད་དེ་ཚོར་བ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གིས་ཀྱང་བྱས་ལ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྱས་སོ། །བདག་དང་གཞན་གྱིས་འབད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཅམ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་དེའི་རྒྱ་རེག་པ་ཆ་སྤྱོད་པ་མ་རྟོགས་ནས་རང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་རྒྱ་མེད་པར་བྱུང་བར་འདོགས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ནམས་པར་ཤེས་པ་སྤད་པ་ཅམ་ལས་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་ཅམ་ནི་ཡོད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་མཐའ་འཕམ། ཆེ་འདི་ལ་བདག་གམ་གཞན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བདག་དང་གཞན་དུ་འདོགས་པ་ལས་གྱུར་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་འདིར་རེག་པ་འབའ་ཞིག་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱར་ཀུན་དུ་འགྲོ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ནམས་པ་བཞིས་བརྩོན་འབྲས་བརྩམས་པ་ཡང་དག་པར་བརྩམས་ན་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་ཟག་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བརྩོན་འབྲས་བརྩམས་བྲགས་པའི་སྒོ་ནས། ཅི་ནས་དེ་ཚོད་བག་ཏུ་གྱུར་པས་ལུས་ངལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་སྒྲད་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་སྟོམས་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་དང་། ཏ་ཅང་ལུས་པའི་སྒོ་ནས་དུས་ཚུད་གཞོན་པར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་ནམས་པ་དང་པོ་ལོ། །བདག་ནི་བརྩོན་འབྲས་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ་སྟུམ་དུ་དེས་ཆོམ་སེམས་སུ་ཡང་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་ནམས་པ་གཉིས་པོ་ལ། ཡང་དག་པར་བརྩོན་འབྲས་བརྩམས་པའི་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་པའི་རེག་པ་བྱུང་བར་རྟོགས་ནས་རོ་སྤྱང་བ་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་བག་ཡོད་པ་འདི་ནི་ནམས་པ་གསུམ་པོ་ལ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱིན་ཆད་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྩོན་འབྲས་སྟོམས་པའི་མཚན་མ་ལེགས་པར་བརྒྱུང་བ་

ནི་བཞི་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་བརྟོན་འགྲུས་བཙུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་གྱིས་
དག་བཙུང་བ་ཟག་པ་ཟད་པས་སྟོན་པའམ་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྟོད་པ་མཁས་
པའི་བྱང་དུ་བདག་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བརྟེན་པར་འདོད་པས་ནི་གནས་བྱུག་ལ་
མོས་པས་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་གང་ཟག་ལྡེའི་སྟོན་པ་དག་བཙུང་བ་ཡང་
དག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །གནས་བྱུག་ལ་མོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་
མོས་པ་དང་། གཞོད་པ་མེད་པ་ལ་མོས་པ་དང་། དབེན་པ་ལ་མོས་པ་དང་། སྟེང་པ་
ཟད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཟད་པ་དང་། བརྟེན་ངས་པ་མེད་པའི་སེམས་ལ་མོས་
པའོ། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ལྷག་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་། ལྷག་པའི་
སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །གང་ཟག་ལྡེའི་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
སོ་སའི་སྟེ་བོ་བྱིས་པ་དང་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་པར་འབྱུང་བར་ནི་མོས་ལ་ཡིད་
ཡུལ་གྱིས་བཅིངས་པས་དེས་པར་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་དང་
པའོ། །སོ་སའི་སྟེ་བོ་དེས་པར་བྱུང་བའི་ཚུལ་བྱིས་པ་ཙམ་ལ་རྟེན་ཅིང་ལུས་དང་། སྐུ་
དང་། ཡིད་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པར་ཁྱེད་པ་འདི་ནི་གང་
ཟག་གཉིས་པའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་སྟེང་པ་སྤངས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་གང་ཟག་གསུམ་པའོ། །སྟོབ་པ་བཞི་མཐོང་བ་ནི་བཞི་
པའོ། །དག་བཙུང་བ་མི་སྟོབ་པ་ནི་ལྟ་པའོ། །དེ་ལ་གནས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
མོས་པ་གཉིས་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གནས་གསུམ་པ་ལ་
མོས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཞན་ཕྱི་མ་གནས་གསུམ་པ་ལ་མོས་
པ་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་གང་

གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བརྗེད་ངས་པ་མེད་པའི་སེམས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་སྤྱད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་ན་སྤེད་པ་ཟད་པའོ། །ཆེ་འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ནི་ཉེ་བར་
ལེན་པ་ཟད་པའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་པོའི་དད་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་མོས་པ་
ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བྲལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྟེ་གཞོན་པ་མེད་པ་ལ་
མོས་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲལོ། །གསུམ་པ་སྟེ་དབེན་པ་ལ་མོས་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲལོ། །སྟོབ་
པའི་གནས་ལྷག་ལ་མོས་པ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་
བའི་སྐལ་བ་མེད་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་གནས་སུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བྲན་
པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བསྟོམས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་པ་དང་།
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུག་རྣམས་ཀྱང་མ་ལྟས་པར་མ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་བྱིས་པ་གཞོན་ལུང་ལྟར་སྟོབས་རྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཤེས་རབ་སྟོབས་རྒྱུང་བ་
དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་ལ་ལན་འགའ་བརྗེད་ངས་
པར་གྱུར་པར་ཡུལ་རགས་པའི་སྤང་བ་དང་སྤང་ན་སྟོབ་པའི་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་
དང་། ཤེས་རབ་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་བླུ་དུ་བརྒྱགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་བས་ན་གང་ཟག་དེ་ཡང་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་དེས་དམན་པ་
ཡིན་ནོ། །དགྲ་བཙུན་པའི་གནས་ལྷག་ལ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལམ་ཤིན་ཏུ་
བསྟོམ་པའི་ཕྱིར་བྱི་མ་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་འབྲལ་བར་ལྟ་
ག་ལ་འགྱུར། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུག་མ་ལྟས་པར་སྤངས་པས་ནི་

ཟད་པ་དང་། མི་སྤྱི་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་སྲིད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཟད་པ་ལ་མོས་
པ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ། དེའི་ཤེས་པ་ཡང་རྟག་ཏུ་གནས་པར་བྱ་བ་རྒྱག་གིས་
ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་བརྒྱ་ལ་ལན་འགའ་ཡང་སློབ་པ་བཞིན་དུ་བརྗེད་ངས་པ་ཅམ་
ཡང་མེད་དེ་དེ་བས་ན་དག་བཅོམ་པ་ནི་གནས་རྒྱག་ལ་མོས་པ་དོན་དམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་
གངས་དེས་བདག་ལ་ཡང་སྟོད་པར་མི་བྱེད་ལ་ཤེས་པ་ཡང་རྫོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིད་ཡུལ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་མི་གཡེང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ནི་ནང་གི་
སེམས་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཉིང་རེ་འཛིན་ཞིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནི་མི་རྒྱུང་
བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པའོ། །ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ནི་ལེགས་པར་བསྟོམས་པའོ། །འཛིག་པ་རྗེས་
སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ནི་རོ་མུང་བ་མེད་པ་སྟེ་སེམས་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་དག་ཞིང་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་སློ་མ་
བསྐྱམས་པ་དང་། སློ་བསྐྱམས་པའོ། །སློ་མ་བསྐྱམས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞེན། ཇི་ལྟར་
འདི་ན་ཁ་ཅིག་ཡུལ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དགའ་བའི་གཟུགས་
རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྲིས་ལ་མི་དགའ་
བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པས་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྲིས་
ཏེ། ཡུལ་དེའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་མི་བློ་ལ་བློ་དུ་ཟིན་ན་ཡང་དེས་ལེགས་པར་མ་
བསྟོམས་པས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དེས་ཟིལ་གྱིས་ལོན་ཏེ། ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་སྤྱེས་
ཟིན་པ་ཡང་ཟིལ་གྱིས་མཐོན་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་། སོ་སའི་སྤྱོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སློབ་

པའི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་པ་དང་། དེས་ཐོབ་ཏུ་བྱེད་ན་ཡང་
གོང་དུ་མི་སློབ་པའི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ལ། མ་ཤེས་བས་སློབ་པའི་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་དེའི་བསྒྲུབས་པའི་སྟོབས་ལ་མ་
བརྟེན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་
དང་། སྟོན་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ལ་མ་བརྟེན་པས་བྲན་བ་དང་ལྷན་པར་མ་
བྱས་པའི་བྱིར་དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་བསྐྱམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་
བསྐྱམས་པའི་གང་ཟག་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་དགྲིས་བ་དང་
སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཉེན་པོ་མེད་པའོ། །བསྒྲུབས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཉེན་པོ་མེད་པའོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་
ཀྱིས་སྒྲོ་བསྐྱམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རོན་རབ་དུ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་
ནས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ཡང་དག་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་ཅིང་སྟོན་
པར་བྱེད་དེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གང་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
དེའི་ཐོག་དུ་ཕེབས་པར་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་སྒྲོ་དུ་མ་
དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་པ་ཡང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་བརྟེན་པའོ། །དགེ་སྦྱོང་
གསར་བུ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་
རྟགས་ནི་གཉིས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་། སེམས་
འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །དེ་དག་ཁ་དོག་གསལ་བས་བཞིན་གྱི་མཛོངས་གསལ་བ་དང་

ལུས་བརྟས་པས་དབང་པོ་རྒྱས་པ་ནི་ལུས་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །དན་ངོན་ཅམ་གྱིས་
ཆོག་ཤེས་པ་དང་སོགས་པར་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་མོངས་སྤྱོད་སྤངས་པ་དང་། རིགས་
དང་བྱིས་ལ་མི་ལྟ་བུས་ན་སེམས་འགྱུར་བ་མེད་པའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འཁྲིག་
པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་མ་སྦྱིས་པ་ནི་སྦྱོད་པར་མི་
བྱེད་པ་དང་། སྦྱིས་ཟེན་པ་ནི་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་
ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དབང་པོའི་སྒོ་
བསྐྱམས་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པའི་མདོར་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱས་པ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དབང་པོའི་སྒོ་
བསྐྱམས་པས་ནི་བྱུང་མེད་ལ་རིག་པ་ལས་ལུས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པ་ཡིན་
ནོ། །བྱུང་མེད་མི་མཐོང་བ་དང་མི་ཐོས་པ་དང་མི་བྲན་པས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ལེགས་
པར་བསྐྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ངམ་ཐོས་སམ་བྲན་དུ་བེན་ཀྱང་ཤིས་ཆེར་ཉེས་
དམིགས་སུ་ལྟ་བུ་དང་། ལུན་རིང་པོར་འདྲིས་པར་བྱས་པས་ནི་བྲན་པ་ལེགས་པར་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་དབང་པོ་ལེགས་པར་
བསྐྱམས་ལ་བྲན་པ་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། འཇུག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་
ཤེས་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཆོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་བེལ་གྱིས་
མི་ནོན་རྟོ། །མི་སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ན་སེམས་སྦྱར་དུ་འགྱུར་
བཞིན་དུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་བེལ་གྱིས་མི་ནོན་རྟོ། །སྤྲོམ་ནི། རྒྱུན་ཅམ་དང་ནི་རྟོག་པ་
དང་། སྤྲོན་པ་དང་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི། །བསྐྱམས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱམས་དང་། །འཇུག་པ་
དང་ནི་ཆོགས་བསགས་དང་། །བསྐྱབ་པ་སྤུལ་དང་ཀུན་དུ་ཆགས། །དོན་ལ་མི་མཁས་

རྒྱན་ལོག་དང་། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་བྱང་པར་དང་། །གདགས་པ་ཡང་ནི་ཐ་མ་
ཡིན། །རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
དང་རང་གི་ས་བོན་གྱི་རྒྱད་ལ་འཕངས་པའི་ཆོར་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་
དཔེར་ན་ལག་གིས་ལེན་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་འབད་པས་འཕངས་
པའི་ལས་ལེན་པའི་རྒྱན་ཅམ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རིག་པར་
བྱལོ། །དགེ་སློང་བས་མཐའི་གནས་མལ་ན་འདུག་ཅིང་དཔེན་པ་ན་གནས་པ་ལ་གལ་
ཏེ་ཡུལ་རགས་ཤིང་རྟོག་པའི་ཀུན་དུ་འཁྱུག་པའི་གནས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་
གྱུར་ན་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་དགེ་སློང་གིས་སེམས་གནས་
པ་རྣམས་པ་དགུས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྟོག་པ་ལས་སེམས་
བསྐྱུས་ནས་གང་ལ་བརྟེན་ན་ཡུལ་དེ་དག་གིས་བཟའ་བར་འགྱུར་བའི་རྟོག་པ་གཅིག་
ཀྱང་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་མི་འབྱེད་དོ། །དེས་ན་ཡུལ་དེ་དག་གིས་གནས་མི་ཐོད་པས་ཕྱིར་
སྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེའི་ཆེ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པའི་རྟོག་
པས་རྟེན་པར་མི་བྱེད་ལ་གཞན་ལ་ཡང་གཞོད་སེམས་དང་འཆེ་བའི་རྟོག་པས་གཞོད་
པར་མི་བྱེད་དོ། །ཆེ་འདི་ལ་ཡང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཟུང་ན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་གཞན་དག་དང་འཐབས་ནས་ཚོད་ཅིང་མི་འདུག་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། འཐབས་ནས་ཚོད་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སྦྱར་བ་
འདེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་ཟུ་སྟེགས་ཅན་
རྣམས་ལྟར་གཏི་ཟུག་ལས་སྦྱེས་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །དགེ་སློང་
སྔོན་གྱི་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་འབྲས་བྱ་ཆེ་འདིའི་

རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲག་ལ་གནས་པ་ནི་ཡུལ་དྲག་གིས་བཅོམ་པ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་
ཡང་སྤེད་པར་སྐྱེ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སློན་ནས་ཆངས་པར་སྐྱོད་པར་བྱེད་ན། དེ་
དེའི་ཆེན་མེས་ལ་ཡང་སྤེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འདུན་པས་
ཀྱང་ལྷག་པར་བཅོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་ཐུངན་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་
གཅོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་དལ་བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་འཛོལ་བ་ངེས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེའི་ཡང་སྤེད་པར་སྐྱེ་བར་སློན་པ་དེ་ནི་འཆིང་བ་ཆ་སྤྲ་ཞིང་མཆོག་
ཏུ་ཆ་སྤྲ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པའི་ལྷ་
ཀླུ་སྤེལ་གྱི་ལྷའི་པོ་བྲང་ན་ལྷ་ལམ་ལྷ་གང་ཡང་རུང་བ་བཅོན་རར་བཅིང་བས་བཅིངས་པ་
དག་ཡོད་དོ། །དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་ནས་ནས་
འབྲོས་པའི་བསམ་པ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ནི་ལྷའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀླུ་སྤེལ་གྱིས་ཅེ་
ཞིང་འདུག་ལ་འབྲོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀླུ་སྤེལ་ལས་
ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱང་བཅིང་བས་བཅིངས་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་དག་
གི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་བཅིངས་པ་དེ་ནི་དུས་ཆ་སྤྲ་བའི་སློན་ནས་ཆ་སྤྲ་བ་ཡིན་གྱི་
ཆོགས་པར་དཀའ་བའི་ཆ་སྤྲ་བའི་སློན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་བཅིངས་པར་གྱུར་
ན་བདག་ཉིད་བཅིངས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དགེ་སློང་ཡང་སྤེད་པར་སྐྱེ་བའི་
སེམས་ཀྱི་སློན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་བཅིང་བར་འགྱུར་ལ་
བཅིངས་ནས་ཀྱང་བདག་ཉིད་བཅིངས་སོ་སྣམ་དུ་ཁོང་དུ་མི་རྒྱུད་དེ། དེ་བས་དེའི་
བཅིང་བ་ནི་དུས་ཆ་སྤྲ་བའི་སློན་ནས་ཀྱང་ཆོགས་པར་དཀའ་ལ་མཆོག་ཏུ་ཆ་སྤྲ་བའི་སློ་
ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་ཆ་སྤྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སློང་དབང་པོ་སྤྲོམ་པ་ལ་ཞུགས་

བསམནི་སྒྲོམ་བ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲོམ་བ་མ་ཡིན་བ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །འཛིག་
རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བ་རྒྱུད་བ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲོབ་བ་དང་
མི་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོམ་བ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒྲོམ་བ་གང་ཞེ་ན། རི་ལྷར་འདི་ན་ཁ་
ཅིག་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་དུ་
གྱུར་ན་དང་དུ་མི་ལེན་བ་དང་། ཡང་དག་པར་ངེས་པར་བྱེད་བ་དང་། ལེགས་པར་
ཆར་གཅོད་བ་དང་། སྐྱེས་ཟེན་བ་ཡང་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའོ། །སྒྲོམ་བ་མ་ཡིན་བ་གང་ཞེ་
ན། རི་ལྷར་འདི་ནི་དགེ་སྒྲོང་ཞིང་བ་ལྟ་བུ་ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱེས་བུ་དམ་བ་ལ་བརྟེན་བ་
དང་། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཞིང་ལ་
དམིགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལོ་རྟོག་ཁ་ཅིག་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ཡང་འདོད་
ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོ་ལ་ཡང་མ་གོམས་ལ་ངོ་ཆ་
ཤེས་བ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་བ་བྲག་པོ་ཡང་མེད་དེ། ཡུལ་རགས་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བར་
གྱུར་ན་དེ་འདོད་ཆགས་བྲག་པོ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་མ་གོམས་བ་དང་། ངོ་ཆ་ཤེས་བ་
དང་ཁྲེལ་ཡོད་བ་རྒྱུད་དུ་དེས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་བ་སྐྱེ་བ་དང་དུ་ལེན་
ཅིང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་བ་ལས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བར་མི་བྱེད་པས་
དེའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་ལོ་
ཐོག་ལ་ཟ་བའི་བ་ལང་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱི་ཞིང་ལ་ཞུགས་ནས་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལོ་རྟོག་
དེ་མ་རྒྱུད་བར་བྱེད་བ་སྟེ་འདི་ནི་སྒྲོམ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སྐྱུར་
བ་ཁོ་ནར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ཡུལ་རྣམས་གཏོང་བར་ནི་བྱེད་ན། ཅི་ནས་བྱིན་ཆད་མཐོ་
བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་མཐོང་བ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོམ་བ་

ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སྐྱར་བ་ཁོ་ནར་ཡང་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་
ཡུལ་རྣམས་གཏོང་བར་བྱེད་ལ། ཅི་ནས་ཕྱིན་ཆད་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཉེས་
དམིགས་ཀྱང་མཐོང་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་འབྱེད་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་
ན་སེམས་གནས་པ་རྣམས་པ་དབྱ་ལོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན། །དེ་ཐོབ་ན་སོ་
སའི་སྐྱེ་བོ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོམ་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་སྤར་ནི་ཞིང་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ནི་བདག་པོར་གྱུར་པས་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །དེས་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་རགས་པ་དང་པོ་ཐོབ་པ་
དེ་བག་མེད་པའི་གཞི་དང་། གནས་སུ་གྱུར་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་ནས་དམ་པའི་
ཆོས་ཐོས་པའི་དབང་ལས་བྱུང་བ་ནི་གནས་ཀྱི་སྤྱབས་སུ་རྟུང་པའི་ལྷག་མཐོང་ལྟོན་པོ་
ལྟ་བུར་འབྲུག་པས་ཆོར་བ་དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་རྟུང་དེ། དེ་དེ་ལས་ཉེས་
དམིགས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་
བྲག་གིས་ནི་ཐ་དད་པ་རྣམས་པ་བརྩར་མཐོང་ལ། དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་རྣམས་པ་བརྟུང་
མཐོང་ངོ། །དེ་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྟོག་པ་
དང་བཅས་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ཅུང་དང་། རྟོག་པ་
ཡང་མེད་དབྱེད་པ་ཡང་མེད་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་
དང་། བཏང་སྒྲོམས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གནས་པ་དང་།

ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་འདི་དག་གིས་ཆོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འགག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་ལས་གླུར་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཐག་དུ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ཆོར་བ་དེ་དག་གི་མི་ཉག་པ་ཉིད་དང་འབྲུག་པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཉིད་པ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་གཙུག་པར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེན་དང་། ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པ་དང་། རྒྱལ་། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོར་བའི་ཉེན་ཏོ། །འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པའོ། །སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་སེམས་པ་དང་། འདོད་པ་དང་། སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱི་མ་ལ་ཆོར་བའི་རྒྱར་གླུར་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་མི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱི་མ་དེ་ནི་བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་བག་ཡོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཏེ། བདེན་བརྟགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་མཛོན་དུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་སྟོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་ངོ། །དེས་སྟོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲོམས་པས་ངའོ་སྟམས་པའི་ང་རྒྱལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་བསྒྲོམས་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་ནས་མི་སྟོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཏེ། དེའི་གོང་ན་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཆེས་ལྷག་

བར་དང་ཆེས་བཟང་བ་གཞན་མེད་དོ། །བསྟན་པ་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་དགེ་སློང་དབང་
པོ་མ་བསྐྱམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོ་སྤྱི་མཁའ། ཆོ་འདིའི་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་
སློན་སྐུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྤྱག་བསྐུལ་བར་འགྱུར་དོ། །མི་མཛེན་དེ་ཅན་འདས་བྱའི་
ཆོས་དུ་ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མ་བསྐྱམས་པ་དེ་འདས་བྱའི་ལོ་མ་ལྟ་བུ་ཆགས་
བར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱི་བར་སྤྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་ཆ་སྤྱི་བ་
དང་ལྷན་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་དེའི་ལུས་རྣམས་པར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དེས་ནི་ཁོང་
དུ་མི་ཚུད་དེ་དེ་ལྟར་ན་ཆོ་སྤྱི་མའི་སྤྱག་བསྐུལ་བས་སྤྱག་བསྐུལ་བར་འགྱུར་དོ། །དེ་དེ་
ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་ཏེ། ཉེས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་རྒྱུས་ན་དེ་དགོན་པ་ན་གནས་
ཀྱང་འགྲོད་པ་དང་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐུལ་བའི་རྟོག་པ་རྩ་ཀྱ་
ཤ་དང་ཆེར་མ་ལྟ་བུ་དག་རྟེན་པ་ལ་བྱུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་དེ་དེས་ན་དགེ་
འདུན་གྱི་ནང་དུ་འཛིགས་པ་མེད་པར་ཡོང་བའོ། །འགྲོ་བར་མི་རུས་སོ། །གལ་ཏེ་དགེ་
འདུན་གྱི་ནང་དུ་ཡོངས་ན་ཡང་དེ་ལ་ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གཞི་དེ་དང་། ཉེས་པ་དེས་སྦྱང་བར་བྱེད་ལ་དེ་ལ་ནི་བཅབ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་
པས་མཛེན་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་འཁྱུག་ཅིང་མི་དགའ་བར་འགྱུར་ཏེ་
ཆངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ངན་པ་དང་། དགེ་སྦྱོང་
གི་ཚུལ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་རིག་ནས་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་གོང་ངམ་དགོན་པར་སོང་ན་ཡང་ཆོ་དང་ལྷན་པ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་སྤྱོད་
ཅན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བཀའ་སློ་མི་བདེ་བའོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་བཞིན་མ་བྱས་
པའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པའོ། །དད་པ་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་

བར་བྱེད་པའོ། །མ་དད་པ་རྣམས་མ་དད་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་སྒྲོང་
དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདི་ལ་འགྱོད་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། འཁྲུག་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། སྒྲོད་པ་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཉམས་སུ་
སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་ཕྱི་མ་ལས་གྱུར་པ་སྤྲ་མ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྤྱག་
བསྐལ་འབའ་ཞིག་ཉམས་སུ་སྒྲོང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། ཆེ་
འདི་དང་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བའི་ཡུལ་ལས་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་དང་། ཉགས་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་། གནས་ཤིང་འདུག་པ་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་དེ་དང་མཐུན་ཞིང་དེ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྟོག་པ་དང་། རི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་ཉེས་དམིགས་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཐོང་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་མཐོང་དུ་བྱིན་ཀྱང་ལན་
མང་དུ་མ་བྱས་པའི་རྒྱས་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་པ་སུ་གཏོགས་
པའི་གནས་ངན་ལེན་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་སེམས་ཀྱི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་
ལུས་ཀྱིས་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱན་ནས་
དགྲིས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཡོད་བཞིན་དུ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་། བསྒྲོམས་པའི་
སྒྲོབས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲོམ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱིས་ཐོབ་ཅིང་བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན།
ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་ནས་ཡང་
དག་པར་དབང་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐོས་པས་སྒྲོག་ཆགས་སྤྱག་གཟུང་བ་དང་

འབྲ་བར་དབང་པོ་རྒྱལ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །བརྩུང་ནས་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་
བས་ཐོབ་པའི་ནི་འོག་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱོད་ལྷོ་གྱི་བར་སྐབས་སུ་ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་
པར་དབྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །བར་སྐབས་སུ་བསྐྱམས་ནས་དབང་དུ་
གྱུར་ཉམ་མ་གྱུར་པ་བརྟག་པའི་བསམ་བསམ་ཡུལ་རྣམས་ལ་སྤྱལ་པའི་མཚན་མས་
འབྱུག་པར་བྱེད་དེ་གལ་ཉེ་དབང་དུ་མ་གྱུར་པས་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཡང་འཕྲོ་ཞིང་
རྒྱལ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་
འབྲོས་ཀྱང་མི་རྒྱས་ན་ནི་དེ་དག་ད་དུང་ལེགས་པར་དུལ་བར་མ་གྱུར་བ་དང་། དབང་
དུ་མ་གྱུར་པར་རིག་ནས་ལན་མང་དུ་སེམས་བསམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་
ལས་འདས་ནས་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བྲན་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལེགས་པར་
བསྐྱོམས་པས་སོ་སོའི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཉེ་ལེགས་པར་དུལ་བ་དང་། དབང་
དུ་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱབས་བ་ནི་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་བ་དང་ཐུང་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་
དམིགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཉན་པར་བྱེད་དེ། ཆེ་འདི་དང་། ཕྱི་མ་དང་། ཆེ་འདི་དང་། ཕྱི་
མའི་འོ། །དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འབྲུགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ནད་ནི་ཆེ་འདིའི་ཉེས་
དམིགས་སོ། །རན་སོང་གི་འདུ་བྱེད་རྒྱུ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་བ་དང་། འཕྲོ་བར་བྱེད་
པའི་ནི་ཆེ་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །སྤྱོད་ཀྱི་དང་ཆེ་འདིའི་དགའ་བ་དང་འདོད་
ཆགས་ལ་བརྟེན་ཉེ་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་གཤེད་ནི་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་
སོ། །དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདེ་འཕྲོ་དང་། རན་འཕྲོར་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་
སྤྱལ་བསྐལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཉེ། བད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐལ་དང་། རན་སོང་གི་སྤྱལ་

བསྐྱལ་དང་། སྐལ་ཤེས་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལོ། །དེས་ཉེས་དམིགས་དེ་ཐོས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱོད་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པ་ན། བདེན་པ་རྣམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་བདག་མེད་པ་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་ཁང་སྟོང་དུ་
ཞུགས་པ་བཞིན་དུ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱོད་མ་ཆེད་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སྲུང་དུ་
བྱེད་དོ། །དེ་དེའི་ཆེ་ལྷལ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗེད་ངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་
ཀུན་ནས་དགྲིས་པས་ཐོངས་པར་གྱུར་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ལ་ལྷག་མ་ཉོན་
མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་དང་སྤྲེད་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལས་བདག་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། སྤྲེད་པ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་བཅས་པ་དང་། ཐོངས་
པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྲེད་པ་མ་ལྷས་པ་ལས་འདས་པ་དང་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་སྤྲུང་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །དེའི་ཐོག་ཏུ་ལྷག་མ་མེད་པའི་
བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །སྤྱོད་མ་རྣམས་དང་། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་།
ཆིངས་མ་ལྷ་སྤྱིའི་ཐོས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ནན་ཏན་དུ་བསྦྱབ་པས་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་བསྦྱབ་པ་གཟིངས་ལྷ་སྤྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་
པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་འབད་པར་བྱེད་དེ་མཐར་གྱིས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
སྟོལ་ཞིང་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སྤྱོད་
གནས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སྤྱོད་ཐར་བར་
འགྱུར་ལ་དེ་ལ་གནས་ན་མཐར་སྤྲུག་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཤེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་བདུན་

གྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡུལ་ནས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། བདུན་གང་ཞེན། སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་མ་འདས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡུང་བོ་ལྟ་
སྟབས་བསྟུན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལན་ལྟར་བསྐྱུར་བ་ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོར་མ་མཐོང་བ་དང་། རྒྱ་ཞིང་
འགྲོ་བ་དང་གནས་ཤིང་འདུག་པ་ན་བག་མེད་པར་བྱེད་དེ་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཡུལ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཆན་མ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དན་པ་མི་
གནས་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བློགས་གྱི་ཆེར་མ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དང་། སྤྱང་སྟོབས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱལ་པོ་འཕྲ་དབང་ཡོད་པ་
འགའ་ཞིག་གིས་བཀུག་ན་འཛིགས་པས་འགྲོ་བ་དང་། སྟེན་པའི་ངང་ཅན་ཉི་དུ་ལ་ལྟ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བོས་ན་སྟེན་པས་འགྲོ་བ་དང་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེ་སྤང་བར་
འགྱུར་བ་དང་། གཏི་ལྷག་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་
པ་བྲག་པོ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་དམའ་
བ་ལ་མོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དབེན་པ་དང་། ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མ་དང་བཤོ། །དེ་ཡང་དམའ་བ་ལ་མོས་པས་སེམས་ཡུལ་
ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། །པ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ལྟ་བུས་དབེན་
པ་ལ་གཞོལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལ་མོས་པས་དེས་
པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞོལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་འབྲས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ལ་མོས་
པས་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གནས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ།

དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་ཟག་པའི་གནས་ཀྱི་
ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྒོ་བ་པའི་བསྒོ་མ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་ཀུན་ནས་སྒོང་
བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
རྟོགས་ལ་སྤངས་པ་ནི་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལ་སེམས་ཞི་
བར་འགྱུར་རྟོ། །བརྗེད་ངས་པའི་དབང་ལས་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་ཞན་པའི་
ཕྱིར་ནི་བསེལ་བར་མ་གྱུར་ཅིང་ཆངས་པར་མ་གྱུར་རྟོ། །མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཀུན་ནས་སྒོང་བའི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤངས་པས་ནི་བསེལ་བར་
གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བྱི་མ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ནི་ཆངས་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །དམའ་བ་ལ་མོས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་ནི་ཟག་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་
ཞི་བ་ཉིད་ཏུ་མ་གྱུར་པས་བསེལ་བར་མ་གྱུར་ཅིང་ཆངས་པར་མ་གྱུར་ཏེ། ལེགས་
པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་རྒྱ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་
བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ནས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་དཀར་
པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་བདུན་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་
ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་ཕུལ་ནས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རྟོ། །ཀུན་
ཏུ་ཆགས་པའི་གནས་ནི་བཞི་ཡོད་དོ། །དགེ་སྒོང་གིས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ན་ལོག་པར་
བསྐྱབ་པ་རྣམས་པ་བཞེར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགེ་སྒོང་
ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟེད་པས་ཡང་སྟེད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ལ་ཆེ་འདི་ལ་
སྤང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ནི་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆགས་
པའི་གནས་དང་པོ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགེ་སྒོང་པ་མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྣམས་སྤང་

སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་སེམས་ཐོགས་པ་འདི་ནི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་གཉིས་
པའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ནི་ཁ་ཅིག་ཆེ་འདི་ལ་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེས་དགའ་ཞིང་རྟེན་པ་
དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་འདི་ནི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་གསུམ་
པའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ནི་ཁ་ཅིག་སྟོབ་པ་གཞི་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ངོ་སྟུང་པའི་ང་
རྒྱལ་ཅན་ཞིག་ལུས་ལ་ཅུང་ཟད་སྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་
པས་བག་མེད་པར་གནས་པ་འདི་ནི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་བཞི་པའོ། །ལོག་པར་
སྐྱབ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་སྟེ་ཡང་སྟོན་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་མི་འདོད་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་པའི་
བག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་དེ་ནི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་འབྲེ་བར་གནས་པ་འདི་ནི་ལོག་
པར་སྐྱབ་པ་དང་པོའོ། །ཡང་སྟོན་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྟོན་
པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྟོན་ནས་ཆངས་པར་སྤྱད་པ་སྟོན་པ་འདི་ནི་
ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་གཉིས་པའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩལ་སྤར་སྤངས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་དང་
བཅས་པས་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ལུལ་ནས་
ཉམས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་གསུམ་པའོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་རྟེན་པ་དང་། བཀུར་སྟེས་དགའ་བར་འགྱུར་ལ་རྟེན་པ་དང་། བཀུར་སྟེ་ལ་ལྟག་
པར་ཞེན་པའི་གང་ཟག་ནི་ཀུན་དུ་ཆགས་པའི་གནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚུལ་
ཁྱིམས་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་ནས་རྒྱས་པར་ལུང་གོང་ལྟར་ཀུན་དུ་སྟོན་པའི་བར་དུ་
སྤྱར་ཏེ། དེ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ལྟ་བ་དེས་བསྐྱབ་པ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་ལ་

གང་གིས་འཆལ་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་འཆགས་པར་བྱེད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་ཡང་མི་ལྟ་
བ་འདི་ནི་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་བཞི་པའོ། །དག་སྒྲོང་དོན་ལ་མི་མཁས་པ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་
ཆོག་གི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་འདུག་པའི་གཏམ་གཞན་དག་ལས་ཐོས་ན་འདི་ལ་གང་
བདེན་ཞིག་གྲུ་སྟམ་དུ་ཡིད་གཉིས་ཟ་ཞིང་མ་རངས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་
ནི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་རྣམ་པར་དག་པས་བརྟག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། འདི་
ལྟ་སྟེ། སྐྱག་བསྐྱལ་གསུམ་བརྟག་པ་ལ་བཙོན་པའི་ཆོར་བ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་
ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། རྟེན་དང་། གཞི་དང་། གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་
དག་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་རྟེན་དང་། དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། རྟོགས་ཐམས་ཅད་དང་། བདེ་
བ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
གནས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱ་
གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་དོན་ལ་མི་མཁས་པ་དང་། ཡིད་གཉིས་ཟ་བ་འདུལ་བར་མཛད་
དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡིད་གཉིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཆོག་དང་། དེས་པའི་ཆོག་ཐ་དད་པ་སྟོན་
པར་མཛད་ཀྱི་དོན་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་ཡང་སྒྲེང་བར་
མཛད་དེ་དེས་ན་དེས་དོན་མཛོན་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །བསྟན་པ་འདི་དེ་དོན་རྒྱས་
པ་གང་ཞེན། ཆོགས་ཀྱི་ས་ཡན་ཆད་ཟག་པ་ཟད་པ་མན་ཆད་ལ་ནི་བསྟན་པའི་དོན་
རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འདུལ་བ་ཐ་མའི་དབང་པོ་ཡོངས་
སུ་སྤོན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང་ལེགས་པར་བཟུང་ཞིང་
བརྟན་པོར་གྱུར་པ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་

ཐུན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་ལ་གནས་ནས་གཅིག་ཕྱ་དབེན་པ་ན་འདུག་སྟེ། རང་དང་
བྱེ་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་བཅས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་
བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤང་བའི་བྱེར་ལུས་
སུ་གཏོགས་པའི་བྲན་པ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་དེ་ཀུན་དུ་བརྟེན་པའི་རྒྱས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་དང་པོ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་དམིགས་ཤིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་ཟུང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་དུ་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
འགྱུར་ལ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་ཟག་པ་ཟད་
པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་དང་པོ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་
དང་འབྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་བསྐྱམས་པའི་གང་ཟག་
ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་འཇིག་རྟེན་དང་། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་། བསྐྱམས་པའི་སྟོབས་དང་། གཉེན་པོ་
མེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་བ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལ་ནི་བདུད་ཀྱིས་འདི་ནི་
དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་རིག་ནས་ཡུལ་རྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འོང་
བར་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུགས་དང་དེའི་རྒྱུད་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་རྟེན་པར་
འགྱུར་རོ། །དབང་པོའི་སྒྲོ་མ་བསྐྱམས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་སྤྲ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
འདུན་པའི་ཤས་རྒྱུང་ཞིང་འདོད་པའི་ཤས་རྒྱུང་བས་འདམ་བུ་དང་། རྩ་སྐྱམ་པའི་བྱིས་

དང་འབྲེལ་དེར་བདུད་ཀྱིས་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་གྱི་མེད་རྣམས་མགྲོགས་མེ་
བཏང་ན་གནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱན་ནས་དཀྱིས་པ་མ་སྦྱིས་པ་བསྦྱིད་པ་
དང་། སྦྱིས་ཟེན་པ་རྒྱན་དུ་གནས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་
ཟིལ་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་པ་དེས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་ནས་ཡུལ་
ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་མི་དགེ་བ་ལྷག་པར་སྦྱོད་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་ན་སྤ་
མ་བཞིན་དུ་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པར་འགྱུར་
རོ། །ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་ནི་ལམ་ལོག་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ལ་ནི་རྒྱན་ལོག་པ་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ནི་རྒྱན་མ་ལོག་
པར་རིག་པར་བྲལོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བམ་པོ་བཅུ་གཅིག་པ། སྟོན་པ་ཐ་མ་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་དང་། འབྲས་
བྱའི་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་ཤིང་གོང་ན་མེད་པར་རིག་པར་བྲལོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། སྟོང་བཅེ་བ་དང་།
བདག་ཉིད་མངོན་པར་སྟོབ་དང་། ཆོས་སྦྱོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་
དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་སྦྱོད་པ་ཡང་དག་པར་ཚུམ་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བསྟོམས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་འཛོལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསེལ་བའི་
རང་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ལྷན་
པའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་དང་། གནས་བྱུག་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

སྐྱ་ན་མེད་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་བཅེ་བས་སེམས་ཡོངས་སུ་
བསྐྱོམས་པས་སྲིད་པའི་ཆུ་ཁྲུང་གི་རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་ཁྱེད་ཞིང་གིས་པ་རྣམས་རྣམ་པ་
ལྷས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་མཐོང་ནས་སྙིང་རྩེ་བར་བྱེད་དོ། །ལྷ་གང་ཞེན། དེས་སྲིད་པའི་ཆུ་
ཁྲུང་རྟོག་པ་ངན་པའི་མི་སྤྲུག་པའི་ཆུས་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་མཐོང་སྟེ། བར་
དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟེ་མཆེད་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྲུག་གི་མེའི་མེ་
མ་སུར་གྱི་འགྲམ་གཉིས་དང་ལྷན་ལ་ཞབས་སུ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
མང་པོ་དང་། གཞོད་པ་མང་པོ་དང་ཆོར་མ་སྤྲ་ཚོགས་བཏིང་བ་དང་། བར་ན་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་མེད་པས་ལྟོངས་པ་དང་། སྙིང་ན་ནི་
འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མིག་མེད་པས་སུན་པ་སུན་ནག་ཏུ་གྱུར་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྲིད་
པའི་ཆུ་ཁྲུང་དེ་རེག་པ་དང་འགྲམ་དང་ཞབས་དང་བར་དང་སྙིང་གང་གི་སྐྱོ་ནས་ཀྱང་
རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་མཐོང་ནས་དེར་སེམས་ཅན་ལྷུང་བ་རྣམས་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་
གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྙིང་བཅེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །སྙིང་བཅེ་བ་དེ་དང་ལྷན་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་པོའི་
པོ་བྱང་ངམ། མདུན་ན་འདོན་པའི་བྱིས་དུ་སྟེས་ཏེ། བྱིས་པར་འདུག་བཞིན་དུ་བདག་
ཉིད་མཛོན་པར་སྟོ་བ་སྟེས་ནས་གོ་འཕང་གི་མཆོག་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་ཕྱིར་
ལྟོག་པར་མི་བྱའོ། །ཆངས་པར་སྟོ་དེ་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྲོའོ་སྟེ་མ་པ་འདི་ནི་དེའི་བདག་
ཉིད་ཀྱི་མཛོན་པར་སྟོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱིས་ནས་མ་བྱུང་བཞིན་དུ་གཅིག་ཕུ་སྟོག་
དཔེན་པར་སོང་སྟེ་ཤིང་འཛམ་བུའི་གྲིབ་མ་ལ་འདུག་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་

སྟོམས་པར་འབྲུག་སྟེ། དེ་བདག་དང་གཞན་ལ་ཡང་ཁྱ་བ་དང་། ཉན་བ་དང་། འཆི་བའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཡང་དག་པར་རྟོག་ཅིང་བཟོད་པ་འདི་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་
སྤྱོད་པ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོན་གྱི་དག་བའི་རྩ་བས་བསྐྱལ་བ་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་
བཟོད་པ་ལ་མངོན་པར་སྟོན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤངས་ཏེ་
ངེས་པར་བྱང་ནས་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་བཅས་པ་མེད་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་འདི་ནི་དེའི་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་མོས་པར་མ་གྱུར་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེ་བོར་
ཏེ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ལས་ཁྲ་ན་མེད་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐོས་ནས་མོས་པར་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་
པའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་སོང་ནས། སྤྲ་མའི་ཁྱ་བ་དང་། ཉན་བ་དང་། འཆི་བའི་
བརྟགས་པ་དེ་འབའ་ཞིག་ལམ་ཡིན་པར་འཛིན་ཅིང་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པར་
བརྟག་པ་ཅོམ་སྟེ། གེ་མ་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་ཉམས་ང་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
སྟེ་ཡང་སྟེ། ཁྱ་ཡང་ཁྱ། འཆི་ཡང་འཆི་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཁྱ་བ་
དང་། འཆི་བའི་གོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་
ཤེས་སོ་སྟམ་ནས། དེ་མཐར་གྱིས་ཁྱ་བ་དང་། འཆི་བ་ཀྱང་འབྱུང་བ་དང་། ཁྱ་བ་དང་།
འཆི་བ་འགག་པ་དང་། ཁྱ་བ་དང་འཆི་བ་འགག་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆོག་མཆོད་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པས་ལྟན་
ཅིག་སྟེས་པའི་སྟོས་ཆོས་རྣམས་གནས་པའི་དབྱིངས་ཡོང་གི་གནས་པ་ལས་

བརྩམས་པ་འདི་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་གྱིས་བདེན་པ་སྟོང་པ་ཡང་དག་པར་རྩོམ་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལོང་དུ་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་ལ་སྟོར་བར་འདོད་ནས་སྟོན་གྱི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཐོས་པ་དང་།
བསམས་པས་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འདིས་པར་བྱས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟོམས་ནས་དེ་སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་ཤེས་པས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེའི་མན་ངག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་
སོང་ན་སྟན་གཅིག་ལ་འདུག་བཞིན་པས་ཟག་པ་ཟད་པ་མན་ཆད་འཛོལ་བར་འགྱུར་
ཏེ། འདི་ནི་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བསྟོམས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་མས་ངག་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་གྱི་རྗེས་སུ་སོང་
བས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱེ་མཆེད་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སོད་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་
ཆོས་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
པ་མན་ཆད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །མན་ཆད་སྟོས་པས་ནི་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རྟོགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་དེ་དག་ཐོབ་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེའི་
བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་བྱང་
པར་དུ་འཕགས་པ་ཐོབ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་ཅིང་བསིལ་བའི་རང་བཞིན་
ཐོབ་པས་ནི་རིམས་ནད་མེད་པའོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱེ་
མཆེད་མན་ཆད་དང་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་

བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་མེད་པའོ། །སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་
དང་ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་
ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟོམ་པ་གོང་ན་མེད་པས་
སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་དེའི་བསྟོམ་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་ཚུམ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཞེས་བྱའོ། །བསྟོམ་པ་དེས་ན་མི་སྟོབ་པའི་ས་ལ་དེའི་ཆོས་བླ་ག་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པའི་རྩ་འཁྲུལ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བ་འཛོལ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་བཞི་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་རྣམས་དང་། ཆོས་བསྟན་པ་ལ་མིང་གི་
ཆོགས་དང་། ཆིག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཅི་འདོད་པ་ཐོབ་པ་དང་།
དཀའ་བ་མེད་པ་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ནི་དད་པའི་དབང་པོ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
ངོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ལ་མངོན་པར་སྟོབ་པའི་ནུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་
བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོའོ། །བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ངས་
པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་པའི་ནུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་བྲན་པའི་དབང་
པོའོ། །འཕགས་པ་དང་ལྷ་དང་ཆངས་པའི་གནས་པ་པའི་ནུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོའོ། །ཤེས་པ་བརྩམས་པའི་ནུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གནས་བླ་ག་པོ་དེ་

དག་བསྐྱེལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱུང་བའི་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་རྣམ་པ་བྱུག་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་ནི་ནོར་གྱི་དབང་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེན་སོ། །དབང་པོ་དག་
པའི་སྒོ་ནས་ནི་གནས་པ་ཆེན་པོ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེན་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་
སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་རེག་ན་བདེ་བའི་མལ་སྟན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེན་སོ། །ཆེ་
འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་གནས་དང་མལ་སྟན་ལ་གནས་པ་མཆོག་ཏུ་
གཞོད་པ་མེད་ཅིང་བདེ་བར་གནས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེན་སོ། །བསམ་གཏན་
དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་སྤྱབ་པའི་ཅེ་ཞིང་དགའ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེན་
སོ། །མིང་དང་། ཆོག་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་ལ་ཅི་འདོད་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ནི་གཞན་
དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབང་བྱུག་གི་བགོ་བཤའ་བྱ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྟེན་ཏེ། འདི་
ནི་དེའི་གནས་བྱུག་བསྐྱེལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
རྣམ་པ་བྱུག་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བདག་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་སྤྱ་
བ་སྟེ། སྤྱ་བ་དེ་དག་གིས་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་བདག་ཡོངས་སུ་
ཆོལ་བའི་རྟོག་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིད་དེ། བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་བདག་གིས་
རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅི་བདག་གི་བདག་ཏུ་གམ་མི་ཏུ་གམ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། རི་ལྟར་ནི་ཏུ་འུ་ལྟར་ནི་མི་ཏུ་ཅེས་བྱ་བ་དང་། བདག་གི་བདག་གང་ན་
གནས་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་བདག་གི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་
སྟེ། རང་བཞིན་དང་། ཚུལ་དང་། རྒྱ་དང་། གནས་ཡིན་པར་རེག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་

བ་གསུམ་གྱིས་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། གདགས་པ་དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་གདགས་སུ་ཡེ་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལ་བདག་
གི་རང་བཞིན་གདགས་པ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རྣམ་པ་བྱུག་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལས་
གུད་ན་མེད་དོ། །བདག་དེ་ནི་མི་རྟག་སྟེ་སྟེ་བ་དང་། ཆ་བ་དང་། འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་
བྱེད་དེ་རྣམས་ཀྱང་གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་ལུས་མངོན་པར་འབྱུབ་པ་ཡོངས་
སུ་མ་གྲུབ་པས་ན་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའོ། །འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ།
ཆོངས་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན། སྟོག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །སྟེ་བ་
དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་འོང་བ་དང་འགྲོ་བའོ། །སྐྱད་ཅིག་པ་ཡིན་པས་
ན་རེ་ཞིག་པའོ། །ཞིག་གོ་ཅིག་ནི་སྤྱར་དུ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མཆོམས་སྒྱོར་བས་གནས་
པ་ལུན་གྱུང་བའོ། །གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲོ་བས་ན་མེད་པ་ལས་
འབྱུང་བ་དང་། ཡོད་པ་ལས་ཕྱིར་འགྲོ་བའོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་འདི་རྣམས་
ཀྱིས་སྟེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་
དང་། སྐྱད་ཅིག་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་རྒྱ་དང་བཅས་
པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་བདག་གིས་རང་བཞིན་
དང་། ཚུལ་དང་རྒྱ་ཚུལ་བཞིན་དུ་གདགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་
བདག་གིས་གནས་གདགས་སུ་ནི་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་
དང་། དེས་ན་བདག་གི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། གདགས་སུ་མི་རུང་ན་དོན་དམ་པར་ལྟ་ཅི་

སྒོ་སྟེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་ངོ་སྟུང་པ་ཁོ་ནར་སེམས་
ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐོས་པས་བད་སྤྱད་པ་དང་། བསམས་པས་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་།
བསྒྲུམས་པས་ངེས་པར་རྟོག་དུ་གཞུག་པས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་མགུ་བར་བྱ་ཞིང་
ཡང་དག་པར་མགུ་བར་བྱ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མགུ་བར་བྱའོ། །སྒྲུལ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤིས་
ནི་ཆེ་བ་དང་། །གདམས་ངག་དང་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་གནས། །དཔྱོད་པ་དང་ནི་ང་རྒྱལ་
མེད། །བཀྲའ་སྟེ་བྱ་བའི་འོས་མིན་དང་། །རིག་པ་རྣམས་གྲོལ་བསྒྲོམ་པ་དང་། །བདག་
མེད་པར་ནི་སྤྱོད་བ་དང་། །མཉམ་པར་གཞག་དང་ཆོས་མཐོང་དང་། །སྤྱག་བསྐུལ་བ་ནི་
ཐ་མ་ཡིན། །གང་ཟག་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོས་ཡུལ་ལ་ཀུན་དུ་སྟོང་
དེ། །གསུམ་གང་ཞེན། །ཉམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་ཉམས་རྒྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་།
བྱད་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ་བྱད་ངན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀུན་དུ་བསྟེན་པ་ཡིན་
ཏེ་འདོད་ཆགས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་འདོད་
ཆགས་ཤིས་ཆེན་པོ་ཡང་གཉིན་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐེན་ན་ནི་ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཆངས་པར་སྟོང་ཅིང་གནས་པས་སེམས་དུལ་ཞིང་
རྣམ་པར་ཞི་བར་འགྱུར་ན། འདོད་ཆགས་རྒྱུང་དུ་དང་འབྲིང་ངམ་ཉོན་མོངས་པའི་ཤིས་
རྒྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །གསུམ་གང་ཞེན། །དབང་པོའི་སྟོ་བསྐྱམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་པར་སྟོང་བ་དང་། །ཁ་ཟས་ཀྱི་ཆོད་ཐེན་པ་དང་སྟོང་
དང་ཐོ་རངས་ལ་མི་ཉལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་ངལ་བར་བྱེད་པའི་མཐའ་རྣམས་
པར་སྟོང་བ་དང་། །རྩན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱ་མའི་ལམ་གྱིས་
ངེས་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་རྩན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་གནས་པ་

ནི་རྒྱ་ཁིང་འགོ་བ་ན་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་མཆན་མ་དང་རྟགས་ཉི་པར་བཟུང་
བའི་ཆེ་ཆོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་བ་དང་། འགག་བ་ཡང་དག་པར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟགས་བ་གང་ཡིན་པའམ། མཆན་མ་དང་རྟགས་ཉི་པར་བཟུང་བས་འདུ་ཤེས་རྣམས་
སྐྱེ་བ་དང་། གནས་བ་དང་། འགག་བ་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟགས་བ་གང་
ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱས་གནས་ན་འདུག་པའི་རྟགས་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་བ་དང་།
འགག་བ་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟགས་བ་དེ་ལྟ་བུའི་བྲན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་
དུས་ཐམས་ཅད་དང་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡུལ་ལས་སེམས་ཀྱན་དུ་སྤང་བར་བྱེད་
བ་འདི་ནི་བྲན་བ་དང་། ཤེས་བཞིན་དམ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྲན་བ་དང་ཤེས་
བཞིན་དམ་བ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་
ཐོབ་པ་དང་། རྟགས་མ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མེད་པ་ཐོབ་པས་འཕགས་པ་དང་། ལྷའི་
གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བྲན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དམ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྲན་བ་
དང་ཤེས་བཞིན་དམ་བའི་གནས་དེ་ལས་ཆེས་འདས་པ་གྲུད་ན་མེད་དོ། །དེ་ལ་འགོག་
པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་དང་། ལངས་ཉི་གནས་བ་དང་། སྟོམས་
པར་གཞུག་པའི་ཆོར་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་བ་དང་། འགག་བ་ཡང་དག་པ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟགས་བ་ནི་བྲན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དམ་བ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོར་བ་རྣམས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆན་མ་མེད་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་དང་། རྟགས་མ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་མེད་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་རྟགས་བ་རྣམས་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལ་ཆོས་ཙམ་འཛིན་པས་ན་བྲན་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། རྟགས་བ་རྣམས་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་

རྟོག་པ་མེད་དོ། །བྱིས་པ་ནི་ཆོར་བའི་རིག་པ་དང་འདྲ་ཤིས་དང་། རྟོག་པ་སྦྱེ་བ་ན་
ཡང་། བྱིས་པ་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཅམ་དུ་འདྲ་ཤིས་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བདག་གིས་ཆོར་རོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པར་བད་དེ་རྒྱས་པར་
སྦྱར་རོ། །དེ་བས་ན་དེའི་དེ་ནི་བླན་པ་དང་ཤིས་བཞིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་དམ་པར་
ལྟ་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལ་བླན་པ་དང་ཤིས་བཞིན་དམ་པ་བྱི་མ་ཤོས་ནི་བྱིར་མི་འོང་བའམ་
དགྲ་བཅོས་པའི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྲ་མ་ཤོས་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་སོ་
སོའི་སྦྱེ་བོ་བག་མེད་པ་ཡན་ཆད་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བ་མན་ཆད་ཀྱིའོ། །དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་བགྲེས་པ་དང་། བསྟེལ་བ་བརྗོད་པའི་སྒོ་
ནས་ལང་ཆོའི་རྒྱགས་པས་སྤྲོས་ཤིང་བག་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པ་
དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་ན་དགོ་སྒོར་འཁོགས་ཤིང་རྣམ་པ་དང་། མཐུ་མེད་པ་འབྱུང་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་པར་དགོ་སྒོར་གསར་བྱ་རྣམས་
ལ་འཆོལ་༤༧༠བར་འགྱུར་བ་དང་། དགོ་སྒོར་གསར་བྱ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལ་
གཅགས་པ་མེད་པ་དང་། བག་ཆོ་བ་མེད་པར་གཞན་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་
བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཉན་ཐོས་རྣམས་གཞན་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་ཡང་དག་པར་འཇུག་
པ་མཛད་དོ། །འདུས་ཤིང་འཁོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཏམ་དང་། བསྟན་པའི་གཏམ་སོ། །དེ་
ལ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཏམ་ནི་འདྲི་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །བསྟན་པའི་གཏམ་ནི་ཆོས་ཉན་པ་མི་སྤྲོ་བར་འཁོད་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་
སྟོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གདམས་ངག་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་མཐུན་པར་

བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པར་
ཤེས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་འགག་པ་ལ་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ད་
ལྟར་བྱང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་
པའོ། །དེ་ལ་ནང་དང་བྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རེག་པ་དང་།
ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཆོག་གས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་
བདག་མེད་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་
གྱིས་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་པོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །མར་མེ་ལ་བརྟེན་པའི་འོད་དཔལ་
ཤིང་ལ་བརྟེན་པའི་གིབ་མ་མེད་ན། དེ་ཡང་མེད་པ་བཞིན་དུ་ནང་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ཆོར་བ་རྣམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་མ་ལུས་པར་འགགས་ན་
དེ་དག་ཀྱང་འགག་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བས་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞི་བར་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཆེ་འདི་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་ཡང་དག་པར་མཐོང་
བས་ནི་ཆེ་བྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་
རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །བདེ་བའམ། སྤྱག་བསྐྱལ་བའམ། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་
ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་དུ་ཆགས་པ་
མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་ཞེ་སྤང་བ་མེད་པ་དང་། ཀུན་དུ་གཉི་སྤྱག་པ་མེད་པར་ཡང་དག་
པར་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་དུན་པ་ཉི་བར་གཞག་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་

གནས་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བསྐྱོམ་པ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་གནས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་
འདའ་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བུ་རྣམས་པར་དག་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་སྤྱོད་དབང་པོ་རྣམས་
མ་བསྐྱམས་པར་གནས་པ་ནི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཀྱན་དུ་ཆགས་པའི་སེམས་དང་། རྣམ་
པར་གཤེདས་པའི་སེམས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གནས་ངན་ལེན་ལས་གྱུར་བ་དང་། ཆོས་ལ་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་
དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ལུས་བསྐྱོམ་པ་གང་ལ་བརྟེན་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་
ཡན་ལག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱས་ནི་
ལུས་དང་། སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་དོ། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མེད་ན་ནི་གང་གིས་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཡང་རེག་པར་མི་
འགྱུར་དོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མ་ཤེས་ན་ནི་སོམ་ཉི་ཅན་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཅན་
དུ་འགྱུར་དོ། །དེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བར་གནས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་དབང་པོ་མ་བསྐྱམས་
པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་པར་གནས་པ་འདི་ནི་ཆེ་འདི་ལ་དབང་པོ་མ་
བསྐྱམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་པན་ཡོན་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དགེ་སྤྱོད་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་
ཏོ། །ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བཀག་པ་ནི་ཅི་བདག་འདོད་པ་

ནམས་ལ་འདོད་པའི་འདུན་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་ཆོར་རམ། འོན་ཏེ་མེད་པ་ཡིན་སྟེ་སྟེ།
སྤངས་སམ། མ་སྤངས་སམ། སྤྱག་པའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ངེས་པར་བྱེད་
ཅིང་དཔྱོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་
མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་དང་གནས་སུ་གྱུར་
པ་ནམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གིས་འཕྲོག་པ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཉམས་པར་
འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་སྟེ་སྤྱི་དུ་རིག་ནས་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་གཏད་
པར་གྱུར་ན་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་ན་བྱེད་པར་དུ་འགྲོ་བར་ལྟ་གལ་འགྱུར། གཏད་ན་ནི་ཉམས་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ལ་བྱེད་པར་དུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལོ། །གལ་ཏེ་བརྟག་པ་ཡང་མ་བྱས་ན་ནི་དེ་
ལྟར་ན་ཡང་མཐོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པར་འགྱུར་ལོ། །གང་གི་
ཕྱིར་བརྟག་པ་བྱས་ན་ངེས་པར་རྟོགས་པར་ཡང་འགྱུར་ལ་སེམས་འཕྲོག་ཅིང་འདུས་
པ་ཡང་། ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་གཏོད་པར་བྱེད་དེ་དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ལོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གོང་མ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་དག་པོས་
ངེ་ལྟར་བརྟགས་ཀྱང་འདོད་པ་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ནམས་མི་སྐྱེ་ན་ནི་དེས་གང་ལ་དམིགས་
ན་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཟེལ་གྱིས་ཚོན་ཏོ་སྟེ་སྤྱི་དུ་ངེས་པར་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ལོ། །དེས་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཟེལ་གྱིས་ཚོན་པས་ན་སྟོབ་པའི་ས་ལས་ཡང་
དག་པར་འདས་ནས། རང་གི་སེམས་ལ་དབང་ཡོད་པས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །བདུད་
ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བས་ན་གཡུལ་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའོ། །ཟད་པ་དང་

མི་སྤྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ངོ། །དབང་པོ་བྱུག་པོ་རྣམས་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཞི་བ་རྣམས་པ་ལྟས་རྣམས་པར་མ་
ཞི་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཆེ་འདི་ལ་དབང་པོའི་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་
གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་གྱིས་
ཉམས་པར་བྱས་པའམ། སྤང་པའམ། གསད་པའམ། བཅིང་བའམ། དེ་ལ་སོགས་པ་
ཆེ་འདིའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། ཆེ་བྱི་མའི་སྤྱེ་བ་དང་། ག་བ་དང་། ན་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
དང་། ཆེ་བྱི་མའི་སྤོན་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་མ་བུན་པའི་དབང་པོ་མ་
བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་
ངོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་རྣམས་པ་ལྟས་དབང་པོ་རྣམས་རྣམས་པར་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ།
སྤྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་གསུམ་མེད་པར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བྲམ་ཟེ་ཡོན་གནས་ཀྱི་མངོན་པའི་རྒྱལ་ཅན་ཡོན་
གནས་སུ་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་གནས་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
དང་ལྟན་ན་བཀུར་སྟེ་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་ལས་རྟེན་
པའམ་བཀུར་སྟེ་བྱུང་ནས་དམ་པོར་ལྟག་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་ལ། དབང་པོ་ཁོད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། རྫོད་མི་སྤུབ་པར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
པར་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ངོ། །ཁྱིམ་དང་བྱ་སྤང་གི་ཆོགས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་འདུ་འཛི་ཡོངས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་བདག་ཉིད་
འཆོ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དེ་ལྟར་ལོག་པར་ཞུགས་པས་བདག་དང་

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྒྱུད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཚོས་སྒྱུད་པ་ཡང་མེད།
མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བའི་དགེ་བ་སྒྱུད་པ་ཡང་མེད། ལྷ་དང་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་
དགེ་བའི་སྒྱུད་པ་ཡང་མེད་དེ། གྲིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་ཁྲུང་པར་
མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པས་ནི་ཚོས་འདི་བ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་
བྲམ་ཟེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་དགེ་སྒྱུར་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་
ནི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་ཚོས་བསྟན་པ་པལ་ཆེར་ཁྲུག་ཀ་ཚོལ་བའི་པན་ཡོན་ཅན་དང་།
གལ་ཏེ་འཛིན་པ་ལས་ཐར་བའི་པན་ཡོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་ན་དོན་
མེད་པ་དང་པན་ཡོན་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ལ་པན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་
ཡིན་གཞན་ལ་པན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ལ་ཚོས་བསྟན་པ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་འབྲས་བུའི་པན་ཡོན་ཅན་
ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཆེ་ཞིང་པན་ཡོན་ཆེ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་མཆོག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་མེད་པ་མེད་པར་གནས་པའི་དོན་
གྲིས་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ན་རིག་པ་གསུམ་ལ་རིག་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་སྤྲིད་པ་
དང་། མ་རིག་པའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ནི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་བསྟོམས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་བསྟོམས་
པས་ལུས་བསྟོམས་པ་དང་། ལུས་བསྟོམས་པས་དངས་པའི་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་སྟེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟོམས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟོམས་པས་དངས་པའི་དྲན་

བ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བསྒོམས་པས་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་
བསྒོམ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་བསྒོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་
པའི་དང་། སྒོབ་པའི་དང་། མི་སྒོབ་པའི་སྟེ། གཤམ་ཉེ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྒོབས་ལ་
བརྟེན་ཉེ་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པའི་ཡུལ་ལས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་
བཟུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་བ་མི་བསྐྱེད་བའམ་སྐྱེས་ཟིན་བ་སེལ་
བར་བྱེད་བ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་བསྒོམ་པའོ། །བདེན་བརྟགས་བ་དེའི་བརྟེན་ངས་
བ་ལས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། གཉི་གསྐྱེ་བས་སེམས་ཡོངས་
སུ་གཏུགས་ཉེ་མི་འདུག་ལ། ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དེ་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་བ་འདི་ནི་སྒོབ་པའི་བསྒོམ་པའོ། །གང་གི་ཆེ་དེའི་སེམས་
དེ་གནས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཉེ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ནང་རྒྱ་མི་རྒྱུང་ཁོང་འོན་ཏུ་རྣམ་པར་
གྲོལ་ལ་ལེགས་པར་བསྒོམས་ཉེ། ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་ངས་བ་ཅེས་
གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ལ་སོགས་བ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་
པས་མ་ཐུན་པར་ཡིད་མི་འཇུག་བ་འདི་ནི་མི་སྒོབ་པའི་དབང་པོ་བསྒོམ་པ་འོན་ཏུ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེམས་དང་
ཤེས་རབ་བསྒོམ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་དབང་པོ་བསྒོམ་
པ་དང་པོས་བྱངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་གཉིས་པས་བྱངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་གསུམ་
པས་བྱངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམ་པ་དང་། སེམས་དང་ཤེས་རབ་
བསྒོམ་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཕྲེན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་ཅན་པན་འདོགས་པ་དང་། གནོད་

བ་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་ཅན་ཡོན་ཏན་དང་། སྒྲིན་དང་ལྷན་པའི་བྱེ་བྲག་དང་།
སེམས་ཅན་སྙིང་དུ་སྟུག་པ་དང་སྙིང་དུ་མི་སྟུག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་
ཡིད་དུ་ཁོང་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡིད་དུ་མི་ཁོང་བ་དང་། འབྲེན་མ་ལས་ཡིད་དུ་
ཁོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་ཁོང་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་
གིས་ནི་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡིད་དུ་ཁོང་བ་ཡང་ཡོད། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡིད་དུ་
མི་ཁོང་བ་ཡང་ཡོད། འབྲེན་མ་སྟེ། རྒྱུ་ཟད་དེའི་ཡིད་དུ་ཁོང་བ་དང་། རྒྱུ་ཟད་ཡིད་དུ་
མི་ཁོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་པན་
འདོགས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གཞོད་པ་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་པན་ཡང་
འདོགས་ལ་གཞོད་པ་ཡང་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡོན་
ཏན་དང་ལྷན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྒྲིན་དང་ལྷན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཡོན་ཏན་
དང་སྒྲིན་གཉིས་ཀ་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་བྱམས་པ་ལས་བྱམས་
བ་སྟེ་བ་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་ཡིད་དུ་ཁོང་བའོ། །གང་དག་ལ་ཞེ་སྒྲུང་བ་
ལས་ཞེ་སྒྲུང་སྟེ་བ་དེ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡིད་དུ་མི་ཁོང་བའོ། །གང་དག་ལ་བྱམས་
བ་ལས་ཞེ་སྒྲུང་སྟེ་བ་དང་། གང་དག་ལ་ཞེ་སྒྲུང་བ་ལས་བྱམས་པ་སྟེ་བ་དེ་ནི་ཡིད་དུ་
ཁོང་བ་དང་ཡིད་དུ་མི་ཁོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེས་པར་སྒྱུད་པའི་ཆེ་འདི་དང་བྱི་མའི་
ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་དེ་ཡོངས་སུ་སྒྲུངས་ནས་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་
སྟོམ་པར་བྱེད་དེ། གནས་བྱུག་དང་ལྷན་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུང་
པར་འགྱུར་བ་ནི་ཆེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །ངན་འགྱོར་འགྲོ་བ་ནི་ཆེ་བྱི་མའོ། །དེ་
ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲུང་བ་ནི་སྟེ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འཁོར་རྣམས་

ལས་སྡེག་ཅན་དང་། མི་སྟན་པ་དང་། གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚྲིགས་སུ་བཅད་པ་
མ་ཡིན་པ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ལྷག་མ་ནི་རི་རྒྱུད་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བསྒོམ་
པ་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་ནི་དན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཡན་ལག་
བརྩམས་སོ། །སློབ་པའི་ས་ལ་ནི་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །མི་སློབ་པའི་ས་ལ་ནི་བསྒོམ་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྒོམ་པ་ན་སྤྱོད་པའི་
ཁམས་མ་ཐོབ་པས་སྤྱོད་པའི་ཁམས་འདོད་པའི་ཆེ་ནི་དབེན་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་མ་ཐོབ་པས་དེ་འདོད་པའི་ཆེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །འགོག་པའི་ཁམས་མ་ཐོབ་པས་དེ་འདོད་པའི་ཆེ་ནི་འགོག་པ་ལ་
བརྟེན་པའོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཆེས་དམའ་བ་སྒོམ་པ་སྤངས་ནས་གོང་ནས་གོང་
དུ་ཆེས་བཟང་བར་བསྐྱར་བ་ནི་སྤྱོད་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ལ་དགེ་སྤྱོད་
དབང་པོ་བསྐྱམས་པས་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེས་
ན་ཉིས་པར་སྤྱོད་པ་འཛེམ་ཞིང་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་
པར་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་དོ། །འགྲོད་པ་མེད་ན་མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་སྤོན་
དུ་འགྲོ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་རོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་ན་གོ་
རིམས་འདི་བཞིན་དུ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་
རིག་པར་བྱའོ། །དགེ་སྤྱོད་དང་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་མ་བསྒོམས་
པར་ཡུལ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཅེས་ཀྱིས་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱམས་པར་མཐོང་ནས་

གཞན་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དབང་པོ་བསྐྱོམ་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་
དག་ཀྱང་རང་གི་སྒྲོབ་མ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་ནས་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཆགས་ལ་ཁ་
ཅིག་ལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱོམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་། ཉམས་
སུ་མི་ལེན་པ་ལས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་སྒྲ་བ་དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་རྟོགས་
ཏེ། དེས་ན་བདག་ནི་དབང་པོ་བསྐྱོམས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྒྲོམ་སེམས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་
དག་གི་ལྟ་བ་རུང་བར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ལྟུལ་ལ་བྱེ་
ནས་གཅིག་བྱ་གནས་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་བྲལ་བ་ཁོང་དུ་མི་ཚུད་དེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་བསྐྱོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་
བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བརྩོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོག་ལ་མངོན་
པར་དང་པ་ཅམ་གྱིས་ལོག་པར་མོས་ཤིང་ལོག་པར་ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་
དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བསྐྱོམ་པ་བརྟེན་པར་མཛད་དེ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ལྟུལ་ལ་མི་
སྒྲོགས་པར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་འདྲེས་པའི་བྲན་པ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་གསུམ་ལ་སྒྲགས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་ཏེ། དེས་ན་ཉན་ཐོས་
རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཀུན་དུ་
སྒྱུད་པ་དང་། ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པའི་སྒྲོན་མ་རྗེས་སུ་
ཆགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་པ་

སྤངས་པར་འདྲ་ཡང་དབང་པོ་བསྐྱོམས་པ་ཆེན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་བསྐྱོམས་
པ་དེ་ཡང་འཁོར་རྣམ་པ་ལྗེ་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ལྷར་བསྐྱར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དང་
གཏན་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ལོག་
པར་ཞུགས་པ་དང་། གཏན་དུ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཡང་དག་པར་
ཞུགས་པ་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལོག་པར་ཞུགས་པ་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་ཡོད་དོ། །སྤྲ་མང་པོ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་ནང་ནས་ཁ་ཅིག་ནི་ཡང་དག་པར་ཞུགས།
ཁ་ཅིག་ནི་བག་མེད་ཁ་ཅིག་ཏུ་བག་མེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་བག་ཡོད་དེ་སྤྱོད་པ་གཅིག་
བྱེད་པ་འདི་ནི་འཁོར་ལྔ་པའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་བསྐྱོམ་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་
པ་རྣམས་སོ། །སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ལོག་པར་སྐྱབ་པའམ། ཡང་ན་
ཏན་དུ་མི་སྐྱབ་པའོ། །དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འཁོར་སྔ་མ་གཟིགས་ན་ནི་
སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་སྟེ་ལ། གཉིས་པ་གཟིགས་ན་ནི་སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་སྟེ་ལོ། །གསུམ་
པ་གཟིགས་ན་ནི་སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་དང་། སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་སྟེ་ལོ། །བཞི་པ་
གཟིགས་ན་ནི་སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་དང་། སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་སྟེ་ལོ། །ལྔ་པ་གཟིགས་ན་
ནི་སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་ཡང་སྟེ། སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་ཡང་སྟེ། སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་དང་།
སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་ཡང་སྟེ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྷར་བསྐྱར་
བའི་སྐོ་ནས་སྤྱགས་སུ་བྱོན་པ་དང་། སྤྱགས་སུ་མི་བྱོན་པ་སྟེ་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་
དབང་པོ་བསྐྱོམས་པས་ན་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བའི་རྣམ་པས་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
དགོངས་པ་ལེགས་པར་གནས་པས་རྣམ་པ་ལྔར་བསྐྱར་བའི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་རྣམས་
ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དབང་པོ་བསྐྱོམ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་རིགས་
པར་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟགས་ལ་དགོངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་། བྱམས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དོན་བྱས་པ་མི་སྒྲོབ་པ་ནི་དབང་པོ་
བསྐྱོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་སྤང་མ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམ་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པའམ། གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའམ། དེ་
བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་སྤང་བ་དང་སྤང་ན་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་
དང་། གཉི་སྟག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་མཚན་མ་མེད་པས་དེ་ལས་སེམས་ལྟག་པར་
བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་དེ། སེམས་ཐག་པ་ནས་ཡུལ་ལ་ནི་མི་མ་ཐུན་པར་འདུ་ཤེས་ལ་
སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་ཞི་བར་ལྟའོ། །གང་དེ་ལྟར་སྤྱར་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་
གནས་ཤིང་གང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་བརྗེད་ངས་པ་ལས་སྤྱར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ན་དབང་པོ་ལེགས་པར་བསྒྲོམས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །སྒོ་བ་པའི་རྒྱ་དཀྱིལ་ཉོན་མོངས་པས་འབྲེས་པས་ན་སྦྱར་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་
གནས་པ་མ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
ལ་སྤང་བའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པས་འདྲེས་ཞིང་མི་མ་བྱུན་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཞུགས་པའི་དབང་པོ་བསྒྲོམ་
བ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་ན་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མཛེས་
ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་འཐོབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་
དུ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་ཀྱང་མཛེས་སོ། །བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཡང་དག་
པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་གསུམ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྐྱབ་གསུལ་བ་དང་ཀྱན་
འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་
མཆོན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྤང་བས་བདག་མེད་པར་རྣམ་པར་གཤག་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱ་
ཆོགས་མང་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བཟག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་
འདྲིག་པ་བཟག་པས་ནི་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བཟག་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ལས་སུ་
བྱ་བ་དང་པོ་ལོ། །གཞན་ཡང་བདག་ནི་མེད་ལ་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་འདུ་བྱེད་ཙམ་ཞིག་
ཡོད་པ་ལ་ཅེ་ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་
དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་
ལ་ཆོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་
ཉལ་རྣམ་པ་གསུམ་མ་སྤངས་ཏེ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ངའོ་སྐྱམ་པའི་ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་

ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་དང་བསྐྱོམ་པའི་ལས་ལ་ངོ་སྟོན་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་བག་ལ་
ཉལ་ཡང་དག་པར་མ་བཅོམ་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ར་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མ་བཟུན་པ་དེ་
ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་མ་སྤངས་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་རིག་པ་ཡང་མ་
སྐྱེས་པས་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡང་དག་པར་
མཐོང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འདྲུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡང་སྤངས་ལ་བདེན་པ་འདི་ནི་པའི་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་
ལ་བཞེན་ནས་ངེ་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་དེ་སྤང་བར་བྱའོ། །བདག་མེད་པར་
ལྟ་བ་དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོར་གྱུར་པ་ཁོ་ནས་ལེགས་པར་བཟུང་ན་སྒོ་བ་པར་གྱུར་པའི་
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་གོང་དུ་མི་སྒོ་བ་པར་གྱུར་པའི་ཟད་པ་དང་མི་སྤྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །སྒོ་བ་པ་དང་མི་སྒོ་བ་པའི་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་འདི་ནི་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་དེའི་
རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་སྤང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འདི་པ་འདི་གཞེན་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལས་ནི་ཆོས་
འདི་པ་འདི་གཞེན་པའི་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་མཉམ་པར་
གཞག་པ་ཡང་དག་པའི་སྒྲུར་པའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་ལྡས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་འདི་པ་སྤྲ་མ་ཤོས་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་
སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་

སྤྱི་མ་དག་ཅིང་ཡོངས་སྤྱི་མ་བྱང་བ་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་
ཡོངས་སྤྱི་མ་དག་ཅིང་ཡོངས་སྤྱི་མ་བྱང་སྟེ། འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བྱའི་པན་
ཡོན་གྱི་བྱང་པར་དང་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་གང་ཟག་སྤྱི་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་ཆོར་བ་རྟེན་དང་བཅས་དམིགས་པ་དང་བཅས་
གྲོགས་དང་བཅས་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ཏེ།
མི་ཤེས་པས་ནི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོར་
བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
གྱུར་པ་དང་། ཆེ་འདི་དང་ཆེ་ཕྱི་མའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྱུར་པས་གོས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཆོར་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་དུ་མོངས་ནས་བདེ་
བའི་ཆོར་བ་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པའི་བར་ལ་ཀུན་དུ་ཆགས་པ་ནི་དེར་ཀུན་དུ་
ཆགས་པར་འགྱུར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་བ་
ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཀུན་དུ་མོངས་ཏེ། ཀུན་ནས་དགིས་པ་དང་
བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཆགས་སོ། །བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་ལྡན་པ་དང་ཀུན་དུ་
མོངས་སོ། །དེ་ལ་དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ནི་
ཆགས་ཤིང་སྤང་ལ་ཀུན་དུ་མོངས་སོ། །འདས་པའི་དུས་ན་ནི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །མ་
འོངས་པའི་དུས་ན་ནི་སེམས་འདོགས་སོ། །དེ་ལ་ཆེ་འདི་དང་ཆེ་ཕྱི་མའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ནི་དེ་དེ་ལྟར་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར་ཆོར་བ་
དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པས་ཡང་སྤྲིད་པར་སྦྱེ་བའི་ལས་བསགས་པས་འདི་
ལྟ་སྟེ། སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྤྲིད་པར་སྦྱེ་བའི་ཕུང་པོ་ཡང་ཉེ་བར་སོགས་ལ་

སྲིད་པ་སྟེ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། འོངས་སྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡང་འཕེལ་བར་
བྱེད་དོ། །ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ས་ནི་བྱི་མ་ལ་ལུས་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་
བྱེད་དོ། །འོངས་སྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་པ་ས་ནི་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ན་ངལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཡུལ་ཐོབ་ཏུ་ཟེན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པས་གོས་པར་འགྱུར་ལ་མ་ཐོབ་ན་ཡང་
འདོད་པ་མི་རྟེན་པས་གཏུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ན་ཡང་སྤང་བ་དང་
འཁྲུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟེར་བར་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ནི་དེའི་ཆེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་
སོ། །ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱས་ཤིང་བསགས་
པའི་བྱར་བྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བྱང་པར་རྣམས་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཆེ་བྱི་མའོ། །སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཤོས་
ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྲ་མ་བཞིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་སྤྲ་མ་ཤོས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་བདག་དང་
གཞན་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཉེས་དམིགས་ཏེ། དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ལ། ཅིག་ཤོས་ནི་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །འདི་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་ཉེས་དམིགས་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་
ཤིང་བསྒྲོམ་པའི་ས་ལ་ཞུགས་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་བདག་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་སྤར་ཐོབ་པ་དེ་བསྒྲོམ་པ་དེས་སྤོང་བའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཁམས་ཀྱིས་དུས་གཉིས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ་སེམས་མཉམ་པར་མ་

བཞག་པའི་གང་ཟག་སྤྱི་མ་ཤོས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་
བཞི་པ་སྟེ་སྤྱི་མ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་གི་ནི་
མང་དུ་ཐོས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
ཟིན་པས་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གཉི་ག་ལ་མཉམ་དུ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་ལ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་གང་ཟག་གིས་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་བཅས་པར་གཉི་ག་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུའི་ཕན་ཡོན་འདི་ནི་ཆོས་འདི་པ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་
དང་ལྷན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་སེམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གང་ཟག་ལས་ཆོས་འདི་
པ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་བྱུང་
པར་དུ་འཕགས་པ་ལྷ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་དེ་ལྷར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་ཐོབ་པ་དེས་སྤོང་བའི་ཁམས་སུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས།
སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་སྤོང་བར་བྱེད། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད། བསྐྱོམ་
པར་བྱ་བ་ནི་སྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་སུ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྐྱོམས་ཟིན་པར་གྱུར་ཏེ་
གཟུགས་ཏེ་རྟེན་དང་། མིང་སྟེ་བརྟེན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་
འགྱུར་རོ། །མ་རིག་པ་སྟེ་རྟེན་དང་། སྲིད་པའི་སྲིད་པ་སྟེ་བརྟེན་པ་ཡང་སྤོང་རོ། །སྤངས་
པར་གྱུར་ཏོ། །རིག་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་རྟེན་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉོན་
མོངས་པ་སྤང་བ་སྟེ། བརྟེན་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པར་
གྱུར་ཏོ། །ཞི་གནས་ཏེ་རྟེན་དང་། ལྷག་མཐོང་སྟེ་བརྟེན་པ་ཡང་སྐྱོམ་སོ། །བསྐྱོམས་པར་

གྲུར་རྟོ། །ཆོས་མཐོང་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་དང་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བའོ། །དེ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་ནི་རྗེ་ལྷ་ར་འདི་ན་ཁ་
ཅིག་བདེན་པའི་གནས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྩ་ཤེས་ལ་བདེན་པ་
ཡང་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྩ་ཤེས་ཏེ། བདེན་པའི་གནས་གང་ཞེན། མིང་
དང་གཟུགས་ནི་མིའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའོ། །བདེན་པ་གང་ཞེན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པ་དང་། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེན། བདེན་
པའི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་བདག་གསལ། སེམས་ཅན་ནས། སྟོག་དང་སྦྱེ་བ་པོའི་བར་དུ་འདུ་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བདག་གིས་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཁས་འཆེ་བ་
དང་། འདི་ལྷ་ར་དེའི་མིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཆའི་ཆད་ནི་འདི་ཙམ་སོ་
ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །དེའི་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཁས་འཆེལ་ཐ་སྙད་
འདོགས་པ་ཙམ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
གང་ཞེན། བདེན་པའི་གནས་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྲུང་བའི་བར་དུ་སྦྱར་རྟེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱག་བསྟེན་པ་ཉིད་ཀྱང་
དེ་དང་འབྲེལ་སྦྱས་ནས་གང་དེ་ལྷ་ར་ཀུན་རྫོབ་དང་། རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་གནས་
ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་ཡང་རྟོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་
རྩ་ཤེས་པའི་དགེ་སྦྱོང་དེ་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བརྗོད་
པར་འོས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་གང་ཞེན། བདེན་པའི་གནས་ལ་

བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་ལོ་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་ཟད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞི་བར་ལྟ་བའི་སེམས་འདུག་པ་
གང་ཡིན་པ་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་བར་དུ་སྦྱར་བ་འདི་ནི་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་ཐུན་བའི་དགེ་སློང་དེ་ནི་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་འོས་སོ། །ཆོས་མཐོང་བ་དེ་ཡང་གང་ཟག་
གསུམ་ལ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སོ་སའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་
ལ་ཞུགས་པ། སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་མཁས་ཤིང་ཡིད་གཞུངས་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བ་དང་། མི་སློབ་པ་
ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལྟ་དང་མིའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པ་མངོན་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར་སློན་ནས་ཆངས་པར་སྦྱད་པ་སྦྱོད་པ་ལ་ནི་ལྟ་དང་མིའི་ཉེས་དམིགས་གཉིས་
སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཞེ་ན། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ནི་ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ཡུལ་ལ་
ཀུན་ཏུ་དགའ་བར་གནས་ལ། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་ཡུལ་ལ་དགའོ། །ད་ལྟར་
ཀྱི་དུས་སུ་འདས་པའི་ཡུལ་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་བརྟེན་པས་ནི་ཡུལ་ལ་ཀུན་ནས་
དགའོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཀྱི་དགའ་བ་ལ་བརྟེན་པས་ནི་
ཡུལ་ལ་མངོན་པར་དགའོ། །དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་
གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་འདོད་པ་མི་རྟེན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། སྐྱེ་བ་དང་
ཆ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་ལས་གྲུར་པའི་སྟག་བསྐལ་སྒྲེ་བར་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །མི་རྟག་པ་
ཉིད་ལས་གྲུར་པའི་སྟག་བསྐལ་གང་ཞེ་ན། བདེ་བ་དང་མ་སྟན་པ་རྣམས་དང་འབྲལ་
ཞིང་འགྲུར་བ་ལས་འགྲུར་པའི་སྟག་བསྐལ་འབྱུང་བ་དང་། སྟག་བསྐལ་བ་དང་མ་སྟན་
པ་རྣམས་དང་ཕྱད་པ་ལས་སྒྲོ་བའི་སྟག་བསྐལ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་འཆི་
བའི་ཆེ་འགག་པར་འགྲུར་བ་ལས་འགག་པའི་སྟག་བསྐལ་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལས་གྲུར་པའི་སྟག་བསྐལ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་དེ་གཉིས་ལས་འདའ་བས་ན་
གཅིག་རྒྱུ་ལས་པར་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་དེ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
གང་གིས་བདེ་བར་འགྲུར་བ་དང་། བདེ་བ་དེའི་ཐབས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །བདེ་བ་
གང་ཞེ་ན། དུལ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཟད་
ནས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱུབ་པ་དང་། བདེ་བ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་
ལས་འདའ་བར་འགྲུར་བའོ། །ཐབས་གང་ཞེ་ན། སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ཆོར་བ་རྣམ་པ་ལྔ་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒར་བསྐྱར་བའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་གང་སྟོན་
པའི་བདེ་བ་ལྟ་དང་མེད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་པོར་ཉེ། ལྟ་དང་མེད་བདེ་བ་ངན་
པ་འདོད་པ་དེ་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲད་པར་འགྲུར་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱས་
པར་འགྲུར་རོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བམ་པོ་བཅུ་གཉིས་པ། སྒྲ་མ་ནི།
གཉིས་དང་གནས་ནི་གཅིག་པ་དང་། །སྒྲ་ངན་འདས་ལས་རིང་བ་དང་། །མདོར་བསྟན་
སོ་སོ་རང་རིག་དང་། །ཀུན་མཁྱེན་དང་ནི་དེ་མཚན་དཔྱེ། །བསྐྱབ་པ་འབྲལ་བར་བྱེད་

བ་དང་། །ལས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ནི། །ཉེ་བར་སྟོང་དང་ཉག་པ་དང་། །སྟོན་པ་དང་ནི་
ཉན་ཐོས་གཉིས། །རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་གནས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མེད་
བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གཉིས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡང་རྒྱངས་ཏེ་གནས་པ་དང་། ལུས་འདི་
འགགས་པ་ལས་ཀྱང་ལུས་གཉིས་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །མེད་པ་དང་
བཅས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆགས་པར་འབྱུང་བའི་ལུས་འཛོམས་ཏུ་ཆ་བར་ཤེས་ནས་
ཐོག་མ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ནས་དགའ་བ་ནི་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
འོག་ཏུ་ནས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཤས་ཆེར་གནས་པ་དང་། ཐོབ་ལ་
ཉེ་བར་མ་སྟོང་པའི་བར་མ་དོའི་དགའ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བར་བྱུང་
པས་གནས་པ་དང་། ཉེ་བར་སྟོང་པའི་ཆེ་ཡང་ལྷག་པར་ཞེན་ཅིང་ཀུན་དུ་ཆགས་པར་
འབྱུང་ཏེ་དེ་བས་ན་མེད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མ་འོངས་པའི་འདོད་པ་དེ་འཛོམ་
པ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་དུ་དགའ་བའོ། །འདས་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནི་དགའ་ཞིང་ཡིད་
བདེ་བའོ། །ཐོབ་པ་སྟོང་པ་ལ་ནི་ཀུན་དུ་ཆགས་པ་སྟེ། འདི་ཡང་ནམ་གངས་གཅིག་
གོ། །ལུས་གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འབྱུང་ཅེ་ན། དགའ་བ་དེའི་རྒྱ་ལས་ཕྱི་མ་ལ་
སྟེ་བ་དང་རྒྱ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྟེ་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་
པ་ནི་རྒྱ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་སྟེ་
ངན་ལས་འདས་པ་འདི་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་མི་མ་སྤུན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་
ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྟེ་བ་དང་། མ་སྤུན་པར་
འདུག་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྟེ་བ་དང་མ་སྤུན་པར་འདུག་པ་ནི་སྟེ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་
རིང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དུག་པོ་འདི་དག་ནི་སྟེས་བྱ་གང་ཟག་མི་སྤུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་

སྤྲུལ་པའི་རྣམས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཁོ་བ་དང་། མ་བརྟགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
གཞན་ལ་གཞོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་
བདེན་པའི་ཆོག་རྩལ་པོ་སྤྲུལ་བ་དང་། བདེན་ན་ཡང་གཞོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་རྩལ་པོ་
སྤྲུལ་བ་དང་། དེ་ཡང་རྣམས་གངས་དུ་མར་ཆོག་རྩལ་པོ་སྤྲུལ་ཞིང་ཉང་ཉང་ཅམ་གྱིས་སྙིང་མི་
ཆོམ་པའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟོབས་ཡང་དག་པར་གྲངས་ཏེ་འདུག་པ་ན་བཟོད་པ་དང་
ངེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་དག་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཀྱང་སྤྲུར་དུ་འཐོབ་ལ་མ་དད་པ་
རྣམས་ནི་དད་པར་བྱ་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་ནི་ཕྱིར་ཞིང་དད་པར་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བཟོད་པ་ནི་གཞན་དག་ལ་ལན་དུ་གཞོད་པར་བྱེད་པས་ཉེ་བར་མི་
གནས་པའོ། །དེས་པ་ནི་བསམ་པ་མི་འཁྲུག་ཅིང་གཞན་ལ་མི་འཆེ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་
ནོ། །མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་གནས་
གཉིས་གྱིས་བསྟན་ཏེ་སྤང་པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་དང་། སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་བསྟན་
པའོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་གང་གིས་གང་ཟག་དེ་སྤངས་པ་དང་ལྷན་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་
སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་མི་གནས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་
ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པའི་འབྲས་བུའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཆེའི་ཆད་ངེ་
ཅམ་ཡོད་པ་ཟད་པར་བྱས་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་
སྤང་པའི་ལྷག་མས་འདི་དང་གཞན་དུ་སྤྲུང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་བར་མ་དེའི་

སྲིད་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རྟོ། །དེ་བས་ན་སྤྱག་བསམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་གྱུར་པ་
ཐོབ་པ་ཡིན། འདི་ནི་བྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤངས་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དན་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་ནི་གསུམ་ཡོད་དེ། བཀའ་བློན་པ་
དང་། སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་ནས་གོམས་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་གོམས་པའོ། །སྤངས་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྡར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤ་
མ་བཞིན་དུ་དད་པ་ནས་ལྟ་བ་ལ་རྟོག་པ་བཟོད་པའི་བར་རྣམས་མ་ཡིན་པར་ནང་གི་
རང་གི་ནད་དང་བྱི་རོལ་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་
པའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དང་། ཡོད་པ་
དང་མེད་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་བས་ན་གནས་གསུམ་པོ་དག་དུ་གཞན་རྣམས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་ཁུ་བ་ཁུ་བར་བྱེད་དོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་ནི་སེམས་སྤོངས་ཤིང་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པོ་ཉན་ཐོས་རྣམས་མཆན་ཉིད་ངེས་པ་ལ་
འབྲུག་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མཛད་དེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་
པ་རྣམས་ནི་བདག་ཀྱང་བསྐྱས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གཞན་དག་ལ་ཡང་བག་ཆ་བ་མེད་
པར་སྟོན་པར་འགྱུར་རྟོ། །རབ་དུ་བྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་འབྲུལ་བའི་སྟོན་ནས་ནི་ཡུལ་ལ་ལྟ་
བ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རབ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་འཆལ་པའི་ཆུལ་

ཁྲིམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་འདུག་པ་མི་ཕྱོགས་པ་སེམས་ཀྱི་ཐབ་
འཆབ་པའི་གཞི་ནས་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱལ། རྡོ་ཆ་ཞེས་པ་དང་ཁྲིམ་ཡོད་པ་
དང་བྲལ་བས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་རོ་ཐུང་བས་བཟུང་ཞིང་དམིགས་པའི་ཡུལ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རོ་ཐུང་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཞེས་བྱལ། རྟེན་ཀྱང་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཆེན་པོ་བྱ་
བ་ལ་ལས་སྒྲུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཐ་བར་བྱེད་དོ། རྟེན་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཉེས་
པར་སྒྱོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྱོད་པར་འགྱུར་ལ་སྒྲིག་པའི་བསམ་པ་ཡང་མཐུད་པར་འགྱུར་
ཞིང་འཆབ་པ་བསྐྱེད་དོ། རྟེན་གསལ་ཐང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ནི་རོ་ཐུང་བ་ལྟར་
ལེན་པའི་ཡུལ་སེམས་ཀྱི་ཐབ་འཆབ་པའི་གཞི་ཞེས་བྱལ། རྟེན་པོའི་སྒོ་མ་བསྐྱུས་ས་
པར་སྒྱོད་པ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་
རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་སྒོ་
ནས་བྱི་མ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་མཛོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མི་ཞེས་སོ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཞེས་ན་འདོད་པར་འགྱུར་
དོ། འདོད་པར་གྱུར་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལས་བྱེད་ཅིང་སོགས་སོ། རྟེན་དང་ལྡན་པའི་
ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ན་བྱི་མ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུག་མཛོན་པར་འགྲུབ་སྟེ་གོ་རིམས་
འདི་བཞིན་དུ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
དོ། ལས་ནི་སྤྲིད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་དོ། སྤྲིད་པ་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་དོ། མ་
རིག་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་དོ། ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། རྟེན་ལ་
སྒོན་གྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་སྐྱེན་

རྟོ། །ཆོ་འདྲིའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་
གི་རྒྱུན་རྟོ། །ཡང་ན་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་གཞིལོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལས་ལ་སོགས་པ་དང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་རིག་པར་
བྱལོ། །ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་དང་། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་
སྲིད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་
ལས་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱལོ། །སྲིད་པ་རིམ་ལྟ་བུ་འགྲོ་བ་ཞེས་ནི་མི་
བྱལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྲིད་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་སྲིད་
པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པལོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་
སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་རྟེ། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་མོད་
ཀྱི་སྒྲིག་པའི་ལས་ཀུན་ནས་མ་བསྐྱངས་པར་ངན་སོང་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་
པར་མི་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཆོ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་མ་རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་འདོད་པར་གྱུར་ནས་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་དང་། གཉི་སྟག་
པར་འབྱུང་བ་ལ་གཉི་སྟག་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀུན་དུ་སྦྱོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་
ལས་དེས་ངན་སོང་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་།
གཉི་སྟག་གི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ནི་ལས་དེའི་རྣམ་
པར་སྦྱིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཆོ་འདོད་པ་ཁོ་ནར་གྲོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཟད་
དོ། །སྟག་པའི་ཡུལ་འདོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་དགེ་བ་ཀུན་དུ་
སྦྱོད་དེ། དེའི་རྒྱས་ནི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རྟེ། དེར་སྟག་པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་

འཕེན་ཅིང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ན་ལས་ཉི་ཆེ་རྒྱར་འགྱུར་བར་འོས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་གྱི་སྲིད་པའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མི་དགེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱལ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་གལ་ཏེ་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པ་ས་སྲིད་པར་འགྱུར་ན་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་རགས་པར་མཐོང་སྟེ། རེག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོར་བ་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་དང་སྲིད་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་
ལྷག་བསམ་ཏེ་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་བྱེད་
ནོ། །དེས་ན་དེ་འདིར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱིས་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་
སྲིད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་ནི་ལས་དེའི་རྒྱལ་པར་སྤྲིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་
ཆེ་བློགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཟད་ནོ། །དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་རྒྱལས་ནི་ལས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱའི་སྲིད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཞེས་མི་བྱ་བའི་བྱིར་
རོ། །བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱལས་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གདགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འབྲས་བུ་
འགའ་ཞིག་ཆོར་བ་པོ་ལས་རེས་འགའ་སྟོང་ལ་རེས་འགའ་ནི་མི་སྟོང་བར་སྤང་སྟེ་
འབྲས་བུ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོང་པ་
ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པའི་སྟོང་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ་ཆོར་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ནི་མེད་པ་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་པ་བདུན་དུ་རེག་པར་

བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་མའི་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་གྱི་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
དབུས་གྱི་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཏྲག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདག་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
ཆོར་པ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱེད་པ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་
འདུ་བྱེད་རྣམས་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོར་འདུག་སྟེ། དེ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆེ་
འོང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཅིན་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱེར་ཡང་མི་རུང་ལ་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་
སྤང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་རིགས་ན་སྤང་ཞིང་ཡང་འདུག་སྟེ། དེ་བས་ན་སྐྱེ་བའི་ཆེ་
གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང་ལ་མེད་པ་ལས་ཡོད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའ་
སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལས་འདས་པའི་དུས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཕུང་པོར་འདུག་སྟེ། དེར་
འདུ་བྱེད་སྐྱེས་ནས་འགག་པ་རྣམས་སོགས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པར་
གྱུར་ན་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཆོགས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་འདུ་
བྱེད་འགག་པ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ་འགག་པ་མེད་ན་ནི་ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་
སྤང་བར་མི་འགྱུར་བའི་རིགས་ན་སྤང་ཞིང་ཡང་འདུག་སྟེ། དེ་བས་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་
འགག་པའི་ཆེ་གང་དུ་ཡང་སོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཡོད་པ་ལས་འགག་པའི་རྒྱ་ལ་མ་
སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་ཕྱིར་མེད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད་
དོ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་པ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ལ་འདུ་བྱེད་ཅུ་སྤང་
སྟེ། དེ་དག་ལ་དེ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མེད་ལ་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་
མེད་པ་འདི་ནི་དབུས་གྱིས་མཐའ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཏྲག་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདག་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །བདག་མེད་ན་ནི་འབྲས་ཕུར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་

ཀྱང་ཆོར་བ་པོས་སྒྲོང་ལ་རྒྱར་རྒྱར་པའི་ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོས་སྒྲོང་བ་འདི་ནི་ཆོར་བ་
པོ་དང་། བྱེད་པ་པོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དོ། །ཆོར་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་ན་འདུ་བྱེད་
ཅམ་གྱི་སྒོན་གྱི་སྒྲེ་བ་ནི་འགག་ལ་འདུ་བྱེད་ཅམ་གྱི་སྒྲེ་བ་གཞན་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་
གྱི་སྒོན་གྱི་རྣམས་འདོར་བ་པོ་ཡོངས་སུ་ཡང་མེད་ལ་སྤྱི་མ་རྣམས་ལེན་པ་པོ་ཡོངས་
སུ་ཡང་མེད་དོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་
བསྐྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་མ་ཀྱང་ཅི་
ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གང་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་གང་སྐྱེས་
ན་གང་སྐྱེ་བོར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་རྒྱར་བ་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་
ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བརྗེད་འདོགས་པར་མཛད་དོ། །ཡིད་བདེ་བ་
དང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་རྣམ་པ་ལྡས་ཉེ་བར་སྒྲོད་ཅིང་ཀུན་དུ་ཆགས་ཏེ་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །ལན་མང་དུ་
རྗེས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྒྱས་བསོད་ནམས་དང་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྒྲོད་དོ། །ཡིད་བདེ་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ལ་རི་ལྷ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་
སྒྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མ་ཐུན་པ་
རྣམས་ལ་ནི་གཞོད་སེམས་སུ་འགྱུར་པོ། །བཏང་སྟོམས་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ལ་ནི་
ཚོངས་པར་འགྱུར་པོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །དགེ་སློང་དག་བཅོམ་པ་ཟག་པ་
ཟད་པ་ན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བར་སྒྲོད་པ་ན་བརྗེད་ངས་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱར་རྟག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་རྟག་ཏུ་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པའི་བྱིར་རྟག་ཏུ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེ་བར་
སྟོང་པའི་བྱོགས་དང་མ་བྱུན་པའི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་
ཀྱང་དག་བཙུག་པ་ནི་ཡིད་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཉི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟག་ཏུ་གནས་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་
དཀའ་བ་དང་། མཆོག་ཡིན་པ་དང་། ཁན་མ་ཐོབ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་
དཀོན་པ་དང་། ཡོན་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ནས་སྟུན་བྱང་བའི་
འོས་ཡིན་པའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་སྦྱར་རྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་
བ་བཞིན་ནོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སྟུན་སྟུམ་
ཆོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྟུན་
སྟུམ་ཆོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་གིས་
སྟོན་པ་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཞན་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་
པའི་སྟོན་པ་ཆོར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་འདི་དག་འདིར་སྟུག་བསུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་འབྱུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་བསྟན་པ་དང་། གཞི་བསྟན་པ་
དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་ཉེ་བར་སྟོང་བ་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པའི་
རྟགས་མི་མ་བྱུན་པའི་བྱོགས་དང་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྟོན་པ་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་
པོ་འོ། །ཡང་ན་བདག་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་མ་འདྲེས་པའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་པ་འདི་ནི་སྟོན་པ་སྟུན་
སྟུམ་ཆོགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་པ་གང་གིས་

ཉན་ཐོས་སུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་
བསྟན་པ་ནི་ཚད་མེད་དེ་སྟམ་དུ་རིག་ནས་ཐོས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་མི་རྒྱས་ལ།
གལ་ཏེ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པར་རྒྱས་ན་ཡང་དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ཚོས་ནན་
ཏན་དུ་བསྐྱབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་གྱི། གཟུང་བར་བྱ་བ་ཅམ་
གྱི་བྱིར་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་རིག་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ཚོས་
ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དང་སྤྱད་དང་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་
སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྟན་པའི་ཚོས་ལ་ཞུགས་
ནས་ངན་རོན་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཇིན་ཏེ་སྤྱེས་བྱ་ཅང་ཤེས་བཟང་པོས་ས་རི་ཅམ་
བཟོད་པར་བྱ་ཞིང་ཐོས་པར་བྱ་བ་དེ་ཐོབ་པ་ཁོ་ནར་འཁྱུར་བ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སུན་
སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ལེགས་པར་གསུངས་
པའི་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
རིག་པར་བྱའོ། །སྟོན་པ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་
ལམ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་
པོའོ། །གཞན་ཡང་མ་དད་པ་རྣམས་དང་། ལོག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་བསྟན་པ་འདི་ལ་
ཐབས་ལེགས་པར་འབྲུག་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་གཉིས་
པའོ། །གཞན་ཡང་ཞུགས་ཟིན་པ་རྣམས་ཚོས་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པ་བཞིས་སྤྱད་
པར་མཛད་པ་འདི་ནི་སྟོན་པ་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་པའོ། །ཚོས་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་

བ་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། ཉན་དུ་ཡང་དག་འཛོག་པའི་གདམས་ངག་འཆམ་པ་སྒོག་ཏུ་
སྟོན་ཏེ། མི་འཆམ་པས་མ་ཡིན་པ་དང་། འགལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཆམ་
པའི་ངོ་བོ་སྒྲོག་གི་ཆོག་གིས་སྤྲ་འབེབས་ཏེ་མི་འཆམ་པས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེན་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ནང་གི་ཞི་བ་བསྟན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་དུས་དུས་སུ་དམ་
པའི་ཆོས་ཉན་དུ་གཞུག་པའོ། །དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་དང་། སྦྱོད་པ་དང་
འགལ་བ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་རྟོགས་པ་ནི་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་པའི་གདམས་
ངག་འཆམ་པ་སྒོག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བར་བྱེད་པ་བདེན་པ་དང་སྤྲ་དབབ་
པས་འདུལ་བར་རིག་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་
པ་ནི་འཆམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་པར་
མཐོང་ནས་མཐར་གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་གྱི་ཞེན་
པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཞི་བ་ནི་ནང་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །བདག་གྲང་ཡོངས་སུ་ངལ་
བར་མི་བྱེད་ལ་གཞན་དག་གྲང་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་རྟག་ཏུ་དུས་དུས་སུ་
དམ་པའི་ཆོས་ཉན་དུ་གཞུག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་སུན་སུམ་ཆོགས་
པ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ལྟ་བ་རུང་
བར་བྱ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་
རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་ཡང་མི་བྱེད་ལ་
ཀུན་རྫོབ་གྲང་ཆུད་གསོན་པར་མི་བྱེད་དེ་ལྟ་བའི་བསམ་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་
ཡང་མི་བྱེད་ལ་རྗེས་སུ་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་ལས་གྲང་འགལ་བར་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་

ཉན་ཐོས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དང་པོའོ། །དེ་ལྟ་བ་རུང་བར་བྱས་པ་ལ་ཞུགས་ནས།
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་ཅིང་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྟུ་བ་ནས་
བ་བཞིས་བསྟུས་པས་ཆོས་གང་སྟུག་བསྟུལ་བ་དང་བཅས་ཤིང་མོངས་པ་དང་བཅས་
བ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་སྒྲིང་བར་བྱེད་
དོ། །ཆོས་གང་སྟུག་བསྟུལ་བ་མེད་ཅིང་མོངས་པ་མེད་པ་དེ་དག་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
དེ། འདི་ནི་ཉན་ཐོས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་གཉིས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པས་བསྟུས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ནི་
གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་དག་པ་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་འོས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞི་བསྟུ་བ་ལས་སྒྲེ་
མཆེད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བསྟུ་བ་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ། །

སྒྲི་སྒྲོམ་ནི། རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དང་། །ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་
དང་། །རིག་པའི་རྒྱན་དང་སྤྱིད་འགག་དང་། །ཟས་སུ་འགྱུར་བ་ཐ་མ་ཡིན། །སྒྲོམ་ནི།
རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་དང་། །སྟུག་བསྟུལ་སྤང་པོ་བདེན་པ་བརྟག་ །བསྟན་པ་
ཡོངས་སུ་བསྟུ་བ་དང་། །ཤེས་པ་ཆ་སྤྱོད་མཐའ་བརྟག་དང་། །དཔྱོད་དང་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་དང་། །ཟབ་མོ་ཡང་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་མདོར་བསྟུ་
ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་དབྱས་གྱི་མཐར་
རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། དབྱས་གྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མའི་མཐར་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། རི་
ལྟར་དབྱས་གྱི་མཐར་བྱུང་སྟེ་འདུག་པ་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་
སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་དབྱས་གྱི་མཐར་རི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ནས་ཀྱང་དབྱས་གྱི་

མཐར་ཐེ་ལྷར་འདུག་ཅེ་ན། རི་ལྷར་འདི་ནི་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་ནས་མི་མཁས་པས་མ་རིག་པའི་
རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་
ལུས་དང་། རག་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་ཏེ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ཡང་ལས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་རྗེས་སུ་
འབྲང་སྟེ། ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ལ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་
གྱི་སྟེང་པ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཆོ་གས་བྱེད་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །དེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་ད་
ལྷར་གྱི་དུས་སུ་ལུས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མཐར་གྱིས་མའི་མངལ་དུ་རྒྱུའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
འདི་ལྟ་སྟེ། མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་བྱེད་པར་གྱིས་གོང་ནས་
གོང་དུ་མངལ་ན་གནས་པ་དེ་མིང་དང་གཟུགས་ནས་འཁོགས་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་
འགྱུར་རྟོ། །ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བར་སྦྱར་བའི་མོད་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སྟེ་བར་
འགྱུར་བའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་ས་འབྲས་བུ་སྟོན་ཟེན་པ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་མིང་དང་གཟུགས་དེ་
ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་འདུག་གོ། །དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་ཉེན་བྱག་པོ་རྣམས་ལ་
གནས་ཤིང་འདུག་སྟེ། དེས་ན་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དབང་པོའི་གཟུགས་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་དང་། མིང་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་བྱག་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་མཐུན་གྱི་ཉེན་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་སྟོང་
འཆིའི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་རྟོ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟེ་

རྟེན་ནི་དབང་པོའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། དབང་པོའི་གནས་འབྲུང་བ་ཆེན་པོས་
བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་། མིང་གང་ཡིན་པ་སྟེ་གང་གིས་དབང་པོ་རྣམས་ཟེན་
ཅིང་རྒྱད་ལ་གཏོགས་ལ་རྒྱན་གྱིས་གནས་པ་དེ་གཉི་ག་བསྟུས་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་
པའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམས་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཆེད་ཆད་རི་སྒྲིང་གི་
བར་དུ་མདུང་བྱིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འདུག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་དབྱས་ཀྱི་
མཐར་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་སྟེ་བར་འབྱུར་ལ་སྟེས་ཟེན་
པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱས་ཀྱི་མཐར་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་མངལ་ནས་སྟེ་བའི་སྟེ་གནས་ཅན་
ཀྱི་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ལས་སྟེ་བ་དང་། བོད་གཤེར་ལས་སྟེ་བ་ནི་
མའི་མངལ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པ་རྣམས་
ལས་རྩས་ཏེ་སྟེ་བའི་སྟེ་གནས་ཅན་ནི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བཞིན་དུ་སྟེ་བར་
འབྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་དག་ནི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་མིང་ལ་
ཡང་བརྟེན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་ཡང་བརྟེན་ཏོ། །མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་
ཡང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་འདུག་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆད་ཟེན་པ་ལས་
ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ལས་ཕྱི་མ་ལ་འབྲུང་བར་འབྱུར་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་
ནི་དེ་ཡོད་དོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ལྟ་དང་མི་རྣམས་
ཀྱི་ནང་དུ་སྟེའོ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས་ནི་ངན་སོང་རྣམས་སུའོ། །མི་གཡོ་བས་
ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སུའོ། །དབྱས་ཀྱི་མཐའ་ནས་ཕྱི་མའི་མཐར་

འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་རི་ལྷར་སྐྱེ་བར་འབྱུང། རི་ལྷར་ན་
མི་སྐྱེ་བར་འབྱུང། རི་ལྷར་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ལས་རྣམ་པར་བྱང་བར་འབྱུང་ཞེས། དེ་ལྷར་
དབྱུས་ཀྱི་མཐར་བྱུང་བའི་གང་ཟག་དེས་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འབྱུང་རྟེ། ཉང་གི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། ཡུལ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཆོར་བའི་དབང་གི་འབྲས་བྱ་ལོ། །དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་
བའོ། ཡང་ན་སྟོན་གོམས་པས་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཀུན་དུ་སྒྲོངས་པར་
འབྱུང་རྟེ། དེ་ནང་གི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཀུན་དུ་སྒྲོངས་པས་ཡང་སྤྱིད་
བར་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་དུ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་སྤྱ་
མ་བཞིན་དུ་འདྲ་བྱེད་རྣམས་བྱེད་ཅིང་སོགས་རྟེ། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཆེ་འདི་ཉིད་
ལ་ལས་གསར་དུ་བྱེད་པ་ལས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་འབྱུང་རྟེ། དེ་ལྷར་ན་མ་རིག་
པའི་རྟེན་གྱིས་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སྐྱེ་ལ་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྐྱེ་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཆེ་འདི་ལ་རྒྱུར་གྱུར་པ་སྟེ། བྱི་མ་ལ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་ཆོགས་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་བྱི་མ་
ལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ལྗན་ནོ། །མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཡང་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ས་བོན་
དང་ལྗན་ནོ། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ས་བོན་དེ་ཡང་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་རིག་
པའི་ས་བོན་དང་ལྗན་ནོ། །རིག་པའི་ས་བོན་དེ་ཡང་བྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་

ཆོར་བའི་ས་བོན་དང་ལྡན་ཏེ། འདི་ཡང་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་དབུས་ཀྱི་མཐར་འཕེན་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཆོར་བ་
ལ་ཐུག་པའི་ལུས་མཐའ་དག་འཕངས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ལ་
ཀུན་དུ་ཆོངས་པ་སྤྲ་མ་ཤོས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བར་འཕངས་ནས་ཡུལ་ལས་
སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཀུན་དུ་ཆོངས་པ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་དམིགས་
བའི་སྲིད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྲིད་པ་དེས་ནི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའམ། སྲིད་
པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ་འདོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་བའམ། ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། བརྒྱལ་ཞུགས་དང་། བདག་ཏུ་སྤྲ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། ཉེ་བར་
ལེན་པ་སྤངས་པའི་སྲིད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཅས་ཤིང་ལྡན་པ། འཕེན་པའི་རྒྱ་སྤྲ་
མ་ལ་ནི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱས་བསྐྱུས་པའི་སྲིད་པའི་
འོག་ཏུ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས། འཕེན་པའི་རྒྱས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཆོར་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད་རིམ་གྱིས་སམ། ཅིག་
ཅར་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདི་ལ་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་
བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལེན་པ། ལེན་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་སྲིད་པ། སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་
ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་བསྐྱུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གནས་ཁ་ཅིག་ཏུ་མངོན་པར་
འབྱུང་རྟོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ས་བོན་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབུས་ཀྱི་
མཐའི་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དང་། ཆོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱི་མའི་མཐར་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བར་འབྱུང་རྟོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སྤྲེལ།

སྟོན་གྱི་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། དེ་
དག་གི་རྒྱ་དང་། དེ་དག་འགོག་པ་དང་། འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་
ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ནི་དེ་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡང་
བསྐྱེད་ལ་བདེན་པ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་
རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དེས་མ་རིག་པ་དེ་
དང་། སྟེན་པ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྟོང་ངོ། །དེ་སྤངས་པས་དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྤངས་པས་མ་རིག་པ་དང་
བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །ཁ་
རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
གང་ཡིན་པ་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྟེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་སེམས་དེ་ལས་བྲལ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་མ་རིག་པ་འགགས་པས་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་
པར་ཡོད་པ་ལ་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། ཆོར་བ་ལ་ཐུག་གི་
བར་དུ་བྱི་མའི་མཐའ་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་
སྐྱེ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་
བྱེད་འགག་པའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་སྦྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་རེག་པ་འགགས་པས་རྣམ་
པར་སྦྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་བར་དུ་འགག་ཅེས་བྱའོ། །ཆེ་འདི་ལ་མ་རིག་པ་
འགགས་པས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་འགག། ཁ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་

འགགས་པས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་འགག། མ་རིག་
པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་འགགས་པས་སྲིད་པ་འགག། སྲིད་པ་
འགགས་པས་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱིས་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་
འཇུག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་འགག་ཅེས་བྲལ། །དེ་ལྟར་ན་ཆེ་འདི་ལ་འདུ་
བྱེད་དེ་རྣམས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །མི་འཇུག་ན་ཆེ་འདི་ལ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་
བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཆེ་འདིའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆེ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་
དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ལུས་སོ། །རི་སྲིད་དུ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་གནས་པ་དེ་
སྲིད་དུ་མི་ལྷན་པའི་ཚོར་བ་སྤྱོད་ལྷན་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
བཅས་པའི་ལུས་དེ་ཡང་སྡོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཆའི་ཆད་རི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་
སྲིད་དུ་གནས་སོ། །ནམ་དེའི་ཆེ་ཟད་པ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཟེན་པའི་ལུས་དང་སྟོག་
གི་དབང་པོ་ཡང་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོག་གི་དབང་པོ་འདི་པན་ཆད་མ་ལུས་པར་
མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱིས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་
ཡང་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་ཏེ་འདིར་རང་གི་ངང་གིས་འགག་པ་དང་སྒྲ་ནས་
ཀྱང་རྒྱ་འགགས་པའི་བྱིར་གཞན་དུ་མཆམས་སྦྱོར་བ་མེད་པས་མ་ལུས་པར་འགག་
སྟེ། འདི་ནི་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་གཏན་དུ་ཞི་
བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་མཐར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་བ་སྦྱོད་

བར་བྱེད་དེ་དེ་བས་ན་འདི་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་དབྱས་གྱི་མཐར་འཇུག་པ་དང་།
དབྱས་གྱི་མཐའ་ནས་བྱི་མའི་མཐར་འཇུག་པ་དང་། དབྱས་གྱི་མཐར་འཇུག་ཅིང་རྣམ་
བར་དག་བར་འགྱུར་བ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་རྣམ་
བར་གཞག་པ་རྒྱས་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་དབྱས་སྟུག་བསྐལ་ཞིང་འདུག་
པའི་ཡང་སྤྱིད་བར་སྐྱེ་བའི་ཤིང་བྱི་མ་ལ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་མི་མཁས་པས་ཆེ་འདི་ལ་
གསར་དུ་ལས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཤིང་གཞོན་ཅུ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མི་མཁས་པ་དེས་ཟག་པའི་གནས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་
གྱི་སྟོན་ནས་ནི་མཐོག་ཡོད་པར་མཐོང་ལ་འདས་པའི་དུས་གྱི་སྟོན་ནས་ནི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་
པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་གྱི་སྟོན་ནས་ནི་སེམས་འདོགས་པར་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་གནས་
པ་དེ་ནི་སྟོན་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིད་པ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཡང་རྒྱས་བར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ལྟར་མི་མཁས་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་ཡང་སྤྱིད་བར་སྐྱེ་བའི་ཤིང་གཞོན་ཅུ་དེའི་བྱུང་བ་
དང་བདེ་བ་འདོད་པ་ཡིན་ལ་སྤྱིད་པའི་ཆགས་པས་ཀྱང་བརྒྱན་པས་ན་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་
ལེན་པའི་འབྲས་བུའི་རིམ་གྱིས་བྱི་མ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
དོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་ཡང་སྤྱིད་བར་སྐྱེ་བའི་ལས་དང་ཡང་
སྤྱིད་བར་སྐྱེ་བའི་སྟུག་བསྐལ་གྱིས་ཤིང་གཞོན་ཅུ་ལྟ་བུ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བྱས་
སུ་ཟེན་ཀྱང་ཉན་ཐོངས་པའི་གནས་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པའི་ཆོས་
ཅན་དུ་མཐོང་ལ་སྟོང་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་
རྣམས་ལ་ཡང་ཞི་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་བས་སྤྱིད་པའི་ཆགས་པས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་བྱིར་
ལས་དེ་འབྲིབ་པར་བྱེད་གྱི་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་མཁས་པ་དེ་ནི་ཤིང་

གཞོན་ནུ་དེའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་དང་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཤིང་དེ་ཉིད་ཅི་ནས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་དེ་ཡང་སེལ་བར་བྱེད་ན་སྤྱི་མ་ལ་
འཕེལ་བར་ལྟ་གཤམ་འགྱུར། གཞན་ཡང་འདི་ན་གང་ཟག་ལུས་མངོན་པར་འགྱུར་བ་ཁ་
ཅིག་གིས་སྡོན་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་
བ་དེ་ཆེ་འདི་ལ་ལྷན་ཏེ་དེའི་ལུས་དེ་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཤིང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་
ཉོན་མོངས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སེམས་འདོགས་པའི་
བར་གྱི་གནས་པར་གྱུར་ན་དེའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྤྲ་
མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩ་བ་ཐུར་དུ་བྱག་པ་དང་འབྲ་བར་ཤིང་དེའི་མདངས་གསོ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཆེ་འདིའི་དུས་གསུམ་གྱི་སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩ་བའི་ཡལ་
ག་དང་འབྲ་སྟེ། ཤིང་དེའི་བཅུད་གསོ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་ལྷན་པ་ས་སོན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པས་ནི་སྤྱི་མ་ལ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱོད་བའི་ཆེ་མིང་དང་གཟུགས་ལ་གནས་ཐོད་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཤིང་དེ་ནི་ཡལ་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་
ལ་གང་ཟག་དེ་ཡང་དེའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་དཀར་
པོའི་ཕྱོགས་ཀྱང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་སྤྲ་མ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་པོར་ནས་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་སྣང་པོ་ལ་ཞུགས་ཏེ། ཉིད་གྱིས་གཞན་ལ་པན་པར་བཞེད་པས་སེམས་ཅན་ལ་

ཐུགས་བརྩེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་ནས་བདེན་པ་དཔྱད་པ་ཚུམ་པར་མཛད་དོ། །དེ་
དེའི་ཆེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་དབྱེད་པར་བཞེད་དེ་ཁ་ལི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པར་
གཏོགས་པ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བརྟག་པའི་
སློན་པ་བརྟག་པར་མཛད་དེ། དེ་རྒྱ་ཆ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་རགས་པ་དང་། རྟོན་བ་མེད་པ་
ནམས་པ་གསུམ་གྱིས་ཁ་ལིའི་རྩ་བ་བཞེད་དུ་དཔྱད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་མངོན་པར་
འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་འབྲུབ་པ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་མ་ཞི་ཆ་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་པ་ཞི་ཆ་ཞི་རགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་པ་མ་ཞི་ཆ་སྤྱོད་པ་ཞི་ཆ་
ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ཁ་ལི་འབྱུང་ལ་སྤྱོད་པ་ཞི་ཆ་རགས་པ་ཞི་ཆ་ཀྱི་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཁ་ལི་འབྱུང་
ངོ་སྤྱུམ་དུ་དཔྱད་དེ། སྤྱོད་པའི་ཁ་ལི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞི་ཆ་སྤྱོད་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིན་ནོ། །ཆེ་འདིའི་ཁ་ལི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞི་རགས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་རྟོན་བ་མེད་པ་གང་ཞེན། སྐྱེ་བའི་གནས་གཞན་དུ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བ་ནམས་
པ་གཉིས་ནི་གཞན་དུ་ཁ་ལིའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཁ་ལི་རི་ལྟ་བ་བཞེད་དུ་
སྐྱེ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་ཡང་རྩ་བ་བཞེད་དུ་དཔྱད་པ་ནམས་པ་
གཉིས་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁ་ལི་ལ་བརྟེན་ཏེ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་
གྱིས་བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དང་མ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
ནམས་ནི་སྤྱོད་པོ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ནི་སྤྱུམ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ནོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་འབར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་མི་མཁས་པ་
ནི་སྤྱུམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་སྤྱོད་པོ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུག་བསྐྱེད་འབར་བ་དེ་

ཡང་ཡུན་རིང་པོར་འབར་རོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་བརྟགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ལམ་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་
ཟག་ནི་གཉིས་ཏེ། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་ཞུགས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
འབར་བ་རྒྱད་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུམ་སྤྱགས་ཤིང་སྙིང་པོ་
སྤྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་ཅིག་ཤོས་ནི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་སྤྱེ་བའི་ཆོགས་
ཆེན་པོ་ལ་གནོད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་དང་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་གྱི་མེད་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། མེད་ཕྱང་པོ་དེ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཆོས་པ་ཡིན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་
བསྒྲོམས་པ་ལས་ཐུང་བའི་ལོག་པར་བསྐྱབ་པར་བསྐྱས་པའི་ཤིང་དང་། ལྷ་དང་། བ་
ལང་གི་ཕྱི་བ་སྐམ་པོ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྒྱུར་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་བཞུགས་ནས་ཁྱ་གི་ལ་དམིགས་ཏེ་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་
ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་སྟེ། མེད་པའི་བར་དུ་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀུན་
འབྱུང་བ་ཡང་བརྟགས་ནས་དེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་ཏེ། ཕྱི་མའི་མཐའི་ཀུན་
འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱར་བྱུར་བ། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ལྷགས་སུ་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཆོར་བ་དང་རེག་པ་དང་སྤྱེ་མཆེད་བྱུག་དང་མིང་དང་གཞུགས་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བསྐྱས་པ་ལ་རྟོག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཀུན་འབྱུང་བ་ཡང་ཕྱིས་འབྱུང་

བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཡང་དག་པར་མཐུན་ནས་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་ཡོད་
བ་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུང་སྟེ་རྟོག་གོ། །ཆེ་འདྲིའི་སྤྱད་བསྐྱེད་རྣམས་པར་ཤེས་པ་
ལ་ཐུག་པའི་བར་དེ་ནི་སྟོན་གྱི་ཀུན་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་བརྟག་པའི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་བས་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབའ་དེ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་པ་ལ་གཟིགས་ནས་ཕྱིས་
འབྱུང་བ་བརྟག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་སྟོན་པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་
གནས་ཕྱི་མའི་མཐའི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རིམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་གཟིགས་
ནས། ཕྱི་མའི་མཐའི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པའི་གནས་ཕྱི་མའི་མཐའི་ཀུན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་ཡང་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ཏེ། ཡང་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལས་ལྷགས་སུ་
འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལྷགས་སུ་འབྱུང་
བ་དང་། ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་
བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་དུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པར་བཞེད་ནས་གཤི་
ཉིད་ནས་མ་རིག་པའི་བར་ལས་ལྷགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་འཇུག་གོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་བྱུང་བའི་པ་དེ་རིམ་བྱས་ན་གཏན་
འགག་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བའི་ལས་གསར་དུ་མ་བྱས་
ན་འགག་པར་འབྱུང་རོ་སྟེ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གསུམ་པོ་
རྣམས་པར་དབྱེད་ནས་འགོག་པའི་བདེན་པ་འདི་ཐོབ་པར་བྱུང་བའི་ལས་ནི་གང་ཡིན།
སྤང་ནི་གང་ཡིན་ཞིག་གྱུ་སྟེ་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་སྤང་མ་བཞིན་དུ་སྟོན་གྱི་གནས་
རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སྟོན་གྱི་འདིག་རྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་

གདམས་ངག་སྟོན་པ་དང་འབྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་ཅིང་དེ་འདི་སྟུམ་དུ་དགོངས་ཏེ།
བར་སྐོང་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བགོད་ཅིང་རྗེས་སུ་བགོད་པའི་ལམ་སྒྲ་མ་བདག་གིས་རྟེན་
དོ་སྟུམ་སྟེ། འདི་ནི་དེའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་པ་དབྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་བདེན་པ་རྣམས་
མངོན་པར་རྟོགས་པས། ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་ན་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཟེག་པ་མེད་
པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲུགས་སུ་རྟུག་དེ། དེས་གང་གི་
དོན་དུ་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དོན་དེ་བརྟེན་ནས་
གཞན་རྣམས་ལ་པན་པར་བཞེད་པས་ལྷར་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་
སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་སུ་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཡང་དག་
པར་རྟོགས་པའི་བགོ་བཤའ་མཛད་ཅིང་སྟེད་པར་མཛད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་
འདས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་གནས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་བྱེད་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་ལེགས་པར་འདོགས་
པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ལ་པན་པ་སྤྱབ་པ་དང་། བདག་ལ་པན་པ་སྤྱབ་
པའོ། །དེ་ལ་བྱེད་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་ལེགས་པར་འདོགས་པ་ནི་ཕྱི་མའི་མཐའི་སྤྲུག་
བསྐལ་ལས། ཆེ་འདི་དང་སྟོན་གྱི་མཐའི་སྤྲུག་བསྐལ་སྤྲུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
སྟོན་པ་གང་དུ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རྟེན་གྱིས་ཀྱང་མིང་དང་གཟུགས་འབྱུང་སྟེ། མདུད་ཁྲིམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་
རྟེན་ཅིང་འདུག་ལ་དེའི་བར་སྐབས་སུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཐམས་

ཅད་རང་གིས་མ་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པ་དང་། གཉི་གས་མ་བྱས་པ་
དང་། རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་བར་འདོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱེད་
པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་འདོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདུ་བྱེད་
རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ་སྡོན་གྱི་མཐའ་ན་ཡང་མེད། ཕྱི་མའི་མཐའ་ན་ཡང་མེད།
དབྱས་གྱི་མཐའ་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོད་པ་དང་།
བྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་ཤིང་། རྒྱུད་ལས་གངགས་པ་ཙམ་
དུ་ཟད་པ་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་འདོགས་པ་སྟེ། །དེ་བས་ན་ལེགས་པར་
འདོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེགས་པར་འདོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ལ་གནས་པས་བདེན་པ་རྣམས་ལས་བཅུམས་ཏེ། གཞན་དག་ལ་ཆོས་
སྟོན་པ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་གྱིས་
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ནན་
ཏན་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་བདག་ལ་པན་པ་
བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྡོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱབས་པའི་
ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལུང་
དང་ལྟན་པ་ནི་གསལ་བའོ། །རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ནི་དུལ་བའོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་གཞན་
གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པས་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའོ། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་ན་བདུད་ཅི་མཐོང་
བའོ། །ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པས་ལུང་སྟོའི་ལྟག་མ་དང་བཅས་པའི་
ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཐོབ་པས་ན་བདུད་ཅིའི་དབྱིངས་སུས་གྱིས་མངོན་

སུམ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བཅ་པོ་བཅུ་གསུམ་པ། བྱིས་པ་ཕྱི་
རོལ་གྱི་ཕུ་སྟེགས་ཅན་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་
རགས་པ་མཐོང་ནས་ལུས་འདུག་ཅིང་འཆོ་བ་དེའི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིམ་བ་དང་། འཆི་
བའི་ཆེ་དང་སྐྱེ་བའི་ཆེའི་འདོར་བ་དང་ལེན་པ་ལ་བལྟས་ནས་ལུས་འདི་ལས་སྐྱེ་ཞིང་
མ་ཆགས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་ལས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་མོད་
ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྲིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་དུ་སོང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ལུས་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་
མ་གྲོལ་བ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེས་ནི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དེ་དང་དེར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སྤྱང་བ་བྱས་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གིར་
འཇིན་ཅིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པས་གནས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ལ་མི་མཁས་པས་ཆེ་བདེ་ཅིང་ལས་བཟད་ནས་ཡང་ཕྱིར་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ལོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ཆེས་སྤྲ་བ་ཡང་དག་པར་མཐོང་ལ་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མི་རྟག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་ནི་དུས་གཞན་དུ་མི་རྟག་པར་སྤང་ལ་སྐྱད་ཅིག་རེ་
རེ་ལ་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་མི་མངོན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་་
པའི་མི་རྟག་པ་ནི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེའི་དམིགས་པ་ལས་དམིགས་པ་འཕོ་ཞིང་འགྱུར་བའི་
ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་དུ་མར་སྤང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མི་རྟག་པ་ནི་

རགས་ཤིང་རྣམ་པ་དུ་མར་འདུག་བཞིན་དུ་དེ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བ་དང་། འཇུག་
པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་མཆོག་དུ་ཆ་སྟོན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་
རབ་ཀྱི་མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་དང་། འགྲིལ་བ་དང་། ལེན་བ་དང་། འདོར་བའི་མི་རྟག་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་ཤིའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་འདར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རྟག་པའི་ཆ་སྟོན་བ་དེ་ལ་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དེ་འཇུག་པར་
འདོད་པ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་རིག་པ་
ལས་བྱུང་བ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཐ་དང་བ་
ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་དེ་
ལྟར་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་ལྟན་པས་རིམ་གྱིས་ཚོར་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ལས་
ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རིག་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་མིང་གིས་བསྟུན་པའི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
ཡུང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སུ་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གཏན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཐའ་གསུམ་
ཡང་དག་པར་དབྱེད་པས་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་དག་པར་ཐད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་ནི་གང་། མཐའ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་གང་ཞེ་ན། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་དང་།
སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞིའི་གནས་ཉི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་མཐའ་གསུམ་སྟེ། དབུས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་མཐའ་

འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་དཔྱད་དོ། །དེ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ནང་གི་རྟེན་ནི་ཕྱང་པོ་ཡིན་
ཏེ། གང་བ་དང་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་
གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྦྱེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ཡོད་
ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་པ་མ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་བའི་ཕྱང་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
དང་། དབྱུག་པ་འཆང་བ་མན་ཆད་དང་། བྱ་ངན་དང་སྦྱེ་སྟགས་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། སྦྱ་མ་བཞིན་
ནོ། །ཕྱང་པོ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་འཛིན་བའི་རྒྱ་ནི་སྟེད་པ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་བའི་
གནས་གྱི་སྟེད་པ་དེས་ཕྱང་པོ་འདི་བསྦྱེད་པ་འདི་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་གཞིའོ། །སྟེད་པ་དེ་
ཡང་དགའ་ཞིང་བདེ་བའི་ཡུལ་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་ལ་གནས་ཏེ། སྦྱེ་བ་འདི་ནི་སྟུག་
བསྐྱལ་གྱི་གཞིའི་གནས་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གི་མེ་ཆ་བས་གདུངས་
པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་སྟེད་ཅིང་སྒློམ་པ་གང་སུ་ཡང་རྒྱང་བ་དག་ནི་ཟས་བཟང་པོ་དུག་དང་
སྦྱར་བ་བཞིན་དུ་དགའ་ཞིང་བདེ་བའི་གཟུགས་གྱི་ཡུལ་གྱི་རོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅིང་
འདོར་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་དག་ནི་སྟེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །སྟེད་པ་འཕེལ་བར་
བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱི་མ་ཕྱང་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཕྱི་མ་ལ་ཕྱང་པོ་
འཕེལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ད་
ལྟར་བྱུང་བ་དབྱུད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་འོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆུལ་གྱིས་ནི་འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཆུལ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་

དབྱུང་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐ་སྙད་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མའོ། །བྲེ་བྲག་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མའོ། །ཐོས་པའི་ཐ་སྙད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དཔྱོད་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གང་ཞེན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། འགོག་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་དང་། འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེའི་དཔྱོད་པ་དེ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་དང་། འབྲས་བུར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་བྱང་པོའི་རྒྱའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་དང་གཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་བཞིས་དཔྱོད་ཅིང་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མེད་དེ་ཞེས་བྱི་མ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་དབྱུང་ནས་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་དཔྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསར་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་ལས་བསོད་

ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བར་འགྲོ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནམ་
བར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཡང་དཔྱད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་མེད་ན་དེ་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་བ་ཡང་དཔྱད་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུང་ཅིང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ་ཡང་
དག་པར་སྐྱབ་པ་ན་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་བྱུང་བའི་ལས་གསལ་ཡང་མི་བྱེད་ལ་ལས་
ཉིང་ནམས་ཀྱང་ཁྱོད་ནས་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདི་པའི་ལས་དང་།
ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་
དེའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པའི་མེའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཆ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནམ་བར་ཤེས་པ་དང་
བཅས་པའི་ལུས་རྒྱ་མཁན་གྱིས་སོ་གཏོང་བའི་ཆ་བ་དང་ལྡན་པ་ལས་བྱམ་པ་བྱུང་བ་
བཞིན་དུ་མཆོག་ཏུ་བསིལ་བའི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཉོན་
མོངས་པའི་ཆ་བ་དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་བལ་བ་ཡིན་ནོ། །གྲོ་མོ་ལྟ་བུའི་
ལུས་ནམ་བར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པས་བསྐྱས་པའི་ཕྱང་པོ་དེ་ཡང་བསིལ་བར་གྱུར་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཐ་མའི་ཆོར་བ་ཁྱོད་བ་ན་ཞེས་བྲ་བ་ནས་རྒྱས་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་རི་སྤྱི་འཆོའི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་
བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཕྱིར་ཉམས་ཤིང་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ནམས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་རོ། །རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་
རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་དེའི་ཆེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་
བ་ཤིན་ཏུ་ནམ་བར་དག་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་འདི་སྤྲུལ་དུ་ཡང་དག་པར་ན་འདི་ན་སྐྱ་
ཡང་འཁོར་བ་ཡང་མེད་ལ་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ཡང་མེད་དོ། །ཆོས་དེ་དང་
དེ་དག་སྐྱེས་པ་ལས་ཆོས་དེ་དང་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་དང་དེ་དག་འགགས་

པས་དེ་དང་དེ་དག་འགག་པར་འགྱུར་བར་བད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སོ། །མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་ཅན་ནི་གཉིས་ཏེ། སྟོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་། མི་སྟོབ་པའི་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་གང་གཞན་དག་ལ་
ཡང་འདི་སྐད་ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པས་ན་བདག་ནི་སོམ་ཉི་ལས་བཞུལ་
ཏོ། །རང་གི་ཉོགས་པ་སྟོབ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་བདག་གིས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་
གྱུར་ཏོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པས་ན། ལྟ་བའི་ཟུག་རྩ་ལྟུང་ངོ་ཞེས་རྫོང་པར་བྱེད་པའོ། །མི་སྟོབ་པའི་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་ནི་འདི་ལས་གོང་དུ་བྱ་བའམ། བྱས་པ་
རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་རྫོང་པར་བྱེད་དེ་དེ་གཉི་ག་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བའམ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལས་བརྒྱུམས་ནས། འཕགས་པའི་གཏམ་
ཐབ་མོ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པ། རྟེན་འདི་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་བརྫོད་པ་ན་གཏམ་དེ་ཁོང་དུ་མི་རྟུང་ཅིང་
རྗེས་སུ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་གཉིས་དེའི་རྒྱུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྟུང་པར་བྱ་བ་ལ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སོམ་ཉི་སྟེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བའི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་ཡང་ཡིད་
གཉིས་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྟོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན་གྱིས་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་འབྲེལ་པ་དང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དང་། སྟེལ་མར་འགྱུར་བའི་ངའོ་སྟུམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཆ་སྤྲ་བ་
ཁོང་དུ་རྟུང་ལ་ཞེ་གནས་གྱིས་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ཉི་བར་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཉོན་

མོངས་པ་རགས་པས་གྲང་མ་འདྲེས་ཏེ། དེས་ན་དེ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་འདུ་
ཤེས་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་ཅན་ནི་བདག་ནི་ཞི་བའོ། །བདག་ནི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའོ། །བདག་ནི་སྟེང་པ་
མེད་པའོ། །བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པའོ་སྟམ་སྟེ། ཀུན་དུ་སྒྱུད་པ་ཆ་སྤྲོ་མོ་མ་
སྤངས་ལ་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དེ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱད་ནས་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་
འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་དོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་ཅན་དེ་ཡང་སྤར་སྒྲོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། དོན་དུ་བདེན་པའི་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་པ་ལས་ཕྱིས་མི་སྒྲོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་དེ་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྟམ་
པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་དུས་གཞན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་
ཞིང་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུར་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་
སྒྱུད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དེ་འདྲ་བར་སེམས་ཀྱིས་བྲུབ་པར་བྱས་ཏེ་གནས་པར་མི་
འགྱུར་གྱི་བརྗེད་ངས་པས་དེའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དུ་སྒྱུད་པ་རྒྱུད་དུ་ཡུན་རིང་པོ་མི་
གནས་པ་དང་ལྡན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅིང་ཕྱིར་མེད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་དེ་ལྟར་སྤར་ནི་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་པོ་སྟམ་པའི་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ། ད་ལྟར་གྱི་ནི་སོམ་ཉི་དང་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས་ཡི་
ཆད་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པར་འགྱུར་བའོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་ཐོབ་པ་མེད་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་
གཞན་དག་གི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་འཕགས་པ་ལ་སྤྱར་པ་འདེབས་པའི་
ལོག་པར་ལྟ་བ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པས་ན་མོངས་པར་

འགྱུར་རྒྱུ། །འཕགས་པའི་གཏམ་ཟབ་མོ་ནས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་མོས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་
གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མཆོད་ཉིད་གསུམ་
དང་ལྷན་པས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་
ནི་མི་རྟག་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་རྟག་པའོ། །འདུས་བྱས་རྣམས་སྤྱུག་བསྐྱེད་
པའོ། །ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་པའོ། །འདུས་བྱས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བསྐྱེད་པ་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཅེས་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་དེ་ཡང་
བསྐྱེད་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་བཅས་པ་འགོག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའོ། །ཆེ་
འདི་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ཅིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆད་པར་གྱུར་པའི་དགེ་སློང་གི་ནི་
ཡང་མིན་པར་སྟེ། བའི་རྒྱུའི་ལས་དང་ཕྱི་མ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་
མི་འགྱུར་ལ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་ཡང་དེའི་སྤྱུག་
བསྐྱེད་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་རྒྱུ། །སྟོན་གྱི་རྒྱས་བྱངས་པའི་ཕྱང་པོ་ཡང་
རང་གི་རང་གིས་འགག་པར་འགྱུར་རྒྱུ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱི་མཐའ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ན་
སུ་ཡང་སྟོན་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མེད་ལ། ད་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་
པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་དོན་འདི་སྟོན་པའི་གཏམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་གཏམ་
ཟབ་མོ་ནས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པ་ཡང་ཁ་ཅིག་ལ་གསལ་བ་ཁོ་ནར་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་འགྱུར་ཏེ་སྟོན་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བསྟན་ལ་གང་
ཟག་དེ་ཡང་ཞིབ་མོ་བརྟགས་པ་མཁས་པ་མཛོངས་པ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་
བསྟན་པ་དང་། སུ་ཉན་པའོ། །ཆོག་གི་དོན་འདི་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་བསྐྱེད་

བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་མདོར་བསྟུ་ན་རྣམ་
བ་བཞིས་མཆོག་ཏུ་ཟབ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཆ་སྟེ།
བ་ཤེས་པར་དགའ་བ་དང་། བདག་མེད་བ་ཤེས་པར་དགའ་བ་དང་། བྲལ་བའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལྡན་པར་ཤེས་པར་དགའ་བ་དང་། ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྲལ་
བར་ཤེས་པར་དགའ་བའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཆ་སྟེ། བ་ཤེས་པར་དགའ་བ་གང་
ཞེ་ན། བདེན་པ་བརྟག་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཀྱ་ཤི་ལ་སོགས་པ་
ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་དང་གཟུགས་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡང་གང་ཞེ་ན། གང་གི་རྒྱུས་སྟེ། བ་སྟེ། གང་མ་སྤངས་ན་སྟེ།
བར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུས་པའི་ལོག་ཏུ་ཡང་ཀྱ་ཤིར་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། །དེ་ལ་
སྟེ། བའི་རྒྱ་ཡང་སྟེ། བ་ཡིན་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་མདོན་པར་འབྲུབ་པ་ཡང་སྟེ། བ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུ་བ་སྤྲ་མ་ཤོས་ཡོད་ན། རྒྱུ་བ་བྱི་མ་ཤོས་འབྱུང་ལ་སྟེ། བ་བྱི་མ་ཤོས་ཡོད་ན་ཀྱ་ཤི་
འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་སྟེ། བ་སྤྲ་མ་ཤོས་ནི་སྟེ། བ་བྱི་མ་ཤོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཀྱ་ཤིའི་
གཞི་ཡིན་ནོ། །སྟེ། བ་བྱི་མ་ཤོས་ནི་ཀྱ་ཤིའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྟུས་པ་ལ་ནི་སྟེ། བའི་རྒྱུ་བྱིས་ཀྱ་ཤི་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཀྱ་ཤིའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱ་ལོ། །སྟེ། བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་ཡང་དེ་དང་
འབྲེལ། །ལེན་པ་རྣམས་པར་གཞག་པ་ནི་དེ་ལ་སྦྱར་ན་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་ལེན་
པའོ། །ཉི་བར་ལེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ལེན་པ་རྣམས་པར་གཞག་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན།
སྲིད་པ་ནི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་ལས་ཀུན་དུ་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་
འདོད་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ལས་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །ལས་དེ་གཉི་གའི་སྒོ་ནས་ནི་

སྤྱག་པ་དང་། མི་སྤྱག་པའི་ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་སྒྲོན་ས་མ་
རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་འབྱུང་
ངོ། །གང་དེའི་རྒྱུ་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཆོར་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཆོར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་རིག་པ་འབྲ་
བའི་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། རིག་
པ་དང་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ནི་ཆོག་སྒྲ་དུགས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་
པའོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་ཐོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པའོ། །རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་
པ་དང་། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་ཆོག་སྒྲ་དུགས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་དང་
འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་
ཐོས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པ་དང་། འོག་པའི་ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་།
བསྒྲོམས་པའི་ཤེས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མིང་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་
པས་བསྐྱུས་པ་ཐོབ་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ནི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་
ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་
རིག་པ་ཡིན་ནོ། །མིང་དང་གཟུགས་དེ་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་ཉིད་དེ་ཆ་གཉིས་སུ་
བྱས་ནས་རིག་པའི་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་མེད་པ་དེ་ལས་
གཞན་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཆ་གཅིག་ཏུ་
བྱས་པ་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆ་གཅིག་

ཏུ་བྱས་པ་ནི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། མིང་དང་གཟུགས་དེ་ཡང་ཆེ་འདི་ལ་ཉིང་མཆོམས་
སྒྱོར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཕངས་པ་དང་། ཟེན་པའི་རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་སྟེ། དེ་དང་
མ་བྲལ་ན་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱོར་བ་
མངས་ནས། མིང་དང་གཟུགས་ཁོན་ལ་གནས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་
ཏུ་སྟེ་བའི་ཚུ་ལ་གྱིས་འཇུག་གོ། ཉེ་བས་ན་དེ་ཡང་ཆེ་འདི་ལ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་
རྒྱུན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མིང་དང་། གཟུགས་དང་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དང་། གཅིག་གི་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། ཉེ་ལྷན་ན་སྤྱད་པའི་ཡན་ལག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། མིང་དང་
གཟུགས་ལ་ཐུག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ག་ཤིའི་རྒྱུད་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་
པར་རྒྱུན་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱུད་དང་འབྲས་བྱ་ཆ་སྔ་བ་ཤེས་པར་དཀའ་
བ་ཡིན་ནོ། ཉེ་ཤེས་པར་དཀའ་བས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཐབ་ཅིང་མཆོག་
ཏུ་ཐབ་པ་ཡིན་ནོ། བདག་མེད་པ་དང་ཤེས་པར་དཀའ་བ་གང་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་དང་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་ངེ་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་དུ་སེམས་
ཅན་གྱི་རིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་འབྱུང་སྟེ།
ཆོག་ལྷ་དྲགས་དེའི་ལམ་ཡང་དེ་ཁོན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཉེ་ལ་གནས་ནས་
སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱ་དང་ཉ་དང་སྟེག་སྟེལ་དང་།
ལྟ་དང་མི་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པའི་ཆོག་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། བདག་པ་པ་ནི་སོ་སོའི་
མིང་གིས་དབྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བེ་ཙོ་དང་། དེ་སྟེགས་དང་། མ་བྱ་དང་། རྣམ་ཐོས་ཀྱི་
བྱ་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་། འཕགས་སྦྱེས་པོ་དང་། མིག་མི་བཟང་དང་། ལྷ་རིའི་

བྱ་དང་། བཟང་པོ་དང་། སྐྱབས་མེད་ཟས་སྦྱིན་དང་། རྟོན་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་བྱེ་བྲག་གིས་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པའི་སྦྱེས་བྱ་དེ་
དག་ལ་ཆོག་འཇུག་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ། རིག་
པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མ་རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མིང་དང་། གཟུགས་དང་ལྡན་ཏེ། མིང་དང་གཟུགས་མ་ལུས་
པར་འགགས་ན་ཆོར་བ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །འདི་ནི་བདག་མེད་པར་ཤེས་པར་དཀའ་བ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྲལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྡན་པར་ཤེས་པར་
དཀའ་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདི་ལས་བྱི་རོལ་པའི་སྤྱ་སྟོགས་ཅན་མ་རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བས་ཟིན་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེ་བདག་
མེད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་དག་ལ་བདག་ཏུ་བརྟགས་ནས་ལྟ་
ཞིང་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །སྟོན་གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་
དང་མ་བྲལ་བ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་གཅིག་ལ་ནི་
ཆོར་བར་བྱ་བའི་བདག་གིར་ལྟ་ལ། གཅིག་ལ་ནི་ཆོར་བ་པོར་བདག་ཏུ་ལྟ་ལོ། །འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་
བ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་གཅིག་སུ་ཁྱོང་ཞིང་ཁྱོང་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡང་བདག་གིར་
རྟོགས་པ་ན། ཆོར་བ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཆོར་བ་པོའི་བདག་ཆོར་བ་དེའི་སྟོན་སྟེ་ཆོར་
བའི་ཆོས་ཅན་ཆོར་བ་དེ་ཡང་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་ངོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་
པའི་གོང་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ཆ་སྤྱོད་བ་

ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ནས། ཆོར་བ་མེད་ན་ནི་བདག་གིས་བདག་ནི་ཆོར་བ་མེད་དོ་སྟུ་ཏུ་
བརྟགས་ནས་ལྟ་བར་བྱེད་དེ། དེ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རུང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོར་བ་གསུམ་སོ་རྣམས་མི་རྟག་
པས་བདག་ཀྱང་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོར་བ་གསུམ་སོ་དེ་བདག་ཏུ་མཐོང་བས་དེའི་
ཕྱིར་མི་རུང་ངོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། དེའི་གོང་གང་ན་ཆོར་བའི་བདེ་བ་མེད་
བ་དེ་ན་ཡང་བདེ་བ་ཆོར་བ་སོ་ཡང་མེད་པས་ན། དེ་ན་བདེ་བའི་ཆོར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཆོར་
བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་བདག་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ། །གཅིག་ཏུ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
དང་། དེའི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོང་ས་པར་འཇུག་པ་དག་ན། གལ་ཏེ་སོ་སོར་
ཉམས་སུ་སྒྲོང་བའི་བདག་མེད་དུ་ཟིན་ན་ནི་དེ་དག་གི་ཞི་བའི་སྟོང་ས་པར་འཇུག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བས་བདག་ཞི་བར་གྱུར་ཏོ་སྟུ་ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ནི་དེ་ཡང་ཡོད་དེ་དེ་བས་ན་དེ་ཡང་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན་ནི་དེ་དེ་ལྟར་དེ་མ་ཤེས་པས། དེ་དག་གི་ལྟ་བ་
མི་རུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་རིགས་སོ། །ཆོས་འདི་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་
དང་ལྡན་པ་ནི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བས་ཟིན་པ་ན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཤེས་པས་བདག་ཏུ་མི་ལྟོ། །དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་ཏེ། དེ་བཞིན་འོངས་པ་ཤི་པན་ཆད་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པས་ན་
སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་དུ་སྒྱུར་རོ། །ནམ་
པར་གྲོལ་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་གང་འདི་སྐད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་འདི་
ན། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏེ་ལན་མི་འདེབས་སོ། །མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཉི་ག་

དང་། གཉི་གར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏེ། ལན་མི་
འདེབས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་སྡོན་དུ་བཏང་སྟེ། ལན་མི་འདེབས་པ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་
ནོ་སྟེ་ལྟར་བསྟུང་བ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནོ། །ཕྱི་རོལ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་སྟོང་པ་དེ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་
བརྟེན་ནས། ཆེ་འདི་ལ་བདག་ག་ཟུགས་ཅན་ནས། ག་ཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། རྒྱུ་
དུའམ་ཆད་མེད་པར་འདོགས་སོ། །རྩི་ལྟར་ཆེ་འདི་ལ་ནོར་བར་བརྟགས་ནས་
དམིགས་ཤིང་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་ཀྱང་ཕྱི་མ་མཐོང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་དོ། །རྣམ་པ་
དུ་མར་ནོར་བར་བདག་ཏུ་རྟོག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་བག་ལ་
ཉལ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ལྟར་བྱུང་བའོ། །དེ་མ་སྤངས་པས་སྤིད་པའི་རྩེ་མོར་
སོང་དུ་བེན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དམའ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་དང་བྲལ་མོད་ཀྱི་ལྡན་པ་
ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་བྲལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྡན་པར་ཤེས་པར་དཀའ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་འབའ་ཞིག་ཤེས་པས་
འཇུག་གོ། །དེ་ལ་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་དཀའ་བ་གང་ཞེ་
ན། འདི་ལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་ལྡན་ན་ཆེ་འདི་ཡང་བདག་ཏུ་མི་དམིགས་ཤིང་མི་འདོགས་
ལ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་དོ། །ལུས་དང་བྲལ་བའི་ལོག་ཏུ་ཡང་བདག་ཏུ་མི་དམིགས་ཤིང་མི་
འདོགས་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བདུན་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཏགས་
ནས་སྤར་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་། ཡང་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་དེ་དག་

དང་། སྐྱེ་མཆེད་དེ་གཉིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡང་
དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་བརྟགས་ན། །དག་བཅོམ་པ་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའམ།
གཉི་གའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པར་
འབྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་བར་སྤང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་
དེ་དང་བལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཆོར་བ་སྤྱོད་བར་སྤང་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཆོར་བ་དང་བལ་
ལོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་སུ་སྤང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་དེ་དང་
བལ་ཏེ། འདི་ནི་ལྷན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འབྲེལ་བར་ཤེས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཡང་དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་
བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །རྣམ་པ་འདི་བཞིས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཆོག་ཏུ་ཟབ་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་ནི། བྱད་པར་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཉིད་དང་ནི་དེ་
བྱེད་དང་། །སྟོང་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་འབྱེད། །གང་གིས་བྱས་པ་ཐ་མ་ཡིན། །ཆོས་
འདུལ་བ་འདི་ལ་ནི་བྱིས་པ་དང་མཁས་པ་གཉིས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ནས་དབྱས་གྱི་མཐར་
ཐུག་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་འབྲུབ་
པར་འབྱུར་ཏེ། ལུས་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་བྱེ་རོལ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་གཟུགས་གྱིས་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་
སྤྱོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མཁས་པ་ནི་བྱིས་པ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་མཐའ་
དང་། བྱེ་མའི་མཐའི་སྒྲོ་ནས་བྱད་ཆེ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱས་གྱི་མཐའ་
གཏོགས་པའི་བྱད་པར་ནི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལས་ལུས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དེ་
གཉིས་ཆེ་འདི་ལ་སྟོང་བར་འབྱུར་ལ་དེས་དེ་གཉིས་སྤངས་པས་བྱེ་མ་ལ་ཡང་ལུས་

འདྲིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཕྱི་མའི་མཐར་གཏོགས་པའི་བྱང་པར་རྟོ། ཅིའི་ཕྱིར་
མཁས་པས་མཁས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་འདི་ལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དང་
བྲལ་བར་གྱུར་ལ་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་སྤྲུག་བསྡུ་ལ་གྱི་བདེན་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར།
ཅིའི་ཕྱིར་གྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་པར་གྱུར་ཏེ། གང་གིས་ན་དེ་གཉིས་སྟོང་མི་རྣམས་པར་
གྱུར་ཞེན། མཁས་པས་ནི་སྟོན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆངས་པར་སྟོང་
པ་བཅའ་བ་སྤྲད་ལ་གྱིས་པས་ནི་མ་སྤྲད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་གྱིས་པ་ལས་མཁས་པ་
བྱང་པར་དུ་གྱུར་པ་སྟོན་གྱི་མཐར་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ། ཐོས་པ་དང་ལྟན་པའི་འཕགས་པའི་ཉན་
ཐོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་ཏེ། རབ་
རྒྱུ་ཤེས་པས་ན་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་བདག་མེད་པར་ཤེས་ནས། འདི་ནི་བདག་གི་འོ། །འདི་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་
མཛོན་པར་ཞེན་པ་མེད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་དེས་ནི་དེ་ལྟར་ལོག་
པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གཏོགས་
པའི་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
གཞན་གྱི་བྱེད་པ་སོ་གཞན་མ་ཡིན་ལ་མ་བྱས་པར་ཡང་བདེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་
པར་རིག་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལྟ་
སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་མཁས་པ་དེས་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་འདོགས་པ་དང་། ཡོད་
པའི་དངོས་སོ་རྒྱུད་གཞན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། སྟོན་སེམས་པས་མཛོན་པར་
འདུས་བྱས་ཤིང་། སྟོན་པའི་སྟོན་པ་འདོད་པའི་ཡིད་སྟོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འདི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ཞིགནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པ་ཐོས་པ་
དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རེག་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་།
འདྲུ་ཤེས་དང་སེམས་པའི་ཆོགས་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་རྟོག་གོ། །སྤྱི་པའི་
ཆོགས་ལ་དབྱེ་བའི་སྐྱོན་ས་བཟགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་བཟགས་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པར་ཤེས་པས་
ན། །རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བར་གྱུར་ན་རི་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱ་འགགས་ན་
རི་ལྟར་འགག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་སོ། །དེ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་བརྟེན་པའི་རྒྱས་གང་གི་ཆེ་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ན། དེས་སྤར་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་འཇིག་
རྟེན་འབྱུང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་འགག་པ་ལེགས་པར་མཐོང་ཞིང་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་
རྟུན་དོ། །བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་སོ། །བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བབ་པའི་ཆེ་ནི་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོད་པའི་
སྐྱོན་ས་ལེགས་པར་བརྟེན་པ་དང་། ལེགས་པར་རྟོགས་ཏེ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྤར་
རོ། །དེ་དེའི་ཆེ་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་འདི་ལ་
ཞུགས་སོ། །བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་ཉེ་བར་ཞུགས་སོ། །བདེན་པ་ཁོང་དུ་རྟུན་
པའི་སྐྱོན་ས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་རྟོགས་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་། ཉེ་བར་
གྱུར་པར་ཞུགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ནི་གཏིང་སྟེབས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་རྟོགས་

བ་དེའི་ཕྱིར་ནི་ཀུན་དུ་གཏིང་སླེབས་སོ། །སློབ་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་
འབྱུང་བ་དང་། ལུབ་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་བྲལོ། །དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། འཕགས་
པའི་རྒྱ་ལ་དམིགས་པས་ནི་འཕགས་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་
ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་
བའོ། །གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་དེ་དང་
ལྷན་ན་གོང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྔོང་བར་བྱའོ་སྤྲུལ་ནས་དེ་ཉིད་ལན་མང་དུ་
བྱེད་དེ་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། དག་བཅོམ་
པའི་འབྲས་བྱའི་ལམ་ལ་སྤྱག་པའི་བར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ཆ་
གཉིས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་འཇུག་པ་དང་། གང་རྣམས་འཇུག་པ་
འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི་འཇུག་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཅི་
རིགས་པར་རིགས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རིམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་
རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རིམ་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་
པའི་ལུགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་དོ། །ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་ཆོས་གནས་
པ་ཉིད་དོ། །འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་ཆོས་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །མ་འོངས་པའི་
དུས་ཀྱི་སློན་ནས་ནི་ཆོས་རི་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སློན་ནས་ནི་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་། མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སློ་
ནས་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱའི་སློན་ནས་ནི་བདེན་པ་

ཉིད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པའི་སྒྲོན་མེ་ནི་དེ་ཁོན་ཉིད་དོ། །ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་མ་ཞོར་བ་ཉིད་དང་། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་དོ། །རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི་དང་མ་ཐུན་པ་ཉིད་དོ། །འདི་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་ཐོས་
པ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་ཡང་བྱེད་ཅིང་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་ཡང་བྱེད་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བར་ཡང་འཕྲོག་
པར་འབྱུར་རོ། །ཕྱ་མ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པའི་ཡང་དག་པའི་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུང་གིས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་ཀྱི་འབྲིན་པ་
དང་། བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་
ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡེ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དང་ལྡན་པའི་
མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གའི་ཆོགས་དེ་བརྟུན་པ་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁམས་དང་རིགས་དང་གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་བྱེད་ལ་དེས་
ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་དང་། གཞན་བྱེད་ལ་གཞན་ཀྱིས་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་གཉིས་
ཀྱིས་ལན་གདབ་པར་མི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུར་འབྲེལ་པའི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྒྲ་བྱའི་སྒྲོན་མེ་ཐ་དད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་

ལྷ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པར་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །གང་
ཟག་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པའི་བདག་མེད་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱིར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་བདག་མེད་པ་ནི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་དོན་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །ཆོས་བདག་མེད་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཉིད་བདག་མེད་དེ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དོ། །གང་དུ་དེ་གཉི་ག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་
བསྐྱུན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གང་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་མ་ཡིན་པར་ལྷ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ལྟར་ལྷ་ཞིང་འདི་སྐད་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་
འདི་དག་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཡང་ན་འདི་དག་ལས་གཞན་པ་དེའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་དེའི་ལྷ་བ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་ན་ནི་ཆངས་པར་སྟོན་པ་ལ་གནས་པར་མི་
འགྱུར་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་པོ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མི་མ་སྐྱུན་
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར་དེ་དེ་གཉི་ག་ནི་ལོག་པར་ལྷ་བ་
ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ལྷ་བ་ནི་ཐར་པར་འགྱུར་དུ་མི་རུང་དོ། །གང་གི་འདི་སྐད་དུ་མིང་དང་
གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྤྲ་མ་
བཞིན་དུ་མི་རུང་དོ། །གང་འདི་སྐད་དུ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ལྷ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་ལ་
བརྟེན་པས་དེ་ཉིད་སྟོག་ཀྱང་ཡིན་ལ་ལུས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནས་རྒྱས་པར་

སྒྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱུར་ན་ཡང་ཆངས་པར་སྒྱུར་བ་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་པར་ལྟ་བའི་མཐའ་འདི་གཉི་ག་སྤངས་ནས་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ལྟ་བའི་དབྱ་མའི་ལམ་ཞེས་བྲལོ། །ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་ནི་ཤེས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་བ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འདི་རྣམས་སམ། འདིའི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཞེས་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དུ་
ཟེན་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འགགས་ཤིང་སྤངས་པར་གྱུར་བ་ན་གང་ལ་ནི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཞེས་བྲ། གང་གིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྲ། འདི་ལྟར་དེའི་ཆེ་གཉི་ག་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྟན་པ་དང་།
རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གངགས་པར་རིག་
པར་བྲ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། རི་སྟེང་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
ཆོས་རྣམས་གང་དག་གི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆོམ་པར་འབྱུང་བ་དང་།
རྒྱ་མ་སྤངས་ན་འབྲས་བུ་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མ་སྤངས་པར་སྐྱེ་བ་ལས་
འབྲས་བུ་མ་སྤངས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་
པའོ། །རི་སྟེང་ཡོད་པ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རིག་པའི་སྟོན་གྱི་མཐའི་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྲ་
བ་ནས་རྒྱས་པར་སྒྱུར་ཏེ། རྣམ་གངས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།

རྣམ་གྲངས་བསྐྱབ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམས་
 གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་རི་སྟེང་ཡོད་པ་སྟེ།
 དེ་ལྟར་ན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་། རི་སྟེང་ཡོད་པ་འདི་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། བསྟན་
 ཅིང་རྣམ་པར་དབྱེའོ། ཇེ་ལ་བསྟན་པ་ནི་དང་པོའོ། ཇེ་ཉིད་རྒྱས་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
 ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ནི་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་
 གྱིས་བྱས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་བྱས་པ་དང་། གཉི་གས་མ་བྱས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་
 བྱང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གྱིས་འདོགས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་དེ།
 གཉིས་གང་ཞེ་ན། སྔ་མ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་སེམས་ཅན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཇེ་ལ་འདུ་བྱེད་རྣམས་
 བྱེད་པ་མེད་པས་ན་ཆོར་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྩོང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་
 བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་གིས་བྱས་པར་མི་རུང་ངོ་། ཇེ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་པོའི་
 སེམས་ཅན་མི་དམིགས་པས་ན་ཆོར་བ་ཡང་གཞན་ལ་རྩོང་བ་ཡང་གཞན་པར་ཡང་
 མི་རུང་ངོ་། ཆོར་བ་ལ་སྟེད་པ་དང་གཞན་དག་གིས་ཆོར་བ་བསྐྱབས་ཞེས་བྱར་ཡང་
 མི་རུང་ངོ་། རྒྱེན་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་ཆོར་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་
 པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱར་ཡང་མི་རུང་ངོ་། ཇེ་བས་ན་རྒྱ་མི་མཐུན་པར་སྐྱ་བའི་མཐའ་
 རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དང་། ཕྱི་མ་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱ་བའི་མཐའ་སྤངས་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་
 དབྱ་མའི་ལས་བསྟན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། གན་ཏན་དུ་བསྐྱབས་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་
 ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོམ་ནི། རིག་རྒྱེན་ལྟ་བུ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་ཤ། འབྱུང་དང་ཀུན་
 ཞེས་མི་སྤྱག་དང་། ཆོས་གནས་ཞེས་དང་བཙོན་འགྲུས་བརྒྱམས། སྐྱེ་བ་ཡང་ནི་ཐ་

མ་ཡིན། །རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱང་བའི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པ་དང་།
རྒྱ་མི་མཐུན་པར་སྦྲ་བའི་དགེ་སྦྱོར་དང་། བཅ་ཟེ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་འདི་པའི་ཉན་ཐོས་
དམའ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའམ་སྟོན་པ་ལ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱས་ལ་དེ་ཉིད་གྱིས་
ཉམས་སུ་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྦྲ་མ་བཞིན་དུ་རི་བ་རིས་ན་ལེགས་པར་ལན་
གདབ་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་གི་གཞུང་གིས་ལན་གདབ་པ་དང་།
གཞན་ཆར་གཅད་པས་ལན་གདབ་པ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་
ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམས་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བས་ལན་གདབ་
པའོ། །དེ་ལ་གང་དེ་སྐད་དུ་འདི་བ་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཞུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་འདི་ནི་
རང་གི་གཞུང་གིས་ལན་གདབ་པའོ། །དེ་ལ་གང་འདི་སྐད་དུ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་
བ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དང་། གཉི་གས་བྱས་པ་དང་། གཉི་
གས་མ་བྱས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་བྱང་བར་རྟོག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་
ཆོར་བ་ནི་རེག་པ་ལས་འབྱུང་བར་སྤང་ན་དེ་དག་གིས་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་
གྱིས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གལ་ཏེ་ཆོར་བའི་རྒྱ་
རེག་པ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྤང་ན་ནི། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་
ཡང་ལེགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རེག་པ་ཡང་སྤང་བས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ལན་འདེབས་པར་བྱེད་ན་གང་དེ་ལྟར་ལན་འདེབས་པ་འདི་ནི་གཞན་ཆར་བཅད་པས་
ལན་གདབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་རྒྱ་རྣམས་པ་གཉིས་གྱིས་
ཆར་གཅོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་སོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམས་པར་ཞེས་པ་སྤང་བ་ཅམ་དུ་

ཟད་པ་མ་གཏོགས་པར་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་པོ་བསྟན་པར་མི་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། རེག་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་ལྡན་
པ་སུན་དབྱེད་མི་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་གཞུང་ཡང་མི་ཚུགས་ལ་
གཞན་གྱི་གཞུང་ཡང་སུན་མི་བྱིན་པས་ན་ཆར་གཙོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
དེ་སྐད་དུ་བྲིས་ན་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་
བྱས་པ་དང་། གཉི་གས་བྱས་པ་ཡང་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྤང་པ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་སྟོན་མ་འདོགས་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་བདག་ཏུ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་མེད་པས་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དེར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བྱེད་ལོག་པར་གྱུར་པ་
ཡིན་ཏེ། འབྲང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གྱུར་
པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལས་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་
པར་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གྱུར་
པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དག་གི་སྟོན་གྱི་མཐར་དེ་ནི་ང་ཡིན་
ནོ། །འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྟེ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་པ་མི་མཁས་པ་དེ་དག་
གི་མ་རེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སྤྲ་མ་བཞིན་ཏེ། དབྱས་ཀྱི་
མཐར་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་དག་
དབྱས་ཀྱི་མཐའ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མའི་མཐར་བདེ་བ་དང་
སྤྱུག་བསྐྱེད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བ་གང་ཞེ་ན།
གང་དག་གི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། དབྱས་ཀྱི་མཐའ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་སྟོན་གྱི་མཐར་ཆོར་བའི་

རྒྱ་འགགས་པས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་ལ་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཆོར་བའི་རྒྱ་
འགགས་ནས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་
དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལས་གྱུར་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བས་ལན་གདབ་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ། ། །རྒྱ་མེད་པ་དང་རྒྱ་མི་མཐུན་པ་སྤངས་
ནས་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས། ཆོས་
འདུལ་བ་འདི་ལས་མི་འཕྲོགས་པའི་བྱིར་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་བསམ་པ་དག་པའི་བྱིར་ལྟ་བ་བྱང་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཤེས་
བྱ་ལ་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ།
རྒྱ་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་དང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཉེ་
བར་ཞུགས་པ་དང་། ཁོང་དུ་ཚུད་པར་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་ལྟ་གང་ཞེན། རན་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བའི་ཅ་བའོ། །བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་ཅ་བའོ། །རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟས་
བཞིའོ། །ཆེ་འདི་དང་ཆེ་བྱི་མའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་
རྣམས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདེན་པ་རྣམས་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་སྟེ། གང་རྒྱ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་ཡང་
རྒྱར། རྒྱ་འགགས་པ་ལ་ཡང་འགག་པར། དེ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ལ་ཡང་
ལམ་དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ན་ལྟ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་བརྟག་པའི་མཐའ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སྟག་

པས་ན་དེའི་གོང་དུ་རྒྱ་བརྟག་པ་མེད་དེ། དེ་བརྟག་པ་ཉིད་ནི་རང་གིས་དོན་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་ཁོ་ནས་ལོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བཅ་པོ་བརྩ་བཞི་བ། གསུམ་པོ་འདི་
དག་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཤེས་བྱའི་གཞི་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་། གྲུབ་པ་དང་། ཆེ་ཆད་རི་
ཅམ་པ་དང་། མ་ཤིའི་བར་དུ་རྒྱད་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྟོབ་པ་ཡང་དག་པར་
ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པ་ན། སྟོབ་པར་འདོགས་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་ནི་བདག་གི་ཐམས་ཅད་
ཟད་དེ་ཡང་ཟད་པར་བྱ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྫོགས་
ནས་རྫོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། སྦྱེ་མཆེད་དུག་དང་སྦྱེ་
མཆེད་དུག་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་རེག་པ་དང་། རེག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆོར་བའོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་
དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་ཆོར་བ་གང་ཅི་སྤྱོད་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ནས་དེ་དག་ལས་སྦྱོ་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་དང་།
འགོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པ་ན་ཆོར་བ་དེ་དག་རེག་པའི་ཟས་ལས་བྱུང་
བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །རེག་པའི་ཟས་དེ་ཡང་སྦྱེ་མཆེད་
དུག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རེག་པའི་ཟས་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱེ་མཆེད་དུག་ལས་སྦྱོ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དང་། རེག་པའི་ཟས་དེ་འགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
ཆོར་བ་དང་། རེག་པ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དུག་པོ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་
ནས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགགས་པས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་རིག་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་བྱུང་བ་མི་རྟག་པ་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཡང་

དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉག་འབྲུས་ཅན་གྱི་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བྲལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནན་ཏན་དུ་
སྒྲུབ་པ་ན་ལེན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉག་
འབྲུས་ཅན་ཞེས་བྲལོ། །མ་ཐོབ་པ་དང་མཛོན་སྲུང་དུ་མ་བྱས་པ་མཛོན་སྲུང་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རྟོག་དུ་གྲུས་པར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པས་ན་སྒྲོབ་པ་ཉག་འབྲུས་ཅན་ནོ། །ཆེ་འདི་ལ་
བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉག་དུ་
གྲུས་པར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པས་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉག་འབྲུས་ཅན་ཞེས་
བྲལོ། །བསྟན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མིང་གི་ཆོགས་
དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
གང་ལ་ལས་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཐོབ་ནས་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་
ཆོགས་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་འདོད་ན་བྱུང་བའི་མིང་གི་དོན་དེ་ཉིད་རྣམ་གངས་གཞན་དག་གིས་ཉིན་མཚན་
བདུན་གྱི་བར་རམ་ཡང་ན་དེ་བས་ལྷག་པར་ཡང་སྟོན་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་གངས་འདི་ལྟ་
བུ་དག་སྟེ། བྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྲས་དང་། སེམས་པ་ལས་བྱང་བ་
དང་། གཡོ་བ་དང་། གནོད་པ་བྱེད་པ་དང་། ནད་དང་། འབྲས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའོ། དག་བཅོམ་པ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བྱུག་བརྩ་སྟོད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་གངས་ཀྱིས་བརྩ་སྟོད་པ་དང་། རྣམ་གངས་མ་ཡིན་
པས་བརྩ་སྟོད་པ་དང་། ཤེས་པས་བརྩ་སྟོད་པ་དང་། སྟོང་བས་བརྩ་སྟོད་པ་དང་།
མཛོད་བརྩ་སྟོད་པ་དང་། རྒྱས་པས་བརྩ་སྟོད་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་གངས་ཀྱིས་བརྩ་སྟོད་

པ་ནི་རི་ལྷར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་གཞན་དག་གིས་ངེས་ཀྱང་རུང་། ཡང་ན་རང་གིས་གཞན་
དག་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པར་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐད་དུ་བདག་ནི་ཕྱི་མ་
ལ་སོམ་ཉི་མེད་དོ་ཞེས་བརྟུན་པའོ། །རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པར་བརྟུན་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། བདག་ནི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་པས་བརྟུན་
སྟེད་པ་ནི་རི་ལྷར་ཤེས་ཤིང་རི་ལྷར་མཐོང་ན་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེས་ངེས་ན་སྐྱེ་བའི་
རྒྱ་འགགས་པས་ན། སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཤེས་པས་
བསྐྱུས་པའི་བདག་གིས་ཟད་པ་ཤེས་པ་བརྟུན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཤེས་པས་
བརྟུན་པའོ། །དེའི་རྒྱས་པས་བརྟུན་པ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱ་སྤིང་པ་ཡང་བརྟུན་པར་
འགྱུར་ལ། སྤིང་པའི་རྒྱ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལེན་པ་དང་། ལེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བརྟུན་
སྟེད་པར་འགྱུར་དོ། །རི་ལྷར་ཤེས་ཤིང་མཐོང་བ་དེ་ལ་ནི་ཉི་མར་ལེན་པ་ཡང་མེད་དེ་དེ་
ཡང་བརྟུན་པར་འགྱུར་དོ། །མདོར་བརྟུན་པ་ནི་བཤད་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་ཚོར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་ནི་འདིར་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་
བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་བརྟུན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་སྤོང་བས་བརྟུན་པ་ནི་
ནང་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་སྤིང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་སྤོང་བས་
བརྟུན་པར་བྱེད་དོ། །སྤོང་བས་བརྟུན་པ་དེའི་རི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རྒྱས་
པར་བརྟུན་པའོ། །རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ནི་མདོས་བརྟུན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བདག་
ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤོང་བའི་མདོས་བརྟུན་པ་དང་པོ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤིང་པའི་
ཀུན་དུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །རི་ལྷར་བདག་པོས་གནས་ན་

བརྒྱུ་མེད་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་གཉིས་དང་། སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་
སེམས་ལས་འབྱུང་བ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྲན་པས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྤྱིར་
བའི་མདོས་བདེ་སྒྱུད་པ་གཉིས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཏྲུ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བདག་
ཉིད་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱུ་མེད་སེམས་སྤྲི་མི་བྱེད་པ་འདི་ནི་སྤྱིར་བའི་མདོས་བདེ་སྒྱུད་པ་གསུམ་
པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་རྣམས་བསྟུན་པ་ནི་བདེ་
སྒྱུད་པ་བྱུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདི་ལྟར་འཛིག་ཏེན་གྱི་ནང་ལ་
བཞེན་པའི་སྤྲུག་ཅིང་དགའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉམས་སྟོབས་དང་། བྱད་
བཟང་བ་དང་། སྟོག་གོ། །ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་དེའི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྐྱེད་པའི་མི་སྤྲུག་པའི་ཆོས་ཀྱང་གསུམ་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཅ་བ་
དང་། ག་བ་དང་། འཆི་བའོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དག་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ན་ནི་
ན་བ་དང་། ག་བ་དང་འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱལ་བ་མེད་
དོ། །ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་ནི་སྐྱལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་དོ། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་
རྣམས་གང་ཞེ་ན། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་།
ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འོ། །དེ་དག་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་
འདི་ན་ཁ་ཅིག་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བདག་ཉིད་དམ་གཞན་ལ་བཞེན་ནས་བསྐྱབ་པའི་འབྲུལ་
པ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ངོ་ཆ་བ་མེད་དེ། ངོ་ཆ་ཐོར་བ་ལ་བདག་ཉིད་འཛིག་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་དེ་ལྟར་གྱུར་པས་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་བདག་ཉིད་མི་སྤྱིར་
དོ། །བདག་ཉིད་མི་སྤྱིར་བས་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགོ་འདུན་དང་། བསྐྱབ་
པ་དང་། གདམས་ངག་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་མ་གུས་ཤིང་ཞེ་ས་མེད་པའི་རང་

བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་གིས་གཞི་དེས་སྐྱེས་ན་དེས་དེ་དག་གི་
ཆོག་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆོག་དུ་སྐྱེས་བར་མི་བྱེད་དོ། །གནས་དང་
གནས་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་གྲང་སྤངས་ནས་ལོག་པར་
ཞུགས་པ་བདག་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་འབའ་ཞིག་དང་། རྟེན་ཅིང་
འགྲོགས་ལ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་སོ། །དེ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པས་
འཕགས་པ་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དང་སྤང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐང་དུ་འགྲོ་བར་
ལྷ་ག་ལ་བྱེད། གལ་ཏེ་ཐང་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དེ་ཆོས་དེ་བཟོད་ན་ཡང་དེ་འཕགས་པ་ལ་
སྤང་བས་ཉན་པར་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་ན་སྤྲགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སེམས་ཆེད་དུ་གཏོད་
པར་མི་བྱེད་ཅིང་ཞེ་འགྲས་ལ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་ཉན་པར་མི་བྱེད་
དོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། ལམ་དང་། ཤེས་
པས་སྤྲོ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་མི་གནས་སོ། །དེས་ཐོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་ཞེ་འགྲས་པའི་
སེམས་དེས་མངོན་པར་དད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་ནན་ཏན་དུ་སྤྲོ་བ་པར་མི་བྱེད་དོ། །བསྟན་
པར་བྱ་བའི་འོས་མ་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གསུང་བ་
དང་། གདམས་ངག་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པར་མི་དགོངས་སོ། །དེ་ནི་བདག་
ཉིད་ཀྱང་རང་མཉམ་དུ་འདུག་ལ། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་
ཐོར་བས་ནང་གི་སེམས་ཀྱང་མ་ཞི་ལ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་ཏེ། གཅམ་བུ་སུ་ཙེར་སྤྲོ་བ་ལ་སྤྱི་བརྟོལ་ཆེ་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པར་ཡང་མི་ལྟོ། །དེ་དེ་ལྟར་གྱུར་པས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་
ཡང་ཆོས་བཞིན་དུ་ཕྱིར་འཆོས་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གོམས་ནས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་

འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ཡང་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁོ་ནའི་སྒྲོ་ནས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷག་
པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་ཁིང་འགྲོ་བ་ན་ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཀྱི་མཚན་མ་དང་རྟགས་བཟུང་བའི་ཕྱིར། བརྟེན་ངས་པར་
འབྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་བ་དང་དུ་
མྱངས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་གནས་པ་དང་། གནས་ཤིང་འདུག་པ་ན་ཆེ་མེད་
པར་རབ་ཏུ་དབེན་པའི་གནས་ན་འདུག་པས་བརྟེན་ངས་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མེད་པར་
གནས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་དུ་སེམས་གཡེངས་པ་འདི་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་གང་
ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་དང་། བསྟེན་པ་རྣམས་པར་སྤངས་ཏེ། སྤྱིག་པའི་
གྲོགས་པོ་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཉན་པ་ལ་མོས་པའི་
ཕྱིར་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམས་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་ལ། སྤྱིག་
ཅན་ཀྱི་འདོད་པ་དང་། སྤྱིག་ཅན་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་སྤངས་
ཏེ། འདུག་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་ནི་
བདག་ལ་བྱུང་དུ་གསོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་
ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ནི་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་

ནམས་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་པས། སོ་སོའི་སྤྱི་པོའི་ས་ལས་འདས་ཏེ། ཡང་
དག་པའི་སྤྱོན་མེད་པ་ལ་འདུག་པ་དང་། ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པའི་སྐལ་བ་
མེད་དོ། །ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་གོང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་
པས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་
དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ན་བ་དང་།
ཀྱ་བ་དང་། འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ན་
བ་དང་། ཀྱ་བ་དང་། འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་བར་དུ་དཀར་
པོའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་རིག་པར་བྱའོ། །དག་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་ཞིང་སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྤྱོམ་པ་ལ་གནས་པ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོན་ས་ཆོས་གནས་པ་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པ་འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ནམས་པ་བཞིས་སུ་
སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་པའི་རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་
འདུག་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ནམས་པར་གྲོལ་བའི་མཛད་ལ་དག་
བཅོམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་དོ། །ཆོས་གནས་པ་ཤེས་པ་གང་
ཞེ་ན། རི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རྒྱེན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་
མ་སུན་པའི་གཏམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐོས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་འདུ་
བྱེད་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་དེ་སོ་སོའི་སྤྱི་པོར་གྱུར་བཞིན་དུ་

མོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་བར།
ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་ལམ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་མོས་
པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་གནས་པ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
ཤེས་པ་གང་ཞེན། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་དུ་འཇག། ཀུན་
འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་ལ་ལམ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་མོས་པ་ན།
སྟུག་བསྐྱལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་ནི་མི་མ་སྟུན་པའི་འདུ་ཤེས་སྟུ་ཡང་དག་པར་གནས་
ལ་འགོག་པ། ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་ཞི་བར་འདུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱང་པོ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་འདི་ནི་ཞི་བའོ། །འདི་ནི་གྲ་ཤོས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་
རྒྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་གནས་པ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་
ཀྱི་རྒྱ་ལ་མི་མ་སྟུན་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཞི་བར་འཇུག་པ་དང་། མོས་པ་འདི་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་པ་བྱུག་
མངོན་སྟུམ་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་བའི་མཁས་པས་ནི་སྙིང་ཆིམ་པར་བཙོན་འབྲས་
བཅུམས་ཏེ་གནས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་བྱུག་གང་ཞེན། སློབ་དཔོན་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་
པ་དང་། བསྟན་པ་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་བདེ་ལྷག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་།
རང་གི་དོན་ཐོབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པ་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པར་
སྟོན་པ་དང་། གསུང་རབ་མངའ་བདག་ཡོད་པའོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་

བ་གང་ཞེན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོབས་བཅུ་དང་ལྷན་བ་མི་འཇིགས་པ་བཞིས་
འཇིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ཁྱུ་མཆོག་
གི་གནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམ་འཆའ་བ་དང་། ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་།
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གའི་སྒྲ་ཡང་དག་པར་སྒྲོགས་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འགོག་པ་
དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་འདི་ནི་བསྟན་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའོ། །བསྟན་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཆིག་དང་ཡི་གེ་གསལ་ཞིང་དོན་ཟབ་ལ་
བསྟན་པ་ཆིག་དང་ཡི་གེ་གསལ་ཞིང་དོན་ཟབ་པ་དེའི་དོན་ཟབ་མོ་འབྲེལ་པ་འདི་ནི་
བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱུག་པའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལས་གྲུད་ན་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་ཆེས་ལྷག་པར་མངོན་པར་ཤེས་པ་
མེད་དོ། །དེ་བས་ན་གཞན་དག་གི་རང་གི་དོན་འཕྲོ་པའི་སྟོན་པ་ཐོབ་པར་བྱ་ཞིང་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་
པའི་ཆོས་ལས་གྲུད་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྱུ་ཚོམ་པ་དང་། འདས་པའི་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱི་
ལ་ཆད་པ་འདི་ནི་རང་གི་དོན་ཐོབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །དེའི་ལྟ་དང་མི་རྣམས་མན་ཆད་
ལ་སྟོན་ཅིང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཁྱུད་
མ་མཛད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པ་དང་། སྒྲ་
ན་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །ཐེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་
གྱུར་པའི་དད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པའི་གཞི་དང་། གནས་སུ་གྱུར་
པའི་སྟོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གསུང་རབ་མངའ་བདག་

ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནམ་པ་འདི་དུག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་
མཐོང་བའི་མཁས་པས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་ལྟག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
སྒྱར་བར་བྱ་བ་དང་། ལྟག་པའི་སེམས་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་དང་། ལྟག་པའི་ཤེས་
རབ་ལ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཙུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱང་ཆེན་པར་བཙུན་འགྲུས་
བརྩམས་ཏེ་གནས་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ལེ་ལོས་གནས་པར་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་ཉེས་
དམིགས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཆེ་འདི་དང་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐལ་
བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱག་བསྐལ་
ཞིང་མི་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ནམས་
ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རོན་ཆེན་པོ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་།
བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ལུན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་
བརྒྱུག་པ་ལས་ནི་བཙུན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཕན་ཡོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་རིག་
པར་བྱའོ། །བཙུན་འགྲུས་བརྩམས་པ་དེའི་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་
ནམས་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པས་བདག་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་དང་། གཉི་
གའི་དོན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རང་གི་དོན་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རབ་དུ་
བྱུང་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་
ཐོབ་པའི་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་ནི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་
བརྩམས་ནས་གཞན་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་གཉི་གའི་དོན་ནི་
བདག་ཉིད་ཡོན་གནས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་དད་པ་ནམས་ལས་བརྟགས་པའི་ཆོས་

གོས་ལ་སོགས་པ་ལོངས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ལོངས་སྟོང་དེས་དེ་དག་ཉིད་ལ་
ཡང་དག་བའི་ཐོགས་དང་མ་ཐུན་པས་པན་འདོགས་ལ་གཞན་དག་གྱང་བྱ་བ་བྱས་པ་
དེ་དག་གིས་བྱི་མ་ལ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་སློན་ས་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོར་
འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྟོང་དང་འཁོར་ཕྱན་སྤྱི་མཆོགས་པའི་སློན་ས་ནི་པན་ཡོན་
ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། ཆེ་དང་། ཁ་དོག་དང་། སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་སྟོབས་པ་
ལ་སོགས་པ་ལུས་ཕྱན་སྤྱི་མཆོགས་པའི་སློན་ས་ནི་གཟི་བྱན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་
དང་། གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཡུན་རིང་པོར་ལྷན་པའི་སློན་ས་ནི་རྒྱས་པ་ཆེན་
པོར་འགྱུར་བའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བཞིའི་སློན་ས་ལེགས་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་དབྱིངས་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །སྤང་
པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་
ན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
ཆེན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བའོ། །གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་
སུ་ཐྱོང་བའི་སྟོན་པས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པས་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས་
པའོ། །ཕྱན་སྤྱི་མཆོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་པ་ཁ་ཅིག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྦྱབ་པ་ནི་ལེགས་པར་འོས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་
གང་ཞེ་ན། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཕྱན་སྤྱི་མཆོགས་པ་དང་། དབང་པོ་ཕྱན་སྤྱི་མཆོགས་

བ་དང་། ཤེས་པ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་བ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་འཛོལ་བར་འབྱུང་བ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་བཤོ། །དེ་ལ་ལྷག་པའི་
བསམ་པ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་བ་ནི་དེ་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ལྷག་
པའི་བསམ་པ་དག་པར་བྱས་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། འཁོར་གྱིས་གཙུག་པའི་ཕྱིར་མ་
ཡིན་འདིགས་པས་གཙུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་རྟེ། དེ་
ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་སུ་སྦྱེས་
པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དབང་པོ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་བ་ནི་དེ་ལྟར་འདི་ན་ཁ་
ཅིག་མིག་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན། རྒྱ་བ་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན། མ་ནིང་མ་ཡིན། ཡན་ལག་དང་
ཉིང་ལག་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་རྟེ། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དེས་ན་ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཡང་
ཉན་ཀུས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་བ་ནི་དེ་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་སྤྱིབ་
པ་ཆུང་དུས་སྤོངས་པ་མེད་པས་ནི་སྤོངས་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་འབྲིང་གིས་སྤོངས་པ་མེད་
པས་ལྷག་ལྟར་སྤྱིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་ཆེན་པོས་སྤོངས་པ་མེད་པས་ལག་
བརྟུན་ཅན་མ་ཡིན་རྟེ། ཤེས་པའི་སྤྱིབ་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱིས་སྤོངས་པ་དང་བུལ་བའི་
ཕྱིར་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་
ཀུས་པའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡོད་ན། འཕགས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་
འཛོལ་བ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་བ་ནི་དེ་ལྟར་བཙུག་པའདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷན་
སྦྱར་བ་འདི་དེ་ལྟར་འདིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལྟ་
སྟེ། རྣམ་གངས་བསྟར་བ་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱང་

སྟོན་ཏེ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་རྟོ། །དེ་
ལ་འཕགས་པའི་གནས་སུ་སྐྱེས་པས་ན་ལེགས་པར་འོངས་ཤིང་ལེགས་པར་རབ་དུ་
བྱུང་བའོ། །དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་མི་སྒྲིན་པ་དང་། ལྷག་ལྟར་སྐྱགས་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ལག་བརྟེན་མ་ཡིན་པས་ན་མིར་སྐྱེ་བ་འཛོལ་བ་ལེགས་པར་འཛོལ་བ་
ཡིན་འོ། །འདི་གཉིས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་འཇུག་པ་བརྟག་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཐེ་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ་གཉིས་གང་ཞེན། རྒྱ་མེད་པར་སྦྱོ་བ་
ཁས་ལེན་པ་དང་། རྒྱ་མི་མ་བྱན་པར་སྦྱོ་བ་ཁས་ལེན་པའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་སྦྱོ་བ་
ཁས་ལེན་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཉིད་ཀྱང་ཡེ་མ་མཐོང་ན། རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟར་འབྱུང་
བར་འབྱུང་སྐྱམ་དུ་ཐེ་ཆོས་སྐྱེ་བར་འབྱུར་རྟོ། །རྒྱ་མི་མ་བྱན་པར་སྦྱོ་བ་ཁས་ལེན་པ་
ཡང་མི་འཆོས་པ་དང་མི་རིགས་པའི་རྒྱས་རི་ལྟར་འབྱུང་བར་འབྱུང་སྐྱམ་དུ་ཐེ་ཆོས་
སྐྱེ་བ་ཁོ་ནར་འབྱུར་རྟོ། །ཐོས་པ་དང་ལྟན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་ཉེས་པར་སྦྱོ་བ་
རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡང་སྤངས་ནས་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་
ན་རང་གིས་ཡང་དག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་པ་ན་ཤིན་དུ་ངེས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་
མེད་པར་འབྱུར་རྟོ། །གང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཞེས་སྒྲོས་པ་
དེར་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་དུ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འབའ་
ཞིག་སྒྲོས་པ་དེར་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་འདི་པའི་གང་
ཟག་འདི་གསུམ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་
ཞེན། རི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་བྱ་ངན་
ལས་འདའ་བར་འདོད་ཅིང་སྤངས་ལས་འདའ་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ་

དེ་ཡང་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་
འཛིན་ཅིང་གནས་ཏེ། དུས་དུས་སུ་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་མི་
སློབ་པ་དེ་ནི་སྒོན་གྱི་ཁྲིམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་སྒྱུར་ལས་ཀྱང་ཉམས་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱུང་བ་དང་། བདེ་བ་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཡང་མ་ཐོབ་སྟེ། བར་མ་དོའི་ལམ་ལ་
གནས་པས་སྤྱག་བསྐལ་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་བས་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ན་
ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་ཉི་ཆེས་ནི་ཆོག་པར་ནི་མི་འཛིན་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་ད་དུང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་མ་འདས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་འཛོག་
པའི་ཕྱིར་གྱེ་མ་འདི་དག་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བར་བྱ་བ་མཐོང་བ་
ཡིན་ནོ་སྟུ་སྟེ། གཞན་དག་གི་ངོར་ལྟ་ཞིང་གཞན་དག་གི་ངོར་རྟོག་ལ་དེ་དེ་དག་ལས་
ཆོས་མཉན་པ་དང་། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ། བདག་
ཉིད་ཀྱང་སོམ་ཉི་དང་བཅས་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པར་འདུག་པ་འདི་ནི་གང་ཟག་
གཉིས་པ་སྤྱག་བསྐལ་ཞིང་མི་བདེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདི་ན་གང་
ཟག་ཁ་ཅིག་སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བ་ཡིན་ན་དེ་བག་མེད་པར་གནས་པས་ཆེ་འདི་ལ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་བ་མེད་དེ་དེས་ལུས་ཕྱི་མ་མཛོན་པར་འབྱུང་
པའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་དང་བཅས་པར་གནས་པས་སྤྱག་བསྐལ་
ཞིང་མི་བདེ་བར་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལས་བརྒྱུག་པའི་
གང་ཟག་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བདེ་བར་གནས་པའི་
དག་བཙུང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། ། །སྒྲུ་ནི། སྲིད་འགག་དག་སྒྱུར་བམ་ཐེ་

དང་། །ཉམས་སྲུང་བའི་ཤེས་པ་དང་། །འཇུག་དང་འོང་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་། །སངས་
རྒྱུ་ལུགས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན། །སློབ་པ་བཞི་མཐོང་བས་ནི་གཞན་ལ་དད་པས་འགྲོ་བ་
མ་ཡིན་པར་སྲིད་པ་འགགས་ན་ཞི་བ་སྲུང་ན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་རང་
གི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མཐོང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེས་ནི་ལུས་ཀྱིས་
མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་ལ་ལ་ཞིག་སྐྱོམ་ནས་ཁྲོན་པ་ཟབ་མོའི་
བྱང་དུ་སོང་ན། ཐག་པ་དང་བཅུ་བའི་སྣོད་མེད་པས་ཤིའི་མིག་གིས་ཚུ་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལུས་ཀྱི་རེག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། སློབ་པས་ཀྱང་གོང་
མའི་ཉོན་མོངས་པ་སློང་བ་དེ་འདོད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ཞི་བར་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་དུ་བྱེད་ཀྱང་དེའི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དགེ་སློང་
དང་བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱག་ཟད་པར་སློང་བ་དང་།
དགེ་སློང་གི་དོན་དུ་བྱ་བ་དང་། བྲམ་ཟེའི་དོན་དུ་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པར་འཛིག་རྟེན་ན་བདག་
ཉིད་ལ་དགེ་སློང་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་དགེ་སློང་དུ་ཁས་འཆེ་བ་དང་། བྲམ་ཟེར་འདུ་ཤེས་
ཤིང་བྲམ་ཟེར་ཁས་འཆེ་བར་བྱེད་ལ་འཛིག་རྟེན་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་
དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་
དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་དང་། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེར་མི་འཛིན་
ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་
དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། འགོག་པ་དང་འགོག་པར་
འགྱུར་བའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆ་ཤིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་

དང་སྒྲེ་བའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྲིད་པ་ལས་
གླུར་པ་དང་། ལས་ལས་གླུར་པའོ། །དེ་ལ་སྲིད་པ་ལས་གླུར་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ལུགས་
སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྩ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་དང་།
ལེན་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་།
མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་དེ་ཉིད་དང་། མ་རིག་པའི་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲེ་
མཆེད་བྱུག་གོ། །དེ་ལ་ལས་ལས་གླུར་པ་ནི་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྩ་ལ་ཉིད་ཀྱིས་མིང་དང་གཟུགས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
འདུ་བྱེད་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གྲང་ཆོས་གནས་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་གྲང་ཡང་དག་པ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པའམ། ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་གྲང་བསྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྟོབ་པའི་ས་ལས་ཡང་དག་
པར་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱལ་བ་ལྟ་གཤམ་ཡོད། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་
བྱེད་རྣམས་ལ་ནི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པ་
བཞིའི་རྩ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ཉམས་
སུ་ཟྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་།
དམིགས་པ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཅིག་ལ་རེ་རེ་ཞིང་
ཡང་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པས་རྣམ་པར་གཞག་ན་གཞི་བཞི་བརྒྱ་ཅ་
བཞིར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་སྟོན་ན་ནི་
དེ་ལྟར་དེ་དག་ལ་གཞི་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞིར་ཆོར་བར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རིག་པའི་

འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གཞི་བཞི་བཅུ་ཙ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ཉིད་ལ་ཤེས་པའི་གཞི་རྣམས་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ལ་ཐ་མ་ན་འདུག་པའི་རྒྱ་ཤི་ནི་འབྲས་
བུ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དང་པོའི་མ་རིག་པ་ནི་རྒྱ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྒྱ་
ཡང་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དུས་གསུམ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་
བྱེ་བྲག་དང་། སྡེ་མ་བཞིན་དུ་ནོར་བའི་ས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་།
ཆོས་གནས་པའི་ཤེས་པས་བསྐྱས་པའི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་རྟག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
ནི་ཤེས་པའི་གཞི་བདུན་ཙ་ཙ་བདུན་དུ་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་བདེན་པ་
བརྟག་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་
འགྱུར་ལ་རིམ་གྱིས་དགྲ་བཙུག་པའི་བར་དུ་ཡང་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་བརྟན་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དང་འབྲས་བུ་འཕེལ་ཞིང་
ཡང་དག་པར་འགྱུར་བའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་ལ་ནི་ཆོས་རྣམས་
འཕེལ་བ་དང་། སྟེ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་ཞེས་བྲལོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འགགས་པ་
ལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་འགྲིབ་པ་དང་། འགག་པ་དང་། ལུབ་པ་ཞེས་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ནི་དགོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་གངས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། དབུས་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའི་དུས་གྱི་བྱེ་
བྲག་དང་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་འཕེལ་བ་དང་། འགྲིབ་པ་དང་། སྟེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་
དང་། ལུབ་པ་དང་སྐར་བར་རིག་པར་བྲལོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་

ཡིན་ཏེ། ལས་དང་སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ལོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་གཉིས་ནི་སྤྱགས་གཉིས་ཏེ། བྱིས་པའི་
སྤྱགས་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྱགས་ལས་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་ལས་དང་
སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱལོ། །དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལོག་པའི་རྟོག་པས་
བསྐྱང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟགས་པ་ཞེས་བྱལོ། །དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་བྱིས་
པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་
དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་བཞི་ལ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་འགྲུབ་
པར་བྱེད་ལ་འོང་ཞིང་འགོ་བ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྒྲོབ་པ་
བཞི་མཐོང་བ་ནི་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཏེ། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་
གནས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅོམ་ཞིག་ལུས་པར་ཟད་པ་དང་། གསར་དུ་ཡང་ལས་མངོན་
པར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མངོན་པར་དགའ་བ་མེད་པས་ན་
ལས་དང་སྲིད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེའི་བག་ལ་ཉལ་གནས་ཏེ། དེ་
ལ་དམིགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་དེའི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡང་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
རོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཉི་གའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་
དང་། བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པས་ན་བྱི་མ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་རྣམས་ལ་

སེམས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པས་ཡང་སྤྲོད་པར་སྦྱོར་བ་མངོན་པར་
འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདས་
པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟ་བུའོ། །སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གྲང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་
ལ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་ལུགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པ་
བཅས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཙོན་ཞིང་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་
གནས་ཀྱི། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གྲང་ཆོད་མེད་དེ་
འཛིག་རྟེན་ན་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་བདུན་བརྒྱད་བཞུན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོན་ནས་ནི་བདུན་
ཁོ་ནར་བཞུན་ཀྱི། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་བུ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་མ་རྟོགས་པ་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ལ་རྟོགས་ཟིན་པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ན་དམའ་བའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་
ཅི་སྟོས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ནི་ཡན་ལག་ལྔས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ཏེ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རེག་པར་བྱའོ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེའི་བསྐྱུས་པའི་
དོན་ཡང་འདྲུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུ་དང་བཅས་པའོ། །ལྷོག་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་དང་བཅས་པའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་

རྒྱ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ནི་ཟག་པ་རྣམས་སོ། །ཟག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་
རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའོ། །རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་
གནས་པའི་རྒྱ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་ཕུང་པོ་ཅམ་གྱི་རྒྱུན་ཏོ། །རིམ་
གྱིས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་དག་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་
པའི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ལུགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་ནི་ཟབ་མའི་གཏམ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
བདུན་གང་ཞེན། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ལས་རྣམ་པར་ཀལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་།
ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་མཐོང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཤེས་པ་
མཐོང་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལམ་སྤོང་བའི་ཤེས་པ་མཐོང་བ་རྣམ་པར་དག་
པའོ། །རྣམ་པར་དག་པ་འདི་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པར་འབྱུར་
ཞེན། འདི་ན་དགེ་སྤོང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གནས་ཤིང་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྤྲོམ་
པས་བསྐྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་ཞིང་འགྲོད་པ་མེད་པ་ནས་
རྒྱས་པར་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་བར་དུ་སྦྱར་ཏེ་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
བར་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ནས་བྱང་པོར་
གྱུར་ཅིང་ལས་སུ་བྱུང་བར་གནས་ལ་མི་གཡོ་བའི་བར་དུ་ཐོས་ན་ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་
པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལས་སེམས་མངོན་པར་འཛོག་པར་བྱེད་
པས་དེས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འབྱུར་ཏེ། མཐོང་བས་

སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་སློབ་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ཐོབ་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་།
འགྲོགས་པ་དང་། ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དག་འདུན་ལ་སོམ་ཉི་དང་།
ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཏན་སྤངས་པས་རྣམ་པར་རྒྱལ་
བར་ཡང་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ཐེ་ཆོམ་ལས་བརྒྱལ་བས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་
ལམ་ལ་ཡང་ལམ་དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་དང་། གོང་དུ་བསློམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་སྤང་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལོག་པར་ལྟ་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ལམ་མ་ཡིན་
པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེ་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཡང་མཁས་པས། ལམ་མ་ཡིན་པ་སྤངས་ནས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ན། ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བའི་ལམ་བཞི་སྟེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུང་བ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བ་
དཀའ་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུང་བ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་སྤྱར་བ་སྤྲོ་བ་
ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ལམ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱིས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེས་ལམ་དེ་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས། ལམ་དང་སོ་འདའ་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་
ཅི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་
བ་ལྟ་བའི་དོན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ། །དཀའ་བ་གཉིས་པ་སྤང་བ་དང་། གསུམ་པ་མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུང་བ་སྤང་བ་
ཡང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །དེས་དང་སོ་རིམ་དང་། གཉིས་

གྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་སྦྱར་བ་སྦྲ་བ་ཡང་དག་པར་
བསྒྱུབས་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པས་ཆེ་འདི་ལ་ལེན་པ་
མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་དང་བཤམ་ནས་ཀྱང་སྤང་
པོའི་ལྷག་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་དག་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ཅིང་རིམ་གྱིས་འདི་ལྟ་སྟེ། ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པའི་
བར་དུ་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཕྱིར་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་
དག་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བས་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བ་ཡང་
དག་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་འགའ་མ་ཆང་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་
བས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཆངས་པར་སྤྱད་པ་
སྒྲོད་ཀྱི་འགའ་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བར་བརྟེན་པར་མཛད་ཀྱི་
འགའ་ཅམ་མ་གཏོགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་དེ་
འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ལེན་པ་མེད་པར་སྤྱངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་ལ་དེ་མེད་
པར་ཡང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནི་འདིར་རྟེན་འདི་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་
ཟབ་མོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བམ་པོ་བཅོ་ལྔ་བ། སྒོམ་ནི། རྣམ་
པར་གཞག་དང་རྒྱ་རྣམས་དང་། །དོན་ཉག་པ་དང་ཉེས་དམིགས་དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་ཐ་མ་ཡིན། །ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཆེ་འདི་ལ་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་།

སྤྱག་པའི་དངོས་སོ་ལ་རེ་བ་དང་། སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། རེ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཆེ་དང་བཅས། རྫོད་དང་བཅས་
པ་རྣམས་གནས་ཤིང་འཛིག་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་གསོ་བའི་ཟས་
ཀྱང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམ་གྱིས་ཟ་བ་
དང་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་
པ་དང་། དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །དེ་ལ་
ཁམ་གྱིས་ཟ་བ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་སྟོབས་གསོ་བར་བྱེད་དེ་སྟོབས་ལས་ནི་དབང་པོའི་
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གསོ་བར་བྱེད་དེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་
བདེ་བ་ལས་ནི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ལུལ་
དང་སྤང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ལ་ནི་ཡིད་ལ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་འདོད་པའི་
ལུལ་ལ་རེ་བ་གསོ་བར་བྱེད་དེ། རེ་བ་ལས་ནི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་
རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ནི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཆེ་དང་བཅས་པ་དང་རྫོད་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
གནས་པའི་རྒྱ་སྟེ། གནས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
ལོ། །སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། རེ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ལ་
བཞེན་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་འབྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་
བྱེད་པ་ནི་ཟས་བཞི་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཁམ་གྱིས་ཟ་བ་ལས་ནི་སྟོབས་འབྱུང་རོ། །སྟོབས་
ལས་ནི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ལུས་དང་སྟོག་ལ་

ལྷ་བའི་ཕྱིས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་དོན་དེ་ཡོངས་སུ་ཚེ་ལ་བ་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱང་བྱེད་ཅིང་སོགས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གསུང་ཡང་འཕེལ་བར་བྱེད་དེ། ཁམ་གྱི་
ཟས་ཅི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པ་དང་། ཡིད་ལ་སེམས་པ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་དེ་དང་འབྲ་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་སྒྲོན་པ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱབས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། ལེན་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་
ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་འབྱུང་བ་ཚེ་ལ་ཞིང་
ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་
པར་སྐྱེ་བ་སྤྱད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། པན་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་
འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཁམ་གྱིས་ཟ་བ་ཆ་སྤྲ་བ་ཡིན་ནོ། །བར་མ་དོང་
སྲིད་པ་རྣམས་དང་། མའི་མངལ་ན་འདུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། །འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་བར་སྐྱབས་རྣམས་ཀྱི་ཁམ་གྱིས་ཟ་བ་ནི་རགས་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་སེམས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་གཟུགས་
མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཆ་སྤྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་ནི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་
པས་བརྟག་སྒྲ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གཅད་པར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་རགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་
ཟས་ཆ་སྤྲ་བ་དང་། རགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རགས་པ་ཡིན་
ནོ། །འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
ཆ་སྤྲ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཟས་བཞི་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་

པར་རིག་པར་བྱཏོ། །དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་སྔོན་གྱི་སྲིད་པ་ཀུན་
འབྱུང་བའི་བདེ་བས་བསྐྱུས་པས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཟས་
བཞི་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་གངས་འདིས་སེམས་ཅན་འབྱུང་
ཞིང་མངོན་པར་བྱུབ་པ་རྣམས་གནས་པར་འབྱུར་བའི་ཟས་བཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
ཀྱང་སྲིད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་དང་བཅས་པས་ཆེ་འདི་ལ་ལྷས་དང་
ཟས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་
ཆེ་འདི་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། ལེན་པ་དང་བཅས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་
འབྱུང་བ་ཆོལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཟས་བཞི་པོ་གང་ཡིན་པ་
དེ་དག་ཀྱང་སྲིད་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་དོ། །སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་མ་རིག་པའི་
འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེཏོ། །དེས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་
རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དེ་ཡང་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
སྐྱེཏོ། །མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་དེ་ཡང་སྔོན་གོམས་པས་མ་རིག་པའི་ཁམས་དང་
ལྷན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེཏོ། །དེ་བས་ན་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་ལས་
གྲུད་ན་རྒྱ་གཞན་མེད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་པོ་དེ་ཉིད་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པར་ཟད་
དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་
ཟེན་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མིང་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྐྱེ་
མཆེད་བྱུག་ལས་གྲུད་ན་མེད་ཅས་བྱཏོ། །གང་གི་ཆེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྟོབས་
དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་རྩོལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཡང་

དག་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་དེ། དེ་བས་ན་མ་རིག་པ་ནི་སྒྲོང་ལ་རིག་པ་ནི་བསྐྱེད་དོ། །གནས་
ཡོངས་སུ་གྲུར་ཅིང་དེའི་ནང་གི་གནས་ངན་ལེན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཆེ་འདི་ལ་
དེའི་མ་རིག་པའི་ཁམས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགག་ལ་རིག་
པའི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་ནི་སྐྱེའོ། །དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འགགས་པས་རིམ་གྱིས་སྟེང་
པའི་བར་དུ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །སྟིང་པ་འགགས་པས་ཟས་འགག་པར་འགྱུར་
རོ། །ཡང་སྟིང་པར་སྐྱེ་བ་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཟས་རྣམས་འགགས་ནས་ཀྱང་རིགས་
པ་དང་ལྡན་ཞིང་འགྱུར་བ་མི་ཆོལ་བ་དེའི་ཡང་སྟེང་པར་སྐྱེ་བ་འགག་པར་འགྱུར་བར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ལ་ཟས་དེ་དག་ཟ་བ་དང་། གང་གིས་དེ་དག་ལ་ཟས་ཞེས་བྱ་
བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་སྐྱེས་ནས་གནས་པ་དེ་གང་ཡང་མེད་ལ་བདག་ཀྱང་མེད་དེ་འོན་
ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་གྱིས་
ཆོས་རྣམས་གསོ་བ་འདི་ནི་ཟས་ཀྱི་དོན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱས་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་ནས་ཟས་བཞི་སོ་རྣམས་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བར་ཟད་
དེ། འདི་ལྷ་སྟེ། རིས་སུ་ཐ་སྦད་གདགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་ནས་གནས་ཤིང་གང་ཟག་གི་
ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུང་སྟེ། ཟ་བ་སོར་གྱུར་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟས་སུ་འགྱུར་དུ་
མི་རུང་སྟེ། རྣམ་ཡང་གང་ཟག་ཉིད་གང་ཟག་ལ་ཟ་བར་མི་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ལ་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་གནས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་
ཟག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱུང་སྟེ། གནས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟ་བ་སོར་འགྱུར་
དུ་མི་རུང་ངོ། །དེ་ལྟར་མི་རུང་བཞིན་དུ་གང་འདི་རྟེན་དུ་སྤྲིན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

ཟས་ཟ་ཞེས་ངི་བ་འདི་བར་བྱེད་ན་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འདི་བ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱལོ། །གལ་ཏེ་འདི་སྐད་དུ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་དེ་གང་གི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་འདི་
ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་ཁྱུགས་པ་ཡིན་པས་ན་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདི་
བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །སྲིད་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་
པ་ལོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་མའི་ཡང་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཅིང་འབྱུང་
བར་འབྱུང་བ་ལ་ནི་ད་ལྟར་ཆེ་འདི་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དེ་འཕེན་པ་སྟེ། དེ་དེའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་
བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱལོ། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྲིད་པ་དེ་བྱུང་
བར་བྱུང་ན་སྐྱེ་མ་ལ་དེའི་ཡང་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ས་བསྐྱུས་པ་སྐྱེ་བར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་སྟོན་གྱི་མཐའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འགགས་པ་
ལས་སྐྱེ་མའི་མཐའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱལོ། །རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་དེའི་སྟོན་དུ་འཕེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་རྒྱུན་ཡིན་ལ་
ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ཡང་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མའི་མངལ་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཁྱུགས་པ་ལས་ནི་མིང་དང་གཟུགས་འབྱུང་ངོ། །མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་
ནི་མ་རིག་པའི་ཁམས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་པའི་རིམ་པས་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་སྐྱེ་མའི་མཐའི་ལས་ཀྱི་
སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པ་ལས་རང་རང་གི་
རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་གི་དེ་དག་གིས་རིག་པ་པོ་ནས་སྲིད་པ་པོའི་བར་གང་རིག་
པར་བྱེད་པ་ནས་སྲིད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་དེ་མ་

ཡིན་པ་དག་གིས་གསོ་ཞིང་དེ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་བར་ཟད་དེ། དེ་བས་ན་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུར་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་སྟེ། སྤྲ་མའི་
ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལས་བྱི་མའི་མཐའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་ནི་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱི་
མའི་མཐའི་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལས་ཡང་སྤྲ་མའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དེ་ཉིད་བྱིར་སྟོན་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདི་
ནས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ནས་འཛིག་རྟེན་འདིར་འཁོར་རོ། །དེ་
བས་ན་ཆོས་རྣམས་གསོ་བའི་དོན་ནི་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །ཟས་རྣམ་པ་
གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ནང་གི་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་མ་སྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། འདོད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། འདོད་པས་སོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཁམ་
ཀྱི་ཟས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི་རིག་པའི་ཟས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ་། །གསུམ་
པ་ནི་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་ལས་བྱུང་ངོ་། །དགེ་སློང་གི་ཁམ་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་
ནང་གི་ནད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་ཁམ་ཀྱི་ཟས་ཟ་བ་ན་སྤྱིའི་ཤ་ལ་
བབ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་དོ། །དགེ་སློང་གི་བདེ་བ་སློང་བར་འགྱུར་
བའི་རིག་པའི་རྒྱ་ལ་ནང་གི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་
བས་རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་རྣམས་བ་ལང་གོ་བ་བ་ཤུས་པ་དང་འབྲ་བར་མཐོང་
ནས། དེ་འདི་སྤྲ་དུ་སེམས་ཏེ་གལ་ཏེ་བདག་རིག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་པོ་འདི་དག་
དང་འདོད་ཅིང་སྲིད་པའི་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་
གནས་པར་གྱུར་ན་ནི་གཟུགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པས་བདག་སྟོན་ག་མི་དགེ་བའི་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དག་གིས་བ་ཡང་ཀོ་བ་བསྐྱས་ན་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་བཟའ་
བ་དང་། ཟ་བ་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཞིང་མི་བདེ་བར་གནས་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་
མོ། །དེས་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་དང་པོའི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་
བས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྤྱོད་དོ། །གཟུགས་རྣམས་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱ་
དང་། ཇི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་རེག་པར་
བྱའོ། །དང་པོ་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དུག་པའི་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
བར་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་གནས་སོ། །དག་
སྟོང་གི་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་རྒྱ་ལས་ནང་གི་འདོད་པས་པོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་
པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་ཡིད་ལ་སེམས་པ་ལ་མདག་མའི་འོབས་དང་འབྲ་བར་
མཐོང་སྟེ། འདོད་པས་པོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གདུང་
བ་ཆེན་པོ་སྤྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་ཆོས་གོས་དང་
བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་ལ་རེ་བར་མི་བྱེད་པར་བྱིས་རྣམས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་བས་ན་འདོད་པས་པོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ཀྱང་གོས་པར་
མི་འགྱུར་ལ་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེས་ཁམ་གྱི་
ཟས་དང་། རེག་པ་དང་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་རྣམས་པ་གསུམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་
བརྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ཟས་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དེ་ལས་ནང་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལ་མདུང་བྱུང་སུམ་བརྒྱས་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་རི་རྒྱུད་བསྟན་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྐྱེ་
བར་ཡང་དག་པར་མཐོང་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཁམ་གྱི་ཟས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་
ཀྱང་ནད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྣམས་པ་དུ་མ་སྟོ་ཆོགས་མང་པོ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་ལ་རེག་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་དེའི་འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལྷག་པར་འབྱུང་བ་དང་།
ཡིད་ལ་སེམས་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་འདོད་པས་མོངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། །དེས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་ལ་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་ལྷུས་དང་སྟོག་
ལ་མི་ལྟ་བར་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་དེས་ཟས་བཞི་པོ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བརྟགས་
བ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །སྤངས་ནས་ཀྱང་
ཕྱི་མ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྟོ། །ཟས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཡང་
དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བ་ནི་དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་ནི་
ཆེ་ཕྱི་མ་དང་། ཆེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཟས་བཞི་པོ་རྣམས་ལས་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་རྒྱ་ལས་རེ་བ་དོགས་པ་དང་
བཅས་པའི་ཡིད་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ཏོ། །བདེ་བ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་བའི་རེག་པའི་རྒྱ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཟས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་
ཞེན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་སོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གནས་
རྣམས་ལ་གནས་ནས་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རྟོ། །སྐྱེས་ནས་ཡང་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐོན་
པར་འབྱུང་བ་དང་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཆེ་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་དགའ་བ་དང་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རེག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེ་
ལྟར་ཟས་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པས་ཆེ་འདི་ལ་རྩལ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་
རྩལ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པས་ཟས་དེ་རྣམས་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་དུ་གྱུར་པས་སྤྱ་
ངན་བྱེད་ཅིང་ངལ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བར་གནས་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་སྤྱང་ན་དང་བཅས་པར་
འགྱུར་བ་འདི་ནི་དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལས་གྱུར་པའི་ཆེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་སྤྱི་ཡང་རྩལ་སྤྱོད་ཟས་བཞི་ལོ་རྣམས་ལ་དགའ་བ་དང་
འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྦྱེ་
མཆེད་དུ་གཤིས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཁང་པ་བཅེགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྦྱེ་མཆེད་དུ་གཤིས་
གི་སྐྱར་ཁུང་རྣམས་ནས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་དེའི་གནས་སྤྱི་འབྱུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེར་ས་འོག་མའམ་ས་
གོང་མར་གནས་ཐོད་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་ཐོད་ནས་ཀྱང་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་རྣམས་པར་
ཤེས་པའི་གནས་བཞིར་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་ནས་
ཡང་སྤྲིད་པར་སྦྱེ་བ་མཛོན་པར་འབྱུག་པར་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་
སྤངས་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་དམིགས་པས་ཡེ་སྦྱེ་
བར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་གནས་དེར་ཞུགས་ཏེ། གནས་ཐོད་པར་ལྟ་གཤམ་འགྱུར། གཞན་
ཡང་དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཐད་དུ་ནི་བསུད་འོང་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོན་ལྟ་བུར་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྣམས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་ཅི་
ནས་གང་ཟག་འདི་ཆོན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་རྣམས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་འདི་རྣམས་དང་། ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་བཟ་བར་བྱའོ་སྟེ་མོ། །གང་ཟག་དེ་ཡང་དགའ་བ་དང་
འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ས་ལྟ་བུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་རི་མོ་རྣམས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་

དང་། རོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། བསྐྱོམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་རྣམས་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་པས་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དེ་ལ་དམ་
པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མཉན་པར་མོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་
ཚུལ་བཞིན་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ལ་དམ་
པའི་ཆོས་མཉན་པ་ཚུལ་བཞིན་དེ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པས་ཉེས་པར་བཤད་ཅིང་ཉེས་པར་
བསྟན་པ་ནི་འཆིང་བར་འགྱུར་གྱི། གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱ་བའི་འོས་
མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་དག་མི་ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་
བྱེད་དོ། །ཆོས་ལེགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ལེགས་པར་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་ཐར་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་འོས་སྟུགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དེའི་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཞིབ་དང་། དུལ་བ་དང་། ཡོངས་
སྟུ་སྟུ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མཉན་པ་དེ་ཡང་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་
དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བདག་གི་ཕྱོགས་སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་གཞི་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ། དེས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུས་གསུམ་སོ་དེ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པར་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། དེ་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་པ་བག་ཡོད་པའམ་མེད་པར་རྟོག་

གོ། །མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་གཟུང་བའི་དངོས་པོ་སྟེ། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་འཛིན་པའི་
དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་འདུ་
བྱེད་རྣམས་སུ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་དོན་ཐ་དང་པའི་བདག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ།
དེས་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་གཟུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་དེས་ཡང་ན་ནི་རྟག་
པའི་ལྟ་བ་འཛོམ་པར་འགྱུར་རྟེ། དེས་ན་དེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་རྟེ། བདག་གི་བདག་ནི་
ཆེ་འདི་ལ་རྩམ་དང་རྟག་པའི་སྒྲོན་པ་ཡོད་དོ་སྟུམ་མོ། །ཡང་ན་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་
འགྱུར་རྟེ། དེས་ན་དེ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་རྟེ། བདག་གི་བདག་ནི་ཆེ་འདི་ལ་རྩམ་དང་
རྟག་པའི་སྒྲོན་པ་མེད་དོ་སྟུམ་མོ། །བདག་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ནི་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་
བདག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་བདག་གིས་བདག་མཐོང་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དང་།
བདག་གིས་བདག་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལས་བདག་གིས་དེ་མེད་པས་ན་བདག་ཉིད་གྲིས་
བདག་མེད་པར་མཐོང་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་
འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། བདག་མེད་པས་སྡོན་
བདག་མེད་པ་ལས་ཡང་བདག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་དག་པར་རྩམ་སུ་མཐོང་དོ་
སྟུམ་དུ་སེམས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཚུལ་བཞེན་མ་
ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་པ་ལྟ་ལ་ཡང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་རྟོག་པའི་ལྟ་བའི་གནས་ལྟ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྩམ་སུ་དཔག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་དོན་
ཐ་དང་པའི་བདག་ཡོད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་

སྟེ། གང་བདག་ཉིད་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་གཞན་བྱེད་ཏེ་
འབྲུག་པའོ། ཡང་ན་བདག་ཉིད་ཆེ་འདིའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་སྒོང་བར་བྱེད་པའམ་ཡང་
ན་གཞན་བྱེད་ཏེ་འབྲུག་པའོ། ཡང་ན་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་སམ། བྱེད་
ཏེ་བཟུག་ནས་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་སྐྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་
ཡང་བསྒྲུང་བའམ། སྒོང་ཏེ་བཟུག་ནས་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱེད་པའོ། ཡང་ན་གཞན་དག་གིས་འདི་བྱིས་པར་འགྱུར་ན་མཐོང་བའམ། ཐོས་
པའམ། དྲེ་བྲག་བྱེད་པའམ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས། རྗེས་སུ་ཐ་སྙད་
འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་སྤྱི་བ་པོའོ། ཡང་ན་བྱ་དང་རྩྱུང་མ་དང་། བྲན་དང་བྲན་མོ་ལ་
སོགས་པ་བྱ་སྤྱད་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་
ཁྱད་པར་རྣམས་ལས་མཆིན་སྟོལ་བ་ནི་སྤྱི་བ་པོ་ཡིན་ནོ། ཡང་ན་བྱི་མ་ལ་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ནི་ཆོར་བ་པོའོ། ཆེ་འདི་ལ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་
པར་སྐྱེས་པ་ནི་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་པོའོ། དེས་འདས་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་རབས་
དེ་དང་དེར་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་སོ་ཅོག་གི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ད་ལྟར་ཆེ་
འདི་ལ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་དང་། དེས་ཆེའི་ཆད་དེ་སྤྱིད་ཡོད་པ་ཟད་པར་བྱས་ནས་འཆི་
བའི་དུས་བྱས་ཏེ། ལུང་པོ་འདི་ཡང་འདོར་ལ་གཞན་ཡང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་
དོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ཏེ་ཐེན་ན་དེ་སྐྱད་བསྟན་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ག་
ལས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ནི་ཚུལ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ལྟ་བུའི་
གནས་བྱུག་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འདི་ག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་
ནོ། དེ་མ་ཡིན་པའི་འདི་ག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་

ནམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ནི་ལྟ་བའི་གནས་སོ། །དེ་ཁོ་ནར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱེ་བ་ས་
ན་ལྟ་བ་ཆང་ཆིང་ངོ། །དགེ་བའི་ཆོས་ལས་ཐོངས་པར་བྱེད་པས་ན་ལྟ་བའི་དགོན་
བའོ། །གཞན་གྱི་ངིང་འཛོག་པས་ན་ལྟ་བའི་འདའ་བའོ། །འདོད་པ་དང་སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་
ནམ་པར་སྒྱུད་པས་ན་ལྟ་བ་ནམ་པར་སྒྱུད་པའོ། །གཞན་གྱིས་སྐྱོན་ཀ་བཙལ་ཞིང་སྐྱར་
བ་འདེབས་པ་ལས་ཐར་པར་བསྒྱུད་པས་ན་ལྟ་བ་ནམ་པར་བསྒྱུད་པའོ། །ཡང་སྤྱིད་
པར་སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་དུ་སྒྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་ལྟ་བའི་ཀྱན་དུ་སྒྱོར་བའོ། །དེ་
ལྟར་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དེའི་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་བ་ནི་མངོན་
སུམ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཚུང་དུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲིང་དུ་
འགྱུར་རོ། །འབྲིང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྒྱས་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལ་གྲག་གི་
མངོན་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་བཞིན་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མི་ཤེས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་བདེན་པ་དང་།
ཀྱན་འགྱུར་བའི་བདེན་པ་ལས་གྱུར་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འགྱུར་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ལ་མོས་ཤིང་ཚུལ་བཞིན་ལ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཚུལ་བཞིན་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ལ་བྱ་བར་འོས་པའི་ཆོས་ནམས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་དུས་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ནམས་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ལ་
ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་དང་། བདག་གི་མེད་པར་ཡང་དག་པར་
མཐོང་ནས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མདོ་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཟག་པ་ནམས་ལས་ནམ་པར་ཐོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཀྱང་གོང་དུ་

བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་མ་ལུས་པར་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་
བཞིས་སྒྱུར་བར་བྱེད་དེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ལུས་ལེགས་པར་བསྤངས་པ་དང་། དབང་
པོ་ལེགས་པར་བསྤམས་པ་དང་། རྩ་བ་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱིས་འབྱུང་བ་དང་། མེད་པར་འབྱུར་བའི་ཤེས་རབ་རི་
ལྟར་ཐོབ་པ་ལན་མང་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ལེགས་པར་བསྤངས་ཏེ། གནས་པ་ནི་
སྤང་བོ་ཆེ་ཁོ་བོ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤོང་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ་སྤྱར་ཏེ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ན། ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་མི་
འབྱུར་རོ། །དབང་པོ་ལེགས་པར་བསྤམས་ཏེ། གནས་པ་ནི་ཆགས་པར་འབྱུར་བའི་
ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་སྤངས་
ནས་མི་སྤྲུག་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །རྩན་པ་ལེགས་པར་གནས་པ་དེ་ནི་
གནས་བཞི་ལ་གནས་པར་འབྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་ཏེ་
ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྤོང་བ་དང་། རྟོག་ན་རྟོག་པ་ངན་པ་ཀུན་དུ་སྤོང་བ་སེལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། བཙོན་འབྱུས་བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངལ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་། གཞན་གྱི་ངག་རྒྱབ་པོ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། ཁམས་མ་སྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ལམ་
བསྐྱོམ་པ་ལ་བག་ཡོད་པའི་སྟོན་ས་མི་འདྲེ་བར་གནས་པ་ནི། རྩན་པས་ལེགས་པར་
གནས་པར་འབྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ལུས་ལེགས་པར་བསྤངས་པ་དང་། དབང་པོ་
ལེགས་པར་བསྤམས་པ་དང་། རྩན་པ་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། རི་ལྟར་ཐོབ་པའི་
ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་

ནམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ་གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རྒྱུ་ལ། །ལ་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་ཟེར་རྟེ། འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཡིན་རྟེ། བདག་གས་
སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་འདིས་ནི་བདེན་པ་འདི་ནམས་ལ་དམིགས་པ་དང་
བཅས་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། དེ་སྐད་མ་ཟེར་
ཅིག་ཅེས་སྒྲུ་བར་བྱལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་པ་དུ་མ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཕགས་
པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་ལ། །འདི་ནི་གཉིས་རྟེ།
ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱལོ། །ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཤེས་བྱར་འགྱུར་རྟེ། དེ་བས་ན་དགེ་བའི་
ཆོས་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་ནི་བདེན་པ་ནམས་སུ་འདུ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་ལ། །དེ་དག་
ཀྱང་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བླ་བ་བསྒྲོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་
ནམས་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནམས་ནི་མདོར་ན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་
བའི་ས་དང་། བྱས་པ་བསྐྱུང་བའི་ས་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་ལ། །ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བླ་
བ་གང་ཞེས། ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ས་ལ་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་
གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པའམ། གཞན་དག་གིས་སྦྱག་པ་དང་མི་སྦྱག་པའི་
ཆོག་ལྷ་དྲགས་དང་། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་ཀུན་དུ་
སྒྱུད་པ་ན་ཚུལ་བཞིན་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་། རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་པ་དང་། བྱས་པ་བསྐྱུང་བའི་ས་ལ་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའམ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་དེ་ལས་
བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་

དམིགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལུས་ལ་
དམིགས་པ་དང་། མིང་གི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བླ་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་ནི་གང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དང་ཕྱི་རོལ་
རྣམས་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་
པར་འབྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་རོ། །ཐོག་མ་ཁོ་ནར་རིལ་པོའི་འདུ་ཤེས་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འཛིག་པ་
ལས་གྱུར་པའི་ཟག་པ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་།
ནང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ལུས་ལ་ཁ་ཟས་རན་པས་ཁད་ཀྱིས་ཁད་ཀྱིས་གསོ་སྟེ། དེ་
མི་གཙང་བར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་མི་སྟུག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། མེད་པ་ལས་
གྱུར་བར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་མི་
རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་བར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་
རོ། །བྱིས་པ་མི་རྟག་པ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་བ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་
ཤེས་ནས་ལུས་གང་ལ་ངའོ་སྟུང་བའོ། །བདག་གི་སྟུང་བའོ། །བདག་སྟུང་དུ་
སེམས་པའི་ལུས་དེ་ཉིད་ལ། ཐོས་པ་དང་ལྟན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་རབ་ཏུ་
ཤེས་པས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ལ་དེའི་འདུ་ཤེས་དེ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་བདག་མེད་པར་
འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ལ་ཁམས་ཅོམ་
དུ་ཟད་པར་འདུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཞན་དག་གིས་སྟུག་
པ་དང་། མི་སྟུག་པའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏེ། རིག་པ་དག་དང་། མི་སྟུག་པའི་

ལག་པ་དང་། དབྱུག་པ་དང་། བོང་བའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བ་བྱས་
ཀྱང་དེ་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་
བྱེད་དེ་དག་ལ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བས་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་ཡང་
མི་བྱེད་ཁོང་ཁྱོ་བར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། ཁམས་ཅམ་ཏུ་ཟད་པར་དམིགས་ཤིང་དེའི་
སེམས་དེ་ལུས་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པར་
ཡང་མི་འབྱུར་ཏེ། དེ་ཕྱི་རོལ་སོར་བ་ཏུ་དབྱེ་བའི་འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། བར་གི་
རྣམས་ལ་མི་སྤྱུག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་
སྤྱུག་བསྐྱལ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་ལ་ཡང་བདག་མེད་པར་འདུ་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ངོ་ཅོག་
ལ་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་པ་ཡང་མེད་ཀུན་ཏུ་ཞེ་སྤང་བ་
ཡང་མེད་ཀུན་ཏུ་གཏི་ཐུག་པ་ཡང་མེད་དོ། །འདི་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པའི་ས་ལ་
ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བྲན་པ་བསྒྲོམ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་
ཏུ་མ་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་ནི་གང་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ལུས་སུ་
གཏོགས་པའི་བྲན་པ་བསྒྲོམས་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་གང་ཞེ་ན། དེས་
ལྷག་མཐོང་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞི་གནས་དེ་ཡང་
བར་གི་སེམས་གནས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་དགེ་
བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཐོབ་པས་
དགེ་སྦྱོང་ལ་གདམས་ངག་བསྟན་པ། སོག་ལེ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པ་བྱས་

ནས་གཞན་དག་གིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡང་བཟོད་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་
ཡང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ་དེའི་བཟོད་པ་དང་བྱམས་པས་ཡོངས་སུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ནི་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་མཐོང་ནས་དེ་འདི་
སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་བཞིན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ནས་འགྲོད་
པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོད་པ་མེད་ན་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ནས་རྒྱས་པར་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་བར་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་དེའི་ཆེ་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པས་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་
སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་བྱུང་དུ་འབྱེལ་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དེས་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཞིས་ཡོངས་
སུ་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། བཙུན་འབྲུས་བརྩམས་པ་ལ་ཁྲུམ་པ་མེད་
ཅེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་ཏེ། ཕྱིས་དེའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་
ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་གལ་ཏེ་ཞི་བའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རོ་སྤང་བས་
སེམས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ལ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ལ་ཡང་བཏང་སྟོམས་སུ་ཡང་
དག་པར་མི་གནས་ཤིང་འགོག་པ་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ཞི་བར་ལྟ་ན་ནི་དེ་
སངས་རྒྱས་སམ་ཆོས་སམ་དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ལྟར་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོ་
བར་འགྱུར་ཏེ། གང་བདག་གི་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དེའི་ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཇིག་ཆོགས་ལ་ཞེན་ཅིང་གནས་གྱི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཞི་བར་མི་ལྟ་བ་ནི་
བདག་གི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། བདག་གིས་ཉེས་པ་རྟེན་པ་

ཡིན་གྱི་ལེགས་པ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་མོ། །དེའི་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་སྒྲོ་བ་སྒྲེས་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་
ཡང་དག་པར་གནས་ཤིང་ཐུང་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་ཞི་བར་ལྟོ། །འདི་དག་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱི་སྤྱགས་དང་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
བཟོད་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། འབྱོད་པ་མེད་པ་
དང་། མཆོག་ཏུ་དག་པར་བཞག་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡན་ལག་བཞེས་ཡོངས་སུ་ཟེན་
པའི་བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་དགེ་བའི་དོན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། །དེས་དེའི་
ཆེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱ་བ་མང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐག་པ་ཐད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བྱེད་པ་དང་། འདིག་ཆོགས་ལས་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཅས་ཀྱིས་ན་དེའི་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་ས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ཅས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པས། དེའི་གོང་དུ་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་ལ་འཇུག་སྟེ།
ཡང་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བྲན་པ་སྟོམ་པར་བྱེད་དེ། རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་
ལུས་ལ་རྒྱ་དང་། ཤིང་དང་། ས་དང་འབྲ་བར་མཐོང་ངོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་བྱུང་
བའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ནས། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་
བཞེན་དུ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་གོ། །ཞུགས་ནས་ཀྱང་བསྟོམ་པའི་ལས་
ལ་འདས་པ་དང་། མ་ཡོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དབང་གོ་དང་ཡུལ་རྣམས་ལས་
སྒྲོ་བར་འགྱུར་བ་ནས་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། བདག་ནི་རྣམས་པར་གྲོལ་

ལོ་སྟམ་དུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །འདི་དག་ནི་བྱས་པ་རྟོགས་
པའི་ས་ལ་ལུས་སུ་གཏོགས་པའི་བྲན་པ་བསྟོམ་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྦྱི་བ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ལུས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
རྣམས་ལ། ལྷ་དང་། ཤིང་དང་། ས་དང་འབྲ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྲུང་བ་ཡང་དག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་
དང་། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་སྦྱི་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ན་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་བྱ་བ་མང་དུ་བྱས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་གི་དོན་རྟོགས་པས་ན་དེའི་གོང་དུ་ལས་སུ་
བྱ་བ་མེད་ལ་བྱས་པ་དེ་ཡང་ཕྱིས་རབ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མེད་དེ། བྱས་པ་འདི་ནི་དེ་
མ་ཡིན་པའི་དུས་ན་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །འདི་ནི་བྱས་སུ་ཐེན་ཀྱང་དཔེར་ན་སོ་སོའི་སྦྱི་བོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་འབྲ་བར་གཏན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱ་མའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་སའི་དགེ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་
རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །བྱས་པ་རྟོགས་པའི་སའི་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་ཅི་རིགས་པར་འདུ་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་ས་ལས་གཞི་བསྟན་བ། བམ་པོ་བཅུ་བྱག་པ། ཀྱན་འབྲུང་
པའི་བདེན་པས་བསྟན་པའི་སྲིད་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བཞིར་

རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བད་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རྟེན་གྱི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དུས་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལོ། །དེ་ལ་བད་
དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན། བད་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གམ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་
མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་དང་བཅས་པའི་སྟེང་བ་རྣམ་པར་སྒྱུད་པ་ལོ། །རྟེན་གྱི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན། རའོ་སྐྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བད་ལ་
བརྟེན་ནས་རའོ་སྐྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་རའོ་
སྐྱམ་དུ་ཀྱན་དུ་སྒྱུད་པར་འགྱུར་ལ། རི་སྟོང་དུ་དགའ་བས་མགོན་པ་དེ་སྟོང་དུ་དེའི་
འདུ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་འབྲ་བར་འཇུག་ཅིང་དེ་འདི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ། ང་ནི་འདི་ལྟ་བུ་
སྟེ། སྟོན་བཞིན་ནོ་སྐྱམ་མོ། །དེ་ཕྱིས་དགའ་བས་གོན་ནས་རེས་འགའ་ནི་ཁ་དོག་དང་
ལྡན་ལ་རེས་འགའ་ནི་ཁ་དོག་དན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རེས་འགའ་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་
པ་དང་། བདེ་བ་དང་སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ་རེས་འགའ་ནི་སྟོབས་པ་མེད་
པའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གང་གི་ཆེ་ཁ་དོག་དང་ལྡན་པ་ནས་སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པའི་
བར་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ནི་དེ་འདི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་བཟང་ངོ་སྐྱམ་མོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་པ་ལ་ནི་བདག་ནི་དན་ནོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་བས་གོན་པའི་
ཆེ་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཏོ་སྐྱམ་དུ་སེམས་པ་ལོ། །རང་བཞིན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གང་ཞེན།
རའོ་སྐྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཤི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སྟེང་བ་དང་། འཛིག་
པ་ལ་སྟེང་བ་ལོ། །འབྱུང་བ་ལ་སྟེང་བ་དེ་ཡང་ཆུང་དུ་དང་། འབྱིང་དང་། ཆེན་པོར་
འཇུག་གོ། །འཛིག་པ་ལ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་སྟེང་བར་བྱེད་གྱི་སེམས་ཐག་པ་
ནས་ཡང་དག་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་

པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་སྤྱི་མ་ལ་བདག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་ནི་འབྱུང་བ་
ལ་སྤེད་པ་རྩུང་དུ་སྟེ། སྟེ་མཆེད་དུག་པོ་ཉིད་དུ་བདག་འབྱུར་རོ་སྟམ་པ་དང་། སྟེ་བ་
མ་ཐུན་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྒྲོན་ས་བདག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་
དང་། སྟེ་བ་མི་མ་ཐུན་པ་མངོན་པར་མི་འདོད་པའི་སྒྲོན་ས་བདག་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་
རོ་སྟམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྒྲོན་གྱི་ལུས་དེ་འདོད་པར་གྱུར་ལ་དེས་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་ཀྱང་བྱས་ན་ནི་དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་
འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གལ་ཏེ་
ཡང་མངོན་པར་མི་འདོད་ལ་དེས་དེ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་དགེ་བའི་ལས་འབའ་ཞིག་ཀྱང་
བྱས་ན་ནི་དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་ལོ། །འཛིག་
པ་མི་འདོད་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ནི་སྤེད་པ་འབྲིང་
སྟེ། སྟེ་མཆེད་དུག་པོ་འདིར་བདག་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བདག་འདི་
ལྟར་གྱུར་ཅིག་བདག་གཞན་དུ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤེད་པ་འབྲིང་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱལོ། །རྣམ་པ་འདི་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གྱུར་ཅིག་སྟམ་སྟེ། འདོད་པ་
དུག་པོས་ཡོངས་སུ་ཐེན་པའི་སྤེད་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་སྤེད་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེའི་རང་བཞིན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནང་གི་
རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་སྤེད་པ་བཙོ་བརྒྱད་རྣམ་པར་སྟོད་པ་ཞེས་
བྱལོ། །དེ་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་རི་ལྟར་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དུག་ལ་ངའོ་སྟམ་པ་དེ་
བཞིན་དུ་གཟུགས་རྣམས་ནི་བདག་གི་སྟེ། གཟུགས་རྣམས་ལ་བདག་དབང་བྱེད་
དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་བདག་དབང་བྱེད་དོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། ལྷག་

མ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཙ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་དང་།
སྔ་མ་རྣམས་པར་སློབ་པ་རྣམས་བསྐྱམས་ན་སྤུལ་ཅུ་ཙུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དུས་ཀྱིས་
རབ་ཏུ་སྤེ་བ་གང་ཞིན། རྣམས་པར་སློབ་པ་སྤུལ་ཅུ་ཙུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་འདས་
པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ཉར་བྱུང་བའི་དུས་ཀྱི་སློབ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། རབ་ཏུ་དེ་བ་
བཞི་ལས་རྣམས་པར་སློབ་པ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་ན་འདོད་པ་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གང་ཡང་རྩང་བ་དེ་ནི་སྤྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་
པས་བསྐྱམས་པས་ན་རྒྱལོ། །ཆགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྒྱན་ཕྱོགས་སུ་
འབྱུག་པས་ན་རྒྱ་ཁྱུང་ངོ། །ཡུལ་རྣམས་ལ་མཛོན་པར་ཆགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པས་རྣམས་པར་ཆགས་པའོ། །ཕྱང་པོ་ལྔ་བྱུང་བ་ནད་ལ་སོགས་པ་འབྲས་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་
བསྐྱལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པས་ན་འབྲས་ཀྱི་ཙུ་བའོ། །གཞིལ་བར་དཀའ་བས་ན་རྣམས་པར་
འབབ་པའོ། །བདུད་ཀྱི་འཆིང་བ་ཆ་སྔ་མོར་རྒྱ་བས་ན་བ་བ་ཅན་ནོ། །སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་
མན་ཆད་དུ་བྱེན་དུ་མཐོ་བས་ན་འཁྲི་ཤིང་ངོ། །མི་ངོ་མས་པར་བྱེད་པས་ན་སློམ་
པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྤེད་པ་དེས་སྦྱེ་དགུ་འདི་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་ནི་
གཡོགས་པའོ། །བག་ལ་ཉལ་གྱི་སློབ་པ་ནི་བསྐྱེབས་པའོ། །ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་དང་
བག་ལ་ཉལ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆེ་བའི་སློབ་པ་ནི་བྱེན་དུ་མཐོ་བའོ། །རྩེད་དང་འབྲིང་གི་སློ་
ནས་ནི་ཡོངས་སུ་མཐོ་བའོ། །འདོད་པའི་སྤེད་པས་ཤེས་བྱ་ལ་རྫོངས་པར་བྱས་པས་
ན་བཀའ་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤེད་པས་ཤེས་བྱ་ལ་རྫོངས་པར་བྱས་པས་ན་བསྐྱོར་
པའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་སྤེད་པས་ཤེས་བྱ་ལ་རྫོངས་པར་བྱ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་
བ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་གསུམ་ཞིག་ཡོད་ལ་གཅིག་ནི་ཡོང་བ། གཉིས་པ་ནི་མིག་བརྩམས།

གསུམ་པ་ནི་མིག་ཕྱིར་ཟིན་ཀྱང་རབ་རིབ་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་རྩེད་དུ་ཡང་རྩེད་ཅད་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། །གཉིས་པས་ནི་རྒྱ་ཡོད་ཅམ་དུ་
རྩེད་ཅད་མཐོང་ངོ། །གསུམ་པས་ནི་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་མོད་ཀྱི། དེའི་མིག་བྱི་མ་
མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ལེགས་པར་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
བཀའ་བ་དང་། བསྐྱོར་བ་དང་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྡས་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན།
བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་བྱུར་བ་ན་གང་ལ་དམིགས་ནས་བརྟེན་
པར་བྱས་པས་བརྟེན་པ་དང་། ཐབས་གང་གིས་བརྟེན་པ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དང་། བརྟེན་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་རྩུད་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་
དང་། ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་རྩུབ་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེས་པ་དང་། གཞན་དག་ཀྱང་
གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་
སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་མཛོད་དང་རྒྱས་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་ཐབས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་དག་ལ་ལན་གསུམ་དུ་བརྒྱས་ཏེ། རྣམ་
པ་བརྩུ་གཉིས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཏེ། མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་
འདི་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་
བའི་ཕྱིར། མཛོན་སྤྲུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོ་

རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་རིག་པ་དང་སྒྲོཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེའི་སྒྲོབ་པའི་
གོང་ན་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་
བདེན་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་
དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའམ་བསྐྱོམས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཉོགས་པ་ནི་ལན་གཉིས་སུ་བཞུགས་པ་སྟེ། སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་བཞིར་རིག་པར་
བྱའོ། །མི་སྒྲོབ་པར་གྱུར་པའི་ནི་ཐམས་ཅད་བྱས་ཟེན་བ་ཡིན་ཏེ་བདག་གིས་བྱས་ཟེན་
ཏོ་སྟུམ་ནས་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པ་བརྟེས་པ་ནི་ལན་གསུམ་དུ་བཞུགས་
པ་སྟེ། སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ནམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡོད་དེ། ནམ་པ་
བཞི་བཞུགས་པ་སྒྲ་མ་གཉིས་ནི་སྒྲོབ་པའི་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་མིག་གོ། །ཁྱི་མ་
ཤོས་ནི་མི་སྒྲོབ་པའོ། །བརྟེས་པར་བྱ་བ་བརྟེས་པ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་
དང་། ཉིད་གྱིས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོ་དང་ལུན་
པ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྒྱ་བཙུག་ལྟར་འདས་ལས་ཐོས་ནས་ཐོག་མར་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་བཞིའི་ཆོས་ཀུན་ཤེས་པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ན་ཡང་བདག་གིས་ཆོས་ཀུན་འཆའ་ཏོ་
ཞེས་སྒྲས་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་མཐར་ཐུག་པའི་ནམ་པ་དག་གི་ལྔ་
ཆར་གྱིས་དག་བཙུག་པ་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ལྟ་
བྱའོ། །དེ་ལ་གཞན་དག་གྱང་གཞན་གྱིས་ཉོགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། བདག་གིས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་སོ་ཞེས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྒྱའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སེམས་
སྒྲེས་པ་ཡང་རིག་པ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩི་རྒྱས་ཆོས་ཀུན་ཤེས་པར་གྱུར་ཏོ་སྟུམ་དུ་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོངས་པ་སྐྱེས་པ་ཡང་རིག་ནས་ས་ལ་གནས་པའི་
གཞི་དུ་སྤྱོད་ནས་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་རྒྱུ་ལྟར་ཅམ་ཐང་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ། ཆངས་
པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་སྤྲོ་བ་གསུང་བ་ལྟར་ཉེ། བཅོམ་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀྱུན་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཀྱུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་
དག་ལ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མ་ཐུན་པར་
བསྐྱོར་བར་འགྱུར་ཉེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོར་
བའི་དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པའི་ཆེག་སྒྲ་དགས་ཡིན་ཉེ། དེ་བས་ན་དེས་
བསྐྱོར་བ་ལ་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མངོན་པར་
མ་རྟོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་བ་དང་། དང་པའི་སྒྲོ་ནས་འདུན་པ་
དང་། སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་འདུན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཅོམ་འགྲུས་བརྟན་པ་དང་། བཅོམ་འགྲུས་
བརྟམས་པ་དེ་ཡང་ཐབས་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ལ་དང་བ་ནི་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་
པའོ། །འདུན་པ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །བཅོམ་འགྲུས་ནི་སྤྲོ་བ་བཞིན་དུ་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ།
མ་ཐུ་དང་ལུགས་པ་དང་། བཅོམ་འགྲུས་དང་ལུགས་པ་དང་། སྤྱོ་བ་དང་ལུགས་པ་དང་། ལྟལ་
མོད་པ་བརྟན་པ་དང་། བཅོམ་པ་མི་འདོར་བའོ། །ཐབས་ནི་བག་ཡོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
བརྟེན་ངས་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྲན་པ་དང་། བག་མེད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་
ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བཞིན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་བག་ཡོད་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་ས་ལས་སེམས་
ཀྱན་དུ་སྦྱང་བ་དང་། དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟོག་པའོ། །ནད་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ནད་ཀྱན་ནས་སྦྱོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་
པའོ། །ནད་བྱུང་བ་སྦྱངས་ནས་ནད་མེད་པར་གྱུར་བ་ལྟ་བུ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་
པའོ། །ནད་སྦྱངས་ནས་ཕྱིས་མི་སྦྱི་བ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། ནད་པས་ནི་སྦྱན་
བ་ལས་དེ་ཙམ་ཞིག་བཅའ་བར་བྱ་བར་ཟད་དོ། །སྦྱན་པས་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་
པར་བྱ་བར་ཟད་དོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ནི་ལྟར་མེད་དེ། དེ་བཞིན་
ག་ཤེགས་པ་སྟེད་པའི་བྱག་རྩ་འབྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་
པར་ཟད་དོ། །བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་མ་ཕྱོགས་པ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། མི་
ལྟན་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་། བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་ས་ལ་ནི་རྟགས་དང་ཉེས་དམིགས་བཅུ་ཡོད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་དགེ་སྦྱོང་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཡིད་ལ་དགེ་སྦྱོང་དུ་མི་འཛིན་པ་
དང་། ཆོག་གིས་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་མི་བགྱང་བ་དང་། ཡང་སྲིད་པར་སྦྱི་བའི་སྦྱི་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་བ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ངན་སོང་རྒྱལ་ས་ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་བ་དང་། བསྐྱབ་པ་འབྱུལ་བའི་
རྒྱར་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་མིའི་ཆོས་འདི་ལྟ་སྟེ། ལམ་མཐུ།
ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་དང་།
བདེ་འགྱོར་འགྱོ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་བ་དང་མི་སྒྲོ་བ་སྦྱངས་ཏེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་
ཡོན་གནས་གཞན་ཆོལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་བ་དང་། སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱོ་བའི་སྒྲོ་
ནས་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་སྦྱངས་ཏེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་བའི་སྟོན་པ་ཆོལ་བའི་རྒྱར་

འགྱུར་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་བའི་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ལས་ཡང་དག་
བར་འདེད་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་ཀྱན་ཤེས་པས་བྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནས།
སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱེད་བ་མེད་དོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོགས་པ་དང་། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་
དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་དང་པན་ཡོན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བདེན་པ་ཤེས་
པ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོགས་ཤིང་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་སྟོན་པ་འཛོལ་བའི་གནས་དང་། འཛོལ་བ་དང་། འཛོལ་
བའི་གནས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་དད་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་འཛོལ་བའི་གནས་སོ། །དག་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
བཞིས་བསྐྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཚུབ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འཛོལ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་
ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་། མཛོན་
པར་རྟོགས་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ་འདི་ནི་
བདེན་པོ་སྤྲུལ་པ་ནི་ཤེས་པའི་གནས་སྐྱབས་སོ། །བདེན་པ་དེའི་གོང་དུ་ཕྱིར་ཞིང་
བདག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་བར་དུ་མཐོང་བ་ནི་
མཐོང་བའི་གནས་སྐྱབས་སོ། །མི་སྟོབ་པའི་ས་ལ་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཟིན་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ཟིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ནི་མཛོན་པར་རྟོགས་
པའི་གནས་སྐྱབས་སོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་མི་སྟོབ་པའི་ཟད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤེས་པའི་གནས་སྐྱབས་

སོ། །མི་སྒྲོབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་སྒྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བའི་མཐོང་བའོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྒྲོབ་པའི་ཤེས་རབ་
ཐམས་ཅད་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བདེན་པ་ཤེས་པའི་
ལས་དང་མཚན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱག་བསྐལ་གང་
བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་འགྱུར་བའི་ཐོག་
མར་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་གང་དག་བཙུང་བས་སྤངས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མཐར་
སྤྱག་པ་བྱ་བའི་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་སྟེ། ཉི་མ་འཆར་བའི་སྤྱེ་རེངས་དང་པོ་དང་འབྲེལ། །དེ་
བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་མ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་ལྟ་
བུར་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ན་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཀུན་དུ་སྒྲོར་བ་གསུམ་སྤངས་ཏེ། དེའི་རྗེས་ལ་བརྟེན་ངས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་འདུན་
པ་དང་། གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་གང་གི་ཆེ་བག་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ན་དེ་བདེན་པ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་ཐོགས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་ཏེ།
ཕྱི་རོལ་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ། མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་
བདེན་པ་ཤེས་པ་ནི་བྱེད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདས་པའི་
འདུ་བྱེད་སྤྱིས་ཟེན་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། ད་ལྟར་སྤྱིས་པ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་
དང་། མ་འོངས་པ་ན་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་འགྱུར་
པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་འགག་པས་

འགོག་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འགགས་སོ། །འགག་ཏུ་ཆའོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
ཡང་བདེན་པ་ཤེས་པ་འཐོབ་པ་ནི་རྫོང་མཆོད་སྤྱོད་ལེགས་པར་བཅུགས་པ་བཞིན་དུ་
པ་རོལ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པར་མི་རུས་ཏེ། མི་འཕྲོགས་ཤིང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་
འཛོག་ལ་གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཅི་འདི་དག་རི་སྐྱད་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་
བདག་གིས་མཉན་པར་བྱའམ་སྙམ་དུ་གཞན་དག་གི་རྩོམ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྩོམ་
རྟོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་དེ་དག་ལས་ཐོས་པ་དང་། ཁ་ནས་བྱུང་བ་དེ་སེམས་
པ་དང་། འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །གཞན་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་
ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་དགོ་སྤྱོད་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་
བདེན་པ་ཤེས་པ་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་བཞི་པོ་མཐའ་དག་གིས་བདེན་པ་མཛོན་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་
སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཡོས་སུ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱས་པ་
དང་འབྲ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བར་བྱེད་དོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་མ་
ཆང་བའི་ཤེས་པ་གསུམ་པ་ནི་ལྟམ་བྱ་གཤམ་ལོ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཡིན་པ་རིམ་
གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་ཤེས་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་
ཤིང་སྤྲོ་ལའི་འདབ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བདེ་བ་དང་བཅས་
ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཅས་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཞི་རྣམ་

བ་གཉིས་ཏེ། མེས་སྲེག་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བའོ། །དེ་
གཉི་ག་དང་། ཆོ་རབས་དུ་མའི་མི་བཟད་པ་ཡང་བདེན་པ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་ཤེས་པ་ས་ནི་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་
ཤེས་པ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་མེས་སྲེག་པ་འཇམ། གཞོད་པ་ས་ཉེན་པ་བྲག་པོ་དང་ཐང་ན་ནི།
ཆོ་འདི་ལ་ལུས་གཅིག་ཆུང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་བརྒྱ་ཆུང་
ཐོས་ན་ཡང་ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་པ་ས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་ན། གཅིག་ལྟ་ཅི་སྒྲོས།
བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་བར་དུ་གཙོད་པ་རྣམས་བ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དད་པ་དང་། མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་དང་། དུས་གཞན་དུ་ལྟོས་པ་
དང་བག་མེད་པའོ། །དེ་ལ་མ་དད་པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་
པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པའོ། །དེ་ལ་མ་དད་པ་དང་པོ་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལས་
དཔེར་སྒྲངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ། འདི་སྐད་དུ་ངས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མ་དད་པ་གཉིས་པ་སྒྲང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ནི་འདི་སྐད་དུ་ང་དང་བྱེད་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡུན་
རིང་པོ་ནས་འཁོར་བ་ནས་འཁོར་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནི་ཁོ་བོ་དང་ནི་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་
བདེན་པ་དེ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྟོགས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་
ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན་རྒྱ་ཟད་པའི་ཕྱིར། སྟེ་བའི་འཁོར་བ་རྣམས་པར་

ཟད། །ཐ་མའི་ལུས་འཛིན་པས། དེ་ཉི་ཡང་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་མ་དང་བ་གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་རྣམས་པ་འདི་
ལྟ་བུར་འབྱུགསྟེ། གལ་ཏེ་དགོ་སྤྱོད་ལྟ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་
དེས་ན། ཁ་ཅིག་ནི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད། ཁ་ཅིག་ནི་ལན་འདེབས་པར་མི་བྱེད་སྟེ་
པའི་མ་དང་པ་དེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་ཤིང་ག་པའི་ལོ་མ་ཕྱག་ན་འབྱུག་པ་དང་། ས་
ལ་ལྷགས་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་ངས་ཆོས་མང་པོ་མངོན་པར་སངས་
རྒྱས་མོད་ཀྱི་དོན་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་མང་། དོན་དང་ལྟན་པ་ནི་ཉུང་བའི་ཕྱིར་གཞན་དག་
ལ་ཉུང་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ལན་མི་འདེབས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་སྤང་
བའི་ཕྱིར་ནི་འདི་སྐད་དུ། མདས་མདའི་ལྟོང་ནས་ལྟོང་དུ་སོག་པ་དང་། སྐྱ་དུམ་བུ་
བརྒྱར་གཏུབས་པ་ལ་རྒྱང་རིང་སོན་འབྱུག་པའི་མིས་རྩེ་མོས་རྩེ་མོར་སོག་པར་བྱ་བ་
ནི་ཆེས་ཆ་སྤྱོད་པས་ན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ཀྱང་བདེན་པ་རྟོགས་པ་
ནི་ཆེས་དཀའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འཛིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
འཛིན་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། མགོ་མཉམ་ཁོ་ནར་དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པ་
སྤོའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ནས་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་ནི་ཤིན་
ཏུ་ཆ་སྤྱོད་ཞིང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཀྱི་མདའ་གཞན་གྱིས་གཞན་དང་། སྤྱི་རྩེ་མོ་
གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་སོག་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལོ། །དུས་གཞན་དུ་ལྟོས་པ་དང་།
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ལོག་པར་ལྟར་བར་

གྲུང་པ་ལས་མིར་འགྱུར་བ་དགོན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རུས་སྤལ་ཞར་བའི་དཔེ་ཡང་
བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་བག་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟན་ན་ལོག་པའི་སེམས་དང་། རྟོག་པ་
དང་། གཏམ་མོ། །བསམ་པར་མི་བྱ་བའི་གནས་ལ་སེམས་པ་ནི་ལོག་པའི་སེམས་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་ལས་སེམས་པ་ནི་འདས་པའི་དུས་ན་
བདག་བྱང་ངམ་མ་བྱང་ཞིག་གུ་སྟམ་པ་ནས་མ་འོངས་པ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་རྒྱས་
པར་སྐྱར་ཏེ། ཉན་དུ་ཐེ་ཚོར་ཟ་ཞིང་། བདག་ཇི་ཞིག་ལས་ཇི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར། སེམས་
ཅན་འདི་ག་ལས་འོངས་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ནི་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིག་གུ་
སྟམ་པའོ། །འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་
སྐྱར་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ནི་མཐའ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྐྱར་
རོ། །སེམས་ཅན་ལ་སེམས་པ་ནི་སློག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་ལྟས་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
ནས་རྒྱས་པར་སྐྱར་རོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སློན་པ་ལས་
སེམས་པ་ནི་དེ་ཉིད་བྱེད་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་
སྐྱར་རོ། །བསམ་གཏན་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་པའི་
ཡུལ་དང་དེ་བཞིན་འོངས་པ་ཤི་བན་ཆད་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་
པར་སྐྱར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ལ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་པའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་
ལ་སེམས་ཀྱིས་འོངས་སུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་གཞི་
མེད་པ་འོངས་སུ་ཚོལ་བས་ན་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱན་ནས་མོངས་པར་

འགྱུར་བར་ཟད་དོ། །དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པར་བྱ་བ་སེམས་པ་ལ་
ཞུགས་པ་ནི་བརྒྱ་ལ་འགའ་ཞིག་རྒྱའི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཏེ། སྐྱོ་བའམ་སྐྱོ་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ལ་དམིགས་པ་ནང་དུ་ཀྱན་དུ་
སྐྱོད་དུ་ཟིན་ཡང་། དེ་ནི་དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པར་ལྟ་ཞིང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལ་སེམས་པ་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལོག་
པའི་རྟོག་པ་ནི་འདོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལོག་
པའི་གཏམ་ནི་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱིར་ཅི་ལོག་གི་གཏམ་དང་།
དོན་མེད་པའི་གཏམ་དང་། ཉེས་ཚུལ་གྱི་གཏམ་དང་། གཞན་དག་གི་བཟང་ངན་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་གཏམ་དང་། བཅོས་འཆོ་བ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་གཏམ་དང་། ཟས་ལ་
ཞེན་པའི་གཏམ་སྟེ་འདི་ནི་བག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བག་མེད་པ་དེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ནི་གང་ཟག་གིན་ཏུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡང་
དག་པར་བསྐྱལ་བར་མཛད་དེ་བག་མེད་པ་སྤྱར་དུ་སྤོང་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བར་དུ་
གཅོད་པ་བཞི་སྤངས་ནས། རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་འཆད་
པར་བྱེད་དེ། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཆོག་གི་སྟོན་སོ། །བསམས་
པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་དོན་གྱི་སྟོན་སོ། །བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་རྟོགས་པའི་སྟོ་
ནས་སོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་བཞིན་དུ་འདི་ནི་སྤྱག་བསྟུལ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྤྱར་ཏེ་འཆད་པར་བྱེད་
དོ། །བསམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ནི་དོན་གྱི་སྟོན་སོ་བདེན་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་

གྱི་ཡིན་ཏེ་དེ་བས་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྙམ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བདེན་ལ། མོས་པའི་སྒྲོན་ནས་ཀྱང་བདེན་
ཏེ། གང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དེ་ལ་བདེན་པར་མོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་
ཉིད་ཁོ་ནའི་སྒྲོན་ནས་བདེན་པ་ཡིན་གྱི་མོས་པའི་སྒྲོན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་
རྣམས་ནི་གཉིས་ཀའི་སྒྲོན་ནས་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་
པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བདེན་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ནས། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་བདེན་པ་རྣམས་དང་། དགོན་མཆོག་རྣམས་ལ་སོམ་ཉི་མེད་དེ།
བདེན་པ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་ནས་དད་པས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ཅིང་། གཅིག་གང་
ན་ཡོད་པ་དེ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་ཤེས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་
བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ལ་
ནི་ཉིས་དམིགས་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འོག་མའི་ཆར་འགྲོ་
བའི་ངན་སོང་དུ་སྟེ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་
དང་། དེ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱང་བྱས་ནས་ངན་སོང་དག་ཏུ་སྟེ་བའི་གཡང་སར་ལྟང་
བ་དང་གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མང་
པོས་ཡོངས་སུ་གདུངས་པའི་སྟེ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་
ལ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་དེར་སྟེས་ནས་སྟེ་བའི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ཆེན་
པོས་ཡོངས་སུ་གདུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པའི་སུན་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་སུ་སྤྲ་མ་

བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྐྱེ་བའི་ཐུན་པའི་བར་དུ་ཡང་ལྷུང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་ཉམས་ལ། ལྷ་རན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་ལས་ཀྱང་ཉམས་ཏེ། བར་མ་དོར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལམ་གསུམ་དུ་
ལྷུང་བ་བཞིན་དུ་ལྷ་བའི་ཐུན་པ་འདི་ལྷ་སྟེ། རྟག་པར་ལྷ་བའམ། ཆད་པར་ལྷ་བའམ།
ཆེ་འདི་ལ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བར་ལྷ་བར་ལྷུང་ནས་དེའི་རྒྱ་དེ་དང་དེའི་རྒྱ་དེས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཐུན་པར་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་རིག་པའི་ཐུན་པས་
བསྐྱེབས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བཟུང་བ་ལ་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་
ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མི་མཐོང་ངོ། །སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྔས་ཡོངས་སུ་ཐེན་པའི་སྤོང་
བ་ལ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །བདེན་པ་རྣམས་ལ་མི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ལས་གནག་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་
ཡང་གནག་པ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དང་དྲུད་འགྲོད་ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བར་བྱེད་ཅིང་སོགས་ཏེ། དེ་དག་ལས་དེར་འཕངས་ནས་ཁར་བའི་བྱང་ལྷ་བའི་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་། དབུས་ལྷ་བའི་དྲུད་འགྲོ་རྣམས་དང་། ཐོར་ཐོ་ལྷ་བའི་ཡི་
དགས་རྣམས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལས་དཀར་ནག་འབྲེས་ལ་རྣམ་
པར་སྤྲོན་པ་ཡང་དཀར་ནག་འབྲེས་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་ནས། ལས་འབྲེས་མ་དེས་
འཕངས་ཏེ། ཁར་བ་ལྷ་བའི་གཙང་བ་དང་འབྲུ་བའི་རན་འགྲོའམ། གཙང་བ་དང་འབྲུ་
བའི་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའམ། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་
ཡང་དཀར་བར་བྱས་ནས། ལས་དེས་འགྲོ་བ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་བའི་ལས་དང་
འབྲེལ་པ་དེར་སྐྱེས་ཏེ། ཆེ་ཐད་ཅིང་ལས་ཐད་ནས་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་

པའི་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ། ཕྱིར་ལོག་ནས་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་འཁོར་བར་
འཁོར་ལོ་དུས་བྱ་ལྟ་བ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་འཁོར་རྒྱུ། །ཁ་ཅིག་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
གྱིས་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱེད་
མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བསྟན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པར་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་བྱེད་པ་མ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ལ་ནི་གཅིག་
རུ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་
དང་ལྟན་པ་ནི་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་གཅིག་རུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བྱུང་
བར་དུ་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱུངོ། །ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་
པའི་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་པས་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པར་མཁས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །བདེན་པ་ཤེས་པས་མཁས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
ཡང་དག་པའི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་ཤེས་པ་བཞི་ལས་བདེན་པ་ཤེས་པ་དང་པོ་
ནི་བདེན་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཅིག་མང་ལྟ་
བྱུངོ། །གཉིས་པ་ནི་ཅིག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྒྲ་གཤམ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་སྒྲ་གཤམ་
སྤྱར་པོ་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁང་བཟངས་ཆེན་པོའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་ཐེམ་སྐྱས་ཀྱི་ཐེམ་པ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པའི་སྐྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས་ཀྱི་ཐེམ་པ་ནི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱུངོ། །སྲིད་པ་གསུམ་ནི་བདུད་ལྷིག་ཅན་གྱི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པའི་
སྟོག་ཆགས་རྣམས་བཟུང་བའི་རྩྭ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བདུད་ཀྱི་རྩྭ་བ་དེ་དག་གིས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་པ་གསུམ་ནི་གཟུང་བར་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རྩྭ་བའི་ནི་

རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་སོ། །འབྲིང་ནི་དེ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་པ་རྣམས་སོ། །ཆེན་པོའི་
ནི་མི་སློབ་པ་རྣམས་སོ། །རྒྱན་ལས་བསྒྲོག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཅི་དགའ་
མགུར་བྱར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བདེན་པ་མཐོང་པའི་གང་ཟག་སློབ་པ་དང་དག་བཙུག་
པའི་ནི་ར་རྒྱལ་ལས་བྱུང་པ་དང་། ར་རྒྱལ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་
བྱིར་སྤྱག་བསྐྱལ་ཉུང་དུ་ནི་ལུས་པལ་ཆེར་ནི་སྤངས་སོ། །ར་རྒྱལ་ལས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟ་
བ་དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱག་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་ཉུང་དུ་ནི་
ལུས་པལ་ཆེར་ནི་སྤངས་ཏེ། དཔེར་ན་རྟོའི་གསེག་མ་དང་གངས་རི་བཞིན་ཏེ། ར་རྒྱལ་
ལས་བྱུང་བ་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་ལུས་པ་དང་སྤངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྟོ་རྩེར་གི་
ནང་ནས་ཚུའི་ཐེགས་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བོར་བ་དང་། རྩེར་ཆེན་
པོའི་ནང་ན་འདུག་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྲིད་པས་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལུས་པ་དང་སྤངས་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དཔེར་
ན་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་ལྷེད་ཀའི་དཔེས་ནི་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྲིད་པས་བསྐྱེད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལུས་པ་དང་སྤངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་དཔེས་ནི་
སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྲིད་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལུས་པ་དང་
སྤངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གངས་རི་དང་། གསེར་གྱི་རི་དང་། རི་རབ་དང་། ས་ཆེན་
པོའི་དཔེ་དང་། གསེག་མའི་དཔེ་བྱུག་དང་། འཛི་བའི་གོང་བུའི་དཔེས་ནི་ལུས་དང་།
དག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱག་གིས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་ལུས་པ་དང་སྤངས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་

ལྷར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་པལ་ཆེར་དང་བྲལ་ལ་ཉུང་དུ་
ལུས་པའི་ཕྱིར་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་སློབ་པའི་ནི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་
ནང་གི་ནད་དུ་དེ་ལྷར་ཐོགས་ན་སྦྱེ་བ་བདུན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལུས་ཏེ། དན་སོང་གི་ནི་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་སོ། །མི་སློབ་པའི་ནི་ཆེ་འདྲིའི་ཕུང་པོ་ཅམ་ཞིག་ལུས་ཏེ་གཞན་
ཐམས་ཅད་ལས་འདས་སོ། །ལུས་གང་ལ་གནས་པས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ལུས་དེ་ཡང་དཀོན་ནོ། །མིག་དང་ལྷན་ཞིང་བདེན་པ་མཐོང་
བའི་སློབ་པ་དེ་དག་གྲང་དཀོན་ནོ། །ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་བསམས་པ་དང་
བསྒྲུམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྲང་དཀོན་ཏེ། དེས་ན་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་གོ་
རིམས་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་ཤེས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་ལ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཀུན་ཤེས་པས་
ནི་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་མོས་པར་བྱེད་དོ། །རབ་ཏུ་ཤེས་
པས་ནི་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་འདི་ལྷ་སྟེ། མར་འཛིན་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་བ་བརྩའི་ལས་གྱི་ལམ་དེ་དག་གྲང་དཀོན་ནོ། །དལ་བ་སྤུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ཡང་དཀོན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྲུག་པ་མན་ཆད་གྱི་ཆོས་བརྩུ་པོ་དེ་དག་གྲང་
དཀོན་ནོ། །སློབ་པ་དེ་དག་ཉིད་དང་མི་སློབ་པ་དེ་དག་ཉིད་གྲང་དེ་དང་འབྲལོ། །དེ་ལ་
བྱས་པ་གཞོ་བའི་སྦྱིས་བྱའི་གང་ཟག་ནི་པ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བའི་རིགས་པར་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་དེ། དེ་ལྷར་ན་པར་
འཛིན་པ་དང་། མར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་སྦྱིས་བྱ་གང་

ཟག་ནི་དགེ་སྦྱོང་དང་བྲམ་ཟེ་ཡོན་ཏན་ཅན་གཞན་དག་ལ་ཡོན་གནས་ཡིན་པར་ཡང་
དག་པ་རིམ་ལ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ནས་ཅི་རིགས་པར་རི་མོ་བྱེད་པ་འདི་ནི་དགེ་
སྦྱོང་དུ་འཛིན་པ་དང་། བྲམ་ཟེར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟམ་ཆགས་མེད་པ་དང་། ལེ་ལོ་
མེད་པའི་སྦྱེས་བྱ་གང་ཟག་ནི་བྱ་དང་ཚུང་མ་དང་བྲན་དང་བྲན་མོ་ལ་སོགས་པ་བྱ་
སྤྲད་ཀྱི་འཁོར་ལ་འདི་དག་ནི་བདག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། བདག་དབྱུང་གཉེན་ཡིན་པས་ན་
བདག་གི་བདེ་བས་ནི་བདེ་ལ་བདག་གི་སྦྱག་པས་ནི་སྦྱག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ།
དུ་རིག་ནས། དུས་དུས་སུ་ལེགས་པར་ཟས་དང་གོས་སྦྱིན་པ་དང་། ཉན་ཀྱི་གསོས་
སྟན་ཀྱིས་སྦྱད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟོབར་བྱེད་ཅིང་
ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་དེ། ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་ཡོངས་སུ་མི་ཆོལ་ལོ། །བགོ་བཤའ་
བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡང་ཡིན་ནོ། །དོན་མེད་པར་ཡང་ཡོངས་སྦྱོང་ནམས་ཚུད་
གཟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་སྟོབར་མི་བྱེད་དོ། །གནས་མ་ཡིན་
པར་ཡང་ཁྲོ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཆེས་ཀན་ཞིང་སྤྲ་མ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནམས་ལ་ཡང་རྗེས་
སུ་མ་སྦྱར་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་ཀན་རབས་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པའོ། །བདག་
དང་གཞན་ནམས་ཀྱི་དོན་ཡང་བྱེད་དེ་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་འདི་ལ་སྤྲིག་པའི་ལས་
བྱས་ན་གཞན་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གསོད་པའམ་འཆིང་བའམ་ཆད་པས་གཙོད་
པའམ། དམས་པའམ། སྤད་པ་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་བྱེད་
པ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛིགས་པར་ལྟོལ། སྤྲིག་པའི་ཀུན་དུ་སྦྱོང་
པ་བྱས་ན་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ལ་ངན་སོང་གི་སྦྱག་བསྐལ་དང་། གཞན་ཡང་སོངས་པའི་

སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་མི་བྱེད་
བ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཛིགས་པར་ལྟ་བུའོ། །དུས་དུས་སུ་
སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་སོ་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ་འདུག་
གོ། །བསོད་ནམས་རྣམས་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལོག་བྱ་བ་དང་།
དུས་ལ་བབ་ན་ཞལ་ཏེ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མ་སྦྱོར་བའི་བསོད་ནམས་བྱེད་
དོ། །ཉིན་ཞག་གཅིག་དང་ངེ་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་སྦྱིན་པ་དག་སྦྱིན་ཞིང་བསོད་ནམས་དག་བྱེད་ལ་བསྟེན་གནས་
ལ་གནས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ་འདུག་པ་ཞེས་བྲལོ། །ལས་གྱི་
ལམ་བཅུ་ལས་བྱུང་དང་སྤྲུལ་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྟེལ་མར་སྟོན་ཏེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའམ་མང་
དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །སེམས་ཅན་ངན་སོང་དུ་སྦྱེས་པ་རྣམས་དེ་ནས་ཐར་བར་དཀའ་བ་
དང་། བདེ་འགྱོར་སྦྱེས་པ་རྣམས་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་དེ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ནི་དལ་བ་སྤྲན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དགོན་པར་རིག་པར་བྲལོ། །དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བས་
ནི་ཕྱིར་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདས་པའི་དུས་ན་ནི་སྦྱེས་ཟིན་
ཏོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་ནི་སྦྱེས་སོ། །མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ནི་ཕྱིས་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དུ་བསྟེན་ཅིང་བསྟོམས་ལ་མང་དུ་བྱས་པའི་དོན་ནི་སྤྲ་
མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྲལོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་པའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་ཏེ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་སྟོབ་པའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་

དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་ཏེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འབྲས་བར་རིག་
པར་བྱའོ། །

རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བམ་པོ་བཅུ་བདུན་པ། སྤྱི་སྤྲོམ་ནི།
བསྟུ་ས་པའི་དོན་དང་གསུམ་བདུན་བསྟུ་ས། །རང་བཞིན་ཆོར་བ་ཐ་མ་ཡིན། །སྤྲོམ་ནི།
བསྟུ་ས་པ་ཡི་ནི་དོན་རྣམས་དང་། །རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། །འབྲས་བའི་རྗེས་སུ་
འཇུག་པ་དང་། །ཆོལ་བ་གསུམ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །མདོར་བསྟུ་ན་ཁམས་ནི་གཉིས་ཡོད་
དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དང་། །གོམས་པས་ཡོངས་སུ་བརྟམ་པའོ། །དེ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་སོ་སོར་ངེས་པར་
རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ས་བོན་ནོ། །དེ་ལ་གོམས་པས་ཡོངས་སུ་བརྟམ་པའི་ཁམས་ནི་དགེ་
བཤམ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་སྟོན་གྱི་སྤྱེ་བ་གཞན་དག་ཏུ་ཀླུ་དུ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་ས་བོན་ཡོངས་སུ་བརྟམ་པ་རྟེན་ལ་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་རྒྱུན་རྒྱུང་དུ་ཅ་མ་ལ་ཡང་དམིགས་ནས་དེས་བཞི་ཞིང་
དེས་འགྲོ་བར་འགྱུར་དོ། །མདོར་བསྟུ་ན་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དམིགས་པ་འདི་དག་
ནི་འདིར་ཁམས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ལས་དང་འགྲོ་བ་དང་སེམས་ཅན་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆད་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆོ་ལོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ལོའི་
ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ནི་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོར་གཏོགས་པའི་ཆོ་ལོ་རྣམས་ལ་
གཅིག་ཏུ་བརྗོད་མོད་ཀྱི། ཆོ་ལོ་དེ་དག་ནི་ཆད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁམས་རེ་རེ་ཞིང་
ཡང་ཆད་མེད་མོད་ཀྱི་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རེ་རེར་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །ཁམས་

དེ་ཡང་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་སྒྲིག་པ་ལ་
མོས་པ་ནི་སྒྲིག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དགེ་པ་ལ་མོས་པ་ནི་དགེ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅི་འབྲ་བར་
ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། དེ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་འབའ་ཞིག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྱུད་ཅིང་དགའ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྟ་བ་
མ་ཐུན་པར་འཇིན་པ་དང་། དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་ས་
སེམས་ཅན་རྣམས་འདྲུ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ལ་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཆོལ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་པ་ནི་དང་པོར་བརྗོད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་
པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་བདག་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཀྱན་དུ་
སྒྱུད་པས་ངོ་ཆ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་བསྟོམ་པ་ལ་
བརྟེན་འབྱས་ཆོལ་མོ། །བྱས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང་སྤྲས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་
པ་ཡང་མི་བརྟེན་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་གོ། །སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། འདི་ནི་དད་པའི་
སྟོན་ས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བསྐབ་པ་གསུམ་པོ་ལྟག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྟག་པའི་
སེམས་དང་། ལྟག་པའི་ཤེས་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་ལམ་
ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། གཏོང་བ་དང་། གསོ་སྤྲ་བ་དང་། དགང་སྤྲ་
བ་དང་། འདོད་པ་ཉུང་བ་དང་། ཆོག་ཤེས་པ་དང་། བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའོ། །གསོ་
སྤྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ནི་
ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཆོལ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྲལོ། །དེ་ལ་
ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཆོལ་བའི་ཁམས་དེ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་དེ་དང་

མ་ཐུན་པ་རྣམས་འབའ་ཞིག་དང་འབྲི་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཁམས་དང་
ཐུན་པ་རྣམས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་ལ་རག་ལས་ཀྱི། རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་
རག་ལས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མ་རིག་པའི་ཁམས་དང་འབྲེལ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་
གི་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་
ཚོགས་འབྱུང་ངོ། །མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་ངོ། །མ་
རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེད་པ། སྐྱེད་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་ལེན་པ་ནས་རྒྱས་པར་སྒྲུག་བསྒྲུལ་གྱི་བྱུང་པོ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཀུན་འབྱུང་བར་
འབྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སྤྱིད་པ་ཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །མ་རིག་པའི་ཁམས་དང་འབྲེལ་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་གི་ཁམས་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་འབྱུང་ངོ། །མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡུལ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་མ་དང་རྟགས་འཛིན་པའི་འདུ་
ཤེས་འབྱུང་ངོ། །འདུ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེའོ། །འདོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་མང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་འབྱུང་ངོ། །དེའི་
རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ལ་མང་དུ་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གཤུང་བ་དང་། མི་
དགའ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་གྱུར་པའི་ལུས་དང་སེམས་ཡོངས་སུ་གཤུང་བ་
འབྱུང་ངོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བར་
འབྱུར་ཏེ། འདི་ནི་འདོད་པ་ཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པར་རིག་

པར་བྱལོ། །།སྒྲེམ་ནི། གསུམ་དང་བདུན་ནི་བསྟུས་པ་དང་། །འདུ་ཤེས་འཕགས་པ་
སྣ་ཚོགས་གཞག །ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་པ་དང་། །བྲིས་པ་རྣམས་ནི་ཐ་མ་
ཡིན། །ཁམས་ནི་གསུམ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
དང་། འགོག་པའི་ཁམས་སོ། །གཞན་ཡང་ཁམས་ནི་བདུན་ཏེ། འོད་དང་། དག་བ་དང་།
གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་འོད་དང་
དག་བ་བསྟུས་སོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་བསྟུས་
སོ། །འགོག་པས་ནི་འགོག་པ་ཉིད་བསྟུས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ནི་
མཐོང་བ་དང་ཁྱོད་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་འོད་
དང་དག་བའི་ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པར་མཛད་དོ། །ཁམས་བདུན་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་རིག་པར་བྱལོ། །ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱང་རིག་པར་
བྱལོ། །ཐོབ་པ་ཡང་རིག་པར་བྱལོ། །གང་གི་བྱིར་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ལ་
ཁམས་དེ་རྣམས་ནི་རྒྱ་བཞི་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉིན་
པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དག་ལྷ་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་དུ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་
དང་། མེད་པ་དང་། ལྷ་ན་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱིར་པོ། །དེ་ལ་སུན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་འོད་ཡོད་དོ། །མི་དག་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ནམ་མཁའ་ཡོད་དེ། འདི་དག་ནི་དག་ལྷ་དང་བཅས་པའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་ལྟོས་ནས་འདོགས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དག་ཏུ་སྒྲོ་འབྲུག་པར་འབྲུར་བའི་
བྱིར་པོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ནི་མཐའི་རྣམ་པ་རྩེ་དུ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་དོ། །ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅམ་གྱི་བྱིར་

རྟོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་སྲིད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ། སྲིད་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་དོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ནི་འཇིག་ཚོགས་དང་
ལྷན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་དོ། །སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་
ནི་སྲིད་པའི་ནང་ན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །འགོག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྒྲ་
ན་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཁམས་ལྷ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མན་ཆད་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་བྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་སྟེ།
འོད་ཀྱི་མཆན་མ་བཟུང་ནས་འོད་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ། །དགེ་བ་དང་། ཉམས་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་།
ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ནི་འདུ་
ཤེས་ཆ་སྤྲ་བའི་བྱིར་སྲིད་པའི་ནང་ན་ཞི་བ་འདི་དག་ནི་མཆོག་ཡིན་ཏེ་སྟོམས་པས་མོས་
པ་ནི་མཆོན་མ་མེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་བས་ན་དེ་ནི་སྲིད་
པའི་ཅེ་མོའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཀྱང་
མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་ཁམས་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་ན་འཇིག་ཚོགས་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མཆོན་མ་མེད་པས་ཐོབ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་
དག་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་
མེད་པ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བས་གནས་པ་དང་། གནས་པས་

རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་དགའ་བ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། ལས་སྲུ་རུང་བ་
དང་། དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཁམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཐོབ་པ་ནི་
རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། རྟེན་ལ་ཁམས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་
བསམ་གཏན་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་པ་ལ་བསམ་
གཏན་པར་འགྱུར་རོ། ལྷག་མ་ལྟས་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལྔ་ལ་
བསམ་གཏན་པར་འགྱུར་རོ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྲུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ནི་གནས་
གསུམ་དུ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏེ། ཁ་ཅིག་
ལ་ནི་ངན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་སྲུ་མི་སྐལ་བ་ཅན་ཡན་ཆད་གཞན་འབྲུལ་དབང་
བྱེད་ཀྱི་ལྟ་མན་ཆད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་འབྲིང་
སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྲུ་ཆོངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གྲུ་ཞོམ་པས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྲུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་
མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། རྟེན་གཤིས་
ཁམས་ངན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ནི་ངག་ངན་པ་ཡིན་ནོ། འབྲིང་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འབྲིང་
རོ། གྲུ་ཞོམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གྲུ་ཞོམ་པའོ། རྟེན་གཤིས་སྟོབ་མ་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་དེ་
བཞིན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་
ཞོམ་པའོ། རྟེན་ཅམ་དུ་འཛིན་པ་དེ་ཅམ་དུ་དེ་དག་གིས་བཟོད་པ་དང་། འདོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ལྟ་བ་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ཞོམ་པའོ། རྟེན་གཤིས་དེ་ལྟར་
བཟོད་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་ལྟར་ལྟར་བར་གྱུར་པས་སྐྱེ་བའི་གནས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་བདེ་བ་

དང་མཆོག་ཡིན་པར་མོས་ནས། དེ་དང་ལྡན་པའི་ལས་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་སེམས་
པ་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོམ་པའོ། དེ་དག་གིས་ལས་དེ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་དོན་དུ་
གཉེར་བར་བྱེད་དོ། དེ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བ་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོམ་
པའོ། དེ་དག་གིས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པ་དེ་དེར་
ཡོངས་སུ་སྡོམ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་གི་སྒོམ་ལམ་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོམ་
པའོ། རྟོན་པ་ལོ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཉན་དུ་སྐྱབ་པ་ལོ་གང་ཡིན་པའི་གང་ཟག་དེ་
གཉིས་ཀྱང་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོམ་པར་རིག་པར་བྱའོ། རྟོན་པ་ལོ་དེ་དང་།
ཉན་ཉན་དུ་སྐྱབ་པ་ལོ་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་རྣམས་ལ་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོམ་པ་
རྫོང་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། གོང་ནས་གོང་
དུ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དག་གི་ཁམས་ངན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོམ་པ་
རྣམས་པར་གཞག་གི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལས་ལྟོས་ན་ནི་ཁམས་རྣམས་པ་གསུམ་ཆར་
ཡང་ངན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་ནི་ཡང་དག་པའི་གྲུ་ལོམ་པའི་
ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་བ་ཡང་གྲུ་ལོམ་པ་ཁོ་ནའོ། དེ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་ཉན་ཉན་དུ་སྐྱབ་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་དག་གི་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཆོ་འདི་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། དེ་ལ་སྡོན་སུ་སྟེགས་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འཆི་
བའི་དུས་བྱས་ནས་འདིར་སྐྱེས་ཏེ་ནར་སོན་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡོན་གྱི་

ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་སྒོངས་པས་ད་ལྟར་མ་རིག་པའི་ཁམས་
ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རྟེ། དེས་ན་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་
སོམ་ཉི་ཟ་བར་འགྱུར་ལ། སྟོན་པ་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་ཟ་ནས་སྟོན་གྱི་རྒྱ་དེས་ཆོས་འདུལ་
བ་འདི་ལས་སྤྱིར་ཐོག་ཅིང་ཉེས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྲར་ཐོག་སྟེ། དེའི་དག་ནི་
སྤྱིར་ཡང་ངན་པར་གྱུར་པ་ནས་རྒྱས་པར་སྤར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་རིག་
པར་བྱའོ། །གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་རྣམས་སུ་ལུ་སྟེགས་ཅན་
གྱི་སྟོབ་མ་རྣམས་ལྷ་བའི་རྣམ་པ་ཟ་དད་པར་འདོགས་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་པའི་སྟོན་ནས་
ལྷ་བའི་རྟེན་དུ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་འདི་པས་ཀུན་ནས་དགིས་བ་དང་། བག་
ལ་ཉལ་གྱི་སྟོན་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། ཀུན་ནས་དགིས་པའི་སྟོན་སྟོང་བ་ན་ནི་དེ་ཡང་
སྟོང་བ་གང་གིས་ཆེ་འདི་ལ་གཞན་དག་དང་འབྲེད་དེ་ཙྏ་ཅིང་འདུག་པར་འགྱུར་བ་
གཞན་ཡང་མི་ལེན་རྟོ། །ཉེས་ཙྏ་སྤྱི་བའི་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་གཞོད་པ་
དང་ལྷན་པར་རིག་ནས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྟོན་སྟོང་རྟོ། །བག་ལ་ཉལ་དེ་སྟོང་བ་ན་
ཡང་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་ནས་དགིས་པ་གཞན་ཡང་གཏན་མི་ལེན་རྟོ། །དེ་ལ་
ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་གནས་རྣམས་སུ་ལྷ་བའི་རྣམ་པ་འདོགས་པ་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན་རྟེ།
འདི་ལྷ་སྟེ། འདི་གཞན་རྟེན་ཀྱི་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་དེ་བཞིན་འོངས་པ་གི་མན་
ཆད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
ལུ་སྟེགས་ཅན་གཅིག་ནི་ཡིད་རྒྱལ་ཞིང་སྟོང་བ་ཡིན་རྟེ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་
ནས། གཞན་གྱིས་ཅི་ཙམ་དུ་བསྐྱབས་པ་དེ་ཙམ་དུ་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་དེ་མཆོག་རྒྱ་
འཛིན་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འདི་འབའ་ཞིག་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཉི་ལྷག་པའོ་

ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ལྟ་བུའི་རྟེན་དང་
སོལོ། །གཞན་ཡང་ཐུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་གཅིག་ནི་དབང་པོ་འབྲིང་སྟེ། ཡིད་རྒྱལ་
ཞིང་སྟོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་གཞིག་པ་དང་བརྟག་པ་
དང་། དབྱད་པ་ལ་གསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱི་ཅི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་མོས་པ་མ་
ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་པན་ཚུན་མི་མ་སྟན་པ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་
བ་ལ་དད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་མི་བཟོད་པ་འདི་ནི་ལྟ་བུའི་རྟེན་གཉིས་
སོལོ། །གཞན་ཡང་ཐུ་སྟེགས་ཅན་གཅིག་ནི་དབང་པོ་རྣོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ།
རང་གིས་གཞིག་པ་དང་བརྟག་པ་དང་དབྱོད་པ་ལ་གསལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ནི་ལྟ་བུའི་
རྣམ་པ་དེ་དག་ལོག་པར་གཞུང་གཙུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཐད་
པར་མཐོང་ནས་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་དེ། དེ་ནི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་
བཟོད་དོ། །གང་ཟག་དེ་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སྟོད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིག་ཞེས་ནི་ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བུ་སྟོད་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་ཞེས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཡང་མ་སྟོད་པས་
མི་འཐད་པར་བརྟགས་ནས། འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་དེ། མེད་པར་
ལྟོལ། །དེ་ནི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སུན་དབྱུང་བ་
དང་གཞིག་པ་དང་མི་མ་སྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སུན་འབྲེན་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྟ་བུའི་རྣམ་
པ་དག་བྱེད་ཅིང་སྟོན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྟ་བུ་དེ་འཛིན་པ་རྣམས་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱེད་པ་

དང་། རྩོད་པ་དང་། འཆེ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ལྟ་བུའི་རྟེན་གསུམ་པའོ། །ཐམས་ཅད་
མི་བཟོད་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཤོས་ནི་གང་ཟག་སྔ་མ་ཤོས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་པའི་
ལྟ་བུ་བའི་ཡང་མི་འདོད་ལ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཉི་བར་གཞག་ནས་ལེགས་པར་
གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་པའི་ཐད་དུ་སོང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདུན་དུ་བདག་ནི་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་དོ་ཞེས་
ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་
བསམ་པ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲོགས་ལ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པར་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ། སེམས་
ཀྱིས་སེམས་བྲུབ་པར་བྱས་ནས་གང་ཟག་སྔ་མ་ཤོས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། ཅི་ཁྱོད་
ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་པའི་ལྟ་བུ་བའི་ཡང་མི་བཟོད་དམ་ཞེས་ཕྱིར་འདི་བར་བྱེད་
དོ། །དེས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་འདི་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་
དང་མ་ཐུན་པར་གཟེངས་བསྟོད་པར་མཛད་དེ། ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་དང་མ་ཐུན་ཏེ་
བདག་ཅག་ཐམས་ཅད་ནི་མི་བཟོད་པའི་ལྟ་བུ་བའི་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱང་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་འདིས་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཀྱང་
ནས་དཀྱིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པར་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས། ཕྱི་མ་ལ་ལྟ་
བུའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱར་མི་འགྱུར་བ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཀྱར་
ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་དང་བྱེད་པར་མཛད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ནི་ཉུང་
ངོ། །ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་པའི་ལྟ་བུ་བའི་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་

བཅས་པར་སྤངས་ནས་གཏན་དུ་ལེན་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཉུང་དུ་དེ་
དག་པས་ཀྱང་ཆེས་ཉུང་དུ་ཞེས་གཟེངས་བསྟོད་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འཕམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་དེས་སྤྱེགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་དེ་
ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་དེ་དག་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ལྷན་པ་
བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པར་རིམ་ལྔར་
སྟོངས་པར་འགྱུར་ཞིག་གྱུ་སྟུང་སྟེ། ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ལ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་སྐྱེས་
པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱགས་སུ་ཚུད་ནས། སེམས་ལ་ཡོད་པའི་འདོད་པ་དེ་
ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བར་མཛད་དོ། །དེས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་དང་། བསྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱི་གཉེན་སོ་ལ་
བརྟེན་ནས། རིམ་ལྔར་ཆོས་འདི་བ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་བ་དང་བཅས་
པར་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་།
ཤེས་པ་དང་མཐོང་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ནི་ལྟ་བའི་རྟེན་དེ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མ་སྤུན་པས་དེའི་རྒྱ་ལས་འགྲེད་པ་དང་།
ཅོད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བ་ནི་བདག་དང་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་གཞོད་པ་དང་ལྷན་
པ་ཡིན་པར་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་
དེས་ན་ཡང་ལན་མི་འདེབས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་དམིགས་དེ་ལྟ་བུ་མཐོང་ནས་སོ་སོར་
བརྟགས་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། དེས་ནི་ལྟ་
བའི་རྟེན་དེ་དག་ཀྱང་སྤངས་ལ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བར་གྱུར་པས། དེ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་

བའི་རྟེན་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ཀུན་ནས་དགྲིས་པའི་སྒོ་ནས་བག་
ལ་ཉལ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྲན་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་
ལུས་མི་རྟག་པར་མཐོང་ལ། ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་ཡོངས་སུ་
དག་པར་བྱེད་དེ། རང་གི་རྒྱ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བའི་གནས་སྐབས་དེ་ཡང་མི་
རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་པར་མཐོང་ངོ། །མིང་དང་གཟུགས་ཡང་དག་པ་རིམ་ལ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་ཟག་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་ལ། ལུས་དང་བྲལ་ནས་ཀྱང་ཕྱི་མ་ལ་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་འགག་པར་མཐོང་སྟེ།
ལུས་ལ་འཇིག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནས་སོ། །རིམ་བྱོན་འཆོ་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་མི་ལྟན་
པའི་ཆོར་བ་སྤྱོད་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པས་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་
ངོ། །དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཐུག་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་སྤང་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོ་འདིའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་
དག་ལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འདས་པ་སོར་ཟེན་པ་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་
ལྟག་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འགྱུར་བ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སྤང་བའོ། །ཚོད་པ་
ནི་ངག་གིས་སྤང་བའོ། །རྣམ་པར་འཆོ་བ་ནི་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པར་བྱེད་པའོ། །མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །མི་སྤྱག་དང་། བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་བསྒོམས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་པར་འཆོ་བ་མ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར་གནས་ལ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་གནས་ངན་ལེན་ས་སོན་ལྟ་བུ་གང་

ཡིན་པ་དེ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ནི་ཅི་རིགས་པར་འདོད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
དང་། རྣམ་པར་འཛེ་བའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡོད་ན་འདོད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
དང་། རྣམ་པར་འཛེ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡུལ་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གྱུར་ན་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་མ་དང་རྟགས་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་བར་འགྱུར་
པོ། །སྤྱི་བར་དེ་དང་དུ་མྱངས་པ་ལས་ནི་ཆེ་འདི་དང་ཆེ་བྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་གཉིས་
སུ་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་དུ་ལེན་པ་ནི་གང་ཡིན། ཆེ་འདིའི་ཉེས་
དམིགས་ནི་གང་ཡིན་ཆེ་བྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་ནི་གང་ཡིན་ཞེན། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་
སྤྱི་བར་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པས། སྤྱི་བར་བཞིན་དུ་དེ་དང་འབྲ་བའི་འདུན་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་སྤྱེད་པར་བྱེད་ན་
ནི་དེ་ལྟ་ན་དེས་འདུ་ཤེས་དེ་དག་དང་དུ་མྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་
པ་ན་ནི་གནས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
རྒྱས་ན་དེ་ལས་སྤྱི་བར་པའི་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་
ཏེ། དེས་ན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱར་མ་གྱུར་ན་ཡང་མངོན་སུམ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཐོངས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་བཅས།
ཐོངས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུན་གཉིས་ལས་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་ལག་པ་དང་།
བོང་བ་དང་། དབྱུག་པ་དང་། མཆོན་ཆ་དང་། དག་རྩལ་པོའི་དབང་གིས་བྱང་བ་སྟེ།
དེས་ན་གཞོད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ནང་གི་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་
གནས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བ་སྟེ། དེས་ན་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་

སྟེ། འདི་ནི་ཆོ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །དེ་དེ་ཁོ་ནའི་རྒྱས་རན་སོང་རྣམས་སུ་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཆོ་སྤྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བ་སྦྱངས་པས་དང་དུ་
སྦྱངས་ན་ནི་དེའི་ལུས་འདས་བྱ་སྐྱམ་པོའི་བྱིས་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དེ་ན་གནས་པའི་སྟོག་
ཆགས་རྣམས་ལྟ་བུའི་དགོ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དེའི་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
མི་བཏང་ལ་གང་ཟག་དེས་ཀྱང་གསད་པར་མི་རུས་པས་ན། དགོ་བའི་ཆོས་སྟོག་
ཆགས་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དེ་དག་ཆིག་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་
བ་ནི་དང་དུ་མི་ལེན་པའི་པན་ཡོན་དང་། དགོ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། གཞོད་
སེམས་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆོ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིག་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་དང་དུ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་དང་དུ་
ལེན་པར་འགྱུར་བའོ། །ཤེས་རབ་རྣམ་པ་གསུམ་མེད་པ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་དང་དུ་
ལེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། དཀར་པོའི་ཕྱོགས་དང་དུ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་
བའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡང་སྟོན་ལ་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡང་ཆུད་མི་གཞོན་
པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་
བའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཅན་བྱིས་པ་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོག་མ་སྤྱོར་
བའི་ཕྱིར་ནི་བཙོན་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་ཐོབ་པའི་ཆོ་བཙོན་འགྱུས་ཀྱི་

གགས་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་པར་སྒྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་
དག་ཉིད་ཀྱི་མཐུའི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཐོབ་དུ་ཟེན་ཀྱང་ལ་སྤང་དང་སྤང་བུ་མཆུ་
རིངས་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གགས་ལྟ་བུས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་དགའ་བའི་ཁམས་ཏེ། ཁམས་དེ་དག་ནི་རང་གི་ཡུལ་ནས་ཡུལ་གཞན་
དུ་མི་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །འགོ་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་ཏྲག་དུ་གྲུས་པར་སྒྲོར་བས་སྒྲོར་བ་མི་
སྟོད་པའི་རྒྱལ་པོད་པའི་ཁམས་སོ། །དེ་ལ་རབ་དུ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རབ་
དུ་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེས་པར་འདུན་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བརྩོན་པའི་ཁམས་སོ། །རབ་
དུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྲ་
བཀོང་བར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མཐུའི་ཁམས་སོ། །གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲལ་རྣམ་
པ་སྤྲ་ཆོགས་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། ཁམས་འཁྲུགས་
པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པར་མི་འབྱུང་བ་ནི་དགའ་བའི་ཁམས་
སོ། །ངན་ངོན་ཀྱིས་ཆོག་པར་མི་འཇིན་པའི་ཕྱིར་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་
སོ། །རྗེ་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ཏྲག་དུ་གྲུས་པར་སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ནི་རྒྱལ་པོད་པའི་ཁམས་
ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་ཁམས་དང་རྣམ་པ་རྗེ་སྟོད་པའི་
ཁམས་ཅམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། གཞན་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དང་། རང་གི་རིགས་ཀྱིས་ཐ་
དད་པའོ། །དེ་ལ་གཞན་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ནི་མིག་གི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་གཞན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱང་

གཞན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་
དང་འབྲེལ། །དེ་ལ་རང་གི་རིགས་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་།
སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བའི་ཁམས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆོར་བ་རྣམས་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་སྐྱེ་བའོ། །ཁམས་ཀྱི་སྤྱུག་སྤྱགས་གསུམ་དང་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཁམས་གཉིས་ནི་རྒྱ་བཞིས་རྣམས་པར་གཞག་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་། ཉན་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། མངོན་པའི་ང་
རྒྱལ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེའི་འདོད་ཆགས་ལ་བརྟེན་
ནས་འདོད་པའི་ཁམས་རྣམས་པར་གཞག་གོ། །དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའོ། །རྟོག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་
ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་བསམ་གཏན་གོང་མ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་དང་
ཐོགས་པ་དང་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སོ། །ནམ་མཁའ་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ནི་དེའི་གོང་མའི་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་
ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཆར་བར་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་གཟུགས་
ཅན་ལྡེལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལུས་སོ། །འགོག་པའི་ཁམས་

ནི་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་
རྣམས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཁམས་
གསུམ་པོ་གཞན་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་རྣམས་ལས་ནི་
གཟུགས་རྣམས་གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་རྣམས་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །མདོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་
འགོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་
མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཁམས་ལྟ་དང་
དྲུག་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དག་སྒོར་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་དག་འཁོར་ཞི་གནས་དང་
ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙོན་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་ལྡས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྷག་
མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྤྱགས་སུ་
ལྷན་པའི་སེམས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་འདུ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤང་པའི་ལྷག་མ་

དང་བཅས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་འདུ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་པོའི་ལྷག་མ་
མེད་པར་བྱང་པོའི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་
བའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སྟོན་བ་དང་། ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཆར་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་དང་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་བ་མཚུངས་པ་
དང་། ལྟ་བུ་དང་། ཆོག་ཏུ་བརྗོད་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའོ། །འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་འདི་ལས་
ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མེད་དེ། ཐ་དད་བ་དང་། ཐུང་ན་ལས་འདས་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་ལོ། །འདི་གཉིས་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། བདག་
དང་གཞན་ལ་གཞོད་བ་བྱེད་པར་ཞུགས་བ་དང་། གནས་བཞི་ལ་མི་མཁས་པའོ། །དེ་
ལ་གཞོད་བ་སྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། བ་རོལ་གྱི་བྱེ་
བྲག་དང་། བར་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱག་
བསྐྱལ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེང་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ལ་མི་མ་ཡིན་པས་བྱས་པའི་ཡམས་ཀྱི་ནད་
གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། མིས་བྱས་པའི་གཞོད་བ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་དེ་
གཉིས་འབྱུང་དུ་དོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ད་དུང་མ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་འདི་
ནི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་
འཁྲུགས་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུར་པའི་ནད་གང་ཡིན་བ་དང་། སྐྱག་པ་རྣམས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། འདོད་པས་ཤོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འཁྲུགས་པ་སྟེ། བར་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
སྤྲ་མ་བཞེན་དུ་འབྱུང་དུ་དོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་

སྟེ། ད་ལྟར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་གྱུར་ལ། མ་འོངས་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་
དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བཏོ། །དེ་ལོག་པར་སྤྱབ་པའི་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཀྱང་
སྤྱག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་བྱེད་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱད་
ཡང་དག་པར་ནན་ཏན་དུ་སྤྱབ་པ་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་རྒྱད་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །དེ་ལ་སྤྱ་མ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་
ནི་བདག་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་གཅིག་གིས་ནི་གཞན་
དག་ལ་ཡང་བྱེད་དོ། །གནས་བཞི་པོ་གང་དག་ལ་མི་མཁས་ཤེ་ན། ཁམས་རྣམས་
དང་། སྦྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གནས་དང་གནས་
མ་ཡིན་པ་ལཏོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་མཁས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱཏོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་
རང་གི་རིགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་རྣམ་པར་གཞག་
པར་རིག་པར་བྱཏོ། །གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལྗེའི་གནས་དང་། བྱེད་པ་དང་། བྱེད་
དུ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཁམས་དྲུག་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
གནས་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་བཞིཏོ། །བྱེད་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་
ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་སོ། །བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་སོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
པའི་འདུ་ཤེས་དང་རྟོག་པའི་རྟེན་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི་འདོད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་།
རྣམ་པར་འཆོ་བའི་ཁམས་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་དྲུག་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །འདོད་

ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཐུག་གི་འཆིང་བའི་རྟེན་གྱི་དོན་གྱིས་ནི་བདེ་བ་དང་།
སྤྱུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་། མ་
རིག་པའི་ཁམས་གཞན་དུ་གྲགས་པར་གཞག་གོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ནི་མོག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་རྟོག་པ་འབྱུང་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལས་ནི་ཡང་དག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་རྟོག་པ་འབྱུང་རྒྱུ་རོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་
ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་གཏོགས་པའི་ཁམས་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འབྱུང་ལ་རྣམ་པར་དག་ན་རྣམ་པར་
དག་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་མ་དག་པ་དང་། རྣམ་པར་
དག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གྱིས་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ནང་གི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་པ་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གྱིས་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་
དང་། འགོག་པའི་ཁམས་གཞན་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་
གཞིའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། དམ་པའི་ཆོས་དང་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དང་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་གནས་ཀྱི་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་
དོན་གྱིས་ནི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་
པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱལོ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མང་པོ་དང་འབྲིང་

དང་ཉུང་བྱ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་དོན་གྱིས་ནི་རན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོ་མ་པའི་
ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་
ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་འབྲིང་དང་ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་
ནི་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱུང་བྱ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་བྱ་ནི་གྲུ་ལོ་མ་པ་ཡིན་
ནོ། །རན་པ་དང་འབྲིང་དང་གྲུ་ལོ་མ་པའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས། དེའི་རྒྱ་ཡོངས་
སུ་སློང་བའི་དོན་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་བསྟོམ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་
དང་། ལུང་བྱ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །དགེ་
བ་བསྟོམ་པ་དེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐ་དད་པའི་སྟོན་ནས་ནི་སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་དང་།
སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན། མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིལ་གྱིས་མ་བཅིངས་པའི་དོན་དང་འཆིང་བ་མེད་པའི་དོན་དང་།
རིལ་གྱིས་བཅིངས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་
ཁྱིས་པ་དང་། ལུན་མོང་བ་དང་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་དང་ལུན་པའི་དོན་གྱིས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་
པའི་ཁམས་གཉིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་
ལས་འདས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉྐག་པ་དང་། མི་ཉྐག་པ་དང་། ཟླ་ན་ཡོད་པ་དང་། ཟླ་ན་
མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཁམས་གཉིས་རྣམ་པར་
གཞག་པར་རིག་པར་བྱཏོ། །ཆངས་པར་སྟོད་པ་བསྟེན་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡན་ཆད་
བྱ་ན་ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་མེད་དོ། །སྟེ་མཆེད་དང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་

དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་མདོར་བསྟར་ན་
འགྲོ་བ་ལྷན་འགྲོ་བ་དང་སྤྱི་དན་ལས་འདས་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལས་བརྩམས་ཏེ།
ལམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྟར་ན་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དན་པ་ནི་དན་འགྲོར་
འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །འབྲིང་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །མཆོག་ནི་སྤྱི་དན་
ལས་འདའ་བར་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་
ཀྱི་མཆོག་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤུན་སྤུམ་
ཆོག་པ་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བར་འགྱུར་
བའམ། བརྒྱ་བྱིན་དུ་འགྱུར་བའམ། བདུད་དུ་འགྱུར་བའམ། ཆངས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ།
དེ་དག་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྦྱེས་སྤྱོད་གང་ཟག་གས་སྤྱད་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོལ་མེད་པ་དེ་ནི་
གནས་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་དན་ལས་འདའ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་པོ། །དེ་ནམས་ལས་ཀྱང་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ན། གང་ཟག་སྐྱེ་ན་མེད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་མ་ཡིན་པ་དམའ་བའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་པ་ནམ་པ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ནམས་
ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་བདག་པོ་ཐོབ་པ་དེ་དག་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ལྟ་བ་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པ་པའི་
གང་ཟག་གིས་སྤྱད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་གནས་

གང་ཡིན་པ་དག་སྟེ། མདོ་ལས་རི་སྐད་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱལ། ॥

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བཅ་སོ་བཙེ་བརྒྱད་པ། སྒྲེམ་ནི། རང་
བཞིན་རྒྱ་དང་ལྟ་བ་དང་། གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་གང་ཟག་གྲོལ། འཇུག་པའི་བྲེ་བྲག་
རིགས་པ་དང་། ཞི་དང་རྟག་པ་ཐ་མ་ཡིན། ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་རིག་
པར་བྱ། རྒྱ་ཡང་རིག་པར་བྱ། ཆོར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཡང་རིག་པར་
བྱ། ཆོར་བ་རྣམས་ལ་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་རིག་པར་བྱལ། ཆོར་བ་སྤྱོད་བའི་
གང་ཟག་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་དང་ལྟན་
པ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་བྱུང་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ། ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྣམ་པའི་བྲེ་
བྲག་ཀྱང་རིག་པར་བྱ། ཆོར་བ་གང་ཅི་ཆོར་ཡང་རྒྱུད་བ་འདི་ནི་འདིར་སྟུག་བསྐལ་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་ཡང་རིག་པར་བྱ། ཆོར་བ་རྣམས་རྣམ་པར་ཞི་བ་གིན་
ཏུ་སྤངས་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ། ཆོར་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོར་བ་བརྟག་པར་
ཡང་རིག་པར་བྱལ། ཇེ་ལ་མདོར་བསྟར་ན་ཆོར་བ་གསུམ་ནི་ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ནོ། རིག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་རྒྱལ། བདེ་བའི་ཆོར་བ་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ནི་བྱི་མའི་
སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ནི་སྟུག་བསྐལ་བ་ཡིན་པར་བསྟར་
པར་བྱལ། སྟུག་བསྐལ་བ་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་ནི་ཟུག་རྒྱ་མ་བྱིན་པ་དང་འབྲ་བར་
གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟུག་བསྐལ་བ་ནི་ཟུག་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟར་པར་
བྱལ། སྟུག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་

གང་ཡིན་པ་ནི་དེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་འགག་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཉི་གའང་ཉིང་མཆེས་སྒྲོར་བ་དང་མ་བུན་པས་ན་སྟུག་བསྐལ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། འགག་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཟླ་
བར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་གང་ཅི་ཡང་
རུང་བ་འདི་ནི་འདིར་སྟུག་བསྐལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ལས་
ནི་འདོད་ཆགས། སྟུག་བསྐལ་བ་ལས་ནི་ཞེ་སྤང་། སྟུག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་ལས་ནི་མ་རིག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཆོར་བ་རྣམས་ལས་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལ་
གནས་པའི་ནི་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པས་བག་ལ་ཉལ་རྒྱལ་བར་འགྱུར་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་དམིགས་པ་རང་རང་གི་སྒྱུར་ཡུལ་དེས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་སྦྱེས་པ་དེ་དག་དེའི་
རྗེས་ལ་རྒྱད་དེ་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིད་འོག་པ་བཞིན་འདུག་པས་
ན་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱ་ལོ། །དེ་ལ་འདིར་ཆངས་པར་སྒྱུར་བ་སྟུང་བ་ནི་བག་ལ་ཉལ་
གཞོམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་བསལ་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་
རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ནི་སྟུག་བསྐལ་
བའི་ཆོར་བ་སྔོང་བ་ན་ཕིན་ཏུ་སེམས་ངལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་
སྟུག་བསྐལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་སྔོང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བ་
དང་། སྟུག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་སྤངས་པས་
ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆངས་པར་གནས་པའི་ཆོར་བ་ནི་སའི་འོག་ཅས་བྱ་སྟེ་
གཉིང་ཡང་མི་སྦྱེབས་སོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་

བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་མ་གྲོལ་བ་ནི་ཟུག་
རྩ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་པའི་མིས་ཟུག་རྩ་གཉིས་སྤྱོད་བ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྡུལ་བའི་ཆོར་
བ་ཆང་བར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་རྣམས་
ཀྱིས་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་བས་ནི་ཆོར་བ་གསུམ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་རོ། །སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་ལྷན་བ་ཡང་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལྷན་ན་དེའི་ཆེ་འདིའི་སྤྱག་བསྡུལ་ཆེན་པོ་དང་། ཆེ་འདིའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
ཆེ་ཕྱི་མའི་སྤྱག་བསྡུལ་གྱི་གནས་དེ་གསུམ་གྱིས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱོད་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བརྒྲེན་བ་ནི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ཆོར་བ་གསུམ་སྤྱོད་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོར་བ་ལུས་
ལས་སྦྱེས་པ་ཞིག་ཅིང་མེད་པར་གྱུར་ལ་མི་གནས་པ་དང་། ལྷན་དུ་འགྲོ་ཞིང་དུས་
གཞན་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་མི་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུད་གི་ཚུ་བ་མ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འབྲེལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་ཅམ་གནས་ཏེ། དེའི་མོད་ལ་མི་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤོང་བུ་སར་སྒྲོ་བུར་བའི་རིགས་འོངས་པ་ལྟ་བུར་
བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་རང་བཞིན་དང་། རྟེན་དང་། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཟང་ཟིང་དང་བཅས་པའི་ཆོར་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཟང་ཟིང་མེད་པ་
ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །འཆུམས་པ་ལ་བརྟེན་བ་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་པོ་
རྣམས་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོར་བའོ། །དེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་བ་ནི་
མཉམ་པར་གཞག་པ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་

བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་བ་ལས་འབྱུང་བའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་པའི་ཆོར་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཉིད་ཡིན་པར་སྐྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་བསྐྱེད་མི་དགོས་སོ། །ཆོར་བ་གཉིས་ནི་རྒྱ་གཉིས་
ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཉིད་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མི་རྟག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བའི་ཆོར་བ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེགས་པ་འདིས་ནི་ཆོར་བ་གང་ཅི་ཡང་རུང་
བ་འདི་ནི་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་དེགས་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྟུན་ན་ཆོར་བ་
རྣམ་པར་ཞི་བར་འགྱུར་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དེགས་པར་བྱ་སྟེ། གོང་མ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ས་ལ་བརྟེན་པས། ས་འོག་མའི་ཆོར་བ་རྣམ་པར་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དང་།
རེ་ཞིག་ཀུན་དུ་མི་སྒྱུར་པས་རྣམ་པར་ཞི་བ་དང་ཕྱི་མ་ལ་གཏན་དུ་མི་འཇུག་པས་རྣམ་
པར་ཞི་བའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཀུན་དུ་མི་སྒྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་ཞི་བའོ། །གཏན་དུ་ཀུན་དུ་
སྒྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཞི་བ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པར་དེགས་པར་བྱའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་
དགའ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་འདོད་ཅིང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཀུན་
དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་དགའ་ཞིང་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན་
རྣམ་པར་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་རགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་དག་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གིས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཉིང་
དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་ལངས་པའི་དག་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་ནི་མི་བྱེད་དེ། སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་རྣམས་ནི་ཆ་

ཕ་བར་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དག་ཀྱན་ནས་སྒོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་
ལ་གནས་པའི་དག་ནི་རྣམ་པར་ཞེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་རྣམ་གངས་གཉིས་པ་ཡིན་
ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་ཞིང་རྣལ་
འབྱོར་སྒྲོན་པ་ལ་གནས་པ་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་དང་བྲལ་བའི་
ཆོར་བ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་རྣམས་ཡོངས་སུ་
ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤངས་ཤིང་སྤངས་ནས་དེའི་སེམས་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཕྱག་དེ་ལས་ཆགས་པར་གྱུར་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོར་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ཆོར་
བ་བརྟག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། ད་ལྟར་འཇུག་པ་དང་ཕྱོག་པའི་རྒྱ་
དང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་། ཀྱན་ནས་
ཁོན་མོངས་པ་འཇུག་པའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྒོ་
ནས་ནི་བརྟག་པའོ། །སྒོ་མ་ནི། ཆོར་བ་སྐྱེ་དང་འགག་པ་དང་། །ཚུང་སོགས་བྱེ་བྲག་ལྟ་
བའི་མཆོག་། ཆོར་བའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ལན་གདབ་པ། །སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་རྒྱུན་གསུམ་
གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདུན་པའི་རྒྱུན་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏོ། །རྟོག་པའི་
རྒྱུན་ནི་འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏོ། །རིག་པའི་རྒྱུན་ནི་ཡུལ་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་
ད་ལྟར་གྱི་དུས་ལ་བརྟེན་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུན་ན་
སེམས་ཅན་གྱི་རིས་བརྒྱད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་།
འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ལས་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
མ་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་
དང་། དེ་ཡན་ཆད་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དང་། འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ནས། ལོག་པར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་བར་
རྣམས་དང་། ཆོས་འདི་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ནས་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་བར་རྣམས་དང་། ཆོས་འདི་
པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ཏེ། རིས་བརྒྱད་པོ་འདི་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོར་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་སློན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
རིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདོད་པ་
རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་ནི་རྒྱ་
གསུམ་གྱིས་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སྟོབས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
སྟོབས་དང་། ཡུལ་གྱི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་བྲིམ་པ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་ཞིང་ཡོངས་
སྒྱོད་པའི་བྱིར་འདུན་པ་སྒྲིམ་པ་ནི་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་ཉིད་སྟོན་སྤྱོད་
བའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོབས་དང་། ཡུལ་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་
ན་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྒྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་དེའི་འདུན་པ་
དང་རྟོག་པ་དང་རིག་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་སྒྱོད་པའི་སློན་ནས་རྣམ་པར་མ་ཞེ་བ་ཡིན་
འོ། །དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཀྱང་དེའི་ཆོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཅོ། །དེ་ཐོག་མར་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འདུན་པ་དང་རྟོག་པ་དང་རིག་པ་ཀུན་དུ་སྒྱོད་པའི་བྱིར་དེའི་རྒྱུན་

ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་དུ་
ལེན་ཏེ་སྤྱང་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། སེལ་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལྟར་དེའི་ཆོར་བ་རྒྱན་དུ་
གནས་པ་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་
རྒྱུན་གྱིས་རྒྱན་དུ་གནས་པའི་ཆོར་བ་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཐོག་
མར་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུན་
གྱིས་ཆོར་བ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཐོགས་དང་མ་ཐུན་བའི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་
རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ནི་རྣམ་གངས་གཉིས་པའོ། །དེ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་བ་འདོད་ཆགས་
དང་མ་བྲལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སྟོབས་གྱིས་
བསྐྱས་པའི་འདུན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཞི་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་དང་། རེག་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་
གཅིག་ཤུར་འདུག་ཅིང་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་སོ་མ་བསྟོམས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་མ་བྱས་པས་སྟོན་སྤྱང་བའི་ཡུལ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀུན་དུ་སྤྱོད་དོ། །ཡུལ་ལ་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པ་ལ་ཡང་རེག་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །རྟོག་པ་ལ་ཉེས་པར་ལྟ་བའི་ནི་དེའི་
གཉེན་སོ་བསྟོམས་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་རྣམས་རྣམ་པར་ཞི་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་ནི་སྤྲ་ནས་
ཀྱང་རྣམ་པར་ཞི་བའོ། །རེག་པ་གཅིག་ཤུ་ནི་ཡུལ་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རེག་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཞི་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཞི་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ནི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་གོ། །གཞན་ཡང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་
བྲལ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་འདུན་པ་མ་སྤངས་པ་དང་། རྟོག་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་མ་ཞི་
བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདོད་པའི་འདུན་པ་སྤངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་འདུན་པ་ནི་རྣམ་པར་ཞི་ལ་རྟོག་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་མ་
ཞི་བའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ནི་བྲལ་ལ་འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ནི་མ་བྲལ་བ་ནི་གཉིས་ནི་རྣམ་
པར་ཞི་ལ། རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའོ། །སྲིད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པས་ནི་
ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཞི་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ནི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པའོ། །དེ་ལ་བྱི་རོལ་
པ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལོག་པར་ལྟ་བ་ནས། ལོག་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་བར་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ནི་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆོར་བ་སྟེ་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལེན་པ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཡང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེ་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆོར་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཆོས་འདི་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་།
ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དེའི་རྒྱུ་དང་དུ་ལེན་ཅིང་། དེའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེ་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་རྒྱུ་གྱིས་
ཆོར་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་འདི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པར་ཞུགས་པའི་ལམ་ལ་གནས་ལ་དོན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པ་

དང་། མཉོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ནམ་ཞིག་
བདག་གིས་གནས་དེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཞིག་གུ་སྟུམ་པའི་འདུན་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་སྦྱར་རྟེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་ཡིན་རྟེ། དེའི་རྒྱུ་
གྱིས་དེའི་ཆེ་ཆོར་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་འདུན་པ་ནི་རྣམ་
པར་ཞི་བ་ཡིན་རྟེ། དེའི་རྣམ་པར་ཞི་བའི་རྒྱུ་དེས་ན་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྐྱེན་མེད་
པའི་ཆོར་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཆོར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེས་པར་འབྱུང་བ་
དང་བཅས་པ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཐབས་དང་བཅས་པར་ཡང་དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་
དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་རྟེ། དེ་བས་ན་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་
དགེ་སྦྱོར་དུ་འཛིན་པ་དང་། བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བྲམ་ཟེར་འཛིན་པར་འགྱུར་
རོ། །རབ་ཏུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཆོར་བ་
ཐམས་ཅད་ནི་སྦྱིར་ན་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་ནི་འདུན་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །རྫོགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་སྔོངས་པས་བསྐྱས་པའི་མ་རིག་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བའི་གནས་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྒྲིགས་དང་མ་བྱུན་པ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
འགགས་ན་ཡང་དེ་རྣམས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་ནི་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཕགས་པ་ཉམ་ཐོས་
རབ་ཏུ་དབེན་པའི་དགའ་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་རྟེ། གནས་པ་ནི་ཆོས་ལུ་ནི་
སྔོང་ལ། ཆོས་ལུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ས་ལས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དགའ་བ་དང་བདེ་

བ་དང་བཏང་སྟོམས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་མ་དང་། འབྲིང་དང་མཆོག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་
བསམ་གཏན་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་ནི་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཡོངས་སུ་
དག་པའི་ཕྱིར་ཟང་ཟང་མེད་པའོ། །དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དེ་ནི་ཆོས་ཟང་ཟང་
མེད་པ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཆོར་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། འཇུག་པའི་རྟེན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་། རི་སྟེང་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པའི་བྱེ་བྲག་དང་། འཇུག་པའི་སྒྲིའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིའི་བྱེ་
བྲག་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་བྱེ་བྲག་དང་། དུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་།
སྐད་ཅིག་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་ཅིང་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་གོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་
ཆོ་མ་རྒྱགས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྟམས་དུ་སེམས་ཏེ། ཆོར་བ་ནི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། བདེ་
བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བའོ། །སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བར་
ཟད་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་སྟམས་སྟེ། དེ་ལ་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་བཙུན་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདོད་པའི་བདེ་བ་དང་། དབེན་པའི་བདེ་བའོ་
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབེན་པའི་བདེ་བ་དེ་ཡང་ཐ་མ་དང་། འབྲིང་དང་། གོང་ན་མེད་པ་སྟེ།
ཐ་མ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིམ་ཆེད་མན་ཆད་དོ། །འབྲིང་ནི་སྲིད་པའི་ཅེ་མའོ། །མཆོག་
ནི་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ན་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཡང་ཆོར་བ་

ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་
པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །སྤྱག་བསུལ་བ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཆོར་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད། སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་ལྟ་
བུའོ། །ཞི་བའི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། དཔེར་
ན་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དག་པར་ན་བཙུག་ལྟ་བུ་འདས་
ཀྱིས་ཞི་བའི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་དག་སྤོང་གི་སེམས་
འདོད་ཆགས་ལས་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདོད་
ཆགས་ལས་ཇི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྤྱག་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན་བདེ་བ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་
བའི་བདེ་བ་དང་། བསྐྱེན་པར་བྱ་བའི་གནས་པའི་བདེ་བ་གོང་ན་ཡོད་པ་དང་གོང་ན་
མེད་པ་དང་། གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བདེ་བའོ། །དེ་ལ་འདོད་
པའི་བདེ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་པའི་ཆེ་
མོའི་བར་དུ་ནི་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་གོང་ན་ཡོད་པའི་གནས་པའི་བདེ་བའོ། །འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་གོང་ན་མེད་པའི་གནས་པའི་བདེ་བའོ། །སྤྱ་
མ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
བདེ་བའོ། །ཆོར་བའི་བདེ་བ་ལས་དགོངས་ཏེ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བདེ་
བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཆད་པའི་བདེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དང་། བདེ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་བའི་མཆོག་གི་གནས་པའི་བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤོང་
བ་གང་ཡིན་པ་ལས་དགོངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁ་ཅིག་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ལས་ལངས་

ནས་བདག་ནི་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་གནས་པས་རིང་དུ་
གནས་པར་གྱུར་ཏི་སྟེ་ཉམས་སུ་ཆོར་བ་འདི་ནི་དགོངས་ནས་བདེ་བ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དག་སྒྲོང་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྩོམ་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
དང་། སྲིད་པ་རི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་འཛོམ་པ་དེ་ནི་དེའི་
བདེ་བའི་མཆོག་ཡིན་པ་ནས། སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བདག་
མེད་པར་མཐོང་བའི་གོང་དུ་མཐོང་བ་གཞན་ཆོལ་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྟག་
པར་མཐོང་བ་ལས་ནི་དེའི་རྗེས་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་མཐོང་
བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེས་མཐོང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་བཞིས་ཟག་པ་མེད་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའམ། ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའམ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་པ་གསུམ་སྟེ།
ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཡན་ཆད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་མན་ཆད་དམ།
ལྷར་གྱུར་པ་དང་། མིར་གྱུར་བའོ། །དེ་བས་ན་ཐོས་པ་དང་། བདེ་བ་དེ་དང་། འདུ་ཤེས་
དེ་དང་། སྲིད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པ་རྣམས་དང་། བདེ་བ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་རྣམས་དང་།
སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་
ལོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལས་ཀྱང་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལོ། །འགོག་པའི་
བདེན་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་
ཡང་དག་པ་ཁོ་ནར་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བས་ན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བདེན་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བའོ། །ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་

ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །སྤྱོད་ཅིང་མ་ཆགས་ལ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བས་ན་འགྲོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་དོ། །མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་
རྗེས་སུ་མཐོང་བས་གནས་པས་ན་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྒྲིམ་མོ། །ཤེས་བྱའི་གཞིའི་བྱེ་
བྲག་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སོག་གི་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་འདུ་བྱེད་སྦྱེས་
པ་རྣམས་གནས་པའི་རྒྱུའི་བྱེ་བྲག་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟན་ཅིང་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱིའི་བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་
གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་དང་གནས་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བསྐྱས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་སྤྱིའི་བྱེ་བྲག་དང་། མངོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་བའི་མཐའི་བྱེ་བྲག་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་བའི་
གནས་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་ཅན་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། ཞེན་པ་རྣམས་གྱི་སྦྱེ་
བའི་གནས་ན་གནས་པའི་མཐའི་བྱེ་བྲག་དང་། བག་མེད་པ་རྣམས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་
བའི་གནས་གྱི་མཐའི་བྱེ་བྲག་གོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་
པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པར་བྱ་བའི་གཞིའི་སྒྲོན་པ་བྱེ་བྲག་བཅུར་ཡོད་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་བསྒྲིམ་པ་རྟག་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་བག་ཡོད་
པའི་བྱེ་བྲག་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
གནས་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐའི་བྱེ་བྲག་དང་། དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་སེམས་འདོགས་པའི་མཐའི་བྱེ་བྲག་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཐབས་གྱི་བྱེ་བྲག་

དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱེ་
བྲག་དང་། དེ་ཁོ་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་འོག་ཏུ་བསྐབ་པ་གསུམ་
ལ་སློབ་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། སློབ་ཅིང་འདུག་པ་དང་། བསྐབས་ཟེན་པ་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་
བར་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། འཕགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་ལྷན་གྱི་བྱེ་
བྲག་གོ། །རི་སྐད་བསྟན་པའི་བྱེ་བྲག་འདི་རྣམས་ལས་བཅུ་མས་ཏེ། འབྲི་བ་ཡང་ཡོད་
དོ། །དེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྩ་ལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེས་པའི་དོན་གྱི་
རྩ་ལ་གྱིས་ལན་གདབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་འབྲི་བའི་གང་ཟག་ལ་རྒྱ་བཞིས་ལན་མི་
སྐྱན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པས་ལན་མི་འདེབས་པ་ཡང་བཞི་ཡོད་
དོ། །གཏན་ཆིགས་ཡོད་པ་དང་གཏན་ཆིགས་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་ལྡན་
ཞིང་རིགས་པར་གྱུར་པ་ལེགས་པར་བསྟེན་ཀྱང་མི་ཉན་པ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པ་
དང་། ལྡན་པའི་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བྱེད་ན་ཡང་མི་ཉན་པ་དང་། ཉན་ཏན་ཏུ་སྒྲུབས་
ཤིག་དང་། བདག་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱས་ན་ཡང་མི་ཉན་པ་དང་།
ཤེས་པས་སྒྲིབ་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་བས་འདི་སྐད་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་ཡིད་
ཆེས་པའི་ལུང་ཡང་མི་ཉན་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་འབྲི་བ་པོ་ལ་ལན་མི་སྐྱན་པ་ཡིན་
ནོ། །མགོ་གཅིག་ཏུ་ལན་གདབ་པ་ནི་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་
པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ། །སྐྱེ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་དགའ་བར་མི་
བྱའོ། །དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཆེད་དུ་བསམས་
ཏིང་ལས་བྱས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉམས་སུ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ནི་མགོ་
གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་མེད་དོ། །བཏང་སྟོམས་ཐོབ་པ་ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་

འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་མགོ་གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་མེད་དོ། །ལས་
བྱས་ན་བདེ་འགྱོར་འགྱོལ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་ལས་གང་ཞེས་དེ་ཉིད་ལ་ངི་བར་
བྱའོ། །ལས་བསྐྱོམས་ན་སྤངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་འཛིག་
རྟེན་པའམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལས་གང་ཞེས་འདི་བར་བྱའོ། །གཞག་པར་བྱ་
བ་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་ལེགས་པར་འདི་
བ་ལ་ལན་འདེབས་པ་ན་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་པས་ལན་སྐྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ལན་མི་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་དང་སྤྱན་མོང་བ་དང་། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་སྤྱན་མོང་བ་ནི་སྟོབ་མ་སྐྱེ་བ་ལུང་བསྟན་པའོ། །སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་སྐྱེ་
བར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའོ། །འདི་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མེ་འབར་བར་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་ཆ་སྤྱོད་དང་། མིང་དང་གཟུགས་རགས་པའོ། །དེ་ལ་འདོད་
པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་སྤྱི་ནི་སྟོན་པས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིང་
དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱས་ཆེའི་ཆད་ཅི་སྟོན་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ཏེ། སྟོན་པ་མེད་པར་གྱུར་
པ་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སྤྱ་ཡང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མིང་ཉི་ཆེ་ལ་དམིགས་
པས་ཆེའི་ཆད་ཅི་སྟོན་པའི་བར་དུ་གནས་ཏེ། སྟོན་པ་སྤངས་པ་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་རྒྱད་རྗེས་སྤྱ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ན་སྟོན་པའི་བར་མ་དོའི་སྟོན་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོན་པར་འབྱུང་བ་ལ་བར་མ་དོར་ཡོངས་
སྤྱ་སྤངན་ལས་འདའ་བ་ཡང་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཁོ་ནར་གནས་ཏེ། དེ་སྤངས་པ་དང་མགོ་

མཉམ་ཁོན་དེར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་འདི་གཉིས་ནི་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཡིན་
ཏེ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིའི་སྒྱུར་བས་གཟུགས་དང་སྟོམས་པར་
འབྱུག་པའི་ལུས་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
པ་རོལ་སྤྱོད་པའི་ལན་གདབ་པ་ཡིན་ཏེ། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལན་གདབ་ཏུ་མེད་པ་ལ་མགོ་
གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་མེད་པར་བྱ་བ་སྤྱོད་པས་ལན་གདབ་པ་དང་། མགོ་གཅིག་ཏུ་ཆད་པར་
ལན་གདབ་པ་ལ་མགོ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་སྤྱོད་པས་ལན་གདབ་པ་ལོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་
ཀུན་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ནི་གཟུགས་ལ་ཀུན་དུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གཞི་བསྟར་བ་ལས་ཆེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་ཟས་
དང་བདེན་པ་དང་ཁམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟར་བ་གསུམ་པ་
རྫོགས་སོ། ། །སྤྱི་སྟོན་ནི། རྩ་བ་ཉེར་གཞག་ཡང་དག་སྟོང་། །རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་བ་
དབང་པོ་སྟོབས། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག་ །དབྱུགས་རྩུབ་དབྱུགས་རྩུ་
རྩ་བ་དང་། །བསྐྱབ་དང་ཤེས་ནས་དད་པའོ། །སྟོན་ནི། དག་སྟོང་དང་ནི་དག་སྟོང་
དོན། །བདེ་དང་ཡིད་བདེ་ཆོས་ཀུན་དང་། །ཆོངས་པར་སྒྱུར་དང་གང་ཟག་
དང་། །གསལ་བ་དང་ནི་འདོད་པ་དང་། །ཡང་སྤྱིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ། །རྩ་བ་ཉེ་
བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟོམས་པའི་སྟོན་རྩུ་བཞིས་འདི་པའི་དག་སྟོང་དང་། །འདི་པའི་
ལམ་དང་། །འདི་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལྟ་བུ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་དག་སྟོང་དང་ལམ་
དང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་དོ། །ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་དག་སྟོང་དང་ལམ་དང་མཐར་ཐུག་
པས་སྟོང་པ་ཉིད་རིག་པར་བྱའོ། །རྩུ་བཞི་གང་ཞེ་ན། །གནས་བཞི་ལ་བཞེན་ནས་རྫོགས་

ནས་ཤེས་པ་རྣམས་པ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པ་བཞི་
ལས་རྣམས་པར་ཐར་པ་དང་། ཆོས་འདི་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྒྲོབ་
མ་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་། ཆོས་འདི་པའི་སྒྲོན་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་སྒྲོན་
པ་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་པ་ལོ། །འདི་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གང་ཞེན།
དགེ་སྦྱོང་བཞི་སྟེ། ལམ་གྱིས་རྒྱལ་བ་དང་། ལམ་སྒྲོན་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཕྱིར་འཆོ་བ་
དང་། ལམ་སྟན་འབྲེན་པ་སྟེ། མདོ་དང་རྒྱས་པར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་པའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལམ་གང་ཞེན། འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། གང་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
ནི་ལམ་སྟན་འབྲེན་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་བཞི་པོ་དེ་དག་ཡོད་དེ། ལམ་ཡོད་པ་དང་
རང་གིས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་བྱས་པས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོད་དུ་མ་གྱུར་པའི་ལམ་སྟན་
འབྲེན་པ་ཡོད་པར་རུང་སྟེ། དེ་བས་ན་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ནི་ལམ་སྟན་འབྲེན་པ་
ཡང་མེད་ན་གཞན་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། འདི་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མཐར་ཐུག་པ་
གང་ཞེན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྒོར་བ་དང་སྤངས་ནས་ཀྱང་གཏན་དུ་ཉིང་
མཆོམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལོ། །དེ་ལ་གནས་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གང་ཡིན།
རྟོགས་ནས་ཤེས་པ་རྣམས་པ་བཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེན། ཀྱན་དུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་སྤངས་པ་
དབུགས་ཕྱིན་པའི་གནས་དང་། ལོག་པར་ལྟུང་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་སྟོབས་ཀྱི་
གནས་དང་། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འགྲོ་བ་རྒྱུའི་གནས་དང་། དེ་ལྟར་
ཐོགས་ན་ཡང་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་གནས་ཏེ། གནས་བཞི་པོ་འདི་
དག་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་

ནམས་ལ་རྟོགས་ནས་ཤེས་པའོ། བྱི་རོལ་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་
ནམ་པར་ཐར་པ་གང་ཞེ་ན། ཆེ་འདིའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཆེ་བྱི་མའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། བན་ཚུན་མི་མ་ཐུན་པ་དང་བྱིར་མི་མ་ཐུན་པ་ལས་གྱུར་པ་དང་།
བདེན་པ་རྣམས་བསྟན་པ་མེད་པས་རྟོགས་པ་མེད་པ་ལས་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་པར་ཐར་
པའོ། །འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་རྣམས་ལ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་མེད་པས་ན། བརྟེན་
ངས་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མེད་པས་གནས་ཏེ། བདེ་བའམ། སྤྱག་བསྐྱལ་བའམ། སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་འགའ་ཕྱོད་བ་ན་དེ་དག་བདེ་
བ་ལ་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ལ་ནི་ཞེ་སྒང་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་མོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཆེ་
འདིའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་དང་པོའོ། །དེ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་། སྒང་བ་དང་། མོངས་
པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་སྤིང་པར་སྟེ་བའི་སྤྱད་པ་འབྱུང་ལ། སྤྱད་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལེན་པ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་པ་དང་བཅས་པ་ལེན་པ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱད་པ་འབྱུང་བ་ནས། རྒྱས་པར་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་
ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་གི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཆེ་བྱི་མའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །འདི་ལས་བྱི་རོལ་པ་དེ་དག་ནི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཅ་
བ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་གྱིས་སྟོན་པར་གྱུར་པའི་བྱིར་
གཞན་དག་ནི་གཞན་དག་དང་མི་མ་ཐུན་ལ། དེ་དག་གྱུར་དེ་དག་དང་བྱིར་མི་མ་ཐུན་པ་
འདི་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་པའོ། །དེ་དག་ལ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བསྟན་
པ་ཡང་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ན་རྟོག་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་

ནི་རང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་ཏུ་ཟེན་གྲང་མཁས་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་མ་རིག་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པས་ཏེ། དེ་ལས་
ཆོས་འདི་བ་རྣམས་པར་གྲོལ་ལོ། །འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་པའི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་དང་ཆོས་འདི་
པའི་ཉོན་མོས་རྣམས་མི་མཚུངས་པ་གང་ཞེན། འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་པའི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་
འབྱུང་བར་ལྟ་བ་ལྟག་པའི་མཐར་གྱུར་པའམ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཆད་པའི་མཐར་གྱུར་པ་
ལ་ཡུན་རིང་པོར་འདིས་པར་བྱས་པས་ན་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་
བས་ཁས་ལེན་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བས་ལྟག་པར་ཞེན་པ་དང་། བསྐྱོམས་
པ་ལས་བྱུང་བས་ལྟག་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བའོ། །ཆོས་འདི་བ་རྣམས་ནི་དབྱ་མའི་
ལམ་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ལ་ཁྱེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་པའི་སྒྲོན་པ་
རྣམས་དང་ཆོས་འདི་པའི་སྒྲོན་པ་མི་མཚུངས་པ་གང་ཞེན། འདི་ལས་སྤྱི་རོལ་པའི་
སྒྲོན་པ་རྣམས་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་སྤྲོ་བ་ཙམ་དུ་
བད་པས་ན་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྒྲོན་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་རྣམས་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་འདོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་ཟེན་
གྲང་རང་གི་ལྟ་བ་དང་། རང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཁྱེགས་དང་། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་
སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྒྲོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དག་སྤྱོད་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟལ་ཁྱེགས་མི་
མཚུངས་པ་ནི་དེར་ལྟ་བའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤྱོད་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་ཟེན་གྲང་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟལ་ཁྱེགས་དང་། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་སྤྱོད་བ་

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མི་མཚུངས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟོང་བ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་ཟེན་ཀྱང་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱི་
རོལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཟུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེ་དག་ནི་བདག་དང་གཞན་
གྱི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དེ་ནམས་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་བྱི་མ་ལ་ཉེ་
བར་ལེན་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་
ཟད་པར་མ་སྤངས་པ་དང་གཏན་དུ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལས་བྱི་
རོལ་པའི་སྟོན་པ་ནམས་དང་། ཆོས་འདི་པའི་སྟོན་པ་མི་མཚུངས་པ་ནི་དེ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བཅ་པོ་བཅུ་དགུ་བ། ཟན་པ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པའི་སྟོན་པ་མདོར་བསྟུ་ན་གནས་གསུམ་དང་། ས་གསུམ་དང་།
གང་ཟག་གསུམ་གྱིས་དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། གནས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་པ་དང་། རྟོགས་པའོ། །ས་གསུམ་
གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་སྟོར་བས་བསྟུས་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་བའི་ས་དང་། སྟོབ་པའི་ས་
དང་། མི་སྟོབ་པའི་སའོ། །གང་ཟག་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པར་བཙོན་པའི་སོ་
སོའི་སྟེ་བོ་དང་། སྟོབ་པ་དང་། མི་སྟོབ་པའོ། །དེ་ལ་ཤེས་བྱ་གང་ཞེ་ན། རིག་པའི་སྟེ་
མཆེད་བྱུག་པོ་ནམས་གྱི་རྟེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བྱུག་དང་། ཡིད་

འབྲུག་པའི་བྱེད་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རེག་པའི་སྤྱི་མཆེད་བྱུག་དང་།
སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་བཙོ་བརྒྱད་
དོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་རྣམས་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་
སོ། །རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེན་པའི་གནས་དང་།
གཏོང་བའི་གནས་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བའི་གནས་སོ། །དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་ནི་སོ་
སའི་སྤྱི་བོས་ཤེས་རབ་གང་ལ་གནས་ནས་ཡང་དག་པར་བརྩོན་པ་བྱས་པ་སོ་སའི་སྤྱི་
བོའི་ས་ལ་དག་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་བསྟོམས་པའི་རྒྱས་བག་ཡོད་པར་བྱས་ན།
སྟོབ་པའི་ས་ལ་འབྲུག་པའམ། ཡང་ན་ཤེས་རབ་གང་ལ་གནས་ནས་དབྱ་བཙོམ་པ་མི་
སྟོབ་པའི་ས་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་ནི་ཟད་དོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱི་ནས་བྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་
པའོ། །བདེན་པའི་གནས་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ལ་གནས་ནས་ཕྱི་མ་ལ་གཏན་དུ་སྤྱུག་
བསྐལ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ལོ། །དེ་བས་ན་དེ་ནི་གཏན་དུ་བརྟེན་ངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་བདེན་པའི་གནས་ཞེས་བྱའོ། །གཏོང་བའི་གནས་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་དངོས་པོ་
སྤངས་པ་སྟེ། གང་ལ་གནས་ནས་སྤངས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་ཀྱང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཆེ་འདི་ལ་ཡིད་བདེ་བར་གནས་པའོ། །ཉེ་བར་ཞི་བའི་
གནས་གང་ཞེ་ན། ལམ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཀུན་དུ་སྟོར་བའི་དངོས་པོའི་ལྷག་མ་སྤང་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟོམ་པ་སྟེ། གང་ལ་གནས་ནས་ཀུན་དུ་སྟོར་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་

དང་དངོས་སོའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་བཤོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ནི་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་པར་གྱུར་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་དངོས་སོ་
སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཅིག་གིས་ནི་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གནས་གཉིས་པས་
ནི་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱབ་བསྐྱལ་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པས་ནི་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་
བར་གནས་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པས་ནི་སྤོང་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་ན་ནལ་འབྱོར་པའི་ནལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་རྟོགས་པ་དང་སོ་རྟོགས་པ་འཕམ། མ་འོངས་
པ་ན་སྐྱབ་བསྐྱལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་འཕམ། ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་ལ་གནས་པ་འཕམ་གོང་དུ་
སྤོང་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་གནས་བཞི་ལས་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་ཐོབ་
པ་ནི་ནི་བའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་གོང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དངོས་སོ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
བསྟེན་པ་ན་དངོས་སོ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱས་པར་འཛོལ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཕེལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བ་ཡང་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་
འགྱུར་བར་སྤང་བར་བྱེད་བཤོ། །དེ་ལ་རི་ལྟར་ན་ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་རྟོགས་
པ་ན། རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་དག་པར་བཙུན་
པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་ཁམས་ལྷ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱེ་
བྲག་གིས་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བས་གནས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཙུན་པ་དེ་

ཁམས་རྣམས་ལ་ཁམས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པས་གནས་ལ་ཁམས་ཅན་ལ་བདག་མེད་
པར་མཐོང་བས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ལ་མི་འདོད་པ་དང་། ད་ལྟར་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་སྟོ་
ནས་ཀྱང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །དམིགས་པ་མ་ཆད་པས་ནི་བག་ལ་ཉལ་མ་
སྤངས་པའི་ལྷག་མ་ཡོད་དོ། །གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་གོང་དུ་རེག་
པའི་སྟེ་མཆད་དུག་གིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན་ཆོར་བ་རྣམས་ལ་
ཆོར་བའི་རྗེས་སུ་ལྷ་བས་གནས་སོ། །དེ་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་ལ་
བརྟེན་ནས། ཆོར་བའི་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བས་མི་རྟག་པར་བརྟགས་ནས། སྤྲུལ་བཞིན་དུ་དེའི་དམིགས་པ་དེ་
མ་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་རེག་པ་དང་བྲལ་བས་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
རེག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་
དགེ་བའི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷག་པའི་བཏང་སྟོམས་ཉེ་
བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་རེག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་
བའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་
ནོ། །བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ནི་ལྷག་མ་ཡོད་དེ་གོང་དུ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་
དགོས་སོ། །དེ་དེའི་གོང་དུ་ཡིད་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བཙུང་ལ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ན་

ཅིག་ཅར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་གནས་སོ། །དེ་འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཏེ། ཡིད་འཇུག་པར་བྱེད་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་རྣམས་ལས་འདས་པ་གཟུགས་མེད་པའི་ཞི་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ནི་ཡིད་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་གྲུ་མོས་པ་དེ་ལ་ཡང་། བདག་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། སྟེ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་གཏང་པར་བྱས་ན་ནི་དེའི་རྒྱས་ཀྱང་བདག་གི་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་སྣམ་དུ་རིག་ནས་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་དེའི་སེམས་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟེ་མཆེད་དེ་དག་ལ་ཡང་མི་ཉག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་དེའི་ཆོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེའི་ཆེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་འདོད་ཆགས་དང་ཡང་བྲལ་བས་ན། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤུ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་སྦྱོར་བས་བསྐྱུས་པའི་སོ་སོའི་སྟེ་བའི་ས་ལ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱས་ནས་སྟོབ་པའི་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བར་འདོད་དེ། ལུས་དང་། ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། བདག་མེད་པར་མངོན་ནས་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ལྷག་པར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་འཇ། མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྣམ་དུ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་གང་སུ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་

བཅུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ་སྟེ་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་པས་རིམ་གྱིས་མཛོང་བ་དང་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཟག་
པ་རྣམས་པ་གསུམ་ལས་སེམས་རྣམས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཟད་པ་ཤེས་པ་
ཐོབ་པས་ལུས་འདི་ཞིག་ནས་ཕྱི་མ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོར་བ་རྣམས་མི་
འགྱུར་བར་ཡང་དག་པར་རྩེས་སུ་མཛོང་རོ། །དེའི་ཆེ་ཟག་པ་ཟད་པ་དེ་ལ་དེའི་ཟད་པ་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བྱི་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པར་བྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་
འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་ཞི་བའི་རྣམས་པར་དམིགས་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
བརྗེད་ངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བསྟོད་པར་མི་བྱས་སོ། །དེའི་སེམས་དང་ཤེས་རབ་རྣམས་
པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟར་
བརྗེད་ངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱེད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བརྗེད་ངས་པའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་སྟོབ་པ་དེའི་ནི་
རྟག་ཏུ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདུག་པས་ན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
བས་ན་དེ་ནི་བདེན་པའི་གནས་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤང་པའི་དངོས་སོ་ཐམས་
ཅད་གཏོང་པའི་ཕྱིར་གཏོང་པའི་གནས་ཀྱི་མཆོག་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །དེའི་ལམ་གྱི་
འབྲས་བུ་མ་ལུས་པར་ཡང་དག་པར་བྱུང་བས་ན། ལམ་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་པ་ཡིན་ཏེ།
སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེའི་དེ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་
བའི་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོབ་པ་འབའ་ཞིག་གི་གནས་བཞིན་ནི་

མཆོག་ཡིན་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་གནས་
པ་དེའི་ནི་ཉེས་འཇག་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ས་ལ་གནས་པའི་ནི་མང་
དུ་ཡོད་པ་དང་། སྟོབ་པའི་ནི་ཉེས་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེས་འཇག་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་དང་རྫོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྤུབ་པའི་རང་
བཞིན་ཐོབ་པས་ན་སྤུབ་པ་ཞི་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཕྱི་མའི་རྒྱ་བསལ་བ་དང་། ཐོག་མ་དང་།
བར་མ་དང་། ཐ་མ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། ག་བ་དང་། འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞི་
བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བཞི་ལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་ཉེ་
བར་ཞི་བ་དང་། བཞི་ལ་ནི་ཁོང་ཁོ་བ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། གནས་ཤིང་འདུག་པ་ན་ཡང་
འདྲེ་བ་རྣམ་པར་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་སྤུན་པའི་ཆོས་རྣམས་
བསྟོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟོན་ས་རྒྱ་བདུན་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས་བདུན་རྣམ་
པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་དམིགས་པ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དམིགས་པ་དང་། བསྟོམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་དམིགས་པ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་སོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་
ཆེ་ཡང་ཟང་ཟང་གི་ཡོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ཟང་ཟང་གི་ཡོངས་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་
པ་དང་ཟང་ཟང་དང་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྦྱོད་གཞན་ལས་དུས་དུས་སུ་འཐོབ་པ་དང་།
མཐར་སྤྱག་པའི་ཆེ་ཡང་བདག་ཉིད་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པས་རྒྱུད་ཟ་བར་མི་
འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ལ་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པས་རྒྱུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལ་ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཆོན་མ་རྣམས་ལ་བསྟོམ་

པའི་ཕྱིར་དུས་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་
ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཐོས་པ་དང་འབྱུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་དུས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་
རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་བྲིམ་བདག་གི་འཁོར་རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་ཕྱིར་དགེ་སློང་གི་འཁོར་རྣམས་སུ་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་
ཤིན་ཏུ་བསྐྱངས་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་དང་། བླ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་
གནས་པས་སྒོ་བྱུང་དུ་འགྲུང་བར་བྱ་སྟེ། མ་གནང་གི་བར་དུ་ནང་དུ་འགྲོ་བར་མི་
བྱའོ། །ནང་དུ་འོངས་ན་ཡང་མ་གནང་གི་བར་དུ་སྟན་ཀྱི་བྱུང་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ།
འདུག་ན་ཡང་བྲག་ཏུ་ལྷིད་ཀྱིས་དབབ་པར་མི་བྱའོ་སྟེ། བ་ནས་རྒྱས་པར་སྦྱར་
དོ། །སྒྲ་བར་བྱ་བ་ཡང་ཆིག་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། དུས་དང་། རིགས་པ་དང་། རན་པ་དང་། ཞི་
བ་དང་། བྱང་པོར་སྒྲ་བའོ། །དུས་ལྡར་ནི་ཁ་རོག་པར་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། ཡེངས་པ་
དང་། འགོག་པ་དང་། ཐབ་མོ་སྟོགས་པ་དང་། ལྷན་ཀ་ཆོལ་ཞིང་འདུག་པ་དང་།
གཡར་འབྲེན་པ་དང་། སྒྲ་བའི་ཆེ་སྟེ། གཏམ་གྱི་མཚུག་རྫོགས་པ་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར་
དོ། །དེ་ལ་དུས་དུས་སུ་སྒྲ་བ་གང་ཞེ་ན། ཡེངས་པ་འཇམ། མི་བྲེལ་བ་འཇམ། ཉན་པར་མི་
འདོད་པ་འཇམ། སྤྱོད་ལམ་འཆོས་པ་མ་ཡིན་པས་གནས་པ་ལ་མི་སྒྲ་བ་དང་། སྒར་བྱ་བ་
བསྟན་ཟིན་ནས་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པ་སྟོན་པ་དང་། གཏམ་གྱི་མཚུག་རྫོགས་པ་བསྐྱད་
ནས་གཞན་དག་ལ་ཆིག་སྒྲ་བ་སྟེ། འདི་དང་དེ་དང་མ་སྐྱུན་པ་རྣམས་ནི་དུས་དུས་སུ་སྒྲ་
བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པའི་ཆིག་
དང་དོན་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆིག་དང་ཡི་གེ་རན་པ་

དག་གིས་ཆོག་ཅི་ཙམ་མི་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་སྤྲོ་བར་བྱེད་དེ། མི་རུང་བ་
མི་མང་བ་དང་། མ་འདྲེས་བ་དང་། རོན་མེད་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་འདི་ནི་རན་པར་སྤྲོ་
བ་ཞེས་བྱའོ། རྒྱུད་བ་མེད་པའི་ཆོག་སྤྲོ་བ་དང་། ལབ་ལབ་པོ་མ་ཡིན་བ་དང་། ལུས་
ཀྱི་ཉེས་ཚུལ་མེད་བ་དང་། དག་གི་ཉེས་ཚུལ་མེད་བ་འདི་ནི་ཞི་བར་སྤྲོ་བའོ། རྩལ་
འཆོས་བ་མེད་བ་དང་། མ་བཅོས་པའི་ཆོག་དང་གཡོ་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་ཐད་ཀར་སྤྲོ་
བ་འདི་ནི་བྱང་པོར་སྤྲོ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། རྒྱུད་བ་ལ་སོགས་བ་དག་བའི་ཆོས་
རྣམས་བདག་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་མི་བྱེད་ལ་རྩལ་དུ་
དག་ལ་ཡང་ལྷག་པར་སྤྲོ་འདོགས་པར་མི་བྱེད་དེ་ཅི་ཡོད་བ་དང་། ཅི་ཙམ་ཡོད་བ་དེ་ཉི་
ཆོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེ་བས་ན་བདག་ཤེས་བ་ཡིན་
ནོ། རྒྱུད་བ་སྤྲོ་བ་འགྲོ་བའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་དང་། རྩལ་
ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་སྤྲོ་བའི་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་དང་། དེ་སྤྲོ་བ་
དུ་འགྲོ་བའི་ཉེས་པ་གཏོང་བ་དང་། ཡོ་བྱེད་ཐམས་ཅད་དང་ལུས་དང་སྲོག་ལ་ཡང་མི་
ལྟ་བ་དང་། དེ་སྤྲོ་བ་འགྲོ་བའི་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་ན་ཡང་དག་པར་ཤེས་
པའོ། རྩལ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་བཞིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ལུང་སྟེ། ལུང་
གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་རྟོག་པའི་སྟོབས་པ་
དང་། སྤྲོ་བོམས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་སྤྲོ་བའི་ཡ་རབས་ཀྱི་རྩལ་
ཡོད་པའི་སྟོན་པས་སོ། གང་ཟག་ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་གཉིས་སུ་
བསྟན་པའོ། འདི་གཉིས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའོ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་
འདི་ནི་ལགས་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་དད་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་

བྱམྱོ། །དམ་པའི་ཆོས་བདུན་བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན་ནི་གཉིས་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པའི་བདེ་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་
བདེ་བས་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བས་ཤེས་ཆར་གནས་པ་དང་། དེའི་གནས་པ་དེ་ཉིད་
ནི་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཞིན་གྱོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
ཆོས་རྣམས་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱིར་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ནི་མདོར་
བསྡུ་ན། བསྐྱབ་པ་རྣམས་དང་། བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ།
བསྐྱབ་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷག་
པའི་སེམས་དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལོ། བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་གང་ཞེ་ན། སྤང་
པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། སྤང་པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་རྣམས་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱ་བ་
དང་། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་འདུན་པ་དགེ་བ་སྟེ། ཐོག་
མ་ཁོ་ནར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་མཐར་གྱིས་
ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་འདུན་པའི་ཅ་བ་ཅན་
ཞེས་བྱམྱོ། །དེ་དག་གྲང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་དང་ལྡན་
པའི་ཐོས་པ་བརྒྱང་ནས། དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ཆོག་ལྷ་
དགས་དང་། རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་རིག་
པའི་རྒྱ་ཅན་ཞེས་བྱམྱོ། །དེ་དག་གྲང་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་
རྣམས་ལས་སྤང་པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་
དུ་ཡང་དག་པར་གཞིལ་བ་དང་། བདེ་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་བརྩམས་པ་དང་།

བདེ་བ་དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་རེས་པར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཆོར་བ་
ལ་ཡང་དག་པར་གཞོལ་བ་དེ་དག་ནི་བསྐྱབ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་དག་གྲང་རེག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དེ་དང་། རེག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཐོས་པ་དང་། བསམས་པ་དང་། བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཚུ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་བས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ན་བྲན་པ་ཏེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་བྲན་པས་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས། ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ནི་
གནས་ཀྱི་དབང་དུ་འབྱུང་ཏེ། དེ་བས་ན་བྲན་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །བྲན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ནི་གནས་དེ་ཡང་ཕྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཤེས་བྱའི་གཙོ་བོར་འདུག་སྟེ། དེ་བས་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཙོ་བོ་ཞེས་
བྱའོ། །བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཟག་པ་ཡོངས་སུ་
མ་ལུས་པར་བད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་ཞེས་
བྱའོ། །ཟག་པ་ཐམས་ཅད་བད་ནས་གྲང་མཐར་སྟག་པའི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པས་
བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ལན་
ཅིག་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཡང་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྙིང་པོ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོར་བ་དེ་དང་། བསྐྱབ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་དེ་དག་དང་། རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱང་

པོ་དང་བཅས་པར་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་
རང་གི་རང་གིས་གཏན་དུ་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་
པར་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །རེག་པ་དང་།
ཚོར་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གཞིའི་ཚུལ་གྱིས་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྤན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོར་བ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྷག་པའི་
སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའོ། །ཤེས་རབ་སྒྲ་མ་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ། བསྐྱབ་
པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་གཞི་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་
པོའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ནི་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་པའོ། །བསྐྱབས་པ་རྣམས་དང་བསྐྱབས་པའི་
འབྲས་བྱ་དེ་རྣམས་བསྐྱུས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལོ། །བསྐྱབ་པ་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཚོགས་སུ་གྱུར་པ་ནི་ཉེས་པ་རྣམ་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་འདུ་ཤེས་རྣམ་པ་དགུ་འདིས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་དང་། ཡང་
སྤྲོད་པར་སྟེ་བའི་འདུ་བྱེད་ལ་འཚུམས་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། སྟོམ་ལས་དང་། འཛིག་
ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། རོ་ལ་སྤྲོད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། བག་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྟོད་
པའི་སྐྱོར་བ་དང་། སྟོན་ནས་ཚངས་པར་སྟོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །འདུ་ཤེས་འདིས་

པར་བྱ་བ་ནས་པ་དགྲ་གང་ཞེན། འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་
བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། མི་
རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་འདུ་ཤེས་
འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ལ་བདག་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བ་
དང་། ཟས་ལ་མི་མ་སྤྱན་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ལ་མཛོན་པར་མི་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་མ་སྤྱན་པ་
དང་། མི་མ་སྤྱན་པའི་འདུ་ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་དང་ཀུན་
འབྱུང་བ་དང་ཀུབ་པ་དང་རོ་སྤང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འདུ་
ཤེས་འདྲིས་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཆོས་མ་སྤྱན་པར་སྒྱུད་པས་བསྐྱུས་པའི་བདེ་འགྲོར་
འགྲོ་བའི་དགོ་བའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་མ་སྤྱན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་མ་
ཡིན་པ་མི་མ་སྤྱན་པའི་སྒྱུད་པས་བསྐྱུས་པ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མི་དགོ་བའི་ལུས་དང་
ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་མི་མ་སྤྱན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ན་གནས་པ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བའི་
བྱི་མའི་མཐའི་སྐྱེ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །སྒོན་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བས་ཆེ་འདི་
ལ་འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་འཛིག་པའོ། །ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱག་མ་ནས་ས་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྤྱ་མ་བཞེན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལས་བྱི་རོལ་པའི་སྤྱ་
སྤྱགས་ཅན་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཚུ་ལ་བཞེན་མ་
ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས། མ་རིག་པའི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་
བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱི་རོལ་པ་དེ་
ནི་ཟག་པ་ནས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །མ་རིག་པའི་

འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དེ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པའི་
དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལོག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་
ཤེས་སོ། །དེས་གནས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་
ཤེས་པས་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །སྲིད་པ་ཡང་ཆོལ་བར་བྱེད་
དོ། །ལོག་པའི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་ཆོལ་བས་འཛིག་པ་ཡང་ཆོལ་བར་བྱེད་དོ། །དེས་
ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །ཡང་སྲིད་
པར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །སྤྱག་
བསྐྱལ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱ་མ་ལྟ་ནི་ཀུན་
འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་གནས་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་རོལ་བ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་
བདེན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་།
རྣམ་པར་བྱང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་
ཤེས་སོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། རྒྱ་དང་།
འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་བུའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བཤོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་འགོག་པ་དང་། འགོག་པར་འཇུག་པའི་
ལམ་མོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་བསྒྲོམས་པའི་རྒྱས་གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

ཟག་པ་རྣམས་མ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་པའི་གཏན་དུ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་རྣམ་པ་ཟུག་པོ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། རྣམ་པར་བྱང་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་
ཆེན་པོའི་དབང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་
འབྱུག་གོ། །གང་ཟག་རྣམ་པ་ཟུག་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདི་ན་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་
སྟོན་ཀྱི་ཆེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལ་དད་པ་ཐོབ་པ་ནས། རྒྱས་པར་
ལྷ་བ་དང་པོའི་བར་དུ་བྱས་ནས་དེ་ད་ལྟར་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་པ་
དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་ཆེ་འདི་ལ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ལྷ་བ་
དང་། མེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་དེའི་ཆེ་སྟོན་ཀྱི་
དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་དང་ཡང་ལྡན་ལ། ཆེ་འདིའི་མི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ།
དེ་དེའི་འོག་ཏུ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་བསྟེན་པ་
ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དག་གི་སྒྲོན་པ། སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཁོ་
ནས་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དེ་ལས་ཕྱིར་ཐོག་སྟེ། ཉེས་པར་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ་སྟེ་པའི་འདུལ་ཤེས་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སེལ་
བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ལ་འདིར་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འདི་ནི་
གང་ཟག་དང་པོའོ། །གཞན་ཡང་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ནི་སྟོན་ཆེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་
ཆོས་འདུལ་བ་གཉི་ག་ལ་སྟུན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱས་ཆེ་འདི་ལ་དགེ་བའི་ཆོས་

ནམས་དང་ཡང་ལྷན་ལ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་དང་ཡང་ལྷན་ཏེ། དེ་དེ་ལྟར་ཡང་ཐོག་
མ་ཁོ་ནར་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
བར་དུ་འཐོབ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་དེའི་མི་དགེ་བ་དེ་དག་གསར་དུ་མ་སྐྱེས་པས་ལུབ་པར་
འགྱུར་ལ་དགེ་བ་ནམས་གསར་དུ་སྐྱེས་པས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྔོན་གྱི་མི་
དགེ་བའི་ཅུ་བ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པས་ཆད་པར་མ་གྱུར་བ་གང་ཡིན་
བ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བག་ཡོད་པར་གནས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཆད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་བྱི་མ་ལ་ནམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ནི་གང་ཟག་གཉིས་པའོ། །གཞན་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་སྔོན་ཆེ་རབས་གཞན་དག་ཏུ་གཅིག་
ཏུ་ངེས་པར་བྱེ་རོལ་སྟོང་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་ཡང་དེའི་རྒྱ་ས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་
ལ་གོམས་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ལ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་དང་མཛད་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་
ཀྱང་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པས་གནས་
སོ། །དེའི་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་བྱེད་ལ་དགེ་བའི་ཅུ་བ་ནམས་ཀྱང་གཅོད་པར་
བྱེད་དོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་སུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཡང་འགྱུར་ངོ་། །ངན་སོང་དུ་
འགྲོ་བར་ངེས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་གང་ཟག་གསུམ་པའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པོ་
དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་དང་པོ་ནི་སྔོན་འདིའི་རྒྱ་ལ་སྟོང་པར་འགྱུར་ལ་ཆེ་འདི་ལ་ནི་སྔར་
བག་མེད་པར་གྱུར་བ་ལས་བྱིས་བག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཟག་གཉིས་པ་
ནི་སྔོན་འདི་དང་བྱེ་རོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ལ་སྟོང་པར་གྱུར་ལ། ཆེ་འདི་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པར་བག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྔོན་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེ་

རོལ་སྒྱུད་པར་གྱུར་ལ། ཆེ་འདི་ལ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བག་མེད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ཡང་གང་ཟག་གཞན་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ལས་
བརྒྱུག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྔོན་གྱི་རོལ་སྒྱུད་པར་གྱུར་ལ་ཆེ་
འདི་ལ་ནི་སྔར་བག་ཡོད་པར་གྱུར་ནས། ཕྱིས་བག་མེད་པར་གྱུར་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྔོན་འདི་དང་གྱི་རོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་སྒྱུད་པར་གྱུར་ལ། ཆེ་འདི་ལ་
ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བག་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྔོན་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པར་གྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་སྒྱུད་པར་གྱུར་ལ་ཆེ་འདི་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བག་ཡོད་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྔོན་གྱི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་བོན་
ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ད་ལྟར་གྱི་ཞིང་
གཤེན་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་དགེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ནི་ཞིང་རན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་
སྟེ། སྔོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་
ཞིང་གཤེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དགེ་བའི་ས་བོན་གྱི་ནི་ཞིང་རན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདིར་
དགེ་བའི་ཆོས་སྟེ་བ་ནི་སྔོན་གྱི་རྒྱའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་
ལྟ་བུའི་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་
དེ་དག་ནི་སྤང་བ་ལྟ་བུའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མ་སྤྱན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔོན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ཆོས་དེ་དག་ནི་ལུས་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་
གཏུང་བའི་དོན་གྱིས་མདག་མེ་ལྟ་བུའོ། །ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ད་
ལྟར་གྱི་འདམ་བུ་སྐམ་པོའི་བྲིམ་ལྟ་བུའོ། །སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་ཆོས་ནམས་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་སྟེག་པའི་སྒྲོན་ས་མདག་མེ་ལྟ་བུའོ། །ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་དེ་

ནམས་གྱི་དོའི་ས་གཞི་དང་། རྫོགས་ལྟ་བུའོ། །སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བ་སྤངས་པས་སོལ་བ་
ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ནི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་དོའི་ས་གཞི་དང་། རྫོགས་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ནི་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་
མཁུན་པའི་སྟོབས་སྒྲ་ན་མེད་པས། སྟོན་གྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་ལས་ཡང་དག་
པར་གྲུབ་པས་དབང་པོ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་
མཁུན་ལ། ཆེ་འདི་ལ་ནམས་པར་དག་པ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོན་ནས་གནས་
བ་དེ་དག་གི་བྱི་མ་ལ་ནམས་པར་བྱང་བ་དང་། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཡང་དག་
པར་སྦྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཁུན་ཏེ། དེ་བས་
ན་ངོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ངན་འགྱོར་འགྱོ་བ་དང་། བདེ་
འགྱོར་འགྱོ་བའི་ལམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ལ་ནི་ནམས་གངས་ལྟ་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། ནམས་གངས་གང་དག་གིས་རང་གིས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡང་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། གཞན་དག་གི་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡང་
རབ་ཏུ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
ནམས་སོ། །དེ་ལ་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལས་བྱི་རོལ་བ་ནམས་
འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་སྤྲིག་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བར་གྱུར་བ་དམིགས་
བ་དང་བཅས་ཤིང་ཉེན་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བཞེན་ནས་སྤྲིག་པ་འདོད་
བ་དང་། ནམས་པར་འཆེ་བ་དང་། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་
ཆོས་ནམས་ནམས་པ་དུ་མ་ནས། བཏོ་ལས་ཇི་སྟན་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཆོས་མ་ཡིན་པ་
སྟོད་པ་དང་། མི་མ་སྦྱར་བ་སྟོད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བར་གྱི་ངན་སོང་དུ་འགྱོ་བར་བྱེད་པ་

དང་། སེམས་ཅན་དཔལ་བར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་དང་། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་
ནམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ངན་འགྲོ་ནམས་སྲུ་སྐྱེ་བར་
འབྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་མི་སྤྱད་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉམས་སྲུ་སྐྱེང་བར་
འབྱུར་བ་འདི་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་མོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པའི་འཕགས་པ་
ཉན་ཐོས་ནི་དམིགས་པ་གང་ལས་ལྟ་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བར་འབྱུར་བ་དང་། རང་
གི་གནས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པའི་
གནས་སྤིག་པ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པར་སྒྱུར་བ་
ཡན་ཆད་གང་ལ་གནས་ན་མི་སྤྱད་པ་དང་། ངན་སོང་གི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་དེ་དག་
ཉམས་སྲུ་སྐྱེང་བར་འབྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བདག་གྱུར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་བདག་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས། དེ་ལྟར་དེ་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྲུ་མཐོང་བས་
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མོད་ལ་ལྟ་བར་གྱུར་པའི་བག་ལ་ཉལ་དེ་དག་གི་ཅ་བ་
ཡང་ཡང་དག་པར་བཅོམ་ཞིང་སྤོང་བར་འབྱུར་ལ་དེ་དག་གྱུར་གཏན་དུ་ཉིང་མཆམས་
སྒྱུར་བར་མི་འབྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དེ་ནི་ལྟ་བར་གྱུར་པའི་ཅ་བ་
ལས་བྱུང་བ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འབྱུར་བའི་གནས་དེ་དག་གིས་བར་དུ་གཙོད་པར་
འབྱུར་བ་དང་། ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དེའི་ངན་འགྲོར་
འགྲོ་བའི་ལམ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ནམ་གངས་དང་བོ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་
ཤེས་པར་འབྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནམས་
ལས་གཞན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མི་དགེ་བ་ངན་སོང་དུ་

འགྲོ་བའི་གནས་ལ་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་བཞི་ཐོབ་
སྟེ། འདས་ནས་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་དང་། རྣམ་པར་
སྟོལ་བ་ཐོབ་མོད་ཀྱི། དེ་དག་ནི་གཏན་དུ་ངན་འགྲོ་བསལ་བ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
བས་ན་གཞན་དེ་དག་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་དུ་ཟེན་
ཀྱང་། རེ་ཞིག་བདེ་བར་གནས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཟད་དེ། ཕྱི་མ་ལ་སྟོག་
གཅོད་པར་འགྱུར་ལ། བདག་ཅག་ནི་སྟོག་གཅོད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནས་དེ་དག་གི་
ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟོད་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་པའི་བར་དུ་སྟོད་པར་འགྱུར་ལ། བདག་ཅག་
ནི་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ།
ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་བསལ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བསལ་བ་དེ་དེ་ལྟར་
ཡང་དག་པར་མཐུན་ཏོ། །འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དེའི་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལས་
ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བ་ལུས་ཏེ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དེ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་
པར་མི་འཛིན་པར་གོང་དུ་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཆེད་དུ་
གཏད་ནས་སེམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་དེ་ལ་འདི་ནི་གཏན་དུ་སྟུག་
བསྐྱེད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞོ་སྟམ་དུ་དེ་ཉིད་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་བ་
འདི་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་སོའོ། །དེས་སེམས་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་བདེ་འགྲོའི་སྤྱིད་
པའི་རོ་སྟངས་བདེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཉིད་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ནས། ལྷ་སྟེགས་
ཡང་བ་ལས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་བརྒྱུག་ནས། ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་སྟུང་ན་ལས་

འདའ་བར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ཞིང་རི་ལྷ་ར་ཐོབ་པའི་ཕྱ་ངན་
ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་དེའི་
ཡང་དག་པར་འདའ་བའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལས་དེས་དེ་མཐར་གྱིས་སྒྱུ་
བར་འགྱུར་བས་ན་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་གལ་ཏེ་
བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་མཆོག་དེ་རོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ན་ནི་བག་མེད་པའི་རྒྱས་དེ་ཆེ་འདི་ལ་
ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་དེའི་
ཕྱི་མ་ལ་གོང་དུ་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཉེས་དམིགས་
ཡིན་པར་ཡང་དག་པར་མཐོང་ནས་བཏང་སྒྲོམས་དེ་རོ་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་དེ་ཆེ་
འདི་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཕྱང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡོངས་སུ་ཕྱ་
ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི། དེའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་གྲངས་དེས་ནི་རང་གི་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་
ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ལ་སངས་
རྒྱས་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ཡང་དག་པ་
མཐུན་ཏོ། །དེ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་གྲངས་སྡེ་མཁོས་ཀྱིས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་
ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་རིག་པར་བྱལོ། །ཕྱི་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་
དག་པར་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་གྲངས་
བཞིས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་རིག་པར་བྱལོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་བ། འདི་གཉིས་ནི་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་བཞི་མཐོང་བ་འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་

བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཡང་
སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། དེ་དག་གཉིས་ལས་འཕགས་པ་ཉན་
ཐོས་ཀྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་འདོད་བའི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་ན་མཐར་གྱིས་མི་གཡོ་བར་
འགྲོ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གཡོ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ནི་
སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་བསྐང་བའི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་འདོད་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་ལོ། །ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པར་བྱེད་པ་ན་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ལ། གཟུགས་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་ཏེ།
བདག་མ་གྱུར་ཅིག་བདག་གིར་ཡང་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་ནི་མི་འགྱུར་ལོ། །བདག་
གིས་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་སྟེ། ཅི་ཡོད་པ་དང་། ཅི་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་སྤོང་བར་བྱའོ་སྟུམ་
ནས། ཕྱིར་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ལམ་བསྟོམས་པས་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་
དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་གལ་ཏེ་ཆེ་འདི་ལ་བཏང་སྟོམས་དེའི་རོ་ཁྱོང་བར་བྱེད་ན་
ནི་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་བར་ལས་མི་འདའ་བར་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་
ལོ། །གལ་ཏེ་རོ་ཁྱོང་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་དེ་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་

ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདའ་བར་
ཡང་འགྱུར་ལ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་སྒྲོན་ས་ལས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་མཐར་གྱིས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་
བར་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོའི་སྒྲོན་ས་ལས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅིང་མཐར་གྱིས་དེ་ལྟར་སྲིད་པའི་
ཅེ་མོའི་བར་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གོ་
སྐབས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །སྲིད་
པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་འཇིག་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བའོ་སྟེ་དུ་རིག་
ནས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་འདས་ཏེ། ཆོ་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་གང་
ཡིན་པ་འདི་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་
འཕགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ན་
གནས་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། མི་གཡོ་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་
འགྲོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོ་འདི་ལ་
སྤངས་ལས་འདའ་བ་དང་། འཕགས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །གསུམ་སོ་འདི་དག་ནི་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་
བའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བརྟུང་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོར་བའི་གནས་
རྣམས་ལ་གཞོན་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་ཆོར་བའི་གནས་རྣམས་ལ་མ་རིག་པའི་ཉེས་ཅོམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱའོ། །འདོད་པ་དེ་

དག་ཀྱང་གནས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉེས་དམིགས་སུ་བཟུངས་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་།
དམིགས་པ་དང་། ཐོགས་སོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་ནི་ཀླན་དུ་རྟོག་པའི་འདོད་ཆགས་
སོ། །དམིགས་པ་ནི་ནང་དང་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ཐོགས་ནི་
ཚུལ་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྱན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་
ཤེས་སོ། །གོང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ནི་ཆེན་
པོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱར་ཞེན། ས་གོང་མ་ནི་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། ཆེས་གཙོ་
པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དེར་འགྲོ་བའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་
པ་ཞེས་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་ལོག་མ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་
མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འཛོལ་པར་བྱ་བའི་ས་གོང་མ་ལ་རེ་ཞིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་
བར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ནི་ཡིད་ཀྱི་གནས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །བདག་གིས་གནས་
དེ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ནས་གནས་པ་འཛོལ་པར་རུས་སོ་སྟུང་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་
སྦྱེས་ནས་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་དད་པ་སྒོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་སེམས་
ཡང་དག་པར་དད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བརྩོན་འགྲུས་དང་། བྲན་པ་
དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་བསྒོམས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་
སྟེ། མཐར་གྱིས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་བར་དུ་སྦྱོམས་པར་
འཇུག་གོ། །བདག་ནི་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་སོ་སྟུང་དུ་ཤེས་རབ་གྱིས་མོས་སོ། །དེའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་མི་གཡོ་བའི་སྦྱེ་མཆེད་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཆེ་འདི་ལ་
ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རམ། གོང་དུ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེ་

ལྷར་ན་དེ་ཕྱི་མ་ལ་མི་གཡོ་བར་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་འབྱུང་རོ། །ས་འདི་རྣམས་ལས་རྒྱ་
གསུམ་གྱིས་མི་གཡོ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་འདོད་
པའི་གཡེང་བ་ན་གཡོ་བར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཐོ་མི་གཡོ་
བའོ། །རྟོག་པ་དང་དཔྱིད་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་
གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བ་མི་གཡོ་བའོ། །གཟུགས་
དང་ཐོགས་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གཡོ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ནི་ནམ་མཁའ་
དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་མི་གཡོ་བའོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་གཡོ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བར་རིག་
པར་བྱའོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
ཕྱི་རོལ་དུ་བལྟས་པའི་དམིགས་པའི་གཡོ་བ་ཅན་ལས་དབེན་པའི་ཕྱིར་མི་གཡོ་བར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་བསྟུན་ན་ཅུང་ཟད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མི་གཡོ་བའི་
ཕྱིར་ན་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མཐར་ཐུག་
པས་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ་མན་ཆད་མི་གཡོ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཅུང་
ཟད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གོང་ན་ཡོད་པའི་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་ན་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་སྟོགས་ལས་ལས་
གསུམ་དུ་བལྟན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོགས་ནས་འདོད་པ་

རྣམས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་དེ་སུན་སྤང་ནས་ཀྱང་མཐར་གྱིས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
སྦྱི་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་དེའི་བྱིར་ཡང་མི་གཡོ་བའི་སྦྱི་མཆེད་དུ་
འགྲོ་བའི་ལམ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མི་གཡོ་བའི་
འདུ་ཤེས་ནི་ས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སུན་སྤང་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱི་མཆེད་ལ་
སྦྱོམས་པར་འཇུག་སྟེ། འདི་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱི་མཆེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་
པོའོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པའི་མཐའ་ནི་སྦྱི་མཆེད་དེ་ལ་ཐུག་གོ། །ཟག་པ་
མེད་པའི་ལམ་དེ་ལ་ཡང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་གོང་ན་ཡོད་པ་
དང་། གོང་ན་མེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་གོང་ན་ཡོད་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་
པའོ། །གོང་ན་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་ལ་གོང་ན་ཡོད་པའི་
རྣམ་པས་ནི་ས་འོག་མ་སུན་སྤང་ནས་དེའི་སྦྱི་མཆེད་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་གོ། །གོང་
ན་མེད་པའི་རྣམ་པས་ནི་འོག་མ་དང་། གོང་མ་དང་། དེ་ཉིད་དང་། ཚཱ་མཐས་ཅད་ལ་
བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྦྱི་མཆེད་ལ་
སྦྱོམས་པར་འཇུག་སྟེ། གོང་ན་མེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་ལམ་གཉིས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ལམ་གཉིས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྣམ་
པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བརྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྱི་ཤེས་བྱའི་
བྱེ་བྲག་གོ། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་
ཡང་རྩང་བ་དང་། བདག་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་བདག་གི་ཡུལ་ག་གེ་མོ་དང་། སེམས་
ཅན་ཆེ་གེ་མོ་དང་། སའམ། མའམ། གྲོགས་སམ། རྗེ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྩང་བྱེད་ཀྱང་
མེད་པའོ། །རྗེ་ལྟར་བདག་གི་ག་གེ་མོ་དང་། ཆེ་གེ་མོ་དང་། རྩང་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་

བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དེ་ནམས་ཀྱི་ག་གེ་མོ་དང་། ཆེ་གེ་མོ་དང་། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡིན་
པའོ། རྟེན་གྱི་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟག་པ་དང་། བདག་དང་བདག་གིས་འཇིག་
རྟེན་སྟོང་སྟེ། འདི་ལ་རྟག་པ་འཕམ་བདག་གམ་བདག་གི་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ཆོས་ཙམ་དུ་
ཟད་དོ། རྟེན་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཡིན་ན། འདི་ལ་གང་ན་སྤྱི་ཞིག་ཅི་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་
དེ། དེ་བས་ན་ཤེས་པ་སྤྲུལ་མ་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མེད་དེ།
དེ་བས་ན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱན་སྤྱང་ནས་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ལམ་དེ་གཅིག་སྤྱི་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་བདག་མ་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ལོ། བདག་གིར་ཡང་
མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ནམ་
པར་འདུན་པ་བསྐྱེད་ནས་བཙོན་པར་བྱེད་དོ། ཡང་དག་པར་བཙོན་ན་སྤྱིར་ཁྱད་
པར་ཤེས་ནས་ངེས་པར་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ་བདག་མི་འགྱུར་དོ། བདག་གིར་མི་
འགྱུར་རོ་སྟུམ་ལོ། རྟེན་ལ་ན་ད་ལྟར་གྱི་ཆེ་འདི་ལ་གསར་དུ་ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་
པ་ཅི་ཡོད་པ་དང་། ལས་རྟིང་ཅི་བྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མི་
འདོད་དེ། མི་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའོ། སྟོམ་ནི། ནམ་པར་གཞག་དང་མཐར་
སྤྱག་དང་། ཁ་འབྲེས་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
དང་། བསྐྱོམ་དང་དུས་དང་བར་དུ་གཅོད། རང་བཞིན་བསྟན་དང་སྟོང་བའི་
ཕྱིར། རྟོག་དང་སྟོམ་པ་ཐ་མ་ཡིན། རྟེན་ལ་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་བླ་བ་ཉེ་བར་གཞག་
པ་ལ་སོགས་པ་ནས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སྤྱག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་

པའི་ཆོས་སྤུས་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་མདོ་དང་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་བྱའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ནི་བླ་པ་ཉེ་བར་
གཞག་པ་བཞི་མཐར་ཐུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཤེས་བྱའི་གཞིའི་མཐར་ཐུག་པས་ནི་
ཤེས་བྱའི་གཞི་མཐར་ཐུག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདུན་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་ལ་
སོགས་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་བླ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བླ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་མ་གཏོགས་པར་དེ་དང་
མི་འབྲ་བའི་ལམ་མཁུ། དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ན་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐུ་
ངན་ལས་འདས་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་དང་། དམིགས་པ་གཞན་མེད་པའི་
ཕྱིར་རྣམས་པར་དག་པའི་ལམ་འདི་ལྷ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན། ལམ་འདི་ནི་བགྲོད་པ་
གཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་
ཅན་རྣམས་རྣམས་པར་དག་པར་བྱེད་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་དང་། བསྐྱོམས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །ཐུ་ངན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་
བའོ། །རྫོད་མི་སྤུབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གྲོད་པར་གཏོགས་པ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །ཐུ་ངན་གྱི་གནས་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་
བཞིའོ། །རྫོད་མི་སྤུབ་པའི་གནས་ནི་གཞན་བཞི་པོ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བླ་པ་ཉེ་བར་གཞག་
པ་བཞི་ལ་བཙུན་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་པས་ཐུ་ངན་དང་རྫོད་མི་
སྤུབ་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པས་ནི་སྤུག་བསྐྲལ་བ་དང་།
ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་

ཀྲིས་འཛིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པས་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་རིག་པ་དང་ཚོས་རྟོགས་པར་འགྱུར་
ངོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྟོབས་དང་། བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལུས་ལ་སོགས་
པ་དམིགས་པ་བཞི་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་ནི་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་
པ་བཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པར་མི་འགྱུར་ངོ། །དེ་རྣམས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་ན་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འཕགས་པའི་རིགས་པའི་རྗེས་ལ་འབྱུང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་སྟེ་བ་ཡང་ཉམས་སུ་མི་ལེན་ན། དེ་ཉམས་སུ་མ་
སྤངས་པས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་ཉམས་སུ་མ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉམས་སུ་མ་
སྤངས་པས་དེའི་འབྲས་བྱ་སྤངས་ལས་འདས་པའི་བདུད་རྩི་ཡང་ཉམས་སུ་མ་སྤངས་
པ་ཡིན་ནོ། །ནལ་འབྱོར་པ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་བར་རིག་ནས་
དུས་གསུམ་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་
གནས་ཏེ། མི་རྟག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བས་གནས་ན། ཡང་ན་སྲིད་པར་སྟེ་བ་ལ་ཡང་
སྲིད་པར་སྟེ་བའི་སྲིད་པས་རྟེན་ཅིང་མི་གནས་ལ་ཆེ་འདི་ལ་ཡང་བྱིན་གྱི་འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པ་
རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་མཐོང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །འདས་
པ་རྣམས་ལ་ནི་འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་མཐོང་ངོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་
ནི་བྱུང་བ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་
འཛིག་པའི་ཚོས་ཅན་དུ་མཐོང་བས་གནས་ཏེ། དེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ལུས་ལ་སོགས་པ་

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཛོང་བས་མི་ཏྲག་པ་ཉིད་
ལ་འཇུག་གོ། །མི་ཏྲག་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་ནས་སྤེད་པ་དང་ལྟ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
བ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་སྦྱངས་ཏེ། དེ་ལས་ཆེར་གནས་པ་འདི་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་པ་ཟད་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །ཆོས་རྣམས་ནི་མདོར་བསྟུན་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་རྣམས་དང་། ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་
རྣམས་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལ་ནི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འབྲས་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བསྟོམ་པའི་མདོ་
དང་རྒྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །འབྲས་
པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བསྟོམ་པའི་དང་པོ་ནི་ད་ལྟར་བཙུགས་ལྟར་འདས་བྱུང་ནས་བསྟན་
ཅིང་དེའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་འདི་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་པ་ཉི་བར་
གཞག་པ་བསྟོམ་པ་ནི་འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བྱུང་ལ་མ་
འོངས་པའི་དུས་ན་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འབྲས་པ་ཉི་བར་
གཞག་པ་བཞིན་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་རྣམས་སུ་
འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་སྟེ་བའི་གནས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་ཆོགས་ཞེས་བྱའོ། །སྦྱིབ་པ་ལྟ་ནི་དགེ་བའི་ཆོགས་དེའི་བར་
ཆད་བྱེད་པས་ན་མི་དགེ་བའི་ཆོགས་ཞེས་བྱའོ། །ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་

རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཆད་
མེད་སྟེ། །དེ་ཡང་ཆོག་དང་དོན་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེདྟེ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་བྱེ་
བྲག་ནི་དོན་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་ཆད་
མེད་སྟེ། །ཆོག་དང་ཡི་གེ་དེ་ཡང་རྫོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོང་ནས་གོང་དུ་སློབས་པ་
ཆད་མེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ངོ་མཆར་མ་དུ་
རྒྱང་བའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་རྫོས་པ་མེད་པ་
ཆད་མེད་པ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་པའི་བཟའི་དོན་
རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་ན་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏོ། །རང་བཞིན་དང་ཐོས་པ་དང་
བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ནི་སྒྲོ་དང་ལྡན་པའོ། །མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་ན་
བན་པ་དང་ལྡན་པའོ། །བདེན་པ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ན་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དང་
པོས་ནི་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་གྱིས་ནི་བཤད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་
དགེ་སློང་སྟོན་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ལས་རྒྱང་བའི་རྩ་བ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་ཅམ་དུ་ལྟ་བ་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་སྟེ། ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཤེས་ནས་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་
ཆོག་པར་མི་འཛིན་ཏེ། སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་
སྟེ། རྣམ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་ཤིང་ལུས་ལ་སོགས་
པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་དེ་སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགྲུས་ནང་རྣམ་པར་ཞི་བ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ནི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་

བརྩམས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བརྩམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་
དག་པ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་པ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཡང་དག་པ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པས་
མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དགོ་སྒོར་ནི་གཉེན་སོ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་རི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཐོབ་པ་དང་། ཆོགས་མེད་པར་ཐོབ་པ་དང་། དཀའ་བ་མེད་པར་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། འཇིགས་པ་དང་། མཚན་མ་
མེད་པའོ། །དེ་ཡང་གཉེན་སོ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ་དེས་ཅི་རིགས་པར་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་མ་སྤྲོད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། མི་
མ་སྤྲོད་པ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ངས་པར་སྤངས་ནས། བཏང་སྟོམས་
དང་། འབྲས་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱི་གནས་ཏེ། དེས་ནི་འབྲས་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་
བསྟོམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོམ་ནི། ཅ་བ་ལ་སོགས་རོ་སྤང་བ། །སྒྲ་མ་བྱི་མའི་
ཁྱད་པར་དང་། །མཚན་མར་འཛིན་དང་ཀུན་ནས་དགྱིས། །འབྲས་བུ་ཡང་ནི་ཐ་མ་
ཡིན། །ཅ་བ་གསུམ་སོ་འདི་དག་ནི་འབྲས་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དགོ་བའི་ཆོགས་གྱི་
བགོགས་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགོ་བའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལ་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཉེས་པར་སྟོད་པའི་ཅ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟོག་
པའི་ཅ་བ་དང་། ཅ་བའི་ཅ་བ་སྟེ། ཉེས་པར་སྟོད་པའི་ཅ་བ་དེ་དང་། རྟོག་པའི་ཅ་བ་དེའི་
ཅ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅ་བའི་ཅ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགོ་
བའི་ཅ་བ་གསུམ་སོ་རྣམས་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པར་སྟོད་པའི་ཅ་བའོ། །འདོད་

བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ནི་འདོད་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པའི་རྩ་
བའོ། །འདོད་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ནི་ཆགས་བ་ལ་སོགས་པ་རྩ་བ་གསུམ་
དང་། འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཐུན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་རྣམས་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སྤྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་
གྱིས་འདོད་བ་རྣམས་ལས་དབེན་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྒྱས་པར་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དུ་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེས་དེའི་རོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་
ཅིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཇིག་ཏེ། མ་ཐོབ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོང་དུ་རྩོལ་
བར་ཡང་མི་བྱེད་བ་དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་མི་
བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལས་བསྐྱོག་བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དགེ་སྤྱོད་ལུས་ལ་
སོགས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཞིང་གནས་བ་ནི་ནང་དུ་སེམས་གནས་བ་རྣམ་པ་
དགུས་སེམས་རྣམ་པར་སྤྱད་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། དེའི་སེམས་དེ་ཡང་ཞི་གནས་ཀྱི་མི་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱགས་པ་དང་ཞུམ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱུས་པའི་
སེམས་ལ། ལུས་ཀྱི་རྒྱགས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཞུམ་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
ཐུན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པས་ཉི་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱེས་པར་རིག་ནས། ནང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱུས་པ་དེ་ལས་སེམས་དེ་བཏང་
སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགའ་བར་འགྱུར་པའི་སྤྱག་པའི་མཆོན་མ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་

དམིགས་པ་དེས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་ནས། རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་འཛིན་
པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་ལ་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་
གནས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་རིག་ནས། གང་གི་དོན་དུ་ཕྱི་
རོལ་དུ་ཆེད་དུ་གཏད་པའི་དོན་དེ་ཐོབ་པས་ན། ཕྱིར་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་
སྤྱད་པར་བྱེད་དེ། ཕྱིས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །དེས་མངོན་པར་བསྐྱས་ནས། ཕྱི་རོལ་དུ་ཆེད་དུ་མ་གཏད་པར་ཡང་བདག་ནི་
རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་སྤྲུལ་དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་
དམིགས་པ་རྣམ་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ། འབད་བ་དང་བཅས་པ། མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ལས་དབེན་པ་དང་། བཏང་
སྒྲིམས་དང་། བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟར་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ལས་སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པ་དེས་ནི་སྤྲ་
མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པར་ཤེས་ཏེ་གང་ཟག་དེ་ནི་སྤྲར་སྤྲུག་མཐོང་སྤྱད་ནས་
སྤྲུག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞི་གནས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །བྲན་
པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དགེ་སྦྱོང་སྤྲུག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་
སྦྱོར་བར་འདོད་པས་ནི། ནང་གི་ཞི་གནས་ལ་རང་གི་སེམས་གཏད་པ་ལས་མཆོན་མ་
འདི་ལྟར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་གིས་ཅི་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་། བདག་གིས་རི་
ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་སེམས་ཞི་གནས་ལ་གཏད་པ་ན། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུས་
དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པ་དང་ཞུས་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ལ། ཅི་ཞིག་རི་

ལྷར་ཡིད་ལ་བྱས་ན་ནི་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་སྟམ་དུ་མཆན་མ་གཟུང་བར་
བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་སློང་དེས་དེ་ལྷར་རང་གི་སེམས་ལ་མཆན་མ་མ་བཟུང་ན་ནི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེས་སེམས་དེ་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བར་རིག་ནས། བྱི་
རོལ་གྱི་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ལས་མཆན་མར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་
རྒྱས་རེ་ཞིག་དེས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་འབྱུང་ཞིང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དེ་སྤོང་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་གང་གི་ཆེ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་བསྟུས་པ་ན་དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་ཞིང་མཉམ་པར་གཞིག་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྷར་སྤར་རང་གིས་སེམས་ལ་མཆན་མ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་
དང་། བག་ལ་ཉལ་མ་བཏོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྒྱ་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཕྱིར་
ཞིང་བཅོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤོང་པའི་དོན་མ་ཐོབ་པོ་སྟམ་ནས་ཡིད་མི་བདེ་བས་མོངས་
པར་ཡང་འགྱུར་ལ། བེན་རྩ་ཡུན་རིང་པོར་ཡང་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་དེ་ཐོབ་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་པས་སྤར་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
དབང་གིས་བྱུང་བའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མཆོག་གྱང་ཐོབ་པར་མི་རུས་ཏེ། ནང་གི་
སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པས་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་
གནས་པ་བཞི་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མཆོག་མ་ཐོབ་པས་ནི།
སྤོན་ཐོབ་མ་སྤོང་བའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྤོན་མ་ཐོབ་
པའི་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཡོས་མཁན་ལྟ་བུའི་ནལ་འབྱོར་སློབ་པའོ། །རྩོ་བོ་རྩེ་ལྟ་བུ་

ནི་ཞིག་ནས་ལ་གཏད་པའི་སེམས་སོ། །ཚོད་མ་ལྟ་བུ་ནི་མཚན་མར་འདྲིན་པའོ། །ཟས་
དང་པོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞིག་ནས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ནག་པོའི་སྤྱགས་ལས་ནི་བྱིས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དཀར་པོའི་
སྤྱགས་ལས་ནི་མཁས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེན་པ་ཉི་ཤེར་གཞག་པ་བསྐྱོམ་
པ་ལ་བརྩོན་པའི་དགེ་སྤྱོད་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར་བའི་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའམ་ཡང་ན་གཅིག་སུས་གནང་བ་ཐོབ་པས་ན་བརྟེན་ངས་པས་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་
བྲག་པོ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དེ་ལས་ངོ་ཚབས་གནས་ཏེ། བདག་
ཉིད་སྐྱོབས་སུ་རྟུང་པ་བཞིན་དུ་སེམས་པས་འབྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྲག་ཏུ་འབད་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཀྱང་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་
དོ། །གྲོལ་ནས་ཀྱང་དེ་ཡིད་བདེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་སྦྱོ་བ་བྲག་པོར་འགྱུར་
དོ། །སྦྱོ་བ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་དེའི་འོག་ཏུ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གཤོལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུས་
ཚོས་ཤིང་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཁག་མ་ལྟ་བུར་བརྒྱུག་པ་ན། བདེན་པའི་
ཚུལ་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་མཛོན་པར་རྟོགས་ནས་སྤངན་ལས་འདས་པ་
ལ་བསམ་པ་གཞག་སྟེ། སྦོལ་པ་ཡང་སྦྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་
སྤྱག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་དེ་མ་སྤངས་པས་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དེ་སྦོ་བུར་དུ་སྦྱེས་ནས་མཛོན་སུམ་དུ་འགྱུར་དོ། །དེ་དེ་
ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དེ་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པར་སྤང་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟག་མ་སྤྱོད་

བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་རེ་འཛིན་དེ་ལས་ལངས་ཏེ་སྤངས་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡང་ཉམས་སུ་སྦྱང་ལ། བདག་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྟོབས་ཆེན་པོའི་སྟོབས་དང་ལྡན་ལ་བདུད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་སྟོབས་ཆུང་བར་ཡང་དག་
པར་མཐོང་ངོ། །དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་མཐའི་འབྲས་བུར་འབྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྲུབ་པར་འབྲུར་བས་ན་
ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོན་ནི། སྟོབ་དཔོན་གངས་རི་འཇུག་པ་
དང་། །བརྟན་དང་གནས་དང་རྣམ་པར་དག །རིམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལུན་སུམ་
ཆོགས། །ག་མ་ལྡན་པ་ཐ་མ་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་གྱི་སུ་སྟེགས་ཅན་ནི་རང་གི་སྟོབ་མ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟོབ་དཔོན་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་སྟེ། རྟེན་པ་འདོད་ཅིང་བཀྱར་སྟེ་འདོད་
ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་བདག་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་ཞིག་དེར་རྒྱུན་དང་ཐད་ནས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ལ་འདི་སྐད་དུ་བྱོད་ཚུར་ངའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྟོང་
ཅིང་འདུག་ལ། བྱོད་ཀྱིས་ངའི་བསུགས་པ་ཡང་གཞན་དག་ལ་བརྗོད་ཅིག །སྟོན་ཡང་
འདི་ལྟ་སྟེ། བཅབ་པའི་བྱིར་སྤངས་ཤིག །ངས་ཀྱང་བྱོད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །བདག་
ཅག་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུངས་ན། རྒྱལ་པོ་རྣམས་དང་ཁང་སྟོན་རྣམས་ནས་
དེད་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་བར་དག་ལས་རྟེན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་བཀྱར་བར་ཡང་
འགྱུར་རེ་ཞེས་ཟེར་ལ་དེ་སྐད་ཟེར་བའི་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་བདག་ལ་ཕན་པར་འདོད་པའི་
སྟོབ་མས་འདི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་ནི་ལྟ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐོགས་པོས་བསྐྱུངས་པས་ནི་ངན་
འབྲོར་འབྲོ་བའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ལས་བདག་ཉིད་བསྐྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་

ཁྱོད་དང་བདག་གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱུང་དགོས་སོ། །དེ་མ་
ཡིན་པ་བདག་གིས་ཁྱོད་བསྐྱུངས་སམ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་བསྐྱུངས་ན་ནི་བསྐྱུང་བར་མི་
འགྱུར་རེ་ཞེས་སྒྲུས་ན། དོན་དེ་ལ་ནི་སློབ་མ་དེ་ཉིད་རིགས་པར་སྒྲུབ་དང་། མཁས་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆེ་ཕྱི་མ་ཆེད་ཆེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་
བྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདི་ལ་ཆེད་ཆེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཡང་
བཅས་པས་ན། གཞན་ལ་ཐོ་འཆོམས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་
པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུས་གཞན་ལ་རྣམ་པར་མཐོ་
བཅོམས་པས་གཞན་དག་ཀྱང་བསྐྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལྷ་མ་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་
བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་
བྱའོ། །དེའི་འོག་དུ་དེ་སྤང་བའི་རྒྱུ་ལས་རྒྱུང་བ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་ཐོ་མི་འཆོམས་པ་
ལ་སོགས་པས་ནི་གཞན་ཡང་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁོ་བཟེངས་སྤྱད་པ་དང་། རྣམ་པར་
མི་འཆོ་བ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐོ་མི་འཆོམས་པའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྗེས་སུ་སྤྱང་
བཅེ་བ་ནི་པན་པའི་སེམས་སོ། །བྱམས་པའི་སེམས་ནི་བདེ་བའི་སེམས་སོ། །རྗེས་སུ་
སྤྱང་བཅེ་བ་དང་བྱམས་པའི་སེམས་གཉིས་ནི་སྤྱང་བཅེ་བའི་དོན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
སྤྱང་བཅེ་ན་གཞན་ལ་རྣམ་པར་ཐོ་འཆོམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་འདི་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱང་བཅེ་བའི་རྣམ་གྲངས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཤེད་པ་བར་གསུངས་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་གངས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་ཆ་
གསུམ་ཡོད་དོ། །མི་སློབ་པའི་ས་དང་། སློབ་པའི་ས་དང་། སོ་སའི་སྤྱོད་པའི་སའོ། །ཚུལ་
བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་སྤྱེུ་ལྟ་བུའོ། །བདུད་ནི་

རྫོན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་ས་ལ་ནི་གཉིས་ཀའི་གནས་མེད་དོ། །སྒྲོབ་པའི་སའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བ་རྣམས་ལ་ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་སྤེལ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་གནས་ནི་ཡོད་ལ། བདུད་རྫོན་པ་ལྟ་བུའི་ནི་མེད་དོ། །སོ་
སའི་སྒྲུ་བོའི་ས་ལ་ནི་གཉིས་ཀའི་གནས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིས་པ་ནི་
ཡུལ་གཞན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བལྟ་སྟེ། ཡུལ་གཞན་ཡོངས་
སུ་ཆོལ་བ་ན་ཡང་ཡུལ་གཞན་གྱིས་བཅིང་བར་འབྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་ཡུལ་ལས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འབྱུར་དོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། དོན་
རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
འཇུག་པ་དང་། འདུལ་བ་དང་། གཞག་པ་དང་། དགོད་པའི་དོན་དུ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་གསུམ་གྱིས་ནི་འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡང་སྤོང་བར་འབྱུར་ན། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་
ལྟ་བུ་སྒྲོལ་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། བཙུན་འབྲས་ཀྱི་སྟོབས་དང་། བག་ཡོད་པའི་སྟོབས་
དང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་བཙུན་འབྲས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སྒྲེས་པ་རྣམས་
དང་དུ་མི་ལེན་ཏོ། །གཉིས་ཀྱིས་ནི་མ་སྒྲེས་པ་མི་སྒྲེ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣལ་
འབྱོར་པ་དེ་ནི་སྒྲེས་པ་རྣམས་སྤང་བ་དང་། མ་སྒྲེས་པ་རྣམས་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ནོ། །བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་ནི་གྲུས་པར་བསྒྲོམ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །བདུད་ཀྱི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ། གང་ལས་ཕྱིར་མི་འོང་བ་འདས་པར་འབྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འཆེ་
བདག་གི་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲོད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་དེ་གང་ལས་དག་བཙོམ་པ་

འདས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟུ་བ། བཅ་པོ་ཉི་ཤུ་གཅིག་པ། རྣམ་པར་མ་
དག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་སོ། །རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སྟོབ་
པ་རྣམས་སོ། །ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ནི་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་སོ། །གང་ལས་ཤེས་ནས་དད་པ་
ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམ་པར་མ་དག་པ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་
དང་། རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལས་སྟོབ་པ་
གོང་མ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། བསྟོམ་པའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོབ་པ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བའོ། །ལྷག་མ་ནི་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་པ་ཉི་ལྔ་
གཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པ་ལ་ནི་རིས་པ་ལྷ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དད་པའི་སྟོན་ནས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུམས་པ་དང་། དབང་པོ་བསྟུམས་པ་དང་།
རབ་ཏུ་དབེན་པར་གནས་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཁྲིམ་པ་རྣམས་ནི་འབྲས་
པ་བར་གཞག་པ་བསྟོམ་པ་ལ་དད་པ་ཡང་ཡོད་སྤྱིབ་པ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པོད་ཀྱི་
བསྟོབ་པའི་གཞི་རྣམས་མ་ཆང་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱ་བོ། །དག་
སྟོང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཆོ་བ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གསུམ་གང་ཞེན། སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དང་། ལེན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའོ། །དེ་ལ་
སྤྱོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་ཉོ་ཆོང་ནས་བཟུང་སྟེ། གསོད་པ་དང་། འཆི་བ་དང་།
གཙོད་པ་དང་། དེག་པ་ལྷུང་ལེན་པའི་བར་དུ་སྟོང་བའོ། །ལེན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ནི་གླང་པོ་ཆེ་དང་། ཉ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་ནས་འབྲས་རྩེན་པ་ལེན་པའི་བར་དུ་སྟོང་།

བའོ། །མོངས་སྒྱུད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་ལུས་གང་གི་གོས་ཅམ་དང་། ལྟོགང་གི་
ཟས་ཅམ་གྱིས་ཚོག་པར་འཛིན་པ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སྒྲོང་བའོ། །ལུས་ལ་
སོགས་པའི་ཚོས་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་བཞི་མདོ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་དང་། ཉན་གྱི་གྲ་མ་བསྟལ་ཏེ་བཞག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ལ་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་དང་ནས་གྱི་གྲ་མ་ལེགས་པར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་ཁམས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ནི་བགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ནི་ཤ་
ལྟ་བུའོ། །མ་རིག་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་ཟག་པ་གསུམ་གྱི་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་
གྱི་ཁྲག་ལྟ་བུའོ། །ནམ་པ་གཉིས་གྱིས་སྤར་བསྟན་པའི་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲིག་པ་
མི་དགོ་བའི་ཚོས་ནམ་པ་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་ནི་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པའི་
སྐལ་བ་མེད་དེ། ལྷན་པ་གང་ཡང་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྐལ་བ་མེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ཡང་ཡོད་པ་
དང་། ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་དེ་ལ་ཡང་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་
པ་ན་ནི་སེམས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པས་བསྟོམ་པའི་སྐལ་བ་མེད་ལ་
བྲལ་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་དང་དུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་ལྟ་བར་མི་བྱེད་
པའི་བྱིར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་གྱི་ཚོས་ནམས་ལ་སེམས་ནམ་པར་གཡེང་
བར་འགྱུར་ཞིང་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ལ་རྟོག་པས་ནམ་པར་དགྲགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེའི་བྱིར་ཡང་བསྟོམ་པའི་སྐལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གང་ལ་ལ་དང་དུ་
མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་དུ་ཟེན་གྱང་སྐལ་བ་མེད་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་སུ་ལ་ཡང་བྲན་པ་ཉེ་

བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པའི་སྟབས་མེད་པར་འབྱུང་དོ། །སྟོམ་ནི། སྟོང་སྟོབས་
བསྟོམ་ཏིང་འཛིན་དང་། རྣམ་གྲངས་རྩ་འབྲུལ་ཐ་མ་ཡིན། །ཡང་དག་པའི་སྟོང་བ་བཞི་
རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །སྟོབ་ནི་
ཆོག་ལྟ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟོབ་གང་ཞེན། སྟོབ་བཞིན་དུ་བཅོན་
འབྲུས་བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། འཛིག་སྟོང་བྱེད་དང་། ཁམས་མ་སྟོམས་པ་
དང་། གཞན་གྱི་ཆོག་རྩལ་པོ་དང་། གཞོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྟུལ་དང་དུ་ལེན་
པར་བྱེད་གྱི། དེའི་རྒྱས་ཡང་དག་པའི་སྟོང་བ་ལ་སྟོར་བ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་སྟོབ་
ཞེས་བྱའོ། །རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མདོར་བསྟུན་ནི་སེམས་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་བཞིས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་བཞི་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། །བཞི་གང་ཞེན། བསམ་པ་དག་པའི་སྟོབས་དང་འབད་པའི་སྟོབས་དང་། སེམས་
མཛོན་པར་དགའ་བའི་སྟོབས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོས་
ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདུན་པ་སྟེས་ནས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅོན་ཞིང་འབད་པར་
བྱེད་དོ། །སྟོབས་གཉིས་པས་ནི་སེམས་དེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་གནས་པར་བྱེད་ཅིང་མཉམ་
པར་གཞོག་པར་བྱེད་དོ། །སྟོབས་གསུམ་པས་ནི་གནས་ཤིང་མཉམ་པར་གཞག་པ་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་འཕྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་དོ། །སྟོབས་བཞི་པས་ནི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་
པར་སྟོང་ཅིང་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མ་
རྣམས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞི་གནས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་

ནམས་དང་། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པའི་གཉེན་པོ་ཡང་ཡང་དག་པ་རྩི་བ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་
འདོད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བྱ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ་འདི་ལས་གོང་ན་
ཡང་མེད་དོ། །འདི་ལས་ལྷག་པ་ཡང་མེད་དོ། །རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ནམས་ནི་མདོར་
བསྡུ་ན་རྩུ་ལྷས་བསྐྱེམ་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་པར་སྤང་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་པར་སྤོང་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་འདོགས་པའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་
པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་གཉིད་དང་ལྷན་
པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ལེ་ལོ་དང་ལྷན་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷགས་པ་
དང་གཉིད་དང་ལྷན་པ་ནམས་གྱི་ཉེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞོད་པ་དང་
ལྷན་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་གཡེངས་པ་དང་ལྷན་
པ་ནམས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །ཞོད་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་ནི་གཡེངས་པ་དང་ལྷན་པ་ནམས་གྱི་ཉེན་
གྱི་ཚུལ་གྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པས་ནི་ཞི་
གནས་གྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་
ལ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཞི་གནས་ལས་ཉམས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷགས་

བ་དང་གཉིད་དང་ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་གནས་བར་ཡང་
འགྱུར་ལ་ཞི་གནས་ལས་ཀྱང་ཉམས་བར་འགྱུར་རོ། རྒྱུ་བ་དང་ལྷན་པའི་འདུན་བ་
ལ་སོགས་བས་ནི་ལྷག་མཐོང་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་དུ་གནས་བར་འགྱུར་
ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷག་མཐོང་ལས་ཉམས་བར་ནི་མི་འགྱུར་
རོ། གཤམས་བ་དང་ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བར་གནས་བར་
ཡང་འགྱུར་ལ། ལྷག་མཐོང་ལས་ཀྱང་ཉམས་བར་འགྱུར་རོ། རྟེན་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་ལ་དམིགས་བ་ནི་ཕྱི་མ་དང་སྤྱི་མར་འདུ་ཤེས་ཏེ། རྟེན་ལ་སྤྱི་མ་
བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་བར་བྱའོ། ཞི་
གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་ནི་སྟེང་དང་འོག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་རིག་
བར་བྱའོ། རྟེན་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་ལ་དམིགས་བ་ནི་སྤང་བར་འདུ་ཤེས་
བ་སྟེ། རྟེན་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ལ་སྟོང་པའི་སྤང་བ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱོམ་པའོ། རྟེན་
མ་ཡིན་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་བ་ལ་སོགས་བ་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་བ་རྣམས་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་
བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བཙོན་འགྲུས་ལེ་ལོ་དང་མཚུངས་བར་ལྷན་བ་དེ་ནི་མེད་དེ། འོན་
ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལེགས་བར་མ་བཙམས་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལྟོད་བ་གང་ཡིན་བ་
དེ་ནི་ལེ་ལོ་དང་ལྷན་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཛོན་
བར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རྣམ་བ་ལྲས་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱོམ་བར་རིག་བར་
བྱའོ། རྣམ་བར་གྲོལ་བའི་སྟེ་མཆེད་ལྟ་ལ་ནི་ཅི་རིགས་བར་འདུན་བ་ལ་སོགས་པའི་
དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམ་བ་བཞི་ཡོད་བར་རིག་བར་བྱ་སྟེ། རྟེན་ལ་དག་
སྟོང་བསམ་བ་དག་བ་རྟོགས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་བ་དག་སོ་དང་ལྷན་བ་ཤེས་བར་

འདོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ལས་གྲུས་
པར་ཆོས་ཉན་ལ་མཉན་པའི་འོག་ཏུ་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོགས་པ་ནི་འདུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་རི་ལྟར་ཀུན་ཚུབ་པར་
བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་བཙུན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བརྩམས་པས་
གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཅིང་སྤྲད་ཆེན་པོས་ཁ་ཉོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་
དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆན་མ་བཟང་པོ་ལེགས་པར་
གཟུང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་བསྟོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཀུང་རུས་ལ་ཐུག་
པའི་བར་དུ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་དབང་
གིས་བྱུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྟོ། །རི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་རི་ལྟར་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱས་པའི་
ཆོས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་དབེན་པར་འདུག་ནས་སེམས་ཤིང་འཇལ་ལ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་
པར་བྱེད་པ་ན། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱོད་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་སྟོ་བཞིན་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རྟེ། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་གཞན་ལས་འདུན་པ་སྐྱེས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པའི་སྟོ་
དང་། གཞན་གྱི་གདམས་དག་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས། ཉག་ཏུ་
གྲུས་པར་སྒྱུར་བས་དངོས་གཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མ་ཞུགས་རྟེ། དེ་ལ་འཇུག་པའི་
གདམས་དག་གི་སྟོ་ནས། དངོས་གཞིའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་མཛོན་
པར་དགའ་བའི་སྟོ་ནས། བོང་ནས་བོང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་འཕར་བའམ་མང་དུ་ཐོས་པ་
ཐོས་པའི་གཞིར་གྱུར་པས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་

དཔྱོད་པ་དཔྱོད་པའི་སྒོལ། །དེ་ལ་སྒོ་དང་པོས་ནི་འདུན་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཏོ། །གཉིས་པས་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའོ། །གསུམ་པས་ནི་
སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའོ། །བཞི་པས་ནི་དཔྱོད་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷག་མ་དང་སྒྲོང་བའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །འཕགས་པ་རྣམས་ནི་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྒོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཕགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་མངོན་པར་སྒྲུབ་
བོ། །འདི་ལས་བྱེ་རོལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་སྒོམ་པ་མེད་དོ། །འཕགས་པ་ནི་འཕགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་བསྒྲུབས་
ནས་འདོད་ན་ཆེད་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་པའམ། བསྐྱེད་པ་
ལས་ལྷག་པ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་དེའི་ལོག་ཏུ་ཡང་གནས་སོ། །གང་ཟག་རིགས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་
པར་དག་པར་གྱུར་པ་ལ་ནི་དབྱིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་འདི་བ་འབའ་
ཞིག་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །འཕགས་པའི་སྒྲུལ་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་
བཞི་ནི་སྒྲུལ་མི་རུས་ཏེ། དབང་པོ་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་
རྣམས་དང་། ལས་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའོ། །དེ་ལ་ལས་བདེ་བ་སྒྲོང་བར་
འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་རྩ་འབྲུལ་
གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བར་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་རུས་སོ། །བདེ་བ་སྒྲོང་བར་
འགྱུར་བ་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བར་བསྒྱུར་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུག་
བསྐྱེད་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་བདེ་བ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བར་བསྒྱུར་མི་རུས་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའི་

ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏན་དུ་སྟག་བསྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
པར་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟག་
བསྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་སྤོང་བར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་
ཐིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཐིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་མི་ལུས་སོ། །ཆོ་འདི་ལ་
སྤོང་བར་གྱུར་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོ་ཐི་མ་ལ་སྤོང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་
བའོ། ཡང་ན་ཆོ་ཐི་མ་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོ་འདི་ལ་སྤོང་བར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དུས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བར་མི་ལུས་སོ། །སྤོང་ནི། རྣམ་པར་གཞག་དང་སྤྱོད་ལུལ་
གྱི། །ལུལ་དང་ཤེས་རབ་དབང་པོ་གཙོ། །ཕྱི་རོལ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ཡི། །སྤྱོགས་ལ་གནས་
པ་ཐ་མ་ཡིན། །དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཉིས་ནི་མདོར་བསྟུན་གནས་སྟག་གི་དབང་གིས་
རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལུལ་འཛིན་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་རྒྱ་
གནས་པ་དང་། འཆོ་བའི་རྒྱར་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐ་དད་པ་ལ་སྤྱོར་བའི་སྤྱེས་བུའི་བྱེད་པ་
དང་། སྟག་པ་དང་མི་སྟག་པའི་སྤོན་གྱི་ལས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་
དང་། ལས་གསར་དུ་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་
བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་
མིག་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡིད་ལ་སྟག་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ལུལ་འཛིན་པ་ལ་དབང་
བྱེད་དོ། །སྤྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ནི་རིགས་ཀྱི་རྒྱད་གནས་པ་ལ་བུ་
དང་ཆ་མེད་སྤོན་དབང་བྱེད་དོ། །འཆོ་བའི་དབང་པོ་ནི་འཆོ་བའི་རྒྱར་འཆོ་བ་སྒྲུབ་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཐ་དད་པ་ལ་སྤྱོར་བ་ལ་སྤྱེས་བུའི་བྱེད་པས་དབང་

བྱེད་དོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཏང་སྟོམས་ལ་ཐུག་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་སྤྱག་
བ་དང་མི་སྤྱག་པའི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཁོངས་སྟོང་བ་དང་། ལས་གསར་དུ་
བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཤེས་རབ་ལ་ཐུག་པའི་དབང་པོ་
ལྷ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཟག་པ་
མེད་པ་གསུམ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བ་གཏན་དུ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་
དོ། །འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་དོན་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་
སྤང་བར་འགྱུར་དོ། །དོན་དེ་ཡང་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ།
དེ་བས་ན་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། གལ་ཏེ་ནང་གི་བདག་གང་དབང་པོ་དུག་པོ་འདི་དག་གི་སྒོ་
ནས་ཡུལ་ལ་སྟོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་མེད་དེ། དབང་པོ་དུག་པོ་དེ་དག་ཉིད་སྟོང་
ཡུལ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། ཡུལ་སྒྲ་ཆོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་གལ་ཏེ་
དབང་པོ་དུག་པོ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་ཟད་ན། དབང་པོ་དུག་པོ་འདི་
རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་སྐྱུས་ཉམས་སུ་སྟོང་བར་འགྱུར་སྟམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ནི་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མཛོན་པར་མི་ཤེས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ནང་གི་དབང་པོ་དུག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་
བཅས་ནས། ནུན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པ་ལ་ཞུགས་ན་དེའི་ཆེ་བ་ན་པ་ཉི་

བར་གཞག་པ་དེ་དག་གིས་དབང་པོ་བྱག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཉམས་
སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གྲང་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཐོན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་བསྒྲོམས་
ནས། བདེན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་གིས་ཐོན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་ཀྱན་དུ་བསྟེན་པའི་རྒྱུས་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་
ལེགས་པར་བསྒྲོམས་པས་གོང་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སྒྱུད་ཡུལ་གྱི་
ཡུལ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
སྤངས་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དེ་ལ་ང་
རྒྱལ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ང་རྒྱལ་མེད་པས་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡོད་པ་
དེ་དག་ལ་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་ཡོད་དེ། བདག་གིས་ཐོབ་པོ་སྙམ་དུ་སྒྱུད་
ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རིག་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་གྲང་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉི་
གའི་གདགས་པ་མེད་དེ། སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདུས་
བྱས་ཇི་སྟིན་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་། འཛི་བ་དང་
ལན་གདབ་པ་ཡོད་པར་འཐད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ནི་

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་བདག་གི་ནི་མེད་ཀྱི། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ཅམ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་ཅམ་དུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིས་བྱ་གང་
ཟག་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དབང་པོ་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་
ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྤངན་ལས་འདས་པ་ལ་མཛོན་
པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་མོ། །དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལུས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་ལ་བྱན་པ་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཤིང་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་
སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་པར་འགྱེདོ། །དེ་བས་ན་དང་པོ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་དབེན་
པ་ཡིན་ལ། ཐ་མར་ཡང་ཤེས་རབ་དབེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་གཙོ་
བོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ལས་བརྒྱུ་ཏེ། དད་པ་
ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དང་། ཐ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤུ་ལ་
མེད་པ་དེ་ནི་འདི་ལས་བྱི་རོལ་པའི་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོའི་བྱོགས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །གང་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ནི་ཡོད་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་མེད་པ་དེ་ནི་
འདིར་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོའི་བྱོགས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོའི་
བྱོགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །སྤྱི་མ་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་དང་
སྟོང་དེ། །ཡུལ་འཁོར་རྒྱལ་པོར་བཅས་པ་དང་། །དག་བཙོན་པ་དང་སྟོབ་པ་
དང་། །བྱང་པོ་ཡང་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །མདོར་བསྟུན་ཆེ་འདི་དང་བྱི་མའི་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་

ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་ཏེ་ཉེ་བར་སློང་བ་ལས་ཐོག་བ་དང་།
ལེགས་བར་སློང་བ་བསྐྱེམས་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ལོ། །སྟོབས་དེ་
ནི་དོན་གཉིས་སྐྱབ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་
ལས་འདས་བ་སྟེ། བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བླན་བ་ཉེ་བར་གཞག་བ་
བསྐྱེམ་པའི་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བླན་བ་ཉེ་བར་གཞག་བ་ལ་
སོགས་བ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱེམ་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་
ནི་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དོ་ཆ་བའི་གནས་རྣམ་བ་གསུམ་ནི་
སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་བཙུམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། བསྟན་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ལྷ་བ་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་བ་དག་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་སྤང་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་བ་ནི་
གཞན་ལ་གནས་བ་སྟེ། གནས་དང་པོའོ། །རྟེན་དུ་མ་བབ་བ་ཀྱང་དུ་སློང་པའི་རྒྱས་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་སྤང་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་བ་ནི་གནས་གཉིས་པའོ། །ལེགས་
བར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཆངས་བར་སློང་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་འདི་ནི་ཆངས་
བར་སློང་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བ་ཡིན་ལོ་སྟུམ་བ་ནི་གནས་གསུམ་པའོ། །དོ་ཆ་བ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་གནས་གསུམ་བ་ནི་དབང་གིས་བྱུང་བ་གསུམ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། བདག་གི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
དབང་གིས་བྱུང་བའོ། །བདག་ལ་པན་བ་བསྐྱབ་བ་དང་། གཞན་ལ་པན་བ་སྐྱབ་པའི་སྐོ་
ནས་སྟོབས་བཞེ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྟོག་བཙོན་འབྱས་དང་། ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་བ་དང་། བསྐྱབ་པའི་སྟོབས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཆེ་འདི་ལ་ཐུང་ན་ལས་

འདས་པ་ཡང་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་རང་གི་དོན་དང་པོའི་སྒྲོན་ས་ནི་སྒོ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་རྣམ་པར་
གཞག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐབས་དང་བཅས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །རང་གི་དོན་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་སྟོབས་རྣམ་པར་
གཞག་སྟེ། སྟོབས་འདི་གསུམ་གྱིས་རང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
སོ། །གཞན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་ལུས་ཏེ། དེའི་སྒྲོན་ས་ནི་
བསྐྱ་བའི་སྟོབས་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་
རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཡུལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ། སྤྲེལ་བ་དང་། བྱང་མེད་དང་། བྱེད་དང་
བཅས་པ། བྲིས་བ་དང་མཁས་བ་དང་བཅས་པ། བྲིས་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་
བཅས་པའི་སྒྲོན་ས་ནི་སྟོབས་བརྩ་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་
རྣམས་ནི་དབང་ལུག་གི་སྟོབས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མདོ་ལས་རི་སྐད་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སྟོབས་བརྒྱད་དང་ལྗན་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་
དང་། ཞེ་ལྔ་དང་། གཉི་ལྷག་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་དང་ཉམས་སུ་སྒྲོང་སྟེ། ལྷིག་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་བྱེད་ལ་དགེ་བ་ལ་ནི་བརྟེན་ཏོ། །དཔེན་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་
དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་སེམས་གཞོལ་བས་ན། ཡང་སྤྲིད་པའི་སྤྲེ་བ་ལ་མི་
ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་མི་ཕྱོགས་པས་ན་དེའི་རྒྱས་ལྷིག་པའི་ལས་མི་བྱེད་དོ། །འདོད་པ་མེ་
མདག་གི་དོང་ལྟ་བུར་མཐོང་བས་ན་འདོད་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་མི་ཕྱོགས་པས་
ན་དེའི་རྒྱས་ལྷིག་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོབས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷིག་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་

བྱེད་ལ་མི་བྱེད་པས་སྒོ་བྱུག་ནས་དགེ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། བན་བ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་།
ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོབས་དང་།
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ཉིད་གྱིས་བདག་ལ་པན་པ་དང་གཞན་ལ་པན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
ཁྱད་པར་སྦྱང་བར་བཞེད་ནས། དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ལྷ་པོ་འདི་དག་
གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་ནི་བརྩའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོབ་པའི་
སྟོབས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དག་ལ་པན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་འབྲས་བུའི་མཆོག་
དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་རང་གི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་བརྩམས་གཞན་ལ་པན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་ལ་པན་པ་ཉིད་དེའི་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གང་གི་ཆེ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། བྱང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དེའི་ཆོ། བྱ་བ་བྱས་པ། དོན་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་རང་གི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་གང་
ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་དེའི་རང་གི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་འདི་གཉིས་
གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་
བརྩ་རྒྱས་པར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་འབྱུང་
བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཐག་བདག་ལ་པན་པར་འདོད་པ་གཡོ་མེད་པ་རྒྱ་
ཅན་མ་ཡིན་པ་བྱང་པོ་རང་གི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་བཞིས་ཉིས་པར་བཞད་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ལེགས་པར་གསུངས་པ་

ལ་ནི་སྤྱོད་བཅེད་དོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
གདམས་ངག་དང་། རྗེས་སྤྱོད་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་།
རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་མོས་པའི་གནས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟུ་མེད་པ་
དང་། རྟུ་མི་མ་སྟན་པ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དང་། རིག་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཡང་དག་
པའི་རྟུ་ཡོངས་སྤྱོད་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་དང་
རྗེས་སྤྱོད་བསྟན་པ་སྤོང་བའི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཆིག་དང་དོན་གྱིས་
བསྟུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་པའི་མོས་པའི་བཞི་དང་གནས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་མན་པར་འདོད་
པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ། རྟུད་ལས་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་ལ་བ་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ན་
དེ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་དང་ཡང་དག་པར་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱར་
དུ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བྱ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ལ་
བརྟེན་ནས། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་
ཐོབ་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་དང་མེད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རབ་རྒྱུ་ཤེས་པ་དང་། འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་མན་ཆད་ཀྱིས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྤྱོད་པ་ལ་
ཡང་སྤྱོད་པ་ལ། སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་པར་རབ་རྒྱུ་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱ་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་པས་སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་བསྒྲོམས་ནས། རིག་པ་དང་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་

རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ཉེས་པར་བཤད་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་འཇུག་ན་ནི་དེ་གནས་འདི་དག་
མ་ཐོབ་པས་བསྟར་བར་འགྱུར་རོ། གྲོམ་ནི། རྣམ་པར་གཞག་དང་བྱེ་བྲག་དང་། རྩས་
རྣམས་དང་ནི་གོ་རིམས་དང་། རིག་པར་གནས་དང་རིན་ཆེན་དབྱེ། བསྐྱོམས་པ་
ཡང་ནི་ཐ་མ་ཡིན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་
བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྷ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་དང་། དམིགས་
པ་དང་། གཞིའི་མཆོན་མའི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་བཅུ་བཞིར་
འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་བཞིའི་མཆོན་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྷ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་ལོ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་རིལ་པོར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཐས་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་
པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལོ། རྟེན་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་ཐས་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ལོ། ཐོག་
མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས་སུ་ཡན་ལག་གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཆང་ན་ཡང་དག་པ་རི་
ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། རི་ལྷར་འཆོམ་པའི་རྟེན་དང་
བརྟེན་པ་འཇུག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་བསྟན་པར་རིག་
པར་བྱ་ལོ། རྟེན་ལ་རྟེན་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་བྱ་ལོ། བརྟེན་པ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་
པ་ལོ། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་རིག་པར་བྱ་ལོ། བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྐྱོམས་པ་ལ་བཙོན་པའི་དགེ་སྤོང་ནི་རྒྱ་བཞིས་རིག་པར་གནས་

བར་མི་འགྲུང་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་མ་བྲལ་བ་དང་ཞེ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་བ་དང་། མ་གྲོམས་པའི་ལམ་
ལ་འཇུག་པའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་རྒྱ་བཞིས་ནི་རིག་པར་གནས་པར་འགྲུང་རོ། །དེ་
གཉིས་གཤམ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པས་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་ན་
ཏ་ཅང་བརྟན་ངེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་ནོ། །མགོ་དང་མཐུག་ཏུ་ལྷག་ཆད་དུ་གྱུར་
པས་ན་མ་སྟོམས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྒྱ་འདི་གཉིས་ལས་མ་གྲོམས་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོམས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་སྒྲིང་བཞིའི་དབང་ལྷག་གི་བདག་པོ་ཐོབ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
བདུན་དང་འབྲ་བར་སེམས་ཀྱི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་བདུན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་
གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་འཁོར་ཞིང་ཀུན་དུ་འཁོར་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་
རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་དོན་གྱིས་བྲན་པ་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་མཐའ་
ཡས་པ་ཤེས་པའི་ལུས་ཆེ་བའི་དོན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ནི་སྒྲུང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
ལྟ་བུ་འོ། །རི་སྒྲིབ་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་དང་ཕྱིན་པར་བྱ་བ་དེར་སྐྱར་དུ་འགྲོ་བ་དང་བར་མ་
དོར་བར་དུ་གཙུག་པ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཏ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུ་འོ། །མཆོག་ཏུ་སྒྲིབ་མེད་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དོན་གྱིས་དགའ་བ་ནི་བྱད་མེད་རིན་

པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་དང་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་གྱིས་
ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པའི་
དོན་གྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་ཁྲིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྤེ་
འཛོམས་པའི་དོན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཚས་གྱི་སྤེ་སྦྱབ་པའི་
དོན་དང་མཚན་མ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་ངལ་བ་མེད་པར་གནས་པ་སྦྱབ་པའི་དོན་
གྱིས་བཏང་སྟོམས་ནི་སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །

ནལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་ལས་གཞི་བསྟར་བ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་བདུན་གྱི་གོས་གྱི་ཟ་མ་ཉོག་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ནལ་འབྱོར་བ་རྒྱལ་པོ་དང་
འང་བ་ནི་ཆ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་གི་གནས་པས་གནས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཞི་གནས་གྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀའོ། །དེ་དག་ནི་དེའི་སྤྱོད་དང་། ཉི་མའི་གྲང་དང་། བྱེ་མ་རེད་ལྟ་བུའི་ཆ་གསུམ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆ་དང་པོ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བཞིས་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
ཡང་བཞིས་གནས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གནས་ཏེ། ནལ་
འབྱོར་པ་ནི་ནམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་གཅིག་ཤུས་མི་གནས་སོ། །བྱང་ཆུབ་གྱི་
ཡན་ལག་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་ནམས་ལ་ཞེ་སྤང་གི་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་ལྷའི་ཚུལ་གྱིས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། བན་པའི་
ལྷག་པའི་བསམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་ལྟན་
པའི་ཕྱིར་ན་ཁོན་མེད་པ་དང་། འགན་ལྷ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་ནལ་འབྱོར་བ་དེས་དེ་དག་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་།

རི་སྤྲོད་མཛོན་སྤུངས་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་པ་དང་། གང་གི་ཆེ་ལངས་ནས་འགག་པར་
འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་
དེ་ནི་ཤེས་བཞེན་དུ་གནས་པ་དེས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། རོ་ཐུང་བ་
མེད་པ་དང་། སེམས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟོམ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་དང་། དེ་མ་ཐག་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །མི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ནས་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་
བར་རྣམས་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དོན་ནོ། །མི་སྤྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་
དང་ལྡན་པ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟག་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བར་རྣམས་ནི་
དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་ནོ། །བྲམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །འདུ་བྱེད་ལ་འཆུམས་པ་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་
བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་འཆུམས་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། སྟོམ་ལས་དང་། འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་སྤངས་སུ་བེན་ཀྱང་བག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བས་ངའོ་སྟུང་པའི་ང་
རྒྱལ་ཀུན་དུ་སྟོད་པ་དང་རོ་ལ་སྤེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྟེ་ཆོགས་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་ལྟག་མའི་བག་ལ་ཉལ་དང་།
རྟེན་པའི་བསམ་པ་དང་། འཆོ་བའི་བསམ་པ་དང་། འདོད་པའི་སྤེད་པ་དང་། སྤེད་པའི་
སྤེད་པ་དང་། རྟོག་པ་ངན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རིག་པ་དང་བསྟེན་བཀུར་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་རྣམ་
འབྱུང་པའི་སྟོན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ལམ་ལོག་པར་འབྱུག་པར་བྱེད་

དོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ནི་འདུ་ཤེས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
ལག་ཅི་རིགས་པར་བསྒྲོམ་མོ། །དེ་ལ་གཞིའི་གཉེན་པོར་ནི་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་
འདུ་ཤེས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །མི་རྒྱལ་པའི་འདུ་ཤེས་ནས་བཟུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒྲོམ་མོ། །གཅིག་གི་གཉེན་
པོར་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་བདག་མེད་པའི་འདུ་
ཤེས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ལྷག་མའི་བག་ལ་ཉལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ནི་ཁམས་གསུམ་ལ་
མཆན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །རྟེན་པའི་བསམ་པ་དང་། འདོད་པའི་སྤྲེད་པའི་
གཉེན་པོར་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སོ། །འཆོ་བའི་བསམ་པ་
དང་། སྤྲེད་པའི་སྤྲེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་འཆི་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །རྟོག་པ་དན་པ་དང་
འབྲེལ་པའི་འདོད་ཆགས་རྣམས་པ་བཞིའི་གཉེན་པོར་ནི་མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་ནས་
བཟུང་སྟེ། སྒྲོང་པ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒྲོམ་མོ། །རྣམ་པར་
བསྐྱོས་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནས་སྒྲོང་པ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་
སྤྱག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མི་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
རྣམ་པར་བསྐྱོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་བམ་པ་ལ་སྤྱག་པ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་གི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའོ། །རྣམ་པར་ཐོས་པ་དང་། རྣམ་པར་དམར་པ་དང་། རྣམ་པར་
འཛོར་བའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའོ། །རུས་པ་དང་
ཀའ་རུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ནི་རིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་
སྒྲོང་པའི་ཁོག་པ་སོ་སོར་བརྟག་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་བསྟན་བུཀར་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཉེན་པོའོ། །བྱམས་པ་ཀུན་དུ་བསྟན་པ་ནི་དགེ་བའི་མཆོག་ཏུ་འཇུག་རེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་

སོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །སྟོམ་ནི། སྟོབས་དང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །རབ་ཏུ་དབྱེ་དང་རྣམ་གངས་
དང་། །དག་སྦྱང་གི་ནི་ཚུལ་རྣམས་དང་། །བྲམ་ཟེའི་ཚུལ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ་བ་ལ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་སྟོབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་སྟོབས་
གཉིས་ཀྱང་གྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་རོལ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་དག་
བའི་བཤེས་གཉེན་ནོ། །ནང་གི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་
མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། སྟོན་བསོད་ནམས་བྱས་པ་དང་། གོས་ལ་སོགས་
པས་ཐོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོབས་ཡིན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་མ་གཏོགས་
པར་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྦྱང་བའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ནང་གི་སྟོབས་རྣམས་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡོད་ན། དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པ་པ་རོལ་གྱི་སྒྲ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ནང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་
མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྟོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་
རྒྱད་རྣམ་པར་དག་པས་ན་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ། །འདིར་འཛིག་རྟེན་པའི་གང་
ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟོག་པ་རྣམ་པ་དུ་མས་འདོད་དགྱར་སྟོན་པ་འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྒྲ་
སྟེགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་པ་རྣམས་དང་བལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མེད་
པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱང་བའི་ཡང་སྟོན་པར་སྟེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྟུན་གནས་
གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་པ་དང་
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་གསུམ་
དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་དང་འབྲེལ་པས་ན་སྟག་བསྟུལ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་པ་སྟེ། སྟག་བསྟུལ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་པར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱིས་དང་རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་ཡོ་བྱད་བདུན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་
དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ནི་རིག་པར་གནས་
པས་ན་ཆོས་ཞེས་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་པ་འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་འདུལ་
བའོ། །སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རིང་བ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་པས་ན་
འཕགས་པའོ། །བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་དག་བའོ། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་
འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་ན་བསྟེན་པར་བྱ་བའོ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་
བསྟུགས་པས་ན་ལེགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་བརྒྱུ་པ་ནི་ལོག་
པའི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་སྟུན་པའི་སྟོགས་དང་མཐུན་པས་
ན་གཞག་པའོ། །ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་ན་གཞོད་པའོ། །མི་དག་བ་ཡིན་
པས་ན་ངན་པའོ། །ཆེ་འདི་ལ་འཛིག་པ་དང་འཁོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་

བཅས་པའོ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་རྣམ་པར་སྤྲད་པས་ན་ཡོངས་སུ་སྤང་
བར་བྱ་བའོ། །ཡང་དག་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་གྱིས་རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། དེའི་དོན་དུ་
ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་བརྟེན་པར་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་
གི་ཚུལ་དེ་ཡང་དག་པར་ལེན་རྟོ། །དེ་ནི་གཏན་དུ་མི་འཛིག་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་
པ་ཞེས་བྱའོ། །བརྟེན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དེ་དང་ལྡན་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེའི་
འབྲས་བུ་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ཟུག་མ་ལུས་པར་སྤང་བའི་དོན་དུ་
ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཞེས་
བྱའོ། །དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་
བསྟུས་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། བྱ་བ་མེད་པ་དང་།
ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བསྟུས་ན་བཞིར་འབྱུང་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་། དགེ་སྦྱོང་དང་། དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་དང་། དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུའོ། །སྟོན་ནི། གེགས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་དང་། རྟོག་དང་འབྲས་བུ་གོང་ན་ཡོད། །ཆ་སྤྲ་བ་དང་ལུས་ངལ་དང་། །སྟོབ་པ་
གནས་དང་ཡིད་བྱེད་ཤེས། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཐ་མ་ཡིན། །དབུགས་རྩ་བ་པ་དང་
འབྱུང་བ་བྲན་པ་བསྟོམ་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་བྱག་ཡོད་དེ། རྒྱས་པར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དབུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་བྲན་པ་
བསྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱུང་པ་ལ་ནི་བགེགས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལྟ་ཡོད་

པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་དུ་སེམས་གཡེང་བ་དང་། དབྱུགས་རྩལ་བ་དང་། འབྲུང་
བ་འཇུག་པར་དཀའ་བ་དང་། རྒྱུད་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། ཟུགས་པ་དང་།
གཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་། ཁྲིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་
འདྲེ་བར་གནས་པའོ། །དེ་དག་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་
པར་བྱ་བ་དང་། མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ལ་བགེགས་
བྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞིག་ནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ལུས་རྩུགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཞུམ་པ་སྐྱེས་པ་ནས་
དབྱུགས་རྩལ་བ་དང་འབྲུང་བ་བྲན་པའི་བསྒྲོམ་པའི་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པར་
འགྱུར་ཞིང་། ཟུགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་
ངོ། །ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པའི་
རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམས་དང་། འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་
འདུ་ཤེས་ངན་པ་རྣམས་དང་། མ་རིག་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྟོག་པ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན་དབྱུགས་རྩལ་བ་དང་། འབྲུང་བ་
བྲན་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲོམ་པའི་ནི་རྟོག་པ་དང་། དཔྱོད་པ་དེ་དག་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བར་འགྱུར་
ལ་མ་རིག་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོས། རིག་པའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པའི་འདུ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
ངོ། །དབྱུགས་རྩལ་བ་དང་འབྲུང་བ་བྲན་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བཙེན་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་ནི་
འདི་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་བར་སྐབས་སུ་སྐྱེས་
པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོང་ངོ། །མ་འོངས་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་དམིགས་

པ་ནི་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ད་ལྟར་གྱི་འདུ་བྱེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་
དོ། །མདོར་བསྟུན་ཀྱང་དུ་སྒྲོར་བ་རྣམས་ལ་དུག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱའི་པན་ཡོན་
གཉིས་དང་། བཞི་དང་བདུན་རྣམས་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་རི་རྒྱུད་
འབྱུང་བ་ཁོན་བཞིན་ལོ། །དུག་གང་ཞེན། འོག་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། གོང་མའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་གཉིས་དང་། མཐོང་བ་དང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཉིས་དང་།
མདོན་པར་འབྲུག་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་ཀྱན་དུ་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཏེ། འདི་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
བསྟུས་པ་ནི་དུག་ཏུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱའི་པན་ཡོན་གཉིས་
དང་བཞི་དང་བདུན་དུ་རྣམས་པར་གཞག་པར་འགྱུར་ལོ། །དེ་དུགས་རྒྱུ་བ་པ་དང་འབྱུང་
བ་བྲན་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། གོང་ན་ཡོད་པ་དང་གོང་ན་མེད་པ་ལོ། །དེ་ལ་
གོང་ན་ཡོད་པ་ནི་རི་ལྗང་འདི་ན་ཁ་ཅིག་གཅིག་བྱ་དབེན་པ་ན་འདུག་སྟེ། སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་ནས་སྟོག་གི་དབང་པོའི་དེ་དུགས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་
ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྟེ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་དུགས་རྒྱུ་བས་ནས་ཕྱིར་མ་བྱུང་ངམ།
ཡང་ན་ཕྱིར་བྱུང་ནས་ནང་དུ་མ་བརྒྱབས་སུ་ཟེན་ན་ནི་བདག་གི་སྟོག་འགག་པ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་རོ་སྟུང་ལོ། །གཞན་ཡང་འདུ་བྱེད་མི་ཉག་པ་རྣམས་ལ་དེ་དུགས་ནང་དུ་རྒྱ་
བ་ཆད་ནས། རི་སྒྲིད་དུ་དེ་དུགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་དེ་སྒྲིད་དུ་སྟོག་གི་དབང་པོ་
གནས་པ་དང་། དེ་དུགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་འགགས་ནས་རི་སྒྲིད་ནང་དུ་དེ་དུགས་རྒྱུ་བ་
པ་སྐྱེ་བ་དེ་སྒྲིད་དུ་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རོ་མཆར་རོ་སྟུང་ལོ། །དེ་དམིགས་པ་
དེས་ཡིད་ཡང་དག་པར་སྐྱོ་བར་གྱུར་ནས། དུས་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་
ཁོང་ཁྱིའི་སེམས་རྣམས་པར་སྐྱོར་བ་འདི་ནི་གོང་ན་ཡོད་པ་ལོ། །རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་གོང་

ན་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུད་ནི་ཆ་སྒྲ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གནས་པ་ཆ་སྒྲ་བ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དབུགས་རྩལ་བ་དང་འབྱུང་བ་བྲན་པའི་གནས་པའོ། །རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་
པས་བར་དུ་མཆོད་པས་ན་ཆོག་མི་ཤེས་པའོ། །ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྒྱ་
ཆེན་པོས་བྱེད་པས་ན་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དབུགས་རྩལ་བ་དང་འབྱུང་བ་བྲན་
པ་བསྐྱོམ་པའི་ལུས་ནི་ངལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ཀྱང་ངལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་
གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་ཡང་བདེ་བར་མཐོང་བ་ནི་བདེ་བར་རྗེས་སུ་ལྟ་བའོ། །བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་ས་པའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་
འོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཡི་འཆད་
པ་མེད་དོ། །བདེ་བ་དེས་གནས་སོ། །འདི་ན་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཙུན་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཐ་མ་དང་བྱུང་བར་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཙུན་པ་གང་ཡིན་པ་
འདི་གཉིས་བྱུང་བར་མེད་ན། ཅི་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིབ་པ་མེད་པར་
གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་ལས་དང་པོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཐ་མ་སྒྲོབ་པ་སོ་སོའི་
སྤྱི་བོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱིབ་པ་ལྟ་སྤངས་ནས་
གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་སྤྱིབ་པ་མེད་པར་གནས་ཞེས་ཏེ། སྤྱིབ་པ་མེད་པར་
གནས་པ་དང་། སྤྱིབ་པ་མེད་པར་གནས་པར་ཅི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་བར་

མེད་དམ། འོན་ཏེ་བྱད་པར་ཡོད་སྟེ་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། སྤྱི་བ་པ་མེད་པར་
གནས་པ་འདི་གཉིས་ནི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་བ་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་སྤྱི་བ་པ་མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཚུངས་མོད་
ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་འདྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤངས་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་
སྤྱི་བ་པ་གཏན་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་
བྱད་པར་མེད་པ་དང་མི་འབྲུལ། རྣམ་འབྱོར་པ་ནི་དབུགས་རྩལ་པ་དང་། འབྱུང་བའི་
བྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་སྟོམ་པ་ན་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྲན་གི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་སྤངས་པར་
ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་
སོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་ཀྱང་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ནས་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ལམ་
ཀྱི་བཞི་མདོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ནི་ལུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཞིའོ། །རྩལ་གྱི་སྤང་བོ་ལྟ་བུ་
ནི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། མི་བརྟན་པ་དང་། སྤྲོད་བོ་མེད་པ་དང་།
སེམས་རྫོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤར་དང་། ལྷོ་དང་། ལུབ་དང་། བྱང་གི་ཕྱོགས་
ནས་འོངས་པའི་བྲོགས་དང་། བཞོན་པ་དང་། ཤིང་རྟ་དང་། ཤིང་རྟ་པལ་པ་ལྟ་བུ་ནི་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་ལུས་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་སྟེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། རྩལ་གྱི་སྤང་བོ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་གཞོན་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྒྱུད་ནམ་པར་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་
སོ། །དབུགས་རྩལ་པ་དང་འབྲུང་བ་བྲན་པ་ལ་བཙོན་ཞིང་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་
བཞི་བསྐྱོམ་པ་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་དང་། ལུས་འཛིན་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་བདག་མེད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ལུས་བདག་མེད་པ་
བཞིན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲལ། །དེ་བས་ན་ལུས་དང་འབྲལ་བ་ཞེས་
བྱའོ། །ལུས་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ནི་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ལུས་
བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བཞི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རྒྱས་པར་ཆོས་བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་
པའི་བར་ཏུ་ཡང་དེ་དང་འབྲལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པའི་
ཐུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ལ་མེད་དེ། དེ་བས་ན་ཐུ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་
མནན་ཏེ། བྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་ཅེས་བྱའོ། །སྟོམ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟར་ལེན་ཚུལ་
ཁྲིམས་འབྱོར། །ལྟག་སྒྱུད་བསྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་དང་། །བསྐྱབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
དང་། །ཆོས་ཀྱི་གནས་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །ལྟག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །ལྟག་པའི་སེམས་
དང་། །ལྟག་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྒྱས་པར་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྲུང་བ་བཞིན་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་པ་འདི་
རྣམས་ལ་ནི་མདོར་བསྟུན་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་
ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁོ་ནའི་དབང་ཏུ་བྱས་
ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་

དང་། ཤེས་རབ་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་བུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་བཙུགས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གང་ལ་སྐྱལ་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་
སྐབས་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་འདི་ནི་གཅིག་ཕྱུངས་པར་བསྐབ་པ་གསུམ་ལ་
ལོག་པར་སྐབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་དག་པར་སྐབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
སྟེ། ལྷ་དྲ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྟེ། ཇི་
ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གྲིམས་ལྟར་ལེན་ཅིང་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ལྟར་མི་ལེན་ཅིང་དེའི་དབང་དུ་མི་བྱེད་དེ་དེ་ལ་ནི་
ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་ཉེས་པ་སྟོང་པའི་སྐབས་མེད་མོད་ཀྱི། རོན་ཀྱང་གང་ལ་བཙུགས་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱལ་བ་མེད་པར་མ་
གསུངས་པའི་ཉེས་པ་ཐོན་ཆོག་ས་ཀྱན་དུ་སྟོང་པའི་སྐབས་ནི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐབ་པ་
འབྲིང་ནི་ཚུལ་གྲིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཡང་ཚུལ་གྲིམས་ལྟར་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཉེས་པའི་རིས་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
མན་ཆད་ནི་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྐབ་པ་ཆེན་པོ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་
བའི་ཡིན་ཏེ། བསྐབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་གྲས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དགེ་
སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་ནི་སྐྱལ་བ་ཡོད་པ་དང་སྐྱལ་བ་མེད་
པར་བརྟག་པ་མེད་དེ། སྐབ་པ་དེ་གཉིས་ཡོད་ན་བཞིར་འགྱུར་ལ། བཞི་ཡོད་ན་གཉིས་
སུ་འགྱུར་ཏེ། གང་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱང་ཡོད་པར་ངེས་
སོ། །གང་ལ་ཚུལ་གྲིམས་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཡོད་
པར་ངེས་པ་མེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་གང་བསྐབ་པ་གང་ལྟར་ལེན་པ་དེ་ལ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་དགེ་བའི་ཚོས་རྒྱན་དུ་ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ། འདུག་པ་
ནི་དགེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
གནས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ན་སོ་སོར་ཐར་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །འཕགས་པ་དབྱེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་དང་། བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལ་
མཁས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་བདེའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱར་
བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཉིས་པའོ། །བསྐྱབ་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡང་དག་པར་བླང་བར་གཏོགས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་
པར་བླང་བའི་རྒྱུན་དུ་འཆོམ་པ་ལུས་དང་ངག་གི་ལྷག་པར་སྒྱུད་པས་བསྐྱུས་པའི་
བསྐྱབ་པ་དང་། སྤངས་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པས་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱབ་པའོ། །རྣམ་པ་
གཉིས་པོ་དེ་ཡང་འདུལ་བ་ལས་ནི་བསྟན་ལ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ནི་མ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་
བུ་ཡང་ཡོད་དོ། །སོ་སོར་ཐར་པ་ལས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་བས་ན་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལ་ནི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་པའི་སྒྱུད་པ་
དང་། ལྷག་པའི་འདུལ་བ་དང་། ལྷག་པའི་སོ་སོར་ཐར་པའོ། །བསྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་དང་
ལྷན་པར་གནས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཤས་ཆེ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྙིང་པོར་འཛིན་པ་བྱན་
པ་བཅུན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་བསྒྲོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱས་པར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་
བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་
པར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་
དེ་ཡང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོའི་སྟོ་བསྐྱམས་པའི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དང་པོ་ནས་ལེགས་པར་བརྒྱང་བས་ན་སྤུན་
སུམ་ཚོགས་པའོ། །ཕྱིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བསྐྱུངས་པས་ན་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །སྤྱག་
པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པས་ན་དག་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མཐུན་
པས་ན་གཞོན་སེམས་མེད་པའོ། །དག་སྟོང་གི་ཚུལ་ཀྱི་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པས་
ན་མཐུན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་དགྲེས་པ་དང་བསེལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
པས་ན་འཕགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
མཐུན་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཐབས་མེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཆོས་མཐུན་པ་བ་རྣམས་དང་
མཚུངས་པས་ན་འཆོམ་པའོ། །ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱོམ་པ་
དང་མཐུན་པར་གནས་པས་ན་མཐུན་པའོ། །གཞན་དག་ལ་ཐོ་མི་འཆོམས་ཤིང་མན་
འདོགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་སྟོན་པ་བྲག་པོ་རྣམ་པར་སྤངས་པས་ན་གཏུང་བ་མེད་
པའོ། །དེ་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བ་ལ་འགྱོད་པ་མེད་པས་ན་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་མེད་
པའོ། །ཉིས་པ་མི་སྟོན་པར་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱེད་པས་ན་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །གནས་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་བ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་
དང་། ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལྷག་པའི་

སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཆངས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འཕགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོགས་དང་མཐུན་
པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་རྣམས་
དང་། གཞུགས་མེད་པ་བཞི་ནི་ལྷའི་གནས་པའོ། །ཆད་མེད་པ་བཞི་ནི་ཆངས་པའི་
གནས་པའོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་། རྟན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་
རྣམས་ནས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་། ལམ་བཞི་དང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་
མཐོང་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནས་བཞིའི་བར་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་གནས་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་གནས་ཤིང་འདུག་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ལངས་ནས་ཡུལ་ལ་སྒྱུད་པའམ། དམིགས་
པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རུང་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་
རིག་པར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་གང་ཞེན་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་བདེ་བ་ལས་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་མི་
བདེ་བའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་སེམས་བཏང་
སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
ལས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོགས་དང་མཐུན་པའི་ཉི་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ལ་སེམས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བ་དང་གནས་ཤིང་འདུག་པ་
རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་རིག་པར་གནས་པའི་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་
དག་གི་ཉེན་དང་གཞི་དང་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བཞི་
ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བརྟན་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་།

ཡང་དག་པའི་བླ་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། རྩོམ་ནི། རྣམ་གཞག་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་ཡི་ལམ་དང་མེ་མོང་དང་། གད་པ་བརྗོད་པ་ཐ་མ་
ཡིན། རྟེན་འཁེབས་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་ལྷ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་ཆོས་གཉིས་
དག་པར་གྱུར་ན་ཤེས་ནས་དད་པ་བཞིར་འགྱུར་བར་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། གཤེགས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་དོན་སྟོན་པ་སོ་དང་། གཤེགས་
སྤྱོད་གི་དོན་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པ་བ་དེ་དག་གཤེགས་སྤྱོད་གི་ཚུལ་འཛོལ་པར་བྱ་བའི་
གྲོགས་སོ་རྣམས་ལ་དད་པ་རྩ་བ་བྱག་པ་དང་། མི་འཛོལ་པ་དང་། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་
སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དད་པ་དང་བ་ཞེས་བྱའོ། གན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་
འགྱུར་བའི་མི་དག་གཤེགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལུ་ལུ་མི་བྱེད་པའི་རྩོམ་པ་ཐོབ་པས་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམས་ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། རྟེན་པ་དད་པ་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་དད་པ་དེ་དང་བར་གྱུར་
ན། ཆེ་རབས་བྱི་མ་དག་ཏུ་ཡང་གཏན་དུ་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་
རོ། གན་སོང་གི་འཛིགས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཉེས་པར་སྤྱོད་པའི་གཉེན་སོར་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་བྱས་ནས། དེ་དང་བར་གྱུར་པས་གཏན་ཁོ་ནར་ཆེ་རབས་
གཞན་དག་ཏུ་ཡང་ཡོངས་སུ་བྱ་བར་ལས་མ་འདས་པའི་བར་དུ་གན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་
མི་འགྱུར་རོ། རྟེན་པས་ན་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལས་མི་ལྡོག་པར་
བྱེད་པ་དང་། གན་སོང་འགྲོ་བ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པས་ན། དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
གཉིས་འབའ་ཞིག་དང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་ཏེ། བཅོམ་འགྲུས་དང་། བླ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ཀྱང་དད་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། རྟེན་པ་དད་པ་ནི་

ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་། ལྷག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་དད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་
པས་དོན་དུ་ན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་
གཉིས་སུ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་གྲངས་གཉིས་པ་ནི་དད་པ་དེ་རྣམས་
ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་ན་བསོད་
ནམས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའོ། །འཕགས་པའི་ལམ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་འཕྲེན་པར་
བྱེད་པས་ན་དག་པ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ལྷག་མ་སྒོང་བ་འཕྲེན་པར་
བྱེད་པས་ན་བདེ་བའི་གཞི་ཞེས་བྱའོ། །བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་ཤེས་
ནས་དད་པ་དང་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ནི་བདེ་འགྲོར་གནས་སུ་ཐིག་གྱང་།
འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་པར་འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱི་
འཛིགས་པ་ཡོད་དེ། རན་སོང་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། ན་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། ག་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། གནད་འཆད་པའི་འཆི་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ལོ། །དེ་བས་ན་འདི་སྐད་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་གཞན་དུ་འབྱུང་ཡང་སྲིད་
ཀྱི་ཤེས་ནས་དད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཉན་ཐོས་ནི་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཡང་དག་པའི་རྣམས་པར་དག་པའི་ལྷ་ནི་གཞོད་པ་མེད་པའི་མཆོག་ཅེས་
བྱ་སྟེ། གཏན་དུ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་དེ་རང་བཞིན་ཀྱི་ཕྱིར་ཤེས་ནས་དད་
པ་བཞི་ལ་ལྷའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོ་གསུམ་
ནས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྗེས་སུ་བླན་པ་དུག་སྟོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་

ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་
དང་། ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡང་ན་གཉིས་ཀས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་ཡང་།
མ་ཐོངས་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་
རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པའོ། །འདོད་པ་ལ་སྤེད་པ་དང་ལྷན་པའི་རྟོན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མི་དག་བ་རྣམས་དང་། འདོད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་རྣམས་
པར་གཤེད་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་འབྲུགས་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བྲན་
པས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་ཀྱི་འབྲུགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བྲན་
པས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་གདོང་ལེགས་
མ་ལེགས་ཀྱི་མཆན་མ་སོ་སོར་བརྟག་པའི་ཕྱིར་མེ་ལོང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་
པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་བརྟག་པའི་ཕྱིར་ནི་ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་པོ་
འདི་དག་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་དང་ལྷན་པ་གང་ལ་ལ་ཤེས་
ནས་དད་པ་བཞི་པོ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དག་ལ་རྫོད་པར་བྱེད་ལ་གོང་མའི་
དགའ་བའི་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བསྟོམ་པ་ནི་རྫོད་པར་མི་བྱེད་ན་དེས་ནི་རྒྱུན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་སུ་བརྫོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གོང་དུ་བསྟོམ་པའི་ལམ་མ་
བརྩམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཉེ་གོང་མའི་དགའ་བའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལྡ་བརྫོད་ན་ནི་

དེས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ལྷ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་བརྩོན་ཞིང་
དགའ་བའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱོམས་ནས། དགའ་བ་ལ་བརྟེན་པས་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་སྦྱང་བར་བྱེད་དོ། །ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ན། བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་རོ། །བདེ་
བར་གྱུར་ན་སེམས་མཉམ་པར་གཞོག་པར་འགྱུར་ཏེ། མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གོང་དུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་བྱུག་རྗེད་པར་བྱེད་ན་ནི་དེས་
ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དབྱ་བཙོམ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ལམ་འབའ་ཞིག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནི་འཛིག་
རྟེན་པའི་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལས་གོང་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་
བརྗོད་པ་མེད་དོ། །ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་
བུའི་ཆེ་ནི་དད་པ་ཉི་ཆེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་པའི་འབྲས་བུའི་ཆེ་ནི་དད་པ་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཆོག་གི་འབྲས་བུའི་ཆེ་ནི་དད་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་མཆོག་ཅེས་བྱའོ། །གཞི་བསྟུ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་པར་
འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟུ་བ་བཞི་པ་རྫོགས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་མ་ཙོ་གཞི་བསྟུ་བ་རྫོགས་
སོ། །

སྟོན་པས་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་པ་དང་ལྷན་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་
མངོན་པར་བསྟུབ་པ་ཡིན་པས་ན་མདོ་སྡེའི་མ་ཙོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཆད་མེད་པས་ན་མཐའ་མེད་པའི་པ་མཐའ་བསྐྱོད་པར་མི་

བྱས་ཏེ། རྟོགས་འདི་དང་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་འདི་དང་། དོན་ཤེས་
པ་འདིས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱལོ། །གལ་ཏེ་རྟོགས་
བྱས་ན་ནི་ཀུན་དུ་འགོ་བའི་མ་མོ་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྐྱབ་པའི་ན་པར་རིག་པར་
བྱལོ། །རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས་མདོ་སྤེའི་གཞི་བསྐྱབ་པ་རྟོགས་སོ། །

ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྲོ་ཤམ་དང་། ཇི་ན་མི་ཅ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་མ་བ་བཞེ་
ཡེ་ཤེས་སྤེལ་སོགས་པས་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་གཏན་ལ་བབ་པ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པ་
གཞི་བསྐྱབ་པ་ལས་སྤྱོ་ག་དུག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཅ་གསུམ་མཆིས་སོ། །

༡༡། རྣམ་གྲངས་བསྐྱབ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་རྣམ་གྲངས་བསྐྱབ་བ། སྤྱི་སྤྲོམ་ནི། དཀར་
པོའི་ཕྱོགས་དང་ནག་པོའི་ཕྱོགས། རྣམ་གྲངས་དག་ནི་ཡང་དག་བཤད། རྟོན་གྱིས་
སྒོར་བརྟེན་གས་བྱའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཡི་སྤྲོམ་ནི་བསྐྱས་པ་ཡིན། སྤྲོམ་ནི། སྟོན་དང་མཆོག་
ཉིད་ཤེས་རབ་བཞི། རྟེན་བཞིན་ལེགས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྐྱེང་གཞི་ཡོད་དང་
སྤྱིན་པ་དང་། རྩལ་ཁྱིམས་ལས་རབ་རྒྱས་པ་ཡིན། རྟེན་ལ་སྟོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའོ། རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་དེའི་སྒོ་བ་མའི་མཆོག་རྣམས་ཉེ་གནས་བརྟེན་ལ་
རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། རྩེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། མཁན་པོ་དང་། ཆོས་
མཐུན་པ་བ་རྣམས་དང་། སྐུལ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། དྲན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
སོ། རྟེན་ལ་སྟོན་པ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་
པའོ། རྩེས་སུ་སྟོན་པ་ནི་རྩེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། བྱ་བ་རྩེས་སུ་གནང་བ་དང་། བྱ་
བ་མ་ཡིན་པ་འགོག་པ་དང་། རྩས་རྩས་སུ་གདམས་ངག་དང་། རྩས་སུ་བསྟན་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཉིད་གསུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་གསུང་བ་དང་།
རྩེས་སུ་གསུང་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། འཕྲེན་པ་ནི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བརྟོན་པ་
རྣམས་ཆར་གཙོད་པར་བྱེད་པའོ། རྣམ་པར་འཕྲེན་པ་ནི་བྱ་བ་ལ་བརྟོན་པ་རྣམས་
ཡང་དག་པར་མགྲ་བར་བྱེད་པའོ། རབ་ཏུ་འཕྲེན་པ་ནི་དེ་གཉི་ག་ཡང་དག་པར་སྐུལ་
བར་བྱེད་པའོ། འཕྲེན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་

པར་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ནི་འགྲོད་པ་རྣམས་ཡང་དང་
ཡང་དུ་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །རབ་ཏུ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཡང་ཐེ་
ཆོས་རྣམས་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རོན་དམ་པར་མ་བྱེ་བ་རྣམས་རྣམ་པར་འབྲེད་
པར་བྱེད་པ་དང་། རོན་རྣམ་པར་བྱེ་བ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རོན་དང་ཆོག་
ཟབ་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་
རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་གོ་རིམས་བཞིན་ནོ། །སློབ་
དཔོན་ནི་སྤྲ་མའི་གནས་སུ་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
དང་མ་ཐུན་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལོ། །མཛེས་བཤེས་ནི་བྱིས་པའི་ཆེད་གོགས་
པོ་རྟོང་པའོ། །སྟིང་དུ་སྤྱུག་པ་ནི་པ་དང་མ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའོ། །སྟིང་བརྩེ་བ་ནི་
འབྲེལ་བ་མེད་པར་པན་འདོགས་པའོ། །དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་དོན་
དང་ལྡན་པའོ། །དེ་འདོད་པ་ནི་དོན་འདོད་པའོ། །པན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་སྟོད་
པའོ། །དེ་འདོད་པ་ནི་པན་པ་འདོད་པའོ། །རེག་པར་གནས་པ་ནི་ལུས་དང་སེམས་ལ་
པན་འདོགས་པའི་དོན་ཀྱིས་བདེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་འདོད་པ་ནི་བདེ་བ་འདོད་
པའོ། །རེག་པར་འདོད་པ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་བརྩམས་པའོ། །གྲུབ་པ་
དང་བདེ་བར་འདོད་པ་ནི་ཆེ་བྱི་མའི་བདེ་བ་ལས་བརྩམས་པའོ། །མཛོན་པར་ཡིད་
ཆེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མཛོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའོ། །དེ་ཉིད་དེས་ཡོན་ཏན་དང་མ་ཐུ་
དང་ཤེས་རབ་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཐོས་ནས། གང་ཟག་གི་རྟོན་གྱི་སྟོན་པ་དང་པོའོ། །དེ་
ཉིད་ཆོས་ཀྱི་གཞི་དང་རིག་པའི་སྟོན་པ་མ་ཐུན་པ་ནི་དང་བ་སྟེ། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་

ཉེ་སྤྱི་ཐེང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། མཆི་མ་དགྲུག་ཅེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བའི་རྟགས་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་པར་རྟོགས་པས་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མ་ཐོས་པ་སྒྱུད་
ལས་དང་། སྒྱུད་པ་དང་། གནས་པ་དག་ལས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་
བའོ། །འདུན་པ་ནི་དེ་བྱེད་འདོད་པ་དང་། ཐོབ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བཙུན་
འབྲུས་ནི་བཙུན་འབྲུས་བརྩམས་པའི་སེམས་མཛོན་པར་སྒྲོ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩོལ་
བ་ནི་སྒྲོ་བ་བྲུས་པ་སྒྲོར་བ་དེ་ལ་རྩོལ་བའོ། །དེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་བཙུན་འབྲུས་
བརྩམས་པ་མི་གཏོང་ཞིང་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ་ཕྱིར་མི་བསྒྲོག་པའོ། །བརྟུལ་བ་ནི་བཙུན་
འབྲུས་གྲུས་པར་བཙུན་པའོ། །མ་སྤྱི་ནི་མཆོན་མོའམ་སྤྱན་འདས་ནས་བཙུན་འབྲུས་
འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བརྩམ་མོ་ཞེས་སྤྱན་སེམས་པའི་གོ་ཆ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩོལ་
བ་ནི་རི་ལྟར་གོ་ཆ་བགོས་པའམ་ཁྱད་པར་དུ་འབགས་པར་བཙུན་འབྲུས་རྩོམ་
པའོ། །སྒྲོ་བ་ནི་བཙུན་འབྲུས་བརྩམས་པ་དེའི་འབྲས་བུའི་པན་ཡོན་མཐོང་བའོ། །བཟོད་
སྒྲོ་ནི་དེ་དང་ལྡན་པ་གང་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་དང་དུ་ལེན་པའོ། །མཛོན་པར་སྒྲོ་
བ་ནི་སྤྱིའི་ཁྱད་པར་ཤེས་ནས་གོང་མའི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་
སྒྲེས་པའི་བཙུན་འབྲུས་གང་ཡིན་པའོ། །ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པ་ནི་ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུང་ཟད་ཅེས་
མཁ། དན་ངོན་ཅེས་ཞིག་རྟོགས་ནས་བར་མ་དོར་སྒྱུད་མི་ལྷག་པ་སྟེ་དགོ་བ་བསྒྲོམས་
པས་ཆོག་མི་ཤེས་པའོ། །སེམས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ནི་བཙུན་འབྲུས་ཀྱི་གཤམས་སུ་
སྒྱུར་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ལས་སྒྲོ་སེམས་
ཡང་དག་པར་སྒྲོམ་པའོ། །རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོར་བ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ་བཙུན་པ་མི་གཏོང་བའོ། །དད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེས་སྟོན་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་

ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་དད་པ་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དད་པ་ཐོབ་པ་ངེས་
པར་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་གོགས་སྲུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དག་ལས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བ་
གང་ཡིན་པ་དང་རྒྱུན་ཏུ་དགོ་བའི་ཆོས་སྒྲོམ་པར་བརྩོན་པའོ། །སྦྱོར་བ་ནི་ལུང་དང་།
ཁ་ཉོན་དང་། ཡོངས་སྲུ་འདི་བ་དང་། འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྒྱུ་པར་ངེས་པ་ལ་ཡང་དག་
པར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །སེམས་པ་ནི་རི་སྐད་བརྟན་པ་དང་མཐོས་པའི་ཆོས་དང་དོན་
ལ་ཡོངས་སྲུ་རྟོགས་པའོ། །བྲན་པ་ནི་ཡོངས་སྲུ་བརྟགས་པའི་དོན་མི་བརྗེད་པ་དང་།
ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་བྱས་པ་དང་བཤད་པ་ཡང་རྗེས་སྲུ་བྲན་པའོ། །རྒྱུ་པར་རྟོག་པ་ནི་
ཆོས་དང་དོན་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ཏེ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་པར་རྟོག་
པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཤེས་རབ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་རབ་ཐོབ་པ་
ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་སྲུ་ལས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །དཔྱོད་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྤངས་པ་དང་། མ་སྤངས་
པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མ་ལུས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་དང་། ཆངས་
པར་སྦྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་འབྲིག་པའི་ཆོས་སྤངས་པའོ། །ལྷག་མ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ནི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ཀྱན་ཏུ་འཕྲེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་དག་གྲང་
དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་དང་། ལུས་སྲུ་གཏོགས་པའི་བྲན་པ་དང་། གནས་གསུམ་དག་གིས་ཅི་རིགས་
པར་བསྐྱས་སོ། །དེ་ལ་དད་པ་དང་བྲན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་པ་

དེ་ཉིད་རང་གི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་མཆོག་ཅེས་བཤེས་པའོ། །གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་ཞེས་བཤེས་པའོ། །དེ་གཉིད་གསུབ་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞེས་བཤེས་པའོ། །ཕྱ་སྟེགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་བཤེས་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞེས་བཤེས་པའོ། །ཕྱ་སྟེགས་ཅན་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་མི་མཉམ་པ་ཞེས་བཤེས་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་ཞེས་བཤེས་པའོ། །རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་འདྲིག་རྟེན་པའི་དགེ་བའི་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་པའི་ཕྱིར་མཆོག་གོ། །ཉན་ཐོས་གྱི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་འོ། །རང་སངས་རྒྱས་གྱི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱན་མོང་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །ཉན་ཐོང་ས་པའི་སྐྱབ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་འདོད་པ་ན་སློང་པའི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་མཆོག་གོ། །གཟུགས་ན་སློང་པའི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་འོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་སློང་པའི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་འདྲིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་དགེ་བ་སྤྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །སེམས་ཅན་ཀླང་མེད་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྐྱལ་ལ་སོགས་

བཤོ། །སེམས་ཅན་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་མི་ལ་སོགས་བཤོ། །སེམས་ཅན་
རྒྱུ་བཞི་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་བཤོ། །སེམས་ཅན་རྒྱུ་མང་
རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྤྲོ་སྤྲོ་གྱི་མེ་ལ་སོགས་བཤོ། །སེམས་ཅན་གྲུགས་ཅན་རྣམས་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དག་གོ།
།སེམས་ཅན་གྲུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྩ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་
མཆེད་ནས་བཟུང་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་བར་དག་གོ།
།སེམས་ཅན་འདུ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་
གཏོགས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་བར་དག་
གོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་
སོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་དུ་ཉི་བར་འགོ་བའི་ལྟ་རྣམས་སོ། །མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་དེ་
དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་གཡོ་བ་དང་། སྤྱད་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་
མཆོག་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དགེ་བ་དང་། རྟོན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་བཤོ། །ཤེས་
རབ་རྒྱས་པ་དང་། འཕེལ་བ་དང་། ཡངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩྱུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་
པོར་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཤོ། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བྱུང་བ་ནི་སྤྲོ་གོམས་པར་བྱས་
པའི་ཤེས་རབ་དུས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་བཤོ། །ཤེས་རབ་འབྱུང་བ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་བཤོ། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་
སྤྱོད་བ་ནི་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བཤོ། །ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པ་ནི་དེ་

ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། འིན་རྟེན་ཆར་བྲིན་པའོ། །ཤེས་རབ་སྦྱར་བ་
ཉིད་ནི་སྒྲིན་པར་རབ་རྟུ་ཤེས་པའོ། །ཤེས་རབ་མགྲོགས་པ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་ཡོངས་
སུ་མི་གཏུགས་པའོ། །ཤེས་རབ་རྣོ་བ་ཉིད་ནི་རི་སྒྲིབ་པ་དང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྟུ་
ཤེས་པའོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་
རྣམས་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་རབ་རྟུ་ཤེས་པའོ། །ངེས་
པར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་རབ་རྟུ་ཤེས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཟབ་པ་ནི་ཟབ་མོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་རབ་རྟུ་ཤེས་པ་དང་། རོན་དང་
ཆོག་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྟུ་རྟོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་དེ་དག་གཏུགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་
གཏུགས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་དུས་ལྟན་རིང་པོ་ནས་
ཡོངས་སུ་གོ་མས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཡངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཆད་མེད་པ་
དང་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྱུད་ལྷལ་ལོ། །ཤེས་རབ་མཉམ་པ་མེད་པ་ནི་གཞན་དག་དང་མི་
མཚུངས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཤེས་རབ་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་ནོར་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་བེད་ཀྱི་ལྷ་རྟེན་
ཀྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་
པའོ། །ཤེས་རབ་མིག་ནི་ལྡན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་རབ་སྤང་བ་ནི་
གཞན་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་གཞན་ཀྱིས་སྦྱེད་པ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཤེས་རབ་འོད་ནི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་

བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཤེས་རབ་གསལ་བ་ནི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱུང་བའོ། །ཤེས་རབ་མར་མེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་མདོ་སྡེ་
ཟབ་མོ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཤེས་
རབ་སྐྱར་མདའ་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་དུས་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །ཤེས་རབ་སྐྱོན་
མ་ནི་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་བརྟགས་
ཤིང་དུས་ཕྱིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱས་པས་ནི་མ་ཡིན་
པའོ། །ཤེས་རབ་སྤྱན་པ་མེད་པ་ནི་ལུས་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱས་པའོ། །ཤེས་རབ་དབང་
པོ་ནི་གཞན་དག་གི་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །ཤེས་
རབ་སྟོབས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཕྱིའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རིགས་པ་དང་ཆོས་ལ་བརྗེ་བ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཤེས་རབ་
ནོར་ནི་དབང་ལྷག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་དབང་ལྷག་གི་མཆོག་རབ་སྐྱེད་པ་དང་། རང་
གི་སེམས་ལ་དབང་སྐྱར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་ནོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་།
འཛིག་རྟོན་པའི་ནོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པའོ། །ཤེས་རབ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
རི་སྐད་དུ་བཤད་པའོ། །ཤེས་རབ་རལ་གྱི་དང་ཤེས་རབ་མཆོན་ཆ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་
ཐམས་ཅད་གཙོད་པར་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་མཆོན་ཆ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལྷའི་
བྱའི་བདུད་རིང་དུ་སྐྱོང་བའོ། །ཤེས་རབ་འདེབས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་རྟ་དགེ་བ་
སྐྱོད་པར་འདེབས་པའོ། །ཤེས་རབ་ལྟང་བར་བྱེད་པ་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་
དང་། རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་ར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྒོ་དུ་མ་འགོག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཐེམ་སྐྱས་ནི་སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་

མོ། །ཤེས་རབ་ཁང་བཟངས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་སོང་བའོ། །ཡང་ར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཕྱིར་འདི་གསུམ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁམས་
ཤེས་པ་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་ཤེས་པ་དང་། ཁམས་དུ་མ་ཤེས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་
ལྟ་བུ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོབ་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །རྩལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་
རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་གོང་མ་སྟེ། སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་
བྱས་བསྟུས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བྱས་བསྟུས་
པའོ། །མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དག་བཙུག་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱས་བསྟུས་པའོ། །རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །སངས་
རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་དམ་པས་བསྟུས་པའོ། །དེ་ལ་རི་ལྟར་ན་ཁམས་ཤེས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲས་པ། ཁམས་དུ་མ་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་
བཙུག་ཆུད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་དུ་མ་ཤེས་པའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཤེས་
པ་ནི་ཁམས་སྣ་ཆོགས་ཤེས་པའོ། །ཡང་དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ཁམས་དང་། འགྲོ་
བ་དང་ས་དང་གང་ཟག་དང་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །ཞིབ་མོ་ནི་དེ་ཁོ་ན་དང་ཟབ་
མོའི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ། །བརྟག་པ་ནི་དོན་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པའོ། །མཁས་པ་ནི་
སྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའོ། །མཛངས་པ་ནི་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
ལྡན་པའོ། །ཡང་ན་བརྟོག་པའོ། །མིག་ནི་མཛོན་སུམ་གྱི་དངོས་པོ་འཛིན་པའོ། །ཤེས་
པ་ནི་རྟོག་ཏུ་གྱུར་པའི་རིགས་འཛིན་པའོ། །རིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྗེས་ཡོད་པ་ལ་
འཇུག་པའོ། །རྟོན་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའོ། །དོན་སྐྱེད་པ་ནི་བསམས་པ་

ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའོ། །ཆོས་སྤྱོད་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་
བྱུང་བའི་དགེ་བས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའོ། །དགེ་བ་སྤྱོད་པ་ནི་སྦྱོར་བ་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའོ། །དགེ་ལེགས་སྤྱོད་པ་ནི་
བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའོ། །ལེགས་པར་
གསུངས་པ་ནི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པའོ། །ལེགས་པར་བསྐྱན་པ་ནི་དོན་
དང་ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་འབྱེལ་བའོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་
སྤྱག་བསུལ་སྤོང་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་
པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱག་བསུལ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཁོན་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ། །མི་མ་སྤྱན་པ་མེད་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་
ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་དོན་དང་དོན་ཏུ་ཆོག་དང་ཆོག་ཏུ་པན་ཚུན་མ་སྤྱན་པ་
སྟེ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་འགལ་བའོ། །འདུལ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་དང་
བདུད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་བསྐྱོད་པའོ། །རྟེན་པ་ཡོད་པ་ནི་
སྟོན་པ་བཞི་ཚུད་མི་གསོན་པའོ། །འདི་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙཅས་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུང་རྣམ་པར་དག་པའོ། །དེ་ལ་
མདོར་བསྐྱུ་ན་ཆོག་འདི་དག་གིས་ནི་བཙཅས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་
པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པར་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པ་རྣམ་པ་
བཞིར་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཡི་གེ་དང་དོན་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པར་
བསྐྱན་ཏོ། །གཉིས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པར་བསྐྱན་ཏོ། །གསུམ་ཀྱིས་
ནི་སྐྱབ་པ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་པར་བསྐྱན་ཏོ། །གཅིག་གིས་ནི་སྟོན་པ་སྤྱན་སྦྱར་ཆོགས་

བར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གྲིས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ནི་སྒྲིབ་གཞི་ཡོད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་བཅས་བར་བསྐྱབ་པའི་གཞི་བཅས་པའོ། །དེས་
བར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ནི་ནམ་བར་འདས་ན་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱིར་བྱ་བའི་བྱིར་བཅས་
པའོ། །སྒྲོན་པ་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོན་པ་བཞིས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་
དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་བཅས་པའོ། །རྩོལ་བ་ཡོད་པ་ནི་འདོད་པའི་བསོད་
ནམས་དང་། ལུས་དུབ་པའི་མཐའ་སྒོར་སྟེ་སྟེས་བྱའི་རྩལ་གྲིས་འབྱུབ་པ་དང་མཐུན་
བར་བྱ་བའི་བྱིར་བཅས་པའོ། །ཆོ་འབྲུལ་ཡོད་པ་ནི་ཆོ་འབྲུལ་གསུམ་གྲིས་མངོན་པར་
ཤེས་པ་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གདམས་དག་གོང་ན་མེད་པ་བཅས་པའོ། །ལྷག་པར་
གཏོང་བ་ནི་སྦྱིན་པ་དང་འབྲས་བུར་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པར་ཡོངས་
སུ་བསྡོས་པའི་བྱིར་རོ། །ལག་བརྒྱུད་བ་ནི་གྲུས་པ་དང་རྒྱ་ཆེར་རབ་དུ་སྦྱིན་
པའོ། །ནམ་བར་གཏོང་བ་ལ་དགའ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་སྡོན་རོལ་དང་། སྦྱིན་པའི་ཆེ་དང་།
བྱིན་ཟེན་ནས་ཡི་རངས་པ་དང་། དང་བ་དང་། འབྱོད་པ་མེད་པའོ། །སྦྱིན་པ་མི་འཆད་
བར་བྱེད་པ་ནི་གཅིག་དུ་ཆོས་དང་བབ་ཙམ་མ་ཡིན་པས་ཡོངས་སྒྲོད་བསྐྱབས་ཏེ་
དུས་སུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའོ། །གཏོང་བ་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་སྦྱིན་གནས་དག་ལ་དབུལ་བའོ། །སྦྱིན་པ་ལ་འགོད་པར་
དགའ་བ་ནི་དུས་དུས་སུ་ས་དང་མ་དང་བུ་དང་བུན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཀུན་འགོད་
པའོ། །ཡང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུ་ན་སྦྱིན་པ་ནམ་པ་བྱུག་ཡིན་ཏེ། མི་རྟེན་པའི་
སྦྱིན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྦྱིན་པ་དང་། དགའ་བའི་སྦྱིན་པ་དང་། ཡང་དང་ཡང་དུ་
སྦྱིན་པ་དང་། སྒོ་དུ་སྒྱུར་པ་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་དང་། འཁོར་ལ་སྦྱིན་

བ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྦྱོན་བ་དང་། གང་ལ་སྦྱོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ལྷལ་ཁྲིམས་རབ་
དུ་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་སྒྲིམ་ནི། ལྷལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་དང་སྟོན་གཙུག་པོ་དང་། ལྷལ་
ཁྲིམས་དང་ལྷན་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་བར་རོ། །དེ་ལྷལ་ཁྲིམས་ནི་འཆལ་པའི་ལྷལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་ཀྱན་དུ་གདུངས་བ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་བ་དང་། ངང་ལྷལ་
དུ་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྒྲིམ་བ་ནི་སྦྱོང་བའི་རང་བཞིན་ལོ། །ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་ནི་འགྲོད་
བ་མེད་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །ཀྱན་དུ་སྦྱོང་བ་ཡོངས་སུ་དག་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །དག་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་ཡོང་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་མེད་བ་ནི་བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །གཞོད་བ་
མེད་བ་ནི་མཆོན་ཆ་ལེན་བ་དང་། དབྱུག་བ་ལེན་བ་དང་། འཐབ་མོ་དང་། མཆང་འབྲུ་
བ་ལ་སོགས་བ་དང་མི་མ་སྤྲན་པར་གནས་པའོ། །རྗེས་སུ་མ་སྤྲན་བ་ནི་དག་སྦྱོང་གི་
འབྲས་བུ་དང་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་འཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་མ་སྤྲན་པའོ། །རྗེས་སུ་འགྲོད་
བ་ནི་དག་བ་མི་སྦྱུམས་པའོ། །ཐབས་ནི་སྤྲིག་བ་འཆགས་པའོ། །འཆམ་བ་ནི་འདོད་བ་
ཆུང་བ་ལ་སོགས་བ་དག་སྦྱོང་གི་རྒྱན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །མ་སྤྲན་བ་ནི་ལྟ་བ་དང་
ཀྱན་དུ་སྦྱོང་བ་དང་འཆོ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །གདུང་བ་མེད་
བ་ནི་ལུས་ངལ་བའི་མཐའ་སྦྱོང་བའོ། །ཉེ་བར་གདུང་བ་མེད་བ་ནི་འདོད་པའི་བསོད་
ནམས་ལྷུང་ལེན་པའི་མཐའ་སྦྱོང་བའོ། །འགྲོད་བ་མེད་བ་ནི་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་ལ་
མཛོན་པར་མི་དགའ་ནས་སྟེད་པར་གྱུར་བ་སྦྱོང་བའོ། །ཆོས་ནི་རིགས་པར་གཏོགས་
བ་སྟེ་ལེགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །གདུལ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་བ་འདུལ་བ་དང་མ་སྤྲན་
པའོ། །འཕགས་བ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ལས་རིང་དུ་ཞུགས་པའོ། །དག་

བ་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་སྒྱུད་པའོ། །བསྟེན་པར་བྱ་བ་ནི་
ངེས་པར་བསྟེན་པར་བྱ་བར་འོས་པའོ། །ལེགས་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་
བསྒྲགས་པའི་དངོས་པོའོ། །སློག་གཙུག་པ་ནི་འདི་ན་ལ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི་
དཀར་པོའི་ཕྱོགས་དང་ནག་པོའི་ཕྱོགས་དང་བཅས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་
པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གནས་པ་དང་སོ་སོར་ཐར་པས་བསྐྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་
པར་འབྱུང་བ་དང་། དབང་པོ་དག་གི་སྒོ་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་པ་དང་འན་པ་ཀུན་ཏུ་
བསྐྱུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་སོ་སོར་
བརྟགས་ཤིང་ཟས་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱགས་པའི་ཕྱིར་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་
གནས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ལམ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་
བར་ཀྱི་སྒྲིམ་ནི། འན་དང་སྤྱོད་དང་རྩ་འཁྱུལ་དང་། །དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་
རྣམས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག་། ཆོད་མེད་པ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །འན་པ་
ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདུན་པ་འག་པོ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་སྤོང་བའོ། །བཙོན་འབྲས་ནི་རྩ་བ་ལྟོད་པར་གྱུར་པའི་
ཉེས་པ་སྤོང་བའོ། །རྩ་བ་བཞི་ཆོད་པ་དང་བྱིང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱུན་སྤོང་བའོ། །སྒྲོ་
བ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་པར་མི་བྱེད་པའོ། །བཟོད་སྒྲོ་ནི་བརྟན་པ་ལ་བཟོད་
པའོ། །ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ནི་ཆུང་ཟད་དང་ངན་ངོན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་

བཤོ། །འབྲུག་པ་ནི་གདམས་ངག་མི་བརྗེད་པའོ། །ཤེས་བཞིན་ནི་ལྷུང་བ་མི་བྱེད་
བཤོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་བཙོན་པ་མི་གཏོང་བཤོ། །བརྟན་པ་དང་ལྡན་པར་གནས་པ་ནི་
ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བསྟོམ་པའོ། །ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ནི་ལྷུང་བའི་གཉེན་པོ་བསྟོམ་
བཤོ། །འབྲུག་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་བསྟོམ་པ་བརྗེད་ངས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟོམ་པའོ། །འཛིག་
ཉེན་ལ་བརྟུན་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་པར་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་ཉེན་
པའི་ཆོས་རྗེས་སྤྱུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁོ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟོམ་པའོ། །དེ་བས་ན་འདི་ནི་
འབྲུག་པ་ཉི་ལྔ་བར་གཞག་པ་བསྟོམ་པ་ལ་བཙོན་པའི་དགེ་སྤོང་གིས་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་
བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡོངས་སྤྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དག་དང་།
རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྒྱས་པར་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དང་
བ་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏུན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་
ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མ་སྤྱད་དང་ལྡན་པར་གནས། བཙོན་འབྲས་དང་ལྡན། སྟོ་བ་
དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་འབྱུང་
བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་དོ། །རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
དོ། །ཡོངས་སྤྱུ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སྤྱུ་དབྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་
སྤྱག་བསྐྱུལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་

བཤོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲེ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ། ག་བ་ནི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་འཛིན་པའོ། །ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
པར་འབྱེད་པ་ནི་དེའི་གཞི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། འདི་
ལྟར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་མ་གཉིས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
ངེས་པར་འཛིན་པ་ནི་རྟོག་པའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡང་
དག་པར་རྟོག་པའོ། །ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ངེས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཉེ་བར་རྟོག་
པའོ། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཚོལ་བའི་ལམ་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ལམ་
སོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་སོ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཏོང་
པའོ། །ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་ནི་གཏང་པའི་འོག་ཏུ་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བའོ། །ཉེ་བར་རྟོག་
པ་ནི་ཡོངས་སུ་བཅ་ལ་བའི་འོག་ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་པའོ། །བསྟེན་པ་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་ལུས་ཤེས་པའོ། །ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་སོ་ཤེས་
པའོ། །རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའོ། །སྤྱིའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའོ། །ཡོད་འཛིན་ནི་ངེས་ཉིད་ཡོད་པ་དང་ངེས་ལྟར་
ཡོད་པ་བཞིན་འཛིན་པའོ། །རྒྱས་པར་འགྲུར་བ་དང་། འཕེལ་བ་དང་། ཡངས་པ་ནི་སྤྲ་
མ་དང་བྱི་མ་ལས་སོ། །ཡིད་གཞུངས་པ་ནི་དེའི་དོན་སྤྲ་བྱི་མི་བརྟེན་པའོ། །སྒྲོ་ནི་རྣམ་
པར་འབྱེད་པར་རྒྱས་པའི་ཤེས་རབ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མཁས་པ་ནི་
ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །ཤེས་རབ་རྒྱ་བ་ནི་ལུང་དང་ཁ་
རྟོན་དང་། ཡོངས་སུ་འབྲི་བ་དང་། འབྲེལ་བའི་གཏམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལ་སོགས་པས་
དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་

རབ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་སྤར་རྣམ་པར་ཤེས་ཟེན་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
པའོ། །གཏོད་པ་ནི་རྟོག་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་བའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེར་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་གཏོད་པ་ནི་གང་གིས་མཐུག་ཏུ་ལ་
བར་བྱེད་པའོ། །རྟོག་པ་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པའོ། །རབ་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་མངོན་རྟགས་སུ་
འཛིན་པའོ། །རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆོལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོག་
པའོ། །རབ་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་ལྟ་བུ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །མངོན་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡོན་
ཏན་དང་སྟོན་ལ་རྟོག་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོག་པ་དང་བྱེ་
བྲག་ཏུ་བགང་བའོ། །མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པ་ཉིད་
དོ། །ཀུན་ཏུ་སྤོང་བ་ནི་ལྷག་པའི་བསམས་པས་སྤོང་བ་ངེས་པར་སྐྱེ་བའོ། །རྣམ་པར་སྤོང་
བ་ནི་གཞན་ལས་ཡང་དག་པར་ལེན་པའོ། །ཉེ་བར་སྤོང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སྤངས་
པའི་འོག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་སྤྱང་བའོ། །སོ་སོར་སྤོང་བ་ནི་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་
བཞིན་ཏུ་ཡང་ཕྱིར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྲོམ་པ་དང་། སྤྲོམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་སྤྱང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྲོམ་པ་ནི་བཟོད་པ་དང་།
དེས་པ་དང་། འདོད་པ་ཚུང་བ་དང་། བྱམས་པའི་སེམས་ལ་སོགས་པའོ། །སྤྲོམ་པ་ནི་
དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པའོ། །མི་བྱ་བ་ནི་བདག་གུང་མི་བྱེད་ལ། གཞན་ལ་ཡང་བྱེད་
ཏུ་མི་གཞུག་པའོ། །མི་སྤྱད་པ་ནི་ཤེས་བཞིན་ཏུ་མི་བྱེད་པའོ། །སྤྱད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་
བན་བཞིན་ཏུ་མི་སྤྱོད་པའོ། །ཚུ་ལོན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་པའི་ཆོས་ལས་ཀྣལ་
བའོ། །དུས་ཆོད་ནི་དེ་དང་འགལ་བར་གནས་པ་དང་། དེའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་

སྤྱིས་སོ་ཙམ་གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་སྤྱོད་བཤོ། །སྤྱོད་ལྷན་ནི་སྤྱོད་
བ་དེ་དག་ལ་སྟག་པའི་བསམ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་ས་པཤོ། །མི་འདའ་བ་ནི་བསྟུ་བ་པའི་
ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་ཅིང་མི་སྤྱོད་བཤོ། །རྣམ་པར་མི་འདའ་
བ་ནི་སྤྱིག་ས་འགའ་ཡང་འཕལ་མི་འབྱེན་ཞིང་མི་སྤྱོད་བཤོ། །གནས་པ་ནི་སེམས་འཛོག་
པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པཤོ། །ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་སེམས་གནས་པ་རྣམ་པ་དགུ་
འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱཤོ། །སྤྱོད་ནི། ཤེས་དང་སྟོན་དང་དགེ་བ་དང་། །འདུན་
དང་བརྟན་དང་གཅིག་ཕུ་དང་། །རྟུལ་བུ་ནད་དང་སྤང་བ་དང་། །བདག་དང་སྤྱོད་
བཅད་སྤྱི་བ་ཟད། །སྤང་བཅས་སྤྱི་བོ་མང་པོ་དང་། །ཕྱང་བོ་དང་ནི་རར་འཛིན་
པཤོ། །ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོས་པའི་ཐ་སྟད་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་པོ། །མཐོང་བ་
ནི་མཐོང་བའི་ཐ་སྟད་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་པོ། །རིག་པ་ནི་བྱེ་བྲག་བྱེད་པའི་ཐ་
སྟད་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་པོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཐ་སྟད་
སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཤེས་པཤོ། །མཐོང་བ་ནི་
མཛོན་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་བཤོ། །རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལས་བརྒྱུག་པའི་བྱེ་
བྲག་ཏུ་རྟོགས་པཤོ། །ཆོའི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཤེས་པཤོ། །རྟོགས་པ་ནི་ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་པཤོ། །ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་
ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་སྤྱིས་ནས་ཐོབ་པཤོ། །སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་
བསྟུ་བས་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པཤོ། །མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆོས་མཛོན་པར་
རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཆོས་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་ཅིང་། ལྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་

ཡིན་པ་ནང་གི་སོ་སོའི་ནང་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །སྟོན་པ་ནི་དེས་པ་ལུང་སྟོན་
པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལུང་སྟོན་པར་འདོད་པའི་མིང་དང་ཆོག་
དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་མཐར་གྱིས་ལེགས་པར་སྒྲེབ་པར་བྱེད་པའོ། །རབ་ཏུ་
འདོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐར་གྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲེབས་པ་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་
པའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྲེལ་པ་ནི་བསྟན་པ་རྣམས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིང་དོན་འཆད་
པའོ། །རྣམ་པར་འབྲེལ་པ་ནི་གཞན་གྱི་ཐེ་ཆོས་སྐྱེས་སོ་ཙག་སེལ་བར་བྱེད་
པའོ། །གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་དོན་དང་ཆོག་དང་ཟབ་སོ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟོགས་པར་
བྱས་ནས་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྱིར་བཙེ་བས་མ་དེས་མ་
བཙེལ་བར་ཆོས་འཆད་པར་བྱེད་ཅིང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་
ནི་བར་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་དཔེ་མཁུན་མི་བྱེད་པ་ནི་འཆབ་པ་མི་
བྱེད་པའོ། །ཐོག་མར་དག་པ་ནི་ཉན་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་དག་པ་བྱེད་པའོ། །བར་དུ་དག་
པ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཆོགས་ཚུང་དུས་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པ་དབུ་
མའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའོ། །ཐ་མར་དག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་།
ཤིན་ཏུ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
ཤིན་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཐར་ཐུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་བཟང་པོ་ནི་པན་པ་
དང་། བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་འབྱུང་བཟང་པོ་ནི་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་
པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་དང་། ཆོག་ཏུ་འདོན་པ་ལུང་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའོ། །མ་འདྲེས་
པ་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་
ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའོ། །ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་རང་

བཞིན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཆངས་
པར་སློང་བ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ། དེ་ནི་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པ་ལ་
སོགས་པས་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིར་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་དེ་
ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་རྣ་གཏོད་པར་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། བྱས་པར་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །འདུན་པ་བྲག་པོ་ནི་ནམ་ཞིག་
ན་གནས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའོ། །དགའ་བ་བྲག་པོ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲིབ་
བ་ལ་དགའ་བའོ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་བྲག་པོ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པའམ་སྤྲ་མའི་
གནས་ལྟ་བུ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བའོ། །དང་བ་བྲག་པོ་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་གདམས་དག་
རྗེས་སུ་སྟོན་པ་ལ་དང་བའོ། །བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པ་
སྒྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སང་བུའོ་སང་བུའོ་ཞེས་མི་སྟོད་པར་བཙོན་འགྲུས་ཅོམ་
པའོ། །རྗེས་སུ་བཙོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་། མཉམ་
པའམ། ལྷག་པར་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་གྱི། ཚུང་དུར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའོ། །ནང་དུ་ཡང་དག་གཞག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བས་མཐའི་གནས་མལ་དག་ཏུ་མ་འདྲེས་པར་གནས་ཤིང་ཉིང་དེ་འཛིན་
མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གཉེན་པོ་བསྐྱོམ་པའོ། །གཅིག་
དུ་ནི་དབེན་པའི་གནས་མལ་དུ་སོང་བ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའོ། །མ་འདྲེས་
པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མི་སྟོད་
པའོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་སྡིག་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་

ལས་སེམས་སྤང་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའོ། །བསྟན་པ་ཅན་ནི་སྤྲ་མ་
བཞིན་ལོ། །བདག་ཉིད་གཏོང་བ་ནི་སྤྲིབ་པ་ལྷ་སྤངས་ནས་སེམས་ནང་དུ་རབ་ཏུ་གཏོང་
བ་དང་འདིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱུང་བ་དང་བདེ་བ་ལ་སེམས་གཏོང་བ་ཡིན་ལོ། །རྩལ་
དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐར་མ་བྱུག་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེས་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་རའོ་སྟེ་མ་པའི་རྩལ་བར་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་བར་ཆད་
མེད་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་མ་ནི་དེའི་སྟོགས་དང་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྟོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཏོ། །དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རྩལ་དང་
བྲལ་བ་དང་དེ་མ་དང་བྲལ་བའོ། །ཡང་རའོ་སྟེ་མ་པའི་རྩལ་དེ་དང་། མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྩལ་ལོ། །སྟོགས་གཉིས་ཀའི་གནས་ངན་ལེན་ནི་དེ་
མའོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དུ་གནས་པ་དག་
ལའོ། །ཆོས་ཀྱི་མིག་ནི་ཆོས་ཙམ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་
སྤྱང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ལོ། །ཆོས་མཐོང་བ་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའོ། །ཆོས་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་མ་སྟུན་པར་
ཐོབ་པའོ། །ཆོས་རྟོགས་པ་དེ་ཐོབ་པ་ན་བདག་གིས་ཐོབ་པའོ། །བདག་ནི་རྒྱུན་དུ་
ཞུགས་པ་སྟེ་ལྷུང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་གཏིང་སྟེབ་
པ་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཤེས་ནས་དང་བ་རྟེན་པའི་ཕྱིར།
སྟོན་པ་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་པ་དབྱེས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམས་རྣམས་པའི་སྟོན་ས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཏིང་རྟོགས་
པའོ། །སོམ་ཉི་ལས་ཀྣལ་བ་ནི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལའོ། །ཐེ་ཆོམ་ལས་ཀྣལ་བ་ནི་གཞན་

དག་གི་རྟོགས་པ་དག་ལ་ཡོ། །གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་ནི་ཆོས་དེ་བདག་ཉིད་གྱིས་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་གྱི་གཞན་ལས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ནི་མ་ཡིན་
པ་ཡོ། །གཞན་གྱིས་བགྱིར་མི་བདུབ་པ་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་པས་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་ཡོ། །ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་རྟོག་པ་དེ་ལ་
གཞན་གྱིས་བྱིས་ཀྱང་སྤྲ་འགོང་བ་མེད་པ་ཡོ། །མངོན་པར་རྒྱལ་བ་མངོན་པར་རྒྱལ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་ཕྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡོ། །ལན་
གཉིས་སུ་བརྗོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མངོན་པར་རྒྱལ་བ་ལས་ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་ཡོ། །རྣམ་གྲངས་
གཞན་ཡང་བརྟན་བཟགས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཁས་སྦངས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ནད་དུ་སྤང་ངོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ན་ནད་ལ་སོགས་
པར་སྤང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་ནད་ནི་འདི་མ་ཡིན་མོད་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་
བ་སྟེ། འོན་ཀྱང་དེ་དང་པོ་དེ་ཉིད་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་
པར་སྟུན་སྦྱང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་འཕྲོགས་པར་མི་འདོད་པས་
ནད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མི་མ་སྟུན་པར་འཇིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་མཐུག་
ཐོགས་སུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྟོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ནི་དེར་ཡོངས་
སུ་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེད་སྐྱད་ཅིག་བརྒྱད་
པ་མཐོང་བ་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་བརྒྱད་པ་ན་དཔེར་ན་མངོན་སུམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་
འཛོག་པའི་ཞེས་པས་རིག་པ་དེ་དང་དེ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་རུབ་པའི་སྟོན་པ་ཆོར་བ་
དེ་དང་དེ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་རུབ་པའི་རྒྱུ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཉིད་དུ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་།

གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་བ་དེ་ནི་འདིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོའི་སྐད་ཅིག་བརྟུན་
བ་མཐོང་བའི་སྒྲོན་མ་ཅི་རིགས་པར་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། ལེ་བའི་ལོག་ཏུ་སྒྲེལ། །སྒྲེས་
ནས་ཀྱང་ཁྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་སྒྲེ་བ་བརྟུན་པའི་སྒྲོན་མ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཉིད་ལ་འཇུག་པོ། །རི་ལྷོ་ན་
གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་བ་དེ་ནི་འདིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེས། བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་
འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་ཀྱིས་སྒྲེ་བ་དང་གནས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་འགོག་པའི་ཚོས་ཅན་པས་སྤྱག་
བསྐྱེད་ལོ། །དེ་ལ་བདེ་བ་ནི་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ནི་མི་
རྟག་པའི་ཕྱིར་སྒྲེལ། །རྒྱན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གནས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་
བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་འགག་པ་ནི་མི་རྟག་པ་སྒྲེས་པ་ནི་འགགས་པའི་ཚོས་ཅན་
ཏེ། དེ་འགགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་དེ་གཉིས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་
པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷོ་ན་བདེ་བའི་ཚོར་བ་སྤྱག་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་ལྟ་ཞེས། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཆེ་ཕྱི་
མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་ཡང་དེས་འགྱུར་བའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་སྒྲིད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྷོ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་ཏུ་བཏྲ་བར་བྱའོ། །རི་ལྷོ་
ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཟུག་རྩ་ཉིད་ཏུ་བཏྲ་བར་བྱ་ཞེས། མཛོན་ཏུ་གྱུར་ན་ཟུག་རྩ་བཞིན་
ཏུ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་
ནི་མི་རྟག་པ་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་མི་རྟག་

བའོ། །མ་འགགས་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། མི་རྟག་བ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ལས་ནི་བདེ་བའམ་སྤྱག་བསྡུལ་མི་སྒྲེལ། །འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་དེས་བདེ་བ་དང་
སྤྱག་བསྡུལ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་མ་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྟག་བ་
དང་བརྟན་བ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བདག་དང་བྲལ་བའོ། །བདག་མེད་པ་
ཉིད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་རང་དབང་མེད་པའོ། །སྤང་བ་ནི་རང་བཞིན་
གྲིས་སོ། །རབ་ཏུ་སྤང་བ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བའོ། །ངན་
པར་སྤང་བ་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་ན། སྒྲོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་
འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་
སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །རབ་ཏུ་ཤེས་པ་ནི་རབ་ཏུ་
དཔེན་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པས་སོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པས་
སོ། །བསྟན་པར་བྱེད་པ་ནི་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ལས་སོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ཡོད་པ་ལས་སོ། །རེག་པར་བྱེད་པ་ནི་འབགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཆོངས་
པར་སྒྲོད་པས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་
ལས་འདས་པའོ། །བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་
གིར་ལྟ་བ་ཀུན་དུ་སྒྲོད་པའོ། །སེམས་ཅན་ནི་ཡོད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཆགས་པའོ། །ཤེད་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པའོ། །ཤེད་བུ་ནི་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའོ། །གསོ་བ་ནི་ཡང་
འབྱུང་བ་པའི་སྲིད་པའི་ལམ་གྲིས་རྒྱས་པར་བྱས་པའོ། །སྐྱེས་བུ་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྩལ་

བྱེད་པའོ། །གང་ཟག་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ངོམས་པར་དང་ཆོག་མི་ཤེས་
པའོ། །སྟོག་ནི་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་གསོན་ཞིང་གནས་པའོ། །སྐྱེ་བ་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་སོ། །ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བ་རྣམས་རྣམ་པར་བརྒྱུག་ནས་སྟེང་པ་བཅད་པ་དང་ལྷན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བ་
གསུམ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེང་པའི་སྟེང་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྦྱོང་པའོ། །དེས་དུས་གཞན་ན་
ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་རྗེས་སུ་མཐོང་ནས་ང་རྒྱལ་མ་ལུས་པར་རབ་ཏུ་
སྟོང་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ང་རྒྱལ་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་སྟེང་པའི་
བག་ལ་ཉལ་འདི་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་རྟེན་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐར་བྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་གི་སྐྱེ་བ་
ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་སྟེང་པ་བརྒྱད་པ་པན་ཆད་དོ། །ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བསྟེན་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལམ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའོ། །བྱ་བ་
བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་ལམ་
མཐའ་དག་ཐོབ་པའོ། །འདི་ལས་སྟེང་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟེང་པ་བདུན་
ཡང་ཟད་པའོ། །ཡང་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་
བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི་ལྷ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་བསྐྱབས་
པ་ནི་ཟད་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་ཏོ། །ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་བསྟེན་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བས་མི་ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤང་བའོ། །བྱ་བ་བྱས་
སོ། །འདི་ལས་སྟེང་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་དག་
ནི་ཀུན་ཤེས་པ་བརྟ་སྦྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ལྷ་དང་བཅས་པའི་

འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་པའོ། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བདུད་དང་བཅས་
པ་དང་། ཆངས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེར་བཅས་པའི་སླེ་དགུ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་དགེ་སློང་དང་བྲམ་ཟེ་གང་དག་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སླེས་པ་ཆངས་པ་འཕས་
བདུད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞུགས་པའོ། །ལྷ་དང་མིར་བཅས་པའི་སླེ་དགུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་དག་གི་
ནང་ན་ནི་ཆངས་པ་དང་བདུད་དག་མ་གཏོགས་སོ། །མི་དག་གི་ནང་ན་ནི་དགེ་སློང་
དང་བྲམ་ཟེ་མ་གཏོགས་སོ། །གྲོལ་བ་ནི་འཆིང་བ་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་
པར་འབྱུང་བ་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་འདུལ་བ་དང་། སློང་བ་དང་། ཡང་དག་པར་
འདའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདུལ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། མོས་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །སློང་བ་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་སོགས་
པས་སོ། །ཡང་དག་པར་འདའ་བ་ནི་སློང་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུའོ། །རྣམ་པར་
མི་ལྷན་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་སློང་བ་དགུ་དང་རྣམ་པར་བྲལ་བའོ། །རབ་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་
སླེ་བ་དང་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱིས་སོ། །མང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ལན་དུ་བྲས་པའོ། །སླེ་
བོ་མང་པོ་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཕན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་སློང་
པའོ། །བདེ་བ་ནི་གཞོད་པ་མེད་པའོ། །སླིང་བཅེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་ཅིག་དགེ་བ་དང་
གཞོད་པ་མེད་པའི་སློང་པས་གཞན་ལ་སླིང་བཅེ་བའོ། །དོན་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་
ལྷན་པ་སྟེ། འདོད་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པ་མི་གང་དག་དགེ་བ་དང་གཞོད་པ་མེད་
པའི་སློང་པ་ལ་འབྲུག་པ་མང་པོ་པལ་ཆེར་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དང་། ལེགས་

བར་གསུངས་པའི་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་པན་པ་དང་བདེ་
བ་ཡིན་པ་དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བ་མང་པོ་བྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་ལ་
སྤྱང་བཅེ་བར་བྱེད་དེ། དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་རི་ལྟར་ན་གཞན་དག་ལ་པན་པ་དང་བདེ་
བས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་སྟམ་དུ་སེམས་པ། གཞན་དག་ཀྱང་འདི་
སྟམ་དུ་རི་ལྟར་ན་བདག་ཅག་ལ་པན་པ་བྱེད་སྟམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་དེའི་
ཕྱིར་དོན་དང་པན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ལྟ་དང་མི་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དེ་དག་དོན་ཀུན་ཤེས་པ་དང་བསྐྱབ་པར་རུས་པའོ། །རྩས་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཡུང་པོ་ལྟ་དང་། བ་དང་མ་དང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་རྩས་བདུན་
ནོ། །བྲེ་བྲག་དུ་མ་བཤད་ན་ནི་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། །བྲེ་བྲག་དུ་བཤད་ན་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གང་དག་གིས་
ཡུང་པོ་འཛིན་པ་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པའོ། །དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
ནི་བག་ལ་ཉལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རྩས་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སེམས་
ཀྱི་རྟེན་དང་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བག་ལ་ཉལ་བའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་
པའི་ལུས་འདི་དང་ཕྱིའི་རྒྱ་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རར་འཛིན་པ་དང་། བདག་དུ་
འཛིན་པ་དང་། རའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དུ་མ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་
ཀྱི་གཞི་དང་དམིགས་པའི་རྒྱ་དག་པ་སྟེ། དེ་ལ་རར་འཛིན་པ་དང་བདག་དུ་འཛིན་པ་
དག་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའོ། །རའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་དེ་དག་ཉིད་དོ། །དེ་དག་
གིས་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པའོ། །གནས་ངན་ལེན་ནི་བག་ལ་ཉལ་

ལོ། །དེ་ལ་རབ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཕྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །བག་ལ་ཉལ་ནི་གཉིས་
ཀའི་ལོ། །སྤྲོམ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་མི་རྟག་པའི། །འདུ་ཤེས་གསུམ་འཛིགས་
འདུས་མ་བྱས། །བདག་ཏུ་མ་གྱུར་མཆོམས་སྦྱོར་མེད། །སྦྱོང་ཉིད་མི་རྟག་མ་ལུས་
སྦྱོར་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་མདོ་ལས་རྣམ་པར་བྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
མཆོད་པར་འོས་པའོ། །རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རིག་པ་ནི་གསུམ་
ལོ། །ཞབས་ནི་སློང་པ་དང་བཅོག་པ་ལྷན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་བཞི་པོ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྒྱ་བའི་
ཞབས་སོ། །ཐ་མ་ནི་གནས་པའི་ཞབས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་
སློང་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སློང་པའོ། །དབང་པོའི་སྒོ་
བསྐྱུངས་པ་ནི་བསྐྱོག་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུང་བ་མེད་པ་
གསུམ་དང་བསྟེལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དག་གིས་སློང་པ་བྲག་པོ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ལ་ཉེས་པ་མི་སློང་པའོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི་ཡུན་
རིང་པོ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་དང་གཞན་ལ་པན་པར་དབྱེས་པའོ། །འཛིག་
རྟེན་མཁྱེན་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
སྟེ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ནི་སྣོད་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། སྣོད་ཀྱི་གནས་
དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའོ། །དུས་ཐམས་ཅད་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་སློང་པ་
བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་འཇུག་པའོ། །སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་
ཕྱོགས་བཅུ་འཛིག་རྟེན་འཛིག་པ་དང་འཆགས་པ་མཐའ་དག་མཁྱེན་པ་དང་། འཛིག་

རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། སྒྲིང་གཞི་དང་། སྒྲིང་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་
དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། འགྲོ་བའི་ལམ་ཡང་མཐུན་པའོ། །སྤྲོ་བ་མེད་པ་ནི་
མཉམ་པ་མེད་པ་མཐུན་པ་དང་དེ་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པ་དང་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་མཉམ་པ་མེད་པའོ། །སྤྲོས་བྱ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ནི་འདི་སྤྲོས་བྱ་ཡང་
ཡིན་ལ་གཏུལ་བར་བྱ་བའི་སྤྲོས་བྱ་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་འདུལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཁ་
ལོ་སྦྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་དང་གཙོ་བོའོ། །ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་དེ་དག་དོན་རྟོགས་པ་དང་སྦྱབ་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལོ། །སངས་རྒྱས་ནི་བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ནི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྤྲོང་བོར་སྤྲིག་པ་ཅན་ཀྱི་ཆོས་དང་། བདུད་ཀྱི་གཡུལ་ཀྱི་སྟོབས་ཐམས་ཅད་བཙུག་
པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་པའོ། །འདི་ལྟར་དག་བཙུག་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་
སྤྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ཡང་སྤྲོ་བ་མོང་དང་སྤྲོ་བ་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ཞིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤྲོ་
མོང་བ་བསྟན་ཏོ། །རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྤྲོ་
མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་ཏོ། །མདོ་ལས་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བོམས་པར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའོ། །བསྐྱོས་
པའི་འབྲས་བྱ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའོ། །བསྐྱོས་

པའི་ནམ་པ་ནི་དཔེ་དབྱེ་བ་དག་གིས་སོ། །བསྐྱོམ་པའི་ཐབས་ནི་དགོན་པར་སོང་སྟེ་
ཞེས་བྱ་བའམ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་ནི་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །གོམས་པར་བྱས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱས་
པས་སོ། །ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ནི་མ་ལུས་པ་དག་གིས་སོ། །ཡང་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པ་
ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་སོ་ལ་ཀུན་ཏུ་གཏོད་པའོ། །གོམས་པར་བྱས་པ་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་
པ་དང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲོར་བའོ། །ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འདིས་
པར་བྱས་པའོ། །ཐེག་པར་བྱས་པ་ནི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ། །དངོས་པོར་བྱས་པ་ནི་
དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ནན་ཏན་དུ་བྱས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
སོ། །ཡོངས་སུ་འདིས་པ་ནི་ཅི་འདོད་པ་དང་ཆེགས་མེད་པར་འཐོབ་པའོ། །ལེགས་
པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ཆོས་མཉན་པའོ། །ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ནི་ནང་དུ་ཚུ་ལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཡང་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་གྲུས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའོ། །ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཡང་ལེགས་
པར་རྫོགས་པ་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྲོ་བའོ། །ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ནི་ཡང་དག་
པར་སྒྲོར་བའོ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བྱིར་གྲོད་པ་བསྟན་
ཏོ། །གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བྱིར་ང་རྒྱལ་བསྟན་
ཏོ། །གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བྱིར་མ་རིག་པ་བསྟན་
ཏོ། །རྩ་བའི་འཆིང་བ་གཅོད་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཡང་དག་པར་འཛོམས་པའོ། །རྩ་མོ་ཡང་
དག་པར་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ནི་ས་འོག་མའི་དགེ་བའི་ཆོས་སྒྲོང་བའོ། །རྩ་དག་སེལ་བ་
ནི་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་ཡང་དག་པར་

སྟོན་པ་སྟེ། རང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་མི་རྟག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
དོ། །བརྟེན་པ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་
བའོ། །བྱི་མ་དགུ་པོ་དག་ནི་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །སྤང་པོ་ཆེའི་རྗེས་ནི་མི་སྤྱད་
བ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་དམིགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་བའོ། །འབབ་པ་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་མི་རྟག་པར་འདུ་
ཤེས་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ལས་འདས་པར་འབབ་བའོ། །ཉི་མ་ཤར་བ་ནི་མ་དག་པའི་ཐུན་
པའི་གཉེན་པོའོ། །འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ནི་མི་བསྐྱབ་པའི་མི་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་
བའོ། །ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཤན་ལྟ་བུ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་སོ། །དགོན་པ་དང་། ཤིང་
བྱང་དང་། ཁང་སྟོང་དག་གི་སྒྲ་གབ་མེད་པ་དང་། ཤིང་བྱང་དང་། སྤྱིབ་གཡོགས་སྟོས་
པ་ནི་གནས་མལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་མི་
རྟག་པ་ཉིད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་
ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བའོ། །ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པ་བཞི་ནི་ལམ་
རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ནི་འགྲོ་བར་མི་རྩོལ་བ་ཉིད་
དོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་དང་ལོག་པའི་ཡན་ལག་གིས་ནི་བརྩམ་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་ལྟ་བ་སྦྱོད་པ་དག་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་དོ། །དེ་དག་མེད་ཀྱང་གདམས་
དག་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྲོ་བ་ནི་གཞན་དག་སྤྱི་བ་ལ་འབྱུག་
པའོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཡང་རང་དབང་མེད་པ་དང་གཞན་ལ་རག་ལུས་པ་དང་། མི་
བཟད་པ་དང་བན་པའི་སྦྱོད་པ་དག་གིས་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་འདྲིས་པ་སྟེ།
གཞོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་གཉིས་ནི་གཡང་ས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་

ཀྲང་འགྲོ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་དོ། །དེ་དག་མེད་ཀྲང་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེའི་ནགས་ཁོང་
དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བར་ཆད་བྱེད་པ་ནི་མི་བཟོད་པའི་ཐེབས་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་བཏང་ཡང་སྤང་བར་མི་རྒྱས་པའོ། །འཛིགས་པ་
དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་རྒྱན་དང་གཡོ་སྦྱུ་ཅན་གྱི་འཛིགས་པ་ཡོད་པའོ། །མི་མངོན་པའི་
འཛིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཉེ་འཁོར་ཐེབས་པོ་ཡིན་པ་དང་གཅན་གཟན་དང་མི་མ་
ཡིན་པའི་འཛིགས་པ་ཡོད་པའོ། །ཆེར་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ནས་ཆེར་མས་
གང་བའོ། །ལམ་གོལ་བ་ནི་གཞན་དུ་འགྲོ་བའོ། །ལམ་ངན་པ་ནི་མི་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་ལམ་གྱི་སྒྲིན་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བ་ངན་པ་སྤང་བའི་འགྲོ་བ་ནི་འགྲོ་
བའི་སྒྲིན་ནོ། །ལམ་གོལ་བ་དང་ལམ་ངན་པར་འགྲོ་བ་ནི་སྟེས་བྲུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་
ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཉེས་པ་སྟེ། ཆོས་རྒྱན་པ་ལ་སོགས་པ་
སྟེས་བྲུ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་མཆོན་མ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །མཐའ་ཡས་པ་ནི་སྤེད་པ་ཟད་པ་དང་ཡུལ་གྱིས་ཡོངས་སུ་
འགྱུར་རོ། །མཐོང་བར་དཀའ་བ་ནི་ཟབ་པའོ། །འཆི་བ་མེད་པ་ནི་སྟེ་བ་དང་ཁྱ་བ་དང་
ན་བ་དང་འཆི་བ་ཡང་དག་པར་ཟད་པའོ། །བདེ་བ་ནི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་གཙེ་བའི་
འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའོ། །ཞི་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མཆོག་ཏུ་བསིལ་བར་གྱུར་པའོ། །དངོས་པོ་བཟང་པོ་ནི་མཐོང་
བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདེ་ལེགས་སུ་
འགྱུར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱ་བའི་དམིགས་པའོ། །སྤང་ན་མེད་པ་
ནི་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་ཐོབ་པ་ཆུད་མི་ཟ་

བཤོ། །འཆི་འཕོ་མེད་པ་ནི་ཉག་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །རིམས་ནད་མེད་པ་ནི་རྣམ་
པར་བྱང་བའོ། །ཡོངས་སུ་གཙུང་བ་མེད་པ་ནི་འདོད་པས་ཤོངས་པ་མེད་པའོ། །ནད་
མེད་པ་ནི་ནད་དང་འབྲས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཞི་བའོ། །མི་གཡོ་བ་ནི་གཡོ་བ་དང་
རྫོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའོ། །མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་བརྫོག་
པའོ། །བདག་ཏུ་མ་གྱུར་ཅིག་ བདག་གིར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡོངས་པའི་
དུས་ལས་བརྩམས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་སོང་བ་ནད་དང་ཕྱིའི་སྤྱེ་
མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་བདག་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སུ་གཙུང་བའི་དངོས་པོ་མི་སྤྱེ་བ་
དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །ཡང་ལུས་མི་སྤྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆར་
བ་མི་སྤྱེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བདག་ཏུ་མ་གྱུར་ཅིག་བདག་
གིར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱང་བའི་དུས་ལས་བརྩམས་ཏེ། འདི་ནི་མི་ཉག་
པའི་འགོག་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྟེ་སྤར་ལེགས་སུ་སྡོན་པ་བྱས་ནས། ཕྱིས་ད་ལྟར་བྱང་བའི་རྒྱ་ལ་
མི་ཉག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ། ཉིང་མཆོམས་མི་སྤྱོར་བ་ནི་ཕུ་འཕོས་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མི་སྤྱེ་བའོ། །ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མི་གནས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མིང་དང་
གཙུགས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལུས་མི་སྤྱེ་བའོ། །མི་སྤྱེ་བ་ནི་མིང་དང་གཙུགས་འཕེལ་
བ་དང་རྒྱས་པ་མེད་པའོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ནི་སྤང་པོ་ལྟ་ཞིག་པའོ། །སྟོང་
པ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །མི་དམིགས་པ་ནི་མཆོན་མ་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའོ། །སྤང་བ་ཟད་པ་ནི་མ་ཡོངས་པ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་
པའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱང་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལ་དགའ་བ་མེད་

པའོ། །འགྲོག་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའོ། །སྤངན་ལས་འདས་
པ་ནི་བྱང་པའི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའོ། །མི་རྟག་པ་ནི་ཞིག་པ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་
འོ། །འདུས་བྱས་ནི་སྤོན་གྱི་མཐའ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །བསམ་པ་ནི་སྤྱི་མའི་མཐའ་ལས་བརྩམས་ཏེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་གང་ཡིན་
པའོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་
བྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་སྤྱོགས་གཅིག་ཟད་པའོ། །འཇིག་པའི་
ཆོས་ཅན་ནི་ཐམས་ཅད་འགག་པའོ། །ཡང་ཟད་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཐམས་ཅད་འགག་
པའོ། །འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱན་རྣམ་པར་འབྱུར་བའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཉེས་དམིགས་དང་ལྡན་པའོ། །འགྲོག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་འདུས་བྱས་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། །མ་ལུས་པར་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
མདོར་བསྟན་པའོ། །ཕྱིས་སྤང་བ་ནི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་སྤངས་པའོ། །བྱང་བར་བྱུར་
པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པའོ། །ཟད་པ་ནི་འདས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །འགྲོག་པ་ནི་མ་འོངས་
པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །རྣམ་པར་ཞི་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སོ། །རྒྱབ་པ་ནི་
བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་ཏེ། འདི་ནི་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་སྤངས་
པའི་བྱིར་མ་ལུས་པར་སྤོང་བར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱི་མ་ནི། འདོད་པ་གཉིས་དང་
བདེ་བྱ་དང་། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཞི་དང་ནི། ཡིད་བྱུང་བམ་ཟེ་མི་རྟག་ཉིད། །དབུ་
བ་རྣོས་པ་ཐ་མ་ཡིན། །མི་རྟག་པ་དང་གསོལ་དང་གསོག་དང་སྦྲ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱིན་
ཅི་ལོག་རྣམ་པ་བཞེ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་པ་དག་གི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་

ལ་གསེབ་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་རྟོ། །གསོག་གིས་ནི་མི་སྤྱག་པ་ཉིད་བསྟན་རྟོ། །སྤྱ་
བས་ནི་བདེན་པར་ན་བདེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་བསྟན་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་
དག་ནི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱ་བའི་
ཆོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པ་ནི་དཔེས་བསྟུན་པར་བྱ་སྟེ་སྤྱ་མ་ལྟ་བུ་ནི་
རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་བས་ཆོས་མ་ཐུན་པའོ། །ཁྱིམ་པ་
འཕྲིད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་པ་སྤོང་པ་དང་མི་
ལྟན་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡུན་རིང་སོ་ནས་སྤྱ་བ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་
སྟོན་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱེས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱིས་རེག་པའོ། །མཁས་པ་
རྣམས་ནི་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །རུས་པའི་
ཀའ་རུས་ལྟ་བུ་ནི་རྩོམས་མི་ཤེས་པའོ། །ཤའི་ཁམ་ཆད་ལྟ་བུ་ནི་མང་སོ་དང་སྟན་མོང་
པའོ། །རྩའི་སྟོན་མ་ལྟ་བུ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟོང་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པར་སྟོང་པའི་
རྒྱལོ། །མེད་དོང་ལྟ་བུ་ནི་འདོད་པའི་སྟེད་པའི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་འཕེལ་བར་བྱེད་
པའོ། །སྤྱལ་གཏུག་པ་ལྟ་བུ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །མི་ལམ་ལྟ་བུ་
ནི་སྤྱར་དུ་འཛིག་པར་འགྱུར་བའོ། །བརྟན་པོའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱན་ལ་རག་ལས་
པའོ། །ཤིང་རྟོག་ལྟ་བུ་ནི་བག་མེད་པའི་སའོ། །མི་གཙང་བ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་
བསྟན་པའོ། །དྲི་མི་ཞིས་པ་ནི་ཟས་དང་སྟོམ་དང་ཡོངས་སྟོང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་
ལ་བཤད་པ་དང་གཅི་བ་ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་དྲི་མི་ཞིས་
པའོ། །དྲི་ར་བ་ནི་ཤིང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའོ། །མི་མ་ཐུན་པ་ནི་
འཁྲིག་པའི་ཡོངས་སྟོང་ཡོངས་སུ་གྱུར་ན་མི་མ་ཐུན་པའོ། །གྲས་པར་བདེ་བར་བྱ་བ་

ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཟང་ཟེང་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བོད་པའོ། །རབ་རྩ་བོད་
བར་བྱ་བ་ནི་སྟེད་པ་ཟད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བོད་པའོ། །འབྲས་བུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་
གྲུས་པར་བོད་བར་བྱ་བའོ། །ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་རབ་རྩ་བོད་བར་བྱ་
བའོ། །ཐལ་མོ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ནི་དོན་དེ་ཉིད་དེ་དག་གིས་སྒོར་བའི་དུས་ནའོ། །འདྲད་
བར་བྱ་བ་ནི་བྱག་ལ་སོགས་པ་བྱ་བར་འོས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཐུན་པར་
ཁས་སྒྲང་བར་འོས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་སྦྱིན་
གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་ཡོན་ཕུལ་བའི་འབྲས་བུ་གཞལ་དུ་མེད་པའོ། །ལེགས་པར་
གསུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་བཟང་པོ་དང་ཆིག་འབྲུ་བཟང་པོའོ། །ཡང་དག་པར་
མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །རིམས་ནད་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པའོ། །དུས་ཆད་པ་མེད་པ་ནི་དུས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཉེ་བར་
གཏོད་པ་ནི་ག་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པས་ཉེ་བར་མི་བགྱི་བའོ། །འདི་
མཐོང་བ་ལ་ཡོད་པ་ནི་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་དག་ལ་ཡང་སྤང་བའོ། །སོ་སོ་རང་
གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པའོ། །མཁས་པ་དག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་གིས་
སོ། །གནས་དང་། སྒྲིང་དང་། མགོན་དང་། རྒྱབས་དང་། དབྱང་གཉེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱི་
མ་ཕྱི་མ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ངེས་པར་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྟུ་
རྟོ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ནས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
སྐྱེའོ་ཞེས་སྐབས་དབྱེ་བར་མཛད་པ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་
པའི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། །ད་ལྟར་སྐྱེས་པ་ནི་

གང་དག་གིས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་བའོ། དུས་ཤིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་དག་གིས་མ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བརྩོན་
པ་རྣམས་སོ། །ཀུན་ཏུ་བསྐྱེན་པར་བྱ། གོམས་པར་བྱ་ལན་མང་དུ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་
རིགས་པར་སྤྲ་མ་བཞིན་འོ། །མ་སྤྱན་པར་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་
འགྱུར་བ་ནི་ཆོས་རྣམས་པར་སྤང་བའོ། །རིག་པར་བྱ་བ་ནི་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆ་དང་
མ་སྤྱན་པའི་ཆོས་བསྐྱེན་པའམ། ལུས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ། །འབྲས་བྱའམ། ཤེས་པ་
ཕྱི་མའམ། རྟོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་ནི་མདོན་སུམ་དུ་བྱ་བའོ། །དུས་སུ་གཏམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
པ་རོལ་པོ་སྟན་དམའ་བ་ལ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་ཉན་པ་དང་འདོད་པ་དང་
ཉན་པར་འོས་པར་ཤེས་ཤིང་འདི་ནི་སྤར་གཏམ་བྱ་བའི་དུས་ཡིན་འོ། །འདི་ནི་ཡང་
དག་པར་འཕགས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་ནས་གཏམ་བྱ་བའོ། །གྲུས་པར་
བྱས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་རུས་པར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་སྟེ། རྣམ་
གངས་དེ་དང་དེ་དག་གིས་མི་འཐུག་ཅིང་དོན་རབ་ཏུ་བསྐྱེན་པར་འདོད་ཀྱི། སྟོན་པ་
ཅོམ་དུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །མཐར་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་
སྟོན་པའི་སྒྲོན་ནས་སོ། །མཚམས་སྐྱར་བ་ནི་གྲོལ་བར་བྱེད་ནས་སོ། །མ་སྤྱན་པར་
འབྲེལ་པ་ནི་དེའི་ལན་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སྒྲོན་ནས་སོ། །རངས་པར་བྱེད་པ་
ནི་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་འདུག་པ་རྣམས་ལའོ། །དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་བར་མར་
གནས་པ་རྣམས་ལའོ། །མགུ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་འགྲས་པ་རྣམས་ལའོ། །སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་
པ་ནི་བསྐྱེན་པ་དང་མགུ་བའི་སེམས་ཀྱིས་པ་རོལ་པོའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཀྱི། རང་གི་མིང་གིས་མི་སྟོན་པའོ། །སྤྱ་འགོང་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཞེ་སྤང་

གིས་པ་རོལ་པོའི་ཡང་དག་པའི་སྒྱུན་རང་གི་མིང་གིས་མི་སྒྱུན་པའོ། །རིགས་པ་དང་
ལྷན་པ་ནི་རིགས་པ་བཞི་པོ་སྒྲོས་པའི་རིགས་པ་དང་། གཏན་ཆིགས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་
པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་དང་ལྷན་
པའོ། །འབྲེལ་པ་ནི་སྐབས་མི་འདོར་པའོ། །མ་འདྲེས་པ་ནི་མ་འཁྲུག་པ་དང་འབྲེལ་
པའོ། །ཆོས་དང་མ་སྐྱུན་པ་ནི་དོན་དང་ལྷན་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་རེས་
པར་འབྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ནམ་པ་དུ་མ་ལས་བརྩམ་
པའོ། །འཁོར་རིམ་ལ་བཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བཞི་ལ་
རུང་པའོ། །བྲམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དེ་རྟོགས་པ་དང་པན་པར་
འདོད་པའོ། །པན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་གྲུས་པར་ཆོས་ཉན་
པར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེས་ན་དེ་དག་ལ་པན་པར་འགྱུར་
རོ་སྟམ་དུ་སེམས་པའོ། །སྤྱིང་བཅེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་དང་མ་སྐྱུན་
པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པས་སོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་
དག་ལ་མི་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་མ་ཡིན་ཕྱག་
འཆའ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ཕྱིར་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་གཡེན་སྒྲུའོ་སྟམ་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་པའོ། །བདག་ལ་བསྟོད་པར་མི་
བྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོད་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་འདོད་པས་བདག་ནི་
ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཁྱོད་ནི་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་བདག་གི་
ཡོན་ཏན་མི་བརྟོད་ཅིང་གཞན་གྱི་སྒྱུན་ནས་མི་བརྟོད་པའོ། །དུས་སུ་ཆོས་མཉན་པར་
བྱ་བ་ནི་བདག་གི་གཏམ་འདི་ནི་དེ་པན་པ་མང་པོ་བྱེད་དོ་སྟམ་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་

གཏམ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའི་དུས་ལ་བབ་པར་མཐོང་ཞིང་། གཞན་གྱི་ཡང་འདིའི་བར་
ཆད་དུ་མི་འཇུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པའི་དུས་ཤེས་ནས་གཏམ་བྱ་བ་ལོ། །གྲུས་པར་བྱ་བ་ནི་
སེམས་དམའ་བས་སྟན་དམའ་བ་ལ་འདུག་སྟེ། སྟོང་ལམ་སྤུན་སྤུན་ཆོག་པར་
འཇུར་བས་ཅི་རྒྱས་སུ་ཆོས་མཉན་པ་ལོ། །གྲུས་པར་མཉན་པ་ནི་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་མ་
རྟོགས་པ་གྱེ་བྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཉིད་དུ་བྱི་བ་དང་། གྱེ་བྲག་ཏུ་
རྟོགས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་བསལ་བར་བྱ་བ་ལོ། །སྤང་བར་མི་བྱ་བས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བྱད་པར་ཆེས་འཕགས་པ་ལོ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱ་བ་ནི་མཉམ་པ་དང་དམན་
པ་གཉིས་སོ། །ཆོས་ལ་བསྟེན་བཀུར་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་
ཆེན་པོ་དང་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་རྟོགས་ནས་དེ་ལ་བཀུར་སྟེ་བསྐྱེད་ནས་ཉན་པ་ལོ། །ཆོས་
སྤྲོ་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་སྟོན་པ་ནི་འདིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལོ། །ཆོས་ལ་མི་བརྟན་པས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་འདི་ནི་ཡི་གེ་དང་ཆིག་འབྲུ་བཟང་པོ་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ནི་ཆིག་དང་ཡི་གེ་ཡང་
བ་དང་མངོན་པའོ་ཞེས་བརྟན་པར་མི་བྱེད་པ་ལོ། །ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ནི་
བདག་པས་རིགས་དམའ་ཞིང་ཆོས་ངན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་པར་མི་བྱེད་
པ་ལོ། །བདག་ཉིད་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ལ་ནི་ཆོས་འདི་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
མཐུ་མེད་དོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྲོ་མི་འགོང་བ་ལོ། །ཀུན་ཤེས་པར་འདོད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོ་མི་འཆོམས་པའི་བསམ་པས་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལོ། །ཅེ་
གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡི་གེའི་གྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལོ། །ན་གཏད་
དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲོ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལོ། །ཡིད་ཡང་དག་པར་གཏད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དོན་དང་མཐུན་པར་འདུག་པར་བྱ་བ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམས་ཏེ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་འགའ་ཡང་ཡང་དག་པར་མི་རིགས་པ་དང་ཡང་དག་པར་
མི་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་བར་ཆད་མེད་པར་ཡི་གེ་དང་སྒྲིའི་བྲེ་བྲག་རྟོགས་
པར་བྱ་བའོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་བའོ། །རིགས་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་པ་འབྲས་
བྱ་ལ་གནས་པ་རྣམས་སོ། །དང་པོར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞུགས་པའི་ལམ་ལ་
གནས་པ་རྣམས་སོ། །མ་སྟན་པར་ཞུགས་པ་ནི་མི་སློབ་པ་རྣམས་ཉེ་དེ་དག་ནི་སྟོན་པ་
དང་ཆོས་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་
དོ། །མ་སྟན་པའི་ཆོས་སྒྱུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་ལ་གནས་པ་རྣམས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་མ་སྟན་པའི་ཆོས་སྒྱུབ་པ་ནི་གང་དག་པ་རོལ་གྱི་སྒྲིའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བས་ནང་དུ་
ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཡང་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ནི་དེའི་ལམ་དང་དེའི་
འབྲས་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དང་པོར་ཞུགས་པ་ནི་རི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་
སྒྱུབ་པ་སྟེ་གཡོ་དང་སྒྱུ་མེད་པར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆགས་པའོ། །མ་སྟན་
པར་ཞུགས་པ་ནི་མགྲུ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དུག་དང་ལྡན་པའོ། །མ་སྟན་པའི་ཆོས་
སྒྱུད་པ་ནི་ཆོས་དང་མ་སྟན་པའི་ཆོས་སྒྱུད་པའོ། །དག་བཙམ་པ་དང་ཟག་པ་ཟད་པ་
ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐར་སྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་
དང་། གཏན་པ་མེད་པ་དང་། འོབས་བོར་བ་དང་། འོབས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་བ་
ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཡན་ལག་ལྡ་སྤངས་པ་དང་། ཡན་ལག་དུག་དང་ལྡན་
པ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་ལྟར་བའི་ཆོས་
ཅན་དང་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་འདི་དག་

ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་བསྟར་བར་རང་གི་གནས་ནས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །སྟོན་
པའི་སྤྲས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་པའི་ཆོག་གོ། །ཐུགས་ལས་སྤྲས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
སྤྲས་ཀྱི་ནང་ན་དམན་པས་སོ་སོའི་སྤྲེ་བོ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུང་ལས་སྤྲས་པ་ནི་
ཆོས་བསྟན་པའི་སྤྲེ་ལས་སྤྲས་པའོ། །ཆོས་ལས་སྤྲས་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་
བ་དང་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྤྲེ་བ་ལས་སྤྲས་པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྲེ་ལས་པ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྤྲེ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐྱེལ་ལ་སྟོང་བ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྤྲེ་
བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། ཡབ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོངས་སུ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དང་པོས་ནི་སྤྲེ་བ་བཟང་པོ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོང་ཀྱི་སྟོན་
དགག་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པས་ནི་ཁུ་བ་དང་ཁྲག་མི་གཙང་བ་ལས་སྤྲེ་བ་དགག་པ་
བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་སྤྲེ་
བ་དགག་པ་བསྟན་ཏེ། ཆོག་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་སྤྲེ་བ་བཟང་པོ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །ཆོག་བཞི་པས་ནི་བདག་དང་ཆོས་མཐུན་པ་བསྟན་ཏོ། །ལ་
པས་ནི་ཡོངས་སྟོང་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་བསྟན་ཏོ། །ཆོག་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་
མཐུན་པ་ལ་སྤྲེ་བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །གཞི་ནི་རྟེན་དང་ཀྱན་
འབྱུང་བ་དང་རྒྱལོ། །རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་སྤྲེ་བའོ། །རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དེ་ལས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བའོ། །རྒྱ་ལས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་ཡང་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་ནི་སྤྲེ་
གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་ན་ཆོག་བྱི་མ་བྱི་མ་བཤད་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ལེགས་པར་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་པའོ། །ལེགས་པར་རིག་

བ་ནི་ཆོས་དང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། །ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ནི་
ཡང་དག་པར་རྩལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི་ཀུན་ནས་
སོ། །ལེགས་པར་རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་སྒྲོན་ནས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་
ལེགས་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་དེའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་དང་འཕགས་པའི་རྒྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་
ཁམས་གསུམ་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བའོ། །དེས་པར་རྟོག་པ་ཅན་ནི་
ཤིན་ཏུ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་ནི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་པོར་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །བཙུང་
ལྡན་འདས་ནི་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་ནས་
ལྷ་དང་མིའི་བར་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པའོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་ནི་རྟོན་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེལ་བའོ། །བཙུང་
ལྡན་འདས་དེ་མིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཤེས་རབ་སྦྱབ་
པའོ། །ཤེས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྦྱབ་
པའོ། །མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྦྱབ་པའོ། །ཆོས་སུ་
གྱུར་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྦྱབ་པའོ། །དོན་གསལ་བར་གཏན་ལ་
འབེབས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པར་བྱེད་པའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྟོན་ནི་འཛིག་རྟོན་པ་དང་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
སྦྱབ་པའོ། །ཡིད་བྱུང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལའོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་བསྒྲོམ་
པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དག་ལའོ། །འགོག་པ་ནི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་འགོག་

སའོ། །ཡིད་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་
ལ་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ལོ། །འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་
ལོ། །ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལས་
མི་མ་སྤུན་པར་འཛིན་སའོ། །དེ་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བསྒྲོམ་པའི་ལས་ལ་འདོད་ཆགས་སྒྲོང་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དེ་ནས་འདོད་ཆགས་དང་དེ་དང་དེ་སྟབས་དང་བདེ་བ་གཅིག་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཡོངས་སུ་གྲོལ་བ་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་སྒྲོང་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་གྲོལ་བའོ། །དེ་ནི་བྲམ་
ཟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བ་རོལ་གྱི་མཐར་སྟག་པར་འགྲོ་བ་དང་སྟིག་པ་བསལ་བའོ། །དེའི་
མཚན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
མེད་པའོ། །འགྲོད་པ་བཅད་པ་ནི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་
མེད་པའོ། །སྟེད་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་སྟེད་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་ལ་སྟེད་པ་མེད་པའོ། །འབྱུང་
བ་དང་ཞིག་པ་ལ་ཆགས་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་
པའོ། །དེ་ལ་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ནི་འབྱུང་བའོ། །འདས་པ་ནི་ཞིག་པ་སྟེ་དེ་
དག་གིས་ནི་བྲམ་ཟེ་དེ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཐོས་པ་མང་པོ་དང་ཤེས་
བཞིན་དང་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བཙོན་པ་ལ་ཡང་གོང་མ་གསུམ་སྟེད་པས་དེའི་ཕྱིར་
ལུང་སྟོན་པས་ན་བཞི་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཆགས་པ་བརྒྱད་དེ། ཞིག་པ་ལས་མུ་ངན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱིས་ཡང་
དག་པར་བསྐྱས་པ་འབྱུང་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་དོར་བྲས་པ་དང་། སྤས་པ་དང་། བདག་

གིར་བྱས་པ་དང་། གྲེན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྩུང་དུ་བསྐྱེད་པའོ། །མ་འོངས་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། རྣམ་པར་སྤྱད་པ་དང་། རྣམ་པར་བསྐྱོད་པའོ། །གསུམ་ཀ་ལ་ནི་སྤྱག་པོར་བྱས་པ་
དང་། རོ་བོ་བར་བྱས་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱང་ན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྤྱག་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པའོ། །བྱི་དོར་བྱས་པ་ནི་གསོས་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པའོ། །སྤྲས་པ་ནི་འཆེ་བའི་
གནས་ལས་བསྐྱབས་པའོ། །བདག་གིར་བྱས་པ་ནི་བདག་གིར་བྱ་བས་རང་གིར་
བྱས་པའོ། །གྲེན་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་བདག་མཆོག་གོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྩུང་དུ་
བསྐྱེད་པ་ནི་བདག་རྩུང་རོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །རྣམ་པར་སྤྱད་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་སྤེད་པའོ། །རྣམ་པར་བསྐྱོད་པ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་
བའོ། །སྤྱག་པོར་བྱས་པ་ནི་གང་ཞིག་འདོད་པ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གསེར་རམ་ཐོང་གཞན་དག་གོ། །རོ་བོ་བར་བྱས་པ་ནི་ཉེ་བར་ཡོངས་
སྤྱད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་མདོར་བསྐྱུན་ཆོག་ལྲས་ལས་
རྟོགས་པ་དང་། ལམ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་
དེ་ནི་བྲམ་ཟེ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ལམ་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། བྲེ་ཆོམ་མེད་པ་དང་།
འབྱོད་པ་ཆད་པ་དང་། སྤེད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་ཞིག་པ་ལ་ཆགས་པ་
རྒྱས་པར་མི་འབྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་དག་གིས་ནི་ལམ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་
མདོན་དུ་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། ཀུན་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ལུང་སྟོན་པའི་ཐེ་ཆོམ་
སྟོང་བ་དང་། རྒྱ་བ་ན་སྤྱོད་པ་བརྗེད་པའི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟོང་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་གནས་ངན་ལེན་སྟོང་བའི་བྱིར་

རོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་འབྱུང་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་པར་གཏོགས་པའི་
མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞིག་པར་ནི་མཚན་མ་མེད་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཆགས་པ་ཡང་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གཏི་ཐུག་ནམས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ངེ་ལྟར་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པའི་སྟོབ་པ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་དག་བཅོས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་། སྟོས་པ་དང་། ཆགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པ་བཞི་སྟེ། སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །གཉིས་ནི་བྲིས་པ་བྱི་
མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ཆགས་པ་རྒྱས་ན་དེ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
རྣམས་ནི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ལས་ནི་རྗེས་སུ་རྟོག་པ་ཅམ་ཡིན་ལ་
གཡོ་བ་ཀྱང་ཏུ་སྒྲོད་པ་ལས་ནི་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། བྲིས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཉེ་བར་གནས་
པ་ལས་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་པ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་འཛིན་པ་ལས་དེའི་འདུ་
ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། གང་
གིས་ན་མི་རྟག་པ་དང་རིས་མ་སྤུན་པ་དེས་ན་སྐྱེ་བ་དང་ག་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་
བསྐལ་སྐྱེ་བ་དང་། གང་གིས་ན་རེག་པ་ལ་རག་ལུས་ཏེ་ཆོར་བ་དེས་ན་རྣམ་པར་
འགྱུར་ལ། སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཆོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་ལོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །གང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་དང་།
གང་ཡང་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ནི་

བདག་ཉིད་གྱིས་བདག་མེད་པས་བདག་མེད་པའམ། དེ་ལ་བདག་མི་གནས་པས་ན་
བདག་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་
ལོ། །ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཏེ། ཤེས་པ་
གསུངས་པ་འདི་སྐད་དུ་གསུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ནི་
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །ངེས་པར་རྟོག་པ་ནི་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟེ། ཤེས་
རབ་རྣམ་པ་གསུམ་རྒྱ་བ་དེ་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མགྲུ་བ་དང་། ཡང་དག་
པར་མགྲུ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་མགྲུ་བའོ། །མི་རྟག་པར་རྗེས་སུ་བཟླ། འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བར་རྗེས་སུ་བཟླ། འགོག་པར་རྗེས་སུ་བཟླ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་གྱི་ས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །མི་རྟག་པ་དང་། གཡོ་བ་དང་། འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་
བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་མ་བྱུན་པར་སྦྱར་བ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནས་སྒྲིག་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་བྱུག་པའི་བར་དུ་ཅི་རིགས་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ནི་དེ་དང་སོ་ནས་མ་ཐོབ་པའམ་སྔ་མ་ལས་
ཉམས་པའོ། །རྟོག་པར་བྱ་བ་ནི་གོང་མའི་བྱད་པར་རྟོགས་པའོ། །མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་
ནི་སྤངས་པའོ། །ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཤེས་རབ་བསྟན་ཏོ། །ངེས་པར་རྟོག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་འདིས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་ཏོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་
གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇུག་པར་བསྟན་ཏོ། །མེད་ཀྱང་སྤང་ངོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་བདེ་བ་མེད་པའོ། །གསོབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདག་གིས་སྟོང་
པའོ། །གསོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མི་གཙང་པའོ། །སྟོང་སོ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །རི་ལྟར་

ན་གཟུགས་དབྱ་བ་དྲོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན་བསགས་པ་དང་། འཇིག་པ་སྦྱར་བ་དང་།
ཆུའི་ཁམས་ལས་བྱང་བ་ལྟར་ཟས་དང་སྒོམ་གྱི་རོད་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཆུ་ལས་
བྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཅང་བར་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ནི། བཅང་བར་མི་བཟོད་པ་དང་འཇི་
བའི་གོང་བྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་མི་རུས་པའོ། །སེམས་ཅན་གཅིག་ཏུ་
མོས་པའི་ཕྱིར་གོང་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་གོང་བྱར་སྦྱང་བའོ། །ཆོར་བ་ཆུའི་ཆུ་བྱར་ལྟ་བུ་ནི་
གསུམ་འདུས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་མི་གནས་པར་ཆོས་མ་སྤུན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལས་
ལྟ་བུ་ནི་དབང་པོ་སྟེ། དེ་སྟེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱི་ལོ། །ཆུ་
ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །ཆར་པས་བཏབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་རེག་པའོ། །ཆུའི་ཆུ་བྱར་ལྟ་
བུ་ནི་ཆོར་བ་སྟེ། ལྟར་དུ་འགག་པ་དང་མི་གནས་པའོ། །འདུ་ཤེས་སྟོན་ཆུ་ལྟ་བུ་ནི་
གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་དང་རྣམ་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་ཆུ་ལྟེན་གྱིས་
ཡུལ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །དི་ལྟར་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཆུ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན། འདི་
ལྟ་སྟེ། སྦྱེས་བྱ་མིག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་སོ། །སྟེ་རྟོན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་ཆའོ། །ཆལ་དུ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འགོ་བ་ལྟར་
གཏོགས་པའོ། །ཆུ་ཤིང་གི་སྤོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ལུས་ཤིང་
དང་ཆོས་མ་སྤུན་པའོ། །སར་པ་བྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་བྱེད་པ་པོ་དང་ཟ་བ་པོར་ལྟ་
བའོ། །དེས་དེ་བྱང་ནས་བཅད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྤོང་བའོ། །ལོ་མའི་
སྟོགས་བྱ་རྣམ་པར་བཤེགས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་པ་དུ་མའི་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་སྤྱིན་
པ་ཅུམ་དུ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །དེས་དེའི་སྤྱིང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མི་རྟོད་ན་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་དུས་གཞན་དུ་མི་གནས་པའོ། །སྙིང་པོ་ལྟ་ཞིག་སྒོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པའི་བདག་དང་བྱེད་པ་སོ་དང་ཟ་བ་པོ་
ག་ལ་སྤང་ཞེས་བྱ་བའོ། །རི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྱུ་མ་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བར་ཉེ་
བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སྒྲ་བྲགས་སོ། །ལམ་སོ་ཆེའི་བཞི་མདོར་འདུག་
སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའོ། །སྒྱུ་མ་རྣམ་པ་བཞི་
བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་དེ་དག་ཏུ་སྤང་སོ་ཆེའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་སྤང་བའོ། །སྤང་
སོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསོད་
ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་གཡོ་བ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
གནས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་ཅིང་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སྟོན་པ་དེ་ཡང་མི་སྤང་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ལུས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། སྒྱུ་མའི་
གཟུགས་བཞིན་ནོ། །དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་གངས་རྫོགས་སོ། །

སྟོམ་ནི། སྟེ་དང་ག་དང་འཆི་བ་དང་། །ཆགས་དང་འདོད་དང་ཉོན་མོངས་
དང་། །འདོད་ཆགས་རབ་རྒྱས་ཞེ་སྤང་དང་། །གཏི་ཐུག་ཚུང་དང་བྱང་བར་ཉིད། །སྟེ་
བ་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་སྟེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སོ། །ཀུན་ཏུ་སྟེ་བ་ནི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །བྱང་བ་ནི་རུམ་ནས་བྱང་
བའོ། །མདོན་པར་གྲུབ་པ་ནི་ལང་ཆེའི་གནས་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ། དར་ལ་བབ་པ་
དང་དར་ཡོལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་གང་ཡིན་པའོ། །ཆེས་འགྲས་ནི་ཆས་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བར་གང་ཡིན་པའོ། །ཕྱང་པོ་རྟོད་པ་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་གནས་

སྐབས་སོ། །ཁམས་རྟེན་པ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་དེའི་ས་བོན་རྟེན་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་རྟེན་པ་ནི་
མིང་དང་གཟུགས་འཕེལ་བས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཕྱང་པོ་མངོན་
པར་འབྱུང་བ་ནི་འབྱུང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆས་པའི་བར་རོ། །སློག་གི་དབང་པོ་བྱུང་བ་
ནི་རིས་མ་ཐུན་པ་སྔ་མ་ཡོངས་སུ་བཏང་སྟེ་རིས་མ་ཐུན་པ་གསར་གྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའོ། །ཀ་བ་ནི་ན་ཆོད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་འགོ་བ་ན་དེག་འཆའ་ཞིང་འབྱེལ་
བའོ། །མགོ་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ་དང་བ་སྐྱེ་མ་ཆང་ཞིང་མདོག་དཀར་བ་དང་སེར་བའོ། །གཉེར་
མས་གང་བ་ནི་པགས་པ་འཁུམས་པའོ། །རྟིང་པ་ནི་ན་ཆོད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཉིད་
མདངས་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གཞོམ་པ་ནི་མ་ཐུང་བ་ཚོན་
འབྱུས་དང་སྟོབས་དང་རྩལ་མེད་པའོ། །སྐྱར་པོ་བྱུམ་སྐྱར་པོ་ལྟར་ཡོ་བ་ནི་ལུས་མདུན་
དུ་སྐྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཁར་བ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལུས་སྟེ་བ་ནག་པོས་གང་
བ་ནི་སྟེ་བ་ནག་པོ་དག་གིས་ལུས་བཟ་བར་བྱས་པའོ། །ཐེག་ཆེ་བ་ནི་འབྲམ་ལ་གྱི་བྱ་བ་
འབྱེང་བ་དང་འཆགས་པ་དག་མི་མང་བའོ། །ཉམ་དམའ་བ་ནི་ཡུལ་དག་ལ་དབང་པོ་
རྣམས་རྒྱ་བ་མི་མང་བའོ། །ཉམས་པ་ནི་བྲན་པ་དང་དོ་མི་མང་བའོ། །ཡོངས་སུ་ཉམས་
པ་ནི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དེ་དང་དེ་དག་ཉིད་
འདས་ཤིང་འབྱི་བའོ། །དབང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་གྱི་བྱེ་བྲག་གོ།
།འདུས་བྱས་རྣམས་རྟིངས་པར་གྱུར་པ་ནི་དབང་པོའི་གནས་རྣམས་དུས་གཞན་དུ་
གནས་པའོ། །རྟིངས་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ། །ཤི་འཕོས་པ་ནི་ལུས་
ཡོངས་སུ་བོར་བའོ། །འཆི་འཕོ་བ་ནི་འཆི་ཀ་ཉིད་དོ། །ཞིག་པ་ནི་གང་ཞིག་ན་ལུས་རོར་
འདུག་པའོ། །རྒྱབ་པ་ནི་གང་ན་མི་གནས་པའོ། །ཡང་ཞིག་པ་ནི་གཟུགས་གྱི་ལུས་

སོ། །བྱབ་པ་ནི་མིང་གི་ལུས་སོ། །ཆེ་ཉམས་ཤིང་བྱོད་ཉམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆི་ཀར་
དེའི་དུས་སུ་སྦྱང་གར་གནས་པའོ། །སློག་གི་དབང་པོ་འགག་པ་ནི་ཆེ་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །འཆི་བ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱང་གར་ཡོངས་སུ་འདོར་
བའོ། །དུས་བྱས་པ་ནི་དེ་ཕྱིན་ཆད་དེ། ཤི་ནས་ཞག་གཅིག་གས་གཉིས་སམ། ཞག་
གསུམ་མམ། ཞག་བདུན་ལོན་པའོ། །སྦྱེ་མཆེད་དུག་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་གིར་འཛིན་པས་ནི་ཉེ་བར་
ཆགས་པར་འགྱུར་རོ། །འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་རྩ་བ་ཅན་འཛིག་རྟེན་སོ་སོའི་ལྟ་
བར་གྱུར་པ་རྣམས་དང་དཔོ་སྦྱུང་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་ཅན་སྟེང་པ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལྟག་པར་ཆགས་སོ། །བདེ་བའི་ཆོར་བའི་གནས་ལྟ་བུའི་སྦྱེ་མཆེད་
དུག་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པས་རོ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའོ། །སྦྱག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་
བའི་གནས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པས་སྦོང་བར་བྱེད་དོ། །སྦྱག་བསྐལ་ཡང་
མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བའི་གནས་ལྟ་བུ་ལ་ནི་གཉི་སྦྱག་དང་བཅས་
པས་ཁས་ལེན་བར་བྱེད་དོ། །འདས་པའི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་ལ་ནི་བལྟས་པ་དང་བཅས་
པས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ལ་ནི་མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པས་
གནས་སོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་ནི་ལྟག་པར་ཞེན་པ་དང་བཅས་པས་མཛོན་པར་ཞེན་
རྟོ། །རང་གི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་གྱུར་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱེ་མཆེད་དུག་
ལ་ནི་བདག་གིར་བྱེད་དོ། །རང་གི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མ་གྱུར་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པ་ཐ་མ་དང་འབྲིང་དང་བྱུང་བར་ཅན་ལ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པས་རྫོམ་
སེམས་སུ་བྱེད་དོ། །མཉམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པའི་ས་པ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པར་

ལྷན་པ་ལ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་
པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ནི་རྩེ་མེད་པ་རྒྱ་ཆེ་
བ་དང་བྱ་ལྷོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཁྲིམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པ་
གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ནི་རོའི་སྒོ་ནས་འཁོར་གྱི་རྩེས་སུ་སོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
དུག་ལ་ནི་ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
འདོར་རོ། །འདོད་པ་དང་སྤྱག་པ་དང་དགའ་བ་དང་ཡིད་དུ་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་མདོར་བསྟུན། འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདོད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་གསུམ་
སྟེ། བཅའ་བར་བྱ་བ་དང་། བརྟག་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཞེན་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་
འདོད་པ་མ་འོངས་པ་ནི་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་
འདས་པ་ནི་འདོད་པར་བྱས་པ་དང་དགའ་བར་བྱས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
སྤྱག་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པའི་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་
དངོས་པོ་དང་སྒྲོང་བའི་དངོས་པོ་འོ། །དེ་ལ་རྩེ་སྟེད་དུ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པ་དེ་
ནི་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོང་བའི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་དུ་
འཐད་པ་འོ། །འདོད་པའི་དངོས་པོ་འདས་པ་འཕམ། མ་འོངས་པ་འཕམ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་འཕམ།
ཡུལ་ལ་མ་སྒྲོང་བ་ནི་འདི་དག་ཙམ་དུ་བྱེད་དེ། འདིའི་བཅའ་བར་བྱ་བ་འཕམ། བརྟག་
པར་བྱ་བ་འཕམ། ལྷག་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོག་འདི་དག་གིས་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་བཅའ་བར་བྱ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་པ་ནི་ད་ལྟའི་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་ངོམས་མི་སྤྱིང་བས་འདོད་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡིད་དུ་འཐད་པ་ནི་འདས་པའི་དུས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་
སུ་བློན་པའི་སྒྲོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བས་མངོན་བར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགའ་བའི་ངོ་བོ་
ནི་སྤྱག་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གསུམ་ལ་འདོད་བར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་བ་དང་
ཡིད་དུ་འོང་བས་མངོན་བར་བརྟེན་པའོ། །འདོད་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་བ་དང་
མཚུངས་བར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རམ་ཟེར་བའོ། །འོངས་སྒྱུད་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་འདོད་
པའི་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བར་བྱ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་
སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ལྔ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་
སྒྱོར་བ་ནམས་སོ། །དངོས་པོ་ནམ་པ་ལྔ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་
བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་པའི་དངོས་པོ་དང་། འཕྲོ་
བའི་དངོས་པོ་ལོ། །དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བ་ནམས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ་སོའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བ་ནམས་ནང་ཡང་མན་
ཚུན་འཕྲེན་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བའི་
གཞི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྱུད་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལས་སྒྱུས་པ་སེམས་
ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྟུ་ལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་བར་དུ་ཡང་སོ་སོར་སྤྱིང་བར་བྱེད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བར་བྱེད་
དོ། །མ་འོངས་པ་ན་འདོད་ཆགས་བྲག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ལ་ཡང་ཀུན་ཏུ་སྒྱོར་བར་བྱེད་དོ། །འཕྲོ་བ་ལྔ་ལེན་པའི་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་

ནམས་སུ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་ལས་ཉེས་པར་སྒྲོད་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོད་པའི་
ཕྱིར་བདག་ལ་གཞན་གྱིས་དབྱུག་པ་དང་། བསད་པ་དང་། བཅིང་བ་དང་། བརྟེན་པ་
དང་། སྒྲོ་བ་དང་། སྒྲུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པ་སྒྲེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ལ་གཞོད་
པར་འགྱུར་བའོ། །བདག་ལ་མ་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་སྒྲེད་པས་གཞན་ལ་གཞོད་པར་
འགྱུར་བའོ། །གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲེད་པས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བའོ། །མཐོང་
བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྲེད་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ་སྒྲོས་པ་དེ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེས་གཞོན་མི་ཟ་བར་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་ནི་གང་
གཞན་དག་གིས་འདི་ལ་མི་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱིས་ནི་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བའོ། །གང་
གཞན་དག་གིས་འདི་ལ་ཤེས་ཀྱང་ངན་སོང་དུ་ཡང་འགྲོ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་དང་ཆེ་
ཕྱི་མ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་
མི་བདེ་བ་ནི་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་དུ་མི་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཙོ་ཆེར་ནི་ཀུན་ཏུ་སྒྲོར་བ་དགུ་ཁོ་ནའོ། །འདོད་དགུར་མི་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་
འཆིང་བ་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་སྒྲུག་ནམས་སོ། །ཆོར་བ་
གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་ནི་དེ་དག་ལས་ཐར་པར་འདོད་
ཀྱང་མི་འགྲོལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ས་བོན་དང་མ་ཐུན་
པར་གྱུར་པ་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཏེ། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཕྱ་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཅ་བ་སྒྲོས་
པའི་ཕྱིར་ན་བདུན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་
བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཏེ། བག་ལ་ཉལ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉོན་

མོངས་པ་ཅན་ནམས་སོ། །སྤྱེ་བའི་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་
ནམས་ཏེ་ངོ་ཆ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཕིན་ཏུ་རྒྱན་ཆགས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ལུས་དང་སེམས་ལས་སྤྱི་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་བ་
ནམས་ཏེ། ལས་སྤྱི་མི་རུང་བའི་ཞིང་རྩལ་སོ་བཞིན་ནོ། །ཉེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ནི་ཐེ་
ཆོས་གྱི་བྱེ་བྲག་སེམས་གྱི་ཐ་བ་ནམ་པ་ལྟའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་
མི་གཅང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་བྱི་མ་ནམས་སོ། །སྤྱེ་མཆེད་ནམས་གྱི་སྒོ་ནས་རྟག་ཏུ་
འཇག་པའི་ཕྱིར་དང་བྲག་ཏུ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྟག་འཇག་ནམས་སོ། །མ་ཞི་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷག་རྩ་ནམས་ཏེ་ལྷག་རྩ་མ་སྤྱད་བ་བཞིན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་
གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཅི་ཡང་
ནམས་སོ། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་
ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ནམས་སོ། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བ་ནམས་སོ། །བྱི་མ་ལ་སྤྱེ་བ་སྤྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཟག་པ་ནམས་
སོ། །སྤྱེས་པ་ལ་གྲ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པས་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གཞོན་པ་
ནམས་སོ། །མི་སྤྱུག་པ་དང་ཐུད་པ་དང་། སྤྱུག་པ་དང་བུལ་བ་དང་། འདོད་པ་མི་རྟེན་པ་
དག་གིས་ཡོངས་སུ་གཤུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་གཤུང་བ་ནམས་སོ། །ཐུང་ན་དང་
སྤྱེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐུལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ན་འཇུག་པ་ནམས་སོ། །རྒྱུན་ཕྱོགས་སུ་བྱིར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྩེ་པོ་
ནམས་སོ། །སྤོན་གྱི་མཐའ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱེ་བ་དང་འཁོར་བའི་
ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་སྤོར་བ་ནམས་སོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་མ་

འོངས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་སོ། །དགྲོལ་བར་དཀའ་
བའི་ཕྱིར་ན་མདུད་པ་རྣམས་སོ། །ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་ན་སྒྲིབ་པ་རྣམས་སོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆ་
ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སོ། །བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སོ། །དེ་
གཉིས་ནི་ཐ་མ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཅི་རིགས་པར་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆ་
དང་མ་ཐུན་པའམ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་
གོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་སོ། །འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་སྟེ་བའི་བགེགས་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམས་པར་འཆིང་བ་རྣམས་ཏེ་ལུས་ལ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
ལྟའོ། །ཚུང་དུའི་ཆར་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་རྒྱ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མེ་རྣམས་
སོ། །སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རིམས་ནད་
རྣམས་སོ། །འཛིག་ཆོགས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་ཀྱན་ཏུ་ལེན་པ་རྣམས་སོ། །ནགས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤྲུག་ཆོགས་ཀྱི་སྤང་བའི་ལུས་མངོན་པར་སྤྲུབ་པའོ། །ནགས་སྟོར་
ནི་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འཐབ་མོ་ལ་སོགས་པས་རྣམས་པ་
སྤྲུག་ཆོགས་ཚུམ་པའི་ཕྱིར་ན་འཐབ་པ་རྣམས་སོ། །རིག་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་ནག་པོའོ། །སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤང་བའོ། །དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དམན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་
བཅས་པའོ། །བཅའ་བར་གཤམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་

བཤོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནི་མཛོ་ས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲིག་པའི་
ཆོས་ནི་ངོ་ཆ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་དྲག་པོས་སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་
དད་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྐྱུར་པ་འདེབས་པ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟ་
བཤོ། །ཡང་ན་སྤྲིག་པའི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱབ་སེམས་
དང་ལྟན་པ་ཡིན། གཞོད་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་མ་བྱུན་པར་སྐྱར་
རོ། །ཁོང་ལྷགས་པ་ནི་ཕྱི་དགོ་སྒྲོང་གི་རྟགས་འཆང་བའི་ཕྱིར་བ་དང་། བར་ན་དགོ་
སྒྲོང་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཕྱི་རོལ་མདོག་བཟང་པོ་ཡིན་
ལ། བར་ནི་སྤྲིན་བྱ་ལ་སོགས་པས་ཐོས་ཤིང་ཁོང་སྒྲོང་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉེས་འཇྲག་
ནི་ངེ་ལྟར་ཉེས་འཇྲག་དང་ཉེས་འཇྲག་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལས་བྱུང་བ་
བཞིན་ནོ། །ཤིང་རུལ་གྱིས་བརྟོགས་པའི་ཚུ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེས་ཐོས་པ་
གཟུང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤེད་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཚུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དེ་
ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཤིང་རུལ་གྱིས་བརྟོགས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཤིང་རུལ་གྱིས་བརྟོགས་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ་འཆོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་དག་
གིས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷང་པོང་ལྟར་སྒྱུད་པ་ནི་དགོ་སྒྲོང་
འདུས་པ་དག་ཏུ་རྟེན་པ་དང་ཚུལ་ཤིང་ཞོད་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་སྟན་འགོད་པ་དག་
ལ་ལོའི་དང་པོའི་དུས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོ་སྒྲོང་མ་ཡིན་པར་དགོ་སྒྲོང་
དུ་ཁས་འཆེ་བ་ནི་དགོ་སྒྲོང་གི་ངོ་བོ་ལས་ཉམས་པ་དགོ་སྒྲོང་གི་ངོ་བོར་ཁས་འཆེ་བའི་
ཕྱིར་བཤམ། འདོད་ཆེན་གྱིས་དོན་དམ་པའི་དགོ་སྒྲོང་དུ་ཁས་འཆེ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁྲིག་པ་མ་སྤངས་པར་སྤངས་པར་

ཁས་འཆེ་བའོ། །ཡང་དགེ་སློང་གི་ངོ་བོ་ལས་ཉམས་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་འཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་
ཆངས་པར་སྒྱུད་པར་ཁས་འཆེ་བའོ། །དོན་དམ་པའི་དགེ་སློང་ཏུ་ཁས་འཆེ་བའི་ཕྱིར་
ན་དགེ་སློང་ཏུ་ཁས་འཆེ་བའོ། །ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་གཏང་བའི་ཕྱིར་ན་ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བའོ། །སྤྲིག་པའི་ཆོས་མངོན་པར་བཏང་བ་ཡང་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲིག་
པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །རྟགས་ཀྱི་བསམ་པ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ན་ནང་ཐུགས་པའོ། །དགའ་
མགུར་སྒྱུད་ཅིང་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་ཉེས་འཛུགས་ལོ། །ཐོས་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་
རུལ་གྱིས་བརྟོགས་པའི་ཚུ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའོ། །དད་པས་བྱིན་པ་ལོག་པར་སྒྱུད་པའི་
ཕྱིར་ན་ལུང་བོང་ལྟར་སྒྱུད་པའོ། །ལོག་པར་སྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ན་དགེ་སློང་དང་ཆངས་པར་
སྒྱུད་པར་ཁས་འཆེ་བའོ། །ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཐུག་དང་། ཁོ་བ་དང་།
འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་གཞི་བསྐྱུ་བའི་ནང་ཏུ་གཞི་ཐུན་ཆེགས་
བཤད་པར་བྱའོ། །མི་རྟག་པ་དང་། ཐུག་བསྐྱུལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་
ཆོས་དང་། ཆུ་བའི་ཆོས་དང་། གཤུང་བར་བྱེད་པ་དང་། མེ་ཐུར་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་ངི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཆགས་པ་ཡོངས་སྒྱུད་
ལ་མངོན་པར་དགའ་བས་སོ། །ཆགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་མི་ལྟ་བུ་མེད་པས་
སོ། །འཆུམས་པས་ནི་མ་ཡོངས་པ་ན་འཛོལ་བའི་ཡོངས་སྒྱུད་ལ་མངོན་པར་འདོད་
པའོ། །མདུད་པ་བོར་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོགས་པར་བྱེད་པ་
མདུད་པ་འདོར་བའོ། །བརྒྱལ་བ་ནི་ལོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །ལྟག་པར་ཆགས་པ་
ནི་ཐོབ་པ་དག་ལ་མི་ཚུམ་པ་མེད་པའོ། །ལྟག་པར་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཐོབ་པ་
དག་ལ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་སྒྱུར་བའོ། །འདུན་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དག་ལ་ཐོབ་

བ་དང་མོངས་སྒྱུད་བར་འདོད་བ་ཉིད་དོ། །འདོད་ཆགས་ནི་མོངས་སྒྱུད་ལ་མངོན་བར་
དགའ་བས་ལྷག་བར་ཆགས་པའོ། །འདོད་བ་དང་དགའ་བ་ནི་འདོད་བར་འགྱུར་བ་
དང་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ལོ། །ཀུན་ཏུ་ཞེན་བ་ནི་ནང་གི་ལུས་སུ་གཏོགས་པ་
ནམས་ལ་སྲེད་པའོ། །འཆུམས་པ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནམས་ལའོ། །ལྷག་བར་
ཆགས་པ་ནི་བདག་གི་ལུལ་དག་ལ་སྲེད་པའོ། །སྒྲིམ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོད་
པའོ། །ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའོ། །རྒྱགས་པར་
འགྱུར་བ་ནི་རྒྱགས་པ་ནམ་བ་བདུན་གྱི་གནས་ཡིན་པའོ། །བྲམས་པར་འགྱུར་བ་ནི་
མོངས་སྒྱུད་ལ་འདོད་པ་ནམ་བ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་པའོ། །འདོད་བར་
འགྱུར་བ་ནི་འདས་པ་ལ་ལྟ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་ལ་སྲེད་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའོ། །དགའ་
བར་འགྱུར་བ་ནི་ད་ལྟའི་དུས་ལ་བཞེན་ནས་ཉེ་དགའ་བའི་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་
བུར་གྱུར་པའོ། །ཡང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་གོམས་པས་སྲེད་པར་བྱས་པ་ནི་བྲམས་
པའོ། །སྒྲིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ནི་དགའ་བའོ། །བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡོན་ཏན་
དང་སྒྲིན་དབྱང་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོགས་པའོ། །ཆགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་སེམས་ཀུན་
ཏུ་འཛིན་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །འཆིང་བར་འགྱུར་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་སྤྱག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་བ་ནི་སྲེད་པ་སྦྱིད་
པར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་དང་
སྤྱིག་པ་མི་དག་བའི་ཆོས་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །དགའ་བ་དང་མངོན་བར་
དགའ་བ་ནི་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་དུ་གཉེར་བའོ། །སྤྲོ་བ་དང་མངོན་བར་སྤྲོ་བ་ནི་
མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོག་ཡོངས་སུ་ཆོར་བའོ། །ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚོལ་

བས་ན་ལྷག་པར་ཆགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ལུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། །ལྷག་པར་ཆགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་
ཞེན་པའོ། །ཆགས་པ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་
པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རྟོ། །ཀྱན་ཏུ་
སྐྱོངས་པ་ནི་གསུམ་ཀ་ལ་གཉི་ལྷག་གིས་སོ། །འདས་པ་ལ་ནི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་ནོ། །མ་
འོངས་པ་ལ་ནི་སེམས་འབྲེལ་ནོ། །ངལ་བ་ནི་དེའི་གཞི་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་བཞུགས་
པའོ། །རིམས་ནད་ནི་འདོད་པ་འབྱོར་བ་དག་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ། །ཡོངས་
སུ་གཏུང་བ་ནི་འདོད་པ་མི་འབྱོར་བ་དག་ལའོ། །འབྲུག་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རྟོ། །ཀྱན་ཏུ་སྐྱོང་བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷན་མོ་དང་བཟ་གིས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་
བར་ལེན་པའི་སྟེང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དགའ་བས་ཞེས་བྱ་བས་ནི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྟེང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དོན་དུ་གཉེར་བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་
སྦྱིན་པའི་རྟེན་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྟེང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །མངོན་པར་དགའ་བས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་དུ་འཐད་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཆོག་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྟེང་བ་སྟོན་པར་
བྱེད་དོ། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་འབྲུག་གོ། །རབ་ཏུ་འབྱིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་
འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་སར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཁམས་ལྡེ་ལས་རིག་
པར་བྱའོ། །སྒྲིམ་པ་ནི་རྒྱགས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའོ། །རབ་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ནི་རྒྱགས་པ་
ལ་བཞེན་ནས་སྤྲིག་པ་མི་དགའ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་མི་བསྐྱུང་
བའོ། །རབ་ཏུ་རྒྱགས་པར་གྱུར་པ་ནི་སྤྲིག་པ་ཀྱན་ཏུ་ཙོམ་པར་སྦྱོར་བའོ། །རྒྱགས་
པར་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱགས་པའི་རྒྱ་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱངས་ནས་འདུག་པའོ། །འདོད་པ་དག་ལ་

ཀུན་ཏུ་རྒྱགས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བར་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་སུ་
ཡོངས་སྤྱོད་པའོ། །མིམ་པ་ནི་བདེ་བ་ཚོར་བའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
སོ། །སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ནི་སྤྱི་འཇམ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །ཚོར་བར་གྱུར་པ་ནི་དེ་
ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་
སོ། །འདོད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་། ལྷག་པར་ཆགས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཕྲིང་བ་
དང་། ཡོངས་སུ་ཞེན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འདོད་ཆགས་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ས་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ནང་གི་ཁྲི་མ་ནི་ཁོན་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་
འཛིན་པའོ། །ནང་གི་འགྲེན་ཆེན་ནི་འདོད་པ་ལ་བགལ་བ་བྱེད་པའོ། །ནང་གི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་
ནི་མི་འདོད་པ་ལ་གཏོད་པའོ། །ནང་གི་དགྲ་པོ་ནི་མི་མ་ཐུན་པ་ལ་གཏོད་པའོ། །མི་སྤྱུག་
པ་ནི་འདོད་པ་དང་ཡིད་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་
བསྐྱེད་པའོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ནའོ། །གཞོད་པ་ནི་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནའོ། །མི་མ་ཐུན་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནའོ། །ཡིད་དང་
འགལ་བ་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། གཞོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་པོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ། རྩལ་པ། དག་པ། ཡིད་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་
འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གཏུམ་པ་ཞེས་བྲ་བ་
ནི་བསྟན་པའོ། །ཀུན་ཏུ་ཐབ་པ་ནི་རྫོ་བ་དང་གཏུམ་པོར་སྤྲ་བའོ། །གཟུགས་པོར་སྤྲ་བ་
ནི་ཡི་གེར་བཏོན་ནས་འཛེས་པ་མེད་པར་ཆོག་རྩལ་པོར་སྤྲ་བའོ། །ནང་པ་ནི་བསམ་པ་
ཁྲོས་པའོ། །འཁྲུག་པ་ནི་དག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་བསམ་པ་ཁྲོས་པ་སྟོན་པའོ། །གཞོད་
སེམས་སུ་བྱེད་པ་ནི་ལག་པ་ལ་སོགས་པས་འཆོག་པའོ། །ནང་སྟེ་འདུག་པ་ནི་

འཕགས་པའི་མཁུག་ཏུ་གདོང་ཁོ་གཉེར་དང་བཅས་པར་གནས་ཤིང་ཆིག་ཏུ་མི་སྤ་
བའོ། །འཕགས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་རྗེས་སུ་འབང་
བས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁོན་དུ་འཛིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་ན་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་གནས་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དག་སྒོར་
དག་སྤྱིག་པ་དང་འབྲས་པ་དག་གིས་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་གནས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལེན་པས་དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
བཅས་པའོ། །དག་བའི་ཕྱོགས་ལས་རིང་དུ་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་གཞོན་པ་དང་བཅས་
པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་འཆོ་བ་དང་བཅས་པའོ། །འགྲོད་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་པའོ། །ཡང་སྤྱས་པ། སྤྱག་བསྐྱལ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པའོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །གཞོན་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེ་བའི་ཆོར་བ་
རྣམ་པར་འགྱུར་བའོ། །འཆོ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་ལ་དེ་གཉི་ག་ལས་མཐར་བའོ། །ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་བཅས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་སྤྱག་གི་མེས་སོ། །ཡང་འདས་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བཅས་པའོ། །མ་འོངས་
པ་ལ་ནི་གཞོན་པ་དང་བཅས་པའོ། །གསོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆེར་འཁོན་དུ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཕྱིར་ཁོལ་བ་དང་དག་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱ་མ་
བཞེན་ནོ། །པམ་པ་ནི་སྤྱེས་བྱའི་རྩལ་མ་སྤྱེས་པ་སྤྱེ་བ་དང་འགལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞོམ་
པ་ནི་སྤྱེས་པ་དང་གནས་པ་དང་འགལ་བར་བྱེད་པའོ། །འཛིགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡང་

དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་སྟོགས་པའོ། །གཞན་སྐལ་བཞི་ཅལ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་
འགལ་བར་བྱེད་པའོ། །སྐལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཞི་ཅལ་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་འགལ་བར་
བྱེད་པའོ། །ངན་པར་ཞོམ་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞོམ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཅོམ་པ་དང་།
གཞོད་པ་དང་། བསྐྱེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་དག་གི་དོན་ནི་ཆོག་འདི་དག་གིས་
རིག་པར་བྱའོ། །སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ནི་འདས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་
ཉིད་དུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་ཟད་པའི་
ཆོས་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ནི་མ་འོངས་
པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་ལས་བརྒམས་ནས་ཅི་
བདག་འདས་པའི་དུས་ནས་བྱུང་བར་གྱུར་རམ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱས་པར་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་འདུག ཇི་ལྟ་བུར་འགྱུར། སེམས་ཅན་འདི་དག་ག་
ལས་འོངས། འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལས་བརྒམས་ནས་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའོ། །དེ་དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་མོངས་པས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་བདག་
ཏུ་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་ཅིང་ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉི་ག་དག་ལ་ཆོས་ཅམ་དུ་མི་ཤེས་ཏེ།
ནང་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལའོ། །ཕྱི་ནི་ཕྱིའི་ལྷ་པོ་དག་ལའོ། །ཕྱི་དང་ནང་ནི་
དབང་པོའི་རྟེན་དེ་དག་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟེ། ཆོས་དེ་དག་ནི་ནང་གི་ཡིན་
པར་ཡང་དམིགས་ཤིང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དག་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་མི་ཤེས་པ་
ལས་འདུ་བྱེད་ཅམ་དུ་མི་ཤེས་པ་བདག་དང་བྱེད་པ་པོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་

བཤོ། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྤྲོད་དག་དང་ཡུལ་གཞན་ལས་
ཀྱི་རྒྱ་ཅན་རྣམས་ལ་དབང་བྱུག་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེན་པ་པོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་པའོ། །ལས་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་རྫོངས་པ་ལས་
དང་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
འདི་ནི་འདི་ལས་བྱེ་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཆོས་འདི་ལ་སོ་
སོའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་མི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེའི་རྣམ་པ་ངག་གི་སྟོན་ས་
སོ། །ཆོས་མ་ཤེས་པ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་སྟོན་ས་
སོ། །དགེ་འདུན་མི་ཤེས་པ་ནི་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་སྟོན་ས་
སོ། །སྤྱག་བཟུལ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་ནི་མདོ་སྤེལ་ལས་རི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱེ་
བཤམ། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོན་ས་སོ། །རྒྱ་དག་མི་ཤེས་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་
པ་སྤྲོད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་པའོ། །རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་ཉིད་དུ་མི་ཤེས་སོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་ནི་མི་དགེ་བ་རྣམས་དང་དགེ་བ་རྣམས་སོ། །ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་པ་དང་ཁ་
ན་མ་ཐོབ་མེད་པ་ནི་ཉེས་དམིགས་དང་པན་ཡོན་དང་ལྡན་པའོ། །ནག་པོ་དང་དཀར་པོ་
རྣམས་ནི་མ་རིག་པ་དང་རིག་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའོ། །གནག་ཅིང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
གནག་པ་རྣམས་དང་དཀར་ཞིང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་བ་རྣམས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་
དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དཀར་བ་དང་། གནག་པ་གང་དག་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དཀར་བ་
དང་གནག་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་

བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བར་དེ་དག་མི་ཤེས་པའོ། །རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཡང་དག་པ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྒྲོན་ས་བདེ་བ་སྤྱིར་
བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རེག་པ་སྐྱེས་པ་ནམས་དང་དེ་ལགགས་པ་དང་ཉེ་བར་ཞི་
བ་ནམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པའོ། །ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་
ཤེས་པས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྱུར་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་
ཞིང་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དེ་དང་དེར་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་རི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ལས་མ་བཤད་པར་རོ། །མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་
པའོ། །མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་མངོན་དུ་སྒྱུར་པའོ། །མངོན་པར་མ་
རྟོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་
པ་ལའོ། །སུན་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་མི་ཤེས་པའོ། །ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་ནི་ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་
མི་མཁས་པ་དེ་དང་དེ་དག་ལ་མ་བྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དང་དེའི་དོན་དང་
མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་མི་ཤེས་པའོ། །སུན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་བ་
འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ནམས་ཀྱི་ལོ། །སྤྱིབ་པ་དང་ཆོད་པ་དང་ལོང་
བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། གཞི་བསྐྱབ་པ་ལས་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །ཀུན་ཏུ་བསྐྱིབས་པ་དང་ཆོད་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཡོངས་སུ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟེན་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་མི་བྱེད་པ་ནི་ཞེས་མི་བྱེད་པར་སྒྱུར་པའོ། །ཁླ་མར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏྲན་
ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པས་སོ། །མཉམས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་འདོད་པས་མོངས་པར་སྒྱུར་

བཤོ། །མཚོད་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཐོབ་པ་མེད་པར་སྒྲུང་བཤོ། །ཡང་ཞེས་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་
བ་ནས་མཚོད་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་ནི་ཆོག་འོག་མ་འོག་མ་བཤད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཀྱས་པར་མ་བྱས་པས་ཆོས་ཉན་སྒྲ་མར་མ་བྱས་ཡིད་ཆེས་པར་མ་བྱས་པར་
ཞེས་བྱ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས་རིག་པར་
བྱའོ། །ཀྱས་པར་མི་ཉན་པ་ནི་ཉན་པར་མི་འདོད་པའོ། །རྣ་མི་གཏོད་པ་ནི་སེམས་རྣམ་
པར་གཡངས་པའོ། །ཀྱན་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་པར་མི་བྱེད་པ་
ནི་སྐྱབ་པར་མི་འདོད་པ་ཉིད་འོ། །སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་
བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡང་དག་པར་མི་རྟག་པའོ། །ཡང་དག་པར་སྒྲང་སྟེ་མི་གནས་
པ་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ཁོང་དུ་མ་རྩུབ་པའོ། །གསོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གཉིད་འོག་
པ་ནི་དོན་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པའི་ཆོག་གོ། །འབྲས་བུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བསྐྱ་བའོ། །འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་
འབྲས་བུ་བསྐྱ་བའོ། །དོན་མེད་པ་ནི་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་བསྐྱ་
བའོ། །ཕན་ཡོན་མེད་པ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་བསྐྱ་བའོ། །གཞོད་པ་རྩུང་ངམ་ཞེས་
བྱི་བ་ནི་ཁམས་མ་སྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །ཉམ་ང་བ་རྩུང་ངམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་
ཀྱི་མཐའི་སྒྲུང་བ་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །བསྐྱོད་པ་ཡང་ངམ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཟས་ཡི་གར་འོང་བ་དང་ཐོས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འརྩུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །འཆོ་བ་
དང་། སྟོབས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སའི་ནང་དུ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཆོད་རིག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་མི་འབྱེད་སོ་སོར་
རྣམ་པར་མི་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་རིག་

པར་བྱལོ། །སེམས་པར་མི་བྱེད་འང་ལ་པར་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པར་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་རིག་པར་བྱལོ། །ཉུང་བ་ནི་རབ་ཅམ་ཞིག་མེད་པལོ། །ཆུང་དུ་ནི་
དམན་པ་ཅམ་ཞིག་དང་ལྡན་པལོ། །ཉུང་ཤས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་ཅམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བལོ། །བྱང་པར་རམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་ལོ། །བསམ་
པའམ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཐ་དད་དུ་བྱ་བའམ། ཞེས་
བྱ་བ་ནི་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་ཏེ། འདི་ནི་ནམ་གངས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱལོ། །འདི་
དག་ནི་བདག་གི་ཐ་སྙད་མང་པོ་གདགས་པའི་ནམ་གངས་ཆེ་ལོང་མདོ་སྟེ་ལས་བརྒྱས་
ནས། དོན་གྱི་སྟོན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་
འདས་ནམས་ཀྱིས་ནམ་གངས་སྟོན་པ་ནི་ཆད་མེད་དེ། ཕྱོགས་འདི་དང་བསྐྱེད་པ་འདི་
དང་བསྟན་པ་འདིས་ཀྱང་འདི་དག་དང་ནམ་གངས་གཞན་ནམས་དང་དོན་གྱི་ནམ་
གངས་གཞན་དག་ལ་ཡང་བརྟག་ཅིང་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་བྱ། རྒྱས་པར་གཞག་པར་
བྱལོ། །ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་ནམ་གངས་བསྐྱེད་པ་རྫོགས་སོ། །

འདི་ལ་སྟོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅ་ལྔ་ཡོད་དོ། །

༡༡། རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟུ་བ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༡། རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟུ་བ་བརྒྱགས་སོ། རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟུ་བ་ དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་བྱག་འཛུལ་ལོ། རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟུ་བ་གང་ཞེན། སྤྱི་ཕྱོད་ནི།
ལུས་དང་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོག་འབྲུ་དང་ནི་དོན་ཉིད་དང་། ཆོས་དང་ཀུན་
ནས་སྒྲིང་བ་དང་། དོན་དང་ཆོས་བའི་ལན་དང་ནི། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་སྦྱ་བ་
དང་། བཤད་དང་འཁོར་དང་ཉན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་བསྟུ་བ་བསྟུ་བ་བསྟུ་བ་
དང་། རྒྱལ་དང་བསྟུ་བ་པའི་པན་ཡོན་ཡིན། རྟེན་པ་མདོ་སྤེའི་ལུས་ནི་མདོར་བསྟུ་ན་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོག་འབྲུ་དང་དོན་རྟོ། རྟེན་པ་ཆོག་འབྲུ་ནི་གནས་ཡིན་ལ་དོན་ནི་དེ་
ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། རྟེན་གཉིས་ཀ་བསྟུ་བ་པ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ལོ། རྣམ་པར་བཤད་པ་གང་ཞེན། མདོར་བསྟུ་ན་རྣམ་པ་ལྟར་བསྟུ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་
དང་། ཀུན་ནས་སྒྲིང་བ་དང་། དོན་དང་། ཆོས་བའི་ལན་དང་། མཚམས་སྦྱར་བའོ། རྟེན་
པ་ཆོག་འབྲུ་ནི་རྣམ་པ་བྱག་སྟེ། མིང་གི་ཆོག་ས་རྣམས་དང་། ཆོག་གི་ཆོག་ས་རྣམས་
དང་། ཡི་གེའི་ཆོག་ས་རྣམས་དང་། དག་དང་། རྣམ་པ་དང་། བསྟུ་བ་པའོ། རྟེན་པ་མིང་གི་
ཆོག་ས་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲ་བྲག་ས་ཡིན་ལོ། རྟེན་པར་
རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ཏེ། ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་
དང་། རིགས་པ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། སོ་སོ་དང་འབྲེལ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བ་
དང་། ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་།

མི་གསལ་བ་དང་། བསྐྱས་བ་དང་། རྒྱས་པའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་མིང་ནི་རེ་ཞིག་ནང་གི་དག་ལ་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དག་ལ་བྱམ་བ་དང་སྒྲུམ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་དག་པའི་
དངོས་པོའི་མིང་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མིག་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་དང་དོན་རྣམས་ཀྱིའོ། །རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ནི་སེམས་ཅན་དང་གཟུགས་
དང་། ཆོར་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་
མིང་ནི་སངས་རྒྱས་བྱིན་དང་ཡོན་ཏན་བཤེས་གཉེན་དང་སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་སུ་རུང་བས་
གཟུགས་དང་། ཆོར་བར་བྱེད་པས་ཆོར་བ་དང་། ཉིན་མོར་བྱེད་པས་ཉི་མ་དང་། སྟེག་
པར་བྱེད་པས་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཐ་སྙད་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
དབུལ་པོ་ལ་སྤྱག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་མིང་རྣམ་
པར་གཞག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །གྲགས་པའི་མིང་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་མིང་གང་ཡིན་
པའོ། །མ་གྲགས་པའི་མིང་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བའི་མིང་ནི་གང་གི་
དོན་ཤེས་པའོ། །མི་གསལ་བའི་མིང་ནི་གང་གི་དོན་མི་ཤེས་པ་སྟེ། འགྲོ་ལྗེང་བའི་རིག་
སྒྲགས་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱས་པའི་མིང་ནི་ཡི་གེ་གཅིག་གང་ཡིན་པའོ། །རྒྱས་པའི་མིང་ནི་
ཡི་གེ་མང་པོ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཆོག་གི་ཆོགས་རྣམས་ནི་མིང་དང་ཡི་གེ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་བྲུག་སྟེ། ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཆོག་
དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆོག་དང་། བསྐྱས་པའི་ཆོག་དང་། རྒྱབ་པའི་ཆོག་དང་།
བསྐྱན་པའི་ཆོག་དང་། བཤད་པའི་ཆོག་གོ། །དེ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཆོག་ནི་

ཆོག་འབྲུ་མ་རྫོགས་པ་དང་། རོན་མ་རྫོགས་པ་ལས་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཆོག་ནི་ཆོག་གཉིས་པས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་འབྲུ་ནི་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་
ལ། སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བའི་རོན་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་མི་བྱ་
སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་པའི་ཆོག་
ནི་གོང་མའི་འོག་མས་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། གྲེ་མ་འདུ་བྱེད་མི་
རྟག་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ། སྐྱེ་ཞིང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ཡིན་ལ་
གང་གིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྟན་པའི་ཆོག་ནི་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དམ་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །བཤད་པའི་ཆོག་ནི་ཡང་དག་པར་
སོང་བ་རྣམས་དང་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་མིང་ནི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡི་གའི་ཆོག་ས་རྣམས་ནི་ཡི་གེ་བཞི་བརྩ་ཅ་
དགུ་པོ་དག་གོ། །དེ་ལ་འདུན་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ནི་མིང་ངོ། །མིང་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ནི་
ཆོག་དང་ཡི་གའི་ཆོག་ས་རྣམས་སོ། །ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིང་ཡང་ཡིན་ལ་ཡི་གེ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །མིང་གིས་མ་བསྐྱས་
པའི་ཡི་གེ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡི་གེ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མིང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མིང་གི་
ཆོག་ས་ལ་སོགས་པ་འདོགས་པར་མཛད་ཅེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོག་སྐྱ་དགས་ཀྱི་འདུས་
ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་སོ་སོར་སྟོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །མིང་ཞེས་བྱ་བའི་

དོན་གང་ཞེ་ན། མིང་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མིང་ངོ་། །ཡང་
ཡིད་ཀྱིས་མཚན་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མིང་ངོ་། །ཡང་སྒོག་ཏུ་གུར་པའི་དོན་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཚིག་གིས་བརྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མིང་ངོ་། །མིང་གིས་མཐའ་བླངས་པའི་ཕྱིར་
ཚིག་གོ། །མིང་དང་ཚིག་རྗེས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་
སོ། །བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚིག་བླ་དགས་དང་ཚིག་བླ་དགས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་
གང་ག་སྤངས་པ་དེ་ལ་ཚིག་བླ་དགས་ནི་སྡེ་བ་མཐའ་དག་ལས་བྱུང་བ་དང་རིགས་
དང་འབྲེལ་པའི་མིང་ངོ་། །ཚིག་བླ་དགས་ཀྱི་ལམ་ནི་སྡེ་བ་དེ་དང་རིགས་དེ་དང་འདུན་
བ་སྡེ་དེ་ཀུན་ནས་སྒོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེས་པའི་ཚིག་ནི་བསྟན་པ་དང་བཤད་
པ་དེ་དང་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཚིག་གང་ཡིན་པའོ། །དེའི་ཉེན་དེ་ནི་ལམ་
སོ། །འདོགས་པ་ནི་རེ་རེ་ནས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདོགས་པར་བྱེད་པའོ། །དེའི་ཉེན་དེ་ནི་
ལམ་སོ། །འདུན་པ་ནི་དེས་པར་བཤད་ཟིན་ཏེ་འདུན་པ་གྲུད་ན་མེད་ངོ་། །དེའི་ཚིག་བླ་
དགས་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལམ་སོ། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཉེན་
ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པ་བྱུག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་དང་། དོན་དང་། གང་ཟག་དང་།
དུས་དང་། གངས་དང་སྐབས་སོ། །དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མོས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དག་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན་
གྲོང་ཁྱེར་བ་དང་སྟན་ཅིང་འཛེབས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཚིག་དང་ཡི་གེ་འབྱོར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་འབྲས་སྐྱོང་གི་ཡན་
ལག་གི་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་དག་གྲོང་ཁྱེར་
པ་ནི་སྤྱི་པར་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །སྟན་

ཅིང་འཇེབས་པ་ནི་སྤྲུལ་མཉེན་ཞིང་སྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གསལ་པ་ནི་ཆོག་
དང་ཡི་གེ་ལེགས་པར་འབྱོར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མཉན་པར་འོས་པ་ནི་ཆོས་དང་དོན་
དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟེན་པ་ནི་དད་པའི་བྱ་བ་ལ་མི་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ནི་རན་པར་སྤྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མི་གཏུགས་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་
ཞིང་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ངག་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མདོར་
བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་
སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །སྦྱོར་བ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་
འབྱོར་པ་ནི་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་ལེགས་པར་འབྱོར་
པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རིགས་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་འབྱོར་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་
པ་ནི་སྤྱབ་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འཕྲོད་པ་ནི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་གསལ་པ་རྣམས་
དང་དང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཐབས་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤྲིང་ལ་འབབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །འཆམ་པ་ནི་འཁོར་དང་འཆམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པ་ནི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་
དོན་དང་ལྡན་པ་དང་དུས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲུས་སྦྱོང་གི་ཡན་ལག་གི་
ཆོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འགྲུས་སྦྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དང་རྟག་ཏུ་བྱེད་
པའོ། །དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆོགས་
སུ་གྲུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་བོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
དང་ཁམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་སྤྱི་མཆེད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། གནས་དང་། གནས་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་

རྣམས་དང་། དེ་ལ་ཉེ་བར་གཞག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཤད་པའམ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྟན་པ་ནི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གཏམ་ཟེར་བའོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་གང་ཟག་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
དབང་པོའི་དབྱེ་བས་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོའོ། །སྤྱད་པའི་དབྱེ་བ་
ནི་བདུན་ཉེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་འདོད་ཆགས་སྤྱད་པ་ལ་ས་སོགས་པ་བསྟན་
པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ནི་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའོ། །སྟོན་ལམ་ཀྱི་དབྱེ་
བས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །བསྐྱབ་ཏུ་རུང་
བ་དང་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་དབྱེ་བས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
དང་། ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བས་ནི་ས་
ཁྲགས་པ་དང་ཁྲགས་པ་དང་། བསྐྱབས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་
སྟོན་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྟོན་པ་དང་། འཆིང་བ་མཐའ་དག་ཡོད་པ་དང་། འཆིང་བ་མ་
ཆང་བ་དང་། འཆིང་བ་མེད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ནི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་
པའོ། །ཆོག་འབྲུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ན་རྣམ་པ་བཞིས་ཆོག་འབྲུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
གང་སྟོན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། མིང་ལ་སོགས་པ་ནས་རྣམ་པར་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་
གོ། །གང་ལ་སྟོན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཟག་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་ལ་སྟོན་པས་བསྐྱས་
སོ། །གང་གིས་སྟོན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དག་གིས་སོ། །སྤྱ་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་
ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོག་འབྲུ་རྣམ་པ་བྱུག་

གིས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་ཆང་ན་དོན་མངོན་པར་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ལ་དེ་དག་གིས་དོན་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཆོག་འབྱུ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །དོན་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟུན་ན་རྣམ་པ་བརྟུར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སའི་དོན་དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དོན་དང་། དབང་དུ་བྱ་བའི་དོན་དང་། སན་ཡོན་ཀྱི་དོན་དང་། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་དོན་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དང་། གཉེན་པོའི་དོན་དང་། བསྟུས་པའི་དོན་དང་། རྒྱས་པའི་དོན་དོ། །དེ་ལ་སའི་དོན་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་ས་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱི་ས་དང་། སྦྱོར་བའི་ས་དང་། མཐོང་བའི་ས་དང་། བསྐྱོམ་པའི་ས་དང་། མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་སའོ། །རྒྱས་པར་བྱས་ན་ས་བརྟུ་བདུན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་ལྟ་དང་ལུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་པོ་མེད་པའི་སའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དག་གོ། །དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྣམ་པ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བརྒྱའི་མཆོན་ཉིད་དང་། རྒྱུའི་མཆོན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཡང་སྔ་མ་ཁོན་བཞིན་དུ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སར་ངེ་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་སྒར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་པ་བརྟུ་ནི། སྤྱུག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་རྟོགས་པ་ཤེས་པ་དང་། པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྗེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་

བ་ཤེས་བ་དང་། མི་སྡེ་བ་ཤེས་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སར་བསྟན་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་ལྔ་དང་ལྔན་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སར་སྤར་བསྟན་བ་བཞིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་
ནི་དགུ་སྟེ། འདོད་བ་དང་ལྔན་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་གཅིག་གོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་བ་དང་ལྔན་པའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་
སྤངས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་གཉིས་པའོ། །

འདོད་བ་དང་ལྔན་པའི་འགོག་བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ནི་
ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་གསུམ་པའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་བ་དང་ལྔན་པའི་འགོག་
བ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་བཞི་པའོ། །འདོད་
བ་དང་ལྔན་པའི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་
བ་ལྔ་པའོ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་བ་དང་ལྔན་པའི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་དྲུག་པའོ། །ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཀུན་
ཏུ་སྦྱར་བ་རྣམས་སྤངས་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་བདུན་པའོ། །གཟུགས་ཀྱི་འདོད་
ཆགས་ཟད་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་བརྒྱད་པའོ། །གཟུགས་མེད་པའི་འདོད་ཆགས་
ཟད་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་བ་དགུ་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
མཉམ་པར་གཞག་པའི་སར་བསྟན་བ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། སྒོན་བ་མེད་བ་དང་མཚན་མ་མེད་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཡང་

འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་གཞག་པའི་སར་བསྐྱལ་བ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དུ་དག་གིས་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་ཤེས་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དུ་དག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དུ་
དག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་དུ་དག་གིས་རྣམ་པར་
ཐར་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བརྩམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དབང་དུ་བྱ་
བའི་དོན་ནི་མདོར་བསྟུན་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱ་བ་
དང་། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་པོའི་
དབང་དུ་བྱ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དངོས་གཞིའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་།
དེའི་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྦྱང་བརྩེ་
བའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་དངོས་གཞིའི་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་
རྣམ་པ་བྲལ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བདེ་འགྲོ་དང་། རན་འགྲོ་དང་། ཉམས་པ་དང་། བྱད་པར་
དང་། འཁོར་བ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའོ། །དེའི་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་དངོས་པོའི་
དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་བརྩམ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོད་པ་བརྩམ་གཉིས་པོ་འདོད་པའི་
སྟོད་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོད་པ་དང་། དགོ་བའི་སྟོད་པ་དང་། མི་དགོ་བའི་
སྟོད་པ་དང་། འག་པོའི་སྟོད་པ་དང་། འག་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་པ་དང་། ཉམས་པའི་ཆ་
དང་མ་སྐྱེན་པའི་སྟོད་པ་དང་། བྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མ་སྐྱེན་པའི་སྟོད་པ་དང་། གུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་སྟོད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྟོད་པ་དང་། བདག་གི་དོན་གྱི་སྟོད་
པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྟོད་པའོ། །གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྦྱང་བརྩེ་བའི་དངོས་པོའི་
དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུན་པ་བརྒྲུག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་

སྟོན་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འདྲིན་དུ་འབྱུག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་
པ་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་ནི་མི་རྣམས་དང་
ལྷ་རྣམས་སོ། །ངན་འགྲོ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཉམས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདག་ཉིད་གྱི་
ཆེ་ཉམས་པའོ། །ཆེ་རྒྱ་ལ་བཞིན་དུ་ཁ་དོག་དང་། སྟོབས་དང་། ལོངས་སྟོད་དང་།
སྟན་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། སྟོབས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་དག་བ་ཉམས་པ་དང་དབང་སྤྲུག་གི་བདག་པོ་ཉམས་པ་དང་དབང་
ཁུང་བར་གྲགས་པ་ཉིད་དང་། ཆོག་མི་བཙུན་པ་ཉིད་དང་། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་ཉིད་
དང་། གཟུགས་དང་སྤྲ་དང་བི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་བྱ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པ་འཕྲོ་བ་དང་།
དེ་དག་ལོངས་སྟོད་བྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་སེམས་མི་འབྱུག་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་དང་མ་སྟན་
པ་དག་ཉམས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བྱད་པར་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ལས་ཅི་རིགས་པ་
ཁོ་ནར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་ནི་བདེ་འགྲོ་དང་ཉམས་པ་དང་། བྱད་པར་དེ་
དག་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནས་སྤང་པའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་སྤང་
པའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་སྟོད་པ་
ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་བཙུ་བོ་དག་སྟེ་བར་མ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་
ལོ། །ངས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོད་པ་ནི་ལོངས་སྟོད་དེ་དག་ཉིད་མི་རྣམས་པ་ལ་སོགས་པར་
ཤེས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དབང་པོ་སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དག་བའི་སྟོད་པ་ནི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྟོམ་པ་དག་གིས་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་དག་བ་སྟོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །མི་དག་བའི་སྟོད་པ་ནི་ཉམས་པར་སྟོད་

བ་ནམ་པ་གསུམ་སྟོད་པའོ། །དག་པོའི་སྟོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཅེར་བྱ་དང་གོས་མེད་
བ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །དག་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་བདེ་བ་ཡོངས་སུ་མི་སྟོང་ཞིང་། མཐའ་གཉིས་པོ་འདོད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་སྟོར་བའི་མཐའ་དང་བདག་ཉིད་ངལ་བའི་རྗེས་སུ་སྟོར་བའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་
སྤངས་ནས་དབྱ་མའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་ཀྱིས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་
ཞིང་ཡོངས་སྟོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྟོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། ཆོལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བར་དུ་གཙོད་པ་སྟོད་པའོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་སྟོད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བེ་ཙྰའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་བསྐྱོག་
བ་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོད་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་ནམ་པ་
གསུམ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་དག་གི་ཅ་བའི་གཞི་ནི་ནམ་
པ་དགྲུང་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནི་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་
དང་གཉི་ཐུག་ནམས་སོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
བཞིའོ། །འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་པའི་སྲིད་
པའོ། །དེ་ཙྰའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མི་དགེ་བའི་ཅ་
བ་གསུམ་པོ་དག་གིས་སྟེ་བར་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སྟེ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྟེས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ནམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པའི་སྟོན་སྟེ་བར་འབྱུང་
ལ་བྱིས་ན་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྲིད་པའི་སྲིད་

པའི་སྒོ་ནས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྒྱུད་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་
བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་། ས་ལ་སྟེ་ཆོག་ས་ཀྱི་ས་ནས་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་སའི་
བར་དུ་སྟེ་མ་བཞིན་ནོ། །བསྐྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྩ་བའི་གཞི་ཡང་རྣམ་པ་
དགྲུར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་ཆགས་པ་
མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་སྟག་མེད་པ་རྣམས་སོ། །ཆོག་ས་ཀྱི་ས་དང་
སྒྱུར་བའི་ས་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བཞིན། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་།
མཐོང་བའི་ས་དང་། བསྒྲོམ་པའི་ས་དང་། མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་ས་ནི་རིག་པ་དང་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །དེ་ལ་བདག་གི་དོན་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ལ་ཕན་པ་
སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་གིས། །འདི་
ལྟར་དེ་དག་ནི་ལན་འགའ་གཞན་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་བྱེད་མེད་ཀྱི་གཞན་ཀྱི་དོན་ལོ་
ན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་བྱིར་བདག་གི་དོན་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་
བྱའོ། །གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ནི་སྟེ་པོ་མང་པོ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱིར་གཞན་
ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལ་འདུན་པ་རྒྲོག་པ་ནི་ནག་པོའི་སྟོགས་ཀྱི་སྒྱུད་
པ་དུག་གི་མི་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་གང་
ཡིན་པའོ། དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ནི་དཀར་པོའི་སྒྱུད་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་
འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་བྱིར་རིགས་པ་བཞི་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་
ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཅིང་མོས་པར་གྱུར་པ་
རྣམས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་གཟུང་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། གདོན་མི་ཟ་བར་བྱས་ནས་

བདག་གིས་ད་ཅི་ཞིག་བཅི་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་སྐྱབས་ཤིག་
ཅེས་ཡང་དག་པར་སྒྲོར་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་གཟེངས་
བསྟོད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་འཕམ་བསྐྱབ་པ་འཕམ། ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཁུམ་པའི་ཆེན་
སྐལ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་མཐུ་ཡོད་པས་སེམས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་བསྐྱགས་པ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདུན་པ་
ཆོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་
ལྟ་སྟེ། ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་འདི་སྐད་ཟེར་གྱིས་འདི་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གཞན་གྱི་ཆོག་གིས་
འདུན་པ་ཆོག་པར་བྱེད་པ་འཕམ། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་འདི་དང་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་བསྐྱགས་
པར་བྱེད་པ་འཕམ། ཁོ་བོ་ལ་བྱམས་པའི་བྱིར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་བ་འདེབས་པར་
བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འདུན་པ་ཆོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་
ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་ཐ་མལ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་
ལ་དེ་སྟོན་ལས་བསྐྱོད་ཏུ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་བྱེད་འདུན་པ་
ཆོག་པར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོན་ལ་གནས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱན་ནས་འདུན་
པ་ཆོག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་ཏུ་ཡང་འཇུག་ལ་ཡང་དག་
པར་གཟེངས་སྟོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པར་མ་སྐྱངས་པ་
དང་། གོང་མའི་བྱང་པར་ལ་ཁུམ་པ་ན་བྱང་པར་ཚུམ་པ་ལའོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་
དགའ་བ་ལ་ཕན་ཡོན་ལྡན་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ན་རང་གི་རྟོགས་པ་
ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དག་དེའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་དགའ་བ་

སྐྱེ་བ་དང་། ཞེ་འགྲམ་པ་རྣམས་དེ་ལ་དད་པར་འགྱུར་བ་དང་། མ་དད་པ་རྣམས་མ་
མལ་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་འགྱུར་པར་འགྱུར་
བའོ། །ཡང་དག་པར་དགའ་བར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལྷའི་རིས་སུ་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱེད་ཅིང་སོགས་ཏེ། དེ་ནི་གང་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་དང་དེར་
ཡིད་དུ་འོང་བ་འབའ་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་
འདོད་པའི་སློབ་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་མའི་
འདོད་པའི་རྒྱར་འདི་ལ་དགོ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་
ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་མ་ཡིན་པས་འདོད་པ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ངེས་
པར་འགྱུར་བའི་སློབ་པ་ནི་ཉམས་པར་བྱས་པས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལ་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱས་པས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་
ཆོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །དགོ་བའི་སློབ་པས་ཀྱང་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་
འདའ་བའི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །མི་དགོ་བའི་སློབ་པས་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་
རོ། །འག་པོའི་སློབ་པས་ཀྱང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། འོག་པར་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་
པས་བདག་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་གདུང་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འག་པོ་མ་ཡིན་པའི་སློབ་
པས་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཆོགས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཉམས་པའི་ཆ་དང་མ་ཕུན་པ་
དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆ་དང་མ་ཕུན་པའི་སློབ་པས་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཉམས་པ་དང་ཁྱད་
པར་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་པས་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་
རོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་སློབ་པས་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །བདག་གི་དོན་
ཀྱི་སློབ་པས་ནི་བདག་ཉིད་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱ་ངན་

ལས་འདའ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའོ། །གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྒྲིབ་པས་ནི་བདག་དང་
གཞན་དག་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཐུངན་ལས་འདའ་བར་
འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་གཞིའི་དངོས་པོ་ནི་
བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་ཐུངན་ལས་འདའ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་རྣམ་པ་དུག་
གོ། །དེ་འཐོབ་པའི་ཐབས་གྱི་དངོས་པོ་ནི་སྒྲིབ་པ་བཙུག་ཉིས་སོ། །གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་
སྤྱང་བཅེ་བའི་དངོས་པོ་ནི་གང་གིས་གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྤྱང་བཅེ་བ་ན་དངོས་གཞིའི་
དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིབ་པ་བཙུག་ཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་ཅི་རིགས་པར་འདུན་
པ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བར་རོ། །དེ་ལ་
དུས་གྱི་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་གསུམ་སྟེ། འདས་པའི་
གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་མ་འོངས་པའི་གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་
གཏམ་གྱི་དངོས་པོ་མདོ་ལས་རྗེས་སྐད་གསུངས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །དེ་གང་ཟག་གི་
དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་ཉི་ཤུ་ཙུང་བོ་དག་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྗེས་སྐད་བསྟན་པའི་དངོས་པོ་དང་། དུས་དང་། གང་ཟག་
དེ་དག་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དབང་དུ་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཕན་ཡོན་གྱི་དོན་
མདོར་བསྟུན་ན་ཆོས་སམ་གང་ཟག་བསྟན་པའི་དོན་བསྟོན་པའོ། །དེ་ལ་ཉིས་
དེམས་ཀྱི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་སམ་གང་ཟག་མི་བསྟན་པའི་དོན་སྟོན་པའོ། །དེ་
ལ་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མདོར་བསྟུན་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པའི་སྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ལ་གཉེན་པོའི་དོན་ནི་ནམ་པར་བྱང་པའི་སྒྱུད་པ་
ཐམས་ཅད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འདོད་ཆགས་ནི་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ།
དེའི་གཉེན་པོ་ནི་མི་སྟག་པ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་དེ་ནི་མི་མ་སྟན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་དེའི་
གཉེན་པོ་ནི་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་བསྟུས་པའི་དོན་ནི། འདི་
ལྟ་སྟེ། རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་དོན་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་སོ། །ཡང་བྱང་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་
བསྟན་པ་དང་། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་བསྟན་པ་ལས་སོ། །ཡང་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་
ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིང་བསྟུས་པ་དང་། དོན་བསྟུས་པ་ལས་སོ། །བསྟུས་པའི་དོན་ནི་
ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པའི་དོན་གྱི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིང་རྒྱས་པ་དང་། དོན་རྒྱས་
པ་ལས་སོ། །མདོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། །ཤུ་རིའི་བྱ་ནི་མདོར་བསྟུས་ཏེ་ཆོས་
སྟོན་པ་ཡང་བྱེད་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡང་བྱེད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་
པོ་ཞེས་ངེས་སྒྲིག་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོའི་སྟེ་ལ་ནི་
ཆོག་འབྲུ་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟེ་ལ་ནི་
དོན་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ་ཆོག་འདི་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །བར་སྟོམ་ནི།
ས་དང་མཚན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དང་། །དབང་བྱ་བའི་ཡོན་ཏེས་དམིགས་དང་། །མི་མ་སྟན་
ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་། །བསྟུས་པ་དང་ནི་རྒྱས་པ་ཡིན། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལྟས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལ་དོན་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
དམ་གང་ཡང་རྒྱུད་པ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བུའོ། །དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་
ཡོངས་སུ་བཅའ་ནས་གཞན་དག་ལ་བསྟན་པར་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཆོག་འབྲུའི་ལྟས་ཅན་

དང་། རོན་གྱི་ལུས་ཅན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པས་རྣམ་པ་ལྡན་པས་པར་བཤད་པས་
འབྲུག་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོར་ཆོས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་ཀུན་ནས་སྤོང་བ་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་རོན་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་རྒྱུ་བའི་ལན་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་མཆམས་སྦྱར་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ནི་མདོར་བསྡུ་
ན་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་
མདོའི་སྡེ་ནི་སྤོང་པའི་རོན་གྱིས་ཏེ་རྒྱུང་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་པལ་ཆེར་
དགོངས་པ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཐ་མར་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་གྱིས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། མདོར་བསྟན་པར་
གཞག་པ་ངེས་པའི་རོན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ལུང་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་མདོར་
བསྟན་ནས་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ལུང་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་
དུས་ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལུང་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པའི་སྡེ་ནི་ཆོགས་བཅད་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་བ་གཉིས་
པའམ་རྩ་བ་གསུམ་པའམ་རྩ་བ་བཞི་པའམ་རྩ་བ་ལྔ་པའམ་རྩ་བ་དྲུག་པའོ། །དེ་ལ་
ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཞེན་པར་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་བྱང་
བར་བྱ་བའི་བྱིར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་སྐྱེ་བོ་བྱི་མ་ལ་སྐྱགས་བཅེ་བ་ཉེ་བར་
གཞག་ནས་ཚུལ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཇི་སྐད་
དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཆེད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གླེང་གཞིའི་སྡེ་ནི་བཞེན་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་བྱ་ནག་པོ་ལས་བཅམས་ཏེ་དགོ་སྤོང་རྣམས་ལ་ཆོས་

དང་ལྷན་པའི་གཏམ་གསུང་ངོ་ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་སོར་ཐར་པ་
ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བྱང་བའི་ལམ་འདུལ་བར་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་གང་ལ་བཙམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྒྲེང་གཞི་འདི་དང་སྐབས་འདི་ལ་འདི་སྐད་གསུངས་ཞེས་བྱ་བ་གང་
ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་ནི་དཔེ་དང་བཅས་པའི་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་
སྟེ་དེས་དོན་དེ་ནམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བའི་སྡེ་ནི་སྐྱེས་པའི་
རབས་ཀྱི་སྡེ་མ་གཏོགས་པ་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དང་ལྷན་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་པའི་
རབས་ཀྱི་སྡེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་སྐྱེ་བ་ཡང་
དག་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ལམ་འདི་ལྟ་སྟེ། ས་བདུན་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་བཞི་ཡང་དག་
པར་བརྗོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་མཁུན་པའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སར་བསྐྱན་པ་
དག་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་ཆོས་དེ་དེ་དག་ནི་མང་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཡུན་རིང་
པོ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་དེའི་
ཕྱིར་འིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་མད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་ཡང་
དག་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མད་དུ་བྱང་བའི་རྒྱའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྐྱན་པའི་སྡེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་ལས་
ངེས་པར་བྱངས་པའི་མ་མོ་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཐམས་

ཅད་ནི་མ་མོ་ཞེས་བྱའོ། །གང་དུ་བཅོམ་ལྡན་པ་དང་སྤྱི་མཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་
དང་གང་དུ་ཉན་ཐོས་གཞི་མཛོད་བས་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་
ཁོར་བར་བསྟན་པ་དེ་ཡང་མ་མོ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་མཛོན་པ་ཡང་ཡིན་ལོ། །རྗེ་ལྷར་ཡིག་འབྲུ་
དང་བཟོའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་ཡིན་པ་ལྷར་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྗེ་ལྷར་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་མེད་པའི་
ཡི་གེ་མཛོན་པར་མི་གསལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མདོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་མ་བཞག་ན་མཛོན་པར་མི་གསལ་བ་ཡིན་
ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་ན་མཛོན་པར་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །མཆོན་ཉིད་ཐ་མི་དད་པར་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར་མ་མོ་དེ་ཉིད་ཆོས་མཛོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་མོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་སྡེ་
གཞན་དག་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་
པའི་སྡེ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་དུས་
དང་གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་ཅི་རིགས་པར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་
ཟག་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་སྟོང་པ་མང་གོ་མོ་ཞིག་འདུན་པ་བརྒྱུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ཡང་
དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་བརྟེན་ནས་དོན་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། དོན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
བསྟུས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་རྣམ་པ་བཞིས་བརྟེན་
པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཉི་བར་བསྟུབ་པ་དང་། དངོས་པོའི་
མཐའ་བསྟན་པ་དང་། སྟུབ་པ་དང་། འབྲས་བུས་སོ། །དེ་ལ་སྟུབ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། འོག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།

ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། ལོག་པར་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །དེ་
ལ་ཆོག་གི་དོན་གྱང་རྣམ་པ་བཞིས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་
དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་བསྟན་པ་དང་། དེས་པའི་ཆོག་བསྟན་པ་དང་།
རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་དེས་པའི་ཆོག་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྡུག་སྦྲུང་བར་
བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཉགས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ལས་དང་། ཆོས་དང་། རྒྱ་དང་། འབྲས་
བྱས་སོ། །དེ་ལ་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡང་རྣམ་པ་ལྡུག་བཟོ་བར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། རུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་།
གནས་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
བཅུའོ། །ཆོར་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །འདུ་ཤེས་ནི་འདུ་ཤེས་བྱག་གོ། །འདུ་བྱེད་ནི་
འདུ་བྱེད་གསུམ་སོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་དེ་
ལྟ་བུ་དང་མ་སྟན་པ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སོ། །དེ་ལ་རུས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདས་པ་དང་། མ་
འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་རུས་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བ་ནི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྟར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱུད་འདི་གནས་སྐབས་དང་།
འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་དང་། ཆེན་པོའི་གནས་སྐབས་དང་། བདེ་བའི་གནས་སྐབས་
དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། དགེ་བའི་གནས་སྐབས་དང་། མི་དགེ་བའི་གནས་

སྐབས་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ཐོས་པའི་གནས་སྐབས་དང་།
བསམས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། བསྐྱོམས་པའི་གནས་སྐབས་དང་། ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། ཉང་གི་གནས་སྐབས་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་
སྐབས་དང་། གཟུང་བའི་གནས་སྐབས་དང་། འཛིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་། མི་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་། གཉེན་པོའི་གནས་སྐབས་དང་། མཛོན་སྤྱི་
དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དང་། མཛོན་སྤྱི་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་
དང་། རྒྱའི་གནས་སྐབས་དང་། འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་གང་ཟག་ཉི་ཤུ་ ཅ་བདུན་གྱིས་སྡེ་མ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
རང་གིས་སྐྱེས་པའམ་གཞན་གྱིས་བཞུགས་པའི་ཆོས་པའི་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་
ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་ནམ་པ་ལྷན་ཆོས་ཏེ། རོན་མ་རྟོགས་པ་ནི་མ་རྟོགས་པས་ཆིག་འབྲུ་
འདིའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཆོས་ལོ། །ཆིག་འགལ་བས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་བཙུག་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་སྡེ་ནི་གཞན་དུ་གསུངས་ལ་འདིར་ནི་གཞན་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུས་
སོ། །རིགས་པ་དང་འགལ་བས་ནི་གང་ལ་རིགས་པ་བཞི་དང་འགལ་བ་ཀུན་དུ་སྤང་
བས་སོ། །ཆ་དུ་མ་ཀུན་དུ་སྤང་བས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་
ནམ་གངས་དུ་མས་དོན་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུས་སོ། །ཤིན་ཏུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་
པས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉང་གི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་
དང་ཡང་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པས་སོ། །དེ་དག་གི་ལན་ཡང་ནམ་པ་ལྷན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་

སྟེ་མ་རྟོགས་པ་ལ་ནི་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །ཆིག་ལགལ་བ་ལ་ནི་དགོངས་པ་ཡང་དག་
པར་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་བྱ་བའོ། །ཆིག་ལགལ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡང་དག་
པར་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟ་བར་ཆ་དུ་མར་སྤང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་
སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲལོ། །རིགས་པ་དང་ལགལ་བ་ནི་ནག་པོ་བསྟན་པ་
དང་རིགས་པ་བཞི་བསྟན་པ་དང་ཆེ་གོ་ཞིག་གི་འབྲས་བྱ་ནི་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རྒྱ་དང་
འབྲས་བྱ་འབྲེལ་པ་བསྟན་པས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལན་
གདབ་པ་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡང་དག་པར་
རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་ལན་གདབ་པ་ནི་ཚུལ་དང་ཚུལ་བཞིན་
མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་རྣམས་ལ་བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་དྲིས་ཏེ་ལན་གདབ་པ་ནི་གྲན་ཀ་ཆོལ་བ་ལ་ཕྱོགས་ཁས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞག་པར་ལན་གདབ་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟབ་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་བཞིས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་གཞག་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་པན་ཆད་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྤར་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་ལན་གདབ་
པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
པས་ཀྱང་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་གཞག་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་
ལམ་དང་ལགལ་བའི་ཕྱིར་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་སྤངས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་
ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་པན་ཆད་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་

བད་བར་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་ལ་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་
སྤྱུ་རྒྱུ་ལས་པའི་མཆམས་སྦྱར་བ་དང་། རྣམ་པར་བཤད་པའི་མཆམས་སྦྱར་བ་དང་།
བསྐྱབ་པའི་མཆམས་སྦྱར་བའོ། །རྣམ་པ་དེ་གསུམ་གྱི་མཆམས་སྦྱར་བའི་དཔེ་ནི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཏུ་དང་མཆོག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཏུ་དང་།
རབ་ཏུ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་ཞེས་རི་སྐད་གསུངས་པ་དེས་ནི་ཤིན་ཏུ་
གཞོན་ཏུ་ཡོངས་སྤྱུ་རྒྱུ་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡལ་ཟས་གཙང་གིས་ངའི་གནས་ཁང་
བཟངས་ཅིག་ཏུ་བཅུག་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དེས་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་
ཏུ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞེ་
ན། ར་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པའི་
མཆམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་བསྐྱས་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་ཙམ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོར་བ་
གསུམ་སོ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེར་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་རྒྱུ་ལས་པའི་མཆམས་
སྦྱར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོར་བ་དེ་ཉིད་ཆིག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱུ་རྒྱུ་ལས་
པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོར་བ་རི་ལྟ་བར་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་
འདྲ་སྟེ་ཆིག་དང་སོ་དང་རྗེས་སྤྱ་མ་སྤྱན་པར་ཆིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཤད་པའི་གོ་རིམས་
ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་མཆམས་སྦྱར་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
ལན་འགའ་ནི་ཆིག་སྤྱ་མ་ཆིག་ཕྱི་མའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་ལན་འགའ་ནི་ཆིག་ཕྱི་མ་
ཆིག་སྤྱ་མའི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་བཤད་པའི་མཆམས་སྦྱར་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་སྤྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཆོས་དང་དོན་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ནི་ནམ་པ་ལྷག་གོ། འོན་ནི་ནམ་པ་བཅུ་ལོ། གཏམ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་ཞེན་མང་དུ་སྒོས་པ་དང་སྒོས་པ་འཛིན་པ་དང་སྒོས་པ་བསགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་མི་འཛིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཞུས་པ་མེད་ཅིང་དེའི་རྒྱལ་ས་བྱང་བའི་སྐད་འདར་བ་དང་མཆན་ཁུང་རྩལ་བ་དང་། བན་པས་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དགེ་ཞིང་ཆོག་གི་བྱ་བ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་དང་ལྷན་ཞིང་འཁོར་ལ་ཆོག་དང་ཡི་གེ་འབྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པས་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་ནི་གོང་བྱིང་པ་དང་སྟུན་ཞིང་འཛེབས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །གཏམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དུས་སུ་དད་གུས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་གཏམ་ལ་སྒྲིབ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོས་པ་དང་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་ཅིང་རི་སྐད་སྒྲས་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིད་ལམ་སྟན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཏམ་ཟེར་བ་ན་ལག་བ་སྐྱུལ་བར་མི་བྱེད་དེ། ཀྱང་བ་སྐྱུལ་བར་མི་བྱེད། སྒྲིན་མ་སྒྲིད་བར་མི་བྱེད། མགོ་སྒྲར་བར་མི་བྱེད། བཞིན་སྒྲར་བར་མི་བྱེད་ལུས་སྒྲར་བར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཛེས་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྒོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཉན་བར་བྱེད། སྒོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་བྱེད་ལ། རྣལ་འབྱོར་མི་གཏོང་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་གནས་མི་གཏོང་བ་ཡིན་ནོ། །ངལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བཞི་པོ་དག་

ལ་ཆོས་སྟོན་པས་ཡིད་ཡོངས་སུ་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཟོད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཁོས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ཁོ་བ་དང་། མཚང་བྱས་ཀྱང་ཕྱིར་མཚང་འབྲུ་བར་མི་བྱེད་པ་
དང་། བཀལ་ཉམ་ཕྱིར་བཀལ་ཉམ་བྱེད་དུ་གསལ་ན་ཡང་ཁོངས་པར་མི་འགྱུར་འཇུག་
པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་
པར་འབྲེལ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྟོག་པའི་ལན་དང་ལྷན་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་
ལྷན་པ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་བྲངས་པ་དང་། སྟོབས་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱུང་པའི་མཐའ་མེས་སུ་འབྲང་བའོ། །དེ་ལ་འཁོར་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་འཁོར་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཁོར་དང་། དད་པ་དང་ལྷན་པའི་
འཁོར་དང་། ཞེ་འབྲས་པའི་འཁོར་དང་། ཐ་མལ་པར་གནས་པའི་འཁོར་རྟོ། །དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་གཏམ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཤམ་ཆོག་པ་དང་ལྷན་པ་དང་།
དཔེ་དང་ལྷན་པ་དང་ཆོག་གི་བྱ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོག་དང་། ཡིག་འབྲུ་སྒྲ་ཆོག་པ་
པ་དང་། གོ་སྒྲ་བའོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྲེལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་ནི་ཟབ་མོ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསལ་བ་ཡང་ཟབ་མོ་དང་ལྷན་པར་རྣམ་པར་སྟོག་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རྟོག་པའི་ལན་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་ནི་མདོར་བསྟུན་རྟོག་པ་རྣམ་
པ་ལྔ་སྟེ། བྱུང་བ་དང་ལྷན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་
ནི་ཆོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཅིག་ལས་འསྐྱོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་བརྟུན་པར་ལམ་དཔེ་
གོང་མ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པར་སྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་ལས་
བརྒྱུ་མས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་པས་བྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་ཞེས་རྒྱ་ཆེར་བྱ་བ་
དག་གོ། །དེ་ལ་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་གཏམ་ནི་མདོའི་སྡེ་དང་དབྲངས་གྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་

ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཉི་པར་སྒྲོར་བར་བྱེད་ཅིང་གཞན་
དག་ལས་མཐུག་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་
བྲངས་པའི་གཏམ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་མདོ་སྟེན་དེ་ཉི་པར་བསྐྱབ་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །དེ་ལ་སྟོབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཏམ་ནི་རི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་
འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་བྱུབ་པའི་མཐའ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཏམ་ནི་མ་མོ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའམ་དེ་ལས་གཞན་པ་གཏན་ལ་བབ་པར་སྟོན་
པའི་སྟེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་བྲིས་ན་
གནས་པའི་འཁོར་ལ་ནི་ཉེས་པར་སྐྱེད་པ་སྐྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྐྱེད་པ་སྟོན་པ་ཉི་
པར་གནས་པའི་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ལྷོག་པ་དང་འཐུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དེ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཁོར་ལ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉི་པར་གནས་པ་ལྷག་པའི་ཚུ་ལ་
བྲིས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྤྱར་བ་སྤྱར་བ་ཁོ་ནར་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་
རྣམས་ལ་ནི་ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བ་དང་། ཐ་མལ་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དད་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་དང་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱ་
བས་ཆོས་སྟོན་པ་ན་གཞན་དག་གྲུས་པར་ཉན་པ་ལ་སྒྲོར་བར་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་སྤྱར་
བར་བྱ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པ་བརྩའི་བར་གྱིས་ཀྱང་ཡོད་
དོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཆོས་ནི་མན་པ་དང་བདེ་བར་ཉི་པར་གནས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་དེ་ལ་མན་པ་ཡིན་ལ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་བཞི་ནི་འདི་ལྟ་
སྟེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སར་ཆོས་ཡང་དག་པར་ བྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་

བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་གཞོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཞོན་པ་དེ་ཡང་སྟོན་མེད་པ་དང་དོན་ཆེ་བས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་དང་ཉན་
པའི་ངལ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རང་གི་བྱ་བ་
གཞན་སྤངས་ཏེ་སྤྲོ་བ་དང་ཉན་པའི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་ཀྱིས་
ཀྱང་ཡོད་དེ། ཆོས་ནི་དན་སོང་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་འཁྱོ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གསུམ་པོ་དེ་ནི་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་མཉན་པས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བཞིས་ཀྱང་ཡོད་
དེ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་མཉན་པས་མདོ་སྤེལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་
པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་དེ་ཡང་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་སྟོང་བ་དང་།
དགོ་པའི་ཆོས་རྣམ་པ་དུ་མ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་སྤྲོ་བ་དང་། དེ་དག་མཉན་པས་
ཐོས་ན་སྟོང་བ་དང་། ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་སྤངས་པ་དང་། སྤངས་པའི་ཕྱིར་སྤྲིག་
པ་དེའི་རྒྱས་ཕྱི་མར་སྤྱག་བསྡུལ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་སྟོང་བའི་རྒྱ་དང་། དགོ་
བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་རྒྱས་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷས་
ཀྱང་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་དེ་ནི་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། དེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་དང་། བ་རོལ་གཞོན་པ་དང་བཅས་
པ་དང་། ཆོ་འཕྲུལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོག་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་
བ་རྒྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ལྷས་ཏེ། མ་
ཐོས་པ་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཐོས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། སོམ་ཉི་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྟ་བ་བྱང་པོར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དོན་

དང་ཆིག་ཟབ་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ནམ་པ་དེ་དག་གིས་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལོ། །གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལོ། །ཐ་མས་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ཐབས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་གིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྟོན་པ་ལ་བྱས་པ་
གཞོ་ཞིང་རྗེས་སུ་སྤང་བ་དེས་ཆོས་འདི་དམ་པ་གཅིག་གི་དོན་དུ་ཆེགས་ཆེན་པོས་
ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་སོ་སྟམ་པ་རྣམས་དང་། རང་གི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་མ་
མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ནི་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་དང་།
ནད་མེད་པ་དང་། དུས་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། ཉེ་བར་གཏོད་པ་དང་། འདི་མཐོང་བ་ལ་
དོན་ཡོད་པ་དང་། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ཤེས་
པའོ། །བདུན་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་བདུན་ཀྱིས་ཆོས་བདུན་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །སྟམ་པ་སྟེ་ཆོས་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་དང་། དོན་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་
ནས་གང་ཟག་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་བར་དག་
གོ། །བརྒྱད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཆོས་ནི་རྟེན་སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ་གདོལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་
ཆད་ལ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ་འགྲོ་ཡང་རུང་སྟོད་ཀྱང་རུང་འདུག་
ཀྱང་རུང་ཉལ་ཡང་རུང་སྟེ། སྒྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོན་
པར་མཐོང་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མར་
དགོ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་དུ་དགོ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་མར་དགོ་བའི་ཕྱིར་དང་། མོད་ལ་

འབྲས་བུ་བདེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགུས་ཀྱང་ཡོད་
དེ། གཞོན་པ་རྣམས་པ་དགུ་ལས་ཐར་བའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་ཏེ་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་
ནས་ཐར་བ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣོ་
བདུན་གྱི་དབུལ་བ་བསྒྲོག་པ་སྟེ། རྣོ་བདུན་གྱི་དབང་ལྷག་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དགེ་བའི་སྒྲོན་པ་དང་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པའི་ཕྱ་གེ་ལས་ཀྱང་ཏེ་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ལོ་ལེགས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་རིག་པའི་ཕྱན་པ་སྒྲོག་པ་སྟེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བོ་བཞི་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་
ངན་ལས་འདས་པའི་ཐང་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣོ་མོངས་པའི་ནད་གཏན་དུ་གསོ་
བའི་ཕྱིར་དང་། སྲེད་པའི་བྲན་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བའི་འབྲོག་
དགོན་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་བཙོན་ར་
དམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་བའི་བཙོན་ར་འདི་ནི་མཆོག་ཡིན་པས་དང་
པོ་ཁོ་ནར་དགོད་པར་བྱའོ། །བཅུས་ཀྱང་ཡོད་དེ་གུས་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་མཉན་པས་ནི་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟོབས་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་ཉམས་སུ་སྒྲོང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་ལོངས་སྒྲོན་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་བབ་
ཅོལ་གྱིས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེས་དམིགས་སུ་ལྟ་ཞིང་ལོངས་སྒྲོན་པར་བྱེད་ལ་ངེས་
པར་འགྱུར་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་དང་ལོངས་སྒྲོན་རྒྱད་པས་ལྷ་ངན་མི་བྱེད་སྦྱིད་ལུག་
པར་མི་བྱེད། སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང་། ཉེ་དུ་རྒྱད་པས་
ལྷ་ངན་མི་བྱེད་སྦྱིད་ལུག་པར་མི་བྱེད་སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་རྒྱས་པར་བྱ་
བ་དང་། ནད་མེད་པ་དང་། ལང་ཆོ་དང་། གསོན་པ་རྒྱད་པས་ལྷ་ངན་མི་བྱེད། སྦྱིད་

ལུག་པར་མི་བྱེད་སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པར་མི་བྱེད་ཅེས་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་
ནམས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མཐོང་ཞིང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་པན་ཡོན་དུ་མཐོང་ནས་
རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། བས་མཐའི་གནས་མལ་དཔེན་པར་གནས་ཤིང་བསམ་གཏན་
ནམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བར་དང་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་མཉན་ཅིང་ཟབ་མོ་
ཟབ་པར་སྤང་བ་ཅན་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྤྲོད་
པར་རྟོགས་པ་དང་། དགའ་བ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དགེ་བ་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་ལྷན་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕགས་
པ་ཉན་ཐོས་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་ན་བ་སྤྲུགས་ཏེ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཆོས་ལྡན་སྤྱོད་ཞིང་ཆོས་
བདུན་གྱི་བསྟོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་
འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཉན་པས་ནི་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་ཅི་
ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་རིག་ནས་ཆོས་ནམས་ལ་
ཆོས་ཀྱི་མིག་རྒྱལ་མེད་ཅིང་བྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྦྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆོགས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའམ། དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
བར་དུ་འཛོལ་པའམ། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཆོགས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའམ།
དེ་བཞིན་དུ་རང་བྱུང་རྒྱུ་བམ། བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་རབ་ཏུ་འཛིན་པའམ།
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོགས་རབ་ཏུ་འཛིན་
པའམ། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཉེན་པ་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་དང་
ནམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མངོན་པར་འགྱུར་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བས་པོ་གཉིས་པ། དེ་ལ་སྐྱབ་བ་སྐྱོང་སྐྱོང་བའི་དུས་ན་དང་པོ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྐྱལ་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐྱུས་པ་
ནི་རྣམ་པ་ལྡུས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་བཟང་བ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། མཁྱེན་པ་
དང་། སྐྱབ་པ་དང་། མཐུས་སོ། །དེ་ལ་གཟུགས་བཟང་བ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་
བཟང་པོ་ལུས་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་
ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱམས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། བག་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཁྱེན་
པ་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་རྣམས་དང་དུས་ཀྱིས་མ་
བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་ཆགས་པ་མེད་པ་ལས་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ནི་རང་དང་གཞན་ལ་པན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་
ལས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཐུ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་པ་ནི་
རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇི་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཡོ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ཐིན་ལས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དང་། ལས་དེ་ལ་མཐུ་མངའ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྐྱུ་བར་བསྐྱར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་རྒྱས་པ་ནི་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་པ་མཐའ་ལས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་སྟོལ་བ་དང་། མེ་ཤེས་

པའི་སྒྲུབ་པ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་སེལ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་གསུམ་
དང་ལྔན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་དང་ལྔན་པ་དང་། མི་མཉམ་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མཁྱེན་
པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་གཟིགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲུབ་སྒྲུམ་ཆོགས་པའི་ཕྱིར་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྐང་
གཉིས་ཀྱི་མཆོག་དང་དེད་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དམ་པ་དང་། དགེ་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱི་
ནང་ནས་དགེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏུ་གཞིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་རིན་པོ་ཆེ་དཀོན་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་སྤྱགས་བཅེ་བ་དང་། སྤྱགས་རྗེ་དང་ལྔན་པ་དང་། དོན་དུ་
བཞེད་པ་དང་། བན་བར་བཞེད་པ་དང་། སྤྱགས་རྗེ་བར་མཛད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་དུ་སྒྲུབ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་
སུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་གསལ་བ་སྟོན་པ་དང་། དོན་ལ་རྟོན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་པོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་རང་གིས་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། ཆངས་བར་སྦྱོད་པ་མ་བཞག་པ་
འཛོག་པའི་ཕྱིར་ལམ་རིག་པ་དང་། ལམ་སྟོན་པ་དང་། ལམ་གསུང་བ་དང་། ལམ་
འཛེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེདས་པ་དང་བསྐྱེདས་སུ་རུང་བ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་སང་གོ་དང་། ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛེན་པའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་བྱུ་
མཆོག་དང་། ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་གཙོ་བོ་དང་། སྟོན་མི་མངའ་
པའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་སྐྱང་བོ་ཆེ་དང་། སྤྱགས་ཡིན་ཏུ་དུལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་ཅང་ཤེས་
དང་། རིགས་དང་བརྒྱད་དང་གཉུང་ལ་སོགས་པས་མི་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་
པའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒྲུབ་པ་དང་མཁྱེན་པ་དང་མཐུ་ལ་

སོགས་པས་མི་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བྱ་རབ་མཆོག་དང་།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བྱ་བད་མ་དཀར་པོ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་མཉམ་པ་དང་། འདས་པ་དང་མ་བྱོན་
པ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཆོག་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་དང་ཡུན་རིང་པོ་
ནས་ཆངས་པར་སྒྲོད་པ་རྣམ་པར་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་དང་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ་རྟིང་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལམ་སྟགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་བྱང་སྟོང་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་སྟགས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་རྟོན་མོངས་པའི་བདུད་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
ཕྱིར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དང་། གཡོ་བ་དང་ལོ་མ་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་
མངའ་བའི་ཕྱིར་དང་སྐབ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་སྐབ་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ལ་སོགས་
པ་དང་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་ཕྱིར་མི་བགྱི་བ་
དང་། སྟིག་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བཟུས་པའི་ཕྱིར་ཁྲུས་ཅན་དང་། འཛིག་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་པ་རོལ་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུངས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་རིག་པ་དང་
ཞབས་སུ་ལྷན་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཛིག་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བྱ་འདུལ་བའི་
ཁ་ལོ་སྦྱར་བ། ལྷ་ན་མེད་པ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཙུངས་ལྷན་
འདས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེ་དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་།
སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟིང་པོ་དང་། ལུ་བོ་དང་། བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དག་གིས་སྟགས་

ཡོངས་སུ་མ་གཏུགས་པ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་སྤྲུམས་པ་དང་། ལེགས་པར་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་དུལ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་ལེགས་པར་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་ཞི་བ་དང་། དེས་པའི་ས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དབུགས་འབྱིན་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་
ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་དང་། སྡེད་པའི་ཐུག་རྩ་
འབྱིན་པའི་ཕྱིར་ཐུག་རྩ་འབྱིན་པ་དང་། མ་དུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དུལ་བར་མཛད་པ་
དང་། ཞི་བར་མཛད་པ་ལྷ་མ་ལྷ་བྱ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་།
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་
རྣམས་ཀྱི་དབུགས་སྤྱང་བ་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་
ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་
སུ་སྤྱངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པར་མཛད་པ་དང་།
གཏན་པ་མེད་པ་དང་། འོབས་བྲལ་བ་དང་། འོབས་ལས་ཀྲལ་བ་དང་། ཚོལ་བ་སྤངས་
པ་དང་། འཕགས་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོན་བསྟུལ་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་ཆེར་གནས་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ། དབང་
དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ། སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ། ཅང་ཤེས་པ། སྤང་པོ་ཆེན་པོ། བྱ་བ་བྱས་པ། བྱེད་པ་བྱས་པ། ཁུར་ཁོར་བ།
བདག་གི་དོན་རྗེས་སུ་བརྟེན་པ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ། སེམས་ཀྱི་དབང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱོན་པ། སྤྱིད་པར་ཀྱུན་
ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྷ་སྤངས་པ་དང་།
ཡན་ལག་བྱག་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱས་པར་མ་འདྲེས་པ་དང་། བསྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་

དང་། སྐྱེས་བུ་ལྷག་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཁྱེན་
པ་དང་། གང་ཟག་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཡང་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་སྦྱོང་དང་། བཅུ་ཟེ་དང་། རི་མ་མེད་པ་དང་། རི་མ་དང་བུལ་བ་
དང་། སྤོན་པ་དང་། དེད་དཔོན་དང་། རྣམ་པར་གཟིགས་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་མགོན་
པོ་དང་འགོ་བའི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རི་མ་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་མ་དང་བུལ་བ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
རི་མ་མེད་པ་ནི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ཅེ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་མ་དང་བུལ་བ་ནི་བག་
ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཟིགས་པ་ནི་ཉོན་མཆོན་ལན་
དུག་འཛིག་ཏེན་ལ་སོ་སོར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་
མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་སྐྱ་
མཆོན་ཅིང་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་། སྟོབས་བཅུའི་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་དང་། མི་
འཛིགས་པ་བཞིས་མི་བསྐྱངས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་། དན་པ་ཉི་
བར་གཞག་པ་གསུམ་ལ་དྲན་པ་ལེགས་པར་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། བསྐྱང་བ་མེད་པ་
གསུམ་དང་ལྷན་པ་དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཆོག་
མཁྱེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྐྱེལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་
བསྐྱབས་ཤིང་དུས་ལུན་རིང་པོར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུག་བསྐྱེལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱས་པའི་གཞོད་པ་རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དང་ཐད་པས་ཕྱིར་མི་ཐོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་སྤྱི་
བས་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་
དང་པོ་ཁོ་ནར་ཆོག་འབྱུང་དང་དོན་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་རི་སྐད་
བསྟན་པའི་བྱ་བས་ཆོས་སྟོན་པ་ན་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་བཤད་པ་རྣམ་པ་ལྟས་
འབྱུག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གྲུར་ནས་བདག་ཉིད་ཆོས་སྤྱི་བའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་
དང་ལྷན་པ་རི་སྐད་བསྟན་པ་དག་ལ་ཆོས་དང་དོན་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་
པར་གཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་ནས་འཁོར་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་
དག་ལ་སྤྱི་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་བརྗོད་པའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དག་
གིས་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་གཏམ་བྱའོ། །གཏམ་དེ་དག་ཟེར་བ་ན་གཞན་དག་ན་གཏོང་བ་
ལ་སྤྱིར་བར་བྱ་ཞིང་དང་པོར་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡན་
ལག་ལྟ་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཡན་ལག་ལྟ་དང་ལྷན་པའི་སིལ་སྟན་དང་འབྲ་
བར་བདག་དང་། གཞན་དག་ལ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་
དང་གཞན་དག་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་འབྱུག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མཁས་པར་
འགྱུར་བ་ལ་ནི་པན་ཡོན་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ཚུང་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་
དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་གཏམ་དག་
ལ་འབྱུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་གྱི་རྒྱད་དག་ལ་དགའ་བ་དང་།
མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དགེ་བ་དང་ངེས་པར་འབྱུར་བ་དང་ལྷན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་བར་དག་ལ་སྟན་པ་དང་གྲགས་པ་དགེ་བ་ངེས་

པར་འབྱུང་བ་དང་ལྗན་པ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་སྤྱི་
བར་འབྱུང་བའོ། །དགོས་པ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི་མདོའོ། །དེའི་ལུས་ནི་ཆོག་འབྱུང་དང་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་དག་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཡི་གེ་བཙུ་གཉིས་
དང་། མིང་བཞི་དང་། ཆོག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རེ་ཞིག་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་
གེའི་ཆོགས་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པ་བྱུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོག་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དམ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །དོན་ནི་ཉན་ཐོས་
གྱི་ས་བསྟན་པ་འདི་འཕམ་ས་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཆོགས་གྱི་སའོ། །ཤེས་རབ་དམ་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱོར་བའི་སའོ། །རྒྱས་པར་གྲོལ་
བའི་སྤྱིང་པོ་དང་དྲན་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ས་དང་བསྐྱོམ་པའི་ས་དང་
མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་སའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཤེས་རབ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་
རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །དེའི་ཉིན་དང་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཅམ་ནི་རང་གི་མཆན་
ཉིད་དོ། །ཤེས་རབ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་
དང་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱས་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱིང་པོར་རང་གི་མཆན་ཉིད་
དོ། །དྲན་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲན་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་མཆན་

ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་བན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འགའ་
ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ནོ། །ཤེས་རབ་
དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲིང་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་
བ་སྤྱད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པར་ཡོངས་སུ་བསྟན་ནོ། །དབྱ་བའི་དབང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་དེས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བསྐྱབ་པའི་གཞིས་བསྐྱས་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྦྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དགའ་པར་
འཛིན་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་ཡང་དགའ་པར་འཛིན་དུ་
གཞུག་པ་ནས་ཡང་དགའ་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བའི་བར་དང་དགེ་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྦྱོད་པ་དག་ཀྱང་འདི་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཙོ་ཆེར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྦྱོད་པ་ཡིན་
ནོ། །གང་ཟག་གི་དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་གྲིམ་མེད་པའོ། །དབང་སོ་རྩལ་སོ་ལ་
སོགས་པ་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཡང་དགའ་པར་དགའ་བར་བྱའོ། །འདས་པ་དང་ད་
ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཡང་དགའ་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་གྲིམས་ཡང་དགའ་
པར་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཡང་དགའ་པར་བསྟན་པ་དང་། མ་ཡོངས་
པའི་དུས་སུ་ཡང་དགའ་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་དང་། ཡང་དགའ་པར་གཟེངས་བསྟོད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བན་ཡོན་ནི་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་སོ་དག་གིས་བསྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཉེས་དམིགས་ནི་

དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་མི་འགྱུར་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དོན་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་
བཤོ། །མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་མི་ཤེས་བ་དང་བརྗེད་ངས་
བ་དང་ཉོན་མོངས་བ་དག་གོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཡང་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱོད་བ་
ཐམས་ཅད་དོ། །གཉེན་པོ་ནི་བསྐྱབ་བ་གསུམ་པོ་དག་གོ། །བསྐྱབ་པའི་དོན་ནི་བསྐྱབ་
པའི་པན་ཡོན་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་བྲན་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དག་སྟེ། དེ་ནི་མདོར་བསྟན་བ་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པ་ནི་དེ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་
དེ་ལས་གོང་ན་ཡང་མེད་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་
ཆོས་ནི་གསུང་རབ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལས་རེ་ཞིག་དེ་ནི་
མདོའི་སྡེས་བསྐྱབ་པ་དང་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྡེ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་ངེས་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཀུན་ནས་སྤོང་བ་ནི་དབང་དུ་བྱ་བ་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཤེས་པའི་སྟོབས་སྟོན་པར་འདོད་པས་མདོ་སྡེ་
ཙོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་གཏུལ་བ་རྣམ་པར་བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་བཙོན་པ་བྱང་བྱིང་
ལ་གཏུ་ཞིང་དེ་ལ་མོས་པ་རྣམས་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་
ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་པན་ཡོན་ཡང་དག་པར་བསྟན་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དགེ་སྤོང་གི་དངོས་པོ་བཞི་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་དོག་དང་རྟགས་དང་དབྱིབས་
ཀྱི་དགེ་སྤོང་ཉིད་དང་། ཆོ་ག་བསྐྱང་ཞིང་ཚུལ་འཆོས་པའི་དགེ་སྤོང་ཉིད་ལས་འདུན་པ་

སྒྲིག་པར་བྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲགས་པ་དང་སྒྲུབ་དང་ཆོག་པ་སྟེ་
བཅད་པའི་དགོས་པ་ཉིད་ལ་འདུན་པ་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའོ། །ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲིང་པོ་
དང་བྲན་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཉིད་ཡང་དག་
པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་ནས་ཐོས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཤེས་རབ་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་། ཉེས་
པ་སྤར་མ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྒྲུབ་པས་བསྐྱུས་པའི་ནམ་པར་
གྲོལ་བ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དམན་པས་ཆོག་པར་འཛིན་
པ་ལ་ཞུགས་པ་ནམས་གོང་མ་བས་ཀྱང་ཆེས་གོང་མ་ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་གཞུགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་འཕེན་པའི་གསང་ཆོག་ཡོངས་སུ་ཆོལ་ཞིང་ལྟོད་པ་
ནམས་ལ་ནི་བསྐྱུས་པའི་པན་ཡོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་ཐོས་པ་
ལ་མི་ལྟོས་པ་ནམས་ལ་ནི་ཤེས་རབ་དམ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐོས་པ་དང་བསམས་
པ་ཅེས་གྲིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ནམས་ལ་ནི་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཤེས་རབ་དང་ནམ་པར་གྲོལ་བས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
བྱེད་པ་ནམས་ལ་ནི་བྲན་པའི་དབང་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་
དག་གིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་འདིར་ཡང་
དག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བརྟན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་པེ་དེ་ཅེས་གྲིས་ནི་བསྐྱུས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་པར་
གྲིས་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་ཡང་དག་པའི་སྒྲོར་བ་ནལ་འབྱོར་ནམ་པ་བཞེས་བསྐྱུས་
པ་ཡོངས་སུ་བརྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་

བས་ནི་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དད་པ་དང་
འདུན་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྒྲང་བའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་པ་
འཛིན་པའི་དུས་ན་ནི་བཙུན་འགྲུས་སོ། །ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་ཆོག་གི་དོན་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཙུན་པ་དང་། རི་ལྟར་གདམས་པ་བཞིན་
སྐྱབ་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །སྐྱབ་པ་དེ་ནི་
ལུས་དང་རག་དང་འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་བཟོད་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ནི་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བས་བསྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་
མ་ཐུན་པ་དག་ནི་ངས་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །ཉགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལས་དང་ཆོས་
དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བཟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་བདུན་དང་བསྐྱབ་པའི་
གཞི་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་
ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་
ན་སྟོད་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པའོ། །དུས་
ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་
གྱུར་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་གྱུར་བའི་
དུས་ན་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་གང་ཐག་ཞུགས་པ་ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཆུང་དུའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་རྣམས་ཀྱི་

ནི་འབྲིང་གི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་གྱུར་བ་ནམས་ཀྱི་ནི་ཆེན་པོའི་
གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མངོན་པར་མི་དགའ་བཞིན་དུ་ཆངས་
པར་སྒྱུད་པ་ལ་གནས་བ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བའི་གནས་
སྐབས་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་ནམས་ཀྱི་ནི་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་
ནོ། །མངོན་པར་དགའ་བ་ཡང་མ་ཡིན་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གནས་
སྐབས་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བའི་གནས་སྐབས་
ཡིན་གྱི། མི་དགེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་པ་གཟུང་བ་ནམས་ཀྱི་ནི་ཐོས་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་
ནོ། །བསམས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་བསམས་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །བསྟོམས་པ་
ནམས་ཀྱི་ཡང་བསྟོམས་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་
ཤེས་རབ་མ་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་
དང་མ་ཐུན་པ་དག་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་གི་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་འདིར་གང་ཟག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་དགོངས་སོ། །དེ་ཡང་དབང་
པོ་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཡོད། དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡང་ཡོད་དོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྤྱད་
པ་ཡང་ཡོད། ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་པ་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཉན་ཐོས་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡང་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་ནི་རང་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་

ཆུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱིང་པོ་འདི་ལ་
གནས་པར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ནའི་
ཡིན་ཏེ། ལྷགས་པ་དང་མ་བསྐྱེབས་པ་དང་འཆིང་བ་མཐའ་དག་ཡོད་པ་དང་འཆིང་བ་
མ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་གྱི། འཆིང་བ་མེད་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མིར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ལྷར་
གྱུར་པའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་དེ་ནི་གང་ཟག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེབ་
པའི་པན་ཡོན་ལ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་དཔའ་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱིང་པོ་
དང་བྲན་པའི་དབང་ལ་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ལྡེ་པོ་དག་ཅི་རིགས་པ་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་ལ་པན་ཡོན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། མཐོ་བ་དང་། ལུན་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །པན་ཡོན་བཅུ་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ནས་ཞེས་རི་སྐད་
གསུངས་པ་ལ་ཆོས་འདི་ནི་ལུས་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་བསྟོད་པར་འོས་
པས་ན་པན་ཡོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་མ་ལུན་པར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་འདིའི་རྗེས་
སུ་འགོ་བར་འགྱུར་བས་པན་ཡོན་ནོ། །ཡང་ལེགས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་
བའི་ཕྱིར་ཡང་པན་ཡོན་ནོ། །རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཅུར་དབྱེ་བས་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། དག་འདུན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དག་འདུན་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །དེ་ལ་དག་སྟོང་རྣམས་དང་། དག་སྟོང་རྣམས་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
རྣམས་དང་། ཁྱིམ་མེད་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེའི་ཁ་དོག་དང་
དབྱེ་བས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་ངན་སོང་ལས་སྤང་ཞིང་མ་སྦྱས་པར་
ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དག་སྟོང་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་
རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་དང་། རིགས་མཐོན་པོ་དང་། དམའ་བའི་དབྱེ་བ་

དང་། གནས་བྱ་དང་། བར་མ་དང་། གནས་བརྟན་གྱི་དབྱེ་བས་རིག་པར་བྱའོ། གནས་
པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྟུན་ཡོལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། སྒོམས་
ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། གོམས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། རྟེན་ལུས་
ནི་བསྐྱབ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས་གྲུད་ན་མེད་དོ། རྟེན་པའི་ཆིག་ནི་སྒྱུད་ལམ་
སྒྲ་ཆོགས་གྱི་རྟུན་ཡོལ་བར་གནས་སོ། རྟེན་ལ་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྒྱུད་ལམ་གྱི་
དབྱེ་བ་དང་། སྒྲ་རྟོ་དང་གྲུང་ཆིགས་དང་ཕྱི་རྟོ་དང་། མཚན་མོ་གནས་པས་དབྱེ་བས་
བཟླ་བར་བྱའོ། རྟེན་ལ་ཤེས་རབ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྤང་བ་དང་།
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། རྟེན་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་མཚན་
ནི་ད་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། རྟེན་པའི་ཆིག་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་བདག་
ནི་ད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་ཤེས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སོ། ཡང་རྣམ་
པ་ལས་ཤེས་པས་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཁས་པ་ནི་དེས་
པར་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སོ། རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ཅི་
རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་སྤངས་པ་དང་མི་ལྡན་བ་དང་
རྣམ་པར་དག་པ་དང་ཟད་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་
རྣམ་གྲངས་སོ། རྟེན་ལ་ངོ་བོ་ནི་ད་ནི་གནས་ངན་ལེན་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། རྟེན་པའི་ཆིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བ་
རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་སྐྱབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། རྟེན་
ལ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་རྟུན་དང་སྒྱུར་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་དང་། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་

བ་དང་། བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་
པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་། དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་སྤྲ་མ་ལྟ་བུ་དག་ནི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བློན་པ་དང་སེམས་ཀྱིས་མི་བརྟེན་པ་དང་མངོན་པར་བརྟེན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་སོ། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ངེས་
པའི་ཆོག་ནི་ཆོས་རྗེས་སུ་བློན་པའི་ཕྱིར་བློན་པའོ། །ཡང་ངེ་ལྟར་འབྲས་པའི་དངོས་པོ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདིས་མངོན་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བློན་པའོ། །བློན་པའི་རབ་ཏུ་
དབྱེ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློན་པ་དང་། ཆོས་རྗེས་སུ་བློན་པ་དང་། དག་འདུན་
རྗེས་སུ་བློན་པ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་བློན་པ་བྱུག་པོ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བློན་པ་ཉི་ལྔ་བར་གཞག་པའི་དབྱེ་བས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་རིག་པར་
བྱའོ། །རྒྱས་པར་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་བསྐྱབ་པའི་
པན་ཡོན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་གྲོལ་ན་དེ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
བསྐྱབ་པ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་ཞིང་གནས་པར་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྷ་དགས་ཡིན་
ནོ། །ཤེས་རབ་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་
དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་མཆོག་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་
ཆོག་ལྷ་དགས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་
མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་
ཆོག་ལྷ་དགས་ཡིན་ནོ། །བློན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཚུང་དུ་
དང་རན་ངོན་ཅས་ཀྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཡོངས་སུ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྷ་དགས་ཡིན་

ནོ། །གང་གི་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་གཞན་དག་ཏུ་བསྐབ་པ་གསུམ་གོ་
རིམས་བཞིན་ཏུ་བསྟན་ན། འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པའི་ཕན་ཡོན་
མ་གསུངས་པར་ལྷག་པའི་ཚུལ་གླིམས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་
བསྟན་ཅེ་ན། རོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་
བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཡོངས་སུ་བསྟན་པས་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་གི་ནང་ནས་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ནི་
འདི་ཡིན། འདུས་པར་བྱེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་
པོའི་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་དགེ་སློང་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་དབང་པའི་
བར་ཏུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོས་ཉིང་རེས་
འཛིན་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་དང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ངེ་སྐྱད་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་སྟེ། དེ་བས་ན་མདོ་སྡེ་དེར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉིང་རེ་འཛིན་འབྲེན་པའི་རྒྱ་གང་
ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་སློང་བ་འབྲེན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བསྟན་
ཏོ། །ལྷག་པའི་སེམས་ནི་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་བསྐབ་པ་གསུམ་ཀྱི་བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་གསུངས་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྐབ་པའི་བསྒྲོམ་པ་མ་བསྟན་ཅེ་ན།
འདིར་ཡང་ཚུལ་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏུ་བཟླ་བར་བྱུལ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསྐབ་པའི་ཕན་ཡོན་
ལ་གནས་པར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་གནས་པར་
ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་ཀྱང་མ་གསུངས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་གནས་པར་ཀྱིས་

ཤིག་ཅེས་གྲང་མ་གསུངས་ཤིག། དེ་མན་པ་ལ་པན་ཡོན་སྟོས་པས་གདུལ་བ་རྣམས་
གྲའོམ་པ་ལ་ཡང་པན་ཡོན་འཛིན་དུ་བརྩམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། པན་ཡོན་བརྩམ་
དགེ་འདུན་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་འདུན་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་གསལ་བར་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་པན་ཡོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་པར་བསྟུབ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཆེ་རྒྱས་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆོས་
ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་དམ་པ་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ལ་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་དམ་པ་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་མ་གསུངས་ཤིག། དམན་པ་ལ་
དམ་པ་སྟོས་པས་གདུལ་བ་རྣམས་གྲའོམ་པ་ལ་ཡང་འཛིན་དུ་བརྩམས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བྱད་པར་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བསྟན་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བྱད་པར་གང་ཡིན་ཞེས། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཤེས་རབ་མི་རྟག་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་རྟག་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་
བསྟུབ་པའི་པན་ཡོན་ལ་གནས་པ་གང་ཞེས། བསྟུབ་པའི་གཞི་རྒྱ་བཅས་པ་དག་
ལ་པན་ཡོན་བརྩམ་དག་པར་མཐོང་བའི་ངེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། བསྟན་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བསྟུབ་པའི་པན་ཡོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགེ་འདུན་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེས། དགེ་འདུན་སྟུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་མདོར་བསྟན་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །དགེ་འདུན་ལེགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་འདོད་པའི་བསོད་ནམས་གྱིས་རྗེས་སུ་བཙོན་པའི་མཐའ་རྣམས་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དགེ་འདུན་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ངལ་བའི་

རྗེས་སུ་བརྩོན་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་པར་མ་དད་པ་རྣམས་
མངོན་པར་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མངོན་པར་དད་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཞིང་དད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞུགས་པ་
རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོང་མི་བཀྱར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཆར་གཅད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རྣམས་ལ་ནན་ཏུ་དུ་བྱ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་ཆ་ཞེས་པ་རྣམས་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འགྲོད་པ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་འདིའི་ཟག་པ་
རྣམས་བསྐྱམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམ་
པར་གཞོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་རབས་བྱི་མའི་ཟག་པ་
རྣམས་གཞོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་ནས་ཆངས་པར་སྟོད་པ་ལ་གནས་པ་
གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་
མ་ཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ངའི་ཆངས་པར་སྟོད་པ་སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ལ་མན་པ་ཡངས་
པར་གྱུར་པ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་གྱི་བར་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱན་པ་ལུན་རིང་དུ་
གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱན་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཕན་ཡོན་བཅུ་ལོ་དེ་དག་གིས་མདོར་བསྡུ་ན་ཕན་ཡོན་གསུམ་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ་
གསུམ་གྱིས་ཀྱང་བཅུ་བསྡུས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་འདུན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་
ཡིན་པར་གནས་པ་ཉིད་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཏུས་ལུན་རིང་
དུ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་སྤང་བ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་ནི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་ཉིད་དང་། བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པ་ཉིད་

ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་རྟེན་སུ་སྤང་བ་དང་། དཀའ་ཐུབ་དག་པོས་
གཏུང་བ་རྟེན་སུ་སྤང་བ་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱིས་པོངས་པ་རྟེན་སུ་སྤང་བ་དང་། བན་ཚུན་
གཞོད་པ་རྟེན་སུ་སྤང་བ་དང་། སེམས་ལ་འགྱུར་བ་རྟེན་སུ་སྤང་བ་དང་། ཅོན་མོངས་
པའི་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་རྟེན་སུ་སྤང་བ་དང་། ལོག་པར་སྟོན་པ་རྟེན་སུ་སྤང་བས་
སོ། །ཆོག་ཐ་མས་ནི་བསྟན་པ་ལུན་རིང་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ། །དེ་ལ་
རི་ལྟར་ན་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པའི་གཞི་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རི་ལྟར་ན་བརྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པའི་གཞི་ཉམས་པར་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན་རྟག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པའི་གཞི་འབྲུལ་བར་མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན་རྟག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རལ་ན་ཡང་ཕྱིར་གསོ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྦངས་ཏེ་སྟོབ་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པ་མཐའ་དག་རྟེན་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་མ་ཅན་དང་། བརྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཅན་དེ་ཆོས་ཐོས་ནས་གཅིག་ཟུང་བཞུགས་པར་
སོང་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལས་བརྒྱམས་ནས་
སེམས་པར་བྱེད། འཇུག་པར་བྱེད། ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཐོས་པ་དང་
བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟན་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
ལ་རེག་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་མི་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པའི་འབྲས་ཟུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་བླན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་སམ་འོན་ཏེ་མ་རྟོགས། བདག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་འདི་དག་

ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་སམ་འོན་ཏེ་མ་རྟོགས། བདག་གི་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཤིན་
ཏུ་ལེགས་པར་རེག་གས་འོན་ཏེ་མ་རེག་ཅེས་དེ་ལྟར་བློ་བཞིན་སྒྲིབ་ས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཤེས་རབ་དམ་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲིབ་
པོར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་བློ་བཞིན་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་བཤད་ཡང་མདོར་བསྟུན་
རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྟུ་བར་བྱ་སྟེ། ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གདམས་ངག་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལ་བཙམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་སློང་གི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། བསྟེན་གནས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འཕགས་པ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་གསུངས་ན། དེ་ལ་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ལས་བརྩམས་
ནས་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། གཙོ་ཆེར་
དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་སོ། །བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱང་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་གསུངས་ན། དེ་ལ་འདིར་ཤེས་རབ་གང་ལས་བརྩམས་
ནས་ཤེས་རབ་དམ་པ་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་པ་གསུམ་
ཆར་ལས་སོ། །བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་དང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པ་དང་གཡོ་བ་དང་མི་གཡོ་བའི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་གསུངས་ན། དེ་ལ་འདིར་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་གང་ལས་བརྩམས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲིབ་པོ་ལ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་

གསུངས་ཤེས། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་མི་གཡོ་བ་ལས་སོ། །བཙུངས་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡང་ལུས་བྱས་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་
ཆོས་རྣམས་ལ་བྱས་པ་ཉི་བར་གཞག་པ་དང་། བྱས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང་།
སྤྲོས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་རྗེས་སུ་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་
བྱས་པ་དང་གདམས་པ་གཞི་སྤྲོས་སུ་བྱས་པ་དང་། བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་རྗེས་སུ་བྱས་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་རྣམས་པ་དུ་མ་གསུངས་ན། དེ་
ལ་འདིར་བྱས་པ་གང་ལས་བརྒྱལ་ནས་བྱས་པའི་དབང་ཞེས་གསུངས་ཤེས། གཙོ་
ཆེར་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་རྗེས་སུ་བྱས་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་
མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི་འདི་ན་དག་སྤོང་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་པ་འཛིན་པར་
བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་ཚུ་ལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་དེ་ལ་ནི་
འགྲོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཐབས་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཚུ་ལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་དེ་དག་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་ཤེས་རབ་དམ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་ཤེས་
རབ་དམ་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པའོ། །རྗེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཕན་
ཡོན་ཡིན་པ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྣང་བའི་བར་དུ་ཡིན་ཞེས། སྤྲོས་པ། བྱས་པའི་
དབང་གིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་
པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་བྱ་བ་

དེ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་མཆམས་སྒྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་ནམས་ལ་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པའི་བསྐྱབ་བ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པར་སྟོན་པའོ། །ཡང་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པར་མཛད་པས་སྟོན་པའོ། །ཡང་ཕྱ་སྟེགས་
ཅན་རོ་དང་འབྲ་བར་བྱ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདི་ཤར་བས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་
ལས་ཉན་ཅིང་རྗེས་སུ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ནམས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་
ནམས་ཁོན་ལས་བརྩམས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ནམས་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་
སྤྱུ་སྤྱར་བ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་བ་ནམས་ལས་བརྩམས་ནས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ནི་
མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་ནམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ལྟར་བ་སྟེ་ལྟ་བུ་སྟོན་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་སྤྱགས་
བརྩེ་བ་ནི་ཡུན་རིང་སོ་ནམས་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་
པས་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱགས་རྗེ་དང་ལྟན་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཆོས་མང་པོ་
ནམས་སེམས་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དུ་བཞེད་བ་ནི་བདེ་བའི་ཆོས་མང་པོ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །པན་བར་བཞེད་བ་ནི་དགོ་བའི་ཆོས་ནམས་བ་དུ་མ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྤྱགས་རྗེ་བར་མཛད་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱག་བ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་ནམས་བ་དུ་མ་
སེམས་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཆངས་པར་སྒྱུད་བ་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་པན་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དང་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡངས་པར་
སྒྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་དག་ཉིད་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་
ལས་བརྩམས་ནས་སོ། །ལྟ་དང་མི་ནམས་ཀྱི་བར་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ལ་མཐུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྤྱགས་རྗེ་ཉི་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་

ནོ། །ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་།
རི་སྟེང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུང་རབ་ཏུ་གཏོགས་པ་
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སོ། །བརྩུང་ཞིང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱས་ནས་བཅང་བར་བྱ། མན་
རག་ཏུ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་དང་དབེན་པར་སོང་ནས་སོ། །དེས་པར་བརྟག་པར་བྱ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་སོ། །འདི་ནི་བྱེད་ལ་པན་པའི་བྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །འདི་ནི་བདེ་བའི་བྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱ་རན་
དང་མི་དགའ་བ་རང་ལ་རག་ལུས་པའི་སྟོད་པའོ། །འདི་ནི་པན་པ་དང་བདེ་བའི་བྱར་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྟོད་པའོ། །དེ་ཡང་དག་བའི་བྱར་ནི་པན་པ་ཡིན་ལ་པན་འདོགས་བྱར་ནི་བདེ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་ནི་པན་པའི་བྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བསྟགས་པའོ། །འདི་ནི་བདེ་བའི་བྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་
དུ་རོ་བ་རྒྱ་དང་ལྷན་པའི་ཟས་དང་གོས་འབྲུམ་རི་བ་རྩེས་སུ་གནང་བར་མཛད་
པའོ། །འདི་ནི་པན་པ་དང་བདེ་བའི་བྱར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ལ་བསྐབ་པ་གསུམ་བཅས་
པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དང་དེར་ཆོས་དེ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལེགས་པར་
རྟོགས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པན་པའི་བྱར་དང་བདེ་བའི་བྱར་གང་དག་ཡིན་པ་དང་།
ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་
པའི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པའོ། །དེས་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ན་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཡུན་རིང་པོ་ནས་གོམས་པ་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་དང་དེར་རྣམ་
པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རེག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལྷག་པའི་སེམས་དང་ལྷག་པའི་

ཤེས་རབ་ལས་བརྒྱམས་ནས་སྟོ། །དེ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རེག་
བ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང་། སྤར་མི་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤར་རོ། །བདག་གི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་སོ་ཡོངས་
སུ་མ་རྫོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩལ་ཁྲིམས་དེ་ཉིད་ལ་སྟོགས་གཅིག་བྱེད་པའི་སྤར་རམ།
དེས་རྩལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ས་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་དག་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་བའོ། །བདག་གིས་ཆོས་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་
མ་རྫོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ་སྤར་མ་བཞིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པར་མ་རེག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ་སྤར་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་
ངས་སྤྲུལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོར་བཤད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་ག་སྤངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་
མདོར་བསྟན་བ་རྣམས་པར་དབྱེ་བའི་མཐུག་བསྟུ་བ་ཡིན་པར་རེག་པར་བྱའོ། །གཞན་
ཡང་མདོ་སྟེ་རྣམས་པར་བཤད་བ་ནི་རྣམས་པ་བྱུག་སོ་འདི་དག་གིས་སྤར་བར་བྱ་སྟེ།
དངོས་སོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བ་དང་། ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་དང་། ཉན་ལ་
སོགས་པའི་རྣམས་པ་དག་གིས་ཤེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་རྫོགས་པ་དང་།
དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། བདག་ཉིད་དང་། གཞན་དག་གིས་དེའི་འབྲས་བྱ་རྫོགས་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་རྣམས་པ་དེ་དག་དང་། སྤར་རི་ལྟར་རྣམས་པར་གཞག་པ་དག་གིས་མདོ་སྟེ་རྣམས་པར་
བཤད་པ་སྤར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དངོས་སོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་སོ་རྣམས་དང་། ཁམས་
རྣམས་དང་། སྟེ་མཆེད་རྣམས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྟན་པ་ཉི་
བར་གཞག་པ་རྣམས་དང་། ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་རྣམས་དང་། དེ་ལ་སོགས་

བཏོ། །དེའི་འབྲས་བྱ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་གྲོལ་བཏོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་དང་གཞན་དག་གིས་དེའི་
འབྲས་བྱ་རྟོགས་པ་ནི་བདག་གི་སྒྲེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་ནི་རྣམ་པར་
བཤད་པ་བསྟུ་བ་ཞེས་བྱཏོ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་ས་ལས་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟུ་
བ་རྫོགས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་ས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་སོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་ས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བདག་དང་གཞན་གྱི་
བྱུང་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱང་བར་
བརྟེན་པ་འཕགས་པ་མི་པམ་པའི་ཞབས་ཀྱི་པད་མ་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཟེའུའི་འབྲུ་སྤྱི་
བོས་ལེན་པར་མཛད་པ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པར་བྱེད་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དང་ཏུ་སྒྲང་
བར་བྱཏོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཤརྒྱ་མམ་དང་། ལུ་རེ་རྒྱ་པོ་རྟེ་དང་། ལུ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་བན་
དེ་ཡེ་ཤེས་སྟེས་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་བ། འདི་ལ་སྒྲོ་ཀ་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྷ་ཡོད་
དོ། །སྤྱིར་ལ་ལོ་ཀ་བཞི་ཁྲི་ལྷ་སྟོང་ཡོད་དོ། །བམ་པོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་གླུར།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྲུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲོལ་སྒྲིབ་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ལྟ་སྟེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བར་བསྐྱེད་བྱུང་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆིག་
ཏུ་ལྟ་འདི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲེལ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།